Conservation of this volume was made possible through the generous support of PETER WARRIAN *and the Friends of the Library*

PIMS

PONTIFICAL INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/royalotherhistor01shir

RERUM BRITANNICARUM MEDII ÆVI SCRIPTORES,

OR

CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING

THE MIDDLE AGES.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS

OF

GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING THE MIDDLE AGES.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

On the 26th of January 1857, the Master of the Rolls submitted to the Treasury a proposal for the publication of materials for the History of this Country from the Invasion of the Romans to the Reign of Henry VIII.

The Master of the Rolls suggested that these materials should be selected for publication under competent editors without reference to periodical or chronological arrangement, without mutilation or abridgment, preference being given, in the first instance, to such materials as were most scarce and valuable.

He proposed that each chronicle or historical document to be edited should be treated in the same way as if the editor were engaged on an Editio Princeps; and for this purpose the most correct text should be formed from an accurate collation of the best MSS.

To render the work more generally useful, the Master of the Rolls suggested that the editor should give an account of the MSS. employed by him, of their age and their peculiarities; that he should add to the work a brief account of the life and times of the author, and any remarks necessary to explain the chronology; but no other note or comment was to be allowed, except what might be necessary to establish the correctness of the text.

The works to be published in octavo, separately, as they were finished; the whole responsibility of the task resting upon the editors, who were to be chosen by the Master of the Rolls with the sanction of the Treasury.

The Lords of Her Majesty's Treasury, after a careful consideration of the subject, expressed their opinion in a Treasury Minute, dated February 9, 1857, that the plan recommended by the Master of the Rolls "was well calculated for the accomplishment of this important national object, in an effectual and satisfactory manner, within a reasonable time, and provided proper attention be paid to economy, in making the detailed arrangements, without unnecessary expense."

They expressed their approbation of the proposal that each chronicle and historical document should be edited in such a manner as to represent with all possible correctness the text of each writer, derived from a collation of the best MSS., and that no notes should be added, except such as were illustrative of the various readings. They suggested, however, that the preface to each work should contain, in addition to the particulars proposed by the Master of the Rolls, a biographical account of the author, so far as authentic materials existed for that purpose, and an estimate of his historical credibility and value.

Rolls House,
December 1857.

ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS

ILLUSTRATIVE OF THE

REIGN OF HENRY III.

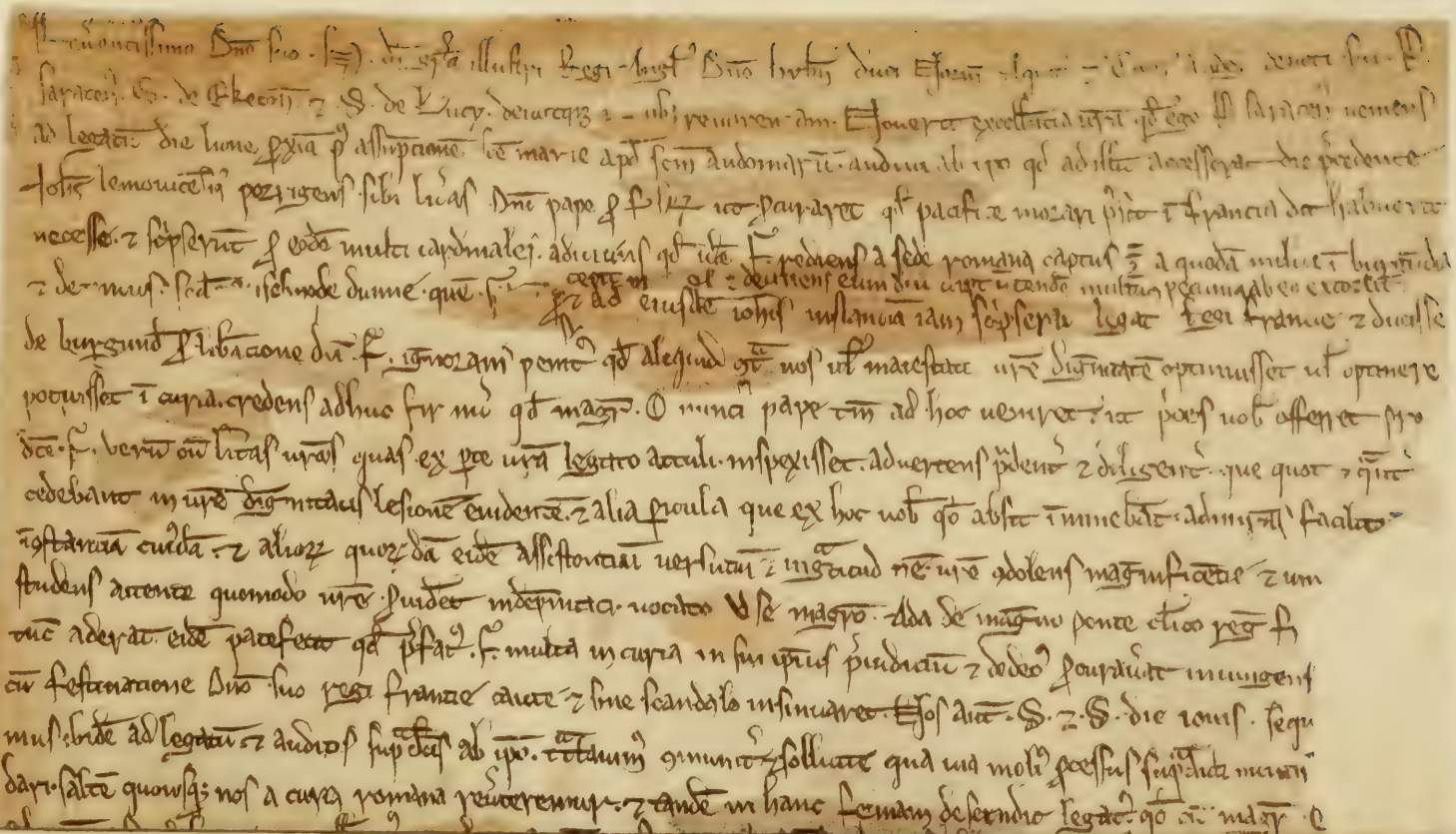

ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS

ILLUSTRATIVE OF THE

REIGN OF HENRY III.

FROM THE ORIGINALS IN THE PUBLIC RECORD OFFICE.

SELECTED AND EDITED

BY

THE REV. WALTER WADDINGTON SHIRLEY, M.A.,

TUTOR AND LATE FELLOW OF WADHAM COLLEGE, OXFORD.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF THE LORDS COMMISSIONERS OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

VOL. I.

1216—1235.

LONDON:

LONGMAN, GREEN, LONGMAN, AND ROBERTS.

1862.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S
COLLEGE
LIBRARY

OCT 21 1948
14369

Printed by
EYRE and SPOTTISWOODE, Her Majesty's Printers,
For Her Majesty's Stationery Office.

CONTENTS.

Page

PREFACE - - - - - - - ix

CHRONOLOGICAL TABLE OF THE LETTERS - - xxxv

LETTERS - - - - - - - 1

APPENDICES :—

I. Convention between Henry III. and Walter Lascy - - - - - 507

II. Extracts from the Patent Roll of 8 Hen. III., relating to Changes in the Government of Counties, Royal Castles, &c., between November 15, 1223, and March 21, 1224 - - 508

III. Grants made to Peter de Rivaulx between July 16 and September 18, 1232 - - - 517

IV. Documents relating to the Fall of Hubert de Burgh - - - - - 523

V. Bulls of Honorius III. and Gregory IX., from the Transcripts in the British Museum - 527

GLOSSARY - - - - - - 563

INDEX - - - - - - 565

PREFACE.

DA
25
.B8

PREFACE.

Sources of the present work.

If the inferiority of our chronicles to those of France and Italy has been the subject of frequent and perhaps exaggerated regret, we may the more gratefully acknowledge the compensation we possess in the surpassing richness of our national archives.

Whether we owe it to the mildness of our revolutions, to the influence of institutions of which precedent is the life, to the organizing genius of Edward I., or, finally, to the accidental kindness of time, so it is, that our early records are the most copious in Europe.

And nowhere is this wealth more conspicuous than in the class of documents with which this present volume is occupied. From the beginning of the thirteenth century our history is illustrated by an unbroken series of public letters, which in earlier times were generally preserved, either as entries upon the Close and Patent Rolls, or separately among the documents known as the Royal Letters.

These Royal Letters form the basis of the present work.

Amounting in all to several thousands, and far more miscellaneous in character than their title would imply, they were accumulated, probably, by successive chancellors from the reign of John to that of Edward III.; and now form a series, perhaps unrivalled, which yet, strange to say, has been unknown to our most popular

historians, and is even now unfamiliar to many professed antiquaries.

A few of them have, however, strayed from time to time into print. A reader of that rare and curious volume, the third of Prynne's Records,[1] may have observed that he occasionally produces a letter from "a "bundle in the Tower of London." This is the first notice we possess of the existence of those letters. Prynne's copies from them are few, and bear wholly upon ecclesiastical questions. In the more familiar pages of Rymer the same reference occurs; but neither Rymer nor his late editors have travelled very far from the footsteps of Prynne, and can probably have seen only a small number of the bundles.[2] Certainly, neither Prynne nor Rymer appears to have used the letters at all as freely as M. de Bréquigny, who in the year 1764 was commissioned by the French Government to copy from the Public Records of this country documents illustrative of the history of France.

His extracts, extending in all to 107 folio volumes, were deposited in the French Royal Library, forgotten in the troubles of the Revolution, and apparently not brought again to light, until Mr. Duffus Hardy, in the preface to his edition of the "Rotuli Normanniæ,"[3] drew attention to their existence and value. Since that time, however, portions of them have been included in the Government series of the "Documents Inédits "sur l'Histoire de France;" and, in particular, two

---

[1] Also published under the separate title of "Antiquæ Constitutiones "Regni Angliæ, sub regibus Joanne, "Henrico tertio, et Edoardo primo, "circa jurisdictionem et potestatem "ecclesiasticam." Lond. folio, 1672.

[2] Some of them were, however, collected by the late Mr. Lysons into a volume, which he entitled "Literæ Regum," the name which has since been given to the whole collection; and this volume was used by Dr. Clarke for the new edition of Rymer.

[3] Rotuli Normanniæ, vol. i., Preface, p. iii.–vii.

volumes of correspondence between the courts of France and England have appeared,[1] in which several of the Royal Letters are included.

In the meantime, however, the original letters had disappeared, and it was only in the year 1841 that some of the long-lost bundles were brought to light by Mr. Duffus Hardy, who made known the general character of their contents by the publication of some hasty notes, by way of materials for a calendar, in which more than two thousand of the letters were described. Others have since been found from time to time, and they are now constituted a distinct department of the Public Records.

Since this re-discovery, a few of the letters have been printed by Mr. Stevenson, in the Appendix to the "Chronicon de Lanercost," and many are referred to, or partially quoted, by Dr. Pauli, in the notes to his valuable "History of England."

That they have not been much more freely used is due partly to the want of a chronological calendar;[2] but far more to the condition of the original MSS.

A series of original letters, written in every variety of hand, must always be more difficult to read than an official roll, written in the notarial hand of the day, or a chronicle, copied out by a professed transcriber. But these letters, originally difficult to decipher, have suffered most severely from damp and past ill-treatment; and though many of them have been rescued by skilful cleaning from total illegibility, they remain,

[1] Lettres de Rois, Reines, et autres Personnages des cours de France et d'Angleterre, depuis Louis VII. jusqu'à Henri IV., tirées des archives de Londres par Bréquigny, et publiées par M. Champollion-Figeac. Paris, 1839–1847.

[2] A calendar has been for some time in preparation by Mr. Sanders, of the Public Record Office; but I should be inclined, from my experience, to fear that he will find the chronological arrangement of such letters, *in manuscript*, a task of almost hopeless difficulty.

in the opinion of those who are best entitled to judge, the most perplexing documents in the Public Records.

By a patient examination of such documents, it may be possible, here and there, to elicit a striking fact, or to add a picturesque incident to the history, but it is hopeless to attempt that careful comparison of letter with letter by which the most intricate events are sometimes to be unravelled, and by which alone, in many cases, a just estimate can be formed of the character of public men.

With the view of removing these peculiar difficulties, which have rendered documents, apparently the most accessible, almost valueless for the purposes of general history, these volumes have been undertaken.

It will be desirable to say a few words on the principles which have guided the editor in the selection of his materials, on the plan of arrangement, on the state of the text, and, lastly, on the subject-matter of this volume.

Principles on which the materials have been selected.

I. In the selection of the materials, it has been kept in view, as a fundamental principle, that the highest value of historical letters lies in their marvellous power of mutual interpretation. In many cases, therefore, letters have been inserted which may seem in themselves trivial and uninteresting, but which possess a value from the light which they incidentally throw upon other and more important documents; while some have, on the other hand, been excluded, which at first sight might appear to have greater claims, because they stood alone, and their interest was exhausted at a glance. For it has appeared to the editor that the true object of a work like the present is the most copious possible illustration of the more difficult and critical passages of the history, rather than an equable distribution of the letters over the allotted tract of time.

The same principle has controlled the use of the pri-

vilege accorded to him of drawing letters from the other departments of the Public Records. The events which attended the fall of Hubert de Burgh are profusely illustrated from the Close and Patent Rolls, because from these alone the true history can be learnt. In the other parts of the volume the extracts from the Rolls are subordinated to the Royal Letters, while the few extracts from the Chapter House Miscellanea and the Papal Bulls are too unimportant to require more than this slight mention.

A second rule of selection has been to avoid what has already appeared in print; a rule which has, however, been subject to some trifling exceptions in favour of a few letters which occur only in the very rare volume of Prynne already referred to, in the privately printed Appendix to the "Chronicon de Lanercost," or in the "Lettres des Rois, etc.," published by the French Government. But these exceptions do not amount in all to twenty; and in almost every case, it is hoped, some improvement in the text, or some correction of the date, will be found.

In the Appendices are placed some extracts from the Patent and Close Rolls, which could not be included under the category of letters, and a few Papal Bulls from the modern Italian transcripts in the British Museum. The very intimate connexion which exists between these last and some of the Royal Letters must be the excuse for printing them at second hand, and from very inaccurate copies. But they have been selected with a sparing hand, and, critical accuracy being hopeless, a few of the most palpable blunders have been tacitly corrected.

Arrangement.

II. As to the principle of arrangement there could scarcely be a hesitation. Historical letters, without chronological arrangement, can hardly be said to be edited at all. But to carry out the principle has been no easy task. Scarcely one of the earlier Royal Letters

has the date of the year, and only a very few, chiefly by Italian writers, have any date whatever. Internal evidence, often of a very minute and treacherous kind, has, for the most part, been alone accessible, and the editor is fully conscious of the frequent uncertainty of his results. In order that the reader may form his own judgment, a short reference has generally been added, indicating the ground upon which the date was assigned. It should be borne in mind, however, by any one who uses these notes, that a knowledge is tacitly assumed in them of such facts as may be ascertained from the pages of modern historians.

Where it has been found impossible to determine the exact date, the following arrangement has been adopted. Letters of unknown day are placed at the end of the month, letters of unknown month at the end of the year, and letters of unknown year at the end of the last complete year to which they could be assigned. A few letters of extreme uncertainty, and three of which the dates were ascertained too late, appear at the end of the volume.

State of the text.

III. The state of the text calls for but few remarks. The Patent and Close Rolls are almost always in good condition, so that in the pieces extracted from them there are hardly any *lacunæ;* and though not perfectly free from error, even in their dates, they are far more accurate than private letters.

The condition of the Royal Letters is very different, and has frequently made the text not merely imperfect, but doubtful. Still there are many passages where even a reader accustomed to mediæval writers would be inclined to suspect an error either of the penman or the editor, where the singular barbarity of the Latin is really in fault. A chronicler is not always a model of classical taste, but he is elegant in comparison with a baronial chaplain.

The Christian name of persons mentioned in these

letters being usually indicated by the initial, it has been thought best to supply, within brackets, the full name, whenever it was otherwise known. In all other cases but that of proper names the brackets indicate a deficiency supplied on conjecture, where the parchment has been torn or defaced. This has only been attempted where the missing words or letters could be supplied with a near approach to certainty.

Subject matter.

IV. It was not without some hesitation and misgiving that the early years of Henry III. were chosen as the period from which to select the first specimens of the Royal Letters. But although for the reign of Edward I. they are more abundant, more interesting, and in better condition, there did not appear to be, on the whole, any adequate reason for departing from the order of time. It will be enough if the present volume should be found of sufficient interest to justify its publication, notwithstanding the comparative obscurity of the events to which it relates.

Indeed there is perhaps no period of equal length from the Norman conquest to the present day, over which the reader of English history passes with more impatient haste than over the twenty years which elapsed between the accession and the marriage of Henry III.; none which appears so barren of great events, or so silent of the character of its actors.

To a drum and trumpet historian they were certainly an unkindly time, but there have been those among our modern writers to whom they would have repaid a closer study. They were years, not of exciting interest, but of critical importance; nor is it easy to say how much the destiny of this country has been affected by the current of political influences to which it was subjected during the first few years after the granting of Magna Charta. Yet such has been the general neglect which the history of these years has suffered, that the editing of these letters would hardly

be complete without an explanatory notice of some of the events to which they refer.

War of the Great Charter.

In the civil war which followed the revocation of the great charter by John, victory inclined very constantly to his side. His foreign mercenaries were an overmatch for the feudal tenantry of the barons. Many individuals made their peace with the king. Place after place surrendered, and at last London alone remained to the maintainers of the charter. Thus driven to extremity, they took, in their turn, the desperate step of invoking foreign aid. They declared John to have forfeited the crown, and invited Louis of France to fill his place.

More than once in history a similar step has been dictated by the mere blindness of political passion, or by the party spirit which elevates the importance of particular measures above the safety of the state itself. But we should judge harshly of the barons in this case if we were to forget that the feeling of nationality, now so engrained into our whole character, was then in its very infancy, a vague impalpable emotion, the secret power of which no statesman had yet divined, and which had yet long to wait before it was consecrated by common suffering, by united achievements, and by the establishment of distinctive political institutions.

And if the deposition of John were judged to be a necessity, Louis was perhaps the only possible successor. He was the nephew of John by marriage; he was, through his father, suzerain of the continental provinces of England, actual lord of Normandy, and master of troops who had conquered at Bouvines and in the Albigensian crusades. His accession might seem to promise a speedy termination of the war, and a settlement of those questions of divided allegiance and consequent confiscation which, since the loss of Normandy, had borne so heavily on some of the great houses

of England. If it involved annexation to France, it may be remembered that this country was familiarized by long habit to the government of an alien king, and that of her sovereigns since the Norman conquest, Stephen and John alone had constantly resided in the island. The barons were not wholly un-English if they argued that the frequent absence of the sovereign was an essential condition of freedom and good government.

What disasters their unhappy decision might have entailed upon England had it been allowed to work itself out to its natural consequences, it is fortunately in vain to speculate. In a few months John suddenly died.

Accession of Henry III.

This event, auspicious as it was, could not wholly remove the dark cloud which overhung the land. The young king, guiltless of the wrongs, and free from the animosities of his father, had one great advantage; he could forgive without suspicion. But his advisers were those of his father; some of them the ministers of his vices; some of them foreign adventurers; the best of them men who had looked coldly on the charter; and when victory was followed by peace, one inevitable condition attached. The supporters of the charter, who had followed Louis of France, were indeed admitted to pardon; they could not hope for favour. For the first four years of the reign of Henry III. almost every officer of importance, every sheriff of a county, every governor of a royal castle, so far as the names are known, was taken from the short list of those who had stood by the side of John at Runnymede, from the few proscribed by the text of the charter, or from the soldiers who had since been in arms against the baronial league.[1] It was impos-

[1] Among the most notable of these are Fawkes de Breautè, Engelard de Cigoigny, and Philip Marc, all sentenced to exile by the char-

sible for any party to be more completely exiled from political power than at that moment were the authors of the great charter.

The presage of bad government which such a condition of affairs might have suggested was not wholly justified by the event.

Political virtue has never, in this country, been confined to a single party, and the party of the great charter was no exception. Yet, after all allowance, it was perhaps hardly to be hoped that among the courtiers and advisers of king John two such men should have been found as Marshal, earl of Pembroke, and Hubert de Burgh. The former became regent, the latter justiciar.

The unvarying language of cotemporaries bespeaks the profound respect in which the aged regent was held. His policy was the simple but difficult one of conciliation. He accepted the charter, but shorn of the celebrated clause which protects the subject from arbitrary taxation. He proclaimed a large amnesty for the past, and inspired the just confidence that it would be loyally observed. Above all he managed with singular skill the great difficulty of his position, the claim of papal suzerainty.

The surrender of John was interpreted by Honorius to imply that the pope was the sole guardian of the royal minor; a claim of vague import and most peril-

---

ter: Henry, archbishop of Dublin, Peter, bishop of Winchester, Joceline, bishop of Bath, the earls of Pembroke and Salisbury, the two Fitz-Herberts, Alan and Thomas Basset, Hubert de Burgh, John Marshal, and Philip D'Albiney, all of whom stood "quasi ex parte regis," at Runnymede. Among those who deserted John only at the last moment were the earls of Chester and Albemarle, R. Vipont, G. Lucy, Brian de Lisle, Henry Braybroc, and William Brewer. Every one of these held office in the first years of Henry III. See Wendover, iii. pp. 300, 302, compared with the Close Rolls, *passim*, and the present volume.

ous precedent, but which it was yet undesirable to question, while the restoration and maintenance of peace depended almost wholly upon the forbearance and the support of Rome. Yet, without embroiling himself with either pope or legate, the regent held firm his own authority, and until his death in May 1219, the legate held only a secondary, if a secondary, place in the royal councils.

Rise of Pandulph.

But his death was the occasion of an important change. A few months before, the legate Gualo, a feeble avaricious man, who seems to have plundered without shame, and to have intrigued without success,[1] was recalled in favour of Pandulph, whose more skilful hand may perhaps be discerned in the new plan of government.

The exceptional authority entrusted to the regent was allowed to expire with him; so that the chief power would, under ordinary circumstances, have fallen into the hands of the two most important officers of the crown, the justiciar and the chancellor. The justiciar took his natural place; but the chancellor, unfortunately, was a contentious spendthrift, whom in such times it was impossible to trust with power.[2] The precedent of Richard's reign seems, therefore, to have been followed; as if only a king could deprive a chancellor, he was allowed to retain his dignity, but was superseded in the exercise of his functions. A vice-chancellor, Ralph Neville, was appointed for the business of

---

[1] He seems, amongst other things, to have attempted to undermine the power of the regent, by giving him the earl of Chester, one of the most factious and unprincipled nobles of the day, as a colleague. Honorius, however, was sufficiently well advised to discourage the scheme. See p. 532.

[2] He appears, however, to have been in high favour with Gualo, through whose influence he obtained the see of Durham. He spent the rest of his days in discreditable quarrels with his chapter.

the exchequer; the more responsible part of the office, especially the tutelage of the royal person, was entrusted to Des Roches, bishop of Winchester, who had himself held successively the office of chancellor and justiciar. Nothing probably was said on the subject of the legate's authority, but it was understood, or discovered, that the disruption of the regency had left the first place in the state open to Pandulph. In the name of his master, suzerain and guardian of the realm, we find him writing to the justiciar and to Des Roches, as the haughtiest of the Plantagenets might have written to his humblest minister.[1]

In some respects the encroachment thus accomplished upon the civil power may be accounted among the boldest ever attempted by the successors of Hildebrand. The deposition of a monarch, however striking to the imagination, and however grave in its consequences to society, was an exercise only of a judicial power, limited by its very nature to the most exceptional cases. But the authority assumed by Pandulph was that not of a judge, but of an executive magistrate; it dealt not with a single question, but with the continuous government of the country, and threatened the establishment of a despotic rule, wielded by a foreign priest, directed by a foreign policy, and enforced by the censures of the Church.

Yet, so far as we know, this astonishing usurpation was established without a shadow of opposition. It is in part, no doubt, the imperfection of the history which makes the political events of this time a continual series of surprises; but in this case what little we know goes far to explain the apparent apathy of the country. The services of the papacy to the crown, especially in the establishment and mainte-

[1] See especially Pandulph's letters of the year 1220, in this volume.

nance of peace with France, were recent and signal; the constitutional party was prostrate, many of the chief nobles absent on a crusade, and the weakness of the government extreme. Acts of violence were committed with impunity by officers high in the service of the crown; royal castles, several of them accumulated in a single hand, were held in pledge by their governors for arrears of pay or refusals of privilege; the revenue was almost extinct. With Alexander of Scotland differences were still unsettled, dating from the time of the civil war, when he had given his support to Louis. In Ireland it was found, of course, impossible to collect the revenue, or to engage the obedience of a single baron not immediately in the employment of the crown. In Wales, Llewellyn, bribed into temporary repose, was ready for arms upon the first excuse, an excuse that was not long wanting. But the gloomiest prospect of all was upon the side of France. The truce was to expire in a few months, and there were lively apprehensions that the expedition of Louis to Toulouse would precipitate the outbreak of a war for which a pretext could never be wanting in some question of divided homage, or some violence of a border noble. Meanwhile the English province of Gascony and Poitou was in a state of simple anarchy. Destitute of money, and therefore of soldiers, the seneschal, apparently an able officer, declared that his authority was at an end, and that he should quit at Midsummer for the Holy Land. The towns, which were populous and important, and had obtained considerable privileges from the weakness or the favour of the Plantagenets, were manifestly aspiring to occupy a position analogous to that of the Lombard cities, and to become municipal republics under the distant protectorate of England. But, unlike the Lombard cities, they had not subdued the neighbouring nobles,

nor could they escape from the near presence of the growing monarchy of France.

The complexity of the political situation is something perfectly bewildering. The quarrel of town with town, and of noble with noble, the claims of privilege, the denunciations of violence, which crowd the scanty annals, are sometimes curious to read, but always impossible to unravel. Yet, though often diverted by local and personal interest or animosity, the main stream of politics is sufficiently well defined. The nobles and the towns formed two great parties, natural enemies to each other, both of which England was at this time too weak to govern, and between which she could not choose without throwing the other into the arms of France.

If, in the face of these difficulties, the country might not unnaturally acquiesce for a time in the new encroachments of the legate, he, on the other hand, was not a man to miss the opportunity of power. A keen perception of opportunity seems, indeed, to have been among the most remarkable qualities of a man more fitted to acquire power than to retain it, and who hastened by ungovernable arrogance a fall which was perhaps inevitable.

Pandulph's successes.

The first year of his legation was passed in almost unbroken success.

The hopes and the complications arising out of the Albigensian crusades made France peculiarly unwilling at this time to offend the court of Rome; a timely reverse before the walls of Toulouse removed the immediate temptation to war, and she was content, at the intercession of Honorius, to renew for four years the expiring truce with England.

With Scotland the differences were yet more easily arranged, and a lasting alliance was cemented by the betrothal of Alexander II. to the sister of Henry III.

At home great attention was paid to the revenue; affairs visibly prospered, and in the year 1220 it was thought desirable to crown the young king for the second time at Westminster, a repetition which the maimed and hurried rites of his first coronation might excuse, but which was doubtless intended to announce the complete restoration of the royal power. The ceremony was more than commonly magnificent, and the occasion was employed for graver business.

One fruitful cause of disorder has been already mentioned, the absence of any efficient control over the governors of the royal castles, an evil which was aggravated by the frequent accumulation of several governorships in a single hand. The guardian power of the papacy was now invoked on behalf of order. A bull of Honorius was produced and accepted by the reluctant nobles, under which it was prohibited to any subject to hold the command of a second royal castle. This appeared an important measure for the maintenance of authority at home; while for the preservation of Poitou to the crown, a "free gift" of two shillings on every kind of land was granted by the clergy and laity alike.

It is impossible not to feel, in the presence of measures like these, that the government of England was being conducted with more than common vigour. In the short space of two months a coronation, an important parliament, a lasting treaty with Scotland, and the translation of St. Thomas of Canterbury, the most splendid religious ceremonial yet witnessed in England, must have dazzled the eyes of men accustomed to the miseries of a civil war and the dreary spectacle of a powerless and impoverished court.

Yet something of all this was hollow, and discerning men might probably even then have suspected that the months of Pandulph's supremacy were numbered. His fall.

So little remains to us of the more secret history

of the time, that it is only by comparing the slight intimations of these letters with the course of subsequent events that we feel enabled to assure ourselves that impatience of the overbearing legate had already drawn together the two greatest Englishmen of their time, hitherto divided from each other, more, perhaps, by their antecedents than by any fundamental differences of political opinion.

That the fall of Pandulph was occasioned by the joint action or the tacit understanding of Archbishop Langton and Hubert de Burgh, may be safely asserted as a fact. In narrating the details of that event the writer confesses, once for all, that he is often in doubt; and that he owes to conjecture more than one link in the story.

The first known difference between the legate and De Burgh takes us back to the intricate politics of Poitou. In November 1219 the seneschal, Geoffrey Neville, fulfilled, at last, his threat of resignation. The office lay vacant for months, almost without adding to the previous anarchy. It was found impossible to agree upon a successor. Pandulph and Des Roches, himself a Poitevin, advocated the appointment of a native noble, to whom the honour would have been its own recompense, and who would have spared the emptiness of the English exchequer. De Burgh, who had himself been seneschal in the last reign, supported the petition of the cities, who dreaded the dictatorship of a feudal neighbour, and implored the appointment of an Englishman.[1]

The matter was referred to the great council, who voted, as we have seen, a liberal grant for the preservation of Poitou, and coupled it most probably with an approval of the policy of De Burgh.

---

[1] See pp. 126, 139.

Pandulph, thwarted and annoyed, threw the responsibility of the selection upon De Burgh, and petulantly complained at last that he had no confidence in the man whom he "had wandered over seas and mountains" to procure.[1] This was in September. Meantime another cloud had gathered. The very messenger who brought the bull of Honorius respecting the royal castles, and who must have arrived at the very time that the barons were assembled in council, brought also a more private bull, addressed to Pandulph himself. Archbishop Langton had endeavoured to counteract the legatine authority of Pandulph, by appealing to the allegiance due to himself as metropolitan from the bishop elect of Norwich.[2] The bull which arrived at this critical moment contained the decision of the pope that no obedience was due to the archbishop from the legate, so long as he continued to be only bishop elect.

Thus, at the very moment that De Burgh was for the first time in open difference with Pandulph, Langton had to suffer a keen mortification from him. That same autumn, as soon as the business connected with the translation of Becket was over, and within a few weeks of the appointment of the new seneschal of Poitou, the archbishop set out for Rome. By what support the man who had so fearlessly resisted the encroachments of the papal power in England could hope to carry his cause at Rome, we can only leave to conjecture, but he returned crowned with success. He brought with him an important privilege in mitigation of the evil of provisions; he brought also, what he must have valued even more, a concession that, so long as he

[1] In a letter dated Aug. 25. Rymer, i. p. 162.

[2] It appears from a bull printed below, p. 533, that the archbishop was the aggressor, and was attempting to procure the withdrawal from Pandulph of a privilege he actually possessed.

lived, no resident legate should be again appointed to England.[1] Pandulph was not called upon to resign, but his resignation naturally followed, and he departed with every expression of respect upon an impossible mission to Poitou.

Thus Rome destroyed with her own hands that singular fabric of legatine government which she had so recently and boldly reared. The mere consideration of this fact, and the vivid alarm with which the attempt to renew it, after the death of Langton, was regarded, certainly leads to the conclusion that it was singularly oppressive and unpopular; and we may fairly infer that the experience of its evils was one of the chief causes which operated, during the next few years, to determine the political attitude of the English Church.

Importance of the English church at this time.

It is hardly an exaggeration to say that, during the infancy of our constitution, the influence of the Church was almost more important than that of the lay nobility. It was by the Church, full as much as by them, that the Great Charter was won; it was by her again, chiefly, that the country was delivered from the yoke of legatine authority; it was by her, also, that De Burgh was maintained in power; it was from her, finally, that Simon de Montfort derived his most able and consistent support.

The cause of this is extremely simple. Not only was the Church more advanced in political intelligence, it had also the most at stake in the great question of Henry's reign, the exclusion of aliens from power.

To some, even of the most intelligent of modern writers, it has appeared that the one great fact which stands out above the weary alternation of paltry intrigue and yet more paltry war, which occupies the long half century of Henry's reign, is the establishment of our represen-

[1] Chron. Dunst. pp. 100, 122.

tative system. This is, however, a striking instance of the manner in which history is discoloured by the turn of subsequent events. The House of Commons has become all-important; the exclusion of aliens is a long-forgotten difficulty. But if we would really appreciate the bearings of our earliest constitutional struggles, we must return to the cotemporary point of view, and keep steadily in mind that the subject of them was, primarily, not legislative but executive power; not the establishment of new laws, but the obtaining of guarantees for existing liberties. And the existing liberties both of Church and State were chiefly endangered by the same cause, namely, the encroachments of aliens.

Englishmen of that day had seen the Great Charter almost trampled out by foreign mercenaries; they had then witnessed the government of an Italian legate; soon they were to see De Burgh supplanted by a foreign rival, the country plundered by the foreign favourites of the court, and the castles which were to protect her from invasion entrusted to foreign governors. But no encroachment of aliens upon the privileges of the English laity was comparable in harshness or continuity of oppression to the ecclesiastical invasions of the court of Rome. Taxed without mercy for objects in which she had no concern, deprived of her rights of patronage and election, compelled to a system of minute and vexatious appeal to a distant and venal tribunal, the Church of England led the way in the maintenance of those liberties in which she had the dearest interest. And although neither these abuses, nor the feelings they engendered, were yet at their full growth; the tendency was already so far marked, and the national privileges of the English Church were already so far threatened, as to lead her to a cordial support of the thoroughly national policy of De Burgh.

It is, indeed, the peculiar praise of De Burgh to have been the first of our statesman to convert the emotion

of nationality into a principle of political action. He first realized the importance to England of being the centre of her own policy, not the satellite of a continental system; and he perceived that, in her circumstances, the first condition of good government was the exclusion of aliens from power. To this principle, which was afterwards to prove so powerful in the hands of Montfort, he added, unlike Montfort, an inflexible loyalty to the crown. Throughout his long career, often under extreme trial and provocation, he firmly upheld the royal power, so necessary then, perhaps even now, to the formation of a vigorous and compact nationality.

Rivalry of De Burgh and Des Roches.

The fall of Pandulph left to De Burgh the first place in the state, but with an unscrupulous rival at his side, and a host of difficulties before him.

Clouds had indeed set in round the close of Pandulph's administration. There was war in Ireland; disturbance on the Welsh border; a storm brewing in Gascony; and all these were light matters in comparison with the state of internal politics. The attempt to place the executive on a better footing had more than failed; it had resulted in uniting together the powerful and unscrupulous party whose interests were directly attacked. With them Llewellyn had a complete understanding, and every movement on his border was responded to by the sullen disobedience or open lawlessness of those who held some of the strongest castles and most important counties in their hands.

All these malcontents now found a leader in Des Roches, and every movement of De Burgh was thwarted, if not betrayed, by his jealous and unprincipled colleague. Not only in England, but in Ireland, in Gascony, in France, and above all at the court of Rome, we find symptoms of continual intrigues, all tending to cripple De Burgh and to make the task of government impossible.

For more than two years these weary contentions lasted, without coming to any decided issue. At length De Burgh resolved to deprive the malcontents of their last excuse, and procured a bull from Honorius declaring the king of age, and requiring the surrender of the royal castles from those who had hitherto pleaded his minority as an excuse for retaining them. The aggrieved nobles, with the earl of Chester at their head, attempted to seize London and overturn the government.[1] Thwarted in this, they retired to Leicester, where they celebrated Christmas with defiant pomp.

The die was now cast; a trial of strength between the two parties was inevitable. It was resolved on the part of De Burgh that the royal court should assemble for Christmas at Northampton, near enough to Leicester for intimidation, and, if necessary, for action. It was a move, however, which could only have been taken in the consciousness of strength. It was an appeal to the loyalty of the country, and most nobly it was answered. Such a royal Christmas, the chronicler assures us, had never been kept since the days of Cœur de Lion.[2] The Church, as usual, played her foremost part, and on the morrow after Christmas the bishops, with Langton at their head, solemnly excommunicated the leaders of the Leicester secession. This display of power was conclusive. Overmatched and disheartened, the rebels hastened to make their peace and surrender the royal castles.

Rebellion of Fawkes de Breautè.

The triumph of De Burgh was signal; it was not complete. One baron, Fawkes de Breautè, originally a foreign soldier in the pay of John, had risen, chiefly by important military services, to be one of the most powerful men in England. He was a baron of the realm, sheriff of seven counties, governor of several royal castles, and a baron of the exchequer. He used his power as he

[1] Chron. Dunst. p. 130.

[2] Chron. Dunst. p. 128.

had won it, like a mercenary soldier, and his high-handed aggressions had called forth the complaints even of his most powerful neighbours. This man, perhaps alone of the Leicester rebels, contrived to evade fulfilling the conditions of absolution, and to retain the command of his castles. The spring wore on in vain attempts to bring him to peaceable submission, and meanwhile difficulties were gathering thick round De Burgh.

The truce with France expired and could not be renewed; Gascony was daily expecting an invasion from Louis; in Ireland the royal authority was almost annihilated; Llewellyn, of course, was on the move; and De Breautè had succeeded in obtaining a letter from the pope, condemning the proceedings of the archbishop, and expostulating with Henry on his treatment of the rebels.[1] De Burgh never wavered. Ireland, and Gascony, and Wales were important in their own good time, but that time was not come. The supremacy of the crown must first be asserted at home. He marched, with a promptitude which confounded his enemies, to the siege of Bedford castle, the stronghold of De Breautè's power. After a desperate resistance of six weeks he took the castle, hung the garrison, and brought De Breautè himself to submission. His sentence was perpetual exile, the cause, unhappily, of fresh intrigues, though not of serious disaster. He was pitied and patronized at Rome and in France. He formed the rallying-point of a body of exiles, on whose behalf Louis threatened, perhaps not seriously, a second invasion of England,[2] and at last perished miserably by the hand of a knight whom he had wronged in the days of his power.

[1] See below, pp. 224, 540, 543.

[2] See p. 241; but the passage is obscure. Louis, however, at the time of his coronation had made a similar threat.

With Fawkes de Breautè fell the party which had so long opposed the great justiciar. For eight years De Burgh governed England with as complete, perhaps as wise a sway, as she has often experienced. Contending with great difficulties, and not with uniform success, blemished, too, by the unhappy weakness of avarice, he yet fixed and retained the affection of all that was best and noblest in England, and baffled the ingenuity of his enemies to make good one serious accusation against a long tenure of almost despotic power.

Cause of De Burgh's fall.

The cause of his fall is to be found in the character of his royal master. Henry spent his life in pitiable alternations between blind confidence and almost ludicrous mistrust. De Burgh, Des Roches, Peter of Rivaulx, Segrave, Montfort, and many more, experienced the same treatment; the result, probably, not so much of caprice, in the common sense of the word, as of a clinging weakness of character, and a conscious inability to estimate the men by whom he was served. A suspicion which he was incapable of forming for himself unnerved his weak judgment when presented by another, and he fancied himself betrayed and undone by the man to whom, but an hour before, he would have trusted everything.

It is probable that De Burgh had at least once before been upon the brink of ruin from one of these sudden oscillations of the royal temper. A remarkable letter, printed in this volume,[1] shows us that as early as 1230 Henry had, under the influence of some secret suggestions, sent messengers to Rome to invite the appointment of a legate; that De Burgh felt his danger, and had the utmost difficulty in procuring the recall of a mission which would certainly have resulted in his disgrace. Since then the royal

[1] Letter CCCX.

confidence had, to all appearance, been completely restored, and only a few days before the final catastrophe De Burgh was appointed justiciar of Ireland for life.[1] Yet there was one circumstance which must have caused him profound uneasiness. In 1231 Des Roches had returned, after a long absence, to his see, and was received with a favour which boded no good to the justiciar. It was he, in fact, who contrived his ruin.

The crowd of accusations which followed his dismissal from office measure not his guilt, but Henry's credulity. Those which procured it were two in number.

The first, the neglect of the Welsh border, it is not easy to estimate; but it may be remarked that the nobleman who had most to lose by border misgovernment was the foremost supporter of the fallen minister. The second, that the well-known outrages perpetrated on the lands of the Italian priests were instigated by the justiciar, is best answered by the contemptuous incredulity of the pope. Such accusations, after such a tenure of power, are equivalent to the highest eulogy.

It will not be necessary for the elucidation of these letters to follow De Burgh in his disgrace. The narrative of Wendover is itself a sufficient comment.[2] But there is no higher tribute to the worth of the great justiciar than the support which he received in adversity. Foremost among his protectors were the king's own brother, and the earl marshal, a son worthy of the illustrious regent,[3] who spoke in council, who

[1] See p. 407.

[2] Of modern narratives, Dr. Pauli's (Gesch. von England, iii. p. 593, seqq.) is far the best.

[3] "Artibus liberalibus insequitur "eruditus, in armorum exercitio "strenuissimus, in omnibus operi-"bus suis Deum habens præ oculis." Ann. Wav. 195, quoted by Pauli.

drew the sword, and who finally met with death in his cause.

De Burgh survived to be partially restored to favour. We shall meet him again, in the last act of his public life, raising a solitary voice in behalf of one whom I venture to call his disciple, the true heir of his statesmanship, and more than the heir of his genius, the young Simon de Montfort.

Apart from the general course of politics, there are several subjects of interest which receive more or less illustration from the letters here presented to the public. A few remarks upon some of these, and especially upon some questions connected with the rise of our representative system, are reserved to a more convenient place in the preface to a second volume.

It only remains for the editor to return his sincere thanks for the assistance which he has received in his work. In particular he is indebted to Dr. Reinhold Pauli, to Mr. Courthope, Somerset Herald, to Mr. James Parker of Oxford, and to the officers in charge of the Public Records, from many of whom, and especially from the late Mr. Walter Nelson, he has experienced continual acts of courtesy and kindness. Lastly, and chiefly, he desires to acknowledge how much he owes to the skill and patience of Mr. Stuart Moore, by whom most of the letters here printed were transcribed.

WALTER W. SHIRLEY.

Oxford, Sept. 24, 1862.

CHRONOLOGICAL TABLE OF THE LETTERS.

Number.	Date.	Subject.	Page.
I.	Dec. 27, 1216.	HENRY III. TO HIS IRISH SEAMEN - - You are desired to be at Winchelsea by Jan. 13, if possible ; if not, as soon after as you can.	1
II.	Dec. 28, 1216.	HENRY III. TO GILBERT DE L'AIGLE - You are commanded to return to the unity of the church, and your allegiance, and your lands shall be secured to you. Also to surrender the castle of Pevensey, about which justice shall be done to you on the return of peace.	2
III.	Jan. 14, 1217.	HENRY III. TO THE CONSTABLE AND GARRISON OF [BEDFORD AND] NORTHAMPTON - - - - - - We thank you for your faithful service. The barons who have remained true to us have sworn to ransom all prisoners taken in any of our castles. Be constant, then, in the prospect of glory and reward.	3
IV.	Jan. 14, 1217.	HENRY III. TO GEOFFREY DE MARISCO, JUSTICIAR OF IRELAND - - - - Let no Irishmen receive cathedral preferment in Ireland, for fear of disturbance.	4
App. I.	Jan. 17, 1217.	HONORIUS III. TO GUALO, CARDINAL AND LEGATE - - - - - - We grant you full powers against all ecclesiastics adhering to Louis of France; also to dispense with crusaders' vows, and with oaths taken to Louis.	527

Number.	Date.	Subject.	Page.
App. 2.	Jan. 17, 1217.	HONORIUS III. TO THE ARCHBISHOP OF BOURDEAUX - - - - - Protect the interests of the king of England in your parts.	529
App. 3.	April 21, 1217.	HONORIUS III. TO PHILIP AUGUSTUS, KING OF FRANCE - - - - - Induce your son to abandon his present course.	529
V.	June 29, 1217.	FAWKES DE BREAUTÈ TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - The servants of the earl marshal have taken possession of the manor of Gerdeslee, belonging to the earl of Huntingdon, and refused to leave on the summons of the sheriff of Northampton. I would not do anything without your advice, but I would have borne this from no one but the marshal. I appeal to you as justiciar. Your presence alone can settle the matter.	4
App. 4.	July 8, 1217.	HONORIUS III. TO GUALO, CARDINAL AND LEGATE - - - - - - The prelates are to grant an aid to the king, to be paid through you. The expediency of appointing a colleague to the regent seems doubtful.	532
VI.	Aug. 25, 1217.	HENRY III. TO THE BARONS OF THE CINQUE PORTS - - - - - We thank you for your good service. According to your privilege, we send two of your fellow barons to divide the spoil of the late victory.	5
VII.	Nov. 6, 1217.	HENRY III. TO HONORIUS III. - - The bearers will explain why we have been unable to pay your annual due of a thousand marks. The chief persons of England and its confines are returning to their fidelity.	6
VIII.	About 1217.[1]	THE MAYOR AND MEN OF SOUTHAMPTON TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - We have obeyed your command, and made enquiry, by jury, about the horses of Sir Richard Searcaville. They find as follows. We pray you to deal mercifully with our citizens, according to the tenor of their verdict.	8

[1] Rather, soon after May 1219, when the bishop of Winchester and Hubert de Burgh became colleagues.

Number.	Date.	Subject.	Page.
IX.	About Easter 1217 or 1218.[1]	JOCELINE, BISHOP OF BATH AND GLASTONBURY, AND HIS FELLOW JUDGES, TO HENRY III. - - - - A case of novel disseisin has come before us, in which the queen pleads a charter of exemption from our jurisdiction, granted by king John. We desire to know your will in the matter.	10
X.	Early in 1218.	PHILIP DE ULECOT TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - I thank you for your prompt despatch of my business at Winchester. Hugh de Balliol prevents my giving up Midford Castle. I advise that he should be satisfied.	11
XI.	About April 1218.	THE SHERIFF OF SUSSEX TO THE KING'S COUNCIL - - - - - I have received writs, ordering me to give seisin to Robert Marmion, junior, of the lands which he held within my jurisdiction before the war, which I have done, but Robert Mortimer and Ralph Tirel will not allow him to keep possession.	13
App. 5.	June 6, 1218.	HONORIUS III. TO SIMON LANGTON - You are not to return to England without the special licence of the see of Rome.	532
XII.	Before Midsummer 1218?	WILLIAM, EARL WARRENNE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - I am in great want of money, which I can obtain from neither Jew nor Christian. Can you obtain for me the repayment of a part of the sum which I lent to the crown ?	15
App. 6.	Sept. 5. 1218.	HONORIUS III. TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - - - You are to owe no obedience to your metropolitan before your consecration.	533
XIII.	Nov. 4. 1218.	THE SAME TO THE SAME - - - You are requested to examine the convention made between William, king of Scotland, and John, king of England, and to confirm it or not, as seems best.	16

[1] In assigning this date, I was misled by the statement of Le Neve, made also by Godwin, that the union between the churches of Bath and Glastonbury was dissolved in May 1218; whereas on Jan. 28, 1219, the bishop is still styled of Bath and Glastonbury, Rot. Claus. i. p. 387. In Sept. 1219, and always afterwards, he is styled of Bath only. Easter, 1219, when the bishop was certainly itinerating as judge, is the most probable date.

Number.	Date.	Subject.	Page.
App. 7.	Nov. 13, 1218.	THE SAME TO THE SAME - - - Proceed in the case of the canons of St. Frideswide, notwithstanding the order of the royal courts.	533
XIV.	About 1218 ?	THE JUSTICES ITINERANT IN NORFOLK TO WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE - - - - - We desire to lay before you the case of Ralph Thivill.	17
XV.	About 1218.	WILLIAM LONGESPEE, EARL OF SALISBURY, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - The alliance between myself and the earl of Albemarle is at an end; if he should do anything which he ought not on the king's land, it will be by no counsel of mine.	19
XVI.	Between Dec. 1218 and May 1219.	THE JUSTICES ITINERANT IN LINCOLNSHIRE TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, THE EARL MARSHAL, AND HUBERT DE BURGH We have received a royal letter ordering us to reverse our decision against the earl of Albemarle. This letter puts a public affront upon us. We send our clerk to lay the whole case before you.	20
XVII.	1218 or 1219.	QUEEN ISABELLA TO HENRY III. - - I have often asked your help without success. I desire to be fed with words no longer. If the truce with France should be broken, there would be great danger both to your lands and to mine. Credit the bearers.	22
XVIII.	Between May 1218 and Nov. 1219 ?	THE MAYOR AND COMMUNE OF BOURDEAUX TO HENRY III. - - - - We pray you to confirm a gift made by your seneschal, on your behalf, to the hospital of Bardernac.	23
XIX.	Feb. 1219.	WILLIAM DE FERRERS, EARL OF DERBY, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER - I thank you for your care of my men and lands. The Christian army has crossed the river of Paradise, which runs under the walls of Damietta, and gained a great victory.	24
XX.	About April 1219.	GEOFFREY NEVILLE, SENESCHAL OF POITOU AND GASCONY, TO HENRY III. - Your faithful baron, Helie Ridell, who keeps the marches towards Perigord and the Agenois, needs your aid. If not supported, he will lose his lands when Louis of France returns from Toulouse.	25

Number.	Date.	Subject.	Page.
XXI.	Shortly after April 25, 1219.	WALTER, ARCHBISHOP OF YORK, TO HENRY III. - - - - I have received your command to escort Philip de Ulecot. From various causes I have not seen him, but have heard from him. He made difficulties about coming, but at last consented.	26
XXII.	May 16, 1219.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - I have ordered Walter Mauclerc to take part with the sheriffs in collecting the amerciaments.	27
XXIII.	April—June 1219.	RICHARD, BISHOP OF DURHAM AND CHANCELLOR, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - - I have taken steps about collecting the amerciaments in Yorkshire and Northumberland.	28
XXIV.	May or June 1219.	GEOFFREY NEVILLE, SENESCHAL OF POITON AND GASCONY, TO HENRY III. - Hugh de Lusignan is annoying the town of Niort. It is to be feared that he and others will usurp your territory. Unless I am better supported, I shall leave for the Holy Land.	29
XXV.	About June 1219.	HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - I should be glad of letters to the justiciar of Ireland, to support me in fortifying a castle in Delvene. Inconvenience is felt here about the writ of mort d'ancestor.	31
XXVI.	About June 1219.	QUEEN ISABELLA TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - - - We have offered to restore his possessions to B. de Podio, under proper security, which he refuses to give. We wonder that Hugh de Lusignan and Geoffrey Neville are ordered to support him against us.	32
XXVII.	July 4, 1219.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - We require you to grant redress to our servant Lando.	34

Number.	Date.	Subject.	Page.
XXVIII.	July 7, 1219.	THE SAME TO THE SAME - - - The oppression exercised by the Jews is becoming intolerable. Postpone the case of Isaac of Norwich until my arrival. The sheriffs must have coadjutors in collecting the amerciaments.	35
XXIX.	July 28, 1219 ?	HENRY III. TO THE MAYOR AND GOOD MEN OF BOURDEAUX - - - - Your merchants have brought wine casks of short measure. If it occurs again the wine will be confiscated and the merchants punished.	36
XXX.	About July 1219?	GEOFFREY NEVILLE, CHAMBERLAIN, TO HENRY III. - - - - Unless you take steps for defending Poitou and Gascony, you will see me in England shortly.	37
XXXI.	Aug. 1219.	ROBERT DE VIPONT TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - I pray that Robert de Ros may be ordered to give up to me the equipments of Carlisle Castle in the same state in which he received them from Hugh Neville.	38
XXXII.	About Aug. 1219 ?	WALTER, ARCHBISHOP OF YORK, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - I was taken ill after leaving the neighbourhood of Gloucester, and was unable to proceed with the legate. Your instructions shall be attended to.	39
XXXIII.	Aug. 1219 ?	ROBERT COURTENAY TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - I have already done homage for my mother's lands, but would not enter on them without your approval. I pray your protection in two causes against the justices itinerant.	40
XXXIV.	Aug. 1219.	WILLIAM, EARL WARRENNE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - Your niece, the countess of Augy, has arrived in England. The king has appointed her the 14th of September, when I hope you will be present.	42
XXXV.	July–Sept. 1219.	WALTER DE LACY TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - As I explained to you at Hereford, I cannot well give in my accounts before Michaelmas.	42

Number.	Date.	Subject.	Page.
XXXVI.	About Sept. 1219.	HUGH DE LUSIGNAN TO HENRY III. AND HIS COUNCIL - - - - Poitou has been much disturbed, but I have put it into a better state. Credit the bearers.	43
XXXVII.	About Sept. 1219.	THE SAME TO THE SAME - - - I have lent the seneschal of Poitou 160 marks, which I pray you to repay to the bearer.	44
XXXVIII.	About Sept. 1219.	GEOFFREY NEVILLE. SENESCHAL OF POITOU AND GASCONY, TO HENRY III. - Hugh de Lusignan has lent me 160 marks, which I pray you to repay.	44
XXXIX.	Before Nov. 1219.	THE COMMON COUNCIL OF DAX TO HENRY III. - - - - We send two of our citizens to lay our troubles before you. The citizens of Bayonne forbid us transit through their city. The viscount of Bearn is our enemy, and all for your sake.	45
XL.	Latter half of 1219.	FAWKES DE BREAUTÈ TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - The countess of Huntingdon complains that the servants of the earl marshal have ejected her from her dowry lands. I wish for instructions.	47
XLI.	Autumn, 1219.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HENRY III. - - - - I know nothing of the violent acts said to have been committed by my bailiffs on the lands of the late earl of Huntingdon.	47
XLII.	Nov. 2 or 3, 1219.	GECFFREY NEVILLE, SENESCHAL OF POITOU AND GASCONY, TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - - I have just landed at Dover, am coming to London, and wish to know where to find you.	48
XLIII.	About Nov. 1219.	THE COUNCIL AND BURGESSES OF LA REOLE TO RALPH NEVILLE, CHANCELLOR. We thank you for helping us to obtain a confirmation of the privileges granted us by king John in the port of Bourdeaux. But Gerard Brochard, who has charge of the royal revenues there, refuses to admit them. We pray your further help in this. Also to move the king to help us towards the expense of our fortifications.	49

Number.	Date.	Subject.	Page.
XLIV.	About Nov. 1219.	The Council and Burgesses of La Reole to Hubert de Burgh, Justiciar - - - - -	51
		We thank you for your kindness to Merletus de Frigido Monte, and for your help in obtaining the confirmation of our exemptions at Bourdeaux. We pray you to urge the king to help us in fortifying our town; also to write to the archbishop of Auch and the abbot of Blamont about the crusade. Also to the bishop of Leytoure, whose citizens have done homage to the count of Montfort. Also to Gerard Brochard, on our behalf.	
XLV.	About Nov. 1219.	Raymond and Donato de Pinibus, Citizens of La Reole, to Henry III. -	53
		We send you a report of the state of these parts, and pray you to write to the archbishop of Auch and the viscount of Bearn.	
XLVI.	About Nov. 1219.	W. Gauler, Knight, to Hubert de Burgh, Justiciar - - -	54
		Geoffrey Neville has left me in charge of Gascony, but almost without money. I hear, with surprise, that the king has ordered my arrest, the more so, as I received no intimation from you of his displeasure.	
XLVII.	Nov. 30, 1219.	Henry III. to the Freeholders of Lancashire - - - - -	56
		The earl of Albemarle has refused to give up certain lands and castles entrusted to him by us, has attended a forbidden tournament, and committed other acts of rebellion. This is to warn you against assisting him in any way.	
XLVIII.	Dec. 24, 1219.	Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar - -	58
		I have, rather unwillingly, put off the day appointed to Llewellyn until Feb. 9.	
XLIX.	About Dec. 1219.	Llewellyn, Prince of North Wales, to Henry III. - - - -	59
		I trust you, but complain much of your council, who want to reverse the decision made in Gualo's presence in the cause between Hugh Mortimer and myself.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
L.	About Dec. 1219.	THOMAS FITZADAM TO RALPH DE NEVILLE - - - - -	60
		You are misinformed about the case of Leuca de Camville. You must not believe all that is told you from Ireland. To admit Leuca's claims would involve others, which would be inexpedient.	
LI.	1219.	THE CONSULATE AND COMMONALTY OF ST. JUNIEN TO HENRY III. - -	62
		We pray for your protection against the new bishop of Limoges.	
LII.	1219?	WILLIAM SOUDER AND NICOLAS DE THEBOTOT TO FAWKES DE BREAUTÈ -	64
		We have examined G. de Gant's castle at Fillingham (?). It is being fortified rapidly, and he is said to have a licence from the king and the earl of Salisbury.	
LIII.	1219.	THE MAYOR AND TWELVE AND THE COUNCIL OF BAYONNE TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - -	65
		We learn that the men of Dax complain of us. You know their old disloyalty. We pray your help to obtain confirmation of the privileges promised us by king John.	
LIV.	1219?	WILLIAM RAYMOND, VISCOUNT OF BEARN, TO HENRY III. - - - -	66
		The loyalty of the men of Bayonne has been constant.	
LV.	1219?	THE COMMON COUNCIL OF BASAS TO HENRY III. - - - -	67
		The loyalty of the men of Bayonne has been constant.	
LVI.	1219?	HUGH NEVILLE TO RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD - - - -	68
		Procure for me royal letters to have my perjury cause tried in Leicestershire, for Walter Mauclerc does all he can to annoy me.	
LVII.	Between Sept. 1217 and April 1220.	ANDREW DE CELERE, MASTER OF THE TEMPLE "CITRA MARE GRÆCUM," TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - -	69
		We have appointed Alan Marc preceptor of our order in England, until we can learn the wish of our grand master. You will, I hope, consider the appointment satisfactory.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
LVIII.	Between July 1219 and July 1220.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HENRY III. - - - - I can ill afford to give up the profits of the Exchange; but sooner than allow the country to be placed under an interdict I will do so, if queen Berengaria will accept it in lieu of her dower.	70
LIX.	Oct. 1219–March 1220 ?	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - I pray you to give me redress against Fawkes de Breautè, who has unlawfully entered on some lands held of me.	71
LX.	Dec. 1219 or Jan. 1220.	HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, TO HEN. III. When the archbishop of Cashel started for Rome, he left orders to place his province under an interdict if the new town of Cashel were not restored to him. To prevent mischief, I have sequestered it until Easter, and wish to know your will. My advice is that it be given to the archbishop until your majority.	72
LXI.	Jan. 10, 1220?	FAWKES DE BREAUTÈ TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - Nichola de la Haye has called on me to fulfil my engagements towards her. I hope to be able to keep Lincoln Castle for her against the earl of Salisbury.	73
LXII.	Jan. 10, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER - I advise a secret mission for prolonging the truce with France. I am not coming to London at present, as I have to be at Worcester.	74
LXIII.	Jan. 16, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HENRY III. - - - - I send to you the abbot of Fountains, to do homage as bishop designate of Ely.	74
LXIV.	Jan. 17, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - Some one ought to be sent to France about the truce, without delay, and also to Poitou.	75
LXV.	Jan. 20, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - I have postponed the day appointed to Llewellyn to Feb. 10, when you are requested to be at Worcester.	76

Number.	Date.	Subject.	Page.
LXVI.	Jan. 1220.	FAWKES DE BREAUTÈ TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	77
		Can my clerk Walter have the church of Combe?	
LXVII.	Jan. 24, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	77
		The church of Combe is already given to a son of the count of Savoy.	
LXVIII.	Jan. 24, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - -	78
		Many are going to London, I hear, bent on disturbance. Do not give way. I have no fear, whatever obloquy I may be incurring. Be at Worcester, as I said.	
App. 8.	Jan. 25, 1220.	HONORIUS III. TO RALPH NEVILLE, VICE-CHANCELLOR - - - -	534
		We relieve you from the ecclesiastical disabilities you lie under from your illegitimate birth.	
LXIX.	Jan. 1220.	WILLIAM BREWER TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - -	79
		As you desired, I have urged the legate's coming, but he defers doing so. He dislikes London, and the expensive journey. I thank you for your congratulations.	
LXX.	Jan. 31, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	80
		I am coming to London.	
LXXI.	About Jan. 1220.	THE COUNCIL AND BURGESSES OF LA REOLE TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR	80
		Gerard Brochard refuses to allow the exemptions granted us by the king, unless he has letters patent. We implore your aid.	
LXXII.	About Jan. or Feb. 1220.	THOMAS FITZ ADAM TO HENRY III. -	82
		The archbishop of Dublin has been encroaching on the jurisdiction of your forest, and has excommunicated me.	
LXXIII.	About Jan. or Feb. 1220.	HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, TO HENRY III. - - - -	86
		The keeper of your forests has infringed the privileges of my church.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
LXXIV.	About Jan. or Feb. 1220.	HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, TO RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD - My faithful service to the crown is bringing me not favour, but trouble. I entreat your support in defence of ecclesiastical liberty.	88
LXXV.	Feb. 1220.	HUGH DE VIVONIA TO HENRY III. - I will surrender the barton of Bristol and other lands to the earl of Gloucester when I receive the income promised me for the maintenance of the castle.	90
LXXVI.	Feb. 1220?	REGINALD DE BRAOSE TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - I am in the marches, and cannot come to you. Let me have royal letters about my knights at Kington.	91
LXXVII.	About Feb. 1220.	JOAN OF ENGLAND TO HER BROTHER HENRY III. - - - - Do not believe what you hear against Hugh de Lusignan. Believe the bearer.	92
LXXVIII.	About Feb. 1220.	IVO DE LA GAILE TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - There is a dispute about the non-observance of the truce between the seneschal of Anjou and the lord of Rochefort. A vigorous ruler is needed in Poitou. The lord Amaury de Credon is much attached to the king.	93
LXXIX.	Feb. or Mar. 1220.	THE MAYOR AND BURGESSES OF ROCHELLE TO HENRY III. - - - - We thank you for the truce with France. Since Geoffrey Neville left, William L'Archevêque and R. de Rancon keep harassing your towns. Pray send a more efficient governor than G. Neville was.	94
LXXX.	Feb. or Mar. 1220.	THE MAYOR AND COMMUNE OF NIORT TO HENRY III. - - - - We hear you have a truce with France. A more energetic governor is much needed in Poitou. Several noblemen are dead, leaving minors, whose lands should be in your hands. W. L'Archevêque, the lord of Parthenay, is harassing us continually.	95

Number.	Date.	Subject.	Page.
LXXXI.	About Mar. 1220 ?	The Mayor and Commune of Niort to Hubert de Burgh, Justiciar -	96
		The unheard of cruelty of William L'Archevêque compels us to complain to you.	
LXXXII.	Early in 1220 ?	The Citizens of Dax to Henry III. -	97
		Geoffrey Neville owes money to two of our citizens ; we pray you to compel him to payment.	
LXXXIII.	About Mar. 1220.	Hugh de Vivonia to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar - - - - -	97
		May I have the house of Abraham the Jew for Sogernel, the king's messenger ?	
LXXXIV.	About Mar. 1220.	Henry, Archbishop of Dublin, to Henry III. - - - - -	98
		I am anxious to cross to England, to clear myself from the accusations brought against me.	
LXXXV.	April 3, 1220.	Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar -	100
		I am coming to Windsor. Forbid the Marshal to fortify Marlborough.	
LXXXVI.	April 6, 1220.	Peter Marc, Constable of Nottingham, and Alexander de Cortlingestoke, to Philip Marc, Sheriff of Nottingham - - - - - -	101
		The case of Roger, lord of Monbegon, has given much trouble to the county. It would be well to hear the opinion of the king's council upon it before the next county day.	
LXXXVII.	Shortly before April 10, 1220.	Henry III. to Hubert de Burgh, Justiciar - - - - -	104
		Order the sheriff and foresters of Lancaster to desist from annoying the lepers of that place.	
LXXXVIII.	April 15, 1220.	Fawkes de Breauté to Pandulph, Bishop Elect of Norwich - -	105
		I am surprised at the complaints of the men of Beyford and Essingdon. I have only stopped their encroachments on the royal woods.	
LXXXIX.	Early in April 1220?	Pagan de Poscener to Henry III. -	106
		I pray you to pay the arrears of the annuity granted me by king John. The seneschal of Anjou is besieging me in Rochefort.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
XC.	April 23, 1220.	HENRY III. TO PHILIP AUGUSTUS - - The seneschal of Anjou is fortifying a castle close to Rochefort, contrary to our truce, which you are requested, therefore, to have demolished.	107
XCI.	About April 1220.	THE CITIZENS OF DUBLIN TO HENRY III. - A question of jurisdiction has arisen between the archbishop and ourselves, on which we are compelled to appeal to you.	108
XCII.	April 26, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - Postpone the cause of the countess of Augy, if it seems desirable.	111
XCIII.	April 30, 1220.	THE SAME TO RALPH NEVILLE, VICE-CHANCELLOR - - - - Do not leave the exchequer.	112
XCIV.	April 30, 1220.	THE SAME TO THE TREASURER AND VICE-CHANCELLOR - - - - Deposit all money you receive in the Temple, in London. The seal must not leave the exchequer.	113
XCV.	Late in April 1220.	LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES, TO HENRY III. - - - - Order your council to send the escort I have requested. I will then meet you at Shrewsbury.	113
XCVI.	Early in May 1220.	QUEEN ISABELLA TO HENRY III. - - I have married the count of La Marche. Otherwise he would have allied himself to France.	114
XCVII.	May 6, 1220.	HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR, TO E. DE FAUCONBERG, TREASURER, AND RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD - - I have told the legate I will agree to his arrangements. After Ascension day I am going to London.	116
XCVIII.	May 10, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO RALPH NEVILLE, VICE-CHANCELLOR I am better; attend to the exchequer. Send me a draft of the peace, also a form for the delivery of castles.	117

Number.	Date.	Subject.	Page.
XCIX.	About May 10, 1220.	RICHARD, BISHOP OF DURHAM AND CHANCELLOR, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - -	117
		Robert Vipont met me at Andershou. He said he must attend the coronation. If he can appear by attorney against the countess of Augy, he will escort the king of Scots.	
C.	May 12, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO RALPH NEVILLE, VICE-CHANCELLOR	118
		I thank you for attending to my instructions about the exchequer. Pay no money without my order.	
CI.	May 16, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - -	119
		If you go to the translation of St. Thomas of Canterbury, deposit the great seal in the Temple.	
CII.	May 18, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - -	120
		Pay no money to any one.	
CIII.	May 26, 1220.	THE SAME TO THE SAME - -	120
		Remain at the exchequer. Order Nicholas the chamberlain to provision the Tower of London.	
App. 9.	May 26, 1220.	HONORIUS III. TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - - -	535
		The bishops and others who hold back royal castles are to surrender them.	
CIV.	May 28, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - -	121
		Allow no one to have the custody of more than two royal castles.	
CV.	May 1220.	LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES, TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH	122
		The king has no rights, except homage, over the lands of Melenith. I shall defend the right of my nephews against Hugh Mortimer. It is not my fault if there are disturbances on the Welsh borders, especially when I am never admitted to the king's councils.	
CVI.	About May 1220.	THE MAYOR AND BURGESSES OF ROCHELLE TO HENRY III. - - - -	123
		The count of La Marche has written to say he will do us all possible injury. The Templars and the bishop of Saintes befriend us. A powerful man is much needed as seneschal.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CVII.	Spring, 1220?	THE MAYOR AND COMMUNE OF BOURDEAUX TO HENRY III. - - -	125
		We humbly pray you to confirm the liberties granted us by king John. We need a good seneschal.	
CVIII.	Spring, 1220?	THE MAYOR AND COMMUNE OF NIORT TO HENRY III. - - - -	126
		We entreat you not to make the viscount of Thouars our seneschal, nor any one from our parts. We have no wish that Savary de Rochefort's privileges should be confirmed.	
CIX.	About June 1, 1220.	GEOFFREY DE MARISCO, JUSTICIAR OF IRELAND, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR OF ENGLAND - - - -	128
		I request you to appoint another day for my interview with the king, as my mother's illness has prevented my attending.	
CX.	About May 1220.	WILLIAM LONGESPEE, EARL OF SALISBURY, TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - - - - -	129
		The past conduct of the earl of Albemarle makes me deprecate his appointment to be seneschal of Poitou.	
CXI.	June 5, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	130
		Take immediate steps for the liberation of the sheriff of York.	
CXII.	June 9 or 10, 1220.	RICHARD, BISHOP OF DURHAM AND CHANCELLOR, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - -	131
		The king of Scotland declines to enter York before the king of England.	
CXIII.	June 10 or 11, 1220.	THE SAME TO THE SAME - - -	132
		The king of Scotland will not be at York before Thursday.	
CXIV.	About June 1220.	THE MAYOR AND COMMUNE OF BOURDEAUX TO PANDULPH, HENRY III., AND HIS COUNCIL - - - -	132
		The count of La Marche has granted a truce. It is important to retain his good will.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CXV.	About June 1220.	THE MAYOR AND COMMUNE OF NIORT TO HENRY III. - - - -	134
		The count of La Marche has granted us a truce. Neither he nor William Maengot, nor William Archevêque can be trusted.	
CXVI.	June 1220?	WILLIAM LONGESPEE, EARL OF SALISBURY, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR	135
		I thank you for your kindness. There ought to be confidence between us, as becomes early friends. I have been ill, but am better. Let me know what passed at York.	
CXVII.	July 10, 1220.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	136
		Llewellyn and the marchers appeared at Shrewsbury. I pray you to postpone the cause of Reginald de Braose.	
CXVIII.	July 15, 1220 ?	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - -	137
		Protect Nicolas the chamberlain in the exercise of his office.	
CXIX.	July 17, 1220 ?	THE SAME TO THE SAME - - -	138
		I forward to you a petition of the men of Nottinghamshire and Derbyshire.	
CXX.	About July 1220.	THE MAYOR AND GOOD MEN OF NIORT TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - -	138
		Our confidence in you leads us to appeal to you against the lord of Parthenay and other powerful neighbours.	
CXXI.	About July 1220.	THE MAYOR AND COMMUNE OF NIORT TO HENRY III. - - - -	139
		The count of La Marche is still oppressing us, in spite of the truce.	
CXXII.	About Aug. 1220.	RICHARD DE UMFRAVILLE TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	140
		My castle is not adulterine.	
CXXIII.	July–Sept. 1220.	LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES, TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH.	141
		I am compelled to repeat my complaints of the men of Pembrokeshire.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CXXIV.	Aug. or Sept. 1220.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HENRY III. - - - -	143
		I am compelled to repeat my complaints of Llewellyn.	
CXXV.	Aug. or Sept. 1220.	THE SAME TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - -	144
		Llewellyn has invaded Pembrokeshire, and compelled my men to make terms with him.	
CXXVI.	Summer of 1220 ?	THE MAYOR AND CITIZENS OF NIORT TO HENRY III. - - - - -	145
		The bishop of Saintes is our only support against our enemies, and well deserves your thanks.	
CXXVII.	Before Sept. 1220?	JOHN GALERNA, MAYOR OF ROCHELLE, TO HENRY III. - - - -	146
		Reginald de Ponte, the younger, will join your service, if you will grant him the castle of Cognac. The plan is approved by the neighbouring magnates. Pray send some one to protect us against the count of La Marche.	
CXXVIII.	Aug. or Sept. 1220.	GERARD BROCHARD, PRECEPTOR OF THE TEMPLE IN AQUITAINE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	148
		The chief men of the towns of Poitou have met the count of La Marche, and will send emissaries to England early in October. I hope the king's sister will be given up.	
CXXIX.	Sept. 12–29, 1220.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	150
		I have abstained from revenging myself on Llewellyn. I will answer for Fotheringay Castle on the 30th.	
CXXX.	Sept. 15–28, 1220.	GEOFFREY NEVILLE, TO HUBERT DE BURGH AND THE COUNCIL - -	151
		The freeholders of Yorkshire refuse an aid, as not having been duly asked by the king. If you wish I will compel them to pay it. I have made inquisitions about the royal domains and escheats. Most of the abbots have paid their aid.	
App. 10.	Sept. 25, 1220.	HONORIUS III. TO ISABELLA, LATE QUEEN OF ENGLAND - - - -	536
		Cease to molest your son.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
App. 11.	Sept. 25, 1220.	HONORIUS III. TO HUGH DE LUSIGNAN, COUNT OF LA MARCHE - - - Restore the sister of the king of England.	536
CXXXI.	Sept. 1220?	THE MAYOR AND COMMUNE OF NIORT TO HENRY III. - - - - We pray your attention to our petitions to be presented by the bearer.	152
CXXXII.	About Sept. 1220?	WALTER, ARCHBISHOP OF YORK, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - I have done what I could in the matter of Hugh de Bolebec and Roger Bertram.	153
CXXXIII.	Sept. 1220.	PETER, BISHOP OF WINCHESTER, TO PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH - I have been waiting near Winchester for the justiciar. I am coming now.	154
CXXXIV.	June-Nov. 1220 ?	W. GUMBAUD, SENESCHAL OF FRONSAC, TO HENRY III. - - - - The count of La Marche is coming to besiege me. I pray you to send letters commanding your towns to help me.	155
CXXXV.	Nov. 1220.	PHILIP, DEAN OF POITIERS, TO HENRY III. AND HIS COUNCIL - - - I found the count of La Marche ill at Oleron, and received your sister from him. He seems well disposed towards you.	157
CXXXVI.	Nov. 1220.	HUGH DE LUSIGNAN, COUNT OF LA MARCHE, TO HENRY III. - - - - Illness has prevented my coming to England. I have delivered up your sister.	158
CXXXVII.	About 1220.	ROBERT DE COURTENAY TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - The king admired the palfrey you sent him. His affinity would be of great value to you, and is easily within your reach.	160
CXXXVIII.	1220 ?	ENGELARD DE CIGONY TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - The bishop of Lincoln has excommunicated the men of Bensington. I pray for letters of inhibition.	160

Number.	Date.	Subject.	Page.
CXXXIX.	1220 ?	THE SAME TO THE SAME - - -	162
		The sheriff of Berkshire has no jurisdiction in the seven hundreds of Windsor.	
CXL.	About 1220.	ROBERT OF LONDON TO HUBERT DE BURGH JUSTICIAR - - - -	163
		I pray you to obtain for me the arrears of my pension.	
CXLI.	About 1220.	THE KING OF CONNAUGHT TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	165
		I request your favourable attention to the petitions which the bearer will present.	
CXLII.	1217–1221.	ALAN DE CAPELLA TO RALPH NEVILLE -	166
		I wrote seven weeks ago, and am surprised at receiving no answer. I have sold your corn, distrained A. de Thornet, and attended to other business.	
CXLIII.	Dec. 1218–July 1221.	PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND THE COUNCIL (?) - - -	167
		The robberies near Winchester must be put an end to.	
CXLIV.	Feb. 1218–June 1221.	WALTER, ARCHBISHOP OF YORK, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	168
		Pray grant protection to the heir of G. Appelton until his majority.	
CXLV.	Jan. 23, 1221.	HENRY III. TO GEOFFREY NEVILLE -	168
		The earl of Albemarle has seized Fotheringay Castle. Meet me, with what force you can muster, at Northampton.	
CXLVI.	Jan. 29, 1221.	HENRY III. TO THE BISHOPS, BARONS, AND OTHERS OF POITOU AND GASCONY -	169
		We are sending W. St. Albin with Pandulph on a mission to you. Receive him honourably.	
CXLVII.	Jan. 1221.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HENRY III. - - - -	170
		Why have you not summoned me to march against the earl of Albemarle ?	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CXLVIII.	Early in Feb. 1221.	ROBERT DE LEXINGTON TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	171
		The earl of Albemarle is moving north, in bad plight. I have a spy travelling with him. I have provided for the safety of Bamberg and Newcastle.	
CXLIX.	March or April 1221.	FAWKES DE BREAUTÈ TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	172
		Several of the chief people in Devonshire are leagued against me; and Robert Courtenay will not allow me to provision Plympton Castle.	
CL.	April 24, 1221.	ALEXANDER II., KING OF SCOTLAND, TO HENRY III. - - - -	173
		The bearers have power to postpone the day fixed for my wedding.	
CLI.	April 29, 1221.	HONORIUS III. TO THE ARCHBISHOP OF YORK AND HIS SUFFRAGANS - -	174
		Labour for the repression of war in England.	
CLII.	April 1221.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	175
		The sheriff and the bailiffs of F. de Breautè are seizing my lands in Bedfordshire. I pray redress.	
CLIII.	July 1221.	LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES, TO HENRY III. - - - -	176
		I have defeated Rhys Cret, who will do homage to you. The men of Pembrokeshire will keep neither truce nor peace. God judge between us.	
CLIV.	Before Nov. 1221 ?	HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, TO HENRY III. - - - -	177
		Receive the bearers on behalf of the king of Connaught and his son.	
CLV.	1221 ?	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	178
		I pray that Berkeley Castle may be restored to its owner.	
CLVI.	1221 ?	PETER DE MAULAY TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - -	179
		I commend to you Roger of Acaster, tutor of the king's brother.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CLVII.	July 1217–Oct. 1222.	RICHARD, BISHOP OF DURHAM AND CHANCELLOR, TO RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD - - - -	180
		I am surprised that in writing to me you should omit my title of chancellor.	
CLVII. (*bis.*)	About Feb. 1222?	GUY DE CHATILLON TO HENRY III. -	498
		My differences with my mother about her dower are at an end. I pray to be admitted to my fief.	
CLVIII.	About April 1222.	PONS, BISHOP OF SAINTES, TO HENRY III.	181
		The Templars unjustly lay claim to a hospital at Rochelle.	
CLIX.	About April 1222.	PAGAN L'ARCHIER, PROVOST OF ROCHELLE, TO HENRY III. - - - -	182
		You are prayed not to grant to the Templars the hospital which they claim.	
CLX.	About May 1222.	THE KING OF CONNAUGHT TO HENRY III.	183
		Hugh de Lascy has come without permission to Ireland. Immediate steps should be taken against him.	
CLXI.	About June 1222.	CERTIFICATE CONCERNING THE CASTLE OF CARLISLE AND THE ROYAL MANOR OF PENRED - - - -	184
		Various persons have stocked the castle of Carlisle. Penred is to be stocked.	
CLXII.	Before Oct. 1222?	THE MAYOR AND BURGESSES OF ROCHELLE TO HENRY III. - - - -	185
		The report that we had come to terms with Hugh de Thouars is untrue. We have destroyed his castle.	
CLXIII.	Oct. 1222.	HUGH DE BOLBEC TO HENRY III. - -	186
		We met the Scotch commissioners on the border, but could not agree as to the boundary.	
CLXIV.	About Oct. 1222.	THE MAYOR AND BURGESSES OF ROCHELLE TO HENRY III. - - - -	188
		The neighbouring nobles oblige us to write letters in their favour, to which we desire no attention to be paid. We have been compelled to make peace with Hugh de Thouars.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CLXV.	Before Nov. 1222.	RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD, TO G. SALVAGE - - - - I am satisfied about your sale of the corn. I want you to see about some herrings, etc.	190
CLXVI.	Before Nov. 1222.	THE SAME TO THE SAME - - - I have written to borrow some money, which I wish you to spend on pigs. I send you a writ of *pone* for your relation. Give my chaplain at Thorp materials for repairing his church (?). I am satisfied with your bargain.	191
CLXVII.	Before Nov. 1222.	R., CHAPLAIN OF THE OLD TEMPLE, TO RALPH NEVILLE, DEAN OF LICHFIELD We have got in the harvest of your London prebend, and inspected your property at Ginges.	192
CLXVIII.	Before Nov. 1222.	THE MAYOR AND TWELVE AND COUNCIL OF BAYONNE TO RALPH NEVILLE, CHANCELLOR - - - - - We pray you to grant a remedy to two of our citizens against Ralph Fitz Nicolas of Bodmin.	193
CLXIX.	Nov. 1222.	THE MAYOR AND BURGESSES OF ROCHELLE TO HENRY III. - - - - The report which Philip d'Albiney heard that we were ready to join the king of France is untrue, and is disproved by our conduct.	194
CLXX.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE GOOD MEN OF BOURDEAUX - - - - - We have heard both Savary de Malleon and your citizens, and arranged terms of peace, which Geoffrey Neville will carry out, as our commissioner.	196
CLXXI.	Dec. 4, 1222.	THE SAME TO THE SAME - - - We forbid your confederations with neighbouring towns and magnates.	197
CLXXII.	Dec. 4, 1222.	THE SAME TO THE SAME - - - You are forbidden to harbour the men who took the castle of Pugens, etc.	198
CLXXIII.	Dec. 4, 1222.	THE SAME TO THE SAME - - - Restore the tallage you have levied on the men between the two seas.	198

Number.	Date.	Subject.	Page.
CLXXIV.	Dec. 4, 1222.	THE SAME TO THE SAME - - - Restore Beccles to its owner.	199
CLXXV.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE MEN OF SUNDRY CITIES, TOWNS, AND CASTLES IN GASCONY - - - - - Pay your arrears to S. de Malleon.	200
CLXXVI.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO ALL HIS DEMESNE MEN IN GASCONY - - - - Receive S. de Malleon with respect and confidence.	200
CLXXVII.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE COUNTS, BARONS, AND OTHERS OF GASCONY - - We forbid unlicensed confederations.	201
CLXXVIII.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE ARCHBISHOPS, BISHOPS, AND OTHERS OF GASCONY - - S. de Malleon is empowered to receive harbourage for us.	201
CLXXIX.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO SAVARY DE MALLEON - Resume all crown lands alienated without licence.	202
CLXXX.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE ABBOT AND CHAPTER OF ST. SEVÈRE - - - Show your charters to S. de Malleon, and send us a transcript.	202
CLXXXI.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO WILLIAM MAINGO - Give up the castle of Marante to S. de Malleon.	203
CLXXXII.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO SAVARY DE MALLEON - Restore Raymond and Donato de Pinibus to their possessions in La Reole.	204
CLXXXIII.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE MEN BETWEEN THE TWO SEAS - - - - Return to your lands, or find tenants in your stead.	205
CLXXXIV.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE MAYOR AND GOOD MEN OF ROCHELLE - - - - Let a new port be made, and the funds raised by harbour dues.	205

Number.	Date.	Subject.	Page.
CLXXXV.	Dec. 4, 1222.	HENRY III. TO THE JEWS OF POITOU AND SAINTONGE - - - - -	206
		You may live peaceably in our demesne towns, subject to a fixed tallage.	
CLXXXVI.	Oct. 1217–July 1223.	PHILIP AUGUSTUS, KING OF FRANCE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - -	207
		Pay the citizens of Amiens for their corn.	
CLXXXVII.	Oct. 1217–July 1223.	THE SAME TO THE SAME - - -	208
		Several men and ships belonging to Calais have been arrested. Redress is requested.	
App. 12.	April 7, 1223.	HONORIUS III. TO THE BISHOP OF CARLISLE - - - - -	537
		No sons of clergymen whatever are to hold their fathers' preferments.	
App. 13.	April 18, 1223.	HONORIUS III. TO PHILIP AUGUSTUS, KING OF FRANCE - - - -	538
		Make peace or truce with the king of England.	
CLXXXVIII.	About Aug. 1223.	HUGH, COUNT OF LA MARCHE, TO HEN. III.	208
		I hope you will grant me the land of Thierry le Teys. Your chancellor, Peter of Rivaulx, has enticed away one of my clerks. Do not shelter him. Your seneschal, S. de Malleon, does me continual injury. Replace him by G. Neville.	
CLXXXIX.	About Sept. 1223.	HUGH, COUNT OF LA MARCHE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - -	210
		I thank you for your presents, and send you a copy of my treaty with the king.	
CXC.	Oct. 5, 1223.	HONORIUS III. TO THE BISHOPS, ABBOTS, AND HIGHER CLERGY OF THE ENGLISH CHURCH - - - - -	211
		Redress the wrongs of the Templars.	
CXCI.	Oct. 5, 1223.	HONORIUS III. TO THE ARCHBISHOP OF YORK AND HIS SUFFRAGANS - -	212
		Place an interdict upon the lands of Llewellyn.	
App. 14.	Nov. 20, 1223.	HONORIUS III. TO HENRY III. - -	539
		Our letters concerning the royal castles are not to be acted upon against your will.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
App. 15.	Dec. 13, 1223.	HONORIUS III. TO LOUIS VIII. OF FRANCE. We applaud your zeal against the Albigenses. Make peace with England.	539
CXCII.	1223 ?	PACE DI MANERINO (?) PODESTÀ OF MILAN, AND OTHERS, TO HENRY III. - - We pray your aid on behalf of A. and M. de Summa, against the monks of Glastonbury.	215
CXCIII.	Winter of 1223–4.	HACO, KING OF NORWAY, TO HENRY III. - I hope the alliance between our kingdoms may continue. Receive the archdeacon of Berghem as my envoy. I send you six gir-falcons. Protect our merchants.	216
CXCIV.	Jan. 18, 1224.	HONORIUS III. TO HENRY III. - - I am surprised at your treatment of the bishop of Winchester.	218
App. 16.	March 14, 1224.	THE SAME TO THE SAME - - - Be more impartial and forbearing towards your subjects.	540
CXCV.	March, 1224. ?	JOAN, QUEEN OF SCOTLAND, TO HENRY III. I am grieved to hear of the troubles in Ireland. It is rumoured that the king of Norway will land there next summer.	219
CXCVI.	Spring, 1224.	WILLIAM LONGESPEE, EARL OF SALISBURY, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - I request justice for J. Marshal against F. de Breautè.	220
CXCVII.	Spring, 1224.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - I request justice for J. Marshal against F. de Breautè.	222
App. 17.	April 26, 1224.	HONORIUS III. TO THE CLERGY OF IRELAND We declare null and void the statute which excludes Irishmen from ecclesiastical dignities.	541
CXCVIII.	May or June 1224.	CATHAL CROVDERG O'CONOR, KING OF CONNAUGHT, TO HENRY III. - - I pray you to confirm your former charter to me and my son ; also to grant him certain lands.	223

Number.	Date.	Subject.	Page.
CXCIX.	Shortly after June 22, 1224.	HENRY III. TO HONORIUS III. - - The case of the bishop of Winchester, the earl of Chester, and others has been misrepresented to you. F. de Breautè was condemned in sixteen causes, and then imprisoned his judge. This is why we are besieging Bedford Castle.	224
CC.	June 1224?	W., ABBOT OF BOXLEY, AND J., ABBOT OF ROBERTSBRIDGE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - We have obtained little from the pope, except that fresh arbiters are appointed in the matter of the count of La Marche.	227
CCI.	About the end of July 1224.	LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES, TO HENRY III. - - - - F. de Breautè did not stay a whole day with me. If he had done, I have a right to receive your outlaws, for I am as independent as the king of Scots.	229
CCI. (*bis.*)	Soon after July 29, 1224.	POSTSCRIPT TO A LOST LETTER - - The cronog of O'Raely was taken on July 28, and the castle of Kilmore the next day.	499
CCII.	July 15–Aug. 3, 1224.	THE MAYOR AND COMMON COUNCIL OF BOURDEAUX TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - Niort and St. Jean d'Angely have surrendered voluntarily to the king of France. We are fortifying our city.	231
App. 18.	Aug. 3, 1224.	HONORIUS III. TO LOUIS VIII. OF FRANCE We are grieved and surprised to hear that you have invaded the territory of the king of England.	541
CCII. (*bis.*)	Aug. 5, 1224.	WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE, TO HENRY III. - - - - I have landed safely at Waterford, and entered on the justiciarship. I have besieged the castles of Crum and Kilmore, and the cronog of O'Raely.	500
CCIII.	Early in Aug. 1224.	THE SHERIFF OF DEVON TO HENRY III. - The knights of my county object to blockading Plympton. I have established a temporary guard, and await your commands.	232

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCIV.	Early in Aug. 1224.	RALPH, EARL OF CHESTER, TO HENRY III. I am aware that you are besieging Bedford Castle, and why. You misjudge F. de Breautè. I shall be most glad to serve you, and have engaged Llewellyn to a month's truce.	233
CCV.	Aug. 12, 1224.	HENRY III. TO ALL SHERIFFS, BAILIFFS, AND OTHERS - - - - A safe-conduct has been granted to F. de Breautè.	235
App. 19.	Aug. 17? 1224.	HONORIUS III. TO STEPHEN, ARCHBISHOP OF CANTERBURY - - - Prevent the attack which the king is making upon F. de Breautè, and recall your excommunication of him.	543
App. 20.	Aug. 17, 1224.	HONORIUS III. TO HENRY III. - - We are grieved to hear of your expedition against F. de Breautè.	544
CCVI.	Aug. 21–25, 1224.	J., TO JOCELINE, BISHOP OF BATH - William Beauchamp is making difficulties about the demolition of Bedford Castle.	236
CCVII.	Soon after Sept. 21, 1224.	HUGH DE VIVONIA TO HENRY III. - I report the proceedings of the king of France. He has gained nothing which may not be recovered with promptitude. What has been done hitherto is mere waste of money.	236
CCVIII.	Soon after Sept. 23, 1224.	FROM THE ARCHDEACON OF . . . . . TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER[1] - The count of La Marche has been obliged to withdraw from Gascony. The presence of the king or his brother would have great effect.	238
CCIX.	Dec. 22, 1224.	GEOFFREY CRAUCUMB AND STEPHEN LUCY TO JOCELINE, BISHOP OF BATH, AND OTHERS - - - - - We waited at Viterbo for J. Brusepot. When we came to Rome we found affairs extremely perplexed. F. de Breautè has been taken prisoner in France.	240

[1] This letter has been ascribed to an archdeacon by a strange oversight. *Mihi*, in the last clause, is a manifest misreading; M., the initial of an archdeacon's name, is the true reading, and the archdeacon is not the writer. The letter is, however, plainly written by an ecclesiastic and probably to the bishop of Chichester.

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCX.	Dec. 1224?	EGIDIUS, PAPAL CHAPLAIN, TO HENRY III.	243
		Trust the bearers' report of my faithful service. Be firm about F. de Breautè.	
CCXI.	1224 [about Feb.]	HENRY III. (PROBABLY) TO THE ENGLISH PROCTORS AT THE COURT OF ROME -	244
		It is important you should know the reasons which have led us to marry our sister to the earl Marshal.	
CCXII.	Jan. 13–15, 1225.	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER - - - -	247
		I have received your letter, and send you a report of your business.	
App. 21.	Feb. 3, 1225.	HONORIUS III. TO STEPHEN, CARDINAL ARCHBISHOP OF CANTERBURY - -	545
		You are empowered to make orders as to the administering of oaths in Lent and Advent.	
CCXIII.	About Feb. 10, 1225.	WALTER, BISHOP OF CARLISLE, TO HENRY III. - - - -	249
		After many adventures we reached Cologne. The archbishop would not open negociations before the arrival of my colleagues. When they came, we had an interview at Altenberg, but without definite result. The chancellor of St. Paul's and N. Molis have arrived. If we are to stay, we shall need more money.	
CCXIV.	About Feb. 10, 1225?	HENRY, CHANCELLOR OF LONDON, TO THE BISHOPS OF BATH, SALISBURY, AND CHICHESTER - - - - -	254
		Your offers are coldly received. If possible, the marriage of the (king's) sister shall not be proceeded with until further powers arrive for the betrothal of the daughter (of the duke of Austria). The difficulties of a further journey will be considerable.	
CCXV.	Feb. 25, 1225.	GEOFFREY CRAUCUMB AND STEPHEN LUCY, ENGLISH PROCTORS AT THE COURT OF ROME, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - - -	256
		We do not think that cardinal Romanus leans unduly towards France. The king of France regrets that we were not seized on our way here; the legate advises our returning with him.	
CCXVI.	March 1225?	BERNARD HURTSMARE TO HENRY III. -	258
		The emperor will not give his final answer until he has seen the pope.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXVII.	About April 1225?	WALTER, BISHOP OF CARLISLE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - - Lately the archbishop has appeared more favourable, and the negociation seems in good train. As it is likely to prove more lengthy than was expected, we should be glad of leave to return.	259
CCXVIII.	About May 1225?[1]	WALTER, BISHOP OF CARLISLE, TO HENRY III. - - - - I will obey your commands, though at the risk of body and soul.	260
CCXIX.	About Aug. 7, 1225.	PETER, BISHOP OF WINCHESTER, TO HENRY III. - - - - Your messengers and treasure have been carefully despatched. There are no further reports from Normandy.	261
CCXX.	Soon after Aug. 16, 1225.	RICHARD, EARL OF POITOU, WILLIAM LONGESPEE, EARL OF SALISBURY, PHILIP DAUBENY, AND GEOFFREY NEVILLE, TO HENRY III. - - - - Your messengers and treasure have arrived safely.	262
CCXXI.	About the end of Aug. 1225.	PETER SARACENUS, STEPHEN EKETON, AND STEPHEN LUCY, TO HENRY III. - - We have seen the legate at St. Omer, and report the results of our interview.	264
CCXXII.	About the end of Aug. 1225?	THE SAME TO THE SAME - - - Since our last written, the legate has made some change in the arrangements.	269
CCXXIII.	Late in Aug. or Sept. 1225.	OTHO, PAPAL CHAPLAIN, TO PETER SARACENUS AND STEPHEN LUCY - - I cannot understand the king's anger at my coming.	270
CCXXIV.	About Aug. 1225.	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER - - - - I advise your accepting the lease of Aldingbourne, if you can have it for less than thirty marks. I want royal letters about the right of common at Watersfield; and hounds for Aldingbourne Park.	271

[1] More probably 1235. See Letter CCCLXXXVI.

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXXV.	Before Sept. 1225?	RALPH MUSARD, SHERIFF OF GLOUCESTER, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR -	272
		I have received your order to delay my demands on R. Fitz Nicolas. The Jews are already in possession of his land.	
CCXXVI.	Oct. 26, 1225.	QUEEN BERENGARIA TO HENRY III. -	273
		Pay to the persons named the sum due for my dower.	
CCXXVII.	Soon after Nov. 7, 1225.	HENRY DE ZUDENDORF TO HENRY III. -	274
		The archbishop of Cologne has been killed. Had he lived he would have brought your affair to a good issue.	
CCXXVIII.	1225?	UBERTO DE OCANO (D'OZINA?), PODESTÀ OF FAENZA TO HENRY III. - -	274
		I pray for letters of naturalization for myself and my son; and desire to introduce to you the bearer James of Bologna.	
CCXXIX.	About Feb. 1225 or 1226.	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER - - - -	276
		Invite the archbishop to Preston; he will not accept. Due attention was paid to him at Slindon. I want a writ against a fugitive villein. A canon of Hastings is dead, and the patron will gladly give the canonry to one of your clerks if you ask it.	
CCXXX.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	S. DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER - - - - -	277
		More seed is wanted at Totehall. The vicar of Mundham has two wives, and says he has a dispensation from the pope. Hounds are wanted for Aldingbourne Park.	
CCXXXI.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - -	278
		H. Kynard misunderstood your order about iron. I advise that it be shipped from Gloucester. Ask for the vicarage of Warburton for your clerk Philip.	
CCXXXII.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - -	279
		I send your clerk Philip to thank you for the vicarage of Warburton.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXXXIII.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - - What the abbess of Berking is asking is very small. The men of Horton have gone security for their lord, and he has left them to pay. Your men at Burn say they cannot pay their aid. I want a writ against some fugitive villeins.	280
CCXXXIV.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - - I have attended to various matters of business for you.	282
CCXXXV.	Between April 21, 1224, and June 28, 1226.	W., PRECENTOR OF CHICHESTER, TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER - - - My debts have obliged me to leave Chichester.	283
CCXXXVI.	March 31, 1226?	ROMANUS, CARDINAL AND LEGATE, TO HENRY III. - - - - I have attended to your letter, and earnestly wish for peace.	285
App. 22.	April 27, 1226.	HONORIUS III. TO HENRY III. - - You are forbidden to assist Raymond of Toulouse, or to make war with France.	545
CCXXXVII.	May 9, 1226?	ROMANUS, CARDINAL AND LEGATE, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR - - Use your influence with the king to procure peace.	285
CCXXXVIII.	May 1226?	THE FREEMEN AND JURATS OF GUERNSEY TO HENRY III. - - - - We pray you to revoke your letters granted to certain of our criminals.	286
App. 23.	July 11, 1226.	HONORIUS III. TO STEPHEN, CARDINAL ARCHBISHOP OF CANTERBURY - - See that our letters to the king in favour of F. de Breauté are carried into effect.	547
CCXXXIX.	Aug. 1226?	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER AND CHANCELLOR - I have bought twelve acres of woodland for you at Chichester. Your crops are being well harvested. I am marling some of your land. Apply for the guardianship of the land of A. de Crohun, etc.	288

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXL.	About Aug. 1226.	GEOFFREY DE MARISCO, JUSTICIAR OF IRELAND, TO HENRY III. - -	290
		On landing at Waterford I was met by the chief men of those parts. At Dublin I held a council, and received oaths of allegiance to you. Theobald Fitz Walter is refractory; R. de Burgh most serviceable. I have summoned the king of Connaught to appear. I advise your depriving Fitz Walter of Roscray Castle.	
CCXLI.	Sept. 1226?	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR -	294
		I have received the eleven horses you sent. Your harvest is better this year than last. I wish for instructions about your Michaelmas accounts.	
CCXLII.	Oct. 19, 1226.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	295
		I have sworn to marry Iolenta, daughter of the duke of Britanny.	
CCXLIII.	About Nov. 1226.	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR -	297
		The absence of W. St. John has prevented my completing your business. I send you eighty-five ells of cloth for the poor. New wine is so abundant at Chichester that I cannot sell your old, &c.	
CCXLIV.	Nov. 27—Dec. 2, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - -	298
		I have transacted the business with W. St. John. Twelve carts will soon be ready for marking at Aldingbourne. When you want fish from Sussex, send some of your donkeys.	
CCXLV.	Dec. 10, 1226.	HENRY III. TO HENRY, ARCHBISHOP OF DUBLIN AND HIS SUFFRAGANS - -	299
		We trust that the Irish clergy will grant an aid.	
CCXLVI.	Dec. 10, 1226.	THE SAME TO THE SAME - - -	300
		The aid to be granted by the Irish clergy shall form no precedent against their liberties.	
CCXLVII.	Dec. 18, 1226.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	301
		We grant Niort in dower to our mother.	
CCXLVIII.	Dec. 18, 1226.	HENRY III. TO WILLIAM L'ARCHEVÊQUE	302
		We grant you a pension of a hundred marks, with other privileges.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXLIX.	Dec. 1226 or Jan. 1227 ?	Hugh de Lusignan, Count of La Marche, to Henry III. - - - -	304
		On the same day with your messenger, arrived one from the queen of France, with large offers.	
CCL.	1226 ?	Florence, Count of Holland, to the Sheriff of London - - -	305
		I request you to see that my truce with England is respected.	
CCLI.	1226 ?	Fulk Fitz Warin to Hubert de Burgh, Justiciar - - - -	305
		Pray forward the marriage of my son.	
CCLII.	1226 ?	Walter de Lacy to Hubert de Burgh, Justiciar - - - -	306
		Pray forward the marriage between F. Fitz Warin and my niece.	
App. 24.	May 19, 1227.	Gregory IX. to Simon Langton, Archdeacon of Canterbury - -	548
		You are permitted to return to England.	
App. 25.	May 27, 1227.	Gregory IX. to Romanus, Cardinal and Legate - - - -	548
		You are not to excommunicate the king or his brother.	
CCLIII.	Aug. 1227.	Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor -	307
		R. Aiguillun has drawn a deed, which I submit to your approval. I have met the abbot of Seez, and attended to various business.	
CCLIV.	Aug. 1227.	By Reginald Aiguillun, Letters Patent - - - - -	309
		I devise the wood called Depmers to the bishop of Chichester and his successors.	
CCLV.	Aug. 1227.	Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor - -	310
		I have seen R. Aiguillun, and report what passed. Pray write to the abbot of Seez. Your chaplain of Westmulne is ill spoken of. Please tell me if he is to be removed, as the time for changing chaplains is near. Tell Hugh Neville to let his forester receive your pigs.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCLVI.	Sept. 12, 1227.	HENRY III. TO GEOFFREY DE LUCY AND OTHERS - - - - -	312
		We have constituted you our justices for examining the weirs on the Thames.	
CCLVII.	Sept. 12, 1227.	HENRY III. TO ROBERT DE SHARDELAWE -	313
		We have written to the pope, claiming the 11,000 marks left by F. de Breautè.	
CCLVIII.	Oct. 13, 1227.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - -	314
		We have compounded with R. de Solers for the money due to him.	
CCLIX.	Nov. 19, 1227.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - -	315
		We grant letters of credit to W. Crespin and W. Greenlawe.	
CCLX.	Dec. 30, 1227.	HENRY III. TO THE MAYOR AND BAILIFFS OF YORK - - - -	316
		We have granted Kingestoftes to the Friars Preachers.	
CCLXI.	About Dec. 1227?	HENRY DE TRUBLEVILLE TO HENRY III. -	317
		Pray assist the bearer. All the money you gave me is gone. I have put out your servants for the winter, and pawned my horses. The works on your castles, which are necessary, will come to a stand soon. The citizens of Bayonne will not take the usual oath to me.	
CCLXII.	Dec. 1227?	HENRY DE TRUBLEVILLE AND RUSTAN DE SOLERS TO HENRY III. - - -	319
		The citizens of Bayonne are refractory. I advise that the men and ships belonging to Bayonne which are in England should be arrested.	
CCLXIII.	Early in 1228?	HENRY DE TRUBLEVILLE TO HENRY III. -	320
		I cannot give possession of Belin Castle, for I have never had it.	
CCLXIV.	Early in 1228.	PETER, LORD OF LANDIRAN, AND HIS BROTHER, TO HENRY III. - - -	321
		A party in Bourdeaux have been encroaching on the rights of the crown. The present is a favourable time to reassert those rights.	
CCLXV.	March 8, 1228.	HENRY III. TO THE BAILIFFS OF YORK -	322
		We have granted the chapel of St. Mary Magdalen to the Friars Preachers.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCLXVI.	March 9, 1228.	HENRY III. TO RICHARD DE BURGH, JUSTICIAR OF IRELAND - - -	324
		Walter Lascy has compounded with us for his debts.	
CCLXVII.	April 26, 1228.	HENRY III. TO RICHARD DE BURGH, JUSTICIAR OF IRELAND - - -	325
		See to the payment of 300 marks due to some Flemish merchants, and demanded of us under papal letters.	
CCLXVIII.	May 19, 1228.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF LINCOLN -	326
		We send you instructions how to proceed in the case of J. Neville and E. de Carlisle.	
CCLXIX.	About May 1228.	HENRY DE TRUBLEVILLE TO RALPH NEVILLE, BISHOP OF CHICHESTER -	327
		I have met the viscount of Bearn and others at Bayonne ; but the confraternity which exists there prevents all arrangements.	
App. 26.	About May 1228.	GREGORY IX. TO ROMANUS, CARDINAL AND LEGATE - - - - -	548
		You are to compel the count of La Marche to release the king and queen of France from their oaths.	
CCLXX.	June 24, 1228.	HENRY III. TO MARTIN PATESHULL AND STEPHEN SEGRAVE - - -	328
		It is expedient to hold a crown court at Shipway every August in future.	
CCLXXI.	June 25, 1228.	HENRY III. TO THE MAYOR, JURATS, AND COMMUNE OF BAYONNE - - -	330
		Receive back the citizens you have expelled, and dissolve your unlawful confraternity.	
CCLXXII.	July 15, 1228.	HENRY III. TO THE EMPEROR FREDERIC II.	331
		We entreat you to be reconciled to the church.	
CCLXXIII.	July 16, 1228.	HENRY III. TO GREGORY IX. - -	331
		We pray you to sanction the union of the sees of Waterford and Lismore.	
CCLXXIV.	Aug. 2, 1228.	HENRY III. TO HENRY TRUBLEVILLE, SENESCHAL OF GASCONY - - -	332
		Our money may be coined as and where you propose. You must retain your seneschalship until we come to Gascony.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCLXXV.	Aug. 15, 1228.	HENRY III. TO LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES - - -	334
		We have further extended your truce.	
CCLXXVI.	Aug. 15, 1228.	HENRY III. TO JOHN FITZALAN - -	334
		The princess of Wales has a safe-conduct.	
CCLXXVII.	Sept. 8, 1228.	HENRY III. TO LLEWELLYN, PRINCE OF NORTH WALES - - - -	335
		We are glad to find you expressing regret at the treatment of our merchants. We will do all we can to avoid differences.	
CCLXXVIII.	Sept. 21, 1228.	HENRY III. TO LOUIS IX. - - -	336
		The compensation to the men of St. Milio shall be paid through the master of the Temple. We trust you will grant equal redress to our subjects.	
CCLXXIX.	Nov. 12, 1228?	RAYMOND VII., DUKE OF NARBONNE AND COUNT OF TOULOUSE, TO HENRY III. -	338
		I have applied in vain to your brother for help. His councils are divided, and you would do well to send some one who would take the lead in them.	
CCLXXX.	About Dec. 1228.	MASTER PHILIP DE ARDEN TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR - - - - -	339
		I have seen the pope about the sees of Durham and Canterbury. For the last I suggested your name. The so-called archbishop elect has been here. I urged that secular canons should be placed at Canterbury, as Innocent III. wished. I have obtained a bull about the secret loan. Secrecy is essential.	
CCLXXXI.	About 1228 ?	A JUSTICE ITINERANT (TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR) - - -	342
		I should be glad to be excused going further on circuit. M. Pateshull wears all his colleagues out.	
CCLXXXII.	Oct. 1225–March 1229.	HENRY, DUKE OF LORRAINE, TO HENRY III.	343
		The emperor is said to have married a daughter of the sultan of Cairo.	
CCLXXXIII.	Feb. 13, 1229.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - -	344
		We have taken into our protection those citizens of Bourdeaux who adhered to H. de Trubleville in the late disturbances.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCLXXXIV.	Feb. 21, 1229.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF RUTLAND - Summon the foresters of your jurisdiction to make their returns before our chief justiciar of the forests.	345
CCLXXXV.	Feb. 21, 1229.	HENRY III. TO THE FORESTERS OF RUTLAND - - - - - You are required to make your returns according to the instructions contained below.	346
CCLXXXVI.	March 15, 1229.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF LANCASTER Send twelve of the Banaster Welshmen to show why they claim immunity from tallage.	349
CCLXXXVII.	April 1, 1229.	HENRY III. TO LOUIS IX. - - - We pray you to redress the injuries done contrary to our truce, as we have done.	349
CCLXXXVIII.	April 1229 ?	INSTRUCTIONS TO COMMISSIONERS EMPLOYED TO NEGOCIATE A PEACE WITH FRANCE -	350
CCLXXXIX.	May 31, 1229 ?	HENRY III. TO THE KEEPER OF HIS SHIPS AND THE BAILIFFS OF PORTSMOUTH - Let H. de Trubleville have two good galleys.	351
CCXC.	June 18, 1229 ?	HENRY III. TO RICHARD DE BURGH, JUSTICIAR OF IRELAND - - - We have granted to the citizens of Dublin the perpetual privilege of electing a mayor annually, in consideration of the sum of 312*l.*	352
CCXCI.	July 5, 1229.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF NORTHAMPTON - - - - - Order all alien merchants to leave England before July 22.	353
CCXCII.	July 17, 1229.	HENRY III. TO THE BAILIFFS OF DUNWICH Prohibit all ships belonging to your port from sailing until further orders.	354
CCXCIII.	July 25, 1229.	HENRY III. TO THE MAYOR AND SHERIFFS OF LONDON - - - - All alien merchants, not being French, may remain in England.	355
CCXCIV.	July 26, 1229.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF DORSET Take security of the owners of all ships within your jurisdiction that they will be at Portsmouth on Sept. 29.	356

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCXCV.	July 27, 1229.	HENRY III. TO RALPH, EARL OF CHESTER AND LINCOLN - - - -	357
		Be at Portsmouth with your knights by Oct. 14.	
CCXCVI.	Sept. 17. 1229.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF BERK. -	357
		Take measures for securing provisions for our army while at Portsmouth, and allow no markets to be held in your jurisdiction while we are there.	
CCXCVII.	Oct. 26. 1229.	HENRY III. TO	358
		We have put off our expedition to Britanny until after Easter.	
CCXCVIII.	Dec. 15. 1229.	HENRY III. TO BRIAN DE L'ISLE AND OTHER JUSTICES OF THE FORESTS -	359
		Observe the charter of forests, and bring no one before you by common summons who does not live within the forests.	
CCXCIX.	Aug. 1226-1230.	JOHN DE FLEG, SHERIFF OF HEREFORD, TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR - - - -	360
		Milo Pichard has seized the wife of Walter de la Hide, and her father.	
CCC.	April 8, 1230.	HENRY III. TO SIMON DE MONTFORT -	362
		We grant you a pension of 400 marks until you receive the earldom of Leicester, and hope you will remain in our service.	
CCCI.	Soon after May 5, 1230.	RICHARD, EARL OF POITOU AND CORNWALL, TO WALTER, BISHOP OF CARLISLE	362
		We landed safely on May 2. The king stayed that day at Guernsey (error for Jersey ?), and landed on May 3 at St. Malo. On May 5 he summoned us to Lamballe. The French king is still in France.	
CCCII.	Soon after May 8, 1230.	NICOLAS DE NEVILLE AND OTHERS TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR - - - -	364
		The king landed at Jersey on May 2, and the next day at St. Malo, where the earl of Britanny met him. Most of the fleet anchored at St. Gildas. On May 8 he went to Dinant, intending to meet his mother and the count of La Marche at Nantes. The king of France is moving towards Anjou.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCIII.	Soon after May 19, 1230.	NICOLAS, ABBOT OF VAUDEY, TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR I have seen Llewellyn, but found it difficult to arrange a place of meeting. It is true that W. de Braose has been hung, and that in open day, before 800 men. Summon the bishop of Chester to the meeting.	365
CCCIV.	May 30, 1230 ?	SIR GEOFFREY BEAUCHAMP TO HENRY III. Your presence is indispensable in Gascony.	367
CCCV.	May ? 1230.	LLEWELLYN, PRINCE OF ABERFRAU, TO EVA DE BRAOSE - - - - Do you wish the proposed marriage between our children to take place ?	368
CCCVI.	May ? 1230.	LLEWELLYN, PRINCE OF ABERFRAU, TO WILLIAM MARSHAL, EARL OF PEMBROKE The chief men of my territory would execute W. de Braose. I am still willing that my son should marry your niece.	369
CCCVII.	June 8, 1230.	RALPH FITZ NICOLAS TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, CHANCELLOR, AND STEPHEN DE SEGRAVE - - - The king is now at Nantes. The king of France is advancing towards Nantes or Rennes, and has been joined by the count of La Marche. It is believed that several barons of Poitou will join our king.	370
CCCVIII.	June 13, 1230.	HENRY III. TO HENRY, BISHOP OF ROCHESTER - - - - You are appointed, with others, to make the assize of arms in Kent.	371
CCCIX.	June 27, 1230.	G. DE WULWARD TO RALPH NEVILLE, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR The king is at Nantes. The king of France has raised the siege of Verdun. The earl of Britanny, with the earl of Chester, is proposing to lay siege to Vitery. Almost all the men of Poitou have joined the king.	377
CCCX.	About the end of June 1230.	RICHARD ST. JOHN TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR - - The king, against the advice of all his councillors, applied for the appointment of a legate. He was with great difficulty induced to recall his messenger. We are moving towards Gascony.	379

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXI.	Probably June, 1230.	RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, CHANCELLOR, AND STEPHEN DE SEGRAVE, TO HENRY III. - - - -	381
		The men of the manor of Ludingland have made a fresh offer respecting their fee farm.	
CCCXII.	July 20, 1230.	RALPH FITZ NICOLAS TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR -	382
		The king is surprised that you have sent him no money.	
CCCXIII.	About July 1230.	AIMERI, VISCOUNT DE ROCHECHOUART, TO HENRY III. - - - -	383
		My position is very difficult, and without help from you I cannot maintain it.	
CCCXIV.	Sept. 29, 1230.	HENRY III. TO GEOFFREY DE LUSIGNAN	385
		We are returning to England, and leaving the duke of Britanny and the earl of Chester and our commissioners.	
CCCXV.	About Oct. 1230.	AIMERI DE THOUARS TO HENRY III. -	386
		My castle has been destroyed; I entreat your help.	
CCCXVI.	About 1230?	REGINALD DE PONTE TO HENRY III. -	386
		The queen of France threatens to dispossess me, and I have no help from any of your subjects. Grant my son Pons a benefice, instead of a pension from your exchequer.	
CCCXVII.	Jan. 1231?	GEOFFREY, LORD OF MORTAGNE, TO HENRY III. - - - -	388
		My father having given security that he would not join the king of France, I have restored his lands.	
CCCXVIII.	Jan. 1231?	REGINALD DE PONTE TO HENRY III. -	388
		The composition between the count of La Marche and G. Ridell is not to your injury. Pray forward the affair of G. of Mortagne and my daughter. Your seneschal is on good terms with the Gascons. Peace with France would be most valuable to you. G. of Mortagne has settled his differences with his father.	
CCCXIX.	Jan. 1231?	HENRY III. TO GREGORY IX. - -	391
		You are prayed to confirm the marriage of G. of Mortagne and his wife, notwithstanding their consanguinity.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXX.	March 26, 1231.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF KENT -	392
		You are ordered to send to the king six of the richest Jews of Canterbury and six of Rochester.	
CCCXXI.	April 18, 1231.	HENRY III. TO GREGORY IX. - -	393
		We cannot grant the pension you request.	
CCCXXII.	April 18, 1231.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	394
		The aid granted by the clergy shall not prejudice their liberties.	
CCCXXIII.	April 20, 1231.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF YORK -	395
		Summon the clergy, barons, freemen, and representatives of the towns to meet our justices itinerant.	
CCCXXIV.	May 3, 1231.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF CAMBRIDGE - - - - -	396
		You are to co-operate with the bishop and chancellor for the repression of disorders in the University of Cambridge.	
CCCXXV.	May 3, 1231.	THE SAME TO THE SAME - - -	397
		No student is to be allowed to remain who is not under the tutorship of a master of the schools.	
CCCXXVI.	May 3, 1231.	HENRY III. TO THE MAYOR AND BAILIFFS OF CAMBRIDGE - - - -	398
		Your exorbitant rents will drive the students away. Let the lodgings be taxed according to custom.	
CCCXXVII.	May 20, 1231.	HENRY III. TO GREGORY IX. - -	399
		We pray you not to permit the encroachments of the Irish bishops on our prerogative.	
CCCXXVIII.	June 20, 1231.	HENRY III. TO ROGER, BISHOP OF LONDON	400
		Meet me at Oxford, to consider the propriety of excommunicating Llewellyn.	
App. 27.	July 20, 1231.	GREGORY IX. TO HENRY III. - -	549
		We sanction your employment of bishops as councillors.	
CCCXXIX.	Aug. 13, 1231.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF LEICESTER	401
		The king has received the homage of S. de Montfort.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXXX.	Sept. 30, 1231.	HENRY III. TO THE JUSTICIAR OF IRELAND Prepare your barons and others to assist in the invasion of Wales next summer, and prohibit exports thither.	402
CCCXXXI.	March 10, 1232.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - - We covenant to repay twelve hundred marks lent us by merchants of Florence.	403
CCCXXXII.	March 11, 1232.	HENRY III. TO THE PRIOR AND CONVENT OF CHRIST CHURCH, CANTERBURY - You are forbidden to act on the papal mandate of election.	406
App. 28.	June 9, 1232.	GREGORY IX. TO HUBERT DE BURGH - You ought not to complain of the lenity of the see of Rome.	549
CCCXXXIII.	June 15, 1232.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - - We have granted to S. de Montfort the Norman escheats within his fief.	407
CCCXXXIV.	June 16, 1232.	HENRY III. TO THE BISHOPS, EARLS, AND OTHERS OF IRELAND - - - We have constituted H. de Burgh justiciar of Ireland.	407
App. 29.	July 28, 1232.	GREGORY IX. TO THE ARCHBISHOP OF YORK, AND THE BISHOPS OF COVENTRY AND DURHAM - - - - The right of no patron, clerical or lay, is to be superseded without our special mandate.	550
CCCXXXV.	Oct. 12, 1232.	HENRY III. TO THE BISHOPS AND OTHERS - We have pledged ourselves to our brother and others to observe the provisions entered into concerning H. de Burgh.	408
CCCXXXVI.	Oct. 12, 1232.	LETTERS PATENT OF RICHARD, EARL OF CORNWALL AND POITOU, AND OTHERS - We have received the charge of H. de Burgh.	410
App. 30.	Jan. 10, 1233.	GREGORY IX. TO HENRY III. - - The oaths you have taken not to recall your grants are null and void.	551
CCCXXXVII.	Jan. 13, 1233.	HENRY III. TO RICHARD DE BURGH - Surrender the castles in your charge to Maurice Fitzgerald.	410

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXXXVIII.	Jan. 27, 1233.	THE SAME TO THE SAME - - - In reply to your messengers you are again ordered to surrender the castle to M. Fitzgerald.	411
CCCXXXIX.	Feb. 7, 1233.	HENRY III. TO MARGARET DE BURGH - The sheriff of Norfolk will speak to you concerning the letters you have procured from Rome.	412
CCCXL.	March 20, 1233.	HENRY III. TO THE EMPEROR FREDERIC II. - - - - - Your request on behalf of the nephew of the archbishop of Messana has met with attention.	412
CCCXLI	April 7, 1233.	HENRY III. TO THE ARCHBISHOP OF YORK You are forbidden to utter certain excommunications lately commanded, contrary to our prerogative.	413
CCCXLII.	May 4, 1233.	HENRY III. TO MAURICE FITZGERALD, JUSTICIAR OF IRELAND - - - You are ordered to take the castle of Milloc from R. de Burgh, and to take possession of Connaught.	414
App. 31.	May 14, 1233.	GREGORY IX. TO LOUIS IX. - - You are exhorted to make peace with the king of England.	551
CCCXLIII.	June 8, 1233.	HENRY III. TO THE ABBOT OF COGGESHALL Your order is requested to give the same aid which the other clergy have given.	415
App. 32.	June 15, 1233.	GREGORY IX. TO THE BISHOP OF ELY - You may absolve members of the university of Cambridge for minor assaults on clergymen.	552
CCCXLIV.	July 14, 1233.	HENRY III. TO BLANCHE, QUEEN OF FRANCE - - - - - We are sending commissioners to treat for peace.	416
CCCXLV.	July 18, 1233.	HENRY III. TO THE BAILIFFS OF DOVER - Search the messengers of the earl Marshal returning from abroad.	417
CCCXLVI.	July 31, 1233.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF HEREFORD. Arrest any bands of men who may march through your county.	418

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXLVII.	Aug. 9, 1233.	HENRY III. TO THE MAYOR AND COMMUNE OF BORDEAUX - - - - Pay the money in your hands to your new seneschal.	418
CCCXLVIII.	Aug. 9, 1233.	THE SAME TO THE SAME - - - You are forbidden to receive men into your commune, in evasion of their dues to the crown.	419
CCCXLIX.	Aug. 9, 1233.	HENRY III. TO THE CONSTABLE OF ROCHEFORT CASTLE - - - - Surrender the castle in your charge.	420
CCCL.	Sept. 22, 1233?	A JUSTICE ITINERANT TO WILLIAM OF YORK - - - - - I have completed the Carlisle circuit, and request further orders if I am to join S. de Segrave. I hope you will obtain a bountiful blessing for me from the king, if I am to go further.	421
CCCLI.	Sept. 25, 1233.	HENRY III. TO THE CONSTABLE OF WHITCHURCH - - - - Keep the peace towards Llewellyn. Minor infractions of the truce are to be adjusted by commissioners.	423
CCCLII.	Sept. 26, 1233.	HENRY III. TO RICHARD MARSHAL, EARL OF PEMBROKE - - - - Fulfil your engagements to M. de Caerleon.	424
CCCLIII.	Sept. 28, 1233.	THE SAME TO THE SAME - - - You are commanded not to harbour R. Seward or his fellows.	425
CCCLIV.	Sept. 1233.	NICOLAS FITZ MARTIN AND OTHERS TO JOHN OF MONMOUTH - - - Meredyth Ap Owen offers terms, of which we advise the acceptance.	426
App. 33	Oct. 17, 1233.	GREGORY IX. TO HENRY III. - - We urge you to reconsider your treatment of H. de Burgh and his wife.	553
CCCLV.	Nov. 2, 1233.	HENRY III. TO THE SHERIFFS OF SOMERSET AND DORSET - - - - Let watch and ward be kept, especially against R. Seward and his fellows.	428

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCLVI.	Nov. 2, 1233.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF WORCESTER - - - - - -	428
		Destroy Inceberg Castle, and the earl Marshal's gardens.	
CCCLVII.	Nov. 18, 1233.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF WILTS -	429
		Outlaw H. de Burgh and his companions.	
CCCLVIII.	Jan. 1232-April 1234.	PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUGH, BISHOP OF ELY, TO GREGORY IX.	430
		We have inspected a bull of Honorius III., dated April 13, 1223, by which he declares the king of age.	
CCCLIX.	March 8, 1234.	HENRY III. TO THE MAYOR AND SHERIFFS OF LONDON - - - - -	432
		We modify our prohibition on the sale of corn by retail.	
App. 34.	March 11, 1234.	GREGORY IX. TO THE BISHOPS OF DURHAM AND ROCHESTER - - - - -	554
		Requires the archbishop of Canterbury and his suffragans to excommunicate the disturbers of the realm.	
CCCLX.	March 28, 1234.	HENRY III. TO JOHN OF MONMOUTH, AMAURY DE ST. AMAND, AND OTHERS -	432
		We have granted a truce to Llewellyn and the earl Marshal until the Sunday after Easter.	
App. 35.	April 3, 1234.	GREGORY IX. TO THE BISHOP OF ELY -	556
		Excommunicate the disturbers of the realm.	
App. 36.	April 3, 1234.	GREGORY IX. TO THE ARCHBISHOP OF CANTERBURY - - - - -	556
		Allay the discontent caused by the promotion of foreigners.	
CCCLXI.	About April 15, 1234.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - -	433
		We ratify the truce made on our behalf with Llewellyn and the earl Marshal.	
CCCLXII.	April 30, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF BERKS -	435
		R. Seward has been lying in wait in Windsor forest. Had we not been present he would have attacked our suite. Take precautions and attempt his arrest.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCLXIII.	May 2, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF GLOUCESTER - - - - -	436
		R. Seward has this day surprised the justiciar's baggage.	
CCCLXIV.	May 19, 1234.	HENRY III. TO RICHARD DE BURGH -	437
		We thank you for your defence of Ireland.	
CCCLXV.	May 26, 1234.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - -	438
		We have granted a safe-conduct to G. Marshal and others.	
CCCLXVI.	May 26, 1234.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	439
		We have pardoned G. Marshal.	
CCCLXVII.	May 26, 1234.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	440
		We have pardoned Hubert de Burgh.	
CCCLXVIII.	May 26, 1234.	LETTERS PATENT OF HENRY III. -	441
		We have pardoned R. Seward.	
CCCLXIX.	May 31, 1234.	HENRY III. TO PETER, DUKE OF BRITANNY	441
		We send part of the money we owe you. The rest shall be paid on Aug. 1.	
CCCLXX.	June 5, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF NOTTINGHAM AND DERBY - - -	442
		Arrest those who break the peace under pretence of following G. Marshal, who has made his peace with us.	
CCCLXXI.	June 8, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF BERKS	443
		The outlawry pronounced against H. de Burgh has been annulled, as illegal.	
CCCLXXII.	June 14, 1234.	HENRY III. TO STEPHEN SEGRAVE -	444
		You are required to surrender certain manors.	
CCCLXXIII.	June 14, 1234.	THE SAME TO THE SAME - - -	445
		You are required to appear before our court to answer for your conduct as justiciar.	
CCCLXXIV.	July 1, 1234.	HENRY III. TO WALTER CLIFFORD -	446
		Take possession of the border castles now in the hands of P. of Rivaulx.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCLXXV.	July 1, 1234.	HENRY III. TO MAURICE FITZGERALD, JUSTICIAR OF IRELAND - -	448
		Come to us, that terms of peace may be arranged between you and G. Marshal.	
CCCLXXVI.	July 17, 1234.	HENRY III. TO RICHARD LALANDE AND LAURENCE OF ST. ALBANS - -	449
		Inspect the lands which were held by H. de Burgh as guardian of the earl of Clare, and report how they have been treated by Peter of Rivaulx and R. Passelewe.	
CCCLXXVII.	Aug. 4, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF LINCOLN -	450
		We have consulted our barons as to the holding of hundred courts under the provisions of the charter. It is agreed that minor hundred courts shall be held every three weeks.	
CCCLXXVIII.	Aug. 22, 1234.	HENRY III. TO LLEWELLYN, PRINCE OF ABERFRAU - - - -	452
		Some of your men break our truce; grant redress.	
CCCLXXIX.	Early in Sept. 1234.	THE SAME TO THE SAME - - -	454
		We thank you for your letter. Our commissioners shall be at Develec by Michaelmas.	
CCCLXXX.	Sept. 29, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF SOMERSET AND DORSET - - - -	455
		Respect and enforce the liberties we have granted by charter.	
App. 37.	Nov. 6, 1234.	GREGORY IX. TO LOUIS IX. - -	557
		That you may be able to send aid to the Holy Land, make peace, or at least truce, with England.	
CCCLXXXI.	Nov. 7, 1234.	HENRY III. TO THE SHERIFF OF NORFOLK AND SUFFOLK - - - -	456
		Proclaim that all who hold a knight's fee of the crown are to come and receive knighthood.	
CCCLXXXII.	Jan. 27, 1235.	HENRY III. TO SIMON LANGTON, ARCHDEACON OF CANTERBURY, AND THE ABBOT OF ST. RADEGUND - -	457
		Our nobles will not consent to the cessiono f the Isle of Oleron. Therefore, endeavour to persuade the count of La Marche to receive an annuity instead.	

Number.	Date.	Subject.	Page.
App. 38.	Feb. 15, 1235.	GREGORY IX. TO EDMUND, ARCHBISHOP OF CANTERBURY - - - - Temper your zeal with moderation, and do not forget the dignity of your office.	558
CCCLXXXIII.	Feb. 23, 1235.	HENRY III. TO JOAN, QUEEN OF SCOTLAND - - - - - Our sister is betrothed to the emperor.	459
CCCLXXXIV.	Feb. 23, 1235.	HENRY III. TO MAURICE FITZGERALD, JUSTICIAR OF IRELAND - - - We are in want of money. Collect our fines; let out our domains to farm; reduce the expenses of our castles. Receive R. Luterel as vice-chancellor of Ireland.	460
CCCLXXXV.	Feb. 23, 1235.	THE SAME TO THE SAME - - - We have written already to prevent the appointment of a legate. Give more prompt attention to the letters we write on behalf of others.	462
App. 39.	March 2. 1235.	GREGORY IX. TO THE ARCHBISHOP OF BOURDEAUX, AND THE BISHOP OF BASAS. Compel the count of La Marche to restore Blaye Castle.	559
App. 40.	March 22, 1235.	GREGORY IX. TO SIMON LANGTON, ARCHDEACON OF CANTERBURY, TO P. COLONNA, CANON OF CHARTRES, AND HUGH, CANON OF PISA - - - - - Compel the count of La Marche to assent to the truce between France and England.	559
CCCLXXXVI.	April 6, 1235.	HENRY III. TO SIMON LANGTON, ARCHDEACON OF CANTERBURY - - Do not leave France at present. If the king of France will admit our merchants freely, we will do the like to his.	463
CCCLXXXVII.	April 10, 1235.	HENRY III. TO THE BARONS OF THE CINQUE PORTS - - - - Restore the goods seized from certain merchants in violation of our safe-conduct.	464
CCCLXXXVIII.	April 25, 1235.	HENRY III. TO DROGO DE BARENTIN - Permit R. Fitz Germain and others to take their trial before a jury.	466

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCLXXXIX.	April 27, 1235.	HENRY III. TO THE EMPEROR FREDERIC II. Do not trust the bishop of Winchester's representation of his case. Exert your influence with the pope on our behalf.	467
CCCXC.	May 16, 1235.	HENRY III. TO RICHARD, EARL OF CORNWALL AND POITOU - - - The clerk of the justiciar of Ireland has been murdered before our gates at Westminster. Arrest the assassins.	469
CCCXCI.	May 29, 1235.	HENRY III. TO THE COUNTESS OF FLANDERS AND HAINAULT - - - - We are willing to give compensation for the losses of your merchants, and pray you to do the same for ours.	471
CCCXCII.	June 27, 1235.	HENRY III. TO THE MAYOR AND GOOD MEN OF OXFORD - - - You may impose gate dues for three years, to raise money for the fortification of your town.	473
CCCXCIII.	About June 1235.	HENRY III. TO THE EMPEROR FREDERIC II. We should rejoice that our brother should visit you, if it can be done with security ; but our barons are very jealous of granting him permission. We will send envoys to be present at your interview with the king of France.	474
CCCXCIV.	July 12, 1235.	LETTERS PATENT OF HENRY III. - We covenant to pay two hundred pounds yearly for five years if the truce with France shall last so long, to the use of the count of La Marche, through the prior of St. John of Jerusalem in England.	476
CCCXCV.	Aug. 29, 1235.	HENRY III. TO HUGH DE LASCY, EARL OF ULSTER - - - - - We thank you for your past services, and desire you to support the justiciar.	478
CCCXCVI.	Aug. 29, 1235.	HENRY III. TO MAURICE FITZGERALD, JUSTICIAR OF IRELAND - - - We thank you for your forethought. Go forward and trust us to support you. We hear that the earl of Pembroke has applied to the pope to be released from his engagements.	480

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCXCVII.	Oct. 23, 1235.	HENRY III. TO THE COUNTESS OF FLANDERS AND HAINAULT - - - - Make the men of Ghent pay the money they owed to my father.	482
CCCXCVIII.	Nov. 7, 1235.	HENRY III. TO THE MAYOR AND GOOD MEN OF OXFORD - - - Let the assize of victuals be observed at Oxford.	482
CCCXCIX.	Nov. 7, 1235.	THE SAME TO THE SAME - - - No vintner is to sell wine above the regulation price.	483
App. 41.	Dec. 21, 1235.	GREGORY IX. TO ALEXANDER, BISHOP OF COVENTRY - - - - Deprive all those priests of their benefices who attempt forcible entry upon their fathers' livings.	560
CCCC.	Dec. 1235.	HENRY III. TO WALTER, ARCHBISHOP OF YORK - - - - - Be ready to attend a great council next month, and to escort the king and queen of Scotland.	483
CCCCI.	Uncertain date.	HACO, KING OF NORWAY, TO HENRY III. - Pray grant redress to one of our merchants.	485
CCCCII.	Uncertain date.	THE SAME TO THE SAME - - - We send you a present of some falcons, just caught in Iceland.	486
CCCCIII.	1217–1237.	JOAN, PRINCESS OF WALES, TO HENRY III. I am grieved beyond measure that discord should be sown between my husband and you. Why should you suspect Instructus ?	487
CCCCIV.	Uncertain date.	THE CITIZENS OF COLOGNE TO HENRY III. Grant redress to our fellow-citizen Herman.	488
CCCCV.	Uncertain date.	THE MAYOR AND SCABINI OF ST. OMER TO HENRY III. - - - - The citizens of London attempt to exact wall money from our merchants. We implore your protection.	489
CCCCVI.	Uncertain date.	THE MAYOR AND CITIZENS OF DUBLIN TO HENRY III. - - - - You are prayed to grant redress to Alicia of Drogheda.	490

Number.	Date.	Subject.	Page.
CCCCVII.	Sept. 15–Oct. 14, 1226–1243.	SIMON DE SEINLIZ TO RALPH, BISHOP OF CHICHESTER, AND CHANCELLOR - - Pray make arrangements for your rent day. The abbot of Bordeley has sent you forty lambs and two sheep. He will lend you his shepherd until you can find one.	491
CCCCVIII.	1226–1244.	THE SAME TO THE SAME - - - The abbot of Seez denies the arrangement we made with him.	492
CCCCIX.	Oct., between 1226 and 1243.	THE SAME TO THE SAME - - - I have seized into your hands the fief which John Balliol ought to have of you at Beause. The men of Burne say that you have remitted their aid.	493
CCCCX.	Oct., between 1226 and 1243.	THE SAME TO THE SAME - - - An inquisition is being made on the lands of John Neville. I propose that the stewardships of some of your manors should be re-arranged. I shall soon be at Aldingeburn on business, and after that will come to you.	494
CCCCXI.	Autumn, 1226–1243.	THE SAME TO THE SAME - - - I have laid up wood and procured furs for the winter. Pray remember to get sheep from Vaudey or elsewhere to send into Sussex, and to buy some oxen for your London larder. I recommend that part of your corn should be ground. I send my brother Simon as you desired.	496
CCCCXII.	1226–1244.	THE SAME TO THE SAME - - - Your servant Froil will be willing to go to Bolton. Geoffrey Le Mercier will only give fifteen marks for your horses.	497

ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS.

ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS

ILLUSTRATIVE OF THE

REIGN OF HENRY III.

I.

Henry III. to his Irish Seamen.

(Rot. Pat. 1 Hen. III. m. 14.)

Rex dilectis et fidelibus suis, probis hominibus de Hibernia, qui cum navibus suis sunt in costera Normanniæ, salutem. Dec. 27, 1216.

Cum plurimum indigeamus obsequio vestro, vobis mandamus rogantes quatenus, sicut nos diligitis, omni occasione et dilatione postpositis, cum toto navigio vestro ad nos veniatis in Angliam, ita quod sitis apud Winchelese in festo S. Hillarii instanti, prompti et parati ad eundum in servitium nostrum, ita quod vobis ad multiplices teneamur gratiarum actiones. Et cum in Angliam veneritis, de liberationibus vestris tantum vobis faciemus, quod ad grates nobis tenebimini. Et si forte temporis importunitate præpediti fueritis, ita quod ad prædictum terminum in Angliam, et ad prædictum locum venire non possitis, statim, cum tempus habueritis, sine mora ad prædictum locum venire non omittatis. Et in hujus rei testimonium, etc. Teste comite apud Gloucestriam xxvij° die Decembris. Per eundem. You are desired to be at Winchelsea, if possible, by Jan. 13.

II.

Henry III. to Gilbert de L'Aigle.

(Rot. Pat. 1 Hen. III. m. 14.)

Dec. 28, 1216.

Rex G[ilberto] de Aquila, salutem.

You are commanded to return without delay to the unity of the church, and your allegiance.

Mandamus vobis quod sine mora redeatis ad unitatem ecclesiæ, et fidem et servitium nostrum. Et si redieritis, concedimus vobis omnes terras vestras quas habuistis ante guerram inter nos et barones nostros motam, tempore pacis; dum tamen nobis faciatis servitium quod nobis facere tenemini. Unde vobis mandamus, rogantes quatenus, prout vicini vestri faciunt, vos et ita faciatis, in omnibus quæ nostrum respiciunt commodum et honorem. Quoniam vero bene constat nobis quod etiam vobis et nobis de Castro de Pevenesheth malum et damnum, quod absit, possit evenire, tum quia, si esset in manu vestra, Lodovicus illud a vobis exigeret, nec illud ei denegare possetis, tum quia, si illud haberet dictus Lodovicus, ad dedecus vestrum et nostrum cederet et incommodum: vobis mandamus quatenus inde faciatis, prout venerabilis pater noster dominus Cicestrensis episcopus, et illi quos ad consilium suum vocare voluerit, vobis dicent: scituri quod, sedata tempestate regni nostri, de castro illo plenam vobis justitiam exhibebimus, ita quod juri nostro in nulli derogabitur. Et quoniam, etc.[1] Teste comite apud Gloucestriam xxviii° die Decembris.

Also to surrender the castle of Pevensey.

---

[1] This clause, with the similar one in Letters III., IV., VI., and XI., refers to the want of a Great Seal. It would run thus in full:—"*Et quoniam sigillum non habuimus, has literas sigillo fidelis nostri Willelmi comitis Marescalli sigillari fecimus.*"

III.

Henry III. to the Constable and Garrison of [Bedford and] Northampton.

(Rot. Pat. 1 Hen. III. m. 14.)

Jan. 14. 1217.

Rex dilectis et fidelibus suis constabulario, militibus, servientibus, et balistariis in castro nostro Bedeford Norhamton,[1] salutem.

We thank you for past services.

Grates vobis multas referimus de bono et fideli servitio vestro. Et vos rogamus quatenus, sicut nos et honorem nostrum et vestrum diligitis, fideliter et constanter nobis adhæreatis, et ad castrum nostrum custodiendum et defendendum diligenter et viriliter intendatis, pro certo scientes quod singuli magnates Angliæ in fide nostra persistentes, videlicet comes Marescallus, comes Cestriæ, comes de Ferrariis, Willelmus Briwerr, H[ugo] de Mortuo Mari, W[alterus] de Lacy, W[alterus] de Clifford, et cæteri barones nostri, quorum omnia nomina præsenti scripto inserere non possumus, tactis sacrosanctis communiter juraverunt, quod si aliquis de castris nostris captus fuerit, quod absit, cum positi fuerint ad rationabilem redemptionem, illos acquietabunt. Super hoc igitur tantum facere studeatis, quod fides et constantia vestra, ad laudem et gloriam nominis vestri, perpetuis temporibus commendentur; vobisque ad condignam teneamur remunerationem, cum uberrima gratiarum actione. Et in hujus, etc. Teste comite apud Oxoniam xiiij° die Januarii, anno regni nostri primo.

We inform you, for your encouragement, that our barons have sworn to ransom all who shall be taken prisoners in our service.

[1] This is printed as it stands in the Roll; but probably the word *Bedeford* was intended to be erased.

IV.

Henry III. to Geoffrey de Marisco, Justiciar of Ireland.

(Rot. Pat. 1 Hen. III. m. 14.)

Jan. 14, 1217.

Rex justiciario suo Hiberniæ, salutem.

No Irishman is to receive cathedral preferment.

Mandamus vobis quod, in fide qua nobis tenemini, non permittatis quod aliquis Hiberniensis eligatur, vel præficiatur, in aliqua ecclesia cathedrali, in terra nostra Hiberniæ; quoniam ex hoc posset terra nostra, quod absit, perturbari. Et quoniam, etc. Teste ipso comite apud Oxoniam xiiij° die Januarii.

V.

Fawkes de Breauté to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 232.)

June 29, 1217.[1]

Carissimo domino et amico suo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, Faukesius de Breaute, salutem, et se promptum ad mandata.

The servants of the earl marshal have taken possession of the manor of Gerdeslee.

Noveritis quod hac die Mercurii proxima post nativitatem S. Johannis Baptistæ, venerunt servientes W[illelmi] Marescalli, qui residentes sunt apud Fortheringe, ad manerium comitis David in comitatu Norhamtes, scilicet Gerdeslee, et se illuc hospitabant, seisinam capiendo ad opus domini sui. Quo audito, accessit illuc vicecomes Norhamtoniæ, præcipiens eis ut exirent. Cui responderunt quod nihil pro eo facerent, ibidem moram facientes. Ego vero in partibus illis existens, nihil super hoc facere volui sine præcepto vestro et consilio. Quapropter vos diligenter exoro, quatenus super his festinum habeatis consilium,

---

[1] This letter seems to be posterior to the mandate addressed to F. de Breauté, on April 15, 1217 (Rot. Claus. i. p. 305 b.), and which he either did not receive, or chose to ignore.

mihi voluntatem vestram quid super hoc ero facturus significantes. Istud vero vel talia non permitterem pro posse mihi ab aliquo inferri; sed versus W[illelmum] Marescallum odirem aliquid facere vel incipere, per quod[1] opprobrium cupiditatis vel dedecus mihi posset vel deberet computari. Et quoniam in præsentia domini legati et superni concilii domini regis estis, et justiciarius Angliæ, pro quo unicuique tenemini justitiam exhibere, hæc vobis tam frequenter significo, rogans quod tale consilium inde habeatis, ne mensura mea mihi reputetur in contrarium, velle vestrum mihi super his et omnibus aliis præcipiendo mandantes. Bartholomæus vero de Mortuo Mari et alii magni ballivi W[illelmi] Marescalli tales literas quales vobis mitto dirigunt servientibus suis, ad colligendam firmam de termino S. Johannis, et alias præsumptiones faciendas. Noveritis itaque quod, ut mihi videtur, ista transgressa nequaquam possunt emendari sine præsentia vestra, quia nihil inde facerem quin . . . . . malum verteretur; ideo necesse est domino regi et regno. Et super hoc vos diligenter exoro, ut ad partes illas accedatis, ad tales præsumptiones corrigendas, et plures alias in partibus illis factas; quas cum personaliter audieritis, juxta præceptum vestrum diligentiam adhibebimus ad talia emendanda. Valete.

Nothing but your presence will settle the matter.

VI.

Henry III. to the Barons of the Cinque Ports.

(Rot. Pat. 1 Hen. III. m. 14.)

Rex baronibus Quinque Portuum, salutem.

Aug. 25, 1217.

Grates vobis referimus multiplices de bonis servitiis, quæ nobis fideliter sæpius et strenue fecistis. Et quia volumus quod omnia jura et omnes libertates vestræ

We send herewith commis-

---

[1] *quod*] quid, MS.

sioners to divide the spoils of the late victory.

vobis integre conserventur, mittimus ad vos fideles nostros Galfridum Tutquor et Thomam de Wilardeby conbarones vestros, ad videndum quod omnes vestri, qui inimicos nostros nuper in mari spoliaverunt, habeant inde quod habere debent, et ad arrestam de lucro illo quod ad nos de jure spectat habendum. Et quia sigillum, etc. Teste comite apud Sondwiz, xxv° die Augusti.

VII.

Henry III. to Honorius III.

(Royal Letters, No. 876.)

Nov. 6, 1217.[1]

Excellentissimo domino suo et patri in Christo sanctissimo H[onorio], Dei gratia summo pontifici, Henricus eadem gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ et Aquitanniæ, comes Andegaviæ, salutem, cum debita tanto domino ac patri reverentia.

The bearers will explain why we have been unable to pay your annual due of 1000 marks.

Excellentissimæ dominationi vestræ, cujus auxilio de fletu in risum, de tenebris in lucem, ab arcto[2] cunabulorum in amplitudinem regnorum erecti sumus, non cessamus, nec cessabimus ullo tempore, quas et quantas poterimus effundere gratiarum actiones. Et cum teneamur vobis, tanquam domino nostro carissimo, ad omnia quæ possumus, ad annuum tamen censum mille marcarum, speciali quodam debito, vobis obligamur non inviti. Quarum solutio non maturata tempore nostro juxta quod expediret, satis est nobis molestiæ materia, simul et doloris. Et ne censeamur inexcusabiles, ad pedes sanctitatis vestræ mittimus dilectos et fideles nostros venerabilem patrem R[adulfum] Cicestrensem, et P[etrum] Saracenum civem Romanum, magistrum G[aufridum] de Caleto, et fratrem R[icardum] monachum de Ab-

[1] See the answer of Honorius. Rymer, i. p. 149.

[2] *arcto*] arco, MS.

bendon,[1] nuntios nostros, qui circumstantias rerum, eventuum, et agendorum nostrorum, quas plenius noverunt, vobis, si placet, exprimant viva voce. Injunximus enim eisdem et præcepimus, ne de his quæ circa statum nostrum et regni nostri versantur quicquam vobis audeant subticere. Verum cum dilectus nobis venerabilis pater dominus G[ualo], titulo S. Martini presbyter cardinalis et apostolicæ sedis legatus, cujus circumspectam prudentiam tanquam nobis perutilem commendamus, de transmisso nobis tali ac tanto provisore crebras vobis agentes gratias, crebro nobis in monitis dedisset ac mandatis, ut in solutione dicti census non cessaremus, amplius prompti fuimus, quoad voluntatem non fictam, ipsius acquiescere monitis in hac parte. Sed hanc voluntatem nostram non est facultas hactenus comitata, tum quia ballivi nostri, partibus suis depauperatis per guerram, minus solito sufficiunt ad scaccarium nostrum respondere, tum quia fidelis noster comes Willelmus Marescallus se domino Lodovico pro nobis obligavit, sub pœna non modica, ad solutionem decem millium marcarum pro bono pacis inter nos et ipsum reformatæ, tum quia illustri reginæ Berengariæ, quasi de debito quinque millium marcarum, etiam de mandato vestro sollicitati, tenemur satisfacere. Necnon aliis infestamur debitis, circa quæ satagimus, multorum gravaminum non expertes. Verumtamen fiet in brevi, præcipue de debito vobis censu, propitiante Domino, quod vestra debebit sanctitas acceptare. Flexis igitur genibus cum lacrymosis vocibus vestram deposcimus pietatem, ut moram medii temporis ferre velitis non indigne, ad impotentiam nostram pios oculos reflectentes. Et cum a vobis dependeat supremum sub cœlo subsidium nostrum, eo paternitatis affectu nos et agenda nostra admittere velitis pariter et amplecti, ut in his quæ nos

[1] *Abbendon*] Abbednon, MS. See Rot. Claus. i. p. 370 b.

The state of the country is improving.

contingunt apostolicæ sedis gloria mirifice semper augeatur.

In recessu autem horum nuntiorum nostrorum talis fuit nostri ac regni nostri status, quod omnes de partibus Angliæ et de confinibus ejus magnates, petita præsentia nostra, ad fidem et pacem nostram sunt reversi; et speramus de eis quod, auxiliante nobis dominatione vestra, de devotis nobis fient devotiores. De præmissis autem novi sigilli nostri sanctæ paternitati vestræ reverentiam merito duximus exhibendam. Teste comite W[illelmo] Marescallo, rectore nostro et regni nostri, apud Westmonasterium, sexto die Novembris.[1]

VIII.

The Mayor and Men of Southampton to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 741.)

About 1217.

Reverendissimis dominis suis P[etro] Dei gratia Wintoniensi episcopo, [et],[2] Huberto de Burgo domini regis . . . . . Major . . . . . et omnes fideles homines de Suthamton, salutem.

We send you the report of the jury about the horses of Sir Richard Scarcaville.

Vestræ noverint excellentiæ quod, secundum tenorem mandati vestri, fecimus fieri inquisitionem per sacramentum duodecim proborum et legalium virorum Suthamtoniæ, de equis Ricardi de Scarkawill militis domini Engelardi de Sygony, custodis honoris de Windesorie, detentis in villa Suthamton, et de injuria sibi illata in eadem villa, ut dicit. Est autem hæc inquisitio. Duodecim probi homines Suthamton jurati dicunt, quod quidam clericus venit[3] apud Suthamton

---

[1] A similar letter was addressed to N., Bishop of Tusculum. Royal Letters, No. 877.

[2] *et*] not in MS.

[3] *venit*] veniens, MS.

cum novem equis et duobus servientibus suis, eodem die quo Lodovicus filius regis Franciæ venit primo apud Wintoniam ad obsidendum castrum, qui dicebat se hominem esse domini Falkonis de Breaute; equos etiam quos habebat in custodia ejusdem esse dicebat. Et cum ballivi Súthamton præceptum domini regis eodem tempore habuissent, quod nullus hominum cum equis et armaturis transfretasset, nisi per speciale præceptum domini regis, equos cum harnasiis suis in custodia eorum detinuerunt, quousque prædictus clericus warrantum a domino rege de licentia transfretandi deferret; warrantum etiam de domino Falcone quod equi ejus fuissent. Et nunquam postea cum warrantis rediit, sed in recessu suo equos et harnasium Simoni de S. Laurentio commisit custodiendos, quousque warrantos suos afferret. Volens autem Simon utilitatem domini Falkonis, retinuit in custodia sua unum equum qui appretiatus fuit pro quatuor marcis, et duas caligas de ferro, et unam koyfam turkasiam de ferro pro decem solidis, et subscriptis burgensibus cuilibet unum commisit equum custodiendum, scilicet Ricardo de Leycestria unum, qui appretiatus est pro centum solidis, Thomæ de Bolehusa qui mortuus unum, cujus heredes nihil habent in villa Suthamton, quia mater jura eorum hereditaria habet in dotem, qui equus appretiatus est pro quinque marcis, Mikaely de Ambly unum de viginti solidis, Rogero Tonellario unum de decem solidis, Hosberto Petithome unum, de quo fecit finem cum Ricardo de Soakarlon milite, et tres adduxit secum prædictus clericus. Nihil autem sciunt de rebus coopertoriis, tunicis, et palliis, quæ miles exigit, nisi quod viderunt saccum in quo poterant prædicta contineri, quem prædictus clericus secum detulit sine contradictione. Et hoc nobis per literas nostras vobis directas, sigillo communæ nostræ sigillatas, significamus. Hinc est quod vestram exoramus excellentiam quatenus, secundum tenorem veredicti prædictorum

burgensium, et inquisitionem factam, misericorditer cum prædictis burgensibus destructis agentes, maxime cum nunquam per literas domini regis, neque per literas domini episcopi, in aliquo adventu suo apud Hamton, robas nec expensas neque aliquod damnum ei illatum, nisi tantum equos prædictos quæsierint, secundum quod nostis quod fieri debeat in tali casu juste judicantes, voluntatem vestram, si placet, per præsentium latores nobis rescribatis, et nos juxta possibilitatem nostram et ultra, secundum voluntatem vestram et discretionem, satisfaciemus. Valete.

IX.

Joceline, Bishop of Bath and Glastonbury, and his Fellow Judges, to Henry III.

(Royal Letters, No. 722.)

About Easter 1217 or 1218.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, devoti sui J[ocelinus], divina permissione Bathonensis et Glastoniensis episcopus, et socii sui, salutem in Eo qui dat salutem regibus.

We ask your advice on a case in which the queen pleads exemption from our jurisdiction.

Cum essemus apud Exoniam in itinere nostro constituti, venit coram nobis quædam assisa novæ dissaisinæ, quam lator præsentium Ricardus Malerbe tulit super dominam reginam et Thomam de Cirencestria de libero tenemento suo in Wyke et Ailricheston et Sleincumb. Cumque idem Ricardus instaret quod assisam caperemus, de voluntate tandem ipsius ad hoc per nos inducti prorogavimus eam, ratione subscripta, usque a die

---

[1] See Rot. Claus. i. pp. 293, 298 b. The letter cannot be later than May 17, 1218, when the union between the churches of Bath and Glastonbury was dissolved. Le Neve, ed. Hardy, i. p. 130, n. 56. The bishop is known to have been an itinerant justice in 1218. Foss, Judges, ii. p. 514.

Paschæ in quindecim dies, ut interim, si placet, super hoc beneplacitum vestrum scire possimus. Præsentata namque fuit nobis antea per ballivos dominæ reginæ carta domini nostri Johannis regis patris vestri, quam eidem dominæ reginæ fecerat, cujus transcriptum præsentibus interclusum celsitudini vestræ transmittimus. Nos itaque, occasione prædictæ cartæ, eo quod in ea videatur expressum, ne quis justiciarius vel aliquis ballivus, exceptis ballivis ipsius dominæ reginæ, de aliquo se intromittat quod in carta ipsa ei sit assignatum, nisi de voluntate et assensu ipsius dominæ reginæ, et Ailricheston et Wyk, de quibus loquitur breve novæ dissaisinæ, in carta ipsa exprimantur, antequam aliquid inde faceremus duximus celsitudinis vestræ expectare mandatum, rogantes quod voluntatem vestram super hoc nobis rescribere dignetur serenitas vestra. Conservet vos Deus per tempora longiora.

X.

Philip de Ulecot to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 695.)

Carissimo domino suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Philippus de Ulecot, salutem et debitum obsequium. Early in 1218.[1]

Pro magna diligentia quam apposuistis circa negotiorum meorum expeditionem apud Wintoniam, sicut per Alanum clericum meum didici, multiplices vobis refero gratiarum actiones . . . . . vos quod in susceptione literarum domini regis et legati et vestrarum, quas detulit Walterus de Lundon clericus, asseruit dominus Hugo de Balliolo quod districtius inhibuit, ne castrum de Midford alicui redderem, nisi prius redderentur ei jura Hugh de Balliol has threatened to withdraw from the King's service, if

[1] See Rot. Claus. i. pp. 242, 257 b.

his rights are not restored to him, in the manor of Mere,

sua, quæ habere debuit in manerio de Mere, quod dominus comes Sarum similiter detinet occupatum. Adjecit etiam, audiente Waltero de Lundon clerico, et præsentibus militibus Rogero Bertram et aliis quam plurimis, quod si castrum reddidissem, ipse se retraheret a bono servitio domini regis, et mihi nocumentum pro toto posse suo quæreret, et gravamen. Et licet prædictum castrum reddere voluissem, de facili hoc facere non possem, eo quod milites et servientes qui prædictum castrum custodiebant nomine prædicti Hugonis, per conventionem super eo factam apud Gloucestriam, adhuc sunt infra prædictum castrum, nec de facili inde exibunt sine speciali ejusdem Hugonis præcepto. Et ideo excellentiam vestram diligenter exoro quatenus, habito respectu ad regni tranquillitatem, prædicto Hugoni jus suum quod clamat in prædicto manerio de Mere reddi faciatis sine dilatione longiore, et vos una cum domino Wintoniensi, juxta promissum vestrum, de operationibus et custis positis in inforciamento prædicti castelli mihi penitus vestro satisfacere curetis, ut sciam quid inde percipere debeam; ut sic, sopita omni controversia et discordia, castrum prædictum prædicto Rogero restituatur, et nos, qui fideliter laboravimus ad bene serviendum domino regi et vobis, plenius informemur. Satis item constat vobis quod causam domini Hugonis nunquam separavi a conventione quam vobiscum feci de prædicto castro reddendo; et si forte videatur vobis quod prædicto modo domino Hugoni et mihi non debeat satisfieri, præfigatis nobis diem competentem, et convocetis Philippum Marc[1] et alios, qui verba portaverunt inter consilium domini regis et me; et nos, secundum eorum recordum et narrationem, considerationi vestræ, sicut decet, obediemus. Nec sustineatis nos ubique

which I advise should be done.

[1] *Marc*] Marc̃, MS.

suspeditari, nec miremur si ea quæ juste possidemus in manus inimicorum vestrorum relinquamus inviti, cum hucusque in omnibus perdentes exstitimus, et ob hoc inimicis nostris opprobrium facti simus, et derisio his qui in circuitu nostro sunt. Nam præ timore unius solius hominis, quod dolentes dicimus, tales præter merita sua promoveri permittitis, qui potius succumbere quam militare meruerunt. Valete in Domino.

XI.

The Sheriff of Sussex to the King's Council.

(Royal Letters, No. 73.)

About April 1218.

Petro Dei gratia Wintoniensi episcopo, et domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, et cæteris consiliariis domini regis, G. Basset[1] vicecomes Sudsexiæ, salutem in nomine Salvatoris.

I have received three writs, ordering me to give Robert Marmion seisin of certain lands.

Noverit excellentia vestra me recepisse literas domini regis in hæc verba: "Henricus Dei gratia rex Angliæ, "dominus Hiberniæ, dux Normanniæ, Aquitaniæ, et "comes Andegaviæ, vicecomiti Sudsexiæ, salutem. Scias "quod Robertus Marmiun j[unior] venit ad fidem et "servitium nostrum. Et ideo tibi præcipimus quod sine "dilatione facias habere eidem Roberto talem seisinam "de [omnibus terris] suis cum pertinentiis in balliva "tua, qualem inde habuit in initio guerræ, et inde dis-"seisitus fuit occasione ipsius g[uerræ], nisi prius aliquid "fecerit pro quo talem seisinam de jure habere non "debeat. Et quoniam nondum sigillum habuimus, etc.[2] "[Teste] comite apud Marleburg xiiij° die Aprilis."

[1217.]

Item recepi literas domini regis in hæc verba: "Henricus Dei gratia rex . . . . . vicecomiti

---

[1] *Basset*] Doubtful; hardly legible. | [2] See note above, p. 2.

" Sussexiæ salutem. Scias quod Robertus Marmiun
" junior finem fecit nobiscum, pro habendis omnibus
" terris et wardis quæ [fuerunt] Roberti Marmyun
" patris sui, die qua obiit; et pro habendis terris
" suis propriis in balliva tua; unde nos securos fecit.
" . . . . . ideo tibi præcipimus quod eidem Roberto
" Marmiun juniori plenariam seisinam habere faciatis
" de omnibus terris quæ fuerunt prædicti [Roberti]
" patris sui, et de omnibus terris suis propriis in bal-
" liva tua, sicut prædictum est. Quoniam vero, etc.
" Teste ipso comite apud Turrim Londoniensem xviij°
" die Junii."

Item recepi literas domini regis in hæc verba:
[1217.] " Henricus Dei gratia rex Angliæ, etc., vicecomiti
" Sudsexiæ salutem. Præcipimus tibi quod sine
" dilatione talem seisinam habere faciatis Roberto
" Marmyun de terra sua de Wingeton, cum pertinen-
" tiis, qualem inde habuit in initio guerræ, unde dis-
" seisitus fuit occasione guerræ, nisi ipse aliquid inde
" fecerit quare de jure seisinam illam habere non
" debeat. Et quoniam sigillum, etc. Teste ipso comite
" apud Westmonasterium xxix° die Junii."

Item recepi literas domini regis in hæc verba: " Hen-
" ricus Dei gratia rex Angliæ, etc., vicecomiti Sudsexiæ
" salutem. Præcipimus tibi quod sine dilatione plenam
" seisinam habere facias Roberto Marmiun juniori de terra
" sua propria, et de terra quæ fuit Roberti Marmiun
" patris sui in balliva tua, sicut alias tibi præcepimus.
" Tantum inde faciatis, ne nos pro defectu tui manum
" ad hoc oporteat apponere graviorem. T[este] domino
" Petro Wintoniensi episcopo apud Rading xxiiij° die
" Martii."

[1218.] Ego vero, diligenti facta inquisitione, per dis-
I have done so; but R. Mortimer and R. Tyrell will cretos milites et liberos in pleno comitatu Sudsexiæ, de terris et wardis quæ fuerunt patris sui et suæ propriæ in Sussexia, Roberto Marmiun juniori inde plenariam seisinam habere feci. Quam Robertus de Mortuo Mari,

et servientes sui, et Radulphus Tirel constabularius de Pevenesey, et servientes sui, non permittunt ei in pace possidere, nec mihi in his et cæteris præceptum domini regis permittunt adimplere. Valeat excellentia vestra in Domino.

not allow him to keep possession.

XII.

William Earl Warrenne to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 228.)

Carissimo domino et amico suo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] comes Warrennæ, salutem et sinceram dilectionem.

Before Midsummer 1218?[1]

Rogo vos et attentius deprecor, sicut dominum et amicum carissimum, de denariis de quibus vos et dominus W[illelmus] Marescallus plegii fuistis, in arctissimo negotio meo ad præsens succurratis. Debeo enim domino comiti de Arundell centum libras, quas oportet me necessario solvere illi ad hanc motionem suam ad festum S. Johannis; et vobis similiter teneor ex longo tempore de denariis quos mihi vestri gratia in magno negotio meo accommodastis. Sciatis autem quod nullum in præsenti necessitate refugium habeo nisi ad vos; quia si a Judæis vel a Christianis succursum haberem, nullam inde querelam vobis exponerem. Tantum igitur, si placet, inde faciatis ut inde honorem habeatis, et ego vobis semper ad universales gratiarum actiones tenear. Et recolatis, si placet, quod ad petitionem vestram et domini Willelmi Marescalli illos ac-

Can you obtain for me the repayment of part of the money which I lent to the crown.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 349.

commodavi. Si autem vobis placuerit quod inde aliquid relaxem, sciatis quod quantum vobis placuerit relaxabo, ea conditione ut residuum promptius habere valeam; sciatis etiam quod nunquam in tam arcto negotio vos in aliquo rogavi, quia debeo maxima debita crucesignatis, quibus oportet me et sua solvere et de meo dare. Quare tanto attentius rogo, ut propter mutuam inter nos amicitiam tantum faciatis, ut sciam quod vos me diligatis. Præterea pro certo sciatis quod magis pro me feceritis, et ad majores vobis gratias tenebor, si modo mihi succursum præstiteritis, quam si post festum S. Johannis dederitis mihi mille libras. Significetis mihi per dominum Eliam de Marevill et per dominum Mainardum fratrem suum quid inde facere volueritis. Quoniam autem magnum sigillum meum mecum non habui, præsentes literas privato sigillo meo feci sigillari. Precor etiam, ut super his quæ dictus Elyas de Marevill et frater suus dominus Mainardus vobis ex parte mea dixerint, eis fidem adhibeatis. Valete.

XIII.

Honorius III. to Pandulph, Bishop Elect of Norwich, and Legate.

(Papal bulls in Public Record Office.)

Nov. 4, 1218.

Honorius episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio Pandulfo, Norwicensi electo, camerario nostro, apostolicæ sedis legato, salutem et apostolicam benedictionem.

You are desired to examine the convention made between William, king of Scots,

Carissimus in Christo filius noster Alexander, rex Scotorum illustris, nobis fecit humiliter supplicari, ut compositionem, quæ inter claræ memoriæ W[illelmum] patrem suum et inclitæ recordationis Johannem regem Angliæ olim pro bon . . . . super diversis articulis intervenit, prout in ejusdem regis Angliæ literis plenius

continetur, quarum transcriptum sub sigillis venerabilium fratrum nostrorum S. Andreæ, Dunkeldensis, et Catanensis episcoporum nobis exstitit præsentatum, confirmare vel infirmare, sicut esset faciendum de jure, auctoritate apostolica dignaremur. Quia igitur in tanto negotio non nisi maturo est . . . . . procedendum, nos de circumspectione tua plenam in Domino fiduciam p[on]entes, discretioni . . . . . et circumstan . . . . . inspiciens diligenter, eam . . . . . appellationis obstaculo, confirmare vel infirmare procures, sicut de jure videris expedire. Datum Lateran . . . . N[ovem]bris, Pontificatus nostri anno tertio.

and king John, and to confirm it or not, as seems best.

Indorsed in another hand:—Bulla missa episcopo Norwicensi, quod confirmet vel infirmet conventiones factas inter regem Scotiæ et regem Angliæ, prout melius viderit expedire.

Also in a later hand:—4to Novembr.

XIV.

The Justices Itinerant in Norfolk to William Marshal, Earl of Pembroke.

(Royal Letters, No. 736.)

Reverendo domino suo domino Willelmo Marescallo, comiti Penbrochiæ, G. de Bokland et socii sui, domini regis just[iciarii] itinerantes in comitatu Norfolchiæ, salutem et debitam reverentiam.

About 1218 ?[1]

Sciatis quod cum Radulfus de Thivill summonitus esset per præceptum domini . . . . quod esset coram nobis, ostensurus quo warranto teneret se in villa de

We ask your counsel on the case of Ralph Thivill.

[1] This letter must have been addressed to William Marshal the elder, as regent, and therefore written before June, 1219. W. Bocland was itinerant justice in 1219 (see Dugdale Chron. Series, p. 7; Rot. Claus. i. p. 396), but not in Norfolk. No lists for 1217 and 1218 are extant.

Incewud cum pertinentiis, quam villam cum pertinentiis pridie dederat, et carta sua conf[irmaverat] Radulfo de Tyvill filio suo et Matildi uxori suæ ad se sustinendum : qui eandem villam cum pertinentiis postea invadiaverunt Rogero [de S.] Dionisio et Sarræ uxori ejus, pro centum marcis, ad terminum qui nondum præteriit, et de illa invadiatione cartam suam eis fecerunt : inspeximus et audivimus co . . . . . cartam prædicti Radulfi senioris, quam fecit Radulfo filio suo et Matildi uxori suæ, de donatione sua quam eis fecit de prædicta villa [de Ince]wud. Inspeximus etiam cartam Radulfi junioris, quam fecit Matildi uxori suæ de eadem villa quam ei dedit in dotem, et etiam [cartam de] confirmatione Radulfi senioris, qui donum prædictum filii sui concessit et confirmavit. Inspeximus etiam cartam Radulfi junioris quam [fecit] prædictis Rogero et Sarræ de invadiatione prædictæ villæ cum pertinentiis pro centum marcis, quas ei prænumeraverunt, ad se acquietandum de debitis suis [versus] Christianos et Judæos. Et quoniam vero hæc prædicta invadiatio sufficienter testificata fuit coram nobis, tam per vivam vocem comitatus, quam per cartam prædictam, adjudicavimus dictis Rogero et Sarræ seisinam vadii sui. Post hæc vero de novo præceptum est vicecomiti Norfolchiæ per literas domini regis quas inspeximus, quod prædictam villam saisiret in manum domini regis pro debitis Radulfi de Tyvill, quæ ei debet pro Judæis. Quod ut audivimus, venire fecimus Ysaac Judæum Norwicensem coram nobis, ut ab ipso audiremus si prædictum domini regis præceptum per ipsum impetratum esset. Qui venit et dixit quod non per ipsum, nec ipso sciente factum fuit. Confessus est publice coram nobis quod cum Radulfus de Tyville senior ei quandoque teneretur in debito, et prædictam villam ei invadiasset, concessit ipse Isaac prædictis Rogero et Sarræ prædictam villam tenendam per decem annos, reddendo ei annuatim sex

marcas, unde tantum unus annus elapsus est. Et, ut[1] super hoc quidem certiores efficeremur, inspici fecimus chirographum inter ipsos inde compositum, quod præfatam conventionem testatur, et quod prædictus Ysaac warantizabit eis prædictam villam de Incewud cum pertinentiis, usque ad finem decem annorum, contra Radulfum de Tyvill seniorem, et Radulfum juniorem, et Matildam uxorem ejus, et contra omnes homines, tam Judæos quam Christianos. Hæc autem vobis significamus ad instantiam prædictorum Rogeri et Sarræ, ut rei veritatem agnoscatis, et quid vobis super hoc placuerit, et juste esse videritis, faciatis. Valete.

XV.

William Longespee, Earl of Salisbury, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 225.)

Carissimo domino et amico suo domino H[uberto] de Burgo, justiciario domini regis Angliæ, suus W[illelmus] Longespee comes Sarum, salutem et dilectionis plenitudinem. About 1218.[2]

Noveritis, domine, quod postquam a vobis recessimus de scaccario domini regis, literas quasdam ex parte comitis de Albamara recepimus, in quibus continebatur quod crederemus latori literarum, cuidam militi suo, super his quæ nobis ex parte sua exponeret. Qui dixit nobis ex parte comitis quod confœderationem de filio nostro et de filia sua, et omnes conventiones inter nos factas, si nobis placeret, quietas clamaret; ita quidem quod cartæ inter nos de confœderatione

The alliance between the earl of Albemarle and myself is at an end; and I am not responsible for the misdeeds he may commit.

---

[1] *ut*] Scarcely legible.

[2] Probably late in the year. See Rot. Claus. i. p. 381; Carte, Hist. of England, ii. p. 15.

et de conventionibus factæ ex utraque parte reddantur. Quare discretioni vestræ et dilectioni significamus, quod si dictus comes aliquid in terra domini nostri regis faciat quod facere non debeat, non stat per nos nec per consilium nostrum. Et quia sigillum nostrum magnum nobiscum non habuimus, sigillum nostrum secretum vobis mittimus. Valete.

XVI.

The Justices Itinerant in Lincolnshire to Peter, Bishop of Winchester, the Earl Marshal, and Hubert de Burgh.

(Royal Letters, No. 249.)

Between Dec. 1218 and May 1219.[1]

Dominis et amicis carissimis P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, domino W[illelmo] Marescallo, comiti Penbrochiæ, rectori domini regis et regni, et H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, H[ugo], permissione divina Lincolniensis episcopus, Johannes Marescallus, W[illelmus] de Albiniaco, Ada de Novo Mercato, Walterus Mauclerc et Willelmus de Cressy, justiciarii domini regis itinerantes in comitatu Lincolniæ, salutem, et debitam cum fide et dilectione devotionem.

We have received a royal letter on behalf of the earl of Albemarle, which puts a public affront upon us.

Literas domini regis suscepimus pro domino W[illelmo] de Fortibus comite Aubemarl, de nova disseisina contra ipsum per Gilebertum de Gant arainiata, et coram nobis capta per præceptum ejusdem domini regis, quarum transcriptum vobis transmittimus præsentibus interclusum. Unde miraremur, si nobis mirari liceret, de mandatis tantorum dominorum, cum quasi

---

[1] See Rot. Pat. 3 Hen. III., Nov. 4, in dorso. The Earl Marshal died in May.

per ea redarguamur in publico, quod tanquam indiscreti processerimus in hoc facto. Scimus quidem quod homines sumus, et modicæ discretionis, et tantæ rationis ignari quanta tanto oneri suscepto competeret, et honorem deceret regiæ majestatis. Verumtamen quia nos eligistis, non nos eligimus nos ipsos, et quia pro pace domini regis et regni nos in hoc itinere constituistis, universis et singulis, pauperi pariter et diviti, in sua justitia sine personarum acceptione debitores; decens videretur et honestum, si vestræ sedisset voluntati, quod non tam cito, propter suggestionem Falconis de Oiry vel alterius, de nobis sinistra crederetis, ut ex tenore literarum domini regis populo videtur posse perpendi manifeste. Ipsum enim testem invocamus, qui testis est conscientiæ nostræ, et scrutator cordium, et cognitor secretorum, quod, sedentes pro tribunali, nihil fecimus de certa scientia, secundum sensum et intelligentiam nostram, quod displicere debeat Deo vel hominibus bonæ voluntatis. Mirantur tamen forte quidam qui hæc vident et audiunt, qui talia videre non consueverunt, quorum usus ægre dediscitur, et ab assuetis animis difficile revocatur. Et ideo honori domini regis et nostro, salva pace vestra, non expediret, quod voluntas eorum et usus, immo abusus et culpa, si dici liceat, ad culpam nobis retorqueatur; et sic qui judices esse debuimus, in conspectu eorum ad quos missi sumus contemptibiles efficiamur. Nec certe ita hæc dicimus pro nobis, sicut pro honore domini regis, et vestro qui nos misistis; quoniam certissime dicimus et audacter, quod nihil fecimus in facto memorato, nisi per consilium et judicium totius comitatus, nec etiam quod juri dissonum sit, ut credimus, vel obiret approbatæ regni consuetudini, sicut ex recordo dictæ assisæ, quod de communi consensu et testimonio totius comitatus fideliter conscriptum vobis transmittimus, videre poteritis, si beneplacitum fuerit vestræ dominationi. Dictus vero Gilebertus de Gant

post susceptionem literarum domini regis prædictarum ad nos veniens, assistente sibi toto comitatu, et cum eo et pro eo acclamante, immo pro se ipsis, et pro communi totius regni libertate concessa et jurata, ut dicunt, rogaverunt instanter et devote quod statum possessionis suæ, quam per judicium curiæ domini regis adeptus est, secundum debitam regni consuetudinem, propter mandatum aliquod per falsi suggestionem impetratum, sine judicio non immutaremus, donec de processu negotii et rei veritate vobis plenius constaret. Unde latorem præsentium G. Cusin, clericum nostrum, cum literis præsentibus, sub ea qua potuimus festinatione ad vos duximus transmittendum, ut per ipsum, et per literas domini regis, nobis super his et aliis, si placet, significetis quæ videritis significanda. Bene valete.

We send our clerk to lay the whole case before you.

Indorsed, Literæ de contentione.

XVII.

Queen Isabella to Henry III.

(Royal Letters, No. 393.)

1218 or 1219.[1]

Carissimo filio suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, ego Y[sabella] eadem gratia humilis mater ejus, regina Angliæ, salutem et prosperos semper ad vota successus.

We have often asked your help, but not obtained it. We now need it urgently.

Noverit dilectio vestra quod pluries vos exoravimus quod in nobis et agendis nostris consilium ac auxilium impenderetis, et vos hucusque nihil fecistis. Inde est quod vos iterato exoramus diligenter, quatenus in

[1] Perhaps in the spring or summer of 1219, when war with France seemed imminent. The certain limits are Sept. 1217 and May 1220; the retreat of Louis from England, and the second marriage of Isabella.

nobis consilium velox apponatis, et de cetero nos verbis non pascatis. Nam sciatis quod nos sine auxilio et consilio vestro non possumus terram nostram regere et defensare. Et si treugæ regis Franciæ ruptæ fuerint, timendum est maxime de terra hac parte. Et, quamvis de ipso rege non esset timendum, sunt vero penes nos tales vicini, qui adeo sunt metuendi, ut prædictus rex Franciæ. Unde necesse est quod sine mora tale consilium fructuosum terræ vestræ et nostræ hac parte impendatis, quod vos nec nos per defectum consilii et auxilii vestri terram nostram amittamus. Precamur etiam vos quod ex parte nostra sitis, quod aliquam partem ad præsens habere possimus, de his quæ maritus noster, pater vester, nobis legavit. Nam sciatis pro vero quod multum ei indigeamus; et quamvis maritus noster nihil nobis legasset, vos de rebus vestris de jure deberetis nobis auxiliari, ut terram nostram defendere possimus, cum in hoc commodum vestrum ac honor existat. Mittimus autem vobis dominum Gaufridum de Boteville et dominum Waler[anum], vobis plura per eos mandantes, quæ per literas vobis non possumus explanare; et eis credatis de his quæ vobis dicent ex parte nostra, de commodo vestro et nostro.

XVIII.

The Mayor and Commune of Bordeaux to Henry III.

(Royal Letters, No. 167.)

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustrissimo regi Angliæ, domino Hyberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, sui fideles homines Between May 1218 and Nov. 1219?[1]

[1] Written apparently while Geoffrey Neville, King's Chamberlain, was Seneschal of Gascony.

major et commune Burdegalense, salutem, et in omnibus promptum et paratum obsequium.

We pray you to confirm a gift made by your seneschal to the hospital of Bardernac.

Celsitudini vestræ notificamus, quod quidam probus homo Burdegalensis quoddam hospitale fecit, quod vocatur Bardernac, in quo pauperes Christi redeuntes de B. Jacobo receptantur et recipiuntur ; et ibidem ecclesia construitur, in qua servitium divinum fiet in perpetuum, ad salutem et remedium animæ domini regis Johannis patris vestri et totius vestri generis. Cum autem dominus camerarius vester senescallus ibidem fuerit, videns bonum hospitalis, considerans ad vestram salutem, donavit pro vobis quoddam donum præfato hospitali. Unde vestræ sublimitati supplicamus quatenus, amore Dei et pietatis, et vestra salute et totius vestri generis, illud donum confirmetis, quoniam illud totum cognoscimus ad bonum vestrum et salutem.

XIX.

William de Ferrers, Earl of Derby, to Peter, Bishop of Winchester.

(Royal Letters, No. 289.)

Feb. 1219.[1] Carissimo in Christo patri suo domino Petro, Wintoniensi episcopo, W[illelmus] de Ferrariis, comes Derbiensis, salutem, subjectionem, honorem, et obsequia.

I thank you for your care of my men and lands.

Paternitati vestræ uberrimas cum devotione refero gratiarum actiones, super hoc quod homines meos et terram meam, ut mihi datum est intelligi, vestri gratia protegatis et manuteneatis. Ut autem gaudeant diutiori protectione vestra protegi, excellentiam vestram, care pater et domine, suppliciter exoro, quatenus prædictos homines meos et terram nostram, si placet,

---

[1] See Incerti de Bello Sancto, ed. Giles (8vo, 1846), p. 24.

muniat et defendat discretio vestra.[1] Verum quia ratum habeo et certum, vestram piam ac devotam excellentiam ad cognitionem profectus exercitus Christiani votivo desiderio suspirare, idcirco paternitati vestræ præsentibus dignum duxi significandum. Noveritis itaque quod die Martis proxima post Purificationem B. Mariæ exercitus Christianus flumen Paradisi transiit, quod currit sub Damieta inter nos et hostes crucis, promptus ad omnia amara seu prospera æquo animo sustinenda. Sed nobis applicare parantibus, ecce virtus Altissimi, qui non derelinquit sperantes in se, miraculose et misericorditer pro nobis operata est. Soldanus namque et Saracenorum tot millia infinita et memorabilia, solo visu exterriti et confusi, pars timore subito, recesserunt, relinquentes nobis tot victualia, tot warnisturas et armaturas, quod vix potest referri. Nos vero applicantes, tot Saracenos qui remanserant interfecimus, quod occisorum non est finis nec numerus. Damietam autem, tam ex parte fluminis quam ex parte terræ, ita obsedimus, quod eam in brevi, Deo annuente, cultui Christiano subjugare speramus. Valete. Talis erat status exercitus Christianorum cum lator præsentium a nobis recessit. Cum autem erit felicior et jocundior excellentiæ vestræ, literis meis vobis significabo. Iterum valeat sanctitas vestra in Domino.

Our army has crossed the river under Damietta, and gained a victory.

XX.

Geoffrey Neville, Seneschal of Poitou and Gascony, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1027.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, et ejus con-

About April 1219.

[1] *discretio vestra*] discretia, MS.

silio, fidelis suus in omnibus G[alfridus] de Nevill, camerarius, Pictaviæ et Wasconiæ senescallus, salutem, et fidele in omnibus obsequium.

Helie Ridell needs your aid.

Pro dilecto et fideli barone ac homine vestro Helia Ridell, qui marchiam terræ vestræ versus partes Agennenses et Petragoricenses contra hostes vestros tenet, qui sine consilio et auxilio vestro terram suam defendere nequit, nec ei in aliquo possumus succurrere, nisi tantummodo de corpore nostro et militum nostrorum ponendo in munitione castri sui, et quem multum necessarium et fidelem in servitio vestro invenimus, qui etiam in reditu Lodovici filii regis Franciæ de Tolosa, ubi profectus est, terram suam amittet ex integro, nisi ei in aliquo succursu vobis subvenire placuerit,—vobis, ut domino carissimo, diligenter supplicamus, quatenus, gratia et honore vestri, tale consilium et auxilium ei exhibere velitis, ne pro defectu consilii et auxilii vestri oporteat illum terram amittere. Valeat semper regia excellentia vestra in Domino.

XXI.

Walter, Archbishop of York, to Henry III.

(Royal Letters, No. 473.)

Shortly after April 25, 1219.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, comiti Andegaviæ, W[alterus] divina miseratione Eboracensis archiepiscopus, et Angliæ primas, salutem in Eo qui dat salutem regibus.

I have received your order to escort P. de Ulecote.

Noverit excellentia vestra, quod die Martis proxima ante festum S. Marci evangelistæ sero, literas vestras

[1] Philip de Ulecote died in Oct. 1220. The year is thus defined by the reference to the day of the week on which the feast of St. Wilfrid fell.

super conductu Philippo de Ulecote faciendo, omni qua decuit reverentia ac devotione, apud Exteldesham suscepimus. Quoniam vero in crastino festum B. Wilfridi præcipui ejusdem loci patroni intervenit, cujus festivitati celebrandæ oportuit nos interesse, ob reverentiam et honorem ejusdem Sancti et ecclesiæ nostræ, ea die Mercurii moram fecimus ibidem. Sequenti vero die Jovis, sub omni festinatione, versus partes Notingham, ubi dictum Philippum credebamus invenire, iter arripuimus. Nobis autem iter agentibus, venit ad nos nuncius suus, per quem nobis significavit quod a dictis partibus jam recesserat, et se versus partes aquilonares transtulerat. Insinuavit etiam nobis quod dies iterum ad concilium celebrandum statuta est a die Pentecostis in quindecim dies, et quod grave esset ei ad præsens curiam adire, et ibi usque ad prædictum diem exspectare, cum consilium vestrum non crederet simul congregatum invenire. Nos quidem ei significavimus promptos nos esse et paratos, ad mandatum vestrum pro eo receptum, sicut tenemur, cum omni devotione exsequendum. Postea vero per clericos et nuncios suos nobis significavit, quod ad proximum concilium procul-dubio venturus est, si salvum et securum habuerit conductum. Valeat excellentia vestra per tempora longa.

I have not yet seen him, but will escort him at the proper time.

XXII.

PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR.

(Royal Letters, No. 363.)

Venerabili in Christo patri, Dei gratia Wintoniensi episcopo, et nobili viro et amico carissimo Huberto de

May 16, 1219.[1]

[1] See Rot. Claus. i. p. 398 b.

Burgo, justiciario Angliæ, Pandulfus, eadem gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

Walter Mauclerc is joined to the sheriffs for the collection of royal dues.

De negotiis domini regis solliciti existentes, præcepimus Waltero Malclerc ex parte nostra et vestra, ut una cum vicecomitibus procuret factum de merciamentis. Super quo discretionem vestram monemus attentius, et mandamus, quatenus eisdem super hoc literas regias dirigatis. Datum Wigorniæ xvij°. kalendas Junii.

XXIII.

Richard, Bishop of Durham and Chancellor, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 215.)

April—June 1219.[1]

R[icardus] Dei gratia Dunelmensis episcopus, domini regis cancellarius, carissimo et speciali amico suo H[uberto] de Burgo, domini regis justiciario, salutem in Domino.

Having received the king's orders to collect the amerciaments of Yorkshire and Northumberland, I have taken steps accordingly.

Sciatis quod dominus rex nobis dedit in mandatis, quod in comitatu Eboracensi per vicecomitem et duos milites legales ejusdem comitatus, et in comitatu Norhumbriæ similiter, denarios provenientes ex amerciamentis factis in itinere nostro in prædictis comitatibus colligi, et amerciandos amerciari faceremus. Nos utique vicecomiti Norhumbriæ ante Quadragesimam amerciamenta quæ in illo comitatu emerserunt, in scripto redacta, commisimus colligenda, et vicecomiti Eboracensi similiter in initio Quadragesimæ, et de illis ad scaccarium habendis terminum in Paschate proximo præterito utrique præfiximus. Et vicecomes Eboracensis quandam partem denariorum in prædicto ter-

---

[1] See Rot. Claus. i. pp. 398 b, 403 b.

mino solvit ad scaccarium. Et super arreragio sic se excusavit, quod non potuit districtiones licite facere in terris comitis Warennæ, [et][1] Roberti de Ros, constabularii Cestriæ, cujus senescallus tunc præsens ad scaccarium concessit quod vicecomes in terris domini sui districtiones faceret; et de illis arreragiis ad scaccarium habendis eidem vicecomiti terminus in festo S. Johannis ad scaccarium fuit præfixus. Ad mandatum autem domini regis utrique vicecomiti mandavimus ut medietatem prædictorum amerciamentorum habeant ad scaccarium in festo ad vincula S. Petri, et aliam medietatem in festo S. Michaelis, sicut in literis domini regis continetur. Valete.

XXIV.

Geoffrey Neville, Seneschal of Poitou and Gascony, to Henry III.

(Royal Letters, No. 152.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aq . . May or June 1219.[2]

---

[1] *et*] not in MS.

[2] If the date assigned to this letter is correct, it is probably the only evidence of any differences between Henry III. and Hugh de Lusignan earlier than 1220, and it appears scarcely consistent with the strong expressions of gratitude and confidence contained in Henry's letter to him, of July 24, 1219. (Rymer, i. p. 155.)

On the other hand, the year 1219 agrees well with Neville's intention of joining the Crusade (which, however, he seems never to have fulfilled), with the absence of the title of la Marche from the name of Hugh de Lusignan (see note to letter XXVI.), and with the recent death of the Count of Augy, who is addressed as alive April 28, 1219 (Rot. Claus. i. p. 291), but is known to have died soon after. Further, it seems impossible to assign any other year. Geoffrey Neville was only appointed seneschal of Gascony on May 8, 1218, and could not have written this letter within a month after; he had ceased to be seneschal before the beginning of

. . . . . fidelis suus in omnibus G[alfridus] de Nevilla, camerarius, Pictaviæ et Wasconiæ senescallus, salutem et fidele ad . . . . . .

Hugh de Lusignan is troubling the town of Niort.

Significamus quod dominus H[ugo] de Lezigniaco villam vestram Niorti pro posse suo injuste inquietat . . . . . per nuncios illum super hoc convenimus; cum ipse sororem vestram habeat et potius terram suam cu . . . . . habeat, et parati sumus ei justitiæ complementum exhibere, si de dicta villa vestra in aliquo conqueritur . . . . vestræ injuriatur. Qui ad hoc respondit, quod propter nos nec propter aliquem alium non prætermittet, quin vo . . . . . faciat terram vestram infestandi, quoniam ipse et alii nos ita debiles tam de gente quam de pecunia vide . . . . . superinde valde pertimescimus, quod nisi festinum et efficax consilium ad defensionem terræ vestræ nobis transmit . . . . . dictus H[ugo] et magnates terræ vestræ terras vestras et villas sibi usurpabunt, et quod alieno subjacebunt dominio.

Unless I am better supported, I shall start at Midsummer for the Holy Land.

Quare vobis significamus, quod nisi melius et virilius, prout defensioni terræ vestræ videritis expedire, vobis provideatis, pro certo sciatis quod ad instans festum S. Johannis Baptistæ iter nostrum ad partes sanctas sine omni dilatione arripiemus; quoniam ad damnum et ad dedecus vestrum et nostrum nullatenus remanebimus, quia dictus H[ugo] nobis penitus revelavit quod de cetero non omittet vos inquietare, nisi ei terram comitis Augiensis in Anglia reddere velitis. Et vos, amore Dei, quid super

---

1220 (although in February he went as *nuncius* to Poitou); and did not accept that office again until 1229, a date which the reference to Henry's sister entirely precludes.

The truth is, probably, that Hugh de Lusignan had the ear of the English government, and succeeded in discrediting the report of the seneschal.

supradictis et omnibus aliis nobis facere volueritis festinanter nobis rescribatis. Valeat regia excellentia vestra.

XXV.

Henry, Archbishop of Dublin, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 212.)

About June 1219.[1]

Henricus, Dei gratia Dublinensis archiepiscopus, apostolicæ sedis legatus, dilecto et præcordiali amico et in Christo carissimo, nobili viro domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem et sinceram in Domino dilectionem.

I pray you to send a mandate to the Justiciar of Ireland to support me in fortifying a castle in Delvene.

Locuti sumus vobis alias, ut satis recolitis, de servitio terræ domini Walteri de Lasci obtinendo, ad castrum unum firmandum ad opus Ricardi de Tuit in Delvene. Cum autem literæ de auxilio habendo nihil nobis possent prodesse, cum non sint aliqui in Hibernia magnates qui libenter nobis consilium et auxilium ad castrum illud firmandum exhibere voluerint, vestram, de qua plenius confidimus, rogamus dilectionem, quatenus sæpe dictas literas domini regis ad justiciarium Hiberniæ, si id commode facere possitis, ad idem servitium obtinendum, si placet, habere faciatis, quod tantum prodesse poterit ad operarios conservandos, nec aliud. Tantum, si placet, super hoc de consueta benignitate facere velitis, quod vobis teneamur ad gratiarum actiones. Præterea sciatis quod regnum Hiberniæ magnam incurrit incommoditatem de breve de morte anteces-

[1] See Rot. Pat. 3 Hen. III. April 23; Rot. Claus. i. p. 392, 392 b. Also, for the subject of the letter, Rot. Pat. 1 Hen. III. Jan. 23; 6 Hen. III. July 18.

Inconvenience is felt here about the writ of mort d'ancestor.

soris, quod currit per Hiberniam post transitum domini Henrici regis de Hibernia, unde omnes majores Hiberniæ et minores permaxime turbantur. Super quo provisum fuit in Hibernia in accessu justiciarii ad dominum regem quod hoc domino regi et consiliariis suis debuit ostendi; quod omissum fuit propter nimiam festinationem recessus dicti justiciarii de Anglia. Unde vos rogamus quatenus, si videritis expedire, ad consilium super hoc habendum vices vestras diligenter apponere velitis, quod brevia de morte antecessoris currant per Hiberniam ab eodem tempore saltem quo currunt per Angliam; vel, si fieri posset, a coronatione bonæ memoriæ domini Johannis regis Angliæ, ut ita tam incommoditati regis quam regni possit provideri. Valeat dilectio vestra.

XXVI.

Queen Isabella to Pandulph, Bishop elect of Norwich.

(Royal Letters, No. 394.)

About June 1219.[1]

Carissimo patri et domino P[andulfo], per Dei gratiam Norwicensi electo, domini papæ camerario, et

---

[1] The limits within which this letter can be dated with certainty are the end of Nov. 1218, when Pandulph became legate in England, and the beginning of Nov. 1219, when Geoffrey Neville resigned the seneschalship of Gascony. In Rot. Claus. i. p. 394, however, under the date June 22, 1219, there is an entry granting 100 shillings to Bartholomew de Podio "eunti in Pictaviam," which affords some ground for a more exact conjecture.

As the name of Hugh de Lusignan frequently occurs in subsequent letters, it may be well to take this opportunity of clearing up, as far as possible, some obscure passages in his life, which affect the chronology of the letters.

It is said by the authors of the Art de Vérifier les Dates, who are partially followed by Bréquigny, Champollion-Figeac, and Jouilleton (Histoire de la Marche), that Hugh succeeded in 1208 to the county of La Marche, that in 1217 he married Isabella, the widow of our King John, and that in 1219 he joined the 5th crusade, and was pre-

apostolicæ sedis legato, Y[sabella] eadem gratia regina Angliæ, domina Hiberniæ, ducissa Normanniæ et Aquitaniæ, et comitissa Andegaviæ, salutem quam sibi.

We have offered to restore his possessions to B. de Podio, under proper security.

Noveritis nos obtulisse reddere Bartholomæo de Podio, ad preces filii nostri domini regis Angliæ et consilii sui, in integritate, totam terram suam, possessiones, et redditus quos habebat antequam illuc veniremus, exceptis castris nostris, necnon et omnes obsides suos, præter duos filios suos, quos in pulchra et decenti custodia teneri volumus, donec securæ essemus, ne nobis perquireret malum, sicut versus comitem de Augi et alios barones terræ olim perquisierat nobis malum. Et si nollet hoc a nobis accipere, obtulimus ei certum judicium curiæ nostræ, quod totum recusavit.

We wonder that H. de Lusignan and G. Neville are ordered to maintain him against us.

Et multum miramur quod consilium filii nostri mandavit domino Hugoni de Leziniaco, et domino G[alfrido] de Nevill, senescallo Pictaviæ, quod dictum Bartholomæum contra nos manuteneant. Licet enim dominus rex filius noster vel consilium suum non mandet nos impugnari, multos tamen reperimus qui pro ipso nos inquietant; et bene deberet cavere consilium filii nostri, ne tale quid mandaret propter quod removeremur a

---

sent in November at the taking of Damietta.

1. As to the first point, it seems clear from the authorities given in Dom Bouquet, Recueil, xviii. pp.236, 788, 799, and quoted by Pauli (Gesch. von England iii. p. 520), that Hugh's father, Hugh IX., survived until 1219, when he died at Damietta. This is confirmed by the language of official documents, in which, so far as I know, Hugh the younger is never styled Count de la Marche before March 1220; and the same difference in his style is observable in those letters of this series which lay claim, upon other grounds, to an early date. Hugh the elder is also spoken of as if recently dead in the letter, printed below (No. XCVI.), in which Isabella announces her marriage to his son.

2. The date of Hugh's marriage to Isabella is fixed to the spring of 1220 by the congratulatory letter of Henry III., printed by Rymer, i. p. 160. The letter to which this note is appended is of course itself conclusive against a much earlier date.

3. The story of Hugh's presence at Damietta is probably only a confused repetition of his father's crusade. It is plain both from those letters, and from Rymer, i. p. 155, that Hugh was in France at the time in question.

consilio et agendis filii nostri. Multum et enim grave nobis fuerit, si nos a consilio filii nostri oporteat removeri. Et sciatis nobis pro vero significatum fuisse quod dictus Bartholomæus adiit præsentiam regis Franciæ, et ipsi fecit intelligi quod terra nostra manebat de feodo suo, et rogavit ut mandaret nobis quod sibi restitueremus terram suam. Ideo videtur nobis quod ipse non diligit vehementer filium nostrum dominum regem Angliæ, ex quo ipse huc et illuc discurrens molitur damnum regis et suorum. Et sciatis quod dominus Hugo de Leziniaco et senescallus magis nituntur facere hoc mandatum, quod est contra nos, quam faciant si eis mandetur quod nos juvent. Quia licet mandatum iis fuerit, nihil aut parum usque modo fecerunt; et vos rogamus quatenus per literas domini regis filii nostri faciatis mandari domino Hugoni de Leziniaco et senescallo Pictaviæ, quod nos juvent et consilium apponant terræ nostræ, et terræ domini regis; et nobis vestris beneplacitum vestrum rescribatis.

XXVII.

Pandulph to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 357.)

July 4, 1219.[1]

Venerabili in Christo patri Petro, Dei gratia Wintoniensi episcopo, et nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Pandulfus, miseratione divina Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

We desire you to grant redress to our servant Lando.

Literas quas Lando serviens noster, qui custodit prebendam de Burn, nobis misit, sub nostro vobis sigillo mittimus interclusas, prudentiam vestram monentes et firmiter mandantes quatenus, eis plenius

[1] See what is probably the answer in Rymer, i. p. 154.

intellectis, injuriam servienti nostro in nobis,[1] immo si bene attenditis domino regi ac vobis, contra pacem domini regis et regni, factam taliter vindicetis, quod alius exemplo hujusmodi pejora committere non præsumat, et vos honorem, pacem, et tranquillitatem regis et regni velle videamini procurare. Mittimus autem vobis transcriptum literarum regis Scotiæ, quas apud Lenministriam recepimus, quibus visis,[2] super his consilium vestrum nobis quantociens rescribatis. Datum Lenministriæ iiij°. nonas Julii.

Wintoniensi episcopo et justiciario Angliæ.

XXVIII.

The Same to the Same.

(Royal Letters, No. 369.)

Venerabili in Christo patri Petro, Dei gratia Winto- July 7, 1219.[3]
niensi episcopo, et nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Pandulfus eadem gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

Frequentes ac assiduos Christianorum clamores con- Postpone the cause of Isaac of Norwich until I come.
tra Judæorum perfidiam vix jam tolerare valemus; qui (propter graves et immoderatas usuras, quas a Christianis nituntur omnimode, contra statuta Lateranensis concilii, extorquere), Christiani,[4] facultatibus propriis sic exhaustis, vix possunt etiam respirare; super quo vobiscum meminimus nos habuisse tractatum. Sane, dilectis filiis abbate et conventu Westmonasterii referentibus, nos noveritis accepisse, quod Isahac Judæus de Norwico, coram justiciariis Judæorum, eos super injusta usurarum vexatione molestare non cessat. Nos,

---

[1] *servienti nostro in nobis*] Perhaps an error for nobis in servienti nostro.

[2] *visis*] vicis, MS.

[3] Compare letters XXII., XXIII.

[4] *qui . . . Christiani*]. The construction is very unusual, and I suspect an error in the MS.

igitur, volentes super præmissis honori regis (cui in his maxime derogatur) et Christianorum indemnitatibus providere; discretionem vestram monemus, rogamus, atque consulimus pro honore vestro, quatenus dictis justiciariis injungatis, ut, usque ad adventum nostrum ad partes illas, in causa supersedeant memorata: ut tunc, de nostro et aliorum prudentum nostrorum consilio, his malis, ad honorem Dei et ecclesiæ et domini regis, et ad tantum scandalum abjiciendum de regno, finis debitus apponatur.

You are commanded to see that coadjutors be given to the sheriffs in collecting the amerciaments.

Præterea, cum de consilio fuerit communi provisum, ut ad colligenda amerciamenta, propter malitiam vicecomitum, socii eis darentur, miramur, quod generaliter est ipsis mandatum, ut ipsi per se ipsa colligant, quod ad damnum non modicum domini regis noscitur redundare. Quare vobis mandamus, ut, sicut communiter fuit statutum, ad colligenda amerciamenta ipsa, vicecomitibus in quolibet comitatu viros discretos et domino regi fideles dari socios faciatis; mandantes per literas regias Waltero Mauclerc, ut amerciamenta in comitatibus Lincolnensi, Nottinghamensi, Derebiensi, una cum ipsis vicecomitibus colligere, ad opus domini regis, studeat fideliter et devote. Datum Wenloc, Nonas Julii.

XXIX.

Henry III. to the Mayor and Good Men of Bourdeaux.

(Royal Letters, No. 975.)

July 28 1219 ?[1]

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ et Aquitaniæ, comes Andegaviæ, majori et probis hominibus Burdegaliæ, salutem.

[1] This letter is of very uncertain date; but despatches were sent to Bourdeaux just at the end of July 1219. Rot. Pat. under date, and Rot. Claus. i. 397.

Noveritis quod de communi consilio nostro mensurari fecimus dolia vinaria, quæ mercatores villæ vestræ Burdegalensis adduxerunt cum vinis in Angliam, et inventa fuerunt minus continentia quam debitam et antiquam mensuram mutationis; quod quidem alias vobis significavimus. Et ideo vobis mandamus, firmiter præcipientes quod de cetero in Angliam non mittatis, vel mitti permittatis dolia cum vinis, quæ debitam et antiquam mensuram mutationis non contineant: scituri proculdubio quod si de cetero in Angliam venerint dolia cum vinis minoris mensuræ, vina ipsa penitus amittent ii qui ea duxerint, et incident insuper in misericordiam nostram. Teste Huberto de Burgo, justiciario nostro, apud Westmonasterium xxviij°. die Julii.

If the wine casks from Bourdeaux prove in future to be of short measure, the wine will be confiscated.

XXX.

Geoffrey Neville, Chamberlain, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,028.)

Henrico, Dei gratia regi Angliæ, duci Normanniæ, etc., et omni consilio domini regis, G[alfridus] de Nevill, camerarius, salutem.

About July 1219?[1]

Multotiens vobis significavimus quod consilium apposuissetis ad terram Pictaviæ et Wasconiæ defendendam, etiam[2] de rege Galliæ, sed de baronibus vestris, qui terram vestram vastant, et burgenses vestros capiunt et redimunt. Et sic[3] erga vestros se habent, quod apparet, et nos credimus, quod de servitio vestro non sunt affectuosi. Nos autem pro paupertate nostra non possumus terram defendere, nec illos subjugare, nec me amplius pretiunt quam si essem unum garciolum. Quare vobis mandamus quatenus, nisi sine dilatione

Unless steps are taken to defend Poitou and Gascony, it is useless my remaining.

[1] Probably written before the retreat of Louis of France from Toulouse, on Aug. 1, 1219. See also letter XXIV.

[2] *etiam*] So MS. The latinity of the letter is unusually bad.

[3] *sic*] si, MS.

alium adhibeatis consilium, nos nuper in Angliam videbitis. Nec dicatis quod terram domini regis amittamus, sed vosmet ipsi, pro defectu consilii, illam vobismet ipsis aufertis. Præterea quicquid lator præsentium vobis ex parte nostra dixerit, de honore domini regis et regni, credatis. Valete.

XXXI.

Robert de Vipont to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 256.)

Aug. 1219.[1] Domino suo et amico carissimo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, R[obertus] de Veteri Ponte, salutem et debitum honorem et amorem.

Let Robert de Ros be ordered to give up to me the equipments of Carlisle castle.

Rediens ad vos dilectus et fidelis noster dominus J. de Scuidemor lator præsentium vobis ostendere poterit quæ fecimus, tam de negotio domini comitis Sarum, quam de negotio nepotis mei domini Rogeri Bertram in partibus Norhumberland et alibi. Ideo rogo vos ut dominum et amicum quatenus, si placet, intendere velitis illis quæ idem Jacobus vobis dicet super negotiis prædictis ex parte mea, et aliorum qui mecum præsentes fuerunt coram domino legato in hoc nostro itinere, [si][2] viris prudentibus et discretis, si placet, mittentes literas domini regis, vicecomiti Eboracensi et vicecomiti Cumberland, ut distringant dominum R[obertum] de Ros, ut redire faciat et reddi tantam warnisturam, tam in armis quam omnibus aliis, castro domini regis de Carliolo, quantam recepit die qua recepit comitatum et castrum Carlioli a ballivis domini Hugonis de Nevill. Et si quid est quod versus me volueritis, literatorie vel aliter mihi significetis, cum omnibus mandatis vestris justis promptus sim obedire. Valete.

[1] See Rot. Claus. i. p. 399 b. | [2] *si*] Omit ?

XXXII.

Walter, Archbishop of York, to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 211.)

About Aug. 1219 ?[1]

Venerabili in Christo fratri et amico specialissimo P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, et nobili viro domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, W[alterus], divina miseratione Eboracensis archiepiscopus, Angliæ primas, salutem, et sinceram in Domino dilectionem.

I have been dangerously ill, and unable to proceed with the legate. Your instructions shall be attended to.

Noverit dilectio vestra, quod cum venissemus usque Nottingham, in recessu nostro a partibus Gloucestriæ, gravi detenti fuimus infirmitate, et in maximo periculo constituti, ita quod cum difficultate, et non sine magno gravamine, usque abbatiam de Rubford profecti fuimus, et demum post multos dies usque manerium nostrum de Scroby, ubi nos invenit Radulfus de Norwico, quem ad nos misistis. In tantum vero gravati fuimus, quod cum domino legato nullo modo procedere potuimus. Nos autem agendis et negotiis honorem domini regis in partibus nostris contingentibus ita sollicite intendemus, quod non erit vobis cum Dei adjutorio in aliquo timendum. Super his vero quæ nobis per supradictum R[adulfum] significastis, grates dilectioni vestræ multas referimus, scientes in veritate, quæ Deus est, quod ad ea consilium et auxil[ium] . . . . . poterimus impendemus, et in his quæ honorem domini regis et commodum contingunt semper vobis,

---

[1] The date of this letter is doubtful; but it cannot refer to the court progress in June 1220, as it appears from the Rolls (Rot. Claus. i. p. 419 b.) that Hubert de Burgh was at Nottingham himself on that occasion. The most probable occasion seems to be after the visit of the court to Gloucester early in July 1219; of which it is a trifling corroboration that on July 20 two marks were paid to Ralph de Norwich, "eunti in nuncium nostrum." Rot. Claus. i. p. 395, 396 b.

ut decet, ... pro certo habeatis quod vos nec aliquis alius, qui honorem domini regis diligat, gaudium aut lætitiam in animo . . . . . poterit, donec ille de quo nobis significastis, qui pacem et tranquillitatem domini regis et regni nititur perturbare . . . . . cum ipse semper omnia negotia dominum regem contingentia, necnon et honorem ipsius et commodum consueverit . . . . omnia literatorie vobis communicare non potuimus, lator præsentium animum nostrum vobis plenius poter . . . . . in his quæ vobis ex parte nostra dixerit fidem adhibeatis. Voluntatem etiam vestram nobis secure sciri . . . . . semper erimus vobis ad commodum et honorem domini regis et regni in omnibus obedire. Bene valete.

XXXIII.

Robert Courtenay to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 723.)

Aug. 1219 ?[1]

Venerabili domino suo, domino Huberto de Burgo, domini regis justiciario, suus Robertus de Curton, salutem et prona obsequia.

I pray to be admitted to my mother's lands, for which I have already done homage. Also to have your

Noveritis, carissime domine, quod domina mater mea in fata decidit, et ego cepi terras in manu domini regis in Devonia, ut vicecomes. Hinc est quod excellentiæ vestræ intimo quod, si placet, bene recolitis quod ego jam pridem feci homagium meum de prædictis terris domino nostro illustri regi Johanni, cujus animam absolvat Deus, et illas releviavi, et cepi

[1] Hawysa, mother of Robert Courtenay, died in 13 Joh. Her death, therefore, did not immediately precede this letter. Robert was sheriff of Devon in 2-9 Hen. III. (Dudg. Baronage, p. 636.) The reference to the bishop of Bath as justice in Devonshire, and to the amerciaments, makes 1219 the most probable date. See letters XXII., XXIII., and Rot. Claus. i. p. 404.

homagia de militibus et libere tenentibus, concessu prædicti regis. Præterea sciatis quod dominus Petrus de Maulay reddidit mihi saisinam de terris quæ sunt in balliva sua; sed nullum introitum habere volo de terris quæ sunt in balliva mea, sine assensu vestro. Hinc est quod vos diligenter exoro quatenus, si placet, per vos saisinam meam habere possim. Præterea, carissime domine, vobis notifico quod incausatus sum coram episcopo Bathoniensi et conjudicibus suis, per bullam domini papæ, de quadam summa salis capta per servientes domini regis apud Toppesham, tempore guerræ, eo quod prædictum s[al e]rat Willielmi de Wrotham tunc inimici domini regis. Quod sal fratres Hospitalis de Portesmue d . . . . suum fuisse; et si placet, si videritis quod rectum fuerit, prohibeatis ne procedant in prædicta querela . . . . . vobis intimo quod justiciæ itinerantes in Devonia summonitionem mihi miserunt de amerciame[ntis] . . . . eis factis quod haberem medietatem pecuniæ apud Westmonasterium in crastino S. Petri ad Vincula . . . . . potuit fieri, cum quia summonitionem prædictam non recepi nisi nona die ante Ad Vincula, cum pro pa . . . . . Sed tamen quantum potui colligi feci per manum duorum militum comitatus Devoniæ, etsi . . . . . [exc]ellentiæ vestræ necesse mihi essent, et etiam hominibus amerciatis habere respectum usque ad [festum S.] Michaelis et tunc extrema[1] die opportune inde respondebo. De omnibus voluntatem vestram si placet . . . . . [signi]ficare velitis, et invenietis me promptum et paratum ad omnia beneplacita vestra per omne . . . . . Valeat excellentia vestra in Domino.

protection in two cases against the justices itinerant.

[1] *extrema*] exa (?), MS.

XXXIV.

William Earl Warrenne to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 629.)

Aug. 1219.[1] Carissimo amico suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus in omnibus W[illelmus], comes Warrenæ, salutem et totius dilectionis plenitudinem.

The countess of Augy has arrived in England. I hope you will be present on the day appointed her by the king.

Quoniam credo vos de adventu dominæ comitissæ Augi neptis vestræ, cognatæ nostræ, in Angliam gaudium habituros, vobis significo quod ipsa in partes istas venit, et ego et ipsa jam cum domino rege locuti fuimus. Qui diligenter et benigne nos recipiens, præfixit nobis diem in octavis Nativitatis B. Mariæ, ubicumque sit. Unde dilectioni vestræ, de qua fiduciam reportamus pleniorem, omni qua possumus affectione supplicamus, quatenus ad diem prædictum intersitis, quia credo quod negotia domini regis et nostra felici et prospero consummabuntur effectu, mediante consilio vestro et auxilio. Et hoc, sicut nos et prædictam comitissam diligitis, tam pro domino rege quam pro nobis, facere nullatenus omittatis. Valete.

XXXV.

Walter de Lacy to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 656.)

July—Sept. 1219.[2] Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus W[alterus] de Lascy, salutem, et se ipsum.

Allow me to delay giving my

Ad memoriam reducatis, si placet, quod locutus fui vo[biscum] apud Hereford de respectu habendo de

[1] Apparently after the death of the count of Augy. See Rot. Claus. i. pp. 391, 399, from which it appears that the count was alive in April, and that the countess was in England before the end of August.

[2] See Rot. Claus. i. pp. 394 b, 400 b.

compoto meo, usque ad festum S. Michaelis, et vos mihi vestri gratia bene promisistis. Unde precor vos diligenter quatenus, sicut de vobis confido, mihi respectum dari præcipiatis, scientes pro certo, sicut vobis apud Herefordiam significavi, pluribus prævenientes[1] de causis, ante prædictum terminum absque magna difficultate de compoto meo respondere non possum. Tantum ergo, si placet, ad præsens super his facere velitis, quod spes quam de vobis concipio circa præsens negotium dignum sortiatur effectum. Et super his et aliis per latorem præsentium beneplacitum vestrum mihi significare velitis. Valete. Et quia sigillum meum mecum non habui, sigillum T. de Anesya clerici mei literis istis apposui.

account until Michaelmas.

XXXVI.

Hugh de Lusignan, to Henry III. and his Council.

(Royal Letters, No. 147.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, et consiliariis ejusdem, Hugo de Lezigniaco, salutem, et reverentiam tam debitam quam devotam.

About Sept. 1219.[2]

Noveritis quod cum B[artholomæus] de Podio, senescallus Engolismæ, et R[adulfus] de S. Sampsone venerunt ad partes nostras, terra vestra Pictavensis erat plurimum conturbata; et nos per Dei gratiam eam in puncto posuimus meliori. Et prænominatis B[artholomæo], senescallo Engolismæ, et R[adulfo de] S. Sampsone, super iis quæ vobis ex parte mea dixerint, indubitanter credatis.

We have put Poitou into a better state. Credit the bearers.

[1] *prævenientes*] So MS.

[2] Compare this and the two following letters with Rot. Claus. i. p. 395 b, 408 b. The letter printed by Rymer (i. p. 159) refers to a later mission on the same subject.

XXXVII.

Hugh de Lusignan, to Henry III. and his Council.

(Royal Letters, No. 149.)

About Sept. 1219.

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, et P[andulfo], Dei gratia cardinali, apostolicæ sedis legato in Anglia, et P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, ceterisque consiliatoribus domini regis, Hugo de Luzignan, salutem, et sinceræ dilectionis affectum.

You are prayed to repay to the bearer 160 marks I have lent to the seneschal of Gascony.

Noveritis quod feci accommodari centum sexaginta marcas argenti G[alfrido] de Nevill camerario, Pictaviæ et Wasconiæ senescallo, qui non poterat exire de Rupella, sine commodatione prædictæ pecuniæ; pro qua quibusdam mercatoribus teneor fidejussor. Quocirca vos diligentissime exoro, quatenus B[artholomæo] de Podio latori præsentium, senescallo Engolismæ, prædictam pecuniam persolvatis, sciente et vidente R[adulfo] de S. Sampsone, qui novit quod præmissa sint vera; et non velitis quod inde mihi aliquid incommodum inferatur. Quodcumque enim super hoc feci, ad vestrum feci commodum et honorem.

Indorsed. Francia.

XXXVIII.

Geoffrey Neville, Seneschal of Poitou and Gascony, to Henry III.

(Royal Letters, No. 151.)

About Sept. 1219.

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hyberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, ac ejus consiliatoribus, G[alfridus] de Nevilla, camerarius, Pic-

taviæ et Wasconiæ senescallus, salutem et fidele servitium.

Noveritis quod cum ad me vestri nuncii devenerunt, ego paratus eram redeundi in Angliam, necessitate pecuniæ coactus nimia, qua multum indigebam atque indigeo. Sed quia tanta est tribulatio in terra vestra quod damnum imminebat si ego recederem, dominus Hugo de Leziniaco fecit mihi commodari centum sexaginta marcas argenti, a quibusdam mercatoribus, quibus idem dominus Hugo pro me fidejussor tenetur. Ideoque vos exoro attentius, quatenus B[artholomæo], senescallo Engolismæ, prædictas centum sexaginta marcas solvi faciatis, sciente et vidente R[adulpho] de Sancto Samsone, qui novit quod præmissa sint vera : scientes quod nisi soluta fuerit ista pecunia, et dominus Hugo illam pro me cogatur reddere, non invenietis de cetero qui vobis vel mandato vestro accommodet quicquam.

You are prayed to repay 160 marks lent to me by H. de Lusignan.

XXXIX.

The Common Council of Dax to Henry III.

(Royal Letters, No. 959.)

Illustrissimo, Dei gratia, Henrico, regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Pictaviæ et Andegaviæ, reverendissimo et super omnia diligendo domino suo, commune concilium Aquis devotum ei in omnibus, salutem, et se ipsos ad ejus mandatum promptissimos ac devotos.

Before Nov. 1219.[1]

Quoniam majestati vestræ omnes curas et tribulationes nostras deferre habemus, nec possemus vobis scribere quæ oportet, concives nostri quos ad vos mittendos duximus, Hispaniolus videlicet miles et A. R. burgensis, supplebunt pro nobis. Quare celsitudinem

We send two of our citizens to implore your help.

[1] In the second year of the seneschalship of Geoffrey Neville.

vestram duximus attente et humo tenus exorandam, quatenus ipsos benigne audire dignemini, et eis credere super his quæ vobis ad honorem vestrum et nostri et totius terræ commodum intimabunt. Sed hoc vos tangat præcipue, Dei intuitu, quod cives Baionenses, homines quidem satis erga vos laudandi in reliquis, nobis per urbem vestram, ne dicamus suam, transitum malitiose inhibent et injuste ; cum tamen sæpius per nos et cum nostris ballivis, scilicet domino vicecomite Tartasensi et Rostangno de Solio cive Burdegalensi, eis obtulimus nos paratos stare juri ipsis vel quibuslibet aliis, super qualibet quæstione, coram vestris ballivis, vel coram domino G[alfrido] de Nevill camerario, Vasconiæ senescallo. Et de vicecomite Bearnensi, qui, cum in anno præterito fidelitatem vobis tenendam juraverit, in manu jam dicti domini G[alfrido] de Nevill apud S. Severum in Vasconia, tamen cum nuper scripsissemus ei, et ex vestris partibus rogavissemus ut tam a suis quam ab aliis non permitteret terram vestram deprimi vel disperdi ; renunciavit nobis quod eam non tueretur, nec, si qui terræ vestræ malum inferrent, eum pigeret. Quantum autem periculi propter defensionem terræ vestræ sustineamus, vobis referent latores præsentium ; quia istud nolumus vos lateat, quod nullum habemus in tota Vasconia inimicum, qui nobis libenter dilectionem et pacem non præstaret, nisi contra eos vellemus fideliter terram vestram tueri. Ad hoc majestatem vestram suppliciter exoramus, quatenus concedere nobis dignemini quietantiam et libertatem, quam bonæ memoriæ prædecessores vestri dominus rex Ricardus patruus vester, et dominus rex Johannes pater vester nobis concesserunt, et super ea nobis vestras patentes literas dignemini erogare. Valete in Domino.

XL.

Fawkes de Breautè to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 230.)

Carissimis dominis suis et amicis P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, et H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, Faukesius de Breaute, salutem et se promptum ad mandata. Autumn, 1219.[1]

Questa est mihi comitissa quondam uxor comitis David, quod ballivi et servientes Willelmi Marescalli venerunt in terram suam, et eam de maritagio suo et de dote sua ejecerunt; scilicet de manerio de Bathewe, quod est maritagium suum, et de Tottelum, quæ est dos sua, et de manerio de Kemston, quod similiter est dos sua. Unde supplico, rogans attentius quatenus, si placet, voluntatem vestram, et quid super hoc ero facturus mihi mandetis. Valete in Domino. The Countess of Huntingdon complains of ejectment from her lands. I wish for instructions.

XLI.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Henry III.

(Royal Letters, No. 624.)

Reverendo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem et fidelia ubique servitia. Autumn, 1219.[2]

Susceptis literis vestris, domine carissime, ea qua decuit devotione, et intellectis, mirabatur animus meus I know nothing of the acts

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 395 b., and the following letter.

[2] Compare the preceding letter.

ascribed to my bailiffs on the lands of the late Earl of Huntingdon.

ultra quam credi possit super hoc quod me deliquisse contra dignitatem et excellentiam vestram credere voluistis; cum nunquam aliquid fecerim vel fieri præceperim contra excellentiam vel dignitatem vestram, unde mala suspicionis conjectura posset capi. Super his vero quæ mihi literis vestris significastis, quod, cum decessisset comes David,[1] ballivi mei in manu forti et armata hominibus suis injuriantes, et pecora quæ ipsius fuerant violenter asportari fecerint, ex præcepto meo; excellentiæ vestræ, domine carissime, sic respondeo, quod si hoc factum fuerit per ballivos meos, penitus illud ignoro, nec hujusmodi factis consentio, et quod excessus ballivorum meorum, si quos fecerint, ad voluntatem vestram, secundum legem et consuetudinem regni, emendare faciam. Hæc vobis tanquam domino meo dilectissimo veraciter significo, cui pro omni posse meo fideliter et legaliter servire semper desidero. Valete.

Domino regi Angliæ.

XLII.

Geoffrey Neville, Seneschal of Poitou and Gascony, to Pandulph, Bishop elect of Norwich and Legate.

(Royal Letters, No. 1,026.)

Nov. 2 or 3, 1219.

Reverendissimo patri suo ac domino P[andulfo], Dei gratia venerabili sanctæ apostolicæ sedis legato, et Norwicensi electo, suus devotus et fidelis in omnibus G[alfridus] de Nevill, camerarius, Pictaviæ et Vasconiæ senescallus, salutem, et debitam reverentiam cum subjectione.

---

[1] *David*] DD, MS.

Sanctitati vestræ notificamus quod in festivitate Omnium Sanctorum multum sero applicuimus apud Dovra; et die Lunæ proxima post festum Omnium Sanctorum erimus apud Londonias. Quapropter excellentiam vestram diligentissime exoramus quatenus vestra gratia mandare dignemini in quo loco vos poterimus invenire, quoniam multum habemus loqui vobiscum de negotiis domini regis.

I landed at Dover on Nov. 1; I shall be in London on Nov. 4.

XLIII.

The Council and Burghers of La Reole to Ralph Neville, Chancellor.

(Royal Letters, No. 327.)

Venerabili domino suo R[adulpho] de Nevill, domini regis Angliæ cancellario, consilium et omnes burgenses Regulæ, salutem, et se semper ad sua servitia apparatos.

About Nov. 1219.[1]

Nobilitati vestræ grates referimus multimodas quod vos, vestri gratia, nec tamen nostris meritis exigentibus, nobis erga dominum regem quam plurimum valuistis et adjuvistis, ut ipse libertatem pacagii, quam venerabilis dominus noster Johannes, Dei gratia rex Angliæ, dilectus suus genitor, nobis donaverat apud portum Burdegaliæ, confirmaret; quod de vestro consilio, ut a Merleto de Frigido Monte nostro nuncio audivimus, fuit factum; qui se de vobis multum collaudat et nos omnes, quia tam benigne ill . . . . . ria suscepistis. Sed postquam dominus noster rex libertatem prædictam nobis confirmavit, venit quidam templarius, Gerardus Bruchad nomine, ad Burdag[aliam], ...

The collector of the royal revenues at the port of Bourdeaux refuses to admit the charter of exemption lately confirmed to us by the king. We request your aid.

[1] See Rot. Claus. i. p. 435, which seems conclusive as to the date, though Ralph Neville was only vice-chancellor at the time. The two following letters are manifestly written at the same time.

ferens literas pendentes domini nostri regis, præcipientes ut omnes redditus domini regis apud Burdagaliam, tam per terras quam per aquas, prædicto[1] templ[ario] . . . . . [tr]aherentur. Qui statim affirmavit se pacagium de nobis assumpturum, cujus condonationem rex nobis confirmaverat. Quapropter nobilitatem vestram a[ttentius o]ramus, quatenus, si vobis placet, dominum nostrum regem moveatis, ut ille literas suas pendentes nobis transmittat, quas Gerardus Bruchard po . . . . . ., præcipientes illi ne ipse pacagium nobis condonatum a nobis postulet vel accipiat: et ut alias literas pendentes nobis transmittat [de con]firmatione, sub forma sub qua venerabilis dominus noster Johannes rex Angliæ, dilectus suus genitor, suas literas pendentes de acquietatione præd[icti pac]agii nobis dedit; ut primum donum quod nobis dedit post regnationis suæ principium firmam habeat stabilitatem, et nos semper vobis teneamur ad gratiarum actiones pro hoc dono. Præterea promisit se venerabilis dominus noster rex nuper adventurum ad expensas clausuræ villæ suæ de Regula factas et faciendas, quæ maximæ sunt. Et multas fecimus dum dominus Ludowicus in Vasconia moram fecit, ad sui et suorum servitium, ut terram domini nostri regis salvaremus, et hoc de consilio domini camerarii et domini archiepiscopi Auxiæ. Quapropter vobis supplicamus ut dominum nostrum regem moveatis, ut sic nobis ad præsens ad villæ suæ clausuram subveniat in pecunia, ut nos, quicquid poterimus apponentes, sic villam suam de Regula muniamus, ut et sui ibidem securum semper inveniant receptaculum, et sui inimici solidum et firmum offendiculum.

---

[1] *prædicto*] prædicto ~~hos~~ (sic), MS.

XLIV.

The Council and Burghers of La Reole to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 1,041.)

About Nov. 1219.[1]

Venerabili domino suo Huberto de Burgo, domini regis Angliæ justiciario, consilium ceterique burgenses Regulæ, salutem et debitæ subjectionis famulatum.

We pray you to move the king to help us in fortifying our town, and in other matters.

Cum nobilitatis vestræ diligentia reverendi domini nostri Johannis, Dei gratia regis Angliæ, honori et profectui nunquam cessaverit invigilare, dum regnaret; vos (sicut audivimus, sic et novimus,) in filio hoc intenditis consummare, hoc vobis Deo dante, qui vos ad tantum honoris culmen sublimavit, ut totius Angliæ regnum ad præsens vestra sapientia gubernetur. Nos igitur, domine venerande, de hoc quod nuncius noster Merletus de Frigido Monte in curia venerabilis domini nostri regis adeo benigne susceptus est et vestra, et quod dominus rex de vestri consilio, prout novimus, condonationem pacagii nobis apud Burdegalam confirmavit; et de omnibus bonis nobis a vestra excellentia collatis et conferendis vobis grates referimus quas valemus. Insuper vobis supplicamus quatenus sic dominum regem moveatis, ut sic nobis succurrat ad villæ suæ de Regula clausuram, ut nos, quicquid poterimus ad ejusdem clausuram apponentes, sic ea ad præsens muniamus, ut, quamquam suis hostibus sit propinquior, illi tamen firmum inveniant ibidem obstaculum. Illum insuper moveatis ut scribat domino archiepiscopo Auxitano et domino abbati Blavi Montis, quod sicut honori suo et suorum ac utilitati in crucesignatorum negotio invigilaverunt, in suo proposito perseverent. Domino etiam episcopo Lactorensi scribat, si sibi et vobis pla-

[1] See Rot. Claus. i. pp. 395 b., 411, 435, and the preceding letter.

cuerit, quod suæ intendat utilitati in partibus Leomanniæ, quod dominus cardinalis in tantum coegit, quod sui cives de Latora et milites de Leomannia, quamvis inviti, sacramentum fecerunt comiti Montis Fortis, salvo tamen dominio domini regis Angliæ : cum nunquam Raimundus[1] comes Tolosanus dominium habuit in Lactora nec Leomannia, et quamvis dominus cardinalis jam inspexisset literas, quas illi scripsit dominus papa pro venerabili nostro domino Henrico regi . . . dominus Lactorensis episcopus conqueritur immoderanter, et promisit se in Angliam venturum, si dominus noster rex cum literis suis eum mandaret, et Romam iturum pro hoc negotio, si dominus rex sibi subveniret in expensis. Vos igitur, si vobis placuerit, quid domino regi et vobis inde placet nobis rescribi faciatis. Hoc autem scitote, quod si dominus noster rex Lactoram possideret, toti Vasconiæ redundaret in maximam securitatem, quia civitatem in terra Vasconiæ parem non habet in fortitudine. Vestram præterea imploramus nobilitatem, ut dictum nostrum regem moveatis, ut scribat Girardo Bruchard templario, qui suos recipit redditus apud Burdegalam, [qui] asserit se de nobis pacagium recepturum, ne pacagium de nobis postulet, cujus condonationem dominus rex nobis confirmavit, antequam illi redditus præfato templario fuerant commendati ; et ut literas suas pen[den]tes nobis transmittat de confirmatione illa, juxta formam literarum quas nobis dedit venerabilis dominus noster Johannes, rex Angliæ, suus genitor ; ut primum donum quod post regnationis suæ principium . . . . . firmam habeat stabilitatem, et nos semper inde vobis teneamur ad gratiarum actiones.

---

[1] *Raimundus*] doubtful in MS.

XLV.

Raymond and Donato de Pinibus, Citizens of La Reole, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,043.)

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Reimundus et Donatus de Pinibus fratres, sui burgenses de Regula fidelissimi, salutem et subjectionis debitæ famulatum. About Nov. 1219.[1]

Quoniam, prout a vestris, qui in nostris partibus sunt conversati, poteritis didicisse, nos ab infantia nostra venerabili domino nostro Johanni quondam regi Angliæ vestro genitori et vobis fideles in omnibus extitisse, et velimus in eadem fidelitate in perpetuum permanere; vobis statum partium nostrarum dignum duximus nunciare. Noverit ergo vestra excellentia dominum archiepiscopum Auxitanum fuisse quamplurimum gratulatum de literis, quas sibi vestra dignata est regalitas delegare; et cum prius esset curiosus, nunc multo fit curiosior in vestris negotiis pertractandis. Unde vestræ supplicamus excellentiæ, ut illi iterum vestras literas dignemini delegare, ut ipse, sicut incepit, in pertractandis vestris negotiis perseveret, quia ipse est qui ad præsens in partibus Vasconiæ est plus potens. Scribatis etiam, si vobis placet, domino Willelmo Reimundo de Monte Catano domino Behernensi, qui cum sancta ecclesia est reconciliatus, viro inter discretos discretissimo, qui etiam totam terram suam jam pacificavit, ut vestro intendat profectui et honori, et vos illum, cum affuerit locus et tempus, digno præmio remunerabitis: quia multum gratulantur magn[ates] vestri de vestrarum literarum inspectione. Insuper vestris burgensibus de Regula libertatem pacagii apud We send you a report of the state of our parts.

[1] See the two preceding letters.

Burdagalam, sicut illis promisistis, si vobis placet restitui faciatis, quia nec frater G[erardus] Brochard, nec cives vestri de Burdagala, pro vestris literis aliquid eis facere voluerunt. Supplicamus etiam excellentiæ vestræ quod, si vobis placet, transcriptum illarum literarum quas per nuncium nostrum mittetis in partes nostras, per eundem nobis transmittatis, ut possimus scire ut bono cordi et recte respondeant mandatis quæ illis mandabitis, et, audita eorum responsione, vobis inde certitudinem possimus renunciare, domine venerande. Et ne credatis quod maxima sit libertas pacagii quam petunt vestri burgenses de Regula, sciatis quod petunt tantum quietationem de suis vinis, prisis et non aliunde emptis, et tantum in portu Burdegalæ. Et noveritis quod dominus prior Regulæ non voluit nobis dare responsum de literis quas illi transmisistis. Et de omnibus quæ lator præsentium Merletus de Frigido Monte, vester burgensis fidelissimus, vobis dicet, firmam potestis adhibere credulitatem. Et quia cognoscitur pro fideli, et semper fideliter servivit domino nostro reverendo Johanni vestro genitori quondam regi Angliæ, ideo ipse [1] ad vos tam frequenter potius quam alius delegatur; libenter enim pro amore vestri sustinet istud onus.

Indorsed, Domino regi Angliæ.

XLVI.

W. Gauler,[2] Knight, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 999.)

About Nov. 1219. Excellentissimo domino suo et amico, illustri viro Huberto de Burgo, justitiæ domini regis Angliæ, suus

[1] *ipse*] ip̄i, MS.

[2] So the name is given in the fifth Report of the Deputy Keeper of the Public Records, App. II. p. 92. I could only decypher what is given in the text.

miles W. . . . . uler, salutem, et se ipsum in omnibus servire et obedire.

Domine mi venerande, vestræ notifico excellentiæ, quod dominus camerarius apud Gasconiam in loco suo me dimisit, et nullos reditus mihi tradidit nisi solummodo portus, quod non valet nisi quinquaginta libras, pro omnibus rebus de Pictaviciis vel de Burdegalia. Item vobis monstro quod amici mei mihi nunciaverunt, scilicet quod dominus meus rex Angliæ præcepit quod captus fuissem, nescio cur, et qua ratione; et multum admiror, si vos, qui semper meus amicus et consolator estis, ad consilium istum fuistis ; nam semper verissime in vobis valde confido, et putavi quod, si de me talia audivissetis, cito, pro honore vestri et pro longa nutritura, mihi nuncium transmitteretis, et ego ad præceptum vestrum et ad voluntatem vestram et ad consilium omnino emendarem, si aliquid contra dominum regem et vos deliquerim, vel injuriam fecissem. Ego vero vester sum et semper ero, et promptus et paratus sum computare, libenter et veraciter, cum quo senescallum apud Gasconiam transmitteretis, vel dominum camerarium, vel alium in loco domini regis. Sciatis quod lucra ibi modo pessima sunt. Vobis transmitto Emericum Parvum, arbalestarium domini regis et vestri, qui vobis dicet de me veritatem, et de meis contingentiis ; et vos pro amore mei illum juramento habeatis,[1] quod vobis verum dicat de statu nostro, et de terra Gasconiæ. Ipse vero, postquam ven . . . terram illam, de me nunquam discessit, et veritatem bene scit. Sciatis quod terra Gasconiæ usque modo in bono statu continetur : sed nimis timeo, nisi consilium bonum et fortitudinem apud nos transmittetis, quod in pejore nuper[2] revertat. De hoc et

G. Neville has left me in charge of Gascony. I am surprised to hear that the king has ordered my arrest.

[1] *habeatis*] abeatis, MS., and again below.

[2] *nuper*] Doubtful in MS.

de aliis rebus ita faciatis, quod dominus rex et vos honorem accipiatis, et de me, vestri gratia, tale consilium habeatis cum domino rege, quod in servitio suo bene possim perseverare. Ego vero diu generi suo servivi et ei, et nunquam de eis discessi, nec Dei gratia discedam ; et illi nunquam servitium mihi reddiderunt, . . . magna bona mihi fecerunt ; et vos bene scitis, quod, pro amore generis domini regis, de terra mea diu exheredatus sum, et illam omnino amisi. Quare vos ut dominum meum in quo est spes mea . . . . humiliter deprecor, quod null[aten]us, pro honore vestri et amore mei, aliquem adulatorem de me credatis, nec consilio domini regis credere permittatis ; nam pro posse meo voluntatem et consilium ubique adimplebo. Valete. Emericum Parvum de terra Suriæ retinui, ad servitium domini regis et consilii sui. Valete.

XLVII.

Henry III. to the Freeholders of Lancashire.

(Rot. Pat. 4 Hen. III. p. 1, memb. 7, in dorso.)

Nov. 30, 1219.

Rex omnibus comitibus, baronibus, militibus, et libere tenentibus in comitatu Lancastriæ, salutem.

The Earl of Albemarle has rebelled against us.

Quoniam W[illelmus] comes Albemarl, cui commissa fuerunt bona fide terræ quædam nostræ et castra custodienda, quæ contra voluntatem et præceptum nostrum, non solum detinet, sed et ea de bladis et bonis vicinorum circumquaque, illis invitis, munit et firmat, licet de eisdem nobis reddendis certus dies ei fuerit in curia nostra præfixus, quem respicere non curavit,

ipseque, spretis omnibus mandatis nostris, quibus obedire contemnit, turneamentum exercuerit et ei interfuerit apud Brackele ultimo habito, non formidans in sententiam illam incidisse, quam ob hoc tulit in eum et complices et fautores suos nominatim venerabilis pater Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus; præsertim cum contra pacem nostram et regni nostri exerceantur et fiant: vobis mandamus, firmiter, in fide qua nobis tenemini, præcipientes quatenus, sicut terras et tenementa vestra quæ in regno nostro tenetis diligitis, et exheredationem vestram et vestrorum evitare volueritis, cum idem comes et complices et fautores sui propter prædicta sententia sint excommunicationis sollemniter innodati, nec mandatis domini legati vel nostris velint obedire; vos eidem comiti vel fautoribus et complicibus suis in nullo de cetero consilium vel favorem præbeatis, nec auxilium, et eis in nullo communicetis, donec sacrosanctæ ecclesiæ de inobedientia, et nobis de contemptu satisfecerint; sed potius tanquam excommunicatos et nobis inobedientes evitetis, prohibentes omnibus vestris, et illis qui de vobis tenent, quod ad castrum de Salvata firmandum vel muniendum nullum ei penitus consilium faciant vel auxilium, quod, ut audivimus, non minus de bonis et bladis vicinorum circumquaque eis invitis munit, quam de viribus hominum, cujuscumque sint, indesinenter firmare præsumit, non requisita voluntate aut præcepto nostro: scituri pro certo quod si quis, post hanc prohibitionem nostram, ei vel fautoribus et complicibus suis auxilium ad hoc fecerint vel consilium, non solum ad eorum terras et tenementa, verum et ad eorum corpora graviter nos capiemus. Firmiter etiam vobis præcipimus quod, nisi dictus comes ab hujusmodi inceptis et factis desierit, quod parati sitis et prompti ad ea exequenda versus ipsum comitem et complices suos, quæ vobis per literas nostras demandaverimus exequenda. Et in hujus, etc.

Teste H.,[1] etc., apud Hereford, xxx°. die Novembris, anno regni nostri quarto.

Eodem modo scribitur omnibus comitibus, baronibus, etc., in comitatu Lincolniæ; et omnibus, etc., in comitatu Cumberland; et omnibus, etc., in comitatu Roteland; et omnibus, etc., in comitatu Leicestriæ; et omnibus, etc. in comitatu Eboracensi.

XLVIII.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 768.)

Dec. 24, 1219.[2]

. . . . . leg[atus] nobili viro et amico . . . . Lewelinus princeps Norwalliæ, præfixo sibi . . . . . s vobiscum et cum aliis fidelibus domini regis . . . . præsentes erant, diligenti deli[beratione ha]bita, et communi consilio, ut prorsus sibi auferretur materia malignandi, in crastinum Epiphaniæ peremptorium terminum apud Wigorniam sibi duximus præfigendum, ut tunc ibidem coram nobis comparens faceret et reciperet quod ordo exposceret rationis. Ipse vero nunc in vigilia proximæ Nativitatis Dominicæ nuncium et literas ad nos transmittens, excusationes varias prætendebat, nobis humiliter supplicando, ut cum ad diem illum multis et variis negotiis præped[itus] venire non possit, ei alium terminum competentem præfigere dignaremur, quod grave nobis extitit plurimum et molestum. Verumtamen malentes [vin]ci quam per

I have postponed the day appointed to Llewellyn until Feb. 9.

[1] *H.*] *i. e.* Huberto de Burgo.

[2] See letters LXV., LXVIII.

violentiam vincere in hoc casu, habito consilio venerabilium patrum Wintoniensis et Saresburiensis episcoporum, et nobilium virorum comitis Saresburiæ et W[illelmi] Briwer, ac dilectorum filiorum Philippi de Albiniaco et Gaufridi de Nevill, sibi terminum duximus prorogandum, usque ad octavas Purificationis beatæ Virginis. Quocirca discretionem vestram monemus et mandamus, quatenus versus Wigorniam [juxta] quod condixeramus minime laboretis. Datum Saresburiæ . . . kalendas Januarii.

Indorsed, H. de Burgo.

XLIX.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Henry III.

(Royal Letters, No. 761.)

About Dec. 1219?[1]

Carissimo fratri et domino suo excellentissimo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, L[ewelinus] princeps Norwalliæ, salutem et se totum.

Your council has unjustly required me to give the guardianship of certain manors to Hugh Mortimer.

De vobis, domine carissime, nec volumus nec debemus conqueri, quia certi sumus quod fraternum affectum erga nos geritis. Verum de consilio vestro non modicum conquerimur, super mandato quo nobis mandastis, quod plenam seisinam habere faciamus H[ugoni] de Mortuo Mari de custodia maneriorum nostrorum de Kniheton et Norton; desicut dominus Hubertus de Burgo, justiciarius, et dominus Wintoniensis, qui testes sunt in literis vestris, præsentes fuerunt coram domino Gaulo quondam legato, ubi

---

[1] Certainly after the resignation of the legatine commission by Gualo. The question appears to have been compromised in May 1220. See Rot. Claus. i. p. 418 b. Also the preceding letter.

judicatus fuit Hugo de Mortuo Mari injuriare nobis de prædicta terra, et debere deliberare nobis terram nostram. Vos etiam, domine, si recolitis, et justiciarius vester scripsistis dicto Hugoni, mandantes ei judicium illud, et monentes eum quod ipse deliberaret terram nostram; quod nondum facere curavit. Nunc autem allegatis consuetudinem Angliæ contra nos, cum tamen non sit contra nos, eo quod terra illa data fuit nobis in liberum maritagium, nec debemus alicui aliquid servitium ex ea; nec Thomas de Erdinton de nobis tenuit maneria illa, sicut falso suggestum fuit vobis, nec fuit in seisina maneriorum eorundem, cum escambium illud fieri deberet, nec poterat escambium facere sine licentia vestra, sicut judicaverunt dictus legatus, et præfati viri, et majores de consilio vestro. Nec est consuetudo illa contra nos, cum nihil teneat filius dicti Thomæ de nobis in capite. Deus det vobis consilium super his quod et vobis et nobis cedat ad commodum et honorem. Hoc solum volumus vos scire, quod nobis non debet imputari, si scandalum proveniat de injuriis et damnis nobis illatis. Valete.

L.

Thomas Fitz Adam to Ralph Neville.

(Royal Letters, No. 826.)

About Dec. 1219.[1]

Carissimo amico suo domino Radulfo de Nova Villa, Thomas Filius Adæ, salutem, et se promptum ad mandata.

You are misinformed about the case of Leuca de Camville.

Audivi nuper quasdam literas domini regis missas justiciario Hiberniæ super [mari]tagio Le[ucæ quæ] fuit uxor Galfridi de Cavervill; per quas literas dominus rex mandavit quod dictus justiciarius redderet dictæ

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 409.

Lucæ ut maritagium su[um] om[nem ter]ram quam idem G[alfridus] quondam vir suus habuit in Hibernia. Per quod mandatum scio quod nullatenus scitis illius rei veritatem ; quoniam dict[us Ga]lfridus mar[itus] dictæ Leucæ emit terram quam dicta Leuca postulat in maritagium, in Hibernia, de Willelmo de Wecet nepote Philippi de Wygornia,[1] cum assensu ejusdem Philippi, etiam decem annis vel duodecim antequam dictus Galfridus desponsaret vel etiam cognosceret dictam L[eucam], et antequam [Willelmus] de Brausa veniret in Hiberniam, de cujus dono eadem Leuca clamat illud maritagium. De qua terra dictus Galfridus devenit homo domini Johannis regis per finem quem cum eo fecit, scilicet pro ducentis marcis, ad tenendum de eo dictam terram in capite ; et ita eam tenuit per totam vitam suam. Perunde dominus rex habuit custodiam dictæ terræ post decessum ejusdem Galfridi, et adhuc habet. Hujus rei veritatem audivi in partibus Hiberniæ, et adhuc vobis mando, sicut alias vobis mandavi, quod non sitis nimium præcipites ad faciendas demandas plurimorum venientium de partibus illis ; quoniam fortasse facient vobis aliqua intelligere, quæ non erint ex toto secundum narrationem suam, immo ex toto aliquando ad detrimentum domini regis. Et si domina, de qua superius locutus sum, obtinet in demanda sua per cartam W[illelmi] de Brausa, dominus rex recognoscit heredibus dicti W[illelmi] terram Nammoniæ in Hibernia ; quod non expediret. Voluntatem vestram, si placet, [per lato]rem præsentium mihi vestro scire faciatis. Valete.

Indorsed, Domino Radulfo de Nova Villa, pro domino rege.

---

[1] *Wygornia*] Wygor..., MS. The word *cum* is scarcely legible.

LI.

The Consulate and Commonalty of St. Junien to Henry III.

(Royal Letters, No. 172.)

1219.[1] Illustrissimo et reverendissimo domino suo Henrico, regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ et Pictavensi, consulatus et communitas villæ Sancti Juniani, Lemovicensis diœcesis, salutem temporalem et æternam, cum debita subjectione.

We pray for your support against the bishop of Limoges, and the French party.

Regiæ majestati vestræ dignum duximus intimandum, quod nos et antecessores nostri in servitio vestro et prædecessorum vestr[orum] . . . . . s[um]us fideles et devoti, et adhuc sumus sub subjectione . . . . . omnem fidelitatem vestram præparati. Cum autem rex nobilissimus . . . . . Lemovicensis diœcesis ad partes nostras accesserit, nos villam . . . . . mora sine damno. Unde ipse pater ve . . . . . in villa nostra quandam turrem quam J[ohannes], quondam Lemovicensis episcopus . . . . [pos]tremum, de præcepto et consilio regis Francorum ædificaverat, destrui præcepit, et ipsa turris fuit des[tructa] . . . . os Lemovicensis episcopus propter hæc nos excommunicavit. Sed nobilissimus pater vester pro nobis scribens domino papæ, et vocans se auctorem . . . . . s, ab excommunicatione illa fecit penitus liberari. Nunc vero quidam nomine B[ernardus] factus est episcopus Lemovicensis, et de secreto . . . . . .

[1] See Gallia Christiana, ii. p. 527.

. . . . ius, quod iste episcopus, de consilio capituli sui et aliorum inimicorum nostrorum multa mala nobis, tam in temporalibus quam [in spiritualibus] . . . . . In temporalibus, ut cum rege Francorum, quod Deus avertat,[1] nobis noceat quando potuerit ; in spiritualibus, ut nos excommuni[cationi] . . . . . faciat subjacere. Nos vero in Deo omnem sp[em po]nentes et omnimodam fidelitatem vobis et vestris obser . . . . . [re]ge Francorum nullum hominem timemus, dum vos et vestri nos defendere velitis, et habere sub vestra protectione . . . . . gestati solo tenus supplicamus, quatenus istum nomine B[ernardum] episcopum Lemivocensem nobis reddatis placabilem et benignum. Et ante . . . . . reddatis, donec nobis per literas patentes omnimodam dimittat super destructione turris illius conquestionem, sicut consulatus et . . . . . civitatis Lemovicensis regiæ scrib . . . . [ma]jestati supplicando. Utrum autem ea quæ præmisimus vera sint, a baronibus Angliæ . . . . . [domi]no B[artholomæo] de Podio, vestro siqu[idem . . . . . sene]scallo Lemovicense et Engolismense, potestis inquirere veritatem. Quod autem super his regiæ majestati pl . . . . . [exc]ellentia nobis rescribere dignetur. Præterea de nobilibus viris A[imerico] vicecomite Rupecauard, et Iterio de . . . . . atum vobis laudamus, et si placet . . . . . scribatis, gratias super hoc referendo.

---

[1] *avertat*] advertat, MS.

LII.

William Souder and Nicolas de Thebotot to Fawkes de Breautè.

(Royal Letters, No. 305).

1219 ?[1] Venerabili viro domino suo Falkesio de Breate Willelmus Souderus et Nicholaus de Thebotot, salutem et devotum obsequium.

We have examined the castle of G. de Gant. Sciatis quod fuimus apud Fulkilgham ad castellum domini G. de Gant, et quod facit illud firmare de garoil de tredecim pedibus vel eo amplius, et facit illud torchiare albesteriis et lanceariis et breteschiis de ligno per loca; et, sicut garoil factum est, facit fossatas. Et bene facta est tertia pars, et multum conantur operari. Et sciatis quod habetur quædam alta turris, quod fracta fuit in duobus costis, unde una bene facta est de lapide et cauz, usque in medium turris, et bene kernelata, et altera costa de bono garoil bene turrata et kernelata. Et dicunt gentes quod haberet licentiam de domino rege et de comite de Salesbire. Et distat ab Ocham tredecim leucas ad dextram viæ versus Lincolniam. Valete.

---

[1] This letter appears to have been written after November 1218, when F. de Breautè received the castle of Ocham (Rot. Claus. i. p. 382 b.), and the departure of the earl of Salisbury for the Holy Land in 1219, when he probably surrendered the shrievalty of Lincoln. It may be observed that on August 18, 1219, the justiciar, H. de Burgh, was at Ocham. Rot. Claus. i. p. 398.

LIII.

The Mayor and Twelve and the Council of Bayonne to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 267).

Dilecto domino et amico carissimo Humberto de Borg justiciario, major et duodecim et totum consilium Baioniæ, salutem et amorem. 1219.[1]

We send you our answer to the complaints of the men of Dax.

Quoniam vos scimus esse de fidelioribus et legalioribus amicis quos dominus noster rex Angliæ habeat, querimonias et facta nostra vobis notificamus. Scripsit enim nobis dominus rex quod Aquenses homines conqueruntur de nobis. Et super hoc nuncios nostros cum literis nostris destinavimus ad eundem, ut sibi manifestent veritatem. Vos vero audivistis et scitis quot vexationes et mala sustinuimus pro dominio et directuris conservandis regis Angliæ, quæ semper volumus fideliter observare, et dante Domino faciemus. Scitis etiam quales Aquenses exstiterunt, et quomodo regis Castellæ homines se fecerunt. Scire similiter vos volumus quod nos a bonæ memoriæ Johanne rege petivimus libertatem in Paschate præcedenti decessum ejus, scilicet quod essemus in terra sua liberi de pedagiis et costumis. Qui se daturum nobis libere hæc promisit, et dixit quod bene eramus digni de tanto dono et majori. Et mandavit nobis quod quando iret in transmarinis partibus in subsidium Terræ Sanctæ veniremus ad ipsum, et tunc nobis libertatem confirmaret. Verum quoniam ipse ab hac luce migravit hoc minime adimpleto, amicitiam vestram, de qua multum confidimus, attentius deprecamur, quatenus in his quæ vobis ostendimus et aliis nostris negotiis nos 1204.[2]

[1] See letter XL.

[2] See Marca, Histoire de Bearn, p. 554. p. 507, Art de Vérifier les dates, vi.

adjuvetis, et amicus noster existatis, et bonum ac honorem nostrum apud dominum regem Angliæ promoveatis. Rogamus vos similiter quod nos amicos vestros teneatis et reputetis, et servitiis et honoribus vestris et vestrorum, quamdiu vixerimus, præparatos teneatis.

LIV.

William Raymond, Viscount of Bearn, to Henry III.

(Royal Letters, No. 895.)

1219?[1] Inclito ac magnifico domino Henrico, Dei gratia regi Anglorum illustri, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, W[illelmus] R[aimondus], miseratione divina vicecomes Bearnensis, salutem, et subjectionem debitam et devotam.

The loyalty of the citizens of Bayonne has been constant.

Vestræ regiæ serenitati credimus non latere, quod jam vobis transmisimus quasdam literas, in quibus continebantur qualiter Vasconia[m] . . . . que, progenitoribus vestris carissimam et acceptam, sic sub dissimulatione permittatis exponi raptoribus et prædonibus; maxime cum non desit qui pro vobis et terræ illius tuitione potenter et viriliter se opponat, quibuslibet volentibus malignari. Nos enim regiæ serenitati vestræ, in quolibet statu et tempore, fidele semper obsequium disponimus exhibere. Præterea vestræ celsitudini præsentibus volumus intimare, qualiter homines de Baiona præ ceteris burgensibus Vasconiæ devotionem et fidelitatem erga personam inclitæ recordationis genitoris vestri, et regnum ipsius, semper exhibuerunt. Idem genitor vester et vassalli ejus experti fuerint multipliciter, et in multis magnitudini vestræ et vestrorum prudentiæ cred . . . . .

---

[1] Of very uncertain date; but see the preceding letter.

. . semper intendunt, infatigabiliter credimus procurare quæ sublimitatis vestræ honorem et commodum, et regni vestri tuitionem et integritatem respicere comprobentur. Valete.

LV.

The Common Council of Basas to Henry III.

(Royal Letters, No. 960.)

Venerabili domino suo Henrico, Dei gratia illustrissimo regi Angliæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, commune Vasacense consilium salutem, et tam promptum quam devotum ad obsequia famulatum. 1219 ?[1]

We testify to the constant loyalty of the men of Bayonne.

Cum naturale sit quemlibet teneri ad antidora obligatum, potissimum majestatem decet regiam quos servitio suo fideliter insudasse invenerit sincera cordis affectione diligere, et obsequia donis affluentius compensare. Eapropter majestati vestræ præsentibus duximus literis declarandum, quod cives Baioniæ patri vestro et vobis fidelissimi exstiterunt ; et, quod dolentes recitamus, cum aliquando patri vestro aer fuerit nubilus, et minus prospere ei successerit, ipsi tamen ei inseparabiliter adhæserunt. Unde si qui æmuli ipsorum vobis contrarium prædicarunt, carissime domine, eis fidem non adhibeatis, quia propter hoc infrigidata esset devotio vestrorum omnium subditorum ; sed eorum promotioni et profectui potius intendatis.

Indorsed. Consilium Vasacense.

[1] See the preceding letter.

LVI.

Hugh Neville to Ralph Neville, Dean of Lichfield.

(Royal Letters, No. 387.)

1219 ?[1] Hugo de Neville carissimo amico et consanguineo suo domino Radulfo de Nevill, decano de Lichefeld, salutem et sinceram dilectionem.

I pray you to have my suit transferred to Leicestershire, as Walter Mauclerc is my enemy.

Precor vos quatenus, pro amore nostro, si placet, faciatis mihi habere literas Domini regis, ad convincendum falsos juratores, qui contra me juraverunt in comitatu Notingeham, ut assisa illa capiatur in comitatu Leircestriæ, in primo adventu justiciariorum; ut illas literas possim mecum afferre, cum venerim apud Notingeham, quoniam Walterus Mauclerc mihi et meis in quantum potest tædium infert, nec inferre desistit. Unde vos requiro ut inde curam capiatis, sicut me diligitis et honorem vestrum, et non permittatis, si placet, pro posse vestro, ipsum me exheredare : vos autem inde convicia et opprobria haberetis. Ceterum sciatis quod Walterus Mauclerc fecit perquisitum suum versus priorem de Lalanda, ita quod prior debet dare ecclesiam de Arnhale nepoti Walteri Malclerc, ad me exheredandum pro posse suo. Et inde, si placet, pro loco et tempore curam capiatis. Mitto etiam vobis scriptum quod Elias clericus meus mihi misit . . . . . per quod literæ domini regis debent fieri, prout videritis mihi expedire ; et, pro amore nostro, quam citius poteritis illas mihi mittatis. Valete, et per latorem præsentium mihi significetis quid inde facere potestis.

[1] See Foss, Judges, ii. p. 405.

LVII.

Andrew de Celere, Master of the Temple "Citra Mare Græcum," to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 237.)

Between Sept. 1217 and April 1220.[1]

Nobili viro et amico carissimo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, frater Andreas de Celere,[2] humilis magister militiæ Templi citra mare Græcum, salutem, cum honoris et amoris affectu.

We have appointed Alan Marc preceptor of our order in England.

Cum vir venerabilis et dilectus noster frater Aimerus de S. Mauro, ordinis præceptor Anglicus, viam universæ carnis ingressus, temporis hujus labores expleverit; de communi fratrum nostrorum consilio venerabili nostro fratri Alano Marc vices ejus commisimus, donec inde magistri nostri, qui nobis præsidet in partibus orientis, voluntatem et mandatum sciamus. Igitur excellentiam vestram, de qua plenam ex relatione fratrum nostrorum fiduciam roboramus, affectuose rogamus et attentius, quatenus pro Deo, animæ vestræ salute, et vestro demum honore, nunc eodem affectu sed effectu[3] dilectionis domum nostram et hunc novum domus procuratorem, familiarem quidem et amicum vestrum, vestri gratia diligatis, quo prius diligere, et quo prius promovere soletis. Et nunc magis utilitati domus, si placet, propter Deum et Terræ Sanctæ promotionem velitis intendere, hoc quod indubitanter nos scitis, ipso nobis subtracto quem carum habuistis, vestris magis auxiliis indigemus; ut et inde recipiatis in retributione suprema mercedem, et vestrum pariter apud Deum et homines extendatis honorem. Valete.

Indorsed, Domino justiciario Angliæ.

---

[1] See Rot. Claus. i. pp. 325, 415.

[2] *Celere*] Celer̃, MS.

[3] *Sed effectu*] So MS. *Non modo* is perhaps omitted before *affectu*.

LVIII.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Henry III.

(Royal Letters, No. 69.)

Between July 1219 and July 1220.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, suus Willelmus Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem, et quicquid potest sincere diligentis prompta devotio.

I consent to surrender the Exchange to Queen Berengaria.

Novistis, domine, quod cum mihi in sustentatione mea providere curaretis, de benignitate vestra, consilioque vestro in hoc conquiescente, cambium Angliæ mihi loco mille marcarum annuarum assignastis. Quamquam autem hereditas domini patrisque mei fuerit ad me postmodum devoluta; eam tamen adeo inveni debitis et legatis oneratam, quod ad ea solvenda nondum potuit ipsa sufficere. Sane mandatum domini legati aliorumque magnatum consilio vestro assistentium de novo suscepi, ex parte vestra et sua rogantium ut præfatum cambium vobis resignarem, dominæ Berengariæ reginæ, pro iis quibus ei tenemini, committendo. Et quoniam in eodem accepi mandato quod, nisi præfatæ reginæ satisfaceretis, periculum tam vobis quam regno vestro immineret, adeo quod terra vestra interdicto forsan foret supponenda, quamvis valde grave mihi sit ab utilitate in præfato cambio mihi provisa recedere, volens tamen reverendi domini mei utilitatem propriæ præponere, petitioni vestræ et vestrorum sic acquievi, præfatum cambium vobis ad voluntatem vestram devote resignans, si prædicta regina illud ad liberationem vestram duxerit recipere, supplicans etiam quatenus indemnitati meæ, secundum quod vestræ sederit dominationi, vestroque

[1] See Rymer i. p. 161. The old earl died in May 1219. There are several letters of Honorius III. relating to the settlement of Queen Berengaria's dower in the British Museum, Addit. MS. 15,351.

cedet honori, velitis providere. Valeat dominus meus Et quoniam sigillum meum mecum non habui, literas istas sigillo dilecti et consanguinei mei domini Johannis Marescalli feci signari. Semper valete.

LIX.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 220.)

Nobili viro et amico carissimo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem, et sinceræ dilectionis affectum. Oct. 1219–March 1220 ?[1]

Satis discretioni vestræ constare debet, quod omnes qui in servitio domini regis sunt de tenementis suis pacem habere debent, et interim injuste non tenentur vexari: scituri quod quædam fœmina quæ tenebat de quodam milite nostro domino Rogero de Hyda in fata decessit, et venit dictus Rogerus de Hyda, et cepit feodum suum in manum suam, sicut debuit de jure facere; et venerunt servientes domini Falkonis de Breaute, et ceperunt quendam hominem suum, et caretas suas, et bladum suum super feodo ipsius, et hoc contra vadium et plegium detinent, quod nimis moleste ferimus. Quare vos diligenter rogamus quatenus, pro amore nostro et servitio, transgressiones nobis factas et per dominum Falkonem nobis illatas, si placet, emendari faciatis, et quod de dicta terra et tenemento prædicto pacem habeamus usque ad adventum nostrum in Angliam. Et nos manucapimus pro dicto Rogero quod in adventu nostro in Angliam juri stabit in curia domini regis. Valete. Fawkes de Breauté has unlawfully entered on some lands held of me.

[1] Probably during the earl's visit to Ireland. See Rot. Claus. i. p. 393, &c., and letter LXXXV.

LX.

Henry, Archbishop of Dublin, to Henry III.

(Royal Letters, No. 58.)

Dec. 1219 or Jan. 1220.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, suus devotus H[enricus] eadem gratia Dublinensis archiepiscopus, apostolicæ sedis legatus, cum omni reverentia tam devotum quam debitum famulatum.

The archbishop of Cashel has threatened to put his province under an interdict, unless the new town of Cashel be restored to him.

Profecturus ad sedem apostolicam venerabilis frater noster Casselensis archiepiscopus, sicut audivimus, et excellentiæ vestræ ut credimus satis constat, suffraganeis suis et officialibus dedit in mandatis, ut totam ipsius provinciam supponerent interdicto, et dominum G[alfridum] de Mariscis justiciarium vestrum Hiberniæ denunciarent excommunicatum, nisi restitutio novæ villæ Casseli fieret eidem, quam justiciarius in manu vestra per præceptum vestrum cepit; qua, sine judicio, per recognitionem factam eo non vocato, dicit se minus juste destitutum. Nos vero hujusmodi superveniente mandato, ipsis suffraganeis et officialibus paratis illud exsequi, quia ad honorem et commodum regiæ dignitatis, commoditatis, et tranquillitatis solliciti sumus ubique et esse debemus, habito consilio et tractatu diligenti cum eisdem suffraganeis et officialibus, una cum justiciario et baronibus vestris; quoniam non expedit materiam suscitare discordiæ, his maxime diebus, cum Hiberniæ partes de levi consueverint commoveri, sequestrata eadem villa in manu nostra usque ad octavas Paschæ, de consilio dictorum, regiæ sublimitati supplicandum duximus, ut super præmissis interim cum consilio vestro tractantes, si de ejusdem consilii assensu et provisione videritis expedire, et ad honorem vestrum et commodum cedere, facta restitutione ejusdem villæ archiepiscopo memorato usque ad

[1] See the answer of the king in Rot. Claus. i. p. 435, dated Jan. 24, 1220.

ætatem vestram, salvo vobis tunc jure vestro in omnibus, eundem archiepiscopum a proposito suo et processu ad summum pontificem revocetis, ne rei levioris occasio majoris sit causa perturbationis; cum damnum maximum non sit in mora temporis modici, nec illius villæ proventus vobis ad magnam utilitatem cedant. Proventus vero ejusdem villæ consilio communi in manu nostra sunt, usque ad prædictum terminum, secundum mandatum vestrum vobis vel eidem archiepiscopo restituendi. Super quibus voluntatem vestram et beneplacitum nobis significetis. Valete.

LXI.

Fawkes de Breautè to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 235.)

Carissimo domino et amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Faukesius de Breaute salutem, et se promptum ad mandata. Jan. 10, 1220? [1]

Noverit[is] quod fui apud Norh[ampton] hac die Veneris proxima post Epiphaniam coram domino rege, in cujus præsentia accesserunt nuntii dominæ Nicholaæ exigentes debit[um] quod vers[us] . . . . . præceptum vestrum et domini Wintoniensis. Et quoniam illud contradicere non potui vel volui, hac die sabbati proxima sequenti P. mi . . . . . Lincoln . . . . gratum suum faciendum. Ceterum sciatis quod comes Sarisberiensis intentus est et sollicitus . . . . . purendum ingressum castri Lincolniæ . . . . . ipsam dominam, offerendo illi multum de suo et obsides, scilicet filium suum et nepotem suum. Sed, Deo dante, cum potestate dominæ bene ingressum illi defendam. D. . . . . locutus fui. Valete.

Nichola de la Haye has sent requiring me to fulfil my engagements towards her.

And I hope to be able to keep Lincoln castle for her against the earl of Salisbury.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 419.

LXII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Peter, Bishop of Winchester.

(Royal Letters, No. 336.)

Jan. 10, 1220.[1]

Venerabili in Christo patri et amico carissimo, P[etro] Dei gratia Wintoniensi episcopo, Pandulfus, eadem gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem et sinceræ dilectionis affectum.

It is well to take measures for prolonging the truce with France.

Quia utilitati regiæ credimus expedire, ut nuntius pro prorogatione treugarum ad regem Franciæ transmittatur; consulimus et m[anda]mus[2] ut, juxta formam quam justiciario nostris literis mittimus interclusam, vobis ostendendam, vel aliam quæ vobis melior visa erit, secretius et sine mora, ex parte domini regis, regi Franciæ et magistro P[etro] de Collemedio, domini papæ capellano, per aliquem virum religiosum literæ dirigantur. Nos enim versus partes Londoniæ non venimus ad præsens, quia sine mora nos oporteat versus Wigorniam laborare, quoniam hoc valde nobis laboriosum esset. Datum Bathoniæ, iiij°. Idus Januarii.

Indorsed. Wintoniensi episcopo.

LXIII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Henry III.

(Royal Letters, No. 335.)

Jan. 16, 1220.[3]

Egregio domino Henrico, Dei gratia illustri regi Anglorum, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, Pandulfus miseratione divina Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Auctore salutis.

---

[1] See Rymer, i. pp. 158, 159.

[2] *m*[*anda*]*mus*] m̄ . . . mus, MS.

[3] See Le Neve, Fasti. ed. Hardy, i. p. 328.

Cum venerabilibus in Christo patribus domino Cantuariensi archiepiscopo, et Saresbiriensi episcopo, ac nobis, ordinationem Eliensis ecclesiæ dominus papa duxerit committendam; nos, post diutinam deliberationem habitam inter nos, communiter convenimus in virum venerabilem abbatem de Fontibus, ordinis Cisterciensium, vita et fama merito commendabilem; et de ipso, ad honorem Dei et vestrum, Eliensi ecclesiæ duximus providendum. Quo nostræ provisioni auctoritate domini papæ de ipso factæ, sicut decuit, assensum præbente, ipsum ad vestram duximus præsentiam transmittendum; rogantes celsitudinem vestram et commonentes in Domino, ut ipsum benigne recipientes, fidelitatem ab ipso, sicut moris est, recipiatis. Credimus enim et speramus in Domino, quod Deo acceptus erit, et vobis ac toti regno utilis et fidelis. Datum Welles, xvii°. Kalendas Februarii.

We send to you the abbot of Fountains as bishop designate of Ely.

LXIV.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 345.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro et amico suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

Jan. 17, 1220.[1]

Sicut per alias literas vobis intimare curavimus,[2]

It is well to send to France

[1] See Rymer, i. pp. 158, 159.

[2] Possibly the subjoined is a fragment of the letter referred to above. It is written in an Italian hand, similar to that of Pandulph's other letters.

"Præterea consilium nostrum est "expressum ut, sicut alia vice "vobis mandavimus, mittatis nun-"tium idoneum pro treugarum pro-"rogatione requirenda a domino "rege Franciæ, una cum magistro "P[etro] de Collemedio, domini "papæ capellano. Quia quicquid "fieri debeat super hoc, et ad quem-"cumque finem causa debeat deve-"nire, istud expedire cognoscimus, "pro parte nostra, ne differatis "istud facere aliqua ratione." (Royal Letters, No. 924.)

about the truce, without delay, and also to Poitou.

expedire credimus ut aliquem bonum virum et fidelem ex parte domini regis in Franciam transmittatis, caute ac privatim, qui prorogationem petat treugarum, una cum magistro Petro de Collemedio domini papæ capellano. Nec differatis hæc ulterius facere, quia quocumque modo res se habeat, expedit ut treugarum prorogatio requiratur, nec recedat nuntius de partibus illis, ante quam nos certificet de responso regis. Provideatis etiam de persona quæ ire debeat in Pictaviam, quia tempus instat quo debeat quicumque fuerit iter arripere. Nec expectetis super præmissis consilium, cum nos hoc velimus et consulamus omnimodis bona fide. Datum apud Welles, xvj°. Kalendas Februarii.

Indorsed. Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

LXV.

The Same to the Same.

(Royal Letters, No. 344.)

Jan. 20, 1220.[1]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro et amico suo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

You are requested to be at Worcester on Feb. 10.

Licet vestræ significaverimus discretioni quod Lewelino, ad instantiam ipsius, prorogaverimus terminum in crastinum octavarum Purificationis beatæ Virginis apud Wigorniam; quia tamen, sicut credimus, non expressimus tunc in literis nostris quod ibidem essetis præsentes, et ita crederetis vos habere licentiam remanendi, nobilitatem vestram duximus commonendam, rogantes atque mandantes quatenus illuc venire nullatenus omittatis, ordinando de scaccario prout videritis

---

[1] See letters XLVIII., LXVIII.

expedire. Datum apud Bristolliam xiij°. Kalendas Februarii.

Indorsed. Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

LXVI.

Fawkes de Breautè to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 234.)

Carissimo amico suo H[uberto] de Burgo, totius Angliæ justiciario, suus Faukesius de Breutè, salutem et sinceram dilectionem. Jan. 1220.[1]

Noveritis quod ecclesia de Comba vacat, et ad domini regis spectat donationem, et est in comitatu Oxoniæ, et valet decem marcas. Et quoniam de vobis plenarie confido, vobis attentius supplico quatenus Waltero clerico, domini regis Johannis alumno et clerico meo, literas de præsentatione ex parte domini regis habere faciatis, domino Lincolniensi directas, tantum, si placet, inde facientes ut de devoto devotior existam, et ut idem Walterus sentiat sibi profuisse servitium bonæ memoriæ domini Johannis quondam regis Angliæ, cui idem Walterus multum servivit, et nullam ab eo habuit remunerationem. Valete. Voluntatem vestram in omnibus mihi si placet significetis. Can my clerk Walter have the church of Combe?

LXVII.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 343.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro Jan. 24, 1220.[2]

[1] See the following letter.

[2] Compare the next letter, the year of which is certain.

et amico suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem et sinceræ dilectionis affectum.

The church of Combe is given away.

Cum nuncius comitis Sabaudiæ pro filii sui provisione hoc anno venerit ad dominum regem, et ad nos omnes pro eodem portaverit literas suas, et impliciti valde tunc fuerimus quid sibi condigne respondere possemus, communiter tandem sic providimus, ut primi redditus, qui de donatione domini regis occurrerent, assignarentur eidem. Unde ante literarum vestrarum receptionem, statim ut audivimus quod ecclesia de Cumba vacaret, quæ ad domini regis spectare dicitur donationem, filio prædicti comitis duximus conferendam, non propriam in hoc, sed tantum domini regis et suorum fidelium procurantes utilitatem. Quare non miretur vestra discretio si adimplere nequivimus quod pro latore præsentium postulastis. Datum Malmesburiæ, viiij°. Kalendas Februarii.

Indorsed. Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ. .

LXVIII.

The Same to the Same.

(Royal Letters, No. 349.)

Jan. 24, 1220.[1]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro et amico suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

Stand firm against the threatened agitation.

Quia, sicut nobis est a pluribus intimatum, multi veniunt Londonias non animo devotionis sed perturbationis potius, monemus discretionem vestram attentius, et mandamus quatenus, nulli contra justitiam

[1] See letter LXV.

deferentes, speretis in Auctore salutis, quia nihil timebimus, quicquid contra nos obloquatur homo. Præterea si de mittenda persona in Pictaviam tractavistis et eam invenistis, nobis quam citius vestris literis intimetis. Sicut autem per alias literas nostras vobis mandavimus, ad diem Lewelino præfixum apud Wigorniam veniatis. Datum Malmebury viiij°. Kalendas Februarii.

Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

LXIX.

William Brewer to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 236.)

Domino et amico suo carissimo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, suus W[illelmus] Brewer salutem, cum sincera dilectione. Jan. 1220?[1]

Noveritis me, secundum quod mihi mandastis per literas vestras, literas meas monitorias direxisse domino legato quod accedat usque partes Londoniæ ad negotia regis et regni, secundum quod mandastis expedienda. Ad quod sciatis me non nunc primo preces meas diligentes interposuisse versus eundem dominum legatum, quod ad prædictas partes Londoniæ accederet ad instans colloquium. Qui eum illuc iturum differt, ut credo, tum propter nimias expensas cum propter tædium villæ Londoniæ. Grates etiam vobis refero multiplices super eo quod mihi mandastis quod gratam habuistis

I have urged the legate's coming: but he dislikes London, and the expense of the journey.

[1] The date of this letter is rather uncertain. I can scarcely feel a doubt that it refers to the same occasion as the one which follows, and if so, it belongs to the years 1219-1221 of Pandulph's mission. A comparison with the preceding letter, and the fact that William Brewer was in office in the south-west of England (Rot. Claus. i. p. 406), induce me to assign it to 1220.

promotionem et commodum meum. Ad quod sciatis quod promotio illa parva est, nec inde me intromitterem, nisi causa garcionis esset qui in custodia mea est. Si quid vero vobis versus me placuerit, id mihi significare velitis parato ad illud faciendum.[1] Valete.

LXX.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 340.)

Jan. 31, 1220.[2]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro et amico suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

I am coming to London.

Nobilitati vestræ duximus intimandum, quod nos, juxta consilium vestrum et aliorum de consilio domini regis, pro urgentibus negotiis regis et regni Londoniam festinamus. Datum Heynes, ij°. Kalendas Februarii.

Indorsed. Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

LXXI.

The Council and Burgesses of La Reole to Hubert De Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 1,040.)

About Jan. 1220.[3]

Venerabili domino suo Huberto de Burgo, totius Angliæ justiciario, concilium Regulæ ceterique burgen-

---

[1] *faciendum*] faciatis, MS.

[2] See the two preceding letters.

[3] See Rot. Claus. i. p. 411, and Letters XLIV.—XLVI.

ses ejusdem loci, salutem, et debitæ subjectionis famulatum.

We pray your further assistance against G. Brochard and the citizens of Bourdeaux.

Cum strenuitatis vestræ diligentia honori et profectui venerabilis domini nostri Johannis quondam regis Angliæ semper invigilaverit, dum regnaret, vos, sicut audivimus et novimus, hoc in filio intenditis consummare. Cum itaque totius Angliæ regnum vestra sapientia gubernetur, vos flexis genibus exoramus, ut nobis vestra subveniatis solertia in hoc casu. Quamvis enim[1] dominus rex pro nobis sui gratia et vestri scripserit civibus Burdegaliæ et fratri G[erardo] Brochard, pro libertate pacagii nostri apud Burdegalam nobis restituenda, ipsi tamen nobis inde nihil facere voluerunt, [nisi] dominus rex hoc eis ore dixisset, vel literas suas pendentes illis super hoc transmisisset. Unde cum nos soli a libertate nostra spoliemur, non modicum dolemus ; et inde plurimum importunat[2] nostrum vulgus. Nullus tamen, in nostris partibus, domini regis et suorum antecessorum profectui et honori curam quam nos nunquam adhibuit diligentiorem, nec [un-] quam ab illo proposito, annuente Domino, recedemus. Nobilitati igitur vestræ supplicamus attentius, quod vos domino regi consulatis, quod ipse modis omnibus nos nostram habere faciat libertatem, taliter quod a fratre G[erardo] Bruchard, et a civibus Burdegalensibus, nec ab aliquo alio, nobis ullam fieri gravationem[3] vel impedimentum aliquod sentiamus. Et sic ad pre[ces] de isto negotio, si vobis placuerit, tractetis, ne nos oporteat pro illo plures expensas facere, et[4] hoc ad clausuram villæ de Regula in damnum maximum redunda . . . . . munitioni insistimus incessanter. Statum autem terræ nostræ vobis nunciabit Merletus de Frigido Monte, lator præsentium, fidelissimus burgensis domini

[1] *enim*] ni, MS.
[2] *importunat*] doubtful in MS.
[3] *gravationem*] doubtful in MS.
[4] *et*] doubtful in MS.

regis, cujus dictis fidem firmam poteritis adhibere; negotium cujus vobis supplicamus, flexis genibus, ut expedi[atis, quam] citius vobis placuerit, et possitis.

LXXII.

Thomas Fitz-Adam to Henry III.[1]

(Royal Letters, No. 827.)

About Jan. or Feb. 1220.[2]

Reverendo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hyberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, suus, si placet, Thomas Filius Adæ, salutem et fidele servitium.

The archbishop of Dublin has been encroaching on the royal jurisdiction.

Sciatis, domine, quod terra vestra Hyberniæ, Dei gratia, in bono statu est, sed dominus Dublinensis nullo modo patitur agenda vestra adeo bene se habere ut vobis expediret in partibus vestris, et nititur omnibus viribus suis vos exheredare de foresta vestra in Hibernia, ut vobis alias mandavi, ingerendo mihi custodienti forestam illam per præceptum vestrum diversa intolerabilia, occasione illius forestæ. Contigit quod quidam, octavo Epiphaniæ proximo præteritæ, qua justiciarius itinerans in foresta ad inquirendum plenius jura vestra forestæ, venerunt contra me forestarii turpiter verberati et lacerati, dicentes, quod ex quo poscunt vadia homi-

[1] This letter has been printed in the very scarce third volume of Prynne's Records, p. 65, and is now reprinted from his text, the original having been so defaced by the excessive use of gall as to be illegible.

[2] The date of this letter is pretty accurately ascertained by a comparison with the two which follow, with letters LXXXIV., XCI., with Rot. Pat. April 23, 1219 (the original order for the justiciar to cross to England), and Rot. Claus. i. p. 400 b (the renewed order). Prynne, who prints the second of the three (Records, vol. iii. p. 65), assigns it, though doubtfully, to the ninth year of Henry III. But Thomas Fitz-Adam was appointed keeper of the royal forests in Ireland earlier than he supposes, viz., Aug. 24, 1219. (Rot. Pat.)

num archiepiscopi secantium nemus vestrum in foresta vestra . . . . homines archiepiscopi, et per præceptum ejus, cum clamore et ultragio insurgunt in eos, et vi vadia sua a forestariis extorquent, forestarios turpiter infestantes. Eodem die venientes quidam homines de eadem foresta, indicaverunt mihi quendam malefactorem conversantem in foresta in terra archiepiscopi, qui a longo tempore, in vita domini mei patris vestri usque ad hoc tempus destruerat forestam; et est malefactor ille . . . . . .[1] prout tota terra testatur totius regni vestri. Hoc audito, misi servientes nostros ad quærendum malefactorem illum, et illo invento in domo sua, servientes scrutaverunt domum, si possent invenire in domo sua, perinde esset melius attaciandus, et sumerant arcum suum cum sagitta sanguinolenta, et perchias cervi sanguinolentes cum corio et quadam portione venationis . . . . . Servientes duxerunt ad me malefactorem cum attaciamento: ego vero incontinenti feci convenire omnes probos homines cujusdam villæ vestræ de eadem foresta, et feci ducere malefactorem illum cum attaciamento coram eis, et attaciamentum coram eis inbreviari, et malefactorem posui in prisonam vestram. Hoc audiens dominus archiepiscopus, misit ad me decanum Dublinensem cum tribus presbyteris, et postulavit hominem suum quietum captum super terra ecclesiæ. Ego vero intelligens illum non esse reddendum, et maxime presbytero,[2] nisi archiepiscopus vellet eum replegiare ad habendum illum in curia vestra, nolui eis illum demittere. Nec mora, eadem die, scilicet vigilia Epiphaniæ, mandavit omnibus presbyteris civitatis Dublinensis et extra, quod (a divinis)[3] cessarent, dummodo essem in

---

[1] . . . . .] Prynne conjectures the word *notorius* to be effaced.

[2] *presbytero*] Prynne adds (mero); probably in explanation. He has, I think, mistaken the meaning.

[3] (*a divinis*)] So Prynne. The words bracketed by him here and below appear to be not explanatory, but conjectural filling up of defects in the MS.

villa. In crastino, in die Epiphaniæ, venerunt ad me duo presbyteri, et postulaverunt dictum malefactorem quietum ex parte archiepiscopi; jubentes de parte sua ne illum plus tenerem, et nisi illum ita redderem excommunicarent me. Hoc audito, appellavi ad dominum archiepiscopum ab illo die in octo dies, si hoc nihil esset per eum, pro vobis et statu vestro, et libertatibus vestris, et pro me et hominibus meis coram archiepiscopo in villa Dublinensi ad horam; et si hoc esset parum, ego appellavi supradicto modo in præsentia domini papæ; et si hoc prodesse non posset, petii inducias quousque locutus fuissem cum justiciario vestro Hiberniæ. His omnibus postpositis steterunt in contrariis; in eadem die Epiphaniæ pronunciarunt sententiam excommunicationis in me. Super quo nimium motus ivi ad archiepiscopum in crastino, et monstravi ei gravamen et pudorem minus circumspecte et consulte quam deceret mihi fore illatum; et ipse interrogavit hominem suum quietum et absolveret me; et dixit, quod ego nec alius potui capere hominem illum nec alium super terram suam, quamvis esset in foresta, dicens terram esse suam, nemus esse suum, forestam esse suam, feras esse suas; et ex quo audivi quod attraxit ad jus suum omne jus vestrum, nolui dimittere ei hominem suum quietum nisi vellet replegiare eum ad habendum eum in curia vestra, vel saltem coram justiciario vestro in adventu suo in partes illas: quod omnino refutavit, nec potui absolvi. Et ego mandavi justiciario causam sententiæ in me latæ, rogans quod mandaret super hoc voluntatem suam. Justiciarius vero mandavit mihi, quod nullo modo redderem malefactorem quietum, nisi archiepiscopus vellet replegiare ad habendum eum in curia vestra. Mandavit etiam eidem archiepiscopo quod replegiaret sententiam qualemcumque in me latam, et tantum inde faceret ne deterius inde contingeret, et ne negotia vestra remanerent facienda, et mihi in nullo potuit proficere: immo per totam terram vestram facit

me prosequi, prohibendo communionem hominum et aysiamenta villarum, ita quod ad quoddam arduum negotium vestrum exsequendum interesse non potui; videlicet, quod haberetis donationem ecclesiarum de Connactia, quam nunquam habuistis, ad hoc, quod in tota Hybernia non habetis unam ecclesiam dandam. Nec etiam potui esse ad tenendas assisas vestras Dubliniæ in octavis S. Hilarii; et ita in hunc modum promovet idem archiepiscopus negotia vestra in partibus Hyberniæ. Quidam vero dixerunt archiepiscopo quod defamaverat me multum; et ultra, quod ad me excommunicandum (non debet procedere), et etiam propter privilegium quod habetis, ut dicunt, quod capitales ballivi vestri non sunt excommunicandi, vobis inconsultis. Ad quod respondit archiepiscopus, quod cum videret privilegium illud tunc crederet nos illud habere, sed non antea. Ita et in hunc modum se habet idem archiepiscopus erga vos et erga me pro vobis, super quo, si placet, vobis et mihi provideatis, scituri, quod in mandatis meis non invenietis me alium quam mandatorem certarum rerum: et quamvis vincula quibus ligatus sum molestent me, sustineo illa donec vobis super prædictis provideritis, quia volo vos pro posse meo tenere intus ballivam libertatum vestrarum super prædictis . . . . . .[1] et pro Deo et servitio meo provideatis mihi, si fieri potest, quod absolver ab alio, non ab archiepiscopo, qui fecit pronunciari sententiam in me latam, quoniam hoc vobis cederet ad honorem: desicut credo, quod tenebit[2] me in sententia illa, quousque acquiescam in omnibus voluntati ejus . . . . . sed hoc non expediret vobis, secundum quod adhuc operatur erga vos. Provideatis etiam vobis de aliqui-

---

[1] . . . . . .] Prynne conjectures *pro vobis* to be effaced here.

[2] *tenebit*] tenebat, Prynne.

bus probis hominibus et legalibus (in terra) Hyberniæ ad prosequendum negotia vestra, et maxime contra dictum archiepiscopum, qui proponit exheredare vos in partibus illis . . . . . solus ad jura vestra manutenenda, quamvis non esset nisi contra dictum archiepiscopum, quoniam apponit se . . . . . et principaliter ad libertates vestras prosternandas. Ego mando vobis agenda vestra, prout se habent, et . . . . . emendanda illa . . . . . ubi emendatione indigent libenter emendarem. Voluntatem vestram et beneplacitum super prædictis et omnibus aliis, si placet, mihi scire faciatis. Valeat excellentia vestra in Domino.

LXXIII.

Henry, Archbishop of Dublin, to Henry III.

(Royal Letters, No. 802.)

About Jan. or Feb. 1220.[1]

Excellentissimo domino suo et amantissimo, Henrico Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Acquitaniæ, et comiti Andegaviæ, devotus suus H[enricus], eadem gratia Dublinensis archiepiscopus, apostolicæ sedis legatus, cum omni fidelitate promptum et devotum servitium.

The keeper of your forests has infringed on the immunities of my church.

Terræ et tenementa ecclesiæ nostræ, ipsi ab antiquo in liberam eleemosynam assignata, semper pro majori parte libera exstiterunt a forestariis et omnibus aliis exactionibus mundanis. Munita est enim ecclesia nostra in suis libertatibus antiquis, debitis et consuetis, per cartas et confirmationes inclitæ memoriæ domini

---

[1] See note to letter LXXII. This letter is slightly later in date, as Fitz-Adam had in the interim received absolution.

J[ohannis] patris vestri, a forestariis et omnibus aliis mundanis exactionibus et oneribus. Et si forte aliquando contra libertates illius præsumptuose fuisset aliquid attemptatum, unde et venerandæ memoriæ antecessor noster exulavit ærumnis et tribulationibus septennis exsilii, libertates ipsas in statum debitum reformavit, hoc vestra et fidelium vestrarum discreta provisione deletum esse videtur a consequentia, per cartam vestram ad partes Hiberniæ nuper transmissam, in qua non solum ecclesiis et ecclesiasticis viris, sed omnibus sæcularibus et mundanis antiquas, debitas et consuetas libertates concessistis et confirmastis. His autem non consideratis ut deceret, T[homas] Filius Adæ, cui forestam vestram de Hibernia commisistis, terras nostras contra antiquas et debitas ecclesiæ nostræ libertates inforestare contendit, et novas oppressiones et exactiones inducere, capiendo homines nostros et detinendo, potius voluntate propria, ut credimus, quam auctoritate regia. Qui cum propter hujusmodi et alios graves excessus ab archidiacono nostro fuisset excommunicatus, tandem ad cor reversus absolvi meruit. Ob hoc autem et propter negotia vestra cum disposuissemus vestram adire præsentiam, supervenerunt nuncii vestri qui nobis negotia vestra præsentaverunt, qui cum nondum in recessu latoris præsentium cum justiciario in remotis partibus agente locuti fuissent, post ejus allocutionem secundum ipsius responsionem ad commodum et utilitatem vestram in omnibus faciemus. Interim, si placet, donec ad vos veniamus, significate dicto T[homæ] Filio Adæ et aliis ballivis vestris, ut a dictis molestationibus nostris cessent, et nobis et ecclesiæ nostræ debitas permittant libertates. Latori autem præsentium David nuncio nostro super his quæ vobis dicet ex parte nostra de his et aliis regiis negotiis credatis, in cujus ore multa posuimus vobis dicenda; per quem quædam munuscula regiæ celsitudini transmittimus, in proximo per Dei gratiam

missuri, vel personaliter allaturi majora. Conservet Altissimus incolumitatem vestram per tempora longissima.

LXXIV.

Henry, Archbishop of Dublin, to Ralph Neville, Dean of Lichfield.

(Royal Letters, No. 805.)

About Jan. or Feb. 1220.[1]

H[enricus] Dei gr[atia Dublinensis] archiepiscopus, apostolicæ sedis legatus, k . . . . . no magistro R[adulfo] de Nevilla, decano Lichifeldensi salutem, et promptam ad obsequia devotionem cum dilectione sincera.

I intreat your support in my defence of the liberties of my church.

Si . . . . rem erga vos semper gessimus devotionis affectum, ... habuimus confidentiam, gratiam vestram et benignitatem experti nobis in omnibus devotam. Et quanto de vobis plenius [confidi]mus, eo mentis nostræ angustias vobis securius aperimus. Dol[or] . . . . graviter perurget et afficit tristitia, cujus magnitudinem explicare non sufficimus; cum unde gratiam promerere m[eruimus] culpam incurrimus. Novit enim Ille quem nihil later[e pot]est,[2] quod omni fidelitate et diligentia regia negotia procuramus ac procuravimus; et si diligentia et p[otest]as nostra non usquequaque pro voto nostro sufficit ad omnia, multa tamen quæ gravius fierent ex ea sunt impedita. Licet quæcumque possumus bona ad domini regis utilitatem et commod[um] . . . ese faciamus, mala etiam impedientes, apud quosdam tamen, sicut nuper audivimus,

---

[1] See Rot. Pat. April 23, 1219; Rot. Claus. i. p. 400 b.

[2] *potest*] After this appear to follow the words *vobis fidelis;* but the MS. is much defaced, and an erasure was perhaps intended.

habemur suspecti. Cumque ex fidelitate et devotione diuturna, quam erga claræ memoriæ Johannem regem Angliæ illustrem gessimus, et modo erga dominum regem filium ejus gerimus, vobis[1] satis per certa constat experimenta, sicut credimus, et de vobis confidimus, dilectio vestra sinistram concipiet de nobis nullatenus opinionem. Super qua, si placet, mundos nos habeatis et excusatos, nos etiam apud concilium domini regis excusantes. Ob quam removendam, ut innocentia nostra plenius clareat universis, ad partes Angliæ nuper transfretabimus. Nec solum super his gravius angustamur, sed super injuriis et oppressionibus aliis, d[e] qu[ibus] patebit vobis plenius per literas quas domino regi transmittimus. Et cum specialiter ad vestram prudentiam et discretionem spectet disponere et ordinare de regiis negotiis, d[evo]te vobis supplicamus quatenus, intuitu Dei et pro salute animæ vestræ, pro defensione sanctæ ecclesiæ et ecclesiasticæ libertatis, ad honorem etiam domini regis, partes vestras apponatis. Et cum tot et tanta beneficia inclitæ memoriæ Johannes rex Anglorum nobis contulerit, et omnia nostra eis ascribamus, et de illis habeamus, credere non possumus quod dominus rex velit libertates ecclesiæ nostræ in aliquo minorare, aut consuetudines et immunitates earundem libertatum concessas a patre suo et roboratas irritare ; nec insuper, quod difficilius crederemus, libertates et immunitates, quas idem, tam discreta fidelium suorum provisione, in primula ætate et flore juventutis suæ, ecclesiæ et juris ecclesiasticis concessit et confirmavit, revocare ; quæ jam quas[i] approbata noscuntur a domino papa et ejus legato, per sigilli sui appositionem, juramento etiam fidelium suorum, sicut in carta quam ad partes Hiberniæ transmisit continetur. Interim, si placet, hæc et omnia negotia nostra, donec ad partes

[1] *vobis*] Read *ut vobis* (?).

Angliæ venerimus, sicut de vobis specialiter confidimus, foveatis et promoveatis, fidem habentes latori præsentium super his quæ vobis dicet ex parte nostra. Valete.

LXXV.

Hugh de Vivonia to Henry III.

(Royal Letters, No. 71.)

Feb. 1220.[1] Illustrissimo ac reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, et ejus consilio, suus fidelis miles Hugo de Vivenia,[2] salutem, et se ipsum ad pedes.

I will surrender the barton of Bristol, &c. to the earl of Gloucester, when I receive the income promised me for the maintenance of the castle.

Excellentiæ vestræ notifico quod de hoc quod mihi mandastis, scilicet quod redderem Gilberto de Clare comiti Gloucestriæ barton[3] Bristolliæ, buscum de Furcis, chaciam de Keinesham, locutus fui cum consilio vestro super scaccarium vestrum apud Westmonasterium, illi dicens quod prædicto comiti Gloucestriæ prædicta nequaquam redderem, nisi mihi provideretis unde castrum Bristolliæ possem sustinere. Ita vero,[4] quod prædictum consilium vestrum mihi, supra prædictum scaccarium vestrum, promisit centum librarum redditus et centum marcas argenti in escambium ad prædictum castrum vestrum Bristollense sustinendum. Unde mihi adhuc nihil fuit solutum. Ideo volo quod sciatis quod ego prædicto comiti prædicta quæ

---

[1] See Rot. Claus. i. pp. 360 b, 429 b, 454. From these entries it appears that the discussion, of which this letter forms part, lasted from May 1218 to Sept. 1220, at which date Hugh de Vivonia resigned the castle of Bristol to become seneschal of Gascony, and died shortly after. The letter, which appears to have been written in Lent, may belong, therefore, to 1219 or 1220. I incline to the latter date.

[2] *Vivenia*] Viven', MS.

[3] *barton*] Berthon, MS.

[4] *vero*] There appears to be a verb, such as *evenit*, wanting here.

urget non reddam, antequam prædicta conventio mihi fuerit observata, vel antequam provisum sit unde dictum castrum valeam sustinere, et fideliter custodire. Super hoc vero quod mihi mandastis, quod nisi prædicto comiti prædicta reddiderim infra dominicam proximam post hanc instantem mediam quadragesimam, omnes terras quas habeo capietis et tenebitis, donec illi prædicta reddidero, vobis ut domino et domini consilio notifico quod illud bene[1] facere potestis, sed tamen haud illud putavi meruisse. Parentela enim mea et ego, pro servitio domini Johannis quondam regis Angliæ et vestro, fecundiores et divitiores terras quam ego unquam in Anglia habuerim in partibus transmarinis amisimus, et ego domino Johanni quondam regi Angliæ, dum vixit, fideliter servivi, et vobis, post obitum suum, et adhuc servio, et omnibus diebus vitæ meæ serviam, dum vobis placuerit. Valete.

LXXVI.

Reginald de Braose to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 229.)

Carissimo domino et amico suo, domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, Reginaldus de Braus salutem, et pronam ad obsequia voluntatem. Feb. 1220?

Noverit excellentia vestra me in partibus Marchiæ existere, ubi concilium Wigorniense expectavi, et, ni pro majoribus agendis meis in partibus meis expediendum esset, ad vos modo venissem. Sed quia nullatenus ad præsens de partibus meis remanere possum, vos diligenter precor quatenus, pro amore meo I am in the marches, and cannot leave. Let me have royal letters about my knights at Kington.

---

[1] *bene*] bone, MS.

[2] See above, letter LXVIII.

et servitio, mihi habere faciatis literas de militibus meis qui sunt de honore de Kington, quos concilium domini regis per vos vestri gratia mihi concessit habere, et vobis nomina militum per præsentis latorem transmitto. Beneplacitum vestrum mihi vestro in omnibus significaveris,[1] quod secundum posse meum promptus sum exsequendum. Valete.

LXXVII.

Joan of England to her Brother, Henry III.

(Royal Letters, No. 65.)

About Feb. 1220.[2]

Excellentissimo domino et carissimo fratri suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, et domino Hiberniæ, duci Normanniæ, comiti Andegaviæ et Aquitaniæ, J[oanna] sua soror, salutem, et si quid est dulcius salute.

Do not believe what is said against Hugh de Lusignan.

Noverit dilectio vestra me esse sanam et incolumem, sic velle scire et audire de vobis et Ricardo fratre meo. Præterea vos attentius exoro quatenus dictis infidelium fidem perfectam contra dominum H[ugonem] de Lezignan non adhibeatis, sed dictis domini Willelmi de Batille et R[oberti] de Barnevilla indubitanter credatis; et quamcitius poteritis de statu vestro et voluntate me certam, si vobis placet, reddatis.

---

[1] *significaveris*] signifeceris, MS. Just below, the sense requires *ad* before *exsequendum*, but probably the Latinity, not the pen, of the writer is in fault.

[2] See Rot. Claus. i. p. 411.

LXXVIII.

Ivo de la Gaile to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 263.)

About Feb. 1220.[1]

Carissimo domino et amico suo Huberto de Borg, justiciario domini regis Angliæ, Ivo de Gallia, suus ad omnia, salutem.

There is a dispute between the seneschals of Anjou and Rochefort, about the non-observance of the truce.

Noveritis quod contentio fuit, et est, inter senescallum Andegavis et dominum Amarrium de Credon ex una parte, et dominum Guidonem de Rupe Forti ex altera, super hoc quod dominus Guido de Rupe Forte treugas nolebat tenere, et hoc quæ abbatiis, clericis, et mercatoribus infra treugas forisfecerat nolebat emendare. Senescallus vero Andegaviæ hoc audiens, quoddam castrum firmat ante Rupem Fortem. Et quando incepit castrum firmare ego eram in Pictavia. Quo audito, veni ad senescallum et ad dominum Amarrium de Credon, qui dixerunt mihi quod coram mandato domini regis Angliæ et coram vicecomite de Toart emendationes a domino Guidone libenter caperent, et castrum firmare desinerent; et si aliquid domino Guidoni forisfecissent coram vicecomite de Toart emendarent. Et cum[2] vicecomes de Toart venisset, et senescallus Andegaviæ et dominus Amarrius de Credon parati essent coram vicecomite omnia emendare, dominus Guido de Rupe Forti nihil voluit emendare. Quo audito, confusus recessit. Unde vobis consulo quatenus aliquem fortem mittatis in Pictaviam, qui jura domini regis bene possit custodire et violentes corrigere: et quod mihi videtur quod dominus Amarrius de Credon utilitatem domini regis Angliæ multum diligit et honorem.

---

[1] See letter LXXXIX, the writer of which was brother to the Guy, seneschal of Rochefort, mentioned here. See Rot. Claus. i. p. 433, etc.

[2] *cum*] c̄o, MS.

LXXIX.

The Mayor and Burgesses of Rochelle to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,045.)

Feb. or March 1220.[1]

Excellentissimo domino suo atque carissimo Henrico, Dei gratia regi Angliæ illustrissimo, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, atque suo nobili concilio, sui ad omnia humiles et devoti major et burgenses de Rupella, salutem, et regiæ parere per omnia voluntati.

We thank you for the truce with France. W. l'Archevêque and R. de Rancon are harassing your towns.

Super treuga prorogata, Dei gratia, inter vos et regem Franciæ, in quatuor annos ab instanti Paschate, Deo et vobis et vestro concilio grates referimus copiosas; pro certo vobis significantes, quod cum dominus G[alfridus] de Nova Villa camerarius a partibus Pictaviæ recessit, W[illelmus] Archiepiscopi de Partiniaco et R. de Roncon fideles homines vestros de Niorto et S. Johannis Angeliacensis . . . . . gravamine aggravabant graviter, et adhuc aggravant, nec cessant. Quamplures vicini nostri, homines vestri, nobis damna gravia inferebant, et adhuc inferre non cessant, nec ipse in his nec aliis negotiis sufficiens erat, . . . si præsens esset, ad præsens nihil sufficere valeret. Quare vobis humiliter supplicamus, ut ipso utiliorem et magis sufficientem ad partes istas, si placeat, transmittatis; talem vero per quem, cum Dei auxilio, vobis et coronæ vestræ et nobis et patriæ possit in auxilium provideri, et terra possit honorifice gubernari, et qui terras et tenementa defunctorum baronum terræ vestræ, sicut de jure est, jure regio possit obtinere.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 411, Rym. i. pp. 158, 159.

LXXX.

The Mayor and Commune of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,032.)

Illustri et reverendo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, sui et fideles in omnibus major et communia de Niorto, salutem, et fidele servitium cum reverentia. Feb. or March 1220.[1]

Certi sumus quod treugam habetis cum rege Galliæ. Unde excellentiæ vestræ notificamus, et deprecamur benignitatem vestram quatenus talem gubernatorem in terram vestram Pictaviæ transmittatis, qui ad honorem vestrum et commodum dictam terram valeat custodire, et defendere a vestrorum impetu inimicorum; quia qui olim fuerunt quoddam parum fuerunt molles contra vestros inimicos. Nec prætermittendum est quod comes Augy, dominus Portheclie, dominus Gaufridus de Tonai, dominus A. de Rocha Forti, dominus Pans de Mirebello, dominus Ceebranz Chabos, omnes isti migrati sunt ab hac vita ad Dominum. Unde debetis tenere terras suas in manu vestra, usque heredes sui pervenerint ad annos discretionis, qui parvi sunt, et reddiderint debitoria vestra. Ideoque discretioni vestræ preces infinitas porrigimus, et in quantum possumus supplicamus, quatenus talem gubernatorem in sæpedictam terram transmittere dignemini, qui prædicta possit acquirere, quia hoc est vester honor et utilitas. Nihilominus sciatis quod ex quo transmisistis nuntios vestros in Pictaviam, scilicet Willelmum de Bataille et Robertum de Bartleville, vix quidam dies evasit, quin dominus Partenaici vel gentes suæ curreret circa castrum vestrum Niorti, et homines vestros A good governor is much needed in Poitou.

---

[1] Compare letters LXXVII., LXXIX.

caperet. Quapropter vos deprecamur, sicut carissimum nostrum dominum, quatenus vestrum auxilium in brevi nobis tribuere dignemini, quia de vestro consilio et auxilio non parum indigemus.

LXXXI.

The Mayor and Commune of Niort to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 1,031.)

About March 1220?[1]

Viro venerabili et discreto, domino Huberto de Burgo, major et communia Niorti, salutem et obsequium.

We are driven to complain by the unheard of cruelty of William l'Archevêque.

Inaudita crudelitas W[illelm]i Archiepiscopi domini Partina[ici] ad vos compellit conqueri, qui quotidie et incessanter cum consensu aliorum, quos vobis nominare modo non volumus, burgenses domini regis redimit, alios robo . . , bestias aratorias etiam occupando dissipat; latorem presentium, cum duobus sociis suis, sine forisfacto, sine juris defectu, nec in terra sua captos, oculis privavit. Unde amicitiam vestram, de qua non minimum confidimus, suppliciter exoramus, ut nobis, in his tantis angustiis positis, cum domino rege subvenire non differatis; quia hic maximum damnum nobis infert, ut asserit, pro centum marcis argenti, quas ei dominus rex, pater domini regis, promisit, et pro illo proditore, quem vos, quando senescalliam tenebatis, pendistis.

---

[1] Compare the preceding letter.

LXXXII.

The Citizens of Dax to Henry III.

(Royal Letters, No. 160.)

Illustrissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, domino Hiberniæ, fideles ac devoti cives Aquenses, salutem in salutis Auctore. Early in 1220 ?[1]

Regiæ majestati vestræ notum facimus, quosdam cives nostros, scilicet W. Roberti et A. Ricardi, quandam summam pecuniæ domino G[alfrido] de Novill, camerario vestro, ad negotia vestra peragenda mutuasse; W. Roberti centum marcas argenti, alter vero octaginta libras Turonenses. Et plurimum miramur tantum et tam nobilem virum pecuniam et nuncios civium nostrorum tamdiu detinuisse. Vestræ igitur dominationi, ea devotione, diligentia illa qua possumus, supplicamus, quatenus prædictum dominum G[alfridum] de Nevill ad solvendam præfatam pecuniam, ad servitium et negotia vestra mutuatam, compellatis. Pecuniam enim civium Aquensium, et omnia quæ ipsorum fuerint potestatis, ad honorem et servitium vestrum semper parata, et vos et vestri invenietis. Valete in Domino. We pray you to compel Geoffrey Neville to repay the money he owes to our citizens.

LXXXIII.

Hugh de Vivonia to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 257.)

Viris venerabilibus dominis et amicis in Christo carissimis, P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, About March 1220.[2]

[1] Compare note to letter XXIV.; Rymer, i. p. 159.

[2] See the Answer in Rot. Claus. i. p. 414, dated 9 March, 4 Henry III.

et domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, H[ugo] de Vivonia[1] salutem, et cum honore servitium.

May I have the house of Abraham the Jew for Sogernel?

Sciatis quod quædam domus in Bristollia quæ fuit Abraæ Judæi deliberata est, et incidit in manum domini regis. Quare vos supplico quatenus concedatis illam mihi ad opus Sogernel nuncii domini regis; scituri pro certo quod non valet nisi viginti quinque solidos per annum. Tantum inde faciatis quod vobis devotior existam. Valete in Domino.

LXXXIV.

Henry, Archbishop of Dublin, to Henry III.

(Royal Letters, No. 804.)

About March 1220.[2]

Reverendissimo domino suo et amantissimo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, devotus suus H[enricus], eadem gratia Dublinensis archiepiscopus, apostolicæ sedis legatus, salutem et fidelissimum cum debita devotione famulatum.

I am anxious to cross to England to defend myself.

Transmisso dudum vestræ serenitatis mandato, ut G[alfridus] de Marisco, justiciarius vester Hiberniæ, ad vos in Anglia transfretaret, tunc tam nobis quam illi dedistis in mandatis interim ipsius terræ custodiam nobis committi. Quo tamen tunc adventum suum differente, habuimus firmum propositum et desiderium maximum veniendi ad vos, variis ex causis, sicut nuper per David nuncium nostrum regiæ celsitudini significavimus. In

[1] *Vivonia*] Vivon̄, MS.

[2] The original summons to the justiciar referred to in this letter appears to be that entered on Rot. Pat. April 23, 1219. The second summons is found in Rot. Claus. i. p. 400 b; while the entries on Rot. Claus. i. pp. 407, 413, 420, show that Ralph of Norwich was delayed by stress of weather, and was still in Ireland in March, but had returned not long after. Compare also letters LXXII.–LXXIV. The archbishop ceased to be legate in June. See Bull in Brit. Mus. Addit. MS. 15,351.

cujus recessu recenter superveniens R[adulfus] de Norwico nuncius vester, iteratum detulit mandatum ut idem justiciarius suum ad vos maturaret processum, terræ custodia interim nobis deputando.[1] Justiciario autem, ut credimus, jam ad vos transire parato, et se ad transitum expediente, reverso etiam jam a vobis memorato David nuncio nostro, nobis per illum interea significastis quod adventum nostrum ad vos gratissimum haberetis, multiplici ratione. In quo gaudentes, si regiæ placuerit serenitati, nullatenus ad præsens omittemus vestram adire præsentiam, toto [2] desiderio succensi, et cupientes affectanter vos videre, ac vobiscum de negotiis vestris habere colloquium : maxime ut excusetur et purgetur innocentia nostra ab his quæ per quorundam falsas detractiones et mendacia plurima nobis imponuntur : super quibus fides nostra, dudum agnita et satis probata in diuturno servitio et familiaritate claræ memoriæ patris vestri, suspicionem hujusmodi sinistram merito posset et deberet prorsus amovere apud alios, maxime quibus opinio nostra satis cognita est, et fides approbata. Ne igitur iniquitati subjaceat innocentia, et opprimatur veritas falsitate, venturi [sumus] [3] in proximo, Deo favente, ad vos, si vobis placuerit. Regiæ magnitudini supplicamus, cujus indemnitatem conservare desideramus, quatenus voluntatem vestram super his per latorem præsentium nobis rescribatis, firmiter et præcise injungentes ipsi justiciario, ut propter transfretationem meam nullatenus transfretare postponat, et custodiam terræ, juxta quod consilio vestro provisum fuerit, alii interim committat, ut nulla possit prætrudi [4] occasio præcedentibus mandatis, aut ex eo quod transfretare disponimus, sive contra nos aliunde oriri suspicio, quominus ipse transfretet, cujus adven-

---

[1] *deputando*] deputanda, MS.
[2] *toto*] doubtful in MS.
[3] *sumus*] Not in MS.
[4] *prætrudi*] So MS.

tus ad plura vobis maxime necessarius est . . . . . jam nunc præsentia commodius et utilius de regiis negotiis tractabitur; et nos evidentius innocentiam nostram coram omnibus declarabimus, ubi tunc liberius [1] et plenius de vestris negotiis et aliis proponetur. Interim latori præsentium David nuncio nostro super his quæ vobis ex parte nostra dicet fidem habere velitis; ut de præmissis certificemur, ejus adventum, si placet, ad nos accelerantes. Mandamus etiam vobis quædam secreta, quæ scribere nolumus, per R[adulfum] de Norwico, clericum vestrum, qui transfretationem justiciarii expectat, ut una cum eo veniat, vel, si venire noluerit, ad vos quam citius redeat. Valeat diu excellentia vestra.

LXXXV.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 346.)

April 3, 1220.[2]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, carissimo amico suo nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

I am coming to Windsor.

Ea quæ nobis significastis per vestras literas prius nobis per alium fuerant intimata, et jam vobis super hoc scripsissemus, nisi quod in itinere veniendi apud Windesoram fuimus constituti, ubi, dante Domino, erimus proxima secunda feria post instantem Dominicam clausi Paschatis, et cum vos ibidem nobiscum existere debeatis, usque tunc distulimus de præmissis

[1] *liberius*] Doubtful in MS.

[2] The reference to the marshal, manifestly the younger, precludes the year 1219. This limits the date, Pandulph being legate, to 1220–1221. But in 1221 Easter fell on April 11, which is too late.

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
ST. MICHAEL'S COLLEGE
LIBRARY

aliud ordinare, plenius tractaturi de ipsis in loco prædicto vobiscum, et cum ceteris domini regis fidelibus, secundum quod honori et utilitati regiæ videbimus expedire. Super eo vero quod significastis nobis quod castrum de Malesbergia munitur, mandamus vobis quatenus, sine qualibet dilatione aut mora, literas domini regis quanto magis districtiores poteritis fieri faciatis, ad marescallum citius transmittendas, prohibentes expresse ne dictum castrum muniat vel infortiet aliquatenus, sed ab eo quod incepit desistat, statim postquam literas domini regis receperit; et mandata universis qui ad munitionem ejusdem castri aliquid operantur, sub pœna personarum et rerum, ac etiam hereditatum, districtissime inhibentes, ne ad munitionem prædicti castri aliqui operari præsumant, sine domini regis speciali licentia et mandato. Datum Mertoniæ, iij°. Nonas Aprilis.

Forbid the fortification of Marlborough castle.

Indorsed. Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

LXXXVI.

PETER MARC, CONSTABLE OF NOTTINGHAM, AND ALEXANDER DE CORTLINGESTOKE TO PHILIP MARC, SHERIFF OF NOTTINGHAM.

(Royal Letters, No. 739.)

Carissimo domino suo domino Philippo Marc, vicecomiti Notingham, Petrus Marc, constabularius Notingham, et Alexander de Cortlingestok, salutem et fidele obsequium.

April 6, 1220.[1]

Noveritis, domine carissime, quod dominus Rogerus de Monte Begoniæ venit ad comitatum hac die Lunæ in crastino clausi Paschatis, et petiit averia sua aut

We lay before you the case of Lord Roger

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 415.

of Monbegon.

quieta, quia dicebat ea vi et injuste esse capta, aut per vadium et plegium. Et quæsitum fuit ab eo quæ averia et de quibus terris capta petiit. Ad quod responsum fuit quod de omnibus terris suis, scilicet de Warissop, Tuxford, Oswandebec, Wheatele, et Clawrth fuerunt averia sua capta. Ad quod responderunt fideles vestri, cum consilio domini Reginaldi de Karleolo et domini Walteri de Eschweit, qui firmiter nobiscum in agendis vestris steterunt, quod apud Wheatele et Claworth nulla habebat averia, quia terræ illæ erant in saisina domini regis, et in custodia et manu vestra; et quod averia terrarum suarum dictarum capta fuerunt pro magnis transgressionibus suis, et quia ceperat injuste averia Reyneri de Clery, et ea detinuit contra vadium et plegium, et etiam contra servientes domini regis et vestros ad ea deliberanda missos; hoc enim erat contra pacem domini regis et statuta regni. Et interim supervenit Reynerus de Clery, pro quo miseramus ad prosequendam istam loquelam ~~versus dictum Rogerum de Monte Begoñ~~. Qui conquerendo proposuit quod idem Rogerus et sui vi et injuste ceperant averia sua de Clawrth, et ea detinuerant contra vadium et plegium sæpius oblatum. Et ad hoc ostendendum produxit sufficientem sequelam. Habito consilio suo, idem Rogerus defendit totum contra Reynerum, et adjudicata fuit ei lex defensionis. Cum autem deberet eam vadiare, produxit senescallum suum ut eam vadiaret, et hoc ei præcepit. Ad hoc respondit dominus Johannes de Leke quod cum querelatum esset contra ipsum Rogerum præsentem, et pro eo præsente esset responsum, et ei fuisset lex defensionis adjudicata, non viderat nec audierat quod per seneseallum suum legem illam posset vadiare. Et ad hoc maxima pars comitatus consensit. Sed quia totus comitatus ad hoc non consensit, neque certus fuit de hoc judicio faciendo, cum ipse magnus homo erat et baro domini regis, judicium illud respectatum fuit usque ad alium comitatum,

ut interim possent habere super hoc assensum de curia domini regis. Unde bonum est, si placet, quod super hoc assensum concilii domini regis habeatis, ne loquela ista capiat alia vice pro incertitudine ista dilationem. Et sciatis, quando fuit ei lex adjudicata, consideratum fuit quod averia sua quæ propter hoc capta fuerunt deliberarentur, scilicet averia de Warissop, quæ diximus esse capta pro injusta captione et detentione averiorum de Claworth. Post hæc petiit idem Rogerus omnia averia sua de aliis terris suis. Ad quod responsum fuit quod averia de aliis terris suis capta fuerunt, quia auctoritate propria, et sine vobis, et sine omni aliquo ex parte vestra qui hoc facere posset, intruserat se in Wheatele et Clawrth. Et si vellet dare vadium et invenire plegium standi recto de ista transgressione versus dominum regem et versus vos facta, tunc ei averia sua deliberarentur. Qui tunc respondit quod attulerat præceptum domini regis literatorie, quod vicecomes faceret ei saisinam de terris illis et de dimidietate molendini de Rafford, et quod habuit saisinam de illis per Ricardum Dubleserjant tanquam per servientem vestrum. Ad quod responsum fuit quod ille Ricardus non fuit serviens vester, nec serviens de feodo, nec aliquando potestatem, nec aliquid præceptum habuit ad hoc faciendum. Et ad hoc quod dixit quod attulerat præceptum domini regis de saisina habenda, diximus quod verum fuit illum præceptum domini regis portasse, sed in literis illis continebatur quod secundum tenorem cartæ quam habuit de domino Johanne rege fieret ei saisina. Et desicut ipse cartam illam non ostenderat vobis, postquam literas illas vobis attulerat, vos non possetis nec deberetis fecisse ei saisinam, nisi contra præceptum domini regis evidenter veniretis. Et pro tantis transgressionibus et excessibus per consilium comitatus petivimus ab eo vadium et plegium standi juri. Et quia hoc nullo modo voluit facere, nec etiam ab intrusione sua de

Wheatele et de Clawrth desistere et recedere, consideratum fuit per comitatum quod averia ipsius capta detinerentur et plura caperentur. Et ita superbe recessit, maligne dicens, "Ex quo non vultis averia mea "mihi reddere, ego perquiram ea ubi potero." Et post recessum ejus mandavimus ei ter, per consilium comitatus, per plures milites, quod ipse rediret auditurus considerationem comitatus, quia libenter ei eam faceremus in omnibus. Et ipse sicut inceperat ita superbe recessit. Unde dictum fuit in comitatu quod, nisi fuisset tam magnus homo et baro domini regis, per corpus ejus pro tantis transgressionibus juste deberet retineri.

Præterea sciatis quod quidam latrones sunt in gayola, qui faciunt se probatores, de quibus parvum commodum posset haberi, et scandalum patriæ vobis generari, cum ipsi quosdam appellant, et in ipso appello se retrahunt. Unde bonum esset quod perquireretis vobis præceptum domini regis, ut vos placita illa possetis tenere, et gayolas de illis deliberare, associatis vobis aliis discretis viris de comitatu. Adhuc sciatis quod præpositi de Notingham nec præpositi de Dereby nihil reddiderunt adhuc de firma. Valete.

LXXXVII.

Henry III. to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 185.)

Shortly before April 10, 1220.[1]

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ et Aquitaniæ, comes Andegaviæ, dilecto et fideli suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 414 b.

Questi sunt nobis leprosi de Lancastria, qui sunt de eleemosyna nostra, quod vicecomes, forestarii, et servientes sui eis molestiam et gravamen injuste inferunt, et eos super eleemosyna illa vexare non cessant, prout lator præsentium vobis referre potest. Quare vobis mandamus, rogantes quatenus detis eis in mandatum, per literas nostras, ut de cetero ab hujusmodi molestia et vexatione desistant. Et quoniam sigillum nostrum nobiscum non fuit, has literas sigillo dilecti et fidelis nostri W. de Cantelupo fecimus sigillari. Valete.

Order the sheriff and foresters of Lancaster to desist from annoying the lepers there.

LXXXVIII.

Fawkes de Breautè to Pandulph, Bishop Elect of Norwich.[1]

(Royal Letters, No. 332.)

Venerabili domino et patri in Christi carissimo P[andulfo], Dei gratia Norwicensi electo, domini papæ camerario et apostolicæ sedis legato, Falkesius de Breaute, salutem et debitam cum devotione reverentiam.

April 15, 1220.

Audivi quod quædam gentes de manerio domini regis, scilicet de Beyford et Esenden, hac die Mercurii proxima post octavas clausi Paschatis ad vestram accesserunt præsentiam, de me et meis querimonias proponentes infinitas; unde multum admiror, cum multotiens eas convocavi coram me, exigens si aliquid eis fieret in contrarium ab ballivis meis, sed nihil super hujusmodi mihi intimaverunt, cum custos eorum et ballivus ex parte domini regis sim superior. Propter quod[2] mihi videtur quod malitiose ita conquerendo in

I am surprised at the complaints of the men of Bayford and Essingdon.

[1] A very similar letter was written to Hubert de Burgh.

[2] *quod*] quid, MS.

me et meos insurrexerunt. Quapropter vestræ supplico excellentiæ quatenus diligenter velitis inquiri, si gentes prænominatæ in querimoniis suis fuerint transgressæ, vel ballivi mei eisdem fuerint injuriati ; pro certo scientes quod ballivi mei, ut audivi, nullam actionem penes ipsas habent, præter quam gentes jam dictæ sibi attraxerunt de bosco domini regis, et sua voluntate assartaverunt. Quæ quidem assarta ballivi mei exigunt in manum domini regis revertenda, cum inde nullum habeant warrantum a domino rege vel alio. Valete.

LXXXIX.

Pagan de Poscener to Henry III.

(Royal Letters, No. 1055.)

Early in April 1220?[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Paganus de Pochunneria, suus in omnibus, salutem et servitium fidele.

The annuity granted me by king John is in arrear.

Noverit majestas vestra regia Johannem bonæ memoriæ dominum et patrem vestrum mihi centum libras Turonensis monetæ pro redditu dedisse, et in camera sua annuatim assignasse. Et quoniam dictum redditum non habui, ex quo idem Johannes a partibus nostris recessit, vestram super hoc exoro sublimitatem, ut eundem redditum, si vobis placuerit, mihi tanquam vestro restituatis.

I am besieged in Rochefort by the seneschal of Anjou.

Ceterum sciatis me valde indigere auxilio vestro, et avario vestro, propter magnum[2] castrum de Rupe Forti perfecte firmandum. Obsessi enim sumus, ego

---

[1] See letters LXXVIII., XC. | [2] *magnum*] mannū, MS.

et frater meus, a prima hebdomada[1] quadragesimæ, a senescallo Andegaviæ, qui firmavit quoddam castrum ab opposito castri de Rupe Forti, scilicet in rupe quæ dicitur Gasqueigne. Vos autem utamini prudentum virorum consilio, in tantum de avario vestro mihi succurrentes ad illud castrum firmandum, quod in manu mea habeo, ne propter defectum auxilii damna vobis eveniant, et ut in servitio vestro fideliter et devote valeam permanere; et excellentiæ vestræ ad gratiarum teneat actiones.

XC.

Henry III. to Philip Augustus.

(Royal Letters, No. 1056.)

Reverendo domino suo Philippo, Dei gratia illustri regi Francorum, consanguineus suus, si placet, Henricus, eadem gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ et Aquitaniæ, comes Andegaviæ, salutem et amorem. April 23, 1220.

Datum est nobis intelligi per fideles nostros et fide dignos, tam transmarinos quam cismarinos, quod senescallus Andegaviæ firmare cœpit castellum quoddam prope castrum de Rupe Forti, immo quasi juxta illud, videlicet in dominio nostro et terra saisinæ nostræ, in dispendium et gravamen prædicti castri nostri de Rupe Forti, immo totius terræ nostræ de partibus illis, contra formam treugæ factæ inter vos et dominum Johannem regem patrem nostrum, prorogatæ nuper et confirmatæ, vestri gratia, inter vos et nos, mutuo consensu pariter et sacramento. Et quia decet excellentiam vestram, sicut multo debito tenemini, formam A castle is being fortified close to Rochefort, contrary to our truce, which you are therefore re-

---

[1] *hebdomada*] ebodmada, MS.

quested to have demolished.

illius treugæ inviolabiliter per omnia et integre conservare, sicut et nos volumus ex parte nostra prompta voluntate, monemus serenitatem vestram et rogamus quatenus id quod firmatum est in dicto castello tali loco sito, dirui et annihilari, juxta quod forma treugæ continet, jubeatis.

Teste Huberto de Burgo, justiciario nostro, apud Westmonasterium, vicesimo tertio die Aprilis.

XCI.

The Citizens of Dublin to Henry III.

(Royal Letters, No. 837.)

About Apr. 1220.[1]

Excellentissimo domino suo et merito semper diligendo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, fideles sui cives Dubliniæ, salutem, cum devoto et fideli famulatu.

A question of jurisdiction has arisen between the archbishop of Dublin and ourselves.

Noverit excellentia vestra quod, post recessum fidelis clerici vestri Radulfi de Norwico a Dublinia, mota est quædam controversia inter dominum Dublinensem archiepiscopum et nos, hoc ipso contingente, quod duo homines habitantes in montanis, asserentes se homines domini Dublinensis archiepiscopi, in foro civitatis vestræ Dubliniæ quendam civem, et uxorem cujusdam alterius civis violenter verberaverunt. Quorum facto cum clamore præpositis notorio attaciati sunt. Ballivi vero archiepiscopi curiam domini sui postulaverunt, ipsos exigentes quietos et solutos. Videbatur etiam nobis ipsum de tali trangressione curiam habere non debere, quia ubi transgressio facta est debet emendari.

---

[1] See the entries relating to Ralph of Norwich, Rot. Claus. i. pp. 407, 413, and letters LXXII.–LXXIV.

Et alia ratione, quia dominus archiepiscopus tale placitum nunquam a curia nostra ejecit, nec aliquis antecessorum suorum. Ceterum sciat vestra regia majestas, quod eo tempore quo placita et hundredum fuerunt in manibus illustris [1] domini nostri Johannis inclitæ memoriæ patris vestri, senescalli sui vel ballivi eandem jurisdictionem, qua et nos vestri gratia fungimur, super talibus loquelis in curia civitatis vestræ de hominibus archiepiscopi consecuti fuerant, et dignitatem, et libertatem. Et postquam civitatem nostram nobis ad feodi firmam tradidit, hac eadem libertate et dignitate usi sumus, usque ad hunc diem, et, Deo dante, de cetero utemur. Ob quam causam dignitatem et libertatem nostram diminuere, vel decrescere non ausi sumus, nec volumus, nec potestatem habemus, sine consensu vestro regio vel præcepto. Ob hanc rationem nihilominus ballivi archiepiscopi homines ipsos exigebant quietos, et curiam suam. Dicit etiam dominus archiepiscopus ipsum habere cartam ex eadem libertate de dono Johannis inclitæ memoriæ patris vestri. Sed quia de tali carta nunquam loqui audivimus, nec in terra nostra lecta fuit, nec usitata, non ausi fuimus eidem in præjudicium dignitatis vestræ et honoris curiam dare, sed homines suos eidem plegiavimus, sub tali conditione quod alias ad curiam nostram reducerentur, ut super his maturum haberemus consilium, ne contra dignitatem vestram vel dominum archiepiscopum in nullo delinqueremus. His autem diebus, ballivis archiepiscopi statutis, absentaverunt se ballivi, et plegii ad curiam eisdem statutam non venerunt; ob quam causam ceciderunt in misericordia, et quia homines plegiatos ad eandem curiam non habuerunt. Præterea ad proximum hundredum sequens adduxerunt ad curiam nostram unum ex malefactoribus, et

[1] *illustris*] L., MS.

non alium ; qua de causa plegii iterato ceciderunt in misericordia. His dictis, ballivi archiepiscopi exigebant hominem ipsum quietum, dicentes quod si ipsum quietum habere non possent, sine justitia in curia nostra facienda, nullatenus ipsum adducerent : et ipsum ibidem demiserunt. Super hoc conquesti sunt ballivi archiepiscopi domino G[alfrido] de Marisco, justiciario vestro Hiberniæ, qui vicecomitem suum ad curiam nostram transmisit, præcipiens quod homines archiepiscopi, salva jurisdictione vestra et dignitate, plenam haberent justitiam. Nos vero præcepto suo consentientes eramus, secundum legem civitatis vestræ usitatam, ut supradictum est. Ceterum his dictis respuerunt curiam nostram, et querelam factam justiciario vestro ; admonentes nos incontinenti per clericos, ut prædictum hominem quietum redderemus ; dicentes quod nisi deliberaretur, vinculo excommunicationis nos innodarent. Nos vero severitatem ipsorum et malitiam dubitantes, inducias petebamus usque ad adventum justiciarii, qui tunc temporis in longinquis partibus existebat ; et noluerunt dare. Iterato per duos dies sequentes nos per clericos admonebant, ut ipsum hominem quietum redderemus. Et quia eorum propositum sciebamus malitiosum, sæpius petebamus per legales homines eis a nobis transmissos inducias, quoadusque majestati vestræ regiæ significassemus, vel donec justiciarium vestrum super his consulerimus, cujus custodiæ nos tradidistis. Hoc etiam noluerunt, sed penitus excommunicare nos voluerunt. Nos vero, quia omnia eis obtulimus quæ de hac controversia in potestate facere habuimus, sine vobis prohibuimus, ex parte Dei et vestri, ne aliquam sententiam in præjudicium dignitatis vestræ in civitate vestra vel in nobis inferrent ; et multotiens appellavimus, ponentes dignitatem nostram, civitatem vestram, et nos, sub protectione Dei et apostolica. Super his appellationibus factis præpositos civitatis vestræ ab ingressu

ecclesiæ interdicebant, et postea excommunicaverunt. Ceterum his peractis, senescallus civitatis vestræ et viginti et quatuor majores consilii, qui ad leges civitatis vestræ custodiendas statuti sunt et libertates, Dominica Palmarum ab ingressu ecclesiæ interdicebant, et die Jovis Absolutionis ipsos excommunicaverunt. Ad pedes siquidem majestatis vestræ devoluti, humiliter supplicamus et devote, quatenus, pro Dei amore et salvatione animæ vestræ, festinum ad hoc nobis præbeatis consilium, necnon et compendiosum; quod vobis ad honorem vertatur, nobis autem ad commodum; desicut ob observationem dignitatis vestræ, et majestatis vestræ illusionem, maximum inivimus certamen. Valeat et vigeat vestra regia potestas per tempora longiora.

On which we pray your speedy help and counsel.

XCII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 373.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, nobili viro et amico suo H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino. April 26 1220.[1]

Nobilitatis vestræ literas, quas nobis per Radulfum Gernum et W[illelmum] Filium Warini destinastis, affectuose recepimus, et quæ continebantur in eis, ac ea quæ nobis viva voce proponere voluerunt, intelleximus diligenter. Verum cum dies mali sint, et quotidie excrescit hominum malitia et dierum, non credimus aliquid justitiæ deperire, si ex causa ipsius executio prorogatur. Unde placet nobis ut in causa,

Postpone the countess of Augy's cause, if you think well.

[1] See letter XCIX.

quæ inter nobilem virum W[illelmum] comitem Warrenæ et R[obertum] de Veteri Ponte pro comitissa Augy in curia regia noscitur agitari, terminus prorogetur, secundum quod videritis expedire. Sane si idem comes honorem domini regis ac suum attenderet diligenter, honorem aliorum ipsius honori non utique anteferre deberet, sed ejusdem domini honorem procuraret præponere[1] utilitatibus singulorum. De termino autem prædictis prorogando locuti fuimus cum nuntiis antedictis. Et super his nobili viro R[oberto] de Veteri Ponte nostram scribimus voluntatem per venerabilem patrem R[icardum] episcopum Dunelmensem, cum quo et Falkesio de Briaute tractatum habuimus super his, qui tunc nobiscum erant præsentes. Datum apud Dunstaple, sexto Kalendas Maii.

Nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

XCIII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 360.)

April 30, 1220.[2]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto sibi in Domino Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis, salutem in Domino.

Do not leave the exchequer.

Præsentium tibi tenore mandamus ne a scaccario pro alicujus mandato cum sigillo aliqua ratione recedas; quoniam sic et scaccarii processus et regis impediretur utilitas. Datum Cirencestriæ, ij°. Kalendas Maii.

Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis.

[1] *præponere*] postponere, MS. | [2] See letter XCVII. and note there.

XCIV.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Eustace de Fauconberg, Treasurer, and Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 362.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilectis in Christo filiis et amicis suis Eustachio de Faucumberg thesaurario, et Radulfo de Nivill, vicecancellario domini regis, salutem et sinceræ dilectionis affectum. April 30, 1220.[1]

Discretionem vestram monemus attentius, legationis qua fungimur auctoritate firmiter injungentes, quatenus circa factum scaccarii omnem studium et diligentiam adhibentes, pecuniam quam habere poteritis in domo Templi Londoniæ deponatis, nulli ex ea aliquid tribuentes absque nostro mandato ac licentia speciali. Inhibemus etiam firmiter ne sigillum a scaccario pro alicujus mandato recedat. Datum Ciricestriæ, ij°. Kalendas Maii. Deposit the money you receive in the Temple.

Indorsed. Eustachio de Faucumberg, thesaurario, et R. de Nevill, vicecancellario domini regis.

XCV.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Henry III.

(Royal Letters, No. 754.)

Carissimo domino et fratri suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Late in April 1220.[2]

---

[1] See letter XCVII., and note there.

[2] It may be doubted whether the letter to Llewellyn, printed in Rymer, i. p. 159, under the date of May 1, is an answer to this, or this to it.

Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, L[ewelinus], princeps Norwalliæ, salutem et seipsum.

Send the escort I have asked for, and I will meet you at Shrewsbury.

Supplicamus vobis attentius, rogantes quatenus scribatis concilio vestro, quod ipsi faciant nos habere conductum quem petivimus, veniendo Salopesbiriam die nobis ibidem constituto, scilicet dominum Cantuariensem, et dominum justiciarium, et dominum comitem Gloucestriæ, et dominum Falkesium de Breaute, et nos per Dei gratiam illuc veniemus, sicut nobis injunctum est. Cetera vobis lator præsentium viva voce plenius significabit. Valete.

XCVI.

Queen Isabella to Henry III.

(Royal Letters, No. 392.)

Early in May 1220.[1]

Carissimo filio suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Y[sabella] eadem gratia regina Angliæ, dominæ Hiberniæ, ducissa Normanniæ, Aquitaniæ, comitissa Andegaviæ et Engolismæ, salutem et maternam benedictionem.

I have married the Count of La Marche.

Significamus autem vobis quod cum comites Marchiæ et Angolismæ in fata decesserunt, dominus Hugo de Leziniaco quasi solus et sine herede in partibus Pictaviæ remansit, et non permiserunt amici ejus quod filia nostra lege maritali ei copularetur, quæ tam teneræ ætatis est; sed consilium ei dederunt quod talem duceret in uxorem de qua cito heres exiret, et prolocutum fuit quod uxorem caperet in Francia. Quod si hoc fuisset,

---

[1] See answer in Rymer, i. p. 160, dated May 22, the *year* of which is settled by the invitation it contains to be present at the translation of St. Thomas of Canterbury.

tota terra vestra in Pictavia et Gasconia et nostra amitteretur. Nos autem videntes magnum periculum quod potuit emergere si istud maritagium foret, (et consiliarii vestri nullum consilium in nobis apponere voluerunt) dictum H[ugonem], comitem Marchiæ, duximus in dominum ; et sciat Deus quod nos magis hoc fecimus pro utilitate vestra quam pro nostra. Unde vos rogamus, ut carum filium, quod hoc vobis placeat, cum hoc cedat maxime utilitati vestræ et vestrorum, et precamur vos diligenter quod ei reddatis jus suum, scilicet Niortum, Castrum Exonense et de Rokingham, et tria millia et quingentas marcas quas pater vester, maritus quondam noster, nobis legavit: et ita, si placet, vos habeatis erga eum qui tam potens est, quod in vobis non remaneat quin vobis bene serviat. Nam bonum animum habet vobis fideliter servire pro toto posse suo, et certæ sumus et in manu capimus quod bene vobis serviet, si vos ei jura sua reddideritis: et ideo consulimus quod super prædictis consilium opportunum habeatis. Et quando vobis placuerit, pro filia nostra, sorore vestra, mittatis, quoniam eam penes non habemus; et per certum nuncium et literas patentes et eam nobis mittetis.

XCVII.

Hubert de Burgh, Justiciar, to Eustace de Fauconberg, Treasurer, and Ralph Neville, Dean of Lichfield.

(Royal Letters, No. 639.)

May 6, 1220.[1]

Hubertus de Burgo, justiciarius Angliæ, dilectis suis E[ustacio] de Faukemberg, domini regis thesaurario, et Radulfo de Nevill, decano de Lichefeld, salutem.

I have told the legate I will agree to his arrangements.

Sciatis quod hac die Mercurii, vigilia Ascensionis Domini, misit dominus legatus ad nos duos de clericis suis, magistrum Randulfum de Harpele et magistrum Harding, per quos nobis mand[avit] quod per consilium nostrum ad honorem Dei et commodum domini regis ex toto operabitur; et quod plurimum affec[tat] nobiscum loqui, nec de partibus Cyrencestriæ recedet, donec nuntii prædicti ad eum revertantur. Nos autem illi mandavimus, quod si consilio vestro voluerit acquiescere, nos consilio ipsius ad honorem Dei et commodum domini regis et regni diligenter acquiescemus. Ceterum sciatis quod statim post instans festum Ascensionis versus Londoniam, Deo dante, tendemus. Dicebant autem nobis nuntii quod ipse diligenter accedat versus partes de Windlehora ad loquendum nobiscum. Valete.

---

[1] A comparison of this letter with those from Pandulph of May 10, 12, and 16 determines the year of all. For in 1219 Ascension day fell on May 16, and in 1221 on May 20, before either of which dates Pandulph had left Cirencester. But in 1220 it fell on May 7, which leaves time for the messengers to have returned before the 12th, when he was still there.

XCVIII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 355.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto filio R[adulfo] de Nivill, vicecancellario regis, salutem in Domino. May 10, 1220.[1]

Licet aliquantula fuerimus infirmitate gravati, per Dei gratiam jam in convalescentia sumus. Dilectionem igitur tuam monemus et hortamur, quatenus circa factum domini regis, et specialiter circa factum scaccarii, quod imminet in præsenti, insistas fideliter et devote; et formam pacis per latorem præsentium nobis mittas. Item formam sub qua dominus Gualo castra ad custodiendum tradebat nobis mittas, si ipsam habes, vel ab his qui sciunt diligenter inquiras, et quod inveneris nobis rescribes. Datum Cirincestriæ, vj°. Nonas Maii. Attend to the exchequer. Send me a form for granting custody of castles.

Indorsed. Radulfo de Nivil.

XCIX.

Richard, Bishop of Durham and Chancellor, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 217.)

R[icardus,] Dei gratia Dunelmensis episcopus, domini regis cancellarius, carissimo in Christo amico, domino H[uberto] de Burgo, justiciario, salutem, et sinceram in Domino dilectionem. About May 10, 1220.

---

[1] See preceding letter.

I report the result of my interview with Robert Vipont. (See letter XCII.)

Sciatis quod dominus R[obertus] de Veteri Ponte occurrit nobis apud Andereshou in Richemundesira, in crastino Ascensionis Domini, divertendo recto tramite suo per unam dietam, quia jam iter suum arripuerat eundi ad coronationem domini regis. Cui cum exposuissemus quod dominus legatus se injunxerit ei exponenda, respondit nobis præcise quod nullatenus omitteret quin iret ad coronationem domini regis, et quod diem sibi datum in curia domini regis in banco in octavis S. Trinitatis versus comitissam Augy nulla ratione prorogaret; sed si ad diem illum justitiam habere poterit per attornatos suos multum placebit ei, et redditum suum in tantum accelerabit, quod occurret regi Scotorum apud Twedam, ad conducendum eum usque Eboracum, cum aliis magnatibus, sicut provisum fuerat. Et hæc vobis significamus, ut ea sciatis. Valete.

C.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No 361.)

May 12, 1220.[1]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto sibi in Christo Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis, salutem in Domino.

I remind you of my injunctions about the exchequer.

Gratum gerimus et acceptum, discretionem tuam in Domino commendantes, quod circa factum scaccarii et alia regis negotia curam et sollicitudinem adhibes diligentem. Ad quæ fidelius et diligentius procuranda prudentiam tuam sollicitandam duximus et monen-

---

[1] See letter XCV.

dam, legationis qua fungimur auctoritate firmiter injungentes, quatenus de pecunia scaccarii nulli tribui permittas præter nostram conscientiam et mandatum, sed des operam efficacem ut pecunia ipsa in domo militiæ Templi Londoniæ fideliter deponatur. Rogamus autem et monemus prudentiam tuam, ut verbum secretum quod tibi diximus studeas loco et tempore fideliter procurare. Datum Cirencestriæ, iiij°. Idus Maii.

Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis.

CI.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 354.)

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto sibi Radulfo de Nevill, vicecancellario, salutem et sincerum amorem. May 16, 1220.[1]

Quia de fide vestra fiduciam gerimus specialem, pro negotiis ecclesiæ ac regis vos sollicitamus fiducialius et frequenter. Hinc est quod devotioni vestræ mandamus, quatenus circa factum scaccarii solliciti existentes, de universis quæ aguntur circa eum nos per vestras literas reddatis plene certos. Si autem his diebus vos vacare contingat, et in scaccario non sint aliqua facienda, et ad beatum martyrem visitandum ire velitis, placet nobis ita. Tamen quod redeatis sine mora, et deponatis sigillum domini regis sub If you leave London, deposit the great seal in the Temple.

---

[1] See the probable reference in the letter to the translation of St. Thomas of Canterbury. Also the letters of Pandulph, written earlier in this month.

vestro sigillo in domo Templi donec redeatis. Datum Gloucestriæ apud Lantoniam, xvij°. Kalendas Junii.

Indorsed. R. de Nevill, vicecancellario.

CII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 359.)

May 18, 1220.[1]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto filio Radulfo de Neville, vicecancellario domini regis, salutem in Domino.

Pay none of the money you are receiving to any one.

Intellectis literis quas nobis misisti, præsentium tibi tenore mandamus, sicut alias tibi mandasse meminimus, quatenus de proventibus perceptis vel percipiendis, ad scaccarium proventuris, nulli tribuas nec tribui aliqua ratione permittas, cum, sicut bene novisti, dominus rex multis sit debitis oneratus. Datum Gloucestriæ apud Lantoniam, xv°. Kalendas Junii.

Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis.

CIII.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Royal Letters, No. 364.)

May 26, 1220.[2]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto amico suo Radulfo de Nevill, domini regis vicecancellario, salutem in Domino.

---

[1] See note to the preceding letter, and the date of place.

[2] See note to letter CI.

Literis vestris plenius intellectis, discretioni vestræ mandamus, quatenus ea quæ per easdem literas intimastis fideliter et diligenter exsequi procuretis, pro nullius mandato a scaccario recedentes. Injungatis autem Nycolao, ut ad opus domini regis et nostrum reponat avenam et fœnum et alia necessaria omnia, apud Turrem Londoniensem. Commendamus autem fidem et diligentiam vestram, super his quæ nobis intimare curastis. Datum Gloucestriæ apud Lantoniam, vij°. Kalendas Junii.

Do what you propose. Remain at the exchequer.

Indorsed. Radulfo de Nevill, vicecancellario domini regis.

CIV.

Honorius III. to Pandulph, Bishop elect of Norwich.

(Papal Bulls in Public Record Office.)

Honorius episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio P[andulfo], Norwicensi electo, camerario nostro, apostolicæ sedis legato, salutem et apostolicam benedictionem.

May 28, 1220.

Præsentium tibi auctoritate mandamus quatenus neminem de regno Angliæ, quantumcumque fidelis aut familiaris existat carissimo in Christo filio nostro Henrico regi Anglorum illustri, plus quam duo de castris regiis in sua tenere custodia patiaris, cum id credamus regis ejusdem utilitatibus expedire; contradictores per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Datum Viterbii, quinto Kalendas Junii, pontificatus nostri anno quarto.

Let no one have more than two royal castles.

CV.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Pandulph, Bishop elect of Norwich.

(Royal Letters, No. 752.)

May 1220.[1] Reverendo patri suo P[andulfo], Dei gratia Norwicensi electo, domini papæ camerario, et apostolicæ sedis legato, L[ewelinus], princeps Norwalliæ, cum debita devotaque reverentia salutem.

The king has no rights, except homage, over the lands of Melenith.

Literas vestræ sanctitatis, sicut decebat, cum debita veneratione suscepimus, quibus nobis mandastis quod seisinam faceremus Henrico de Alditheleg ad opus domini regis de terra de Melenith, quæ fuerat Hugonis de Mortuo Mari, et quam nos habebamus in custodia. Ad quod vobis dicimus quod seisinam quam dominus rex deberet habere in terra illa, sicut plenius antecessores sui habuerunt de terra illa, obtulimus domino regi quando fuimus in præsentia ejus apud Salopesbiriam, scilicet homagium nobilium virorum qui de eo debent tenere terram illam, quia nullum aliud servitium debent nisi servire domino regi in Wallia, si opus fuerit, et hoc per nos. Sed et homagium ipsorum ad nostrum pertinet principatum, si Deo et domino regi placeret. Sed quousque Deus promoveat indolem excellentiæ domini regis ad ætatem provectiorem, de nullo nos ei movebimus quæstionem, ubicunque aliquid juris sibi debeat vindicare. In terra prædicta non habebamus aliquod dominicum, nec dominus rex debet habere. Nescimus ergo quam ei seisinam faceremus, ex quo quam debuit sicut antecessores sui habere seisinam refutavit. Et ad eam habendam, quicquid ad nos pertinuerit, si opus fuerit, adhuc facere non

---

[1] See the mandate to which it replies, Rot. Claus. i. p. 414, dated May 10.

omittemus, salvo jure nepotum nostrorum, in quorum quidem præjudicium, salva et vestra et domini regis reverentia, nihil quod cedat ad commodum Hugonis de Mortuo Mari, qui incessanter nobis inimicatur, nobis non incur . . . . . Quod si non faceret, siquid deberet habere de terra illa, id eum habere nobis non displiceret. Judicet Deus inter ipsum et nepotes nostros; et si eos exheredare nitatur, nonnulli erunt fortassis qui contradicant. Nobis non erit imputandum, si scandalum vel perturbatio oriatur in marchia inter Angliam et Walliam, per eos qui præsunt consilio domini regis, præsertim cum nos minime admittamur ad consilia domini regis in hac parte, sive præsentes simus sive non; licet Deus sit nobis testis quod non est, sicut credimus, alius in mundo qui magis velit providere honori domini regis et utilitati quam nos, in justitia et æquitate secundum statum Walliæ. In manu Domini sunt omnes fines terræ. Valete.

CVI.

The Mayor and Burgesses of Rochelle to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,048.)

Excellentissimo domino suo atque dilectissimo, Henrico, Dei gratia regi Angliæ illustrissimo, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, atque suo nobili et prudenti concilio, sui ad omnia humiles et devoti major et burgenses de Rupella, salutem, et sua negotia, quamdiu vixerit, fideliter ad honorem suum et utilitatem pariter pertractare. About May 1220.[1]

[1] Compare letters CXIV., CXV. But I feel it impossible to speak with precision.

The Count of La Marche has declared his intention of doing us all possible injury. A powerful man is much needed as seneschal.

Excellentiam regiam nolumus latere, quod postmodum quod Morellus fidelis nuntius noster iter arripuit versus partes Angliæ de mandato nostro, dominus H[ugo] de Lezignan, comes Marchiæ, nobis per suas literas mandavit, quod res nostras ubicumque posset invenire occuparet, nosque nec nostra de cetero sub sua custodia haberet vel protectione, immo damna quæcumque posset nobis inferret. Quod utique Templarii nobis erga ipsum inquisierunt, indemnitati vestræ et vestrorum curam sedulam in his et in omnibus adhibentes. Siquidem præterire nolumus quod dominus venerabilis Xanctonensis episcopus, per Dei gratiam bono zelo ductus erga vos et vestros, vestra negotia totis viribus in bonum promovet et accrescit, nos tanquam filios ab omni molestia et gravamine defendens, pro posse suo, in omnibus nostris negotiis et agendis. Sed quia quotidie ab hostibus vestris et nostris incessanter affligimur, regiam excellentiam humiliter exposcimus et devote, ut nobis viriliter et potenter succurrere festinet. Nam si virum potentem mittere in proximo curaverit, certi sumus quod multi barones ad fidem suum revertentur, cum ipsi viva voce promittant. Cum quorum auxilio dicti viri effrænata superbia pariterque contumacia poterit profugari, regiaque jurisdictio plus sperato poterit[1] augmentari.

---

[1] *poterit*] After this word there is an erasure in the MS., probably cotemporary.

CVII.

The Mayor and Commune of Bourdeaux to Henry III.

(Royal Letters, No. 166.)

Spring 1220 ?[1]

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustrissimo regi Angliæ, domino Hyberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, sui fideles homines major totumque commune Burdegalense, salutem et totius devotionis reverentiam, cum omni prompto et parato obsequio.

We humbly pray you to confirm the liberties granted us by King John.

Cum dominus rex Johannes pater vester bonæ memoriæ, cujus anima possideat cœleste consortium et habeat perenniter, nobis dederit quietantiam et libertatem, sicut in carta sua patente sigilli sui auctoritate roborata, cujus transcriptum et formam celsitudini vestræ transmittimus, continetur, supplicamus vestræ regiæ potestati quatenus amore et reverentia Dei, et intuitu dilectionis domini regis Johannis patris vestri, cujus anima fruatur cœlesti regno, quietantiam illam et libertatem, secundum formam transcripti literarum domini regis Johannis patris vestri, auctoritate vestrarum literarum patentium vestro sigillo munitarum nobis donare, concedere, confirmare dignemini. Quod si facere vobis placuerit, homines vestri Burdegalenses tam pauperes quam divites, licet multis et variis gravaminibus per longa tempora sint gravati cum guerris, cum diversis missionibus multis modis factis, et in vestra villa claudenda et munienda, et pluribus aliis rebus, ita pacatos se tenebunt, quod aliquid quod pro fidelitate nostra servanda sustineant non poterit illis esse grave, sed bonum et acceptum.

---

[1] Compare the following letter, but the date is very uncertain.

Et de hoc, domine, si vobis placet, Rostando Columbi burgensi nostro voluntatem vestram declarare dignemini. Ad ultimum celsitudini vestræ supplicamus, quatenus senescallum nobis transmittatis, talem qui sit bonus et utilis terræ, et sicut senescallus[1] Angliæ, talis ad quem recursum possitis habere, si erga vos offenderet.

CVIII.

The Mayor and Commune of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,035.)

Spring 1220?[2]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, fideles sui major et communia de Niorto salutem, et obsequium promptum et devotum.

We hear you intend to make the viscount of Thouars our seneschal; which may Heaven avert.

Excellentiæ siquidem vestræ grates omnibus modis quibus possumus referimus, super his quæ vestri gratia nobis per vestras literas significavistis. Nos vero in vestro servitio et fidelitate semper permanentes, statum terræ vestræ Pictaviæ, et ea quæ ad honorem vestrum pertinent, vobis intimamus. Noveritis, domine, quod nobis datur intelligi, quod in terra vestra Pictaviæ dominum vicecomitem de Thoarz ad senescallum vestrum, quod Deus avertat, statuere proposuistis. Cum igitur dictus vicecomes noster mortalis inimicus . . . . . fuerit, pro servitio a nobis domino patri vestro et vobis facto, et adhuc interest, quod pejus est, et cum ipse tempore domini nostri p[atris vestri],

---

[1] *senescallus*] S., MS.

[2] The reference in this letter to the vacant seneschalship of Poitou makes it almost certain that it was written in the spring or summer of 1220; probably between the dates of letters LXXXI. and CXV.

per obsessionem suam, cum concilio regis Franciæ, pro posse suo nos et villam vestram de Niorto oppresserit, nobilitatem vestram in quantum possumus rogamus attentius, quatenus, sicut terram vestram Pictaviæ, et nos, et honorem vestrum diligitis, dictum vicecomitem in senescallum vestrum Pictaviæ nullo modo statuere præsumatis, nec etiam aliquem de partibus nostris Pictaviæ senescallum faciatis. Quod si feceritis, terram vestram Pictaviæ ad opus suum pro posse suo ceperint, prout aliqui tempore domini nostri patris vestri fecerunt. Et insuper nos et fideles vestros de terra vestra pro nimio gravamine exire oportuerit, nisi in isto negotio diligentem curam, et operam, et bonum consilium adhibueritis. Placeat igitur excellentiæ vestræ ut aliquem virum nobilem, discretum et sapientem, potentem, de partibus Angliæ, qui sit vester senescallus Pictaviæ, nobis et vestris fidelibus transmittatis; talem qui negotia vestra Pictaviæ tractare dignoscat, et terram vestram Pictaviæ valeat custodire. Noveritis etiam, domine, quod dominus noster pater vester dedit domino Savarico de Rupeforti vendam, et pacagium, et ferias suas de Niorto; qui vobis, nec vestris, nec terræ vestræ nullum locum tenet, nec profectum. Nos autem vos præmunimus, ut dona quæ dominus noster pater vester sibi dedit, et aliis militibus et servientibus, unde terra vestra Pictaviæ deberet custodiri, nullatenus confirmare præsumatis nisi vestræ sederit voluntati. Vos autem sciatis, domine, quod non habetis apud Niortum de vestro proprio redditu præter viginti sex libras. Dominus etenim G[alfridus] de Nevile, senescallus vester Pictaviæ et Guasconiæ, villam vestram et turrim de Niorto nostræ commisit custodiæ, quia nos in vestro servitio et suo invenit fideles et devotos. Nos vero villam vestram et turrem de Niorto, ad honorem vestrum et profectum, propriis expensis nostris, pro posse nostro fideliter custodimus. Excellentiam etenim vestram

rogamus attentius et devote, ut in omnibus istis negotiis bonum consilium festinanter apponatis. Et super his et omnibus aliis per vestras literas et per latorem præsentium voluntatem vestram et placitum sine dilatione, si placet, nobis rescribatis . . . . . mandatis vestris semper prompti cum Dei voluntate fuerimus et devoti. Nuncium vero nostrum latorem præsentium si placet . . . . . bis transmittatis. Valeat excellentia vestra.

CIX.

Geoffrey de Marisco, Justiciar of Ireland, to Hubert de Burgh, Justiciar of England.

(Royal Letters, No. 251.)

About June 1, 1220.[1]

Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Galfridus de Marisco, justiciarius Hiberniæ, salutem et sinceram dilectionem.

My mother's illness has prevented my obeying the king's mandate.

Sciatis quod in Angliam venimus ad mandatum domini regis et concilii sui, et quia ad diem Dominicam in octavis S. Trinitatis apud Notingeham, prout nobis mandatum fuit, venire non potuimus, sicut dominus rex nobis mandat literis suis, quia mater nostra tali præoccupata [est] infirmitate, quod de vita sua desperans nobis mandavit, quod si ipsam unquam in vita vellemus videre ad ipsam sine dilatione venissemus. Ideo vobis ut domino et amico supplicamus, quatenus nos una cum concilio domini regis talem diem nobis præfigatis post reditum domini regis de Eboraco quod coram ipso et

You are prayed to appoint another day.

---

[1] In 1220 the Octave of the Trinity fell on June 1, and on that day the court was at Nottingham, Rot. Claus. i. p. 419 b. The year 1221, which the reference to the king's stay at York might suggest, is excluded by a comparison of dates. See farther the note to letter CXII.

aliis consiliariis suis negotia ipsius terræ de Hibernia possimus monstrare, et per consilium vestrum et aliorum fidelium suorum et amicorum nostrorum ea possint ad effectum perduci. Et quia sigillum nostrum nobiscum non habuimus, sigillum Roberti de Vadis clerici nostri huic brevi apponi fecimus. Valete.

CX.

William Longespee, Earl of Salisbury, to Pandulph, Bishop Elect of Norwich.

(Royal Letters, No. 330.)

About May 1220.[1]

Viro venerabili et domino et patri in Christo carissimo P[andulfo], Dei gratia Norwicensi electo, domini papæ camerario, et apostolicæ sedis legato, suus W[illelmus] Lungespee, comes Sarum, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus reverentiam.

I deprecate the appointment of the earl of Albemarle to the seneschalship of Poitou.

Noverit sanctitas vestra quod datum est mihi intelligi quod vos una cum concilio domini regis proposuistis mittere comitem de Albemarle in Pictaviam ad terram custodiendam. Et quoniam mihi videtur quod idem comes de his quæ modo custodit in Anglia, quæ parva sunt, minus obediens est mandatis domini regis quam deceret; dubito quod si haberet senescalliam Pictaviæ et dominium, quod magnum est, minus obediens fieret præceptis et mandatis domini regis. Et ideo sanctitati vestræ notum facio quod per consilium meum nec assensum illi aliquo modo custodiam terræ illius committetis. Voluntatem vestram, et statum vestrum, quem Deus conservet hilarem et prosperum, mihi remandare velitis. Valeat sanctitas vestra.

---

[1] See note to the next letter.

CXI.

Pandulph, Bishop Elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 347.)

June 5, 1220.[1]

Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, dilecto filio, nobili viro, et amico carissimo, H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

What has been done to the sheriff of York is an act of contempt to the royal authority and our own.

Quod actum est de vicecomite Eboracensi, in Dei et domini regis ac nostrum pariter acceptatum esse noscitur præjudicium et contemptum; non enim per nostram vel vestram ammonitionem adhuc potuit liberari. Ideoque discretionem vestram monemus attentius et hortamur quatenus ipsum, secundum justitiam et legem terræ, faciatis quantocius liberari, cum teneamini hoc circa quemlibet observare facientes, ita quod honor domini regis conservetur illæsus, et vos inde possitis merito commendari. Datum apud Lincolniam, Nonas Junii.

Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

---

[1] It is not impossible that there is a connection of subject between this and the preceding letter, for which reason, in the absence of an exact date, I have placed them together. Geoffrey Neville, the ex-seneschal of Poitou, was sheriff of Yorkshire; the earl of Albemarle his most powerful neighbour. If he was disappointed of the vacant post, we see in the first of the two letters the real cause, in the second his suspicion and his revenge. For the *year* of the second, see, *inter alia*, Rot. Claus. i. p. 419 b. The first is determined, within a few months, by the reference to the vacant appointment, and the general history of the two earls.

CXII.

Richard, Bishop of Durham and Chancellor, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 843.)

R[icardus], Dei gratia Dunelmensis episcopus, domini regis cancellarius, carissimo amico suo domino Huberto de Burgo justiciario, salutem, et sinceram in Domino dilectionem. June 9 or 10, 1220.[1]

Sciatis quod cum essemus apud Alverton, die Martis proxima ante festum B. Barnabæ apostoli, et rex Scotiæ esset in eundo versus Tresk, ubi jacuit eadem die, audivit dici quod dominus rex non veniet Eborum ante hanc instantem diem Jovis. Unde habito inde consilio cum magnatibus suis, dixit quod non ingredietur civitatem Eboracensem die Mercurii ei statuto, sed jacebit apud Esingewald, quia non fuit de consilio suo quod intraret civitatem Eboracensem ante adventum domini regis. Et ideo significetis ei quod videritis expedire, quia per nos, ut credimus, non accelerabit. Valete. The king of Scotland will not enter York before the king of England.

[1] Some little uncertainty hangs over the date of this and the following letter, owing to the kings of England and Scotland having met at York almost exactly at the same time in each of the years 1220 and 1221. The latter meeting was, however, rather later in the month, and seems to tally less well with the letters, especially as there is an order extant (Rot. Claus. i. p. 476) for the king of Scotland's escort in 1221, to meet him at Berwick on June 7, and for a further escort to receive him at the Tees on June 11, which is St. Barnabas' day. Mr. Stevenson, who has printed this letter in the Appendix to the Chronicle of Lancercost (p. 460), has dated it June 10, 1221.

CXIII.

Richard, Bishop of Durham and Chancellor, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 844.)

June 10 or 11, 1220. R[icardus], Dei gratia Dunelmensis episcopus, domini regis cancellarius, carissimo amico suo domino Huberto de Burgo justiciario, salutem, et sinceram in Domino dilectionem.

The king of Scotland will not be at York before Thursday. Sciatis quod rex Scotiæ jacuit apud Tresk hac die Martis in veniendo versus Eborum, sicut vobis alias significavimus; et quia dictum fuit ei quod dominus rex non veniet Eborum ante hanc diem Jovis, habito colloquio cum consilio suo dixit quod noluit ingredi civitatem Eborum ante hanc diem Jovis, scilicet ante adventum domini regis, sed jacebit apud Esingewald hac die Mercurii, ut dicitur. Et cum sumus de conductu suo nec possumus ab ipso nos elongare, et Colinus de Quartremare traxerit in placitum coram vobis, per breve de nova disseisina, A. de Yeland senescallum nostrum, Ricardum de Byrum militem nostrum, et alios de familia nostra, de libero tenemento in Heten; vos rogamus attentius quatenus loquelam illam in respectu ponere velitis, quousque ad vos venerimus, sicut dilectus miles noster Simon de Chemeduit vobis dicet; ita quod vobis grates scire debeamus. Valete.

CXIV.

The Mayor and Commune of Bordeaux to Pandulph, Henry III., and his Council.

(Royal Letters, No. 333.)

About June 1220.[1] Reverendo patri . . . . . Pandulfo, Dei gratia Norwicensis electo, domini papæ camerario, et ex-

[1] Compare letters CVI., CXV., CXXI.

cellentissimo domino suo Henrico Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, et suis consiliariis, sui fideles homines major et commune Burdegaliæ salutem, et se paratos ad totius devotionis et humilitatis obsequium exhibendum.

The Count of La Marche has granted a truce. It is important to retain his goodwill.

Ad preces et mandatum proborum virorum de Rupella, vestræ sublimitati notificamus, quod cum nobilis vir Hugo de Lezinan, comes Marchiæ et Engolismæ, ipsos probos homines de Rupella, et illos de S. Johanne Angeliacensi, et de Niorto, et vestras villas Pictaviæ proposuisset infestare, propter damna et injurias quas sibi a vobis dicit illatas, super donatione propter nuptias Y[sabellæ] illustris reginæ matris vestræ, tandem ad consilium et supplicationem Xanctonensis, Pictavensis, Engolismensis, Petragoricensis episcoporum, propositum prædictum revocando, eisdem episcopis promisit firmiter et concessit, quod probos homines de Rupella et fideles vestros, et vestras villas ubique manuteneat et defendat, a se et a suis et omnibus aliis viventibus, pro omni posse suo fideliter, ad bonum vestrum et honorem. Verum cum ipsius comitis defensio et manutentio fidelibus vestris de Pictavia præ omnibus aliis sit plurimum utilis et necessaria, inquietatio admodum periculosa et damnosa, supplicamus, modis quot et quibus possumus, vestræ regiæ sublimitati, quatenus super hoc tale consilium et tam discretum habeatis, quod tantus et talis et vestræ terræ necessarius defensor, et pacis atque tranquillitatis pius et humilis protector, defectu alicujus a vestro servitio non recedat. Promisit enim firmiter et concessit quod, quamdiu vixerit, nisi per vos steterit, contra omnes viventes in vestro servitio fideliter permanebit. Hæc omnia nobis mandaverunt probi homines de Rupella.

CXV.

The Mayor and Commune of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,030.)

About June 1220.[1]

Reverendo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, sui et fideles in omnibus major et communia de Niorto salutem, et fidele servitium cum fidelitate.

The Count of La Marche has granted us a truce, but we cannot trust him.

Excellentiæ vestræ notificari cupimus, quod cum dominus comes Marchiæ nobis dedisset treugam per septem hebdomadas ad instantiam vestram, et domini Radulphi Gernum, et domini Jodoini de Doe, et tamen non habeamus credulitatem aliquam, nisi de verbo suo, nos tamen commisimus domino Willelmo Maeng[oti], juveni, utrum nos salvos teneret de se et suis gentibus, et treugam imperfectam custodiret. Ipse vero nobis rescripsit ut si ei vellemus reddere centum marcas annuatim, quas dominus Johannes pater vester, cujus animæ Deus propitietur, ei promisit, quod nos salvos teneret et custodiret; alioquin de se et suis gentibus nos custodiremus; et jam gravamen nobis fecit. Similiter literas nostras domino Willelmo Archiepiscopi commisimus, ut nos certificaret utrum dictam treugam teneret vel non. Ipse vero rescripsit quod treugam non teneret, immo omne malum et gravamen quod posset nobis inferret, et ita nos tenet oppressos quod blados nostros nec bona colligere non audemus, et nobis quotidie insidiatur, et plures alii. Sciatis etenim quod milites et servientes de hospitio et terra comitis Marchiæ, cum domino Willelmo Archiepiscopi et Willelmo Maengoti, ad damnum nostrum et gra-

[1] See Rot. Claus. i. p. 418 b, &c. Also the preceding letter.

vamen quotidie insidiantur. Idcirco majestati regiæ preces infinitas porrigimus, quatenus super his festinatum consilium habeatis, quod ad honorem vestrum computetur; et ita provideatis ne in servitio vestro deperire videamur.

CXVI.

William Longespee, Earl of Salisbury, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 224.)

Domino et amico carissimo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Lungespee, comes Sarum, salutem quam sibi. June 1220 ?[1]

Grates vobis referimus multiplices super his quæ, vestri gratia, literis vestris mediantibus, ita benigne nobis significastis. De nobis namque confidere poteritis, nos promptos et paratos esse, ad honorem regis et regni, et vestri et nostri, voluntatem vestram in omnibus exsequi. Tanta igitur vestri gratia inter nos est, et debet esse, dilectionis integritas et sinceritas, in qua nulla debet esse dubietas, quod honorem vestrum nostrum reputare tenemur: et sic per Dei auxilium nos erimus cor unum et una voluntas, ut decet de antiquo nutrimento. Noverit itaque vestra nobis sincera dilectio, nos aliquantulum morbo aggravatos[2] esse; igitur per consilium physicorum nostrorum moram fecimus in partibus nostris, et per Dei gratiam et illorum consilio status noster melioratus est. Aliter, nisi his detenti et præpediti de causis, iter nostrum

I thank you for your kindness.

I have been ill.

[1] So I conclude from the reference to the conference at York.

[2] *aggravatos*] aggravatas, MS.

I should be glad to know what passed at York.

arripuissemus versus Eborum, ad colloquium ibidem captum. Super colloquio ibidem habito nos certificare velitis, si placet. Et quid inde consequetur et qualem finem sortitur, voluntatem vestram in omnibus nobis vestris significetis, quam adimplere desideramus cum affectu et effectu. Valete.

CXVII.

Pandulph, Bishop elect of Norwich, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 350.)

July 10, 1220.

Nobili viro et amico carissimo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Pandulfus, Dei gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

Llewellyn and the marchers appeared at Salisbury. I beg you to postpone the cause of R. de Braose.

Sciatis quod Lewelinus, princeps Norwalliæ, et alii Wallenses, et marchiones, et Reginaldus de Brahus, venerunt Salopebiriam die Mercurii proxima post octavas apostolorum Petri et Pauli. Verum quia dictus Reginaldus de Brahus, qui necessarius est nobis in domini regis et regni negotiis pertractandis, non potest hac die Lunæ proxima instanti loquelam suam exsequi, quæ vertitur inter ipsum ex una parte et Johannem de Brahus et Matildem matrem suam et Henricum de S. Walerico ex altera, coram justiciariis domini regis de banco, discretionem vestram rogandam duximus et monendam, quatenus ipsum in dicta loquela excusatum habentes, diem eis alium præfigatis competentem. Datum Salopebiriæ, vj°. Idus Julii.

Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

CXVIII.

PANDULPH, BISHOP ELECT OF NORWICH, TO PETER, BISHOP OF WINCHESTER, AND HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR.

(Royal Letters, No. 352.)

July 15, 1220 ?[1]

Venerabili in Christo patri P[etro], Dei gratia Wintoniensi episcopo, et nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Pandulfus, permissione divina Norwicensis electus, domini papæ camerarius, apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

Do not suffer Nicholas to be molested in his office of chamberlain.

Ad nostram noveritis audientiam pervenisse, quod quidam civis Londoniæ Nicolaum, cui cameram Londoniæ ad opus domini regis commisimus, super cameraria ipsa molestare præsumit. Quod si ad vestram pervenit notitiam, miramur quod corrigi non fecistis. Quocirca prudentiam vestram monemus atque mandamus, quatenus de illo qui dictum Nicolaum super cameraria ipsa molestare præsumit inquirentes diligentius veritatem, ut ab ipsius Nicolai molestatione desistat ipsum taliter compescatis, quod negotium domini regis possit libere pertractare, et alius eum non sumat audaciam molestandi. Datum Ewode, Idus Julii.

---

[1] See letter CIII.

CXIX.

Pandulph to Peter, Bishop of Winchester, and Hubert de Burgh.

(Royal Letters, No. 368.)

July 17, 1220?

Venerabili patri in Christo P[etro] Dei gratia Wintoniensi episcopo, et nobili viro Huberto de Burgo, justiciario domini regis, Pandulfus eadem gratia Norwicensis electus, domini papæ camerarius, et apostolicæ sedis legatus, salutem in Domino.

I forward to you a petition of the men of Nottinghamshire and Derbyshire.

Accesserunt ad nos homines de Notinghamsira et Derebysira, cum transitum haberemus per eos, supplicantes nobis quod blada sua quæ sunt in essartis eis salvaremus, quæ per provisionem et consilium nostrum et vestri capta sunt in manu domini regis. Unde discretionem vestram monemus in Domino quatenus, salvo jure et utilitate domini regis, indemnitati ipsorum et aliorum qui consimilem habent causam prospiciatis, sicut melius domino regi et ipsis[1] expedire videritis. Datum apud Derley, sexto decimo Kalendas Augusti.

CXX.

The Mayor and Good Men of Niort to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 1,034.)

About July 1220.[2]

Prædilecto et venerabili domino suo Huberto de Burgo, justiciario domini regis Angliæ, sui ad omnia major et probi homines de Niortho salutem, et amoris et obsequii plenam et copiosam voluntatem.

---

[1] *ipsi*] ipiis, MS., *i.e.* imperiis ?

[2] Apparently of the same date as the following letter. Hubert de Burgh had been governor of Niort in the reign of John.

Quia specialius de dilectione vestra quam aliorum magnatum de Anglia confidimus, ardenti desiderio nobilitatis et strenuitatis vestræ arduitatem præclaram specialius exorare audemus, quatenus honori et commodo domini regis providentes, nobis et aliis hominibus suis, multimodis gravaminibus a magnatibus partium nostrarum intolerabiliter oppressis, compati dignemini; caventes tamen, si terram suam de partibus nostris dominus rex alicui rectandam commiserit, ne tali committatur qui eam retineat et sibi appropriet, sicut nostis aliquos retroactis temporibus imprudenter fecisse. Vos vero, quem fidelitatis constantia commendabiliorem inter ceteros reddidit, pietatis intuitu, et precum nostrarum interventu, dominum regem et sibi assistentes ad hoc inducere procuretis, ut contra adversitates et gravamina a domino Pertinaici, et ab aliis divitibus et potentibus vicinis nostris nobis illatas, subsidium et auxilium indilate præbeant opportunum; ne qui semper fideles domino regi et domino patri suo exstitimus, in tempore percipiendæ recompensationis, tanquam ab ingratis pro bonis mala recipiamus, et nunc diversorum inquietationibus succumbere, quod absit, compellamur, cum summa tranquillitate et pace, secundum merita nostra, congaudere deberemus; quia quod caret alterna requie durabile non est.

We entreat your aid against the oppressions of our neighbours.

CXXI.

The Mayor and Commune of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 174.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Norman-

About July 1220.[1]

---

[1] Compare letter CXV.

niæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, sui fideles et devoti in omnibus major et communia de Niorto salutem, et fidele servitium.

The Count of La Marche still oppresses us, in spite of the truce.

Excellentiæ vestræ declarare cupimus quod cum treuga inita esset inter nos et comitem Marchiæ usque ad terminum denominatum, ipse comes per quendam militem suum nos[1] ab omnibus feodis suis diffidavit, et circa nos munitiones suas posuit, termino vero treugæ nondum accesso, et ita nos tenet oppressos, quod bladum, nec vinum, nec lignum, nec nobis necessaria infra castrum vestrum Niorti mittere nec possumus nec audemus, quia vias et caminos ita facit custodiri quod homines domini Scalonis de Rupeforti et aliorum baronum Pictaviæ blados nec nobis necessaria nobis ferre non sunt ausi; et vestrum proprium de suo feodo dicit esse. Idcirco majestatem regiam flectis genibus et fusis lacrymis rogamus, et omnibus modis quibus possumus, quatenus pietatis intuitu nobis festinatum exhibere auxilium dignemini, talem gubernatorem nobis transmittantes, sicut multotiens promisistis, qui nos et terram vestram Pictaviæ a tanto imminente periculo valeat observare.

CXXII.

Richard de Umfraville to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 856.)

About August 1220.[2]

Reverendissimo domino suo et amico domino, Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus Ricardus de Umframvill, salutem quam sibi, et obsequium.

---

[1] *nos*] nobis nos, MS., but *nobis* has been partially erased.

[2] See Rot. Claus. i. p. 436 b.

Noveritis me literas domini nostri regis, ad castrum meum de Hirbotle diruendum, quas vobis per præsentium latorem mitto, suscepisse. Super quibus vos certifico, sicut vobis prius ore monstravi, quod omnino falsum datum est intelligi domino regi de castro illo; scientes quod situm est in marchia Scotiæ versus Magnam Wastinam ad magnam utilitatem regni, tam tempore pacis quam guerræ, remotum a castello de Bamburc plusquam novem leucas, et dudum constructum per dominum Henricum regem Angliæ avum domini nostri regis, et per auxilium totius comitatus Norhumbriæ, et episcopatus Dunelmensis, ex præcepto dicti Henrici regis. Et ideo rogo vos attentius, tamquam dominum et amicum carissimum, quatenus pro servitio mei intelligere faciatis concilio domini nostri regis quod non sit adulterinum, cum constructum fuerit per assensum et præceptum domini regis Henrici, ad [uti]litatem tam regis quam pacis regni: tantum pro prece et servitio mei facientes quod vos sentiam amicum et ad gratiarum tenear actiones. Valete.

My castle of Hirbottle is not adulterine, as the king has been informed.

CXXIII.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Pandulph, Bishop Elect of Norwich.

(Royal Letters, No. 753.)

Reverendo patri suo et domino P[andulfo], Dei gratia Norwicensi electo, domini papæ camerario, et apostolicæ sedis legato, L[ewelinus] princeps Norwalliæ cum debita subjectione salutem.

July–Sept. 1220.[1]

Quod vobis multotiens significavimus adhuc compellimur iterare, non sine nimia cordis anxietate, scilicet de[2] excessibus, damnis, et injuriis, quibus incessanter

I am obliged to repeat my complaints

[1] See Rym. i. p. 164.

[2] *scilicet de*] de scit, MS.

of the men of Pembrokeshire.

cum dedecore ab hominibus de Penbrocsira, qui nos vexant, infestamur. Nam etsi aliquando graviorem senserimus guerram, nunquam tamen, sicut credimus, tantum dedecoris perpessi sumus, quantum ab ipsis sustinuimus. Cujus rei causa una sola fuit, sicut novit Deus, scilicet quod pacifici fuimus cum his qui oderunt pacem, ne vel regnum perturbare videremur, vel vestris inobedientes consiliis et mandatis. Verum quanto mitiores vel benigniores, vestris commonitionibus, erga ipsos nos gerebamus, tanto atrocius et acerbius in nos ipsi insurgebant, etiam tempore treugarum frequentius, quas inter nos et ipsos statuebatis, quibus et ipsi in nullo deferebant. Necnon, cum ad propria remeassemus a præsentia vestra de Salopsbre, petivimus ab eis ut treugas a nobis prolocutas confirmarent. Quod facere contempserunt; imo nostris responderunt, quod in ipsis confiderent si vellent, sin autem facerent quod disponerent. Verum etsi jurassent treugas, minimum imo nihil possemus in illis habere fiduciæ, nedum cum ita sub obscuræ pacis ænigmate nobis respondeant. Sed quia quotquot potuerunt de Hibernia in auxilium sibi contra nos vocaverunt et adduxerunt, qui collato robore cum eis nos singulis diebus infestare non desistunt; nos vero, sicut antea consueveramus ut vestris obsederaremus[1] consiliis, cum aliud nobis consilium non restaret, præcepimus nepotibus nostris et aliis hominibus de balliva nostra, ut, relictis finibus suis, cum averiis suis recederent ad loca tutiora. Quæ guerra gravior, quæ molestior amaritudo, quam terram sic relinquere, et injuriantibus nullam reddere talionem, etiam cum subsit aliquando facultas? Vos, sancte pater, vos ipsi videatis quamdiu talia poterimus sustinere, cum nostris in nullo commonitionibus acquiescant, nec excessus aliquos ab eis infra treugas perpetratos velint emendare, vel ab injuriis ferendis cessare.

[1] *obsederaremus*] So MS.

Si ipsis mandaretis quod nisi aliter se haberent de ipsis non intromitteretis, credimus quod aliud caperent consilium. Sin autem, vos beneplacitum vestrum nobis significabitis, et Deus det vobis sanum consilium ad honorem domini regis et nostrum. Cetera vobis lator præsentium viva voce significabit. Valeat paternitas vestra in Domino. Valete.

CXXIV.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Henry III.

(Royal Letters, No. 773.)

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, suus W[illelmus] Marescallus comes Penbrochiæ salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus reverentiam. Aug. or Sept. 1220.[1]

Injuriæ multiplices damnaque multimoda mihi multipliciter a Lewelino illata me compellunt, quare literarum mearum frequentia vestras aures concutio. Sane a vestra non credo recessisse memoria, quod cum per pacem inter nos et Lewelinum reformatam, ego et alii de marchia essemus ad jura nostra restituenda ante festum B. Petri ad Vincula; isque formæ pacis in nullo stetisset, ut vobis satis constitit Oxoniæ, immo potius dignitatem vestram, salva pace vestra, contemnens, promissis spretis et contrariis penitus innitens, me postea læserit enormiter; vos mihi diem ad satisfactionem super præfatis recipiendam Londoniæ in crastino B. Michaelis statuistis. Et quoniam, ut patet ex dictis, idem Lewelinus, mentiens se prædicta auctoritate vestra, quod absit, attentasse, in honoris vestri præjudicium et in meum maximum incommodum ea fecisse comprobatur, dominationi

I am compelled to repeat my complaints of Llewellyn.

[Aug. 4–10.]

[1] See the preceding letter.

vestræ diligenter supplico, quatenus honori vestræ præcipue, necnon et indemnitati meæ saltem secundarie providentes, ad diem quem mihi præfixistis, in propria persona, si placet, exhibituri mihi justitiam velitis interesse. Et tantum inde facere dignemini, ne præsumi possit quod dicto Lewelino consenseritis, sed potius mendax reperiatur, nec appareat quod in jure meo mihi deesse velitis. Valeat dominus meus.

CXXV.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 772.)

Aug. or Sept. 1220.[1]

Viro venerabili et amico sibi carissimo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Marescallus comes Pembrochiæ salutem, et sincere diligentis affectum.

Llewellyn has invaded Pembrokeshire, and compelled my men to make terms with him.

Noveritis quod cum Lewelinus terram meam de Penbrosyra ingressus esset, post injurias et damna multimoda, castra mea de Netliebert et de Wych demolitus fuisset, homines in eisdem captos, interfecisset, milites et alii homines mei illius provinciæ, ne penitus omnia sua destruerentur, eligentes potius languere quam mori, concesserunt se centum libras præfato Lewelino daturos, et quod præfata castra mea non repararent, et quod eidem Lewelino quandam portionem terræ meæ, quasi ex parte regis, custodiendam committerent, ut a malitia sua desistens a partibus illis recederet; ita tamen quod omnia suprascripta domini nostri regis Angliæ dispositioni committerentur. Vos itaque rogo diligenter quatenus, ad

---

[1] Apparently of the same date as the preceding.

memoriam reducentes quod uniformiter consilio domini nostri regis et vestro acquievi, eundem dominum nostrum inducatis, ut præfatis hominibus meis scribat quatenus terras suas resumentes eas teneant, sicut tenuerunt quando Lewelinus nunc ultimo hostiliter easdem terras invasit, et ab obligatione centum librarum liberentur. Necnon et mihi libera detur facultas præscripta castra mea præ voluntate mea ædificandi ; nihilominus providentes quod juris mei executio ad diem mihi a domino rege præfixum, in crastino scilicet B. Michaelis Londoniæ, non impediatur. Insuper et dominum regem inducatis, quod præscriptis hominibus nostris significet, ipso nolente necnon et prohibente, Lewelinum prænominatas injurias attentasse ; nec fidem adhibeant si Lewelinus vel alius eis contrarium persuaserit. Valete.

Indorsed. Domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

CXXVI.

The Mayor and Citizens of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 175.)

Reverendo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Aquitaniæ et Normanniæ, comiti Andegaviæ et Pictaviæ, major et burgenses de Niorto sui devoti et fideles per omnia, salutem, et debitum obsequium et famulatum, in vita et in morte. Summer of 1220 ?[1]

Noscat vestra majestas regia quod, pro fidelitate vestra et inimicorum vestrorum invidia, contra hostes Our only support against our

---

[1] Compare letters CVI., CXIV., CXV. This appears to have been written between CXV. and the reconciliation which took place in October.

many enemies is the bishop of Saintes.

vestros in partibus nostris semper resistimus, et innumerabilia damna in bonis nostris, et etiam in personis sustinuimus, et modo pejora et deteriora per dominum comitem Marchiæ et Willelmum Archiepiscopi dominum Partinay, et per Willelmum Maengoto juniorem sustinemus. In tanto adversitatis periculo unicum consilium, auxilium, et refugium invenimus, videlicet dominum Xanctonensem episcopum, qui ad honorem vestrum, et nostri ad utilitatem, semper se exhibet promptum et paratum. Et cum in tota Aquitania nemo sit, qui tam fideliter et strenue pro defensione et auxilio nostro se apponat, inde [1] majestati vestræ regiæ de benignitate sua plurimum collaudamus, vos multipliciter exorantes, quatenus eidem Xanctonensi episcopo de tanto beneficio ab eo nobis collato gratias, si placet, impendatis.

CXXVII.

John Galerna, Mayor of Rochelle, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,049.)

Before Sept. 1220 ?[2]

Excellentissimo domino suo atque carissimo, Henrico Dei gratia regi Angliæ illustrissimo, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, atque suo nobili et prudenti consilio, suus ad omnia humilis et devotus J[ohannes] Galerne, major de Ru-

[1] *inde*] unde, MS.

[2] Written apparently during the long vacancy in the seneschalship of Poitou, Nov. 1219 to Sept. 1220. The Reginald de Ponte mentioned here was nephew of the Pons, bishop of Saintes, who was at this time so active in the cause of Henry III; and it is perhaps to his influence that the offer in the text was due. After the death of his uncle, which took place about two years later, Reginald seems to have joined the French party. See Courcelle, Pairs de France, iv., Art. Pons. If the letter was written at all in 1220, it was written before the overtures mentioned in the following letter.

pella, salutem, et suum honorem et commodum pariter, juxta posse suum, bona fide incessanter augmentare.

Reginald de Ponte the younger has made some important overtures.

Auribus excellentiæ vestræ per literas secretius dignum duximus intimandum quod nobilis vir R[einaldus] de Ponte junior, divina gratia inspirante, nobiscum nuperrime locutus est in hunc modum; quod si eidem castrum de Cognac reddere curaveritis, (vestri gratia et honore locutus est cum probis hominibus de Engolismo, de Jernac, et de Cognac; et etiam magnates, barones, milites Engolismensis et Xanctonensis diœcesium in hoc consentiunt,) vestro de cetero intendet honori et fidelitati, et prædicta terra in vestro dominio convertetur. Pro certo insuper habeatis quod concilium Engolismi, de Jernac, de Cog[na]c, nobis suum certum nuncium transmiserunt, quod prædicta bona fide . . . . in vestra fidelitate manere, prout dictus R[einaldus] de Ponte cum ipsis et nobis locutus est, prosequuntur: et, audita voluntate vestra et beneplacito per literas, villas prædictas mandato vestro et quæcumque potuerint exhibebunt, et tradent una die, Domino concedente. Si vero hoc feceritis, nobis videtur quod negotia vestra in partibus istis in melius promoverentur. Præterea notum vobis fieri volumus quod dictus R[einaldus] de Ponte, præstito sacramento, nobis concessit quod prædicta prosequetur bona fide, et priusquam de castro de Cognac saisinam habeat per mandatum vestrum, nobis filium suum pro vobis apud Rupellam tradet in obsidem, ut vestra negotia fideliter deinceps pertractet, et fidelitatem vestram observet. Si vero hoc facere vestra regia decreverit majestas, literas vestras concilio de Cognaco transmittatis patentes, ut castrum de Cognac per mandatum vestrum domino R[einaldo] de Ponte reddent. Similiter dominus Hubertus de Burgo, cui, ut asserunt, astricti sunt sacramento, ipsis suas literas super hoc dirigat, et easdem literas per nuncium nostrum transmittatis. Præterea literas vestras, si placet, concilio de Engolismo, de

Jernac, de Olerone, de Xanctona, unicuique suas transmittatis patentes, ut ad fidelitatem vestram redeant sese cum villis, mandato vestro exhibentes, bona plurima eisdem potius promittentes. Si autem hoc facere curaveritis aut non, nobis, si placeat, talem a latere vestro, prout promisistis,[1] mittere festinetis qui nobis viriliter et potenter succurrat; nam comes Marchiæ in quantum potest nos aggravat. Si vere virum strenuum et potentem miseritis, prædicta, divina gratia inspirante, citius complebuntur. Non miremini si vobis scripsimus sine communi assensu villæ vestræ; nullatenus namque ausi sumus istud revelare nisi duobus fidelibus burgensibus nostris de Rupella in hoc astricto vinculo juramenti. Quod etiam vobis placeat celare, et secreto consilio vestro tantummodo revelare.

CXXVIII.

Gerard Brochard, Preceptor of the Temple in Aquitaine, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 946.)

Aug. or Sept. 1220.

Viro venerabili et discreto Huberto de Burgo, regni Angliæ justiciario, frater G[erardus] Broch[ard], domorum militiæ Templi Aquitaniæ præceptor humilis, salutem in Domino.

Emissaries from the towns of Poitou are coming to England early in October.

Significamus vobis quod antequam nuntii domini regis ad partes Pictaviæ accessissent, cum domino comite Marchiæ locuturi, imminente guerræ periculo in terra Pictaviæ, omnes episcopi et barones quamplurimi et alii probi homines de villis domini regis, utpote de Burdegalia, de Niorto, et Rochella, et de S. Johanne Angeliacensi cum . . . . . Hugone de Lesignan

---

[1] *promisistis*] after this, ad nos si placeat, (*sic*) MS.

apud Engolismam convenerunt, eundem comitem convenientes, ut antequam eis guerram moveret ab . . . . . altercationibus inter dominum regem et dictum comitem habitis, præfatum regem suosque consiliarios conveniret. Ipsi vero præ . . . . . de unaquaque villa prædicta ad nos cum suis literis transmittere decreverunt, hinc et inde nobis humiliter supplicantes, [u]t nos cum eis ad vos accedamus. Nos vero paci et tranquillitati terræ et hominum domini regis pro viribus intendentes, illuc, Deo dante, cum eis nos promisimus accessuros. Inde est quod vestræ discretioni significamus, quod nuntii supradicti una nobiscum [Deo] permittente infra octavas instantis festi B. Michaelis Londoniam adventabunt. Et vos[1] . . . . . consilium domini regis taliter festinare curas, ut loco et termino prædictis nunciis obviando, a comite Marchiæ et ab aliis hinc inde proposita audienda accedat. Scientes[2] etenim, quod ibi audire poteritis per quod inter dominum regem et dictum comitem bona pax et longa poterit reformari. Nos vero facti seriem vobis plenius curabimus enarrare, scientes pro certo quod, si nostrum concordaverit colloquium, damisellam Johannam sororem domini regis enuptam et liberam vobis reddent; eam etenim nobis tradidissent, si manu capere vellemus quod rex faceret comiti quod deberet.

Indorsed. Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

---

[1] *vos*] after this nuntiis (*sic*), MS. | [2] *Scientes*] Read Sciatis (?)

CXXIX.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 620.)

Sept. 12–29, 1220.[1]

Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem et sincere diligentis affectum.

I have abstained from revenging myself on Llewellyn.

Scio vos non latere de injuriis et damnis a Lewelino mihi multipliciter illatis, quod, ut firmiter credo, grave vobis est et molestum. Et quamvis plurium amicorum nostrorum consilium in hoc conquiesceret, ut tam graves injurias statim conarer ulcisci; de præcepto tamen et voluntate domini nostri regis et legati ad hoc ad præsens insistere supersedeo, eligens potius aliorum ad tempus consilium omittere, quam a prædictorum domini regis et legati mandato recedere; nisi forsitan, quod absit, postmodum appareat, quod tamen nullatenus credo, quod mihi in justitia exhibenda velint deesse.

I will answer for Fotheringay castle on Sept. 30.

Ad hoc, de hoc quod de castro de Fodering mihi mandaverunt, noveritis quod promotionem domini regis et sororis suæ omnibus modis affecero, et in crastino B. Michaelis iis et vobis super hoc plenius respondebo, voluntati eorundem et vestræ in omnibus quibus potero et debebo pariturus. Valete.

Indorsed. Domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 429 b.

CXXX.

Geoffrey Neville, King's Chamberlain, to Hubert de Burgh and the Royal Council.

(Royal Letters, No. 749.)

Between Sept. 15–28, 1220.[1]

Reverendo domino suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, et domini regis concilio, suus G[alfridus] de Nevill, camerarius, salutem et fidele servitium.

The earls, barons, and freemen of Yorkshire refuse a tallage, as not having been duly asked for it by the king.

Noverit dominatio vestra me literas domini regis de denariis carricarum colligendis in crastino B. Egidii apud Eborum suscepisse. Propter quod comites et barones et omnes libere tenentes, quos negotium contingebat, die exaltationis S. Crucis convocari feci apud Eborum, mandatum domini regis audituros. Ego siquidem ad diem illum Eborum veni, ut negotium melius expediretur. Literis autem domini regis palam perlectis, et ejus negotio ostenso, quia dicti magnates in propriis personis non interfuerunt, eorum senescalli et ballivi consilium secum ceperunt, et omnes unanimiter ita responderunt, quod eorum domini de hoc auxilio et tallagio domino regi dando nihil sciverunt, nec rogati fuerunt. Unde ipsi, dominis suis inconsultis, huic tallagio dando non ausi fuerunt consentire, dicentes quod magnates de partibus illis, sicut et alii de Anglia, vel viva voce domini regis, vel ipsius literis, ad hoc faciendum rogari debuerunt. Ego vero nihilominus jam dictos ballivos cum summa diligentia super prædicto negotio iterum allocutus sum; qui respectum usque ad primum comitatum petierunt, ut interim præceptum domini regis dominis suis exponerent. Unde ad diem illum nihil aliud ab eis obtinere potui. Didici tamen a quibusdam eorum, quod si dominus rex in adventu suo apud Eborum dictos magnates convocaverit, et de prædicto negotio roga-

[1] See letter CXXXII., and the authorities quoted there.

verit, ipsi acquiescent, et prædictum auxilium dari facient. Quid autem super his volueritis mihi significetis, quia eos ad dictum tallagium præstandum, si mihi mandaveritis, compellam.

I have made inquisition about the domain lands of the king, etc. Most of the abbots have paid their aid.

De dominicis et escætis domini regis, et terris Normannorum, diligentem et sedulam feci inquisitionem, quam sub sigillis coronatorum in festo S. Michaelis apud Londoniam vobis transmittam. Ad hæc sciatis quod omnes abbates de balliva mea, præter abbatem S. Mariæ Eboracensis et abbatem de Witeby, dixerunt se de jam dicto auxilio domino archiepiscopo Eboracensi satisfecisse. Valete.

CXXXI.

The Mayor and Commune of Niort to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,033.)

September 1220 ?[1]

Excellentissimo domino suo Henrico Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, sui fideles homines major et communia de Niorto salutem, et se ad jussa promptos et paratos.

We pray you to hear the petition we send through J. Munee (?).

Vestram majestatem regiam rogamus, flexis genibus et fusis lacrymis, quatenus petitiones nostras quas J. Monachi clericus noster vobis monstraverit dignemini benigniter exaudire, et vestrum nobis impendatis consilium et auxilium super hoc, prout videritis expedire. Et vestras literas domino papæ dignemini transmittere, ut bonum consilium super terra vestra dignetur adhibere, ut malefactores nostri per suum subsidium valeant refrænare.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 431 b.

CXXXII.

Walter, Archbishop of York, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 208.)

About Sept. 1220.[1]

Nobili viro et amico speciali et dilecto domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[alterus], divina miseratione Eboracensis archiepiscopus et Angliæ primas, salutem et integræ dilectionis affectum.

I have done what I could in the matter of Hugh de Bolebec and Roger Bertram.

Cupientes in quibus possumus ea facere quæ vobis cedere possent commodo et honori, quod nobis scripsistis fecimus erga Hugonem de Bolebec, sicut melius posse fieri credidimus, significantes illi per nuncios nostros, tam clericos quam milites, et etiam cum ad nos venisset viva voce protestantes, quod inauditum fuit et insolitum per aliquod breve castrum reddere, nec illi tutum vel honorificum esse id facere. Postmodum autem, cum urgentibus quibusdam arduis negotiis convenissemus apud Dunelmum, nos et dominus episcopus Dunelmensis, et multi nobiliores de baronibus suis, et etiam ipse Rogerus Bertram, et Hugo de Bolebec, vehementer institit idem Rogerus ut ei castrum suum redderetur. Et cum Hugo de Bolebec super hoc arctius quæsisset consilium, et petisset literas nostras testimoniales, et similiter ipsius episcopi, quod ad mandatum domini regis castrum reddidisset, nos non solum in consilio, sed etiam palam et in publico iterum protestati sumus, non solere per literas castrum reddi, nec id viri fidelis convenire honestati; unde credimus non solum dicti Rogeri, sed et omnium parentum amicorum et complicium suorum indignationem incurrisse. Cum autem inde recessissemus versus partes

---

[1] See Letters Patent of Alexander II. in Rymer, i. p. 161, and Rot. Claus. i. p. 439.

Eboraci, propter quædam urgentia ecclesiæ nostræ quæ nos vocabant negotia, audivimus, nescimus tamen an verum sit, quod præfatus dominus Dunelmensis, recepto obside a prædicto Rogero Bertram filio suo, fecit illi literas, sed quales nos nescimus. Hoc autem vobis significamus quod in nullo cessavit diligentia nostra, nec nobis imputetis si forte aliter factum sit quam vellemus. Cum autem literas domini regis recepimus de conductu regis Scotiæ faciendo, qui eidem domino regi apud Eboracum in quindecim dies post festum S. Michaelis debet occurrere, et ideo non possumus in octavis S. Michaelis Lundoniis interesse, propter quandam assisam de ultima præsentatione quam Adam de Hattona contra nos impetravit super ecclesia de Claureburc, rogamus vos quatenus breve domini regis de warranto nobis habere faciatis. Valete.

CXXXIII.

Peter, Bishop of Winchester, to Pandulph, Bishop elect of Norwich.

(Royal Letters, No. 331.)

Sept. 1220.[1] Reverendo in Christo patri Pandulfo, Dei gratia Norwicensi electo, domini papæ camerario, apostolicæ sedis legato, P[etrus] ejusdem miseratione Wintoniensis ecclesiæ minister humilis, salutem et sinceræ dilectionis obsequium.

I have been waiting near Winchester for the justiciar. I am coming now.

Sicut alias significavimus vobis, expectabamus adventum domini justiciarii circa partes Wintoniæ, super negotiis domini regis de terra Pictaviæ tractatum pariter habituri. Sed postquam nuncius ille recessit a nobis, suscepimus literas ejusdem justiciarii, con-

[1] See the following letter.

tinentes quod ad præsentiam vestram et suam, tam pro dicto negotio, quam pro facto Henrici Filii Comitis accederemus. Quia vero nolumus quod negotium domini regis propter defectum nostrum in aliquo detrimentum incurrat, quamvis pro pace regni et libertate nundinarum nostrarum circa partes Wintoniæ nos moram facere plurimum expediret, ad vestram tamen præsentiam festinamus, ducentes nobiscum dominum decanum Pictaviæ, qui, sicut alias scripsimus vobis, nobis videtur necessarius ad negotium Pictaviæ exsequendum. Valete.

CXXXIV.

W. Gumbaud, Seneschal of Fronsac, to Henry III.

(Royal Letters, No. 997.)

Reverendissimo domino Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, W. Gumbaud, senescallus Fronciaci burgi et Mirabelli, suus fidelis homo, et suus semper in omnibus, salutem et suæ semper obsequia voluntati. June to Nov. 1220?[1]

Sublimitati vestræ notifico quod cum dominus archiepiscopus Burdegalensis et vicecomes de Fronciaco mihi tradidissent castrum de Fronciaco ad The count of La Marche is preparing

---

[1] The date is uncertain; but the one I have named combines three conditions. First, a quarrel between the count of La Marche and Henry III.; secondly, the existence of a crusade; and, thirdly, an archbishop of Bourdeaux in office shortly before. In 1217–18 the archbishop was seneschal of Poitou and Gascony. It may be observed, moreover, that the lord of Mirabeau was recently dead, leaving a minor (Letter LXXX.), which accords with the place being in the hands of a seneschal.

to besiege me in Fronsac castle.

custodiendum et ad gubernandum, cum tota terra vicecomitis de Fronciaco, antequam iter crucis aggrederentur, ego dictum castrum et terram ad honorem Dei et [ad fid]elitatem vestram et patriæ commodum, Dei gratia, hucusque viriliter custodivi. Sed nunc comes Marchiæ parat [ca]strum ipsum obsidere, et si posset, quod absit, sibi per fraudem vel per violentiam pessumdare. Fecit insuper ipse comes [m]uniri quoddam castrum apud . . . . . [1] in terra vicecomitis de Fronciaco ; et distat castrum illud a castro Fronciaco quatuor leugas ; et exinde parat nos inquietare. Sed damnum levius quam dedecus sustinemus, quia Domino adjuvante hucusque eidem viriliter resistimus, et amplius resistemus ad honorem Dei et fidelitatem vestram, sicut illi qui semper erimus in servitio et fidelitate vestra. Et, si placet celsitudini vestræ, potestis addiscere testimonio proborum hominum de Burdegalia, et de Rupella, et aliarum villarum vestrarum, qualiter me habui in negotiis et fidelitate patris vestri et in vestra, et quod bene cœpi in melius finiam, Deo [2] dante. Hinc est quare nobilitatem vestram humiliter deprecor, quatenus, si placet, dignemini mandare per literas in villis vestris apud Burdegalam, et Rupellam, et apud Regulam, et in aliis villis, ut mihi dent consilium et auxilium, quod castrum Fronciacum et aliam terram possim ad honorem Dei et fidelitatem vestram, et commodum heredis vicecomitis de Fronciaco defuncti ultra mare in servitio Dei, custodire, voluntatem vestram, si placet, mihi per literas rescribentes.

I pray that your towns may be commanded to help me.

---

[1] Here a word has been purposely erased in the MS.

[2] *Deo*] do do, MS.

CXXXV.

Philip, Dean of Poitiers, to Henry III. and his Council.

(Royal Letters, No. 943.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustrissimo regi Angliæ, domino H[iberniæ] . . . . . comiti Andegaviæ, et ejus consiliariis, suus devotissimus clericus Philippus, Pictavensis ecclesiæ decanus humilis, ... promptissimum et fidele. Nov. 1220.[1]

Cum defunctus Philippus de Wllecote et ego missi fuissemus a vobis ad dominum comitem . . . . . dilatione præcessi, et inveni prædictum comitem apud Oleron valida ægritudine laborantem. Qui me benigne . . . . . de conductu prædicti Philippi mihi dedit, et terram et milites suos ad ipsum conducendum mihi gratanter exposuit . . . . . ægritudine; affirmans in Domino quod vobis, domine mi rex, post servitium Jesu Christi summo servire desiderio cupiebat . . . . . bus adjuvare. Tandem rediens de Oleron cum literis prædicti comitis, et expectans desideratum sed frustratum defuncti [Philippi] adventum, audita morte ipsius, iterum ad sæpedictum comitem accessi, et die Martis proxima post festum Omnium Sanctorum [nuncii] vestri J. Rosselli et R. Grenes me cum eodem comite apud . . arrofium invenerunt; qui eosdem benignissime recipiens, multa eis exhibuit obsequia et honorem. Et sciatis quod d. . . . . proposuerat ad vos ire in Angliam, et fidelitatem et alia debita vobis facere, tamquam domino, fideliter et devote. Proposuerat . . .

I found the count of La Marche at Oleron ill, and received your sister from him. He seems well disposed towards you.

[1] See the following letter; noticing also the mention of Philip de Ulecote as recently dead.

. . [sor]orem vestram secum ducere per potestatem regis Franciæ, si ego et prædicti milites adhiberemus consensum. Sed Dominus, cui nihil est impossibile, propositum comitis interrupit, infirmitate proprii corporis eundem acriter affligendo. Propter quod, et non alia occasione, ad præsens distulit ad vos ire; sed, sanitate sibi a Domino concessa, statim omni occasione postposita asserit se iturum in Angliam, et facturum quæcumque vestræ placuerit voluntati. Sororem vero vestram dictus comes, sine difficultate aliqua, dictis militibus in præsentia fratris Girardi Brochard et mea tradidit, ipsamque conduci fecit in Rupellam. Verum in hoc Deum testem invoco, quantum ex verbis ipsius comitis et intentione perpendere potui, ipse quamplurimum affectat vobis assistere fideliter et devote, et promittit firmiter cuncta quæ ad vos pertinent sincera dilectione fovere et amplecti, et honorem vestrum et commodum pro posse suo et viribus ampliare.

CXXXVI.

Hugh de Lusignan, Count of La Marche, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,014.)

Nov. 1220.[1] Illustrissimo et reverendo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, Hugo de Lezignan, comes Marchiæ et Engolismi, salutem, et ascensum de bono in melius, cum salute perenni.

---

[1] See the preceding letter. This appears to be an answer to Henry III.'s letter of Sept. 16, 1220, printed by Rymer, i. p. 164. It has been printed by Champollion-Figeac, Lettres des Rois, &c., i. p. 28, under the date 1221.

Sicut vobis per nostras literas insinuavimus, nos proposueramus ad vos accedere in Angliam, affectantes vobis tanquam domino fidelitatem et alia debita facere, benigniter et devote. Verum Ille, in cujus dispositione consistunt omnia, propositum nostrum interrupit, nos infirmitate proprii corporis acriter affligendo. Per quod evidens et manifestum corporis nostri dispendium ad præsens distulimus ad vos ire, sicut vobis per assertionem militum vestrorum, quos ad nos pro habenda sorore vestra destinastis, constare poterit evidenter. Quibus, sicut nobis dedistis in mandatis, in villa vestra Rochella tradidimus sororem vestram, licet haberemus in proposito illam nobiscum ad vos ducere, si sanitatem nobis Dominus concessisset, et etiam si de consensu et voluntate militum vestrorum esset, ut ipsam per terram regis Franciæ duceremus. Sane pro certo habeatis quod, sanitate nobis a Domino concessa, statim usque ad vos, omni occasione et dilatione postpositis, accedemus, loco et tempore competenti. Præterea, quemcumque senescallum transmittere volueritis in Pictaviam, parati sumus quamplurimum honorare, et eidem parere in omnibus, tanquam vobis, et res vestras et hominum vestrorum sedula circumspectione fovere, et honorem vestrum et commodum pro posse nostro et viribus ampliare; quia post Deum nil amplius affectamus, nisi vobis fideliter assistere, et cuncta quæ ad vos pertinent prærogativa speciali diligere et amplecti.

Illness has prevented my coming to England. I delivered up your sister at Rochelle.

CXXXVII.

Robert de Courtenay to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 240.)

About 1220.[1]

Carissimo et speciali amico suo, domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, Robertus de Corton salutem et sinceram dilectionem.

The king admired the palfrey you sent him.

Sciatis quod dominus rex cum affectu recepit palefridum vestrum, et plurimum illum laudavit, de quo lætus fui et gavisus, quia scio quod affinitas domini regis multum vobis potest valere, et ipsam[2] de facili et amorem suum potestis habere et tenere. Et sciatis quod Dei gratia sanus sum et incolumis, quod idem de vobis scire desidero et audire, et paratus vestram voluntatem, si vestra sublimitas mihi dignaretur præcipere, penitus adimplere.

CXXXVIII.

Engelard de Cigony to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 239.)

1220 ?[3]

Domino et amico carissimo Huberto de Burgo, domini regis justiciario, suus Engelardus de Cigoiny salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

The bishop of Lincoln has excom-

Noveritis, domine, quod dominus Lincolniensis episcopus, occasione cujusdam exclusæ quam idem

---

[1] The reference to the *affinitas* approximately determines the date. H. de Burgh was married in June 1221 to the sister of the king of Scotland.

[2] *ipsam*] ipm̄ (*ipsum*), MS.

[3] Prynne, Records, iii. p. 50.

tenet de domino rege, per servitium duorum solidorum per annum, et dominus abbas de Dorkestre, occasione cujusdam prati, quod tenet de domino rege per servitium trium solidorum et sex denariorum per annum, domino regi mihique et hominibus domini regis de manerio de Bensington injuriam et gravamen diebus singulis pro posse suo inferre non cessant, dominum regem de jure suo intendentes proculdubio spoliare; super quod dominus Lincolniensis episcopus de duabus causis prædictis homines nostros dominicos, et homines dicti manerii, quia jus domini regis et suum pro posse suo defendunt, excommunicationis sententia innodavit, et adhuc tenet excommunicatos. Ad quod dilectionem vestram omni qua possum devotione deprecor, quatenus literas domini regis prædictis domino Lincolniensi et domino abbati de Dorkecestre directas de defenso, quod non procedant de feodo laicali, quod tenent de domino rege, sicut dictum est, et quod intendunt in puram eleemosynam trahere, nobis vestri gratia habere faciatis; eisdem et nobis de loquela quæ vertitur inter ipsos et nos, pro jure domini regis, diem certum coram vobis et aliis consiliariis domini regis ad scaccarium assignantes; et ego in propria persona mea, una cum hominibus meis dicti manerii ad jus domini regis observandum interesse procurabo; super quibus, nostri gratia, pro honore vestro, et jure domini regis observandis, curam apponatis. Valete.

municated the men of Bensington about some land he holds of the king. I pray for letters of inhibition.

CXXXIX.

Engelard de Cigony to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 238.)

1220 ?[1] Domino et amico carissimo Huberto de Burgo, justiciario domini regis, suus Engel[ardus] de Cigoiny salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

The sheriff of Berkshire has no right to collect tallages within the seven hundreds of Windsor.

Noveritis quod ego recepi literas domini regis in hæc verba:—"Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc. Engel[ardo] de Cigoiny, etc. Mandamus vobis, præcipientes quod permittatis, una cum militibus ad hoc attornatis, vicecomitem nostrum Berkesyræ, sine omni difficultate, assidere et colligere caruagium in balliva vestra, sicut illud per totum comitatum suum assideri et colligi præcipimus, nec ei inde aliquam contradictionem faciatis; quia qualemcumque habeatis per constabulariam vestram potestatem et ballivam, nolumus, sicut nec justum est, quod per aliorum manus colligatur caruagium illud, quam per manus vicecomitis nostri, et prædictorum militum qui inde nobis respondebunt. Teste Huberto de Burgo, etc." Ad quod sciat dilectio vestra, quod milites et libere tenentes et omnes alii, qui sunt de septem hundredis de balliva de Windesora, super sacramentum quo domino regi tenentur, asserunt et testantur quod vicecomes Berkesyræ, nec aliquis alius, habet intrare in prædicta balliva ad aliquod tallagium vel caruagium colligendum vel assidendum; nec aliquem alium ballivum quam ballivum de Windesora permitterent prædicti,

---

[1] It appears from the close Rolls (i. pp. 411, 411 b, 426) that E. de Cigony was governor of Windsor as early as 1220; and the question at issue in this letter must have arisen on the collection of the royal dues in that year, if not earlier.

etiam si vellem, intrare ad hoc exsequendum in prædicta balliva; nec unquam intravit. Nec habent exire propter aliquem de prædicta balliva, nec unquam exierunt, nisi coram justiciariis domini regis, dum itinerant per regnum. Ego vero de caruagio, et duo milites, per quos illud in balliva mea est assisum, ad quod fideliter exsequendum sunt jurati, bene et fideliter, ad diem et locum nobis statutos, secundum formam literarum domini regis, quas inde primo recepi, respondebimus; et ita sufficienter, per Dei gratiam, tanquam vicecomes Berkesyræ vel aliquis alius de balliva sua. Valete.

CXL.

Robert of London, Brother of the King of Scotland, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 250.)

Venerabili domino suo et amico carissimo, domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus Robertus de London, frater[2] domini regis Scotiæ, salutem et se totum cum devotis obsequiis. About 1220.[1]

---

[1] Written, apparently, soon after the reconciliation with Scotland.

[2] *frater*] A friend whom I consulted about the date of this letter, proposes to read *fratri*, on the ground (1.) that no Robert, brother of Alexander II., is named in history, which is inconceivable, unless he were illegitimate. 2. That an illegitimate brother would not use the style "frater regis." 3. That there is good reason to identify the writer with the "clericus regis" of that name, who occurs frequently in the Patent and Close Rolls of king John, but who is never called a relation of the Scotch king. 4. That Hubert de Burgh did marry a sister of Alexander II., so that the reading *fratri* solves the difficulty.

This conjecture seems to me far too ingenious to be passed over in silence. Yet the position which the words *frater* . . . . *Scotiæ* occupy in the sentence is a serious obstacle to accepting it; nor is it, perhaps,

I pray you to obtain for me the arrears of my pension.

Excellentiam vestram devote imploro, petens quatenus pro amore mei, et sicut de vobis præ omnibus amicis meis in toto regno Angliæ specialius confido, mihi consilium vestrum literatorie velitis rescribere de arreragiis servitii mei a domino rege Angliæ exigendis, sicut bene nostis quod dominus meus illustris rex Johannes singulis annis centum libras et undecim et tredecim solidos mihi reddere consuevit. Ego autem ad præsens ad vos super negotio illo vobis locuturus venissem in Angliam, nisi quod maxima occupatus infirmitate de partibus Scotiæ nullatenus possum recedere. Beneplacitum vestrum, et voluntatem, et consilium, et sanitatem, quam super omnia desidero, mihi, si placet, per latorem præsentium literatorie significetis. Valete.

---

absolutely necessary. For it would seem that the letters in this volume addressed by Llewellyn and his wife to Henry III. do bear out the use of the word *frater* by an illegitimate brother, and if so, there are, I think, three possible explanations of the text as it stands :

1, That the writer of this letter is not the Robert of London of the Rolls, but an illegitimate brother of the Scotch king, otherwise wholly unknown ;

2, That even if, what is certainly more probable, he is identical with the other Robert, the silence elsewhere observed as to his birth, though suspicious, is not conclusive;

But 3, The Robert of London mentioned on the Rolls is the man of whose strange personal appearance and unscrupulous cleverness Matthew Paris has given us so vivid a picture (Hist. p. 243, ed. 1640) ; and to whose adroit practising upon Matthew's monkish good faith we probably owe the wild story of king John's embassy to Mohammed al Rassis. With such a character of our writer, it is possible to guess that the text is correct, and the relationship a fraud.

For the embassy of Robert of London, see Lingard (vol ix. p. 27, ed. 1837), who, however, is less graphic, though quite as credulous as his monkish authority. On the whole I prefer the second solution.

CXLI.

Cathal Crovderg O'Conor, King of Connaught, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 790.)

Strenuo ac nobili viro et sibi amico, Huberto de Burgo, domini regis Angliæ rectori ac justiciario, K. rex Connactiæ salutem et vinculum amoris. About 1220.[1]

Vestræ notificamus excellentiæ, quod, nisi in vobis remaneret, irrefragabilem amicitiæ copulam et insolubile fœderis vinculum vobiscum inire, plurimum affectaremus; quod si facere velletis, tam nos quam res et munera nostra ad voluntatem vestram et beneplacitum vestrum haberetis. Quocirca nobilitatem vestram obnixe rogamus quatenus, sicut rector ac fidelis consiliarius domino regi estis constituti, et sicut nostram vultis habere amicitiam, justis petitionibus nostris et negotiis quæ domino regi significa[mus] acquiescere velitis, et ea benigne admittatis; tantum facientes quod merito grates vobis referre debeamus. Et latoribus præsentium fidelibus nuntiis nostris P. Achadensi archidiacono et H. Hardis ex parte nostra fidem adhibere dignemini. Valete. I pray your favourable attention to my petitions through the bearer.

---

[1] After the death of the earl marshal in May 1219, and apparently before the Irish troubles in 1221. See letter CLX. and the note there.

CXLII.

Alan de Capella to Ralph Neville.

(Royal Letters, No. 1,082.)

1217–1221. Between Easter and July.[1]

Carissimo domino suo Radulfo de Newille, suus Alanus de Capella salutem.

I have sold your corn.

Sciatis pro vero quod, septem septimanis transactis, vobis statum nostrum et esse nostrum per quendam nuntium mandavi. Unde constat quod multum admiror, quod nullum responsum de vobis adhuc recepi. Et bene sciatis quod, Deo volente, res vestræ bene se habent, et quod vendidi totum bladum de Neut et de Caterlun, per consilium Uctredi et capellanorum vestrorum, et clericorum et hominum vestrorum, pro septemdecim marcis, ad terminum usque ad Assumptionem B. Mariæ. Præterea sciatis quod inquisivi per vestros, quod magister A[dam] de Thornet habuit de redditu vestro de Penred quinque libras, et ad Pascha, tam de oblationibus quam de firma hominum, viginti sex marcas, et per manum Willelmi de Egremund viginti quatuor marcas, et de blado sedecim esceppas hordei et quatuor esceppas avenæ: summa in denariis, pretium bladi viginti sex marcas. Et ideo locutus fui cum domino Thoma Filio Johannis, vicecomite nostro, ut distringeret magistrum Adam per homines intervenientes de Calawia apud Carliolum, et fecit districtionem. Tunc mandavit magister Adam literis suis, et appellavit coram domino legato, ad Vincula S. Petri. Ideo dominus Thomas Filius Johannis vicecomes noster vobis mandat, quod contramandetis ei quid vultis, et si vultis quod eum amplius distringere debeat pro hoc debito an non.

I have distrained A. de Thornet.

I have received no

Item sciatis quod de bobus vobis promissis pro milite

---

[1] Written probably while Pandulph was legate, *i.e.* in 1219–1221. He had no successor.

domini Dunecan de Carric nullum bonum responsum recepimus. Quare vobis supplico quatenus voluntatem vestram et placitum vestrum mihi scribatis. Et si vultis quod faciat districtionem pro bobus, mandate mihi per dominum A[lanum] de Caldebec, si dominus Willelmus de Jonesbi vobis pacavit tres marcas et dimidiam vel tres marcas. Valete.

good answer about the oxen.

Indorsed. Sciatis quod dominus Alanus de Caldebec bene se addietavit,[1] et liberationem facit pro nobis.

CXLIII.

[Pandulph, Bishop elect of Norwich,] to Peter, Bishop of Winchester, [and the Council].

(Royal Letters, No. 371.)

. . . . . .

Between Dec. 1218 and July 1221.[2]

Clamor pauperum et mulierum vos, et specialiter te, domine episcope, movere deberet, quod nemo potest per partes Wintoniæ pergere, quin capiatur, spolietur, et, quod crudelissimum est, bona non sufficiunt, nisi personæ hominum occidantur. Verum quia ista non sine magno opprobrio domini regis, et vestro, et scandalo ac detrimento totius regni perpetrantur, discretionem vestram rogamus, monemus, et firmiter præcipiendo mandamus, in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatenus prædicta taliter corrigi faciatis, ne de cetero[3] possimus audire clamores, et vos a Deo præmium et ab hominibus laudem consequi mereamini.

The robberies near Winchester must be put an end to.

---

[1] *addietavit*] addetaū, MS.

[2] The handwriting and the style leave scarcely a doubt that the writer is Pandulph, who ceased to be legate in July 1221.

[3] *de cetero*] decero, MS.

CXLIV.

Walter, Archbishop of York, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 207.)

Between Feb. 1218 and June 1221.[1]

Nobili viro et amico in Christo carissimo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[alterus], Dei gratia Eboracensis archiepiscopus, Angliæ primas, salutem et sinceram in Domino dilectionem.

I pray you to grant protection to the heir of G. Appelton until his majority.

Noverit dilectio vestra quod domina A. de Bella Aqua trahit in causam filium et heredem Galfridi de Appelton filii sui defuncti super quodam . . . . . avito, auctoritate domini legati. Cum igitur dictus puer parvulus sit, et infra ætatem, et in custodia domini regis, dilectionem vestram affectuose rogamus quatenus cum domino legato super hoc habere velitis colloquium, et modis omnibus, si placet, procurare ut dictus puer pacem habeat, donec ad talem pervenerit ætatem, quod secundum consuetudinem regni possit et debeat inde respondere. Valete.

CXLV.

Henry III. to Geoffrey Neville.

(Royal Letters, No. 197.)

Jan. 23, 1221.[2]

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ, Aquitaniæ, et comes Andegaviæ, dilecto et fideli suo Galfrido de Neville, salutem.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 351.

[2] See Pauli, Gesch. von England, iii. p. 526. A precisely similar letter from the king to Roger Leyburn is printed by Prynne (Records, iii. p. 62) under the year 1224. The original of this appears to be now lost; but Prynne's text has supplied the deficiencies of the present letter.

Cum W[illelmus] comes Aubemarle, excommunicatus a domino legato, archiepiscopo Eboracensi et episcopis Angliæ, cum omnibus fautoribus, complicibus, et ei adhærentibus, propter multiplices et manifestos excessus sanctæ ecclesiæ et nobis impensos, seditiose et furtive ceperit castrum de Fodering, quod fuit in manu nostra, et malitiose detineat; terram nostram devastando, deprædando, et pacem nostram et regni nostri [vehementer] perturbando et infringendo; vobis mandamus, firmiter præcipientes in fide qua nobis tenemini, et sub debito sacramenti vestri nobis præ[stiti, quatenus, vi]sis literis istis, cum tota gente armata quam ad præsens habere poteritis, veniatis ad nos usque Norhamton, bene parati equis et armis, [ad] eundum cum corpore nostro, et cum fidelibus nostris, qui nobiscum venient super eundem comitem, qui sic spreta fide et obsequio nostro, nos et regnum nostrum præsumpsit [temere] et malitiose inquietare et perturbare. Et gentem vestram quam ad præsens paratam non habetis, venire faciatis post nos cum omni festinatione; et ita acceleretis adventum vestrum et gentis vestræ, ut nunc per experientiam sentiamus quantum nos et terræ nostræ tranquillitatem diligatis. Teste H[uberto] de Burgo, justiciario nostro, apud Westmonasterium, xxiii° die Januarii.

The earl of Albemarle has seized Fotheringay castle. Meet me at Northampton.

CXLVI.

Henry III. to the Bishops, Barons, and others, of Poitou and Gascony.

(Rot. Pat. 5 Hen. III. p. 1, memb. 6 in dorso.)

Rex, W[illelmo] Burdegalensi archiepiscopo, et suffraganeis ejus, et episcopo Lemovicensi, ac carissimis sibi baronibus et aliis fidelibus suis in Pictavia et Wasconia constitutis, salutem. Jan. 29, 1221.

Receive W. St. Albin as from us.

Cum tam venerabilis pater P[andulfus] Norwicensis electus, quam nos dilectum et fidelem clericum nostrum magistrum W[illelmum] de S. Albino pro quibusdam negotiis nostris ad partes vestras duxerimus destinandum, universitatem vestram rogamus attentius et mandamus, quatenus ipsum tanto magis vos omnes et singuli curetis eum commendatum habere, quanto magis nos ejus fidelitatem expertam affectu diligimus pleniori; scientes quod quicquid interventu vestro ei boni feceritis, vel honoris, gratum habemus et acceptum. Ad hoc eidem clerico nostro, pro negotiis nostris fideliter laboranti, in salvo conductu, eundo et redeundo, et aliis qui sibi fuerint opportuna, ita curetis liberaliter providere, quod nos fidelitatem vestram possimus non immerito commendare. Teste H[uberto de Burgo] apud S. Albanum xxix° die Januarii.

CXLVII.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Henry III.

(Royal Letters, No. 625.)

Jan. 1221.[1]

Reverendo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, W[illelmus] Marescallus comes Penbrochiæ, salutem, et quicquid potest obsequentis prompta devotio.

Why have you not summoned me to march against the earl of Albemarle?

Per multorum relationem didici quod exercitum vestrum coadunastis, comiti Albemarle propter quosdam excessus suos impugnaturi. Hæc autem audiens, valde miratus sum quod nihil inde mihi significastis. Licet ob quædam negotia mea ad remotas partes iter

---

[1] Compare letter CXLV.

arripuissem, propriis tamen negotiis vestra præponens reversus sum, sicut vobis alias mandavi. Vestræ siquidem supplico dominationi quatenus, si ita est, hoc mihi rescribere velitis, mandantes ubi, et qualiter, et cum quot militibus, vobis placuerit ut ad vos accedam. Beneplacitum vestrum per omnia pro posse meo adimplere curabo. Valeat dominatio vestra.

Domino regi Angliæ.

CXLVIII.

Robert de Lexington to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 248.)

Carissimo domino suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, devotus suus et humilis Robertus de Lessington, salutem, et devotum in omnibus obsequium. Early in Feb. 1221.[1]

Noverit excellentia vestra comitem Aubemarl inimicum domini regis et vestrum transitum fecisse per Notingham, nocte diei Dominicæ proxima ante Purificationem B. Mariæ, et eadem nocte perrexit Welhaiam, ubi requievit aliquantulum. Die Lunæ sequente ruit usque Steinton, ad domum Willelmi de Bueles, quam habet de custodia quadam, inter Tykehill et Cunigesburg, et ibidem moratus usque ad noctem, armavit se, et dixit comitissæ uxori suæ quod comederet, quia non comederet antequam veniret Schipton in Cravene, nec requiesceret. Et ibidem fuit nuncius meus qui ista audivit. Ex quo vero ista de eo audieram, misi nuncium meum de die et nocte apud Novum Castrum et Baumburg; unde non oportet vos de partibus illis timere, ut credo. Ego siquidem in propria persona

I have constant information of the route of the earl of Albemarle, and have provided for the safety of the border.

---

[1] Compare letter CXLV.

cum quanta festinatione potero accelerabo versus partes Northumbriæ. Præterea sciatis, domine carissime, quod ad dictam villam de Steinton remanserunt quinque de equis suis non valentibus ulterius procedere; et inde recessit confusus, cum equis debilibus et impotentibus. Explorator vero meus semper vadit cum eo. Beneplacitum vestrum in omnibus mihi significetis. Valete.

CXLIX.

Fulk de Breautè to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 233.)

March or April 1221.[1]

Carissimo domino et amico suo domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, Faukesius de Breaute, salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

Let R. Courtenay be ordered to allow me to provision Plympton castle.

Significaverunt m[ihi] ballivi mei existentes in partibus Devoniæ quod W[illelmus] Briwere junior, Robertus de Curtenay, W. de Torintone, Ricardus Revel, et alii magnates multi, tam de Cornubia quam de Devonia, convenerunt apud Exoniam die Lunæ proxima post mediam quadragesimam, se contra me et meos confœderantes; et proposuerunt tunc temporis super terram meam currere et ipsam deprædare. Sed eodem die acceperunt quasdam literas comitis Sarisberiensis prohibentes ne se moverent, propter treugas statutas inter ipsum et me usque in quindenam Paschatis; quas cepit, ut prædictis significavit, ut interim in partibus Lincolniæ sua posset usitare et expendere. Quibus auditis et intellectis, ballivi mei voluerunt quandam partem bladi mei de manerio meo de Exeminstre juxta Exoniam adducere per mare usque castrum meum de Plimpton ad ipsum muniendum et

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 451.

effortiandum propter ea negotia quæ scitis. Sed Robertus de Curtenay hoc audiens bladum meum fecit arrestari cum nave; et marinarium hominem meum verberari et imprisonari. Dixit etiam se inde accepisse literas domini regis quod nullum bladum exiret de portu illo. Unde admiror, quia justum mihi videtur et rationabile quod quisque probus homo bladum suum potest adducere, vel per mare vel aliter, ad commodum suum faciendum, vel ad castrum suum, vel ad manerium suum, et etiam in eodem regno. Quapropter vobis ut domino et amico supplico quod super prædictis corrigendis curam adhibeatis sollicitam, sanum super hoc habentes consilium et fructuosum. Et licet habeatis me dilectum et familiarem, non sitis præcipites vel ultra justitiam festinantes, quia nolo ut transgressiones mihi et meis illatæ omnibus declarentur et manifestentur. Et ut de successibus meis plenam haberetis lætitiam, ita vos pigeat in detrimentis meis et jacturis, pro loco et tempore. Et consilium quod inde audieritis et videritis fructuosum, mihi vestro, si placet, renuntietis. Et quoniam dictus R[obertus] de Curtenay præceptum domini regis vocavit ad warrantum, precor quod illi significetis per literas domini regis ut bladum meum, navem, et hominem meum faciat deliberari, et permittat me juxta voluntatem meam tractare super bladis meis et aliis possessionibus. Valete.

CL.

Alexander II., King of Scotland, to Henry III.

(Royal Letters, No. 842.)

Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, venerabili et carissimo domino suo, A[lexander] April 24, 1221.

eadem gratia rex Scotiæ, salutem, et cum sincera dilectione fidelia semper servitia.

The bearers have power to postpone the day fixed for my wedding.

Noverit dominatio vestra, quod præsentium latoribus H. de Mortuo Mari clerico nostro et H. de Strivel cognato nostro, dilectis et fidelibus et familiaribus nostris, dedimus potestatem prorogandi usque ad certum tempus, si opus fuerit, diem inter vos et nos præfixum de matrimonio inter nos et sororem vestram contrahendo, scilicet diem Lunæ proximam post diem SS. Trinitatis, ratum habituri quod ipsi inde facient, secundum scripta quæ per ipsos inde fient, quibus sigilla sua apponent, salvis conventionibus inter vos et nos super prædicto matrimonio factis, quæ sigillo vestro et magnatum vestrorum plenius sunt munitæ. Teste rege ipso apud Castrum Puellarum xxiiij°. die Aprilis.

CLI.

Honorius III. to the Archbishop of York and his Suffragans.

(Papal Bulls in the Public Record Office.)

April 29, 1221.

Honorius episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopo Eboracensi et suffraganeis ejus, salutem et apostolicam benedictionem.

You are exhorted to labour for the repression of war in England.

Etsi appetenda sit pax suæ dulcedinis ratione, in qua cultores ejus suaviter delectantur; ex eo tamen diligentius debet quæri, et habita carius custodiri, quo, eadem neglecta, contraria pacis obrepens discordia non solum corporibus sed etiam animabus amaritudines ingerit et dolores, sicut plus quam exprimi valeat a multis multotiens est expertum. Unde cum, sicut audivimus et dolemus, gravis guerra in regno Angliæ incipiat pullulare, quæ nisi fuerit repressa celeriter, in totius regni poterit excrescere detrimentum, ne sero

medicina paretur si per moras convaluerit longiores, fraternitatem vestram monemus et hortamur attente, per apostolica vobis scripta firmiter præcipiendo, mandantes quatenus singuli tanquam propriam causam agentes, ad præcidendam guerrarum materiam et pacis fœdera reformanda omne studium et diligentiam impendatis. Et cum aliena sint compescendi virtute qui suo sunt vitio inquieti, turbatores pacis spirituali et temporali districtione compescere studeatis, ita quod vel inviti dediscant communi quieti tam improbe reluctari, et populus sedeat in pulchritudine pacis et requie opulenta. Datum Laterani, iij° Kalendas Maii, pontificatus nostri anno quinto.

CLII.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 222.)

Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem, cum sinceræ dilectionis affectu. April 1222.[1]

Dilectioni et benignitati vestræ, de qua plenam reporto fiduciam, duxi significandum quod vicecomes et ballivi Falkesii de Breaute manus apponunt in terras meas de Bedefordsira; unde multum admiror et merito, quia ad dominum regem fui et cum ipso locutus fui, et semper promptus et paratus sum et ero secundum consuetudinem regni ei facere omnia quæ facere debebo tamquam domino meo. Et ideo vobis supplico diligenter et attentius ut præcipiatis quod terræ meæ in pace sint, et in comitatu Bedfordiæ et alibi; et pro- The sheriff and F. de Breauté are seizing my lands in Bedfordshire.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 458 b.

hibeatis, si placet, ne aliqui ad damnum vel ad detrimentum meum in terras meas manus apponant: scituri pro certo quod, Deo dante, ad vos veniam a die Paschæ in quindecim dies, facturus plenarie domino regi tanquam carissimo domino meo omnia quæ facere debebo. Valete.

Indorsed. Domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ.

CLIII.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Henry III.

(Royal Letters, No. 764.)

July 1221.[1] Carissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, L[ewellinus], princeps Norwalliæ, salutem et se ipsum.

I have defeated Rhys Cret, who will do homage to you.

Sciatis quod nos die Veneris ante decollationem S. Johannis Baptistæ venimus ad terram Resi Cret. Ipse vero, audito adventu nostro, statim subvertit castrum suum de Dinewor, olim famosum, nunc autem ruinosum, ad quod tanquam ad caput Suthwalliæ olim pertinebant dignitates totius Suthwalliæ. Et eodem die fuit conflictus super pontem de Kaermerthin, ubi plures de suis vulnerati fuerunt et quidam interfecti. Nostris vero illæsis, sicut Deus voluit, sequenti die Dominica pacificatus fuit dictus Resus nobiscum, et reddidit nobis terras de Ketweli et Kirnowalliæ et . . . . . gada et Gohir; dedit etiam nobis obsides quod nobis fideliter serviet . . . . . et faciet vobis homagium veniendo ad curiam vestram in comitatu nostro, vel comitatu Cestriæ,

---

[1] See Brut y Tywysogion, p. 308.

vel comitatu Glocestriæ, ad diem et locum competentes quos ei rationabiliter de consilio nostro assignaverimus.

Postmodum autem iter nostrum arripuimus versus Pembrocsiram, recepturi emendationes et rectituri de injuriis nobis ab eis illatis, et terras et demania nostra, si hoc facere voluerint. Quæ si facere noluerint nos manum apponemus,[1] si Deus dederit potestatem, nec unquam cum eis pacem habebimus, quia nec sciunt nec volunt treugas vel pacem servare, nec timent Deum nec verentur hominem, nec differunt ecclesiæ, magis quam torpedulæ, qui triginta quinque ecclesias combusserunt tempore guerræ. Nunc vero extrahunt homines de ecclesia tanquam grangia; unde judicet Deus inter nos et ipsos. Postquam etiam venimus ad partes eorum non cessarunt nobis damna inferre, et prædas capere, cum adhuc nos eis nihil mali intulissemus. Et quia sigillum magnum non habemus, sigillo privato sigillavimus has literas. Valete.

I have tried to check the men of Pembrokeshire.

Indorsed, Domino regi.

CLIV.

Henry, Archbishop of Dublin, to Henry III.

(Chapter House Miscellanea.)

Carissimo domino et merito amantissimo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, devotus

Before Nov. 1221?[2]

---

[1] *apponemus*] After this 'tanquam,' (erased,) MS.

[2] About the end of October 1221 the archbishop became justiciar of Ireland, and continued to be so until after the death of Cathal. The omission of this style, therefore, is a presumption in favour of an earlier date. Compare also letter CLX., which would seem to be later.

suus Henricus, eadem gratia Dublinensis archiepiscopus, salutem, et devotum ad obsequia famulatum.

Receive the bearers on behalf of the king of Connaught and his son.

Fideles vestri K. rex Conactiæ et ejus filius in obsequio vestro fideliter nobis assistentes, et devote mandatis vestris et præceptis benigne in omnibus obtemperando, latores præsentium nuncios suos pro agendis suis ad regiam transmittunt celsitudinem, per quos etiam, ut asserunt, desiderant certiorari de statu serenitatis vestræ et voluntate. Quos, si placet, benigne admittentes, eorundem negotia quæ vobis exponent, ad honorem et commodum vestrum, si placet, expedire velitis. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

CLV.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 223.)

1221 ?[1]

Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus in omnibus W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem, cum sinceræ dilectionis affectu.

I pray that Berkeley castle may be restored to its owner.

Dilectionis vestræ benignitati, de qua sæpius a nobis experta esse plenam reportamus fiduciam, duximus intimandum quod Thomas de Berkelay, frater et heres Roberti de Berkelay, neptem nostram duxit in uxorem, et in tantum nobis, multo tempore elapso, obligatus et confœderatus fuit, quod nullo modo potuit a nostro recedere vel separari consilio. Inde est quod vobis tanquam amico præcordialissimo supplicamus, ut pro amore nostri et servitio non permittatis, quod

---

[1] See Dugdale, Baronage, p. 353; Rot. Claus. i. pp. 426, 630 b.

idem Thomas per comitem Sarum diutius de jure et hereditate sua molestetur; qui ipsi contra jus et regni consuetudinem, et legem terræ, castrum et hereditatem suam de Berkelay defortiat. Et, si placet, in memoriam reducatis, qualiter idem comes Sarum in præsentia vestra dixerit et affirmaverit, quod ipse nullatenus alicui ad regni perturbationem injuriaret, et quod plusquam nos domini regis et regni tranquillitatem observaret. Quoniam autem conventionem illam manifeste transgressus est, vobis supplicamus diligenter et attentius, ut, si placet, ad hujusmodi emendanda diligentiam vestram apponatis, et ne patiamini quod dictus Thomas, qui adeo nobis obligatus est quod ei nequimus nec volumus deesse, de cetero per dictum comitem Sarum de hereditate sua ita injuriose vexetur; tantum inde facientes quod nos, qui semper vestri sumus, de cetero omnibus diebus vobis et vestris teneamur esse propinquiores et devotiores. Valete.

Indorsed. Domino justiciario Angliæ, pro domino Thoma de Berkelay.

CLVI.

Peter de Maulay to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 253.)

Carissimo amico suo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus P[etrus] de Maulay, salutem et dilectionis perseverantiam. 1221?[1]

Pro dilecto et speciali meo Rogero de Acastre, magistro Ricardi fratris domini regis, vobis preces porrigo favorabiles, attentius exorans quatenus, pro amore meo et precum mearum interventu, ipsum in negotiis suis, quæ vobis exponet, promovere et exaudire velitis. Prosit etiam eidem, si placet, quod per multum

I recommend to you Roger of Acaster, tutor of the king's brother.

[1] See Rot. Claus. i. pp. 481, 495; Dugd. Baronage, p. 734.

tempus domino regi servivit, et filium suum nutrivit et erudivit: super his tantum ad preces meas facientes, quod vobis ad multiplices tenear gratiarum actiones, et quod preces meas sibi sentiat fructuosas. Valete.

CLVII.

Richard, Bishop of Durham and Chancellor, to Ralph Neville, Dean of Lichfield.

(Royal Letters, No. 490.)

July 1217–Oct. 1222. Ricardus, Dei gratia Dunolmensis episcopus, domini regis cancellarius, dilecto suo Radulpho de Neville, decano Licheffeldensi, salutem.

In your letter, to my surprise, you omitted the title of chancellor. Mirabile fuit in oculis nostris, et satis admiratione dignum, vos nomen cancellarii in literis vestris nobis destinatis suppressisse; cum experientiam vestram non lateat, nec conscientiam vestram latere debeat, nos dictæ dignitatis officio fuisse et esse sollemniter assignatos, ejusdem prærogativæ præeminentia gratia Dei ulterius gavisuros, oblatrantium morsibus in se ipsos redeuntibus, et nostri constantiam in nullo contaminantibus. Quia quid? me dimidiant? integer esse volo. Dominus autem papa et cardinales sui quamplures nos pridie literarum suarum beneficiis, memoratæ dignitatis appellatione minus suppressa, gratia sui visitarunt; et vos eorum non solum sequi, sed potius adorare vestigia tenemini. Et de consilio nostro de cetero, non intercepto discretiori judicio, teneamini, reverentia locum suum decenter etiam sortita, inter cetera attributa personæ de jure et ratione convenientia, nequaquam in literis vestris exterminata legeremur.[1] Reverentia est quemvis nomine dignitatis

---

[1] *legeremur*] So MS.; but there seems to be some error. The latinity of the whole letter is very strange.

nuncupare; et Accium poetam in cœnaculo proprio nomine compellatum injuriarum egisse.[1] Et nos sæpedictæ suppressionis occasione, licet condigna et consimili ratione, injuriarum agere possimus, in præsentiarum dignum duximus sub expectatione melioris subticere. Valete.

CLVIII.

Pons, Bishop of Saintes, to Henry III.

(Royal Letters, No. 101.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, P[ons], divina permissione Xanctonensis ecclesiæ minister humilis, salutem, et servitium semper fidele. About April 1222.[2]

Quoniam honori vestro et profectui intendimus, novit Deus, idcirco super his quæ vestræ et vestrorum utilitati derogare[3] videntur curam pervigilem adhibentes, cum per nos eis obviare nequimus, ea ex affectu dilectionis saltem indicamus regiæ majestati, ut per illius consilium et populo simul et patriæ consulatur, in cujus manu per Dei providentiam regni potestas et imperium consistere dignoscuntur. Hinc est siquidem quod fidelium vestrorum majoris et communiæ de Rochella, quos sincera diligimus in Domino caritate, gravaminibus The Templars lay claim unjustly to a hospital in Rochelle.

---

[1] Cic. ad Herenn. ii. c. 13, is probably the origin of the story. But *scena* must have been changed into *cœnaculo* before it reached the bishop.

[2] See note by Champollion-Figeac in Lettres des Rois, i. p. 32; Bull of Honorius III. in Rymer, i. p. 169 (misdated, with his other Bulls, by a year), Rot. Claus. i. p. 396. It should be added that Pons is spoken of in Gallia Christiana, vol. ii. p. 1073, as having been succeeded in the see by one Michael in 1221, a statement which appears irreconcileable with other evidence. Courcelles, Pairs de France, iv., Art. Pons, p. 10.

[3] *derogare*] derogorare, MS.

constricati,[1] vobis significandum duximus, quod cum bonæ memoriæ A[lexander] Aufredi, quondam fidelis vester, infra Rochellam quoddam hospitale laudabiliter construxisset, et illud Christi pauperibus diu est contulisset, prout in ultima sui voluntate moriens declaravit, fratres Militiæ Templi, licet maximam partem obtineant villæ vestræ, in qua suos mansionarios collocarunt, qui propter eorum privilegia a potestate regia sunt exempti, ipsum hospitale sibi nituntur cum suis pertinentiis vindicare; unde grave præjudicium imminet non solum majori et communiæ supradictis, verum etiam jurisdictioni regiæ potestatis. Quia vero iidem ad sedem apostolicam recurrere super hoc compelluntur, pro illis supplicamus serenitati regiæ, ut super hoc summo pontifici et amicis et clericis vestris de curia vestras literas dirigatis, et insuper tale super his apponatis consilium, quod præfati major et communia in dilectione vestra solito more fervere se gaudeant, et jura vestra non in diminutione, sed in augmento feliciter conserventur.

Indorsed. Domino regi Angliæ.

CLIX.

Pagan L'Archier, Provost of Rochelle, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,044.)

About April 1222.[2]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, suus in omnibus fidelis et devotus Paganus Larchers, præpositus de Rochella, salutem et fidelitatem.

You are prayed not to grant to

Noveritis, domine, quod saisivi ad opus vestrum quandam domum, quam Alexander Aufredi defunctus,

---

[1] *constricati*] So MS.

[2] See the preceding letter.

olim burgensis vester, fecit in Rochella, in placeis vestris et terra vestra dominica, quam domum fratres Militiæ Templi de Rochella dicunt et asserunt quod dictus Alexander Aufredi sibi dedit, priusquam suum naturæ debitum persolvisset. Burgenses vero vestri et etiam major et communia de Rochella mihi in verbo veritatis testantur, quod domus dicta vestra est, et in dominio vestro et terra vestra et placeis fuit ædificata. Præterea sciatis quod plures homines vestri de Rochella cum suis, et plures redditus, infra villam et extra, ad dictum domum pertinent, et debent pertinere. Quare excellentiæ vestræ notifico, mando, et consulo quatenus, sicut honorem et commodum vestrum diligitis, fratribus Militiæ Templi, nec alicui, dictam domum nullatenus præbeatis, immo ad opus vestrum retineatis. Et super his et omnibus aliis voluntatem vestram et placitum, per vestras literas, consilium, et auxilium, si placet, festinanter mihi rescribatis. Valeat excellentia vestra.

the Templars the hospital which they claim.

CLX.

Cathal Crovderg O'Conor, King of Connaught, to Henry III.

(Chapter House Miscellanea.)

Carissimo domino Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, suus fidelis K., rex Connactiæ, salutem et fidele obsequium.

About May 1222.[1]

Vestram majestatem non latet qualiter inimicus vester et patris vestri et noster, nimirum quem domi-

Hugh de Lacy has come with-

---

[1] Compare Annals of the Four Masters, ed. O'Donovan, vol. iii. p. 203, with Rot. Claus. pp. 527 b, 549 b. The archbishop became justiciar of Ireland in Oct. 1221. See Rot. Claus. i., pp. 478, 479, etc.

out your leave to Ireland.

nus pater vester ipsum, cum jam ei rebellis exstiterat, de Hibernia per consilium nostrum ejecit, videlicet H[ugo] de Lascy, vobis inconsultis ad partes Hiberniæ pervenit; qui quantum in ipso est regnum vestrum in Hibernia confundere molitur. Contra cujus adventum, licet antea in obsequio vestro stabiles fueramus, nunc tamen, sicut Dublinensi archiepiscopo Hiberniæ justiciario satis notum est, in fidelitate vestra erga vos stabiliores et constantiores existimus. Et quanto minus de servitio vestro nos retrahere videmur et dinoscimur, tanto magis ab illis qui fidelitatem erga vos prætendunt, et contra prædictum hostem vestrum vobis, sicut justiciarius vester satis novit, effronite defecerunt, crebris vexationibus et injuriis aggravamur. Et ita inter prædictum vestrum inimicum H[ugonem] de Lascy, qui propter odium vestrum et nostrum nobis inimicatur, ex una parte, et prædictos qui se fideles vobis esse simulant ex altera, in magna angustia fuerimus constituti. Quapropter vestram dignitatem obnixe rogamus et exhortamur, quatenus, nisi tranquillitatem vestram in Hibernia, quod absit, per prædictum disturbatorem, et propter defectum quorundam nostrorum præsit confundi, ad ejus insolentiam compescendam valıdam manum indilate ad partes Hiberniæ transmittere velitis. Valete.

CLXI.

Certificate concerning the Castle of Carlisle and the Royal Manor of Penred.

(Royal Letters, No. 717.)

About June 1222.[1]

Willielmus de Rugedon et Walterus Mauclericus receperunt castrum de Cardoil die Martis in septimana

---

[1] See Rot. Claus., i. pp. 502 b, 512 b.

Paschæ vacuum; et fuerunt ibidem quidam amici domini regis. Scilicet, episcopus dat domino regi centum esceppas de farino avenæ, ad instaurandum eundem[1] castellum, et duas carucatas boum ad terram suam colendam. Thomas de Moleton dat unam balistam de troil et unam carucatam boum. Homines de Cardoil dant domino regi sexaginta esceppas avenæ ad seminandum dominicum suum. Et dicti Willelmus et Walterus Mauclericus receperunt dictum castrum, præsentibus episcopo de Kardoil, Ricardo Gernom, Willelmo de Derby, Ricardo de Lymicton, Radulfo de la Ferte, et duodecim burgensibus de eadem villa. Item manerium de Penred est instaurandum de secties viginti esceppis avenæ et tribus carucatis boum. Et Willelmus de Rugedon liberavit dicto Waltero Mauclerico dicta instauramenta, et eandem saisinam, quam inde habuit per præceptum domini regis et domini justiciarii.

Various persons have stocked the castle of Carlisle.

CLXII.

The Mayor and Burgesses of Rochelle to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,050.)

Excellentissimo domino suo atque carissimo, Henrico, Dei gratia regi Angliæ illustrissimo, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, atque suo nobili concilio, sui ad omnia humiles et devoti major et burgenses de Rupella, salutem, et suæ parere per omnia voluntati.

Before Oct. 1222 ?[2]

Nobis fecit intelligi nuntius noster, burgensis vester de Rupella, quod vobis insinuatum fuerat, quod cum H[ugone] de Toarco pro octoginta libris debilis monetæ

What is reported to you of our conduct to

[1] *eundem*] So MS.

[2] Compare letter CLXIV. and note there.

Hugh de Thouars is not true. Under extreme provocation we have destroyed his castle.

patriæ pacificari volebamus, et quod vineas suas et virgaria extirpaveramus. Qui vero vobis talia narravit, nos nunquam proculdubio dilexit; et pro certo habeatis quod vineas suas nunquam extirpaverimus, et quod eidem promisimus, antequam castrum subverteretur, quatuor[1] centum libras Pictavenses, quas accipere recusavit, et has hujusmodi literas transmisit in instanti:—

"H[ugo] de Toarco, dominus Montis Acuti et Gasorapiæ, omnibus rusticis agrestibus de Rupella, malam[2] salutem.

"Mando vobis, quod pro rege Angliæ, nec pro vobis nullatenus dimittam, quin castrum meum firmarem. Et sciatis pro certo quod illud præsto sum firmiter roborare. Et si quis mihi aliquam injuriam fecerit, extra portas audebitis nullatenus exire:"— quas vero vobis misimus jamdudum. Nos vero honori vestro semper et fructui intendentes, curamque semper adhibentes, tam indecens mandatum audientes, ira commoti graviter, castrum funditus evertimus, mandatum vestrum adimplentes.

CLXIII.

Hugh de Bolbec to Henry III.

(Royal Letters, No. 858.)

Oct. 1222.[3] Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, suus humilis Hugo de Bolbec, salutem, et fidele semper obsequium.

We met the Scotch

Excellentiæ vestræ notificetur, me a die S. Michaelis

---

[1] *quatuor*] qar, MS.

[2] *malam*] m̃, MS.

[3] See Rot. Claus. i. p. 496 b.

in quindecim dies, scilicet ad diem a rege Scotiæ mihi præfixum, cum discretioribus militibus de comitatu vestro Norhumbriæ, in propria persona mea usque Revedeneburne accessisse, et ibidem David de Lindesey, justiciarium Laoudiæ, et Patricium comitem de Dunbar, et plures alios milites a rege Scotiæ transmissos reperisse. Et negotio pro quo ibidem hinc inde conveneramus exposito,[1] placuit omnibus nobis in communi, primo sex milites ex parte vestra alios juratos, et alios sex milites ex parte regis Scotiæ eligere, qui rectam perambulationem facerent inter regnum vestrum Angliæ et regnum Scotiæ, scilicet inter Karham et Hawedene. Quo facto, præfati sex milites ex parte vestra electi per rectas et antiquas divisas et marchias inter præfata regna unanimi processerunt assensu, præfatis sex militibus ex parte regis Scotiæ electis in hoc illis omnino dissentientibus et contradicentibus. Unde iterum tam prædictis justiciario et comiti quam mihi placuit in communi, alios sex milites ex parte vestra et alios sex milites ex parte regis Scotiæ eligere, et præfatis duodecim militibus, ad majorem securitatem, super prædicta perambulatione facienda associare. Quibus electis et juratis, milites ex parte vestra electi in dictas consenserunt, ut prius, divisas, et milites ex parte regis Scotiæ electi in alteras assensere, ut prius, divisas. Et quia per prædictos milites Scotiæ stetit quominus dicta perambulatio ibidem fieret, tunc, secundum tenorem mandati vestri mihi directi, viginti et quatuor discretos et legales milites de prædicto comitatu vestro elegi et jurare feci, quod rectas et antiquas marchias et divisas inter regna prædicta recognoscerent. Qui scilicet loca subscripta rectas et antiquas marchias et divisas inter prædicta regna sacramento esse recognoverunt, videlicet a

commissioners on the border, but could not agree as to the boundary.

[1] *exposito*] expīto, MS.

Tweda per rivulum de Revedenburne ascendendo versus austrum usque ad Tres Karras, et a Tribus Karris linealiter directe ascendendo usque ad Hoperichelawe, et de Hoperichelawe linealiter directe usque ad Witelawe. Quibus sic ire volentibus, et prædictam perambulationem sic facere incipientibus, prædicti justiciarius et comes cum militibus suis vi illis resistentes, ne dictam facerent perambulationem minando impediverunt. Quo facto, milites nostri, sic impediti, firmiter asserebant prædicta loca rectas et antiquas inter prædicta regna marchias esse, et divisas. Quod autem vestro sederit beneplacito super his et aliis mihi, si placet, significare dignemini. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

CLXIV.

John Galerna, Mayor, and the Burgesses of Rochelle, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,047.)

About Oct. 1222 ?[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, sui semper et ubique fideles J[ohannes] Galerna, major, et burgenses de Rochella, salutem, et fidele servitium.

Pay no attention to our letters in favour of the neighbouring barons.

Excellentiæ vestræ dignum duximus intimandum, quod nos evitare non possumus, cum barones et magnates Pictaviæ nos requirunt, quin ad vos literas nostras deprecatorias mittamus pro iis, nisi odium et

---

[1] Compare letters CLXII., CLXIX. The mention of S. de Malleon is against any much earlier date. He was only appointed seneschal of Poitou in October 1221, and had immediately before been governor of Bristol castle. See Rot. Claus. i. pp. 385, 454 b ; Rot. Pat. 5 Hen. III. Oct. 6.

indignationem eorum incurramus. Unde vobis supplicamus humiliter ac devote, ne precibus nostris pro aliis ad vos destinatis ullatenus acquiescatis, nisi ad ea quæ vos et consilium vestrum vobis videbitis expedire.

We have been obliged to make terms with Hugh de Thouars.

Sciatis etiam, quod dominus Hugo de Toharcis castellum suum prope Rochellam, contra inhibitionem vestram, et summonitionem sibi a nobis ex parte vestra factam, construere et ædificare non postponebat. Unde nos de mandato vestro, cui obedientes sumus et, Deo volente, semper erimus, et quia destructionem villæ et patriæ præ oculis videbamus, castrum illud evertimus. Ille autem, convocatis et coadunatis gentibus et exercitibus quoscumque potuit, et per se, et per omnes amicos et etiam inimicos suos, super nos venit, paratus vastare et extirpare vineas, et torcularia, et quæcumque extra villam Rochellæ habebamus. Unde cum nos nullum penitus consultorem aut coadjutorem haberemus, et tot tantis gentibus resistere non possemus, coacti sumus ad redemptionem quingentarum marcarum argenti; et ex alia parte nobis costat ducentas marcas vel eo amplius. Et de ista redemptione tenemur reddere medietatem ad hoc instans festum Omnium Sanctorum, et al[teram medieta]tem ad Purificationem B. Mariæ. Præterea dominus Willelmus Maengo, de die in diem, homines . . . . . [de Roc]hella capere et redimere non cessat. Immo nuper de nobis habuit centum quinquaginta solidos . . . . . [S]avarici[1] de Malo Leone, quando iter suum voluit arripere; volebat et minabatur capere . . . . . es Angliæ et etiam nostros. Unde nos redemit ducentis quadraginta marcis argenti. Præterea dominus Gau[fridus de Nevil]le, camerarius vester, eidem accommodavit tria millia septem et vi-

---

[1] . . . *Savarici*] eū rone (?) . . . . . avar⁹, MS.

ginti libras, de quibus maximam partem . . . . . .[1] de pecunia quam de mercatoribus mutuo accepimus, qui eam a nobis petunt instanter et requirunt, eidem accommodavimus. Cum igitur villa vestra Rochellæ, tot et tantis missionibus et expensis, ad tantam devenerit paupertatem, quod pecuniam quam domino Hugoni de Toharcio reddere tenemur reddere nequeamus, excellentiæ vestræ prece ac devotione quantacumque possumus supplicamus, quatenus pietatis intuitu, precumque nostrarum obtentu, super hoc vestrum consilium et auxilium vestrum nobis conferatis. Rogamus etiam vos attentius quatenus balliam Rochellæ nobis concedatis, ad talem firmam qualem senescallus vester videbit esse competentem.

CLXV.

Ralph Neville, Dean of Lichfield, to G. Salvage.

(Royal Letters, No. 386.)

Before Nov. 1222.[2]

Radulphus de Neville, decanus Lichefeldensis, fideli suo G. Salvage, salutem.

I am satisfied about the corn. I want you to see about some herrings, etc.

Quod bladum meum de Thorp vendidistis pro viginti duo marcis, sicut mihi mandastis, ex quo pro majori pretio vendi non potuit, placet mihi quod ita vendatur. De perquisitis etiam vestris, de quibus me certificare voluistis, prudentiam vestram commendo, rogans quatenus agendis meis intendatis, quod grates vobis sciam. Sciatis quod locutus sum cum domino Ricardo Duket, quod faciet mihi habere quinque millia allecis et ducenta ceræ et unam penulam de bissis, et de ferro

---

[1] Two words here are partly torn out, partly erased; probably intentionally.

[2] Before Ralph Neville became bishop elect of Chichester.

et ascere, ad carucas meas; et ideo vobis mando quod quam cito poteritis ad eum accedatis, et de his omnibus eum conveniatis. Mementote de allece quem prior Norwicensis mihi dedit, scilicet quinque millia; ad quem recipiendum oportet quod sitis apud Norwicum, vel tertia die ante festum S. Martini vel tertia die post festum S. Martini. De alio allece quod scitis totum relinquo discretioni vestræ. Valete. Literas Abrahæ de Cunezeford deperdidi, quarum tenorem penitus ignoro. Valete.

CLXVI.

The Same to the Same.

(Royal Letters, No. 385.)

R[adulphus] de Neville, decanus de Lichefeld, fideli suo G. Salvage, salutem. Before Nov. 1222.

Grates vobis referendo de diligentia vestra apposita circa expeditionem negotiorum meorum, vobis significo quod, quia non sum valde nummosus, scripsi cellerario et sacristæ S. Edmundi quod alter illorum accommodet mihi quadraginta solidos quinque obolos, tradendos [ad][1] negotia mea expedienda quæ dilationem non capiunt. Et vos, si fieri potest, denarios illos de altero illorum recipiatis, et porcos inde ematis. Et quoniam non sum ausus contradicere mandatis vestris, mitto vobis literas de pone ad opus cognati vestri. Præterea rogavit me capellanus meus de Thorp, qui est apud Thorp, [ut][2] concederem parochianis meis ad opus ecclesiæ meæ de Thorp, quæ non modicas inde indiget, et volo quod eas eis liberetis. Præterea nunciavit mihi quod vos ex parte mea concessistis ei

I request your attention to various business.

---

[1] *ad*] Not in MS. | [2] *ut*] Not in MS.

Altekagine pro tribus marcis, et duabus [1] marcis per annum, percipiendis tempore triturationis bladi mei. Et licet conventio ista honesta sit, ex quo aliter fieri non potest, placet mihi quod ita fiat, et vos conventionem istam ei teneatis. Valete.[2]

CLXVII.

R., Chaplain of the Old Temple, to Ralph Neville, Dean of Lichfield.

(Royal Letters, No. 284.)

Before Nov. 1222.

Viro venerabili domino Radulpho de Nevill, de Lichefeld decano, suus R., capellanus de Veteri Templo, Londoniæ, salutem, et debita obsequia.

I report the state of your business and property on your prebend and elsewhere.

Sciatis quod bladum de præbenda vestra apud Londoniam salvo collegimus, et sine omni periculo salvo reposuimus. Item, sicut mihi per Henricum Boiste mandastis, apud Ginges accessi, et ibi de omnibus agendis vestris diligentem feci inquisitionem et inspectionem. Nemus vero vestrum, tam ego quam præpositus, et Herbertus, et Robertus forestarius vester diligenter scrutati sumus, æstimantes quod ibi ultra quadraginta porcos ad pascuam mittere non potestis. Præterea vobis mando quod fenum ad opus vestrum congruum nondum inveni, nec emi, quia vix aliquid bonum possumus invenire ; si autem aliquid bonum invenero, multúm me impedit denariorum carentia, quia nullum adhuc de vestris habeo denarium. Lutres de quibus denarios facere debueram non vendidi, quia ad libitum meum et profectum vestrum nullum possum

---

[1] *duabus*] duos, MS.

[2] More than one word appears to be wanting in this letter, besides those which are supplied within brackets.

facere negotium, quia pro octo non possum habere nisi tres marcas et dimidiam, sed si omnes vendere volueritis, tunc sex marcas habere poteritis. Vobis etiam mando quod vobis multum necessaria est caruca apud Londoniam. Unde mandetis, si placet, Herberto servienti vestro apud Ginges, quod ipse mittat unam carucam apud Londoniam, quia non multum necessaria est, ut vidi, ad præsens apud Ginges. Beneplacitum vestrum, si placet, super his omnibus mihi per literas vestras, cum omni festinatione, cum mora in hujusmodi trahat periculum, significetis. Valete semper in Domino.

Indorsed. Domino R. de Nevill.

CLXVIII.

The Mayor and Twelve and Council of Bayonne to Ralph Neville, Chancellor.[1]

(Royal Letters, No. 324.)

[Exim]iæ et excellentis famæ viro, dilecto et carissimo suo domino R[adulpho] de Nevill, domini regis Angliæ cancellario, major, duodecim et[2] totum [con]cilium Baioniæ, salutem, et paratam ad ejus obsequia voluntatem. Before Nov. 1222.

Significarunt nobis dilecti concives nostri Garcias Arn[oldus][3] de Ardir et Willelmus P. de Campede, quod cum ipsi et quidam socii sui olim coram bonis viris convenissent cum domino Ramdulfo Filio Nicholai We pray you to grant a remedy to two of our citizens

[1] Though Neville is here styled not vice-chancellor, but chancellor, yet it seems probable that the letter was written before his elevation to the episcopate, a style certain not to have been omitted. See also Letter XLIII.

[2] *duodecim et*] et xij., MS.

[3] *Arnoldus*] Arñ, MS. See Rot. Claus. i. pp. 611 b, 636 b.

against Ralph Fitz-Nicolas of Bodmin(?).

de Abomina in Cornualia super emenda ab ipso quadam stagni quantitate, totum taxatum pretium pro stagno illo tunc statim ei integre persolverunt. Ipse autem ex pacto stagno debet adhuc eisdem viginta et octo millia libras stagni, et adhuc reddere contradicit, cum jam bene transacti sint duo anni ex quo ab eis pecuniam illam pro dicto stagno suscepit, et illud eis debuit tradidisse, propter quod ipsi damna multa et dispendia et expensarum gravamina sunt perpessi. Eapropter discretionis vestræ excellentiam rogamus in Domino attentius et devote quatenus, Dei et pietatis respectu, illustri regi Angliæ venerando domino nostro, secundum quod discretioni vestræ faciendum videbitur, intimare dignemini ut per vicecomitem Cornualensem, vel per aliam personam idoneam, compelli faciatis[1] supradictum Ramdulfum ut fidelibus suis præfatis concivibus nostris memoratum stagnum sine dilatione et fraude persolvat, et pro illata inde jactura ipsis satisfaciat competenter, ut nos sentiamus favorem vestrum et auxilium nobis super hoc profuisse, et grati inde vobis esse semper et obnoxii habeamus.

CLXIX.

The Mayor and Burgesses of Rochelle to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,046.)

Nov. 1222.[2]

Reverendo et speciali domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, ac suo consilio, major et burgenses de Rupella, salutem, et debitam prout domino suo subjectionem.

---

[1] *faciatis*] faciar, MS.

[2] See Rot. Claus. i. pp. 520, 525 b.

Nuncii nostri de Rupella, qui recesserunt a vobis, obviaverunt in itinere domino Philippo de Albiniaco et aliis nunciis vestris, qui veniebant de rege Franciæ; et dominus Philippus de Albiniaco dixit nunciis nostris, quod audivit dici in curia regis Franciæ quod barones vestri de Pictavia, et villæ vestræ verterentur jurisdictioni regis Franciæ, si dictus rex Franciæ vellet. Sciatis certissime, reverende domine, quod hoc nunquam fuit de nobis, nec jam erit, Deo concedente. Ille qui hoc dixit domino Philippo de Albiniaco maximum protulit mendacium; quia si voluissemus fecisse proditionem adversus vos, vel adversus nobilem regem patrem vestrum, nos non sustinuissemus pro vobis, nec pro patre vestro inclitæ memoriæ, nostras domos igne et incendio cremari, nec nostras vineas extirpari, nec multos labores quos sustinuimus, et adhuc quotidie sustinemus. Nec jam, si Deo placuerit, a vestro servitio non recedemus; immo semper quamdiu vixerimus in vestra subjectione et servitio perseverabimus, vestro servitio et fidelitate nunquam recedemus, et hoc jam non erit, quicquid[1] aliquis dicat, opprobrium, istud jam non erit, nobis, nec heredibus nostris, Deo permittente. Insuper vobis significamus, quod vici extra villam vestram de Rupella constituti multum sunt debiles; et maxima multitudo vestrorum hominum de Rupella, propter pericula guerrarum quæ retroductis temporibus fuerunt, de divitiis in paupertatem maximam ceciderunt, et propter labores quos adhuc quotidie sustinent. Sed, si vestræ sublimitati placeret quod daretis præfecturam villæ vestræ de Rupella ad clausuram dictorum vicorum, populus super hoc multum congauderet, et ad terminum treugarum vestrarum dicti vici de manu inimicorum vestrorum melius possent defendi.

What Philip d'Albiney heard against us in the court of France is untrue.

[1] *quicquid*] q^{i}cq^{i}s, MS.

CLXX.

Henry III. to the Good Men of Bourdeaux.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. We have heard S. de Malleon and your citizens, and arranged terms of peace.

Rex, probis hominibus Burdegaliæ, salutem.

Quia suborta fuit contentio inter dilectum et fidelem nostrum S[avaricum] de Malo Leone, senescallum nostrum Pictaviæ et Wasconiæ, et vos, locuti sumus cum eo, qui nuper venit ad nos in Angliam, coram Bonefacio et Alexandro concivibus vestris ad nos ex parte vestra in Angliam transmissis, et aliis; et, ut sopiatur inter illum et vos omnis contentio, injunximus ei ut vos manuteneat, protegat, et defendat, modeste se habens erga vos, et consilium et auxilium vobis faciens, cum opus habueritis. Et volumus quod faciatis nobis consuetudines et servitia quæ fecistis domino J[ohanni] regi patri nostro, cum ultimo fuisset in partibus vestris, et unde saisitus fuit quando a partibus illis ultimo recessit, salva clausura villæ vestræ, et salva nobis umbraria nostra, quam volumus in manu nostra retineri.

G. Neville is commissioned to see the compromise carried out.

Mittimus autem ad vos G[alfridum] de Neville camerarium nostrum, qui non multis temporibus senescallus vester fuit, et per cujus manum consuetudines et servitia illa nobis fecistis, ut videat quod ea nobis faciatis. Volumus etiam quod sacramento vestro quod facere consuevistis in villa vestra, quod quidem vocatis sacramentum obedientiæ, apponatis hanc clausulam, "Salva fide nobis debita, et salvo jure nostro" quamdiu nobis placuerit. Et sicut injunximus eidem S[avarico] senescallo nostro quod vos manuteneat et conservet, consilium et auxilium vobis faciens, cum opus fuerit, ita volumus et mandamus quod ei sitis auxiliantes et consulentes in agendis nostris expediendis, ad fidem et commodum nostrum. Et de arreragiis quæ nobis

debetis, de tempore quo villa Burdegaliæ fuit in manu vestra, per ipsum Galfridum camerarium in respectum poni volumus, quousque sciamus ad quam summam possint attingere. Teste H[uberto de Burgo, justiciario nostro], apud Westmonasterium, iiij° die Decembris, anno vij°. Per eundem, et consilium domini regis.

CLXXI.

The same to the same.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. We forbid your confederations with other towns and lords.

Rex, [probis hominibus de Burdegalia,[1]] salutem. Audivimus, unde plurimum miramur et possumus non sine ratione moveri, quod vos, sine licentia nostra vel senescalli nostri Pictaviæ et Wasconiæ, quædam sacramenta et confœderationes fecistis cum quibusdam magnatibus partium vestrarum, et probis hominibus bonarum villarum nostrarum, unde possemus processu temporis de levi damnum incurrere et dispendium. Et ideo vobis mandamus, firmiter præcipientes quod hujusmodi confœderationes et sacramenta de cetero nullo modo cum aliquibus faciatis, et si quæ præteritis diebus feceritis, penitus irritetis, et ea nulla esse faciatis. Teste ut supra.[2]

---

[1] *probis . . Burdegalia*] eisdem, MS.

[2] See the preceding letter.

CLXXII.

The same to the same.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. You are forbidden to harbour the men who took our castle of Pugens, etc.

Rex, [probis hominibus de Burgedalia,[1]] salutem.

Audivimus, unde mirari cogimur, quod quidam imprisii vestri, qui et receptantur in villa vestra, cum voluerint, contra pacem nostram, ceperunt castra nostra de Pugens et Arens, et castrum nostrum de Blennac, et Pontem de Brenne incendio tradiderunt.

Unde vobis mandamus, firmiter præcipientes in fide qua nobis tenemini, quod malefactores illos nullo modo de cetero receptetis in villa vestra, nisi ipsi de transgressione nobis illata stare velint judicio curiæ nostræ, coram S[avarico] de Malo Leone senescallo Pictaviæ et Wasconiæ. Teste ut supra.[2]

CLXXIII.

The same to the same.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. Restore the tallage you have levied on the men between the two seas.

Rex, [probis hominibus de Burdegalia,[3]] salutem.

Audivimus, unde plurimum miramur, quod vos, sine præcepto nostro vel licentia senescalli nostri, tallagium posuistis super homines nostros manentes inter duo maria, exigentes de singulis mansionibus tres solidos de moneta illa. Et ideo vobis mandamus, firmiter præcipientes quod tallagium illud omnino remittatis; et si quid de tallagio illo receperitis, id illis a quibus receptum fuerit sine dilatione restituatis, nullo modo

---

[1] *probis . . Burdegalia*] eisdem, MS.

[2] See letter CLXX.

[3] *probis . . Burdegalia*] eisdem, MS.

præsumentes de cetero tallagium aliquod facere in terra nostra, sine præcepto nostro vel licentia S[avarici] de Malo Leone senescalli nostri Pictaviæ et Wasconiæ. Teste ut supra.[1]

CLXXIV.

The same to the same.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. We command you to make restoration of Beccles to its owner.

Rex, [probis hominibus de Burdegalia,[2]] salutem. Conquerente nobis Chitre quondam serviente R[icardi] regis avunculi nostri, intelleximus quod vos ipsum pro voluntate vestra dissaisistis de terra de Beccles, quam Alianora regina ei dedit, et dictus R[icardus] rex avunculus noster ei postea confirmavit, tenendam toto tempore vitæ suæ; castrumque illius de Beccles prosterni, et vineas suas, ut audivimus, fecistis exstirpari.

Unde vobis mandamus, firmiter præcipientes quod dicto Chitre terram suam prædictam sine dilatione plene restitui faciatis, ab ipsius inquietatione de cetero desistentes; et ita vos erga ipsum habeatis quod querelam amplius inde non audiamus, et ne oporteat nos ad hoc manus apponere graviores. Teste ut supra.[3]

---

[1] See letter CLXX.

[2] *probis . . Burdegalia*] eisdem, MS.

[3] See letter CLXX.

CLXXV.

HENRY III. TO THE MEN OF SUNDRY CITIES, TOWNS, AND CASTLES IN POITOU.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222. Pay to S. de Malleon the arrears you owe us.

Rex, omnibus de civitatibus et villis et castris qui arreragia nobis debent, salutem.

Mandamus vobis quod arreragia quæ nobis debetis, quæ quidem emerserunt tempore quo dilectus et fidelis noster Savaricus de Malo Leone nunc ultimo cœpit esse senescallus noster Pictaviæ et Wasconiæ, per præceptum nostrum eidem sine dilatione et difficultate reddatis. In cujus, etc. Teste ut supra.[1]

CLXXVI.

HENRY III. TO ALL HIS DEMESNE MEN IN GASCONY.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222.

Rex, omnibus de civitatibus et villis et castris, et omnibus aliis ad dominium nostrum spectantibus in Wasconia, salutem.

Receive S. de Malleon with respect and confidence.

Mandamus vobis quod dilectum et fidelem nostrum S[avaricum] de Malo Leone senescallum nostrum Pictaviæ et Wasconiæ, quotiens ad vos diverterit, cum suis benigne et honorifice de cetero recipiatis, obedientes ei et consulentes in omnibus agendis nostris, ad fidem et commodum nostrum. In cujus, etc. Teste ut supra.[1]

---

[1] See letter CLXX.

CLXXVII.

HENRY III. TO THE COUNTS, BARONS, AND OTHERS OF GASCONY.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Rex, comitibus, vicecomitibus, baronibus, et omnibus de civitatibus et villis et castellis totius Wasconiæ, salutem. Dec. 4, 1222.

Mandamus vobis quod nullum de cetero alicui præstetis juramentum, nec confœderationem aliquam faciatis, sine licentia nostra vel dilecti et fidelis senescalli nostri Savarici de Malo Leone, exceptis juramentis nobis debitis. Teste ut supra.[1] We forbid unlicensed confederations to be made.

CLXXVIII.

HENRY III. TO THE ARCHBISHOPS, BISHOPS, AND OTHERS OF GASCONY.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Rex, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, vicecomitibus, baronibus, militibus, et omnibus de partibus Wasconiæ, qui herbergagia nobis debent, salutem. Dec. 4, 1222.

Cum ad partes vestras ad præsens personaliter venire non valeamus, nec vellemus quod herbergagia quæ nobis debetis pro diuturnitate temporis in dissuetudinem deducerentur; mittimus ad vos loco nostro dilectum et fidelem nostrum S[avaricum] de Malo Leone, senescallum nostrum Pictaviæ et Wasconiæ, mandantes quatenus herbergagia quæ nobis debetis eidem Savarico nomine nostro faciatis. Injunximus enim eidem Savarico ut hospitia illa modeste nomine nostro capiat, ita quod honor nostri et jus nostrum salventur, et ne quis inde nimis gravetur. In cujus rei, etc. Teste, etc., ut supra.[1] S. de Malleon is empowered to receive harbourage for us.

---

[1] See letter CLXX.

CLXXIX.

Henry III. to Savary de Malleon, Seneschal of Poitou and Gascony.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222.

Rex, Savarico de Malo Leone, senescallo suo Pictaviæ et Wasconiæ, salutem.

Resume all crown lands and castles alienated without licence.

Mandamus vobis, firmiter injungentes quod diligenter inquiratis, quæ terræ et castra et redditus sive possessiones aliæ, ad nos spectantes in Pictavia et Wasconia, districtæ sint et alienatæ a saisina nostra, vel antecessorum nostrorum, per senescallos vel alios, absque warranto nostro vel antecessorum nostrorum; et quæ sic inveneritis alienata, sine dilatione in manum nostram capiatis et conservetis. In cujus, etc. Teste ut supra.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, vicecomitibus, baronibus, militibus, et omnibus de partibus Pictaviæ et Wasconiæ, quod sic præceptum est prædicto Savarico, et ut ipsi id sciant, et sic fieri permittant. Teste ut supra.[1]

CLXXX.

Henry III. to the Abbott and Chapter of St. Sevère.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222.

Rex, abbati et capitulo de S. Severo, salutem.

Show your charters to S. de Malleon, and

Mandamus vobis, quod exponatis dilecto et fideli nostro senescallo, nostro Savarico de Malo Leone, cartas et instrumenta quæ penes vos habetis, de libertatibus,

[1] See letter CLXX.

et consuetudinibus, et dignitatibus regiis de partibus terræ nostræ Wasconiæ; transcriptum prædictarum cartarum et prædictorum instrumentorum nobis per eundem transmittentes, retentis in custodia vestra originalibus. In cujus rei, etc. Teste H., etc., ut supra.[1]

send us a transcript.

CLXXXI.

Henry III. to William Maingo.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Rex, Willelmo Meingo, salutem.

Dec. 4, 1222.

Bene scitis quod hæc est consuetudo partium nostrarum Pictaviæ, quod, decedentibus baronibus et magnatibus nostris qui de nobis tenent in capite, heredes eorum cum castris, terris, et catallis eorum, devenire debent in manum et custodiam nostram. Unde vobis mandamus, firmiter præcipientes in fide qua nobis tenemini, quod castrum de Marante, quod fuit Porteclin de Meausy, qui de nobis tenuit in capite, cum terris quæ fuerunt ejusdem Porteclin, quas tenetis in manu vestra, sine dilatione liberetis dilecto et fideli nostro S[avarico] de Malo Leone, senescallo nostro Pictaviæ et Wasconiæ, ad ea ad opus nostrum custodienda. In cujus, etc. Teste ut supra.[1]

Give up the castle of Marante to S. de Malleon.

Eodem modo scribitur Willelmo de Mausy, de castro de Mausy.

[1] See letter CLXX.

CLXXXII.

Henry III. to Savary de Malleon, Seneschal of Poitou and Gascony.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Dec. 4, 1222.

Rex, Savarico de Malo Leone, senescallo Pictaviæ et Wasconiæ, salutem.

Restore Raymond and Donato de Pinibus to their possessions in La Reole.

Mandamus vobis quod Reimundum de Pinis, et Donatum de Pinis, et eorum amicos, de villa Regulæ sine licentia nostra et vestra ejectos, ad omnia bona sua restituatis, reducentes eos in villam Regulæ, ubi eos pacifice in domibus suis manere faciatis: ita quod omnibus de illis conquerentibus, vel ipsis etiam, si de aliquibus conquesti fuerunt vicissim, in curia nostra faciatis justitiæ plenitudinem exhiberi. Super hoc autem quod vos recipere noluerunt homines de Regula, in ultimo adventu vestro ad eos, amicabiliter vobiscum componi permittatis ab iisdem, per consilium dilecti et fidelis nostri G[alfridi] de Nevill camerarii nostri, quem in partes illas pro his et aliis negotiis nostris transmittimus. Teste ut supra.

Eodem modo scribitur probis hominibus de Regula, de iisdem, hoc mutato, quod ubi dicitur, "Reducentes "eos, etc," apponitur loco illius, "Permittentes eos in "villam Regulæ reduci, et ibi pacifice in domibus suis "manere;" et ubi dicitur, "Amicabiliter vobiscum "componi permittatis ab eisdem," apponitur loco ejus, "Amicabiliter cum eo componatis, per consilium, etc. "Teste ut supra."[1]

---

[1] See letter CLXX.

CLXXXIII.

Henry III. to the Men between the Two Seas.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 7.)

Rex, francalibus et hominibus qui manere solent inter duo maria, salutem. Dec. 4, 1222.

Mandamus vobis quod ad terras vestras, quas de nobis tenere solebatis inter duo maria, redeatis, et ibi maneatis, faciendo inde nobis consuetudines et servitia nobis debita; vel, si forte ad terras illas redire nolueritis, alios loco vestro substituatis, qui ibi maneant, et terras ipsas teneant, faciendo inde nobis consuetudines et servitia debita. Hoc idem injunximus S[avarico] de Malo Leone, senescallo nostro Pictaviæ et Wasconiæ, ut id vobis ex parte nostra denunciet. Teste ut supra. You are commanded to return to the lands you hold, or to find others in your place.

Eodem modo scribitur eidem Savarico, quod id eis denunciet, et sic fieri faciat.

CLXXXIV.

Henry III. to the Mayor and Good Men of Rochelle.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1. memb. 7.)

Rex, majori et probis hominibus de Rupella, salutem. Dec. 4, 1222.

Sciatis quod nos, per consilium senescalli nostri S[avarici] de Malo Leone, portum quendam ad villam nostram Rupellæ effortiandam fieri volumus, a molendinis Templariorum de Parroke usque ad pontem Rembaldi, et a ponte illo usque ad castellettum nostrum extra muros Rupellæ. Et, in auxilium portus illius faciendi, capi volumus et præcipimus, de qualibet nave mercandisas ferente usque Rupellam We desire a new port to be made at Rochelle, and the money to be raised by a harbour due.

ad valentiam viginti librarum vel majoris valentiæ, quinque solidos monetæ ibidem currentis; et de qualibet nave mercandisas illuc ferente minoris valentiæ quam viginti librarum duodecim denarios ejusdem monetæ. Et durabit hujus auxilii captio, usque in duos annos a Pascha anno regni nostri septimo.

Et ideo vobis mandamus, quatenus auxilium illud, sicut prædictum est, capi faciatis, assignantes duos ex vobis, probos et legales homines, qui, una cum constabulario nostro castelletti prædicti, denarios inde proventuros colligant, et in operatione prædicti portus utiliter expendant. In cujus, etc. Teste ut supra.

Mandatum est omnibus mercatoribus qui mercandisas usque Rupellam per mare duxerint quod dominus rex auxilium prædicto modo capi præcepit. In cujus, etc. Teste ut supra.[1]

CLXXXV.

Henry III. to the Jews of Poitou and Saintonge.

(Rot. Pat. 7 Hen. III. p. 1, memb. 6.)

Dec. 4 1222.

Rex, universis Judæis in Pictavia et Xanctonia existentibus, præsentes literas inspecturis, salutem.

You may live peaceably in our demesne towns, subject to a fixed tallage.

Sciatis quod bene volumus, et placet nobis, quod veniatis ad dominicas bonas villas nostras, et in eis maneatis, quiete et pacifice; et præcepimus Savarico de Malo Leone, senescallo nostro Pictaviæ et Wasconiæ, qui venit ad nos in Angliam, quod vos manuteneat et defendat, et modeste vos tractet, ita quod illi qui sunt et erunt apud Rupellam serviant nobis

---

[1] See letter CLXX.

per annum de tribus millibus solidis usque[1] ad ætatem nostram.

In cujus rei testimonium. Teste ut supra, anno septimo. Per eundem.

Eodem modo scribitur iisdem Judæis, per alia duo paria literarum, hoc modo, quod illi qui sunt et erunt apud Niortum serviant domino regi de mille et quingentis solidis, et illi qui sunt et erunt apud S. Johannem Angeliacensem serviant domino regi de totidem solidis.[2] Teste ut supra.[3]

CLXXXVI.

Philip Augustus, King of France, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 261.)

Philippus, Dei gratia Francorum rex, dilecto suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem et dilectionem. Oct. 1217–July 1223.[4]

Alia vice vos rogavimus quatenus burgensibus nostris Ambianensibus redderetis pecuniam quam eis debetis pro blado suo quod habuistis; sed quia, sicut asserunt, illam nondum reddidistis, vobis iterato rogantes, attentius mandamus quatenus eis prædictam pecuniam reddatis, sicut velletis quod hominibus regis Angliæ reddi faceremus, ita quod, propter hoc, ad gratiarum actiones teneamur, et ipsos super hoc amplius non oporteat laborare. Pay the citizens of Amiens for their corn.

---

[1] *usque*] Before this in the MS. are the following words, barred across: "Et illi qui sunt et erunt "apud Niortum, et apud S. Johan- "nem Angeliacensem, serviant no- "bis per annum de tribus millibus "solidis."

[2] *solidis*] Before this *denariis* has been written and barred across.

[3] See letter CLXX.

[4] Printed by Champollion-Figeac, by whom, however, it is assigned to the reign of Philip le Bel.

CLXXXVII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 2,354.)

Oct. 1217–July 1223. P[hilippus], Dei gratia Francorum rex, dilecto suo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem et dilectionem.

Several men and ships of Calais have been arrested. Redress is requested.

Insinuavit carissimus filius noster Ludowicus, quod illi de Sanwico et de Sorhan duos[1] hominum suorum de Cales ceperunt et detinent; et illi similiter de Dovoria, et de aliis portubus Angliæ, arrestaverunt usque ad viginti naves de Cales, ad portus suos tempestate maris applicantes, et de unaquaque extorserunt usque ad viginti solidos sterlingorum, vel amplius, pro deliberatione earundem. Proinde vobis mandamus, quatenus id emendari, et damna restitui faciatis, sicut velletis quod de hominibus Angliæ faceremus, si in terra nostra caperentur vel impedirentur.

CLXXXVIII.

Hugh de Lusignan, Count of La Marche, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,012.)

About Aug. 1223.[2] Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, Hugo de Lezignan,

---

[1] *duos*] duas, MS.

[2] Thierry le Teys (Teutonicus) died between March 27, 1222, and Feb. 9, 1223. See Rot. Claus. i. pp. 491, 534. The mention of Peter de Rivallis as chancellor need cause no difficulty. If he ever held the great seal of England, which is doubtful, (see Foss, Judges, ii. p. 456,) Poitou, not England, is in question here. Compare also Rot. Pat. 7 Hen. III. August 3, and note to the following letter.

comes Marchiæ et Engolismi, ad omnia suus et ubique, salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

Rogamus vos, modis omnibus quibus possumus, quatenus terram quam Terricus Teutonicus possidebat dum viveret permittatis nobis, si vobis placeat, pacifice possidere. Magis enim hoc affectamus propter honorem quem nobis super hoc feceritis, quam propter commodum quod sumus inde in posterum percepturi. I hope you will grant me the land of T. le Teys.

Et sciatis quod P[etrus] de Rivo cancellarius vester tenet secum quendam clericum, qui vocatur P. Orelluz, qui nobiscum solebat esse et nequiter nos seduxit. Et cum propter injurias et proditionem quam nobis fecerat clericus supradictus, conquesti fuimus episcopo Xanctonensi, de cujus erat diœcesi, dictus episcopus nobis et ipsi diem super hoc assignavit; et ad diem sibi assignatum noluit comparere; immo recessit a nostris partibus propter hoc fugitivus. Unde celsitudini vestræ, modis omnibus quibus possumus, supplicamus, quatenus dictum clericum in hospitio vestro commorari amplius, vel cum aliquo amico vestro, nec etiam in vestris partibus permittatis: quod si faceretis, nos offendere in aliquo gravius non possetis. Do not shelter P. Orelluz.

Præterea sciatis quod dominus Savaricus de Malo Leone[1] nobis et nostris hominibus graves injurias et damna maxima, sine causa rationabili, pro posse suo intulit, et a pravo suo proposito non desistit; quod, nisi esset ob vestram reverentiam et honorem, non possemus æquanimiter tolerare. Si vero inter nos et vos pacem contigerit reformari, istud nullatenus sufferatis quod ipse nobis et nostris injurias inferat, atque damna; quia potius a vestro servitio recedemus, quam ipsius injurias atque nequitias sine vindicta taliter sufferemus. Unde vobis consulimus quatenus G[alfridum] de Nova Villa senescallum ves- S. de Malleon does me continual injury. I advise you to appoint G. Neville seneschal.

[1] *Malo Leone*] Malł., MS.

trum in Pictavia constituatis; quia hoc scimus vestro cedere commodo et honori; et cum nostro consilio et auxilio terram dictam ita pacifice possidebit, quod de aliquo clamorem aliquem nullatenus audietis.

CLXXXIX.

Hugh de Lusignan, Count of La Marche, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 1,015.)

About Sept. 1223.[1]

Carissimo domino et amico suo Huberto de Burgo, justiciario domini regis Angliæ, Hugo de Lezignan, comes Marchiæ et Engolismi, ad omnia suus et ubique, salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

I thank you for your presents, and send you a copy of my treaty with the king.

De muneribus et joellis vestris, quos nobis transmisistis, quantas possumus referimus vobis grates. Si quid vero in nostris partibus vobis gratum fuerit vel acceptum, nobis significetis; quia vobis parati sumus nostros mittere equos, aves, vel alia quæcumque vestræ placuerit voluntati. Et quia per verbum vobis formam pacis inter nos et dominum regem Angliæ, per dominum G[alfridum], camerarium domini regis, et per magistrum Willelmum clericum suum prolocutæ, non possumus enarrare, domino regi et vobis formam pacis scriptam transmittimus per clericum supradictum; et sicuti negotia nostra usque modo in curia domini regis pro posse vestro ad honorem nostri et commodum vestri gratia benigniter promovistis, vos rogamus prece quanta possumus, quatenus quod bene incepistis fine velitis concludere meliore, quia vestri sumus, et nos et nostra vestræ exponimus voluntati; et peracto negotio

---

[1] See Rot. Claus. i. pp. 557 b, 563 b; Rymer, i. pp. 168, 169; the Bulls of Honorius being dated a year too late.

isto vobis nostros fideles nuncios transmittemus, per quos opus illud vobiscum consummabitur, quod nobis per fidelem nostrum Hugonem Grossin significavistis.

CXC.

Honorius III. to the Bishops, Abbots, and higher Clergy of the English Church.

(Papal Bulls in the Public Record Office.)

Oct. 5, 1223.

Honorius episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis, et dilectis filiis abbatibus, prioribus, decanis, præpositis, archidiaconis, et aliis ecclesiarum prælatis, ad quos literæ istæ pervenerint, salutem et apostolicam benedictionem.

The wrongs of the Templars must be redressed.

Cum a religiosorum virorum pressuris et molestiis illi quorum pedes sunt veloces ad malum severitate debeant ecclesiastica cohiberi, et inferiorum culpæ merito ad prælatos desides referantur, quia facientis culpam habet qui quod potest corrigere negligit emendare; miramur, sicut possumus de ratione mirari, quod, sicut dilectis filiis fratribus Militiæ Templi significantibus accepimus, parochianos vestros, de quibus apud vos querelam deponunt, non compellitis ad justitiam exhibendam. Si vero aliquos interdum excommunicationi vel interdicto imponitis, sententiam vestram remittitis, fratribus inconsultis et satisfactione congrua prætermissa. Quia igitur sustinere nolumus incorrectum quod in nostrum et subjectorum nostrorum periculum attentatur, universitati vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus, quatenus cum a jam dictis fratribus acceperitis de vestris parochianis querelam, eos ad exhibendam justitiam, omni gratia et timore postposito, contradictione quoque et appellatione remota, ecclesiastica districtione cogatis, attentius provisuri, ne sententiam quam tuleritis, fratribus ignorantibus, absque

satisfactione congrua relaxetis ; scituri a vobis damna ipsorum districtius requirenda, si præceptum nostrum neglexeritis, quod non credimus, adimplere. Datum Anagniæ, iij° Nonas Octobris, pontificatus nostri anno octavo.

CXCI.

Honorius III. to the Archbishop of York and his Suffragans.

(Papal Bulls in the Public Record Office.)

Oct. 5, 1223.

Honorius episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopo . .[1] Eboracensi et suffraganeis ejus, salutem et apostolicam benedictionem.

Place an interdict on the lands of Llewellyn.

Frequens, sicut intelleximus, nobilis viri Lewelini dicti principis Norwalliæ prævaricatio nil ei aliud quam damnationem et confusionem adducit, cum ita levis factus sit fidei, ut credi ei sicut salutis et famæ prodigo jam non possit.

Sane inter alia carissimus in Christo filius noster Henricus, illustris rex Angliæ, nuper nobis exposuit quod nobilis ipse, qui ejus homo ligius esse debet, a primis diebus quibus dominari cœpit in terra prædicta, claræ memoriæ J[ohanni] regi Angliæ patri suo non timuit rebellare. Qui ad cor tandem reversus, et majores terræ suæ juramento firmarunt, quod prædicto regi tanquam domino obedirent. Sed dictus nobilis, contra præstitum veniens juramentum, præfatum regem et regnum infestavit ipsius. Demum vero, mediante dilecto filio nostro G[ualo] titulo S. Martini presbytero cardinali, tunc in partibus illis apostolicæ sedis legato, prænominatus nobilis a tanto

---

[1] Blank in MS.

revocatus excessu, facta præfato regi fidelitate et homagio secundo, juravit se regem et regnum nullatenus de cetero turbaturum, quem idem rex ut fortius sibi alliceret, ejus commisit custodiæ quædam castra, quæ ille se fideliter servaturum tertio juramento firmavit. Recepit etiam de manu regis ipsius castra quædam ad heredes cujusdam nobilis pertinentia, quæ se redditurum ipsis heredibus, quarto præstito juramento, promisit. Cum autem tempore legationis venerabilis fratris nostri Pandulfi, nunc episcopi, tunc vero electi Norwicensis, multa de his rursus infregerit, ad ultimum, coram eodem et omnibus fere prælatis et principibus Angliæ, cum ipso rege componens, quinta vice juravit se deinceps contra fidelitatem eidem regi debitam non venturum, et per nos tandem obtinuit compositionem hujusmodi confirmari.

Nunc vero idem, tanquam homo prævaricationis assuetus et facilis ad fallendum, se simul, et famam, et promissa confundens, regi obedire recusat, et castra sibi ab eo commissa diruens, arma contra ipsum regem erexit, et ei et ejus fidelibus, præcipue nobili viro W[illelmo] comiti Pembrocensi ballivo regio guerram movet: a quibus et aliis nequitiis suis desistere noluit, licet ab ipso rege fuerit, et venerabili fratre nostro Cantuariensi archiepiscopo, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali, metropolitano loci, et omnibus fere prælatis et principibus vicinis attente moni[tus] et rogatus.

Quare, tot et tantis exigentibus culpis notoriis et manifestis ejus offensis, una cum complicibus et fautoribus suis per præfatum metropolitanum et quosdam ejus suffraganeos, quibus injunxerimus ut omnes perturbatores prædicti regis et regni sui spiritualiter et temporaliter coercerent, auctoritate apostolica denuntiatus exstitit excommunicationis sententiæ subjacere, ac terræ ipsorum ecclesiastico fuerunt interdicto conclusæ. Unde rex ipse humiliter postulavit, ut, juxta supplicationem ex parte sua nobis exhibitam, obviare tantæ illius

insolentiæ, ac sibi et regno suo super hoc consulere dignaremur.

Nos igitur, regis et regni tranquillitatem zelantes et pacem, et multiplicem transgressionem fidei nobilis supradicti merito detestantes, cum in consuetudinem duxisse noscatur fidem frangere, seque ad fallendum facilem exhibere, fraternitati vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus sententias quibus præfatus nobilis et fautores sui per antedictos metropolitanum et suffraganeos ejus nunciati sunt auctoritate apostolica subjicere, per omnes cathedrales et alias civitatum ac diœcesium vestrarum ecclesias, pulsatis campanis et accensis candelis, singulis diebus Dominicis et festivis, sublato cujuslibet appellationis et contradictionis objectu, sollemniter innovantes, terras ipsorum interdicto arctissimo concludatis; ita quod, præter baptisma, pœnitentiam, et viaticum in extremis, omnia ibi sacramenta ecclesiastica denegentur; ut nec corpora decedentium ecclesiasticæ sepulturæ tradantur. Prælatos quoque ac clericos qui easdem sententias non servaverint, ad nostram faciatis præsentiam, officiis et beneficiis, cum vestris testimonialibus literis venire, suspensos.

Quod si vexatio adhuc eidem non tribuerit intellectum, ut regi super his satisfactionem congruam non impendat, nos post sex menses a tempore talis interdicti et innovatione sententiarum ipsarum, ab homagio et fidelitate ipsius denuncietis ejus subditos absolutos, exponendis bonis suis et suorum et tantæ iniquitatis auctoribus non nisi personaliter ad sedem apostolicam veniant absolvendis. Datum Anagniæ, iij° Nonas Octobris, pontificatus nostri anno octavo.

CXCII.

Pace di Manerino (?) Podestà of Milan, and others, to Henry III.

(Royal Letters, No. 173.)

Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hy- 1223?[1]
berniæ, duci Normanniæ, Andegaviæ comiti et Aquitaniæ, P. de Miner,[2] potestas, consules et commune, Mediolanenses, cum suis amicitiis, cum omni devotione et humilitate, salutem et obsequium.

We pray your aid against the monks of Glastonbury on behalf of A and M. de Summa.

Gratias vobis referimus multiplices eo quod nuncium nostrum nuper a nobis regiæ excellentiæ vestræ directum benigne recipere pariter et honorare jussistis. Unde pro certo vestra noverit altitudo quod nos de obligatis vobis et vestris multo magis obligatiores fecistis. Verum quia, ut audivimus, et per eundem nuncium nostrum certificati sumus, quod Glastonenses monachi, qui vestri dicuntur esse barones, super negotio domini A. de Summa et domini M. fratris ejusdem, sicut alias vobis per nostras literas significavimus, regias preces et mandata suscipientes, tam preces quam mandata non solum contemnere præsumpserunt, verum etiam nuncium nostrum convitiis et contumeliis affecerunt, illudentes et comminantes eidem; unde, si miramur, non est admirandum; inde est quod ad pedes regiæ majestatis vestræ flexis genibus omnes pariter devotissime inclinati vestram iterato imploramus altitudinem quatenus, evitantes mala et attendentes bona quæ super his possunt evenire, saniori etiam utentes consilio, sæpe dictos monachos et barones vestros ita commonere et efficaciter inducere

---

[1] In 1223 Pace di Manerino, of Brescia, was podestà of Milan. B. Coria, L'Historia di Milano, 4to. Vinegia, 1554, p. 83.

[2] *Miner*] Miner, MS.

dignemini ut nobilibus nostris pro quibus vobis alias scripsimus plenius satisfaciant. Quia, cum dominus A. de Summa, vir nobilis et miles potentissimus in terra nostra, frater domini M. de Summa, ad preces et instantiam ipsius M. procuratoris Glastonensis, qui per laborem et solicitudinem non modicam, consilio etiam et auxilio suorum amicorum, monasterium Glastonense ad honorem regis et regni in statum pristinum reduxit, terras et possessiones suas pro supradictis negotiis impignoraverit, et pro honore et utilitate ejusdem monasterii omnia sua omni periculo exposuerit; ipsi monachi, nec memorato procuratori fratri ejusdem militis, cui per multa juramenta et instrumenta sigillo ecclesiæ Glastonensis signata, quæ satis vidimus, legimus, et intelleximus, in multis promissis tam in redditibus quam expensis sunt obligati, nec ipsi militi aliquid postea reddere curaverunt. Unde damnum trium millium marcarum, et eo amplius, de quibus bene certi sumus, sustinuerunt. Provideat ergo super tantis excessibus nobis et vobis illatis regia prudentia, tantum inde facientes ut de regia serenitate lætati merito possimus gaudere, et honori vestro et totius regni vestri de cetero teneamur intendere. Quid autem super præmissis fieri possit, per latorem præsentium nobis, si placet, dignemini rescribere.

CXCIII.

Haco, King of Norway, to Henry III.

(Royal Letters, No. 891.)

Winter of 1223–4.[1] Henrico, Dei gratia illustrissimo Anglorum regi, H[aco] eadem gratia rex Norwegiæ, salutem, et sinceræ dilectionis affectum.

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 584.

Quoniam serenissimus rex Angliæ Johannes pater vester antecessores nostros semper sincere dilexit indissolubili dilectionis vinculo, celsitudini vestræ cupimus astringi; sperantes quod dilectio quæ in juventute nostra esse cœpit, cum ætatis augmento semper crescet et multiplicabitur; et sicut patribus nostris succedimus in regno, ita etiam in dilectione quam inter se habuerunt diebus suis. Nunc autem fideles nostros,[1] et dilectum clericum nostrum A[ndream] Bergensem archidiaconum ad vos transmittimus, quibus fidem habeatis indub[itanter] super his quæ ex parte nostra vobis proponent. Mittimus etiam excellentiæ vestræ per eosdem girofalcones sex . . . . . osturos in signum dilectionis, largius celsitudinem vestram visitaturi, cum nuncii nostri cum avibus ad nos de Islandia redierint. Rogamus autem excellentiam vestram quatenus mercatores nostros in regnum vestrum venientes manuteneatis, et ab omni injusta vexatione defendi præcipiatis; et nos mercatoribus vestris qui in terram veniunt nostram easdem vices rependemus. Supplicamus etiam regiæ dignitati vestræ quod, si quid in partibus nostris vobis placens fuerit, id nobis confidenter significetis; quia ea cum promptissima devotione parati sumus efficere, quæ serenitati vestræ noverimus complacere. Et de terra nobis assignanda, sicut in prioribus literis a celsitudine vestra postulavimus, si placet cogitate.

I hope the alliance between our kingdoms will continue.

[1] *nostros*] There is probably a word omitted here.

CXCIV.

Honorius III. to Henry III.

(Papal Bulls in the Public Record Office.)[1]

Jan. 18, 1224.

Honorius [episcopus, servus servorum Dei],[2] carissimo in Christo filio Henrico, regi Anglorum illustri, [salutem et apostolicam benedictionem].[3]

I am surprised at your treatment of the bishop of Winchester.

Sinceræ fidei et devotionis constantia, quam venerabilis frater noster Wintoniensis episcopus claræ memoriæ Johanni regi Angliæ patri tuo ac tibi ipsi exhibuit, in non parvæ necessitatis articulo, excidere non debet a tua memoria, sed ei perpetuis temporibus inhærere. Audivimus autem, et audientes nequivimus non mirari, quod quasi ejus fida utiliaque obsequia dicto patri tuo ac tibi exhibita jam oblivionem acceperint, libertates ejus ecclesiæ ab eodem patre tuo aliisque regibus Anglorum indultæ, sicut apparet per literas eorundem, te dissimulante jugiter infringuntur. Monemus igitur circumspectionem tuam et hortamur attentius, quia, ejusdem episcopi fidem et obsequia recolens, et quantum tibi vitanda sit nostra et apostolicæ sedis offensa diligenter attendens, prædictam ecclesiam, quam dudum in nostra protectione receperimus, cum omnibus bonis ejus habeas propensius commendata, et injurias eidem illatas facias emendari; eamque nec ipse molestes super libertatibus et aliis honoribus vel justiciis suis, nec a tuis permittas subditis molestari, sed eam, sicut ad regiam pertinet celsitudinem, specialiter consideratione dicti episcopi, protegas et defendas. Ad hæc, cum idem episcopus disposuerit ad nostram venire præsentiam, tractatum nobiscum super executione voti, quod

---

[1] A cotemporary copy, not the original document.

[2] *episcopus . . Dei*] etc., MS.

[3] *salutem . . benedictionem*] etc., MS.

de transeundo in subsidium Terræ Sanctæ, suscepto signo crucis, emisit, aliisque suis et ecclesiæ suæ negotiis habiturus, et his qui volunt ad partes accedere cismarinas, egressus, sicut ferunt, non pateat, absque tua licentia speciali, præfatum episcopum cum comitatu suo libenter venire permittas ad nos et ad Romanam ecclesiam matrem suam, nec impediri per aliquos aliquatenus patiaris, quia hæc non magis in suam quam in nostram et apostolicæ sedis injuriam redundaret. Te sic nobis obsequentem exhibeas in omnibus supradictis, quod rumorem qui super his ad nos venit comprobes esse falsum, et operis exhibitione demonstrans [1] te memorem esse et reverentiæ quam debes apostolicæ sedi, et puræ fidei episcopi supradicti, quorum nullo debes tempore oblivisci.

Datum Laterani xv° Kalendas Februarii, pontificatus nostri anno octavo.

CXCV.

Joan, Queen of Scotland, to Henry III.

(Royal Letters, No. 850.)

Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, venerabili domino et carissimo fratri suo, J[oanna] eadem gratia regina Scotiæ, salutem, et felices ad vota successus. March 1224 ?[2]

Literas quas nobis destinavit vestra excellentia cum magno gaudio suscepimus, sicut decuit, apud . . on[3] die Mercurii ante Annunciationem B. Mariæ. Auditis tamen I am grieved to hear of the troubles in

[1] *demonstrans*] demonstrens, MS.

[2] See Rot. Claus. i. pp. 549 b, 618, etc.

[3] . . *on*] on̄, MS.; with about two letters wanting. Scone ?

Ireland. It is rumoured that the king of Norway will land there next summer.

literis illis tristiores fuimus effectæ, per rumores quos nobis significastis . . . que gravi molestia quam Hugo de Lasceles vobis et fidelibus vestris de Hibernia intulit. Sed, mediante gratia divina, in brevi carebit effectu . . . . . guerra, per consilium et auxilium fidelium vestrorum. Ad hæc sciatis quod dominus rex Scotiæ nobis dixit, quod in recessu præsentium latoris non perce . . . . aliquem armatum, equitem vel peditem, de terra sua velle proficisci in Hibernia in damnum vel gravamen vobis vel vestris. Et si hoc posset . . . . . scire de aliquo de terra sua vel aliena, et inde posset intercipi, debita de ipso caperetur vindicta. In partibus quidem nostris secretius . . . . . videremus . . . . . quod rex Norwagiæ in hac æstate proximo futura veniet in Hiberniam, ad auxilium dicto Hugoni præstandum . . . . . Hoc autem vobis significamus, ut inde præ . . . . . sitis. Valete.

CXCVI.

William Longespee, Earl of Salisbury, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 226.)

Spring 1224.[1]

Carissimo amico suo, domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[illelmus] Longespee, comes Sarrum, salutem et dilectionis plenitudinem.

---

[1] This and the following letter, manifestly of the same date, are printed by Mr. Stevenson (Appendix to Chron. Lanercost, p. 447) under the date June 1224. He says, "When the justices in Eyre were "at Dunstable, about 16th of June "1224, Falcasius, being a general "plunderer, incurred more than "thirty amercements, each rated "at more than 100*l.* (M. Paris, p. "320.) These are the thirty pair "of letters to which allusion is "made in this and the following "article." I doubt the allusion myself; indeed M. Paris' statement

I request justice for J. Marshal against F. de Breautè.

Noverit dilectio vestra quod dominus Johannes Marescallus nobis per literas suas mandavit quod, cum misisset literas domini regis domino Falcasio de Brealte pro bosco suo de Nortone et terris suis in balliva sua habendis et in pace possidendis, secundum quod ratio exigit, idem Falkasius ad literas domini regis respondit, quod, si ei misisset triginta paria literarum domini regis pacem utique non haberet de prædicto bosco, nec de aliis rebus suis in balliva sua. Et vocavit ipsum Johannem, coram serviente suo quem ad eum miserat, et omnes naturales homines Angliæ proditores; dicens etiam quod nos omnes naturales homines Angliæ guerram et desideramus et volumus, et quod ipse tantam guerram nobis inveniet quod tota Anglia satis stricta nobis erit. Bene enim præcepit servienti dicti Johannis Marescalli quod ista verba domino suo narraret, et quod dominus suus nobis et aliis talia propalaret. Idem autem Falkasius ballivum dicti Johannis Marescalli de Nortone capere fecit, et adhuc imprisonatum detinet apud Norhanton, nec vult ipsum deliberare, nisi prius ei invenerit salvos plegios quod ei reddet omnes consuetudines et demandas indebitas quas a dicta terra de Norton exigit. Averia etiam prædicti Johannis de hundredo suo capi fecit et adhuc detinet, mala et dedecus eo inferens, et adhuc pejora promittens. Dilectionem igitur vestram affectuose rogamus, quatenus super talibus excessibus festinum consilium apponere velitis. Valete.

---

is merely a chronicler's exaggeration (see letter CXCIX.); and am inclined to place the letter a few weeks earlier. See the entries relating to F. de Breautè in Rot. Pat. 8 Hen. III. Dec. 30, Feb. 23, March 13 and 21. But I do not consider even the year perfectly certain. See letter CXLIX.

CXCVII.

William Marshal, Earl of Pembroke, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 221.)

Spring 1224.[1]

Carissimo amico suo, domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus W[illelmus] Marescallus, comes Pembrochiæ, salutem.

I request justice for J. Marshal against F. de Breautè.

Quia significavit nobis dominus J[ohannes] Marescallus, consanguineus noster, quod misit literas domini regis Falcasio de Brealte pro bosco suo de Nortone, quod ei donavi, et pro terris suis in balliva dicti Falcasii in pace habendis, cui Falcasius respondit, quod, si ei misisset triginta paria literarum domini regis, utique pacem non haberet de dicto bosco, et de aliis rebus suis in balliva sua; et vocavit omnes naturales homines Angliæ et illum proditores; et mentiendo intulit quod guerram voluerunt et desideraverunt, et quod tantam guerram iis inveniet quod tota Anglia illis stricta nimis erit. Ipse etiam Falcasius cepi fecit ballivum dicti J[ohannis] Marescalli et imprisonari in castro de Northampton, nolens eum dimittere, nisi plegios inveniret quod ei redderet omnes consuetudines et demandas indebitas quas de eadem terra exigit.

Hinc est quod vos attentius rogamus, ut tam inconstantis et mendacis viri excessus, si placet, nobis emendari faciatis; scientes pro vero quod nunquam a curia domini regis recedemus, nisi vestra, quod absit, potentia nobis justitiam denegaverit. Valete.

Indorsed. Domino H. de Burgo, justiciario Angliæ.

[1] See the preceding letter.

CXCVIII.

Cathal Crovderg O'Conor, King of Connaught, to Henry III.

(Chapter House Miscellanea.)

May or June 1224.[1]

Carissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, suus fidelis K. rex Connactiæ, salutem, et cum fideli obsequio sinceræ dilectionis retinaculum.

I pray you to confirm your former charter to myself and my son; also to grant him certain lands.

Bene credimus quod vos per fideles et consiliarios vestros et patris vestri audivistis qualiter nos domino patri vestro Johanni bonæ memoriæ fideliter ac devote servire non defecimus; et post obitum ipsius, sicut fideles vestri per Hiberniam constituti liquide noscunt et noverunt, simili modo devotum obsequium vobis exhibere non deficimus, nec unquam quamdiu vixerimus vobis deficere volumus. Unde, licet nos cartam domini patris vestri super terra Connactiæ nobis et heredibus nostris et nominatim Od filio nostro et heredi possidemus, tamen nihilominus affectamus, et a vestra regia majestate obnixe postulamus quatenus, prædicti fidelis servitii nostri intuitu, cartam vestram Od filio et heredi nostro, sibi nominatim et heredibus suis, super terra Connactiæ tradere dignemini: tantum in hoc negotio nostro, si placet, facturi, quod nos et prædictus filius noster et tota gens nostra ad obsequium vestrum et servitium contra omnes inimicos vestros de cetero merito devotiores et animatiores efficiamur. Ad hoc vestram dignitatem attentius exoramus quatenus partem Connactiæ, scilicet Ubrium et Conmacin et Caled, quam inimicus noster et inimici

[1] See the answer, dated June 14, in Rot. Claus. i. p. 604 b.

vestri germanus, videlicet Willelmus de Lascy, detinet, pro fideli homagio quod vobis præstare desiderat prædicto filio nostro tradatis. Et latoribus præsentium S. et F. nunciis nostris fidelibus ex parte nostra fidem adhibere, et responsum vestrum per eosdem nobis significare dignemini. Valete.

CXCIX.

Henry III. to Honorius III.

(Royal Letters, No. [illegible])[1]

Shortly after June 22, 1224.[2] The case of the bishop of Winchester and others has been misrepresented to you.

Domino papæ, etc., rex, etc.

Cum nuper, post festum Pentecostes, venerabiles patres nostros archiepiscopos et episcopos, abbates, ac omnes magnates totius regni nostri vocassemus, ut nobis occurrerent apud Northampton, daturi nobis ibidem consilium, et auxilium facturi ad defensionem terræ nostræ in Pictavia, quam rex Francorum impugnare parabat, recepimus ibidem literas vestras, continentes, inter alia, quod dilectos nostros, venerabilem patrem Wintonensem episcopum, comitem Cestriæ, et quosdam alios de regno nostro, qui tempore patris nostri J[ohannis] quondam regis Angliæ illustris, et postmodum tempore nostro contra inimicos nostros pro conservatione juris nostri fideliter laborasse dicebantur et potenter, familiares habere

---

[1] This letter is printed by Prynne (Records, iii. p. 58) as one of the royal letters; but the original appears now to be lost. Its importance and close connection with some of the other letters in the volume, have induced me to reprint it, notwithstanding the loss of the manuscript.

[2] The pope's letter, to which this is an answer, was received at Northampton, *i. e.* June 16–18; the answer was written after the siege of Bedford was formed, *i. e.* after June 22.

debemus in consiliis nostris, et oppressionibus illorum providere: de quibus, sicut scimus pro certo, clamores ad aures vestras tulerunt, ne ex talibus, quod sustinere non possent, ulterius cogerentur . . . . vos ad pejora. Ad hoc etiam fuimus ibidem per venerabiles patres in Christo Cantuarensem archiepiscopum, Bathonensem, et omnes episcopos, auctoritate literarum vestrarum quas receperant, diligenter moniti et efficaciter inducti, licet non esset necesse nos pro eo rogari quod fecimus et facturi eramus etiam non rogati; præsertim cum ipsi qui se voluntarie subtraxerant, nunquam fuerint a nostris consiliis, nobis jubentibus, aut volentibus, amoti. Etenim per breve tempus præcedens Londoniæ in quodam concilio nostro prædictos comitem Cestriæ, ac alios omnes nobiles nostros qui cum justiciario nostro contenderant, ac ipsum cum illis convenire fecimus in pacem. Osculo pacis utrinque dato et recepto, nos ipsi et oblivisci volentes potius injuriarum, quæ multa præcesserant, quam reminisci, omnes recepimus in pacem et gratiam, qui demeritis suis exigentibus per nos offendi meruerunt; sperantes habere de omnibus et singulis ad nostra negotia consilium et auxilium tam magnificum quale et quantum a nobis in suis necessitatibus expectare debent. Sane cum ad diem concilii nostri de Northampton in quibusdam partibus terræ nostræ judices discretos dedissemus et nobiles, ad audiendas et corrigendas querelas multorum de rapinis et spoliantibus terrarum et bonorum suorum, quas multi detulerant ad aures nostras, secundum regni nostri consuetudinem obtentam et approbatam ab antiquo; et quidam de magnatibus nostris, Falcatius nomine, coram judicibus eisdem in sexdecim causis fuisset convictus inter alios, et ad restitutionem ablatorum, et satisfactionem plenam debito modo condemnatus; moleste ferens quod cogebatur esse quietior, qui prius suo vitio renuerat esse pacificus, poni fecit insidias uni de judicibus prædictis versus

nos venienti Northampton, ac ipsum inermem ac suos, per quendam Willelmum fratrem suum et multitudinem armatorum captum, violenter, viliusque tractatum, in quodam castro nostro quod habebat in custodia, vinculis et carceri mancipavit. Monitus et vocatus per nuncios solemnes, incontinenti, de concilio magnatum totius regni nostri qui nobiscum erant, ut et captos redderet, et statutis die et termino compareret de pace nostra violata, et aliis multis quæ habuimus contra seipsum responsurus, ac malefactores suos produceret per judicium regalis curiæ et regni jura tractandos, nec illos producere, nec seipsum offerre juri voluit ; cum alias teneatur ratione possessionum magnarum, et officii maximi quod habuit in curia nostra, ad nos in conciliis nostris venire non vocatus ; exerensque virus quod diu conceperat, indignans ex hoc quod cogi debuit esse sub domino, qui dominandi cupiditate torquebatur ; et captos reddere negavit, et comparere coram nobis, ac suos producere juri parituros, castrum nostrum muniens contra nos audacter, quod instanter nobis reddi petebamus : propter quod ad illud obsidendum et expugnandum per consilium curiæ nostræ statuimus cum exercitu nostro, quod in proximo, dante Domino, in bello habere speramus, ad hæc licet dolentes et magna necessitate coacti, ut iniquitati ipsius et plurium complicum, in illius castri expugnationem concludatur, omissis ad præsens omnibus aliis negotiis nostris, quæ in partibus Hyberniæ et Pictaviæ nos urgent. Quæ quidem pericula imminentia nobis ad præsens, nisi ea Deus avertat, prædicto Falcatio suisque complicibus non immerito debemus imputare ; nec minus moveri contra seipsum et fautores suos, quam si totius hereditatis nostræ dispendium, quod absit, inieramus.

CC.

W., Abbot of Boxley, and J., Abbot of Robertsbridge, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 918.)

Nobili viro, domino et amico carissimo, domino H[uberto], justiciario Angliæ, frater W. de Boxle et frater J. de Ponte Roberti dicti abbates, salutem, et sinceram in Domino dilectionem. June 1224?[1]

Discretioni vestræ significamus, quod nos venientes Romam duos tantum cardinales in latere domini papæ invenimus, dominum Romanum scilicet et dominum Gregorium; qui, ut dicebatur, favebant magis regi Franciæ quam regi Angliæ; sicut etiam ex verbis ipsorum perpendimus; quia alter dixit quod non poterant ecclesiam fulminare, alter allegabat quod Pictavia ad jus domini papæ non pertinebat. Quando autem coram domino papa apparuimus, salutato eo ex parte domini regis et episcoporum, in initio respondit quod dominus rex, salva pace sua, non debuit nos tali tempore misisse, nec nos debuimus, salva pace nostra, venisse. Cumque nos responderemus quod necessitate exigente missi fuimus et venimus, subjunxit quod solus erat, nihilque facere potuit, antequam causam adventus nostri ei exposuissemus; idque singulis diebus repetebat vultu turbato. Tandem autem literas domini regis ad cardinales directas, per nuncios suos misit ad cardinales qui erant dispersi per Campaniam, quærens ab eis consilium ipsorum. Unde in fine nihil reportavimus nisi literas ad regem Franciæ directas, monitorias tantum et deprecatorias, super treugis postulatis, per abbatem de Alta Cumba deferendas; eandemque moni- We have obtained but little from the pope against the king of France.

[1] See Rot. Claus. i. p. 601; Rym. i. p. 174.

tionem Senonensi archiepiscopo et Silvanectensi episcopo dominus papa per literas speciales injungit.

Fresh arbiters are granted in the matter of the count of La Marche.

De negotio autem comitis Marchiæ primo datæ sunt literæ ad primos judices, dictumque est nobis quod curia Romana non consuevit ita judices permutare. Sed cum apertissime eis monstraremus quod duo judices nobis erant suspecti, tum quia alter erat in potestate comitis Marchiæ, alter in potestate vicecomitis Lemovicensis, qui ut dicebatur fovebat partem regis Franciæ, homagium ei præstando, tandem post multam instantiam alias literas ad judices impetravimus postulatos, quarum utrasque, cum literis ad dominum nostrum regem a domino papa directas, transmittimus per nuncios pedestres, tum quia insidiæ nobis tenduntur in via, ut audivimus, tum quia majorem viam nuncius pedester quam equester brevi tempore percurret. Nos autem necessario oportebit, absque ulla excusatione, capitulo generali interesse. Hoc autem sciatis, quod nos obviavimus nunciis regis Franciæ in reditu nostro quinque dietis citra Romam ; quorum intentionem nos penitus ignoramus. Locuti fuimus etiam cum domino Gualone apud Vercellas, et cum domino Reinero apud Viterbium ; qui multum favent domino regi nostro : sed per absentiam ipsorum parvum ab eis reportavimus fructum. Magistrum Obituum solum invenimus nobis fructuosum, cujus amicitiam pretio quanto potuimus fovebamus. Quia autem literas ad regem Franciæ missas fecimus duplicari, unum par vobis mittimus ; aliud domino abbati de Alta Cumba tradidimus.

Indorsed. Domino justiciario Angliæ.

CCI.

Llewellyn, Prince of North Wales, to Henry III.

(Royal Letters, No. 66.)

Reverendo domino et fratri suo carissimo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Lewelinus, princeps Norwalliæ, cum debita dilectione, salutem. About the end of July 1224.[1]

Vestræ mandatum celsitudinis suscepimus, sicut debuit venerantes, quo quidem, inter cetera, nobis significastis homines domini Falkesii de Breaute in multum transgressos esse erga vos, capiendo et adhuc retinendo Henricum de Braybroc. Qua de causa dicti Falkesii castrum, scilicet de Bedeford, duxistis obsidere. Unde et nobis prohibuistis ne auxilium vel consilium ei præstaremus, ipsum vel suos receptando. Ad hoc vobis respondemus quod præfatus Falkesius ad nos accessit in terram nostram, conquerens et graviter dolens super iis quæ vestrum consilium sibi fieri procurabat. Ostendit etiam quod eo inconsulto et nesciente captus fuit prædictus Henricus; et licet non advocaret factum, nihilominus obtulit quod faceret Willelmum de Breaute et sequaces suos stare judicio, et de facto satisfacere. Quod quia vestrum refutavit consilium injuste actum fuisse cum eo docere satagebat. Eodem autem die quo ad nos accessit de terra nostra recessit. F. de Breautè did not stay a whole day with me.

Non quia teneamur excusare nos, si ipsum et suos receptemus, hæc vobis mandamus. Non enim minoris libertatis sumus quam rex Scotiæ, qui receptat utlagatos de Anglia, etiam impune. Porro prædictus Falkesius nequaquam meruerat, erga vos, vel erga beatæ memoriæ patrem vestrum. Nihil enim mali Were it otherwise, I am as independent as the king of Scots, and may receive outlaws.

[1] Compare letter CCIV.

audivimus eum vobis unquam intulisse; sed et eum novimus quamplurima et maxima commoda vobis contulisse, vobis præ ceteris pene omnibus efficacius serviendo. Porro vestram non deberet excellentiam pigere, si ipse apud nos se receptaret. Nos enim diligentius curam adhiberemus ut vobis ad honorem vestrum reconciliaretur, si permitteret vestrum consilium sibi justitiam exhiberi. Verum de nobismet ipsis, quantum ad hoc, magis quam de ipso dolemus. Nobis siquidem non solum jura nostra non redduntur, verum etiam non modica damna cum dedecore inferuntur. Quod licet discretioni vestræ majestatis non imputemus, non speramus nec sperare possumus quod consilium vestrum nobis velit satisfieri. Totiens enim conquesti sumus, quod etiam querelas nostras ad mentem reducere nos pudeat, cum nullam inde haberemus satisfactionem.

I am not surprised that F. de Breautè resists.

Præter hæc mandastis nobis sententiam esse latam in prædictum Falkesium, tanquam in perturbatorem regni. Sed pro certo scire potestis, quod magis perturbant regnum quicumque minus utile suggerunt vobis consilium, ut ejiciatis magnos viros et vobis necessarios a vobis et de vestro consilio, eos exheredando, et sine causa gravando, pro sola voluntate. Si vero prædictus Falkesius defendet se contra dominum papam se volentem exheredare, non credimus quod excommunicatus esset quantum ad Deum. Quicquid vero super his vel super aliis alii faciant, nos nihil agemus contra conscientiam nostram. Mallemus quippe excommunicari ab homine, quam aliquid agere contra Deum, nos nostra conscientia condemnante. Super his et super aliis det Deus vobis salubre consilium, et nobis; quia inde valde indigemus. Valete.

CCII.

The Mayor and Common Council of Bourdeaux to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 977.)

Between July 15 and Aug. 3, 1224.

Reverendo domino suo Huberto, venerabili justiciario Angliæ, sui ad omnia major et commune concilium Burdegaliæ salutem, et se paratos ad omne servitium.

Niort and St. Jean d'Angely have surrendered voluntarily to the king of France. We are fortifying our city.

Vestræ probitati duximus notificandum, quod castellum de Niorto et villa S. Johannis Angeliacensis se regi Franciæ sine coactione reddiderunt; et idem rex erat prope Rupellam cum lator præsentium a nobis recessit. Nos vero volentes resistere inimicis domini regis Angliæ, et servare fidelitatem ei, villam Burdegalensem claudemus multis et diversis modis; et pro clausura domos prostravimus et prosternimus, quarum damnum nullo modo possemus enarrare. Cum igitur in clausura villæ domini regis Angliæ Burdegalensis maximas expensas et innumerabiles faciamus, et talia damna recipiamus, quæ omnia pro utili computamus, quoniam quamdiu vita nobis communis extiterit a servitio domini regis Angliæ et fidelitate nunquam recederimus, vestram probitatem dulciter rogamus quatenus, sicut dominum regem diligitis, consilium et auxilium præbere dignemini nostris nunciis, in deliberatione negotiorum pro quibus a nobis ad curiam regalem transmittuntur. Super hoc, si placet, sine mora precibus nostris tantum facere dignemini, quod per omnia tempora vestris mandatis teneamur obedire, et nostri nuncii, consilio et auxilio vestro, cum omni deliberatione, cum gaudio ad nos remittantur sine dilatione.

CCIII.

The Sheriff of Devon to Henry III.

(Royal Letters, No. 72.)

Early in Aug. 1224.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustrissimo Anglorum regi, domino Hyberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, suus vicecomes Devonensis salutem in Eo qui dat salutem regibus.

The knights of my county object to blockading Plympton.

Noverit celsitudo regiæ majestatis quod statim secundum regium mandatum, omni occasione et dilatione postpositis, in omnibus executus sum, videlicet ut cum toto posse meo et totius comitatus mei et cum tota gente quam acquirere potuerim, simul cum auxilio et posse venerabilis patris W. Exonensis episcopi, accederem[2] ad castrum Plumton, et moram ibidem facerem et diligentiam adhiberem, ita quod illi qui in castro prædicto sunt non possent exire ad malum faciendum in terra vestra. Congregatis vero omnibus militibus qui in comitatu meo fuerunt, die Mercurii prima post diem S. Petri ad Vincula apud Plumton una mecum, cum barones omnes milites et alii comitatus mei sint [in] exercitu vestro, et proposito mandato regio coram eis, videlicet ut ego, una cum venerabili prædicto patre, providerem ne castel[lo] ad malum faciendum egrederentur, responderunt unanimiter se nec posse nec debere hujusmodi custodiam facere, cum domini sui sint [in exercitu] vestro, quibus sua debent servitia.

I have established a temporary guard, and await your commands.

Et quia nec audebam nec volebam aliquo modo in tanto periculo negotium vestrum derelictum rema-[nere, præse]rtim cum castrum illud munitissimum sit servientibus et armis et aliis apparatibus, providi communi consilio venerabilis patris . . . . . aliorum

---

[1] See Rot. Claus. i. p. 613 b.

[2] *accederem*] accedirem, MS.

fidelium vestrorum, ut ego cum decem militibus et sexaginta servientibus, triginta videlicet in equis et armis, et triginta . . . . . de militibus, (invenit venerabilis pater prædictus tres milites et quinque servientes ex sua parte, et ego residuum,) ibi moram faciant [ad] custodiam prædictam faciendam, provisum est communi consilio ut sumptus ad illos exhibendos caperentur de auxilio hominum in terris quæ . . . . in manu Falconis in Devonia, salvis vobis omnibus proventibus in prædictis terris in redditibus bladis et instauris, et aliis omnibus. [Hanc] autem provisionem venerabilis pater prædictus et ego per commune consilium fecimus usque in quindecim dies, donec regia majestas significaverit . . . . . fieri decreverit. Et interim bellica machinamenta, videlicet tres manganellos, cum auxilio venerabilis patris prædicti, deferri, et . . . . . et quædam alia ibidem construi fecimus. Conservet Dominus celsitudinem regiam et honorem per tempora longa.

CCIV.

Ralph, Earl of Chester, to Henry III.

(Royal Letters, No. 2,360.)

Domino regi, &c.

Early in Aug. 1224. I am aware you are besieging Bedford, and why.

Literas excellentiæ vestræ recepi, die Dominica proxima post festum B. Petri ad Vincula, apud Cestriam, per venerabilem patrem A[lexandrum] Coventrensem episcopum, et fratrem J. Monachum de Waredune; per quas mihi significastis, quod bene scivi occasionem quare ad castrum de Bedeford obsidendum divertistis, et qualiter dominus Falkesius de Breaute inde respondit.

You misjudge F. de Breautè.

Ad quod dominationi vestræ significo quod dictam occasionem, simul cum dicto responso, satis audivi, sicut plures alii audierunt. Super hoc autem quod vobis placuit mihi significare de domino Falkesio de Breaute, quod pro viribus suis, ut audistis, damna vobis machinari conabatur, pro certo sciatis quod hoc nunquam scivi, nec perpendere potui; immo bene vidi et perpendi, quod ipse de ira vestra tristis existens et dolens, semper postquam versus illum irati fuistis et commoti, patienter se tenuit, et sine aliquo damno vobis, vel alicui de terra vestra inferendo, sicut ille qui semper desideraverit et desiderat gratiam vestram, si placet, per auxilium amicorum recuperare, et prædictam iram vestram pro posse suo sedare.

I shall be most glad to serve you, and have engaged Llewellyn to a month's truce.

Super hoc etiam quod mihi significastis, et me vestri gratia rogastis, ut nunc constanter et fideliter vobis assistendo, damna, si quæ terræ vestræ de partibus meis viderem imminere, elidere curarem et avertere, dominationi vestræ significo, quod de fideliter et constanter vobis et antecessoribus vestris assistendo et serviendo semper affectum habui, et ad omnia damna vestra impedienda pro posse meo fideli libenter curam apponam. Audito siquidem mandato vestro, statim cum Lewelino principe Norwalliæ colloquium habui; quem simul et plures de magnatibus suis valde commotos inveni, eo quod de damnis multociens, ut dicunt, eis illatis nullas emendationes receperunt. Et tamen ita cum illo locutus sum, quod pacem terris vestris tenebit, et a suis teneri faciet, a prædicta die Dominica in unum mensem. Quare bene intelligo quod nuntii vestri, qui, ut audivi, jam ad illum venerunt tre[uga]s capient usque ad aliquem terminum. Et quia per literas vestras mihi significastis, quod, nisi dicta causa esset, mihi mandavissetis, quod ad vos sine dilatione venirem; hoc audito, et dictis terris vestris taliter assecuratis, omittere nolui quin ad vos venirem, et versus vos

venio ad citius quod potero. Bene valeat et crescat semper excellentia vestra.

Indorsed. Domino regi.

Transcriptum responsi comitis Cestriæ.

CCV.

Henry III. to all Sheriffs, Bailiffs, and others.

(Rot. Pat. 8 Hen. III. p. 2, memb. 4.)

August 12. 1224.

Rex omnibus vicecomitibus, ballivis, et fidelibus suis has literas visuris, salutem.

A safe conduct has been granted to F. de Breautè.

Sciatis quod venerabilis pater S[tephanus] Cantuariensis archiepiscopus, cum quibusdam suffraganeis suis, cepit de mandato nostro in conductum suum Falkesium de Breaute, cum illis qui sunt de familia sua, et sunt excommunicati occasione ipsius Falkesii, ad veniendum usque Norhamton, ad recipiendam absolutionem suam in forma ecclesiæ. Et durabit conductus ille a die Assumptionis B. Mariæ in octo dies completos. Et ideo vobis mandamus quod dicto Falkesio infra prædictum terminum, vel illis qui sunt de familia sua, nullum faciatis, vel fieri permittatis per potestatem vestram, damnum, injuriam, molestiam, aut gravamen, contra formam conductus prædicti archiepiscopi et coepiscoporum suorum.

Teste me ipso apud Bedeford xii° die Augusti, anno regno nostri octavo, coram J[ocelino] Bathoniensi et R[icardo] Sarisburiensi episcopis.

CCVI.

J., to Joceline, Bishop of Bath.

(Royal Letters, No. 1,089.)

Aug. 21–25, 1224.[1] William Beauchamp is giving trouble about the demolition of Bedford castle.

Domino Bathoniensi suus J. se ipsum.

Ad instantiam domini H[enrici] de Breybroc et vicecomitis Bedefordiæ vobis duxi significandum, quod statim post recessum nostrum Willelmus de Bello Campo cœpit iis molestus esse, contra provisionem domini regis et vestram, circa destructionem castri, et maxime quia vult de pe[tra] disponere pro voluntate sua, et de meiremio similiter. Item non vult sustinere quod pavimenta in fossatis facta destruan[tur]. Et quia uterque eorum est homo et miles dicti Willelmi, minus audacter ei præs[umunt] contradicere. Unde rogamus vos attentius quatenus procuretis quod dominus rex scribat alicui tertio qui eis adjungatur, qui etiam possit, si opus fuerit, resistentes dominationi domini regis et episcoporum per ecclesiasticam censuram coercere; de cujus etiam consilio ipsi de petra disponant, sicut ordinastis, secundum necessitates locorum de quibus disposuistis. Bene valete.[2]

CCVII.

Hugh de Vivonia to Henry III.

(Royal Letters, No. 157).

Soon after Sept. 21, 1224.[3]

Illustrissimo principi domino Henrico, Dei gratia regi Anglorum, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aqui-

[1] See Rot. Claus. i. p. 632 b, from which it also appears probable that the archdeacon of Bedford was the writer of this letter.

[2] A postscript of several words has been erased.

[3] The reference to the presence of the seneschal of Poitou with the king of France removes all doubt as to the date. See Pauli, Gesch. von England, iii. p. 546.

taniæ, comiti Andegaviæ, Hugo de Vivonia salutem, et se ipsum pronum ad ejus obsequia.

Noverit dominatio vestra quod cum dominus rex Franciæ recessit de Rupella, venit ad civitatem Pictaviæ, et illinc misit senescallum de Pictavia et comitem de Marchia apud Gwasconiam, qui procederunt[1] usque ad Sanctum Melionem; quibus ibidem venientibus, burgenses de dicta villa exeuntes extra villam sacramentum illis fecerunt; et illinc venientes ad Sanctum Maccharium et ad Lougon, illis ibidem accedentibus dominus Petrus de Gaverent reddidit illis ambo castra, et domino episcopo præsente illarum partium, burgenses illarum villarum fidelitatem, sicut prædicti, fecerunt. Exinde venerunt burgenses de La Reiole sex milliaria contra dictos comitem et senescallum, [et][2] sacramenta fecerunt. Sed scituri quod burgenses de La Riole et burgenses de Sancto Melione non permittebant aliquem hominem regis Franciæ introitum habere in villa sua. Insuper scientes quod in omnibus acquisitionibus ibidem ab eis factis non posuerunt aliquam garnisionem nec in villa nec in castro. Et satis de baronibus illius provinciæ conversi sunt ad jam dictos; sed pro nihilo illud habeo, et bene puto quod bene recuperaretis omne quod jam dicti in partibus illis perquisierunt, si festinum auxilium et succursum in partes illas destinaretis; quia noveritis quod ad nihilum reputo quicquid ibi egerunt, præter quod maximum vastum denariorum ibi fecerunt. Præterea vestram dominationem humiliter supplico quod non moleste feratis, si placet, moram meam in partibus Pictaviæ, quia pro certo scientes quod post recessum meum de Rupella non potui meipsum amovere de lecto, donec ad festum Sancti Matthæi Apostoli; sed quam cito mihi posse affuerit

I report the proceedings of the king of France. He has gained nothing which may not be recovered.

---

[1] *procederunt*] procedentes, MS. | [2] *et*] not in MS.

versus partes Angliæ properabo, si ampliorem moram non fecero pro domino Willelmo de Putot, qui etiam ad B . . . . ægritudine laborat. Valeat in Domino excellentia vestra.

CCVIII.

From the Archdeacon of . . . . . to Ralph, Bishop of Chichester.[1]

(Royal Letters, No. 982.)

Soon after Sept. 23, 1224.

Domino suo, salutem et reverentiam.

Noverit excellentia vestra nos die Lunæ proxima post festum B. Matthæi sanos et incolumes Burdegaliam applicuisse. Literas vestras ibi expectantes, cum domino archiepiscopo, majore et communia Burdegaliæ locuti sumus; in quibus omnem invenimus fidelitatem ad terram etiam vestram defendendam et inimicos vestros fundendos, sumptibus aliquibus, non parcentes omnia bona sua, si poterint.[2] Comes etiam Marchiæ in Wasconiam manens cum magno exercitu ad fidem regis Franciæ villam Sancti Emilliani, villam Regulæ, villam Sancti Machari, civitatem Vasacensem cum episcopo, et Petrum de Gavareto, Nigellum Ridelli et

The count of La Marche has been obliged to withdraw from Gascony. The presence of the king or his brother would have a great effect.

---

[1] That this letter was written from an archdeacon to a bishop is all that can be positively asserted. But the expression *terra vestra*, and the general tenor of the letter, indicate that the person addressed was high in political office; and looking to the precise date, it seems almost certain that the bishop of Chichester is the man. Of the date there is, I think, no doubt. The advice to send the king's brother to Gascony was acted upon a few months later. This, with the reference to the French invasion of the province, is conclusive. The letter is complete, though apparently deficient at the beginning. The first letter is a capital, and the parchment has a sufficient margin. The manuscript is one of extreme difficulty.

[2] *si poterint*] doubtful in MS.

quosdam alios barones Waschoniæ pervertit. Fideles autem homines vestros Burdegaliæ nullis[1] prece vel pretio non potuit aliqua ratione pervertere. Prædictus vero comes hoc sentiens, supplicavit majori et aliis de civitate ut treugas fidei regis Franciæ perversis darent. Cui responsum est, quod inimici omnes sui regis Angliæ ab eis pacem vel treugas nulla ratione caperent, sed illos pro posse suo impugnare et confundere non desisterent. Et ita a Waschonia confusus recessit. Cives vero vestri Burdegaliæ, milites cum servientibus, non paucis sumptibus suis detinentes inimicos vestros, impugnare et confundere, sicuti comiti dixerunt, non desistunt, asserentes etiam quod si pecuniam haberent omnes inimicos vestros confunderent; quod credimus esse verum, si dominum regem haberent secum vel Ricardum fratrem ejus. Quare consulimus quod, si pecuniam mittere curetis, R[icardum] fratrem domini regis cum bono viro qui pecuniam expendat transmittatis.

Valeat et crescat dominus noster semper in bono. Mihi[2] archidiacono voluntatem vestram significetis, quia a partibus Vasconiæ non recedam donec nunciaveritis mihi. Credo enim quod licet parvus sim, et non magni ingenii, ero tamen domino regi ibi necessarius. Valeat pater meus semper in Domino.

---

nullis] Doubtful in MS. | [2] *Mihi*] M, MS.

CCIX.

Geoffrey Craucumb and Stephen Lucy to Joceline, Bishop of Bath, Hugh, Bishop of Lincoln, Richard, Bishop of Salisbury, and Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 919.)

Dec. 22, 1224.[1]

Venerabilibus patribus et dominis in Christò carissimis, J[ocelino] Bathonensi, H[ugoni] Lincolniensi, R[icardo] Sarebiriensi, R[adulfo] Cicestrensi, Dei gratia episcopis, sui G[odefridus] de Craucumb et S[tephanus] de Lucy devotam in omnibus reverentiam.

We waited at Viterbo for J. Brusepot.

Noverit dominatio vestra quod die Lunæ proxima post festum Omnium Sanctorum applicuimus ad portum quendam juxta Witsant; et inde per Franciam aliasque terras medias salvo transeuntes, die Dominica proxima post festum B. Nicholai venimus Viterbium, fratrem Johannem Brusepot, qui quasdam literas domini regis detulit, ibidem per tres dies expectantes; et magistros Renerum et Egidium cardinales in eadem villa morantes, dominumque Gualonem, qui interim illuc advenit, super agendis domini regis consulentes; eo diligentius, quod tunc ibi aderant Cathalaunensis et Novionensis episcopi, Gwido de Monte Forti et quidam alii nuntii regis Franciæ, qui frequentem tractatum cum dictis cardinalibus habentes multa falsa suggesserunt eisdem, tum de hoc facto Pictaviæ regem Franciæ malitiose excusantes, tum prædecessores dicti regis de terris cismarinis asserentes fuisse privatos, exigente justitia. Sed patefacta postmodum per nos sibi veri-

---

[1] The reference to Bedford and Poitou decides the year. A very similar letter, addressed by the same writers to Henry III., is printed in Rymer, i. p. 175, but inaccurately.

tate, non magnam fidem, sicut nobis firmiter videbatur, dictis Gallicis habuerunt.

Thence we came to Rome, where we found affairs extremely perplexed.

Sane accedente ad nos interim dicto fratre J[ohanne], insimul cum domino Gualone Romam venimus, die Jovis proxima sequente, quem quia valde commotum invenimus et turbatum, multipliciter studuimus pro posse nostro reducere ad temperantiam. Dominum papam quidem et cardinales non solum commotos circa statum regis et regni ipsius perpendimus, verum penitus se desperatos unanimiter fatebantur. Nam rex Jerosolymæ et dicti Gallici prædicabant omnibus, quod majores Angliæ obsides offerebant usque ad quinquaginta, de reddendo sibi terram, cum primo venire curaret ad illam; (adjicientes quod si aliquid in curia Romana contra voluntatem regis Franciæ fieret, incontinenti se transferret in Angliam,)[1] et præter illos alii forsitan de Anglia, qui aliquamdiu steterunt in curia. Hæc et alia sinistra, sicut audivimus, insinuare nitebantur, ita quod in narrationibus et petitionibus nostris et plures nobis adversabantur et multa objiciebantur. Responsio tamen ad illa non fuit difficilis, cum veritas nos non lateret, et eadem dominum regem et suos liberaret, licet hoc solum grave nobis esset quod vix potuerunt quidam induci, ut aliquam fidem adhiberent veritati.

Porro cum singulos cardinales visitassemus, et super statu domini regis terrarumque suarum Angliæ, Walliæ, Hiberniæ, et de facto Bedefordiæ et Pictaviæ, et aliis articulis nobis injunctis instruxissemus; diligenter habito postmodum colloquio cum papa in secreto, die Mercurii proxima ante festum S. Thomæ apostoli, coram papa et fratribus causam adventus nostri plene exposuimus, petitiones nostras tunc ibi papæ committentes.

[1] *adjicientes . . Angliam*] Added between the lines.

Verumtamen quia nuntii comitis Tholosani, episcopi, milites et clerici, qui post festum S. Michaelis in curia uniformiter steterant, et papa cum fratribus jam per multos dies super facto illo, licet nondum plene, deliberaverant, distulerunt usque post Natale de negotiis nostris providere. Et sperabatur quod dictus comes competens responsum esset accepturus, licet rex et Gallici dicti sibi fortiter resisterent.

Die Jovis proxima in sero recepit papa literas Portuensis episcopi, legati Alemanniæ, quod idem Portuensis tractatum habitum inter reges Alemanniæ et Franciæ super matrimonio de quo scitis impedivit. Dixit tamen papa nobis quod rex Franciæ pro eodem facto nuntios suos ad imperatorem iterum transmisit, sed quid egerint adhuc nescivimus.

F. de Breauté has been taken prisoner in France.

De Falchasio de Brealte dicebatur nobis circa principium Adventus Nostri Domini quod erat in veniendo Romam. Attamen die Dominica proxima ante Natale Domini, quando recessit lator præsentium, percepimus quod non ille erat de quo canebatur illa die *Canite tuba, quia prope est dies Domini.* Audivimus enim quod captus erat in Francia et detentus.

Valeant domini nostri; et quicquid papa disponendum de facto nostro duxerit, Dominus nihilominus dirigat actus et voluntates nostras; et, quicquid Romæ fiat, vos nihilominus quod vestrum est exequamini. Ad hoc supplicamus ut ille vestrum qui prius has literas receperit aliis mittat earum transcriptum, non moleste ferentes quod singulis non scripsimus sigillatim, lator enim aliquantulum repente recessit. Scituri quod quantumcumque curiam in adventu nostro turbatam invenissemus, in recessu tamen hujus totum erat de festo et nihil de legato. Valeant domini nostri semper.

Indorsed. Dominis suis J. Bathonensi, H. Lincolni-

ensi, R. Saresbiriensi, et R. Cicestrensi episcopis. Qui prius vestrum eas receperit legat.

CCX.

Egidius, Papal Chaplain, to Henry III.

(Royal Letters, No. 988.)

Egregio et magnifico domino suo Henrico, Dei gratia regi Anglorum illustri, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Egidius, domini papæ subdiaconus et capellanus, suus devotus et fidelis, salutem et promptum sinceræ devotionis obsequium. Dec. 1224?

Ne adulationibus inniti videar, fidem et devotionem ac sollicitudinem quam habui et habeo pro posse meo ad vestra negotia omnia promovenda, non literis sed nuntiorum vestrorum fideli relationi duxi fideliter committendam. Ipsi enim serenitati vestræ affectum devotionis quem habeo ad personam vestram, et ad regni vestri incolumitatem, si relatores fuerint veritatis, poterunt una voce referre. Trust the bearers' report of my faithful service.

Super facto vero Falcasii, et aliis quæ honorem vestrum et regni vestri statum contingunt, magistro Philippo latori præsentium, qui fideli ac prompta solicitudine nihil obmittens, de contingentibus majestatis vestræ sibi commissa negotia studuit modis omnibus promovere, commisi vobis fideliter referenda quæ mihi honori vestro expedire videntur; dominationi vestræ fideliter consulens et suadens, ut spiritu fortitudinis assumpto et prudentum virorum consilio habito diligenti, sic ad ea et alia quæ de facto Falcasii proponuntur curetis taliter providere, quod ipse de sua malitia nequeat gloriari, si digna suscipiat supplicia meritorum, et per sanam prudentiam regnum vestrum optata tranquillitate lætetur. Ego Be firm about F. de Breautè.

enim paratus sum fideliter semper ea facere quæ vestro poterunt per me expedire honori.

Indorsed. Illustri regi Angliæ.

CCXI.

Henry III. (probably) to the English Proctors at the Court of Rome.

(Royal Letters, No. 389.)

1224.[1] It is important you should know the reasons which have led us to marry our sister to the earl Marshal.

Quoniam sunt aliqui forsitan qui suggerent domino papæ et cardinalibus quædam quæ nuper acta sunt a nobis de consilio magnatum et fidelium nostrorum, volentes ea malitiose pervertere, quasi sint nobis plurimum obfutura; nos, ut cautiores vos reddamus ad calliditates eorum refellendas, totam seriem quorundam negotiorum hic duximus exprimendam, ne quid lateat vos super præmissis per quod vos vel alios tunc conveniri contingat.

Sciatis ergo quod cum, tempore legationis domini Norwicensis episcopi, comes Marescallus adhuc haberet castra de Merleburg et Lutegareshall, et proponeret in uxorem ducere sororem comitis Roberti de Brus, et essent etiam alii magnates in Anglia qui nitebantur eum avertere a nobis per confœderationes malitiosas, tractatum fuit coram domino legato, et justiciario nostro, et quibusdam aliis magnatibus, de una sororum nostrarum ei concedenda, tum quia timebatur confœderatio illa cum alienigenis, si duceret sororem comitis de Brus in uxorem, ne extraneis

[1] This is the date given for the marriage of Eleanor of England by Ann. Wav. p. 188 (quoted by Pauli). A more exact authority would have been desirable. The death of Philip Augustus seems to be the latest fact, of known date, referred to in the letter.

pateret liberior ingressus in Angliam, præsertim cum Ricardus Marescallus frater ipsius Marescalli omnes terras suas haberet in Normannia, tum quia timebatur malitia eorum qui cor ipsius a nobis avertere nitebantur, cum etiam quia sic restituerentur nobis dicta castra de Merlebergh et de Lutegareshall, quod multum nobis expediebat, ut sic alii magnates facilius inducerentur ad castra nostra, quæ et ipsi tenebant, similiter resignanda. Propter præmissa, et tenerum tunc statum nostrum, et totius regni, auctoritate dicti legati et consilio talium magnatum concessa fuit dicto Marescallo una sororum nostrarum, ita quod dictus Marescallus fidem dedit de ea ducenda, si placeret nobis et magnatibus regni. Et justiciarius noster fidem dedit de ea concedenda dicto Marescallo, si magnates regni consentirent; et dicti legatus et justiciarius noster, et alii qui præsentes erant fideliter promiserunt quod ad hoc omnem diligentiam adhiberent. Et sic restituta sunt dicta castra in manibus dicti legati, ut si non perficeretur contractus, infra certum terminum diu jam elapsum, ipsi Marescallo sine difficultate restituerentur. Postmodum etiam cum hæc essent intimata aliis magnatibus, et nominatim comiti Cestriæ, qui tunc reversus erat a Terra Sancta, ipse comes hoc valde approbavit, et multa alii consenserunt, nemine contradicente. Postea vero, ortis quibusdam simultatibus, quidam hoc reprobarunt, asserentes, sicut forte in curia ex parte eorum dicetur, quod nos majorem thesaurum non habeamus quam maritagium nostri ipsius et sororum nostrarum; unde expediret sorores nostras sic nuptui collocari, quod nos magnam haberemus confœderationem in partibus alienis; et sic tunc temporis remansit negotium illud imperfectum. Cum autem nuper idem Marescallus impetrasset mandatum apostolicum domino Cantuariensi et domino Salesburiensi directum, ut vel facerent eum ab illa fidei obligatione penitus absolvi, vel contractum illum confirmari, et importunius in-

staret idem Marescallus ut altera viarum illarum procederetur, cum nollet ulterius sustinere quin duceret uxorem, et sicut altera vice sic et nunc timeretur ne idem Marescallus, qui magnæ potentiæ est, tam in Anglia quam in Hibernia, duceret in uxorem sororem dicti comitis de Brus, vel filiam ducis Braibanciæ, quæ ei similiter fuerat oblata, quod, propter ea quæ præmisimus, nobis nullatenus expediret, vel etiam sororem regis Scotiæ, ubi similiter nobis non modicum periculum immineret, et quod quanto vicinior est Scotia Hiberniæ et terris dicti Marescalli, tanto periculosior foret illa confœderatio nobis ; et pensata strenuitate et potentia ipsius Marescalli, et fideli obsequio quod nobis patenter et potenter impendit, præsertim circa partes Walliæ, et castra nostra quæ Leulinus princeps Norwalliæ tenuit, quæ quidem idem Marescallus viriliter ab ipsius manibus eripuit, quæ vix fuissent liberata nisi per potentiam et industriam ipsius ; considerato etiam exemplo quondam regis Franciæ Philippi, qui comiti de Lemur, et comiti de Puntif, et aliis hominibus suis filias suas, sorores, et neptes longe libentius quam extraneis maritavit, sicut rex Franciæ qui nunc est nuper neptem suam, scilicet filiam Guischardi de Bellojoco, comiti Campaniæ in matrimonio copulavit ; cum etiam propter præmissa, et magna quæ sperantur de dicto Marescallo, non occurreret nobis vel consilio nostro, omnibus circumstantiis ponderatis, quod alicubi possemus ita ad profectum nostrum et honorem sororem nostram maritare ; nos de consilio talium, habito super hoc diligenti tractatu, sine diminutione terrarum, castrorum, vel pecuniæ, ipsi sororem nostram concessimus juniorem.

CCXII.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 687.)

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, d . . . . . suus . . . . . et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam. Jan. 13–15, 1225.[1]

Sciatis, domine, quod die S. Hilarii literas vestras recepi . . . . . quibus continebatur quod necessarius esset adventus meus in Sussexia ad agenda vestra ibidem expedienda et promovenda . . . . . vestrum super hoc recepissem, transmisi nuncium ad patrem meum, qui gravi, ut mihi relatum fuit, infirmitate tenebatur . . . . . ante festum S. Hilarii. Qui quidem nuncius, Deo dante, veniet die Jovis vel die Veneris proxima post festum S. Hilarii ad me . . . . . de statu ipsius me plenius certificaturus. I received your letter; and send you a report of your business.

Super eo quod mihi vestra significavit excellentia, quod sine moræ dispendio interessem perambulationi de bosco Cicestriæ, sanctitati vestræ significo quod vicecomes Sussexiæ, milites et libere tenentes quam plurimi, qui electi fuerunt ex parte ipsa . . . . ta adversa ad perambulationem faciendam, fuerunt Londoniæ in octavis Epiphaniæ, ubi cum maxima parte illorum colloquium habui: sine quorum præsentia de ipsa perambulatione nihil possum me intromittere . . . . . vero certum a patre meo per nuncium meum mandatum receperim, et opportunum, et cum dicti vicecomes et milites, qui perambulationi interesse debent, a Londonia recedant, sciatis me sine moræ

[1] See Rot. Claus. ii. p. 73 b.

dispendio in Sussexia militaturum. Sed antequam a Londonia recedam multa, si placet, ... rem de negotiis vestris in Sussexia vobiscum tractaturus, quoniam circa Pascham, et non antea ut credo, a Sussexia possum remeare.

Super hoc vero quod mihi mandastis, quod ad expensas vestras vobis Londoniæ relinquerem viginti libras, cum denariis de quintadecima vestra, sanctitati vestræ significo quod, sive mutuo, sive aliquo alio m[odo procur]avi viginti libras, cum triginta duo libris quindecim solidis quinque denariis et obolo, de quintadecima vestra tradam fratri Gileberto Thesaurario Hospitalis . . . . . signatis quas in adventu vestro Londoniæ promptos habere potestis. Sciatis etiam, domine, quod, cum Londoniæ venissem, graves expensas, ut mihi [videtur], in hospitio vestro Londoniæ inveni . . . . . per R. de Warewike, ut mihi datur intelligi; quas in adventu meo Londoniam minoravi.

In recessu præsentium nondum venit Londoniam . . . . . um vestrum de Sanwic. Illud etiam sciatis, domine, quod necessarius esset adventus magistri Reginaldi in Sussexia, ad negotia vestra ibidem expedienda et promovenda. Super prædictis et aliis, quid vestræ beneplacitum fuerit voluntati, prout videritis expedire, mihi, si placet, significare dignemini. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXIII.

Walter, Bishop of Carlisle, to Henry III.

(Royal Letters, No. 390.)

About Feb. 10, 1225.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, suus devotus in omnibus W[alterus], eadem gratia Karleolensis episcopus, salutem et prosperos ad vota successus.

After many adventures we reached Cologne.

Quoniam literas quas vobis de Dorobernia in recessu nostro transmisimus, propter festinam navis ascensionem, plene non inspeximus, nec constat nobis si eventus nostri ad notitiam vestram pervenerint, ne vos omnino lateant, tam statum itineris nostri et nostrum, quam processum negotiorum nostrorum vobis plenius duximus intimandum.

Noverit igitur excellentia vestra, quod in festo Sancti Vincentii, obvio turbine ventorum rejecti fuimus sub rupe Doroberniæ, ultra quam dici potest rabie maris et procellarum afflicti, ibique navi nostra anchoris affixa, cum hernasio nostro et equis nostris qui nulla ratione potuerunt educi, relicta, Doroberniam in quodam batello venimus. Et quoniam intelleximus moram nostram valde vobis fore damnosam, eligimus potius discrimina terrarum subire, quam spatiosi maris fluctuationi hiemali, quasi mortis crudelis examini, nos exponere, sicque, accepto nobiscum uno solummodo serviente, absque hernasio et equis, cum peregrinis

[1] Feb. 8 is mentioned in the letter as past (p. 253), Feb. 20 as some short time off (ibid.), and the king's answer is dated March 2. Bréquigny dated this letter 1236, and Champollion-Figeac 1235. The true year was first assigned to it by Mr. Hardy (App. ii. to Fifth Report of the Deputy Keeper of the Public Records, p. 61). See also Pauli, Gesch. von England, iii. p. 549, note 2; Rymer, i. p. 176; Rot. Claus. ii. pp. 14, 70.

quandam navem ascendimus, die Veneris proximo ante conversionem beati Pauli, et eodem die, per gratiam Dei, Gravelinge applicuimus. Incontinenti vero nos et serviens noster duos equos, quos a quodam mercatore qui nobiscum transfretaverat mutuo acceperamus, ascendimus, de die in diem per magnas dietas terram illam transeuntes, quousque Coloniam venimus. Sed quot adversitates in itinere illo sustinuerimus, tum per viarum duritiam, tum per aeris intemperiem, tum per continuum timorem et infirmitatem, vix alicujus calamus scribere sufficeret.

Where the archbishop would not open negociations before the arrival of my colleagues.

Venimus itaque Coloniam, in vigilia Purificationis beatæ Virginis, ibique dominum Henricum de Zudenthorpe et Johannem clericum nostrum invenimus, qui nuper de domino archiepiscopo redierant, de quodam colloquio quod dominus rex Alemanniæ cum pluribus principum suorum apud Ulmam in Suevia celebraverat, et fere in itinere illo omnes equos suos amiserant. Ad eorum igitur instantiam dominus archiepiscopus ad partes Coloniæ accessit, et die Mercurii proximo, ad quoddam castrum suum, quod distat a Colonia per duo milliaria, venit ; quo statim nuncium nostrum ad eum destinavimus, adventum nostrum et qualiter sine sociis nostris venimus ei significantes. Quod cum intellexisset, per eundem nuncium nobis significavit quod ardua negotia imperii trahebant eum ad partes Saxoniæ, quæ differre non potuit ; et quoniam credebat quod nos sine sociis nostris de negotiis vestris cum eo tractare non vellemus nec possemus, dixit quod statim ad partes Saxoniæ iret, et sub festinatione rediret, et interim forte socii nostri venirent, et nuncii sui quos ad ducem Austriæ miserat ; et ita in crastino summo mane versus Saxoniam iter arripuit.

On their arrival we had an interview at Altenberg.

Eodem autem die, venerunt magister Militiæ Templi et prior Hospitalis, non sine gravi periculo ; et ex quo, per servientes eorum, adventum eorum scivimus,

mox ad dominum archiepiscopum nuncium nostrum transmisimus, adventum illorum ei nunciantes, et supplicantes eidem, pro Deo et ob reverentiam vestri ac proprium honorem, quod de partibus illis non recederet antequam nobiscum loqueretur.

Ipse itaque per dietam unam ad nos revertens, significavit nobis ut, die Veneris proxima, apud quandam abbatiam, quæ vocatur Audenesburg, ei occurreremus. Quem cum ibi invenissemus, ipsum ex parte vestra salutavimus, gratias ei referentes de amicitiis et honoribus vobis exhibitis, et maxime de eo quod permittere noluit ut aliqua confœderatio fieret inter imperium et regnum Francorum. Ipse vero nobis respondit quod nescivit qualiter hoc acciderat, sed semper bonum affectum habuerat negotia vestra promovendi, et quod inimicitias regis Francorum et regis Boemiæ, et aliorum plurimorum magnatum, pro vobis incurrerat. Dixit etiam quod rex Francorum de concilio Vaucolorum incontinenti ad dominum papam et imperatorem miserat nuncios suos, conquerens de eo quod noluit permittere confœderationem inter filium ejus et ipsum fieri, quæ de certa scientia domini papæ inter eos providebatur, et quam imperator specialiter fieri præceperat. Dominus vero archiepiscopus contra regem Francorum domino papæ scripsit per specialem nuncium, ei significans quod noluit permittere ut confœderatio illa fieret, quia hoc esset contra ecclesiam Romanam, et specialiter contra vos qui protectione sua gaudere debetis ; et rogavit eum quod non permitteret ut dicta confœderatio procederet, sed potius partes suas erga imperatorem interponeret, ut confœderatio inter vos et ipsum de qua aliquando fuit tractatum consummaretur. Præterea dixit nobis quod nuncios suos ad dominum imperatorem destinaverat, peracto consilio de Vaucoloris, per quos ei significaverat quod nuncios in Angliam transmiserat, quorum adventum expectavit, et quod regem Francorum non exaudiret, nec nunciis suis ali-

quid responderet, donec de nunciis in Angliam transmissis certitudinem ei nunciasset. Postea, de colloquio Ulmæ misit ad imperatorem, pro negotio vestro expediendo, dominum Bernardum de Horstemar, qui fideliter laboravit, et adhuc pro posse suo laborat circa consummationem illius negotii, ut per ipsum, de voluntate domini imperatoris, finaliter certificetur, et propositum regis Francorum evacuetur.

His auditis, nuncium vestrum ei exposuimus, dicentes ei quod vos, tam de maritagio corporis vestri, quam sororis vestræ, consilio illius parebitis; ad quod respondit consilium suum esse ut talem et tantam oblationem faceremus, quod dominus imperator non debeat eam repudiare. Dixit etiam periculum esse in mora; rex enim Francorum magnam pecuniam ei obtulit ut confœderationem filii sui habeat et negotium nostrum impediat. Ex altera parte, dux Bavariæ venit cum maxima pompa ad colloquium Ulmæ, et obtulit pro maritagio filiæ regis Boemiæ, quæ est neptis ipsius, quindecim millia marcarum, ultra oblationem triginta millia marcarum, quam ipse rex Boemiæ prius obtulerat. Sed rex Almanniæ respondit ei quod nunquam eam duceret; præterea adjecit quod rex Hungariæ misit ad dominum imperatorem, et pro maritagio filiæ suæ obtulit ei pecuniam maximam. Ipse vero non sitit nisi pecuniam, ut illam accumulet; unde consuluit ut nos sub festinatione talem oblationem offerremus, qualem acceptare deberet.

Ad hæc respondimus ei, quod aliquam oblationem sine consilio ejus facere non potuimus, et multum laboravimus ad hoc ut extorqueremus ab eo voluntatem suam super oblatione offerenda; sed perficere non potuimus. Dixit enim quod quantumcumque personam vestram diligat, cum sit ballivus imperatoris et consanguineus filii sui, hoc non faciet, nec potest, nec debet facere. Tamen, in verbo Domini, altari coram quo sedebamus aspecto, nobis promisit quod

fidele consilium et auxilium in expeditione negotiorum vestrorum nobis parabit.

Nos vero, quia cancellarius et dominus Nicolaus de Molis socii nostri, adhuc non venerant, nec ipse potuit diutius morari quin recederet, de voluntate sua recessimus, oblatione aliqua non facta, et expectabimus eum Coloniæ quousque redeat. Veniet autem Coloniam die Jovis proximo ante cathedram beati Petri, prout nobis promisit; et habito tunc cum eo tractatu, fidelem nuncium vobis destinabimus, qui ore omnia vobis serio revelabit.

Which ended without our making any definite offer.

Ceterum sciatis, domine, quod dominus archiepiscopus ita loquitur de negotio vestro, ac si per illud debeatis totam terram vestram amissam recuperare, et non credimus quod per oblationes, in potestate nostra per chirographum nobis traditum positas, possit perfici: tantum tamen, dante Domino, faciemus, quod non patietur interruptionem. Cancellarius vero et dominus Nicolaus, socii nostri, venerunt die Sabbati post recessum domini archiepiscopi quam plurimum fatigati, et in recessu latoris præsentium, versus ducem Austriæ non processerunt, nec expedit forte ante adventum domini archiepiscopi; quoniam, licet miserit filium ipsius ducis ad eum cum magistro suo pro negotio illo, tamen cum nunciis vestris dixit quod alios nuncios mitteret, et dicti nuncii vestri, accepta temporis opportunitate, et equis suis recreatis, semper prompti erunt ad proficiscendum.

The chancellor of London and N. Molis have arrived.

Præterea, videtur nobis quod negotia vestra non modicam sument dilationem. Magister vero Militiæ Templi, et prior Hospitalis nullatenus ultra Pascha moram facient in partibus Almanniæ; immineret etenim iis periculum ordinis, cum oporteat eos capitula sua celebrare, et pecuniam in Terram Sanctam, cum fratribus suis, transmittere. Nos etiam continua infirmitate laboravimus et plures equos in itinere ami-

If we are to remain, we shall want more money.

simus, totamque fere pecuniam quam nobis tradidistis jam expendimus.

Qualescumque igitur simus, nomen episcopi habemus, et omnes ad nos confluunt; ideoque necesse est ut magnos viros ad partes illas destinetis, qui multa possint expendere, ut ibi morentur donec negotia vestra perficiantur, et si volueritis quod nos per tantum tempus moram ibidem faciamus, quod sine gravi damno facere . . . . . , necesse habemus ut denarios nobis transmittatis, quod per Henricum de Sancto Albano vel Johannem de Lyburn bene facere poteritis; ipsi enim illos nobis bene habere facient. Præterea, si socii nostri recedant, nos nullatenus soli in partibus illis remanebimus ad negotia illa consummanda. Valeat excellentia vestra in Domino.

CCXIV.

Henry, Chancellor of London, to the Bishops of Bath, Salisbury, and Chichester.

(Royal Letters, No. 922.)

About Feb. 10, 1225?[1]

Reverendis patribus in Christo et dominis carissimis, J[ocelino] Bathoniensi, R[icardo] Saresbiriensi, et R[adulfo] Cicestrensi, Dei gratia episcopis, suus H[enricus], Londoniæ cancellarius, salutem, et cum reverenti devotione se ad pedes.

Your offers are coldly received. The difficulties of our further journey will be considerable.

Indicium est imperitiæ longa narratio, ideoque paucis instruam sapientes. Domi tractat emptor, sed inter venalia fori laxat marsupium, vel revertitur vacuus. Magnificatis oblata et petitis cautiones. Audiunt alii aure quasi nauseante, nec astringi volunt

---

[1] Probably of the same date as the preceding.

ad arma pro vobis, ex posita cautione, sicut colligi potest ex verbis obscuris, nisi quatenus deceret amicos amicorum oppressioni non deesse, si ad ipsorum utilitatem res tractata procedat. Summa quidem verbi nostri pro sorore, si fieri possit, servabitur sepultum,[1] donec de partibus remotioribus vires majores pro filia danda colligantur, de quibus partibus citra septimanam Paschæ non credo reverti, tum propter locorum distantiam, tum quia H[enricus] de Svinethorp, si forte ipsum comitem habere possumus, nullatenus sine conductu bono partibus illis se credet, sicut in literis domino nostro missis continetur. Ipse quoque H[enricus] sine socio suo milite nullatenus nobiscum veniret, quorum expensas per socium meum, quem curialem habeo benignum et fidelem, et per me ministrari conveniet. Recolligant igitur sensus vestri quot et quanta requirat iter tam longum, et multis dispendiis et laborantium periculis diuturnum. Equis insufficientibus oportebit alios subrogare; fratres non habemus in via qui defectui nostro subveniant, nec circumducimus jumentum;[2] pericula falsorum fratrum potius occurrunt timenda, qui nos in via faciant expeditos, Apostolis similes, qui jussi sunt nihil portare in via; et tales prædicatores non decet mitti pro connubiis. Faciatis igitur, si placet, nobis consuli per literas domini regis de credentia usque ad summam certam, ne post pericula quæ jam sensimus in parte, vitam inopem,[3] creditorum improbitas si quos contingat inveniri, aut potius creditorum defectus quem timemus affligat. Angelum Tobiæ nondum invenimus. Occurrat utinam, et preces vestræ suffragentur. Novit Deus potius vellem missus fuisse Acon tempore

---

[1] *sepultum*] So MS.
[2] *jumentum*] Doubtful in MS.
[3] *vitam inopem*] So MS.

opportuno, quam ad populum illum furiosum et ratione modestiaque carentem. Valete in Domino.

CCXV.

GEOFFREY CRAUCUMB AND STEPHEN LUCY, ENGLISH PROCTORS AT THE COURT OF ROME, TO HUBERT DE BURGH, JUSTICIAR.

(Royal Letters, No. 921.)

Feb. 25, 1225.[1]

Reverendo domino suo nobili viro domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, sui G[alfridus] de Crawecumb et S[tephanus] de Lucy, salutem, et omnem reverentiam cum prompto mentis desiderio.

We do not think cardinal Romanus leans unduly towards France.

Desiderantes [ut] urgentia negotia domini regis, præsertim quia nobis commissa, felicem sortiantur effectum, postquam illa quæ Romæ nunc habuimus expedienda domino R[omano] cardinali legato Franciæ fuere commissa, quia multi quandam familiaritatis suspicionem inter eum et regem Franciæ sentiant, tam per nos quam per alios omnem diligentiam quam potuimus adhibentes, ut intentionis suæ super facto domini regis perscrutaremur, ... hucusque nihil invenimus in ipso quod excellentiæ domini regis debeat displicere, cum constanter promittat quod fideliter laborabit ad pacem, vel aliam formam utrique parti, Deo mediante, competituram; affirmans nullatenus esse timendum, quod alicujus favorem[2] ecclesiæ Romanæ, seu his qui specialiter de ipsius sunt gremio, vel saltem proprio præponat honori. Quamvis autem imperator domino papæ

---

[1] See the end of the letter. In 1225 St. Matthias' day fell on a Monday, which settles the year.

[2] *favorem*] faverem, MS.

scripserit pro rege Franciæ, persuadens quod ad ipsum nihil de feodo dicti regis attinebat, tamen circa ea quæ fuerunt in his provisa, de quibus domino regi alias scripsimus, veluti de legato mittendo, et potestate sibi concessa, non est aliquid immutatum.

The legate has advised our returning with him.

Sublato siquidem prædictæ suspicionis scrupulo, bullatisque literis, quarum transcriptum domino regi alias destinavimus, monitoriisque in simplici forma conceptis regi Franciæ jam transmissis, et expeditis aliis, prout melius potuimus, quæ nobis injunxistis; veniente domino Norwicense Romam die Lunæ proxima ante festum B. Petri in Cathedra, licet nostrum pararemus recessum, legatus tamen, cum ipsum super hoc consulemus, nullatenus sustinuit, quin in suo reverteremur comitatu; timens ne rex Franciæ nobis aliquas pararet insidias, si eundem legatum præcederemus; dicentibus tam domino Norwicense quam aliis, qui transitum fecerunt per Franciam, regem Franciæ moleste tulisse, quod in eundo Romam detenti non fuimus; unde multi longe diligentius studerent ad nos detinendos in redeundo. Nos autem, prædicta considerantes, attendentes insimul quod præsentia nostra juxta legatum multotiens obstruere poterit via[m] volentium iniqua persuadere, et quæ faciunt ad propositum domini regis poterimus familiarius et uberius procurare, necnon et adventum ejusdem in Franciam festinare, licet hæc forma sumptus longo majores exigat, nihilominus consilio suo in hac parte acquievimus, dominationi vestræ supplicantes attentius, quatenus beneplacitum vestrum de veniendo ad dominum regem, vel de assistendo eidem legato, nobis sub celeritate significare dignemini, certam nobis, si placet, rescribentes formam, qualiter in tanto negotio domini regis provideritis esse procedendum. Recessit autem lator præsentium a nobis die Martis, in crastino S. Matthiæ Apostoli; et credebamus firmiter quod legatus viam suæ legationis esset aggressurus die Lunæ proxima sequente, æstimantes ipsum venturum in

vigilia Paschæ apud Leonem, et sic in crastino Paschæ continuatis dietis in Franciam processurum. Valeat Dominus noster.

Indorsed. Huberto de Burgo, justiciario domini regis.

CCXVI.

Bernard Hurtsmare to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,098.)

March 1225 ? [1]

Illustri regi Angliæ, B[ernardus] de Hurstmare, fidelis suus, promptam in omnibus sui famulaminis exhibitionem.

The reason I have not written is that the emperor will give no final answer until he has seen the pope.

Noverit regia excellentia vestra, quod nulla segnities nec ulla rerum dilectatio me adeo vehemente[r] posset abstrahere, quin ad vestræ honestatis et utilitatis commodum et paratum administrarem obsequium. Igitur ne [mire]tur dominatio vestra quod nullum vobis responsum super facto vestro mandavi. Hæc est causa: quia dominus imperator nulli nuncio responsum finale dare voluit, quin primo colloquio peracto quod inter dominum papam et ipsum esse debebat; quod in eo puncto[2] est quod Dei adjutorio inter ipsos omnia spero bono fine consummari. Colloquio peracto, domino imperatori super facto vestro instabo, et finem negotii vestri, quam citius potero, referabo.[3] In recessu latoris præsentium dominus meus archiepiscopus Coloniensis super eodem facto me sollicitavit.

Indorsed. Domino suo illustri regi Angliæ B. Hurstmare.

---

[1] See the following letter. The exact date, however, is very doubtful, for the interview between the emperor and the pope did not take place until July (Milman, Latin Christianity, iv. p. 297), and it appears from letter CCXXVII., that the negociation was prolonged until the fall of the year.

[2] *puncto*] ponto, MS.

[3] *referabo*] So MS.

CCXVII.

Walter, Bishop of Carlisle, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 213.)

About April 1225? [1]

Nobili viro, domino et amico carissimo, domino H[uberto] de Burgo, justiciario Angliæ, W[alterus], Dei gratia Karliolensis episcopus, salutem, et promptam ad beneplacita voluntatem.

Since N. Molis left, the archbishop has shown us a fairer face than ever. Matters seem to be in good train.

Noveritis quod dominus Coloniensis post recessum domini N[icolai] de Molis veniens Coloniam, pulchriorem vultum quam unquam nobis exhibuit, et hilariorem [se][2] nobis prætendens, blande nos consolatus est, dicens non esse nobis timendum super processu negotii circa quod laboravimus, occasione literarum domini imperatoris, quas per prædictum dominum N[icolaum] domino regi transmisimus; post susceptionem enim illarum literas magistri Hospitalis Alemannorum et B[ernardi] de Horstmare suscepit, ex quarum tenore didicit evidenter quod non est timendum quin dictum negotium ad optatum perducetur effectum, et quod dominus imperator negotium illud non suspendit, nisi quia pro arduis negotiis suis, quæ tunc inter dominum papam et ipsum vertebantur, tractationi negotii prædicti non potuit vacare. Quoniam autem præfatum negotium majorem quam credebamus capit dilationem, expedit domino regi ut ad eum veniamus. Nos etiam procurabimus quod, quando placuerit domino regi, cum gratia et bona voluntate domini Coloniensis recedere poterimus, licet pro magno desiderio quo versatur circa promotionem sæpedicti negotii, multum displiceat ei si nos recedamus, antequam nuncii sui de domino imperatore revertantur. Quapropter dominationi vestræ

[1] See letters CCXIII., CCXVIII., between which this was probably written.

[2] se] Not in MS.

supplicamus attentius, quatenus placeat vobis ut in Angliam redeamus; nos enim prompti erimus et parati, si opus fuerit, juxta voluntatem domini regis et vestram, partes Alemanniæ vel alias pro negotiis domini regis adeundi. Valete in Domino.

CCXVIII.

Walter, Bishop of Carlisle, to Henry III.

(Royal Letters, No. 34.)

About May 1225? [1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, suus W[alterus], eadem gratia Kaerleolensis episcopus, salutem et prosperos ad vota successus.

I will obey the commands you send, though at the risk of body and soul.

Cupientes ea quæ honorem et commodum vestrum respicient pro parvitatis nostræ possibilitate procurare, et omnibus præceptis vestris, mediante honestate nostra, sicut decet, obedire volentes, juxta mandatum quod per dilectum et fidelem vestrum abbatem de Bello Loco nobis mandastis, licet hoc in maximum periculum tam corporis quam animæ nostræ faciamus, mandatum beneplaciti vestri expediam . . . . lon . . . , celsitudini vestræ devote supplicantes quatenus pro Deo, si placet,[2] prout dilecti et fideles vestri H[enricus] cancellarius Lundoniæ et abbas de Bello Loco nobis ex parte nostra dicent, quibus fidem adhibere debetis et commendatos habere, honorem regiæ majestatis vestræ ac statum famæ nostræ, habito respectu ad pontificalis ordinis dignitatem, si personam nostram respicere non curaveritis, illæsos conservare dignemini; non tradentes oblivioni, si placet, quod nos semper fideliter domino

---

[1] See Rot. Claus. ii. pp. 26 b, 71 b.

[2] *placet*] faciatis, or some equivalent word, appears to be wanting.

patri vestro et vobis adhæsimus. Aliquo siquidem tempore poterit servitium nostrum forte vobis fore necessarium, et, dante Domino, fructuosum. Super his igitur et omnibus aliis beneplacitum vestrum sub festinatione, si placet, nobis significetis. Valeat excellentia vestra in Domino.

CCXIX.

Peter, Bishop of Winchester, to Henry III.

(Royal Letters, No. 911.)

About Aug. 7, 1225.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, P[etrus] miseratione divina Wintoniensis episcopus, salutem, cum devotione sincera.

Your messengers and treasure have been carefully despatched.

Noverit dominatio vestra, quod tertia feria proxima ante festum beati Laurentii, in festo videlicet sancti Sixti, recesserunt a portu de Portesmuhe cum prospera aura nuncii et pecunia vestra. Sciatis quod quanto attentius potuimus procuravimus quod bonam et securam societatem habeant. Sunt enim duodecim naves, quarum rectores et nautas omnes et singulos in manu nostra et præsentia jurare fecimus, quod a navi in qua est vestra prædicta pecunia non recedent, usquequoque ad certum locum deveniat, dante Domino, navis et pecunia ipsa. Sciatis etiam, quod de majore securitate navis ejusdem speramus, pro eo quod nobis est pro certo relatum, quod fere trescentæ naves terrarum vestrarum sunt in Britania adunatæ in portu S. Matthæi, ubi, si oportuit, prædictam navem cum vestra

---

[1] See Rot. Claus. ii. pp. 38 b, 51; observing also that in the year when this letter was written Aug. 6 fell on a Wednesday.

pecunia applicare non timebit, propter societatem illarum. Sciat etiam sublimitas vestra, quod dominus Philippus de Albinaco fidelis vester erat nobiscum ipsa die prædicta in præfato portu de Portesmuhe, præparatus una cum navi et omnibus sociis suis eadem die accedere ad partes illas, ad quas ad vestrum obsequium destinatur. Nos equidem circa maritimam intendimus et intendemus, cum auxilio Dei, mandato vestro et beneplacito exsequendo, et rumores alios, quandocumque contingeret nos audire, curabimus vobis signi[ficare]. Vos, si placet, nobis vestrum beneplacitum rescribatis. De Normania nullos alios rumores audiveramus adhuc, præterquam illos quos nuper significavimus celsitudini vestræ; jam enim transacti erant octo dies quod nulla navis venerat de partibus illis. Bene valeat dominatio vestra.

CCXX.

Richard, Earl of Poitou, William Longespee, Earl of Salisbury, Philip Daubeny, and Geoffrey Neville to Henry III.

(Royal Letters, No. 409.)

Soon after August 16, 1225.[1]

Dilectissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, sui fideles et devotissimi Ricardus, comes Pictaviæ, frater suus, et W[illelmus] Lungespee, comes Sarum, Philippus de Albiniaco, et G[alfridus] de Nova Villa, camerarius, salutem, et quicquid possunt fidelis obsequii.

[1] See the preceding letter, and Rot. Claus. ii. p. 51.

Regiæ serenitati et dominationi vestræ significamus, quod in crastino Assumptionis B. Mariæ nuncii vestri Thomas de La Haye, frater T. Templarius, et R[eginaldus] de Bernavill ex parte vestra subscripta nobis commiserunt, unde omni qua possumus affectione vobis grates referimus. Recepimus autem ab eisdem sex milia marcarum argenti, et octoginta et unum firmaculum aureum, et centum viginti et quatuor annulos auri, et zonas sericas argenti viginti et novem, et unam zonam auri, et annulum auri cum smaragdine, quæ dari debent comiti Begorne ex parte vestra, et mille et centum et quinquaginta ulnas, et duas ulnas de viridi, et triginta quinque ulnas de nigra burnetta, per mensuram nundinarum, et quadringentas et quinquaginta furras agninas, et triginta penulas de bissis, et quingentas ulnas lineæ telæ, et sexaginta quinque ulnas et dimidiam ulnam de blanketta, et russoite ad sarpilaria, et octoginta ulnas de canabo ad sarpilaria similiter, et quinque sellas ad palefridos, et quinque sellas ad dextrarios, et decem sellas ad summarios, et octo bahudos, et decem paria stivallorum, et quatuor paria carrarum[1] fultratarum, et tria paria hosarum de alluco, et quatuor duodenas laqueorum de serico, et tres capellos de ferro.

Your envoys and treasure have arrived safely.

Et ut majorem fidem prædictis habeatis has literas nostras patentes vestræ præsentiæ transmittimus.

[1] *carrarum*] kararum, MS.

CCXXI.

Peter Saracenus, Stephen Eketon, and Stephen Lucy, to Henry III.

(Royal Letters, No. 987.)

About the end of Aug. 1225.[1]

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, devoti sui P[etrus] Saracenus, S[tephanus] de Eketon, et S[tephanus] de Lucy, devotam in omnibus reverentiam.

We have seen the legate at St. Omer, and send you the results of our interview.

Noverit excellentia vestra, quod ego P[etrus] Saracenus, veniens ad legatum die Lunæ proxima post assumptionem S. Mariæ apud S. Audomarum, audivi ab ipso quod ad illum accesserat die præcedente Johannes Lemovicensis, porrigens sibi literas domini papæ pro Falkesio, ut procuraret quod pacifice morari possit in Francia, dum habuerit necesse; et scripserunt pro eodem multi cardinales; adjiciens quod idem Falkesius, rediens a sede Romana, captus est a quodam milite in Burgundia et detentus, scilicet Anselmo de Duime, quem F[alkesius] quandoque cepit in Anglia, et detinens eum diu captum, tandem multam pecuniam ab eo extorsit. Et ad ejusdem Johannis instantiam jam scripserat legatus regi Franciæ et ducissæ de Burgundia pro liberatione dicti Falkesii,

---

[1] Compare the letter of Craucumb and Lucy in Rymer, i. p 175; Rot. Claus. ii. p. 57 b; and the authorities quoted in the note to letter CCXXIII. This letter will be found in facsimile at the beginning of the volume. Almost alone of this series it has been twice printed, first by Prynne, (Records, iii. p. 130,) who evidently saw the MS. in a tolerably perfect state; and a second time by Mr. Stevenson, (App. to Chron. Lanercost, p. 460,) who saw it at the worst, before it was cleaned and mounted. The three texts thus give a kind of history of the MS., which in its present condition is a fair average specimen of the more difficult of the royal letters.

ignorans penitus quod aliquid contra vos vel majestatis vestræ dignitatem obtinuisset, vel obtinere potuisset in curia, credens adhuc firmiter quod magister O[tto] nuncius papæ tantum ad hoc veniret, ut preces vobis offerret pro dicto Falkesio. Verum cum literas vestras, quas ex parte vestra legato attuli, inspexisset, advertens prudenter et diligenter quæ, quot, et qualiter cedebant in vestræ dignitatis læsionem evidentem, et alia pericula quæ ex hoc vobis, quod absit, imminebant, admirans facilita[tem et] inconstantiam ejusdem,[1] et aliorum quorundam eidem assistentium versutiam et ingratitudinem, vestræ condolens magnificentiæ et . . . . . studens attente quomodo vestræ provideret indemnitati, vocato ad se magistro Ada de Magno Ponte, clerico regis Fr[anciæ, qui] tunc aderat, eidem patefecit quod præfatus Falkesius multa in curia in sui ipsius præjudicium et dedecus procuraverat, injungens . . . . . cum festinatione domino suo regi Franciæ caute et sine scandalo insinuaret.

Nos autem S[tephanus] et S[tephanus] die Jovis sequ[ente ivi]mus ibidem ad legatum, et, auditis supradictis ab ipso, tractavimus communiter et sollicite qua via melius processus supradicti nuncii . . . . . dari, saltem quousque nos a curia Romana reverteremur. Et tandem in hanc formam descendit legatus; quod, cum magister O . . . . . ad ipsum, persuadebit ei ut nullatenus recedat a regno Franciæ, priusquam sæpedictum Falkesium liberaverit, et ejusdem Falkesii detentio ita procurabitur, in quantum poterit legatus sine scandalo, quod sufficiens tempus nobis supererit de revertendo, Deo dante, antequam ille Falkesius liberetur. Ad hanc intentionem juvandam, de voluntate legati consensimus in hoc, ut magister E. de Eketon, qui magistros Simonem de Langeton et Adam de Magno Ponte notos habet, festinanter ad illos

[1] *ejusdem*] cujusdam, MS.

accedat, impetraturus ab illis et per illos, pro posse suo, quæ erga regem Franciæ . . . ducissam Burgundiæ, et prænominatum Ansellum, crediderit expedire; afferens secum literas magistri P[etri] de Collemedio scribentis efficaciter Silvanectensi episcopo et domino B. de Roie super eodem. Nec erit dictus magister E. eis suspectus quasi pro vobis laboret, quia credetur quod negotium domini Cantuarensis[1] in hac parte gerat, contra quem sæpedictus Falkesius, sicut notorium est, multa proposuit.

Porro si per liberationem Falkesii, quod absit, vel alia ratione, præmissa non procedant, legatus ostendit magistro O[ttoni] literas quas a vestra majestate suscepit, multas persuasiones dicturus eidem, per quas sufficienter moveri debebit quod nec tutum nec honestum erit ei ut progrediatur in Angliam, antequam secundam super hoc receperit a domino papa jussionem. Et de voluntate et consilio legati processit dominus Petrus Saracenus ad magistrum O[ttonem], ut iram et indignationem vestram pro tanta injuria vobis illata ei manifestet; ut sic, cum venerit ad legatum, facilius inducatur ad propositum. Et vult legatus omnibus modis quod dominus Petrus una cum magistro O[ttone] revertatur ad ipsum, ut plenius per eum instruatur quid facturus est idem O[tto], et de his quæ a domino papa eidem O[ttoni] sunt injuncta, et quæ fuerit intentio papæ super eisdem, nam talia forsitan poterit ei præsenti revelare, quæ scriptis nullatenus committeret. Legatus autem, si aliqua inductione potuerit magistrum O[ttonem] in partibus Franciæ retinere, omnia necessaria ei inveniet,

[1] *Cantuarensis*] Cant., MS. Mr. Stevenson, reading *Canc.*, understands *Cancellarii*. The MS. would bear it, but the historical probability seems to me greatly in favour of the other reading. Archbishop Langton was the great support of the party opposed to Breautè; the chancellor was a cipher. Notice also the mention, just above, of Master Simon Langton.

et nos . . . e[1] legato promisimus fideliter, licet hoc recusaret audire, quod de hoc e[i ple]ne[2] satisfiet.

Ad hæc, si nulla ratione potuerit sæpedictus O[tto] retineri, et processerit in Angliam, consilium est legati quod admittatur honorifice, et subtiliter intendatis dilationibus, primo cum tractatu audientes, quomodo et ad quid venerit, demum deliberetis cum dilatione super eisdem, dicturi postea ei quia quædam invenistis proposita, quæ vos et regnum vestrum tangunt, vos vultis in his fidelium vestrorum uti consilio; et ad hoc quanta poteritis assignetur dilatio. Tandem precibus et pretiis [si] necesse fuerit inducatur, ut in omnibus hujusmodi subsistat, quousque mandatum domini papæ inde habueritis. Præterea cum omni provideatis diligentia ne, pendentibus dictis dilationibus, d[iscurr]at[3] per regnum, et inimici vestri in hac causa seu faut[ores] . . . . . Falkesii per se, vel per interpositam personam, vel literatorie null[um] habeant accessum ad ipsum, in quantum fieri poterit, ne alias, dum vos tractaretis de differendo, ipsi s[ug]gerentes ei quæ vell[ent], more consueto, et inducentes eundem ad scribendum domino papæ pro voluntate sua, consequantur [propositum], quia illa scriptura inquisitionis[4] de plano faciendæ obtineret.

Sane ego S. de Lucy literas domini legati . . . . . endis inquisitionem, tam[5] quas domino papæ transmittit, et illis[6] cardinalibus, de quibus confidit specialius. Nec visum fuit [legato expediens, ut ipse][7] ad aliquem de supradictis, quia noverunt quod tantum v[estris] agendis intendo, et in his quæ vos contingunt

[1] . . . *e*] Prynne reads *eidem*, but it is not legible now.

[2] *e*[*i ple*]*ne*] The missing letters are supplied from Prynne; now effaced.

[3] *d*[*iscurr*]*at*] The missing letters are supplied from Prynne.

[4] *inquisitionis*] Prynne conjectures *vim* to have been omitted before this word; rightly, I think.

[5] *inquisitionem, tam*] in . . . . oc . . am, MS. There was probably a bar over the *oc*. I am disposed to read the words just before [*vidi de differ*]*endis*.

[6] *illis*] illos, MS.

[7] *legato . . . ipse*] Supplied from Prynne. A verb, such as *irem*, seems still to be wanting.

[me maxime suspectum haberent; sed][1] magister S[tephanus] de Eketon et ego, Deo dante, conveniemus apud Treucas, inde ituri ad prænominatum [militem Anselmum de Dume, si vid][2]erimus expedire; deinde, Domino [d]ante, processuri usque L[e]onem super Rodanum, nisi forsan eundum viderimus melius per Alemanniam; expectaturi [ibidem dominum P. Saracenum, ut sic][3] simul proficiscamur ad curiam. Ex præmissis conjici potest quod per octo[4] dies ad minus retar[dabimur, ex eo quod idem R. vadit ad][5] magistrum O[ttonem], et reversurus est ad legatum, et hoc nostræ negligentiæ, si placet, non est impu[tandum; nos tamen interim pro posse nostro][6] non erimus inutiles.

In recessu latoris præsentium nihil certum audierat legatus de adven[tu magistri O., nec etiam quod adhuc venisset][7] Parisios,[8] nondum[9] reversus fuit garcio domini P[etri] Saraceni, quem misit ad magistrum [. . . . . cum literis, quas idem P. et ego],[10] S[tephanus] de Lucy, eidem O[ttoni] scripsimus quando fuimus Londoniæ.

Valeat dominus noster . . . suo . . . . [scrinula tenere velitis secretissima, quia sunt][11] ibi quædam [quæ][12] . . . . . tangunt legati. Et, sicut nobis videtur, ipse negotia [vestra][13] quas[i propria, etiam in hac parte, sibi assumit. Mittimus transcripta][14] . . . . . ti

[1] *me . . . sed*] Supplied from Prynne.

[2] *militem . . vid*] Supplied from Prynne.

[3] *ibidem . . sic*] Supplied from Prynne.

[4] *octo*] . . . iij., MS. The number is given from Prynne.

[5] *dabimur . . ad*] Supplied from Prynne. R. is doubtless an error for P.

[6] *tandum . . nostro*] Supplied from Prynne.

[7] *tu . . venisset*] Supplied from Prynne.

[8] *Parisios*] Very doubtful. Prynne reads *Parisiis*.

[9] *nondum*] cum nondum would complete the sense better, and a short word may have existed before *nondum*, though it is not now visible.

[10] *cum . . ego*] Supplied from Prynne.

[11] *scrinula . . sunt*] Supplied from Prynne.

[12] *quæ*] Supplied from Prynne.

[13] *vestra*] Supplied from Prynne.

[14] *i . . transcripta*] Supplied from Prynne.

humiliter transmittit papæ, et formam in qua scribit cardinalibus; et dixit [quod expedit ut . . . . . tangit][1] . . . . . s poneret rationes suspectus vel corruptus videretur. Semper valete.

CCXXII.

The same to the same?

(Royal Letters, No. 1,067.)

About the end of Aug. 1225 ?[2]

After our last was written, the legate made some change in the arrangements.

Post aliarum literarum confectionem, cum miraretur legatus quod nihil audivit de adventu magistri O[ttonis], advertens quod reversus esset in Burgundiam pro liberatione F[alcasii], et considerans quod ultra modum retardaremur, si dominus P[etrus] ipsum invenerit in remotis partibus, et postmodum rediret cum ipso ad legatum; hoc providit, quod si dominus P[etrus] ad dictum O[ttonem] venerit, ita quod per tres dies redire possit ad legatum, una cum ipso revertatur; sin autem hoc facere non possit sine ulteriore mora, tunc non redeat, sed significet et ipsi legato et vobis quod in magistro O[ttone] perceperit, et dominus legatus similiter vobis intimabit, in quantum cum honestate poterit, quod ab ipso audierit. Vos igitur, si placet, postmodum cum omni festinatione nobis mandare velitis quæ inde audieritis. Nam in facto illo expediendo commode procedere non poterimus, ante quam certi simus in qua venerit potestate magister O[tto]. Sæpius mittere curetis ad legatum, et quandoque cum effectu respiciatis eundem. Valeat dominus noster in sæcula.

---

[1] *quod . . tangit*] Supplied from Prynne.

[2] Apparently a postscript to the preceding letter.

CCXXIII.

Otho, Papal Chaplain, to Peter Saracenus and Stephen Lucy.[1]

(Royal Letters, No. 947.)

Late in Aug. or Sept. 1225.[2]

Nobilibus et magnificis viris, domino P[etro] Sarraceno civi Romano, et St[ephano] de Laci, O[tto], domini papæ subdiaconus et capellanus, salutem, cum sinceræ dilectionis affectu.

I am surprised that the king is angry at my coming.

Super sollicitudine quam ecclesiæ Romanæ intuitu atque meo de mea utilitate geritis et honore, gratias vobis referens quantas possum, super his quæ mihi significare curastis magnitudini vestræ duxi taliter rescribendum. Miratus sum enim et plurimum[3] perturbatus quod dominus rex de adventu meo ad ipsum iratus est in aliquo vel commotus, cum intentionis meæ non sit, nec Romanæ curiæ, quod me mittit aliqua facere vel tractare quæ ad ipsius cedant dispendium vel jacturam, quin potius ipsius et regni sui commodum et honorem. Unde spero in Domino quod cum ad ipsum provenero, et quæ injuncta sunt mihi exposuero diligenter, non solum ipsum reddam mihi placatum, quin etiam tam in his quæ ad ipsum habeo, quam in aliis plurimum ipsius gratiam obtinebo. De his autem et aliis, si vos citra mare vel ultra invenero,[4] vob[is] tanquam cum juris ecclesiam Romanam[5]

---

[1] *Lucy*] See letters CCXV., CCXXI.

[2] Compare letter CCXXI. Also on the sequel of the affair, R. de Wendover, iv. p. 108; Rymer, i. p. 176; Rot. Claus. ii. p. 57, 88 b, 102, 102 b. Otho has, by some modern writers, been erroneously styled a papal legate.

[3] *plurimum*] doubtful in MS.

[4] *invenero*] in venero, MS.

[5] *ecclesiam Romanam*] Probably an error for ecclesiæ Romanæ.

diligentissimo plenius libenter disseram et tractabo, sperans quod fidele mihi dabitis consilium et salubre.

Indorsed. Domino Petro Sarraceno, civi Romano.

CCXXIV.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 668.)

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon] de Seinlice[2], salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam. About Aug. 1225?[1]

Dedit mihi intelligi dominus G., archidiaconus Lewensis, quod vobiscum colloquium habuit Londoniis super ecclesia de Aldingeburne ponenda ad firmam ad hoc instans tempus autumni, pro triginta marcis eidem solvendis præ manibus simul et semel. Quam salvo poteritis taliter, si placet, recipere, secundum venditionem bladi quæ nunc est, sed de anno futuro vos non possum certificare. Eapropter excellentiæ vestræ consulere possumus quatenus si pro minori pretio quam triginta marcis dictam ecclesiam ad firmam tradere voluerit, recipere non omittatis, considerantes super omnia, quod si idem archidiaconus infra Annunciationem B. Virginis diem clauserit extremum, de fructibus autumni proximo futuri nihil percipiet; unde necesse haberetis ut ad commodum vestrum fieret et profectum. I advise your accepting the lease of Aldingbourne, if you can have it for less than thirty marks.

Mittatis mihi, domine, si placet, literas domini I want royal letters

---

[1] See Rot. Claus. ii. p. 150 b, and Rot. Pat. 10 Hen. III., memb. 6, (quoted by Le Neve,) from which it appears that the archdeacon referred to in the letter was succeeded before May 9, 1226 by Eustace de Leveland.

[2] *Seinlice*] Seinlic̃, MS.

about the right of common at Waters-field.

regis super eo quod dominus Willelmus de Alta Ripa et dominus Hugo propriæ averiæ clamant habere communam vobiscum in terra vestra de Wateresfeld, sicut nihil de vobis tenent nec servitium vobis faciunt, quare vobiscum communam habere debent. Prompti vero sunt ad perquirendum breve de nova disseisina ad fernendum fossatum vestrum de Wateresfeld, unde necesse est vobis ut literæ prædictæ præveniant. De

Also hounds for Alding-bourne.

canibus aptis ad vulpes capiendos in parco vestro de Aldingeburn, si placet, pensare velitis, quoniam sidus capiendi illos jam præterit. Super præmissis et aliis quæ vos contingunt in Sussexia et alibi, beneplacitum vestrum, si placet, mihi significare dignemini. Pro certo vero sciatis . . . . . agenda vestra recte et ordinate procedunt. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXXV.

Ralph Musard, Sheriff of Gloucester, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 246.)

Before Sept. 1225 ?[1]

Carissimo domino suo, domino H[uberto] de Burgo, justiciario domini regis Angliæ, suus Radulfus Musard, vicecomes Gloucestriæ, salutem et devotum obsequium.

I have received your order to delay my demands on R. Fitz-Nicolas. The Jews are in pos-

Mandatum vestrum suscepi, quod ponerem in respectum demandam quam ego feci Rogero Filio Nicholai de debitis Judæorum, usque Nativitatem B. Mariæ. Sciatis quod ego nihil ab eo exegi, nec exigo, nisi per summonitionem scaccarii, scilicet viginti lampredas et viginti allosas, et unum et sexaginta libras. Ceterum sciatis quod prædictus Rogerus debet Judæis plus quam

[1] See Rot. Claus. ii. pp. 57, 105 b., 135 b.

quingentas marcas; et mandatum domini regis suscepi pluries quod ipsis Judæis, quibus ipse illud debitum debet, plenam saisinam facerem de vadiis nominatis in chyrographo eorum. Unde quidam extiterunt in saisina terrarum suarum, quæ sunt vadia eorum, jam dimidio anno præterito; et quid vobis facere placuerit mihi sicut vestro significetis. Ego vero in omnibus promptus sum ad faciendum præceptum vestrum. Valete. session of his land.

CCXXVI.

Queen Berengaria to Henry III.

(Royal Letters, No. 391.)

Domino et carissimo nepoti suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, Berengaria eadem gratia humilis quondam Angliæ regina, salutem, et prosperos ad vota successus. Oct. 26, 1225.

Rogavimus vos per literas nostras patentes, per fratrem Gualterum de Persano capellanum nostrum Cisterciensis ordinis vobis missas, quatenus per eundem fratrem Gualterum, et per magistrum Simonem clericum nostros mittetis nobis mille marcas sterlingorum, quas nobis debetis in hoc festo Omnium Sanctorum, de compositione nostri dotalitii, inter vos et nos solemniter celebrata. Verum quoniam dictus magister Simon ægritudine detentus ad vos accedere non potest, loco ejus vobis mittimus latorem præsentium Martinum servientem nostrum, rogantes attentius quod per dictum fratrem Gualterum et per istum Martinum prædictas mille marcas nobis transmittatis, vel per eorum alterum, si forte, aliquo casu impediente, ad vos ambo accedere non poterunt. In cujus rei testimonium vobis præsentes literas nostras patentes desti- Pay to the persons named the sum due for my dower.

namus. Datum Cenomaniæ, die Dominica proxima ante festum Apostolorum Simonis et Judæ, mense Octobris, anno Domini m°cc°xxv°.

CCXXVII.

Henry [1] de Zudendorf to Henry III.

(Royal Letters, No. 158.)

Soon after Nov. 7, 1225.[2]

Excellenti domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, H[enricus] de Zudendorf, civis Coloniæ, paratissimum ac fidelissimum in omnibus obsequium.

The archbishop of Cologne has been killed. Had he lived, he would have brought your affair to a good issue.

Serenitati vestræ dolendo significandum duxi, dilectum dominum nostrum archiepiscopum a quodam proximo consanguineo suo esse interfectum. Propter quod vos scire volo, si hoc infortunium non evenisset, ipse de negotio vestro finem bonum, per Dei gratiam, imposuisset. Ego vero modo indigeo ut gratiam vestram mihi et meis exhibere curetis.

CCXXVIII.

Uberto de Ocano [d'Ozina?], Podestà of Faenza, to Henry III.

(Royal Letters, No. 153.)

1225 ?[3]

Sublimi et glorioso principi domino Henrico, Dei gratia illustrissimo Anglorum regi, duci Normanniæ

---

[1] *Henry*] See letter CCXIII., p. 250.

[2] Engelbert de Berg, archbishop of Cologne, was killed Nov. 7, 1225, by the count of Isenberg. See Ann. Agrippin. in Pertz Mon. Germ. XVI. p. 736, and 4th Report of the Dep. Keeper of the Records, App. ii. p. 150, note.

[3] In 1225 Uberto d'Ozina was podestà of Faenza. See Morbio, Municipi Italiani, ii. p. 158.

et Equitaniæ, et comiti Andegavensi et Pictaviensi, et Hiberniæ domino, suus Ubertus de Ocano, Mediolanensis civis, et Faventiæ nunc potestas, seipsum semper in omni genere famulatus.

I pray for letters of naturalization for myself and son.

Rogavi, rogo, et rogare non desinam, Deum cœli ut mihi et genito meo Lombardo, vestræ liberalitatis militi, ceterisque consanguineis et amicis tempus et locum tribuere dignaretur, quo unanimiter possemus ostendere quantum desideremus regali clementiæ dignis obsequiis complacere. Vester siquidem et vestris servitiis inseparabiliter deputatus, sublimitati magnificentiæ regiæ supplico, sicut possum, quatenus me ac militem vestrum Lombardum inter fideles et subditissimos suos dignetur regalis clementia computare, quos posset mors sola divellere ab his quæ tantæ auctoritatis principi debeant merito complacere. Sane quia Jacobus, lator præsentium, domicellus Bononiensis, amicissimus meus, inter ceteros suæ mentis affectus, desiderat se vestro conspectui præsentare, ut in serenitate magnifica fide oculata perpendat, et certius recognoscat, quæ majori mundi parti jam de vestris laudibus claruerunt, ipsum excellentiæ vestræ devotissime recommendo, firmiter dicens et in verbo asserens veritatis quod nullus origine major eo, nullus probior, nullusque circumspectior in civitate Bononiensi reputatur, et indubitanter spero quod ultra quam dico in ejus industria cognoscetis. Semper bene valeat magnanimitas vestra, et utinam diu et feliciter regnetur, mihique secure præcipiat obedire parato

CCXXIX.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 672.)

About Feb. 1225 or 1226.[1]

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon] de Seinlice, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam.

Invite the archbishop to Preston; he will not accept.

Datur mihi intelligi quod dominus Cantuariensis circiter hanc instantem mediam quadragesimam iturus est apud Maulinges, et ibit una die de Slindone usque manerium suum de Terringes, in crastino venturus ad manerium vestrum de Prestone, et ibidem moram facturus per unam noctem; sed ex suo proprio ibidem se ipsum exhibebit, et nihil de vestro vult accipere. Unde si placet bene esset ut scriberetis ei, ut ibidem resideret super custum vestrum, quoniam bene scio quod nullo modo vult, sed tamen ad vestrum cederet honorem. Et si nullo modo de vestro velit accipere, si placet faciam ei regardum, ita quod ad vestrum cedat commodum et honorem. Et sciatis pro certo quod quamdiu moram fecit apud Slindone competenter factum fuit eidem regardum in exenniis de maneriis vestris de Aldingeburn et Amberle.

Due attention was paid to him at Slindon.

I want a writ against a fugitive villain.

Præter hæc, domine, si placet, mittatis mihi breve domini regis, ad perquirendum Willelmum le Weite nativum et fugitivum vestrum. Datur etiam mihi intelligi quod Fulco de Echingeham, canonicus de Hastinges, diem clausit extremum; unde, si videretis expedire, scribere velitis pro uno de clericis vestris domino Simoni de Echingeham fratri suo, ad cujus collationem spectat præbenda, ut dicitur, quoniam

---

[1] See the next letter. The time of year is inferred from the letter itself.

amicus vester est, ut credo. Super his et aliis beneplacitum vestrum significare dignemini. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXXX.

S. de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 669.)

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon de Seinliz], salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam. Between April 21, 1224, and June 28, 1226.[1]

Sciatis, domine, quod in recessu meo a Londonia . . . . . quam in avena, ut credidi, ad seminandum sufficientem apud Totehall; sed postea significavit . . . . . fuerat semen minus quam credeb[am]. Unde, si non putatis venire in brevi Londoniam, si placet significetis . . . . . videbo, Deo dante, semen sufficiens, tam apud Totehal quam alibi, ne terra vestra, quod absit, pro defectu seminis . . . . . si in brevi Londoniam venturi estis, providebitis vobis super hoc negotio sufficienter. More seed is wanted at Totehall.

Nolo, domine, excellentiam vestram [latere quo]d . . . . . quidam capellanus, Willelmus Dens nomine, vicarius ecclesiæ de Mundeham, duas habet uxores, ut dicitur, quarum . . . . . ns apud Cicestriam. Qui quidem Willelmus literas detulit a summo pontifice, ut dixit; sed in partibus Sussexiæ . . . . . nt quod nunquam literæ illæ a conscientia domini papæ emanaverunt, sed contra statuta concilii generalis The vicar of Mundham has two wives.

---

[1] That is, between the bishop's consecration and his appointment to be chancellor.

fuerant impetratæ. Unde, si placet, sanctitati vestræ significetis officiario vestro quid super hoc decreveritis significandum; super omnia, si placet, considerare volentes ad mittendum quendam hominem cum sex canibus aptis ad vulpes capiendos in parco vestro de Adingeburne, qui damna quamplurima vobis ibidem inferunt; et hoc in brevi, quoniam sidus jam transiit ad illos capiendos. Statum vestrum, domine, si placet, mihi significare dignemini, quoniam de incolumitate et prosperitate jam desidero audire certitudinem; scituri pro certo quod circa agenda vestra, tam in Sussexia quam alibi, me vigilem exhibebo. Valeat sanctitas vestra in Domino.

Hounds are wanted at Aldingbourne.

CCXXXI.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 676.)

Between April 21, 1224, and June 28, 1226.

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam.

H. Kynard misunderstood your order about iron.

Literas domini H. de Kynard vobis directas inspexi; quas vobis transmitto, sanctitati vestræ significans quod mandatum vestrum de ferro emendo male intellexit, scribens vobis quod decem marcas ferri ex una parte et centum solidos ex altera emere debuit. Unde, cum idem H. mandatum vestrum non sane intellexisset, si placet scribere ei velitis, ut ipse habere vobis faciat decem marcas de minuto ferro, si inveniri potest, sin autem quinque marcas de grosso et quinque marcas de minuto ferro, et quod cariare illud faciat Gloverniam. Scribatis etiam, si placet, domino abbati Gloverniæ ut illud cariare faciat Wintoniam ad

domum hospitis[1] vestri, quod de facili fieri potest et sine dispendio.

Ad pedes vero sanctitatis vestræ preces porrigo affectuosas excellentiæ vestræ, humiliter et devotissime supplicando quatenus caritatis intuitu, et ad instantiam et petitionem meam, scribere velitis domino priori de Bosgrave, ut ipse ad instantiam vestram conferat Philippo clerico vestro quandam parvam vicariam vacantem apud Wauburton, quæ spectat ad ipsius donationem, si pro alio clerico prius illum non exorastis. Bene enim intelligo quod petitionem vestram libentissime exaudiet. Pray ask for the vicarage of Warburton for your clerk Philip.

De statu vestro, domine, si placet, beneplacitum vestrum mihi significare dignemini, quoniam de incolumitate et prosperitate vestra certitudinem quamplurimum delector exaudire. Præterea dominus H. de Kynard consulit vobis, quod ferrum sit cartatum apud Bristolliam, et non apud Gloverniam; sed si vestræ sedeat voluntati consulo vobis ut ducatur apud Gloverniam, quoniam facilius et sine majore[2] dispendio ad commodum vestrum usque Wintoniam duci poterit. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXXXII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 677.)

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam. Between April 21, 1224, and June 28, 1226.

---

[1] *hospitis*] So MS.

[2] *majore*] minori, MS.

I send your clerk Philip with thanks for asking for the vicarage of Warburton.

Mitto ad pedes sanctitatis vestræ Philippum clericum vestrum, latorem præsentium, flexis genibus excellentiæ vestræ gratiarum referens[1] multiplices actiones, quod pro eo nostri gratia dominum priorem de Bosgrave super vicaria de Wauburton exorare voluistis. Spero etenim quod idem prior petitioni vestræ acquiescet, si cum eo colloquium haberetis. Qui quidem Philippus de negotiis vestris in Sussexia viva voce vos certificabit. Et ideo nullas alias literas vobis transmitto ad præsens, quia idem Philippus agenda vestra vobis viva voce exponet. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXXXIII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 684).

Between April 21, 1224, and June 28, 1226.

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi [episcopo],[2] devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et cum summa reverentia tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam.

What the abbess of Berking asks for is very small.

Significastis mihi per literas vestras, quod domina abbatissa de Berekinges multotiens vos precibus solicitavit, ut gratiam faceretis cuidam consanguineo suo, cujus terræ custodia ad vos devoluta est, in manerio vestro de Cacham. Vos vero de hujusmodi terra ad plenum volens certificare, excellentiæ vestræ significo quod in toto non est ibi nisi una carucata terræ, et de ipsa carucata extrahuntur duæ dotes. Residuum autem de terra ipsa, videlicet de portione consanguinei ipsius abbatissæ, posui ad firmam pro una marca argenti. Unde, si vobis placuerit, potestis eidem cus-

[1] *referens*] referans, MS. | [2] *episcopo*] Omitted in MS.

todiam illam relaxare; salvo tamen hoc, quod fructus de hoc instanti autumno cedant in usus ipsius qui terram illam seminavit.

The men of Horton have gone security for their lord, and he has left them to pay.

Ad hæc, domine carissime, sciatis quod dominus W. Maubauc misit senescallum suum apud Brambre, pro quadraginta solidis quos promisit domino W. de Brewus, et ibi invenit plegios de hominibus de Hortune, qui sunt in custodia vestra, quod dominus W. Maubauc ad diem ei statum veniret, ei plene satisfacturus. Ad diem vero ei statutum non venit ad ipsos deliberandos; unde ballivi de Brembre ceperunt navia dictorum plegiorum, nec ea quieta habere poterunt, donec ei de quadraginta solidis fuerit satisfactum. Vos vero, si placet, considerantes[1] indemnitatem pauperum hominum, dummodo in custodia vestra sunt, super petitione prætaxata discretionem vestram, si placet, consulatis, ne dicti pauperes homines occasione domini sui damnum incurrant. Potestis enim, si placet, satisfacere huic petitioni, et computare domino W. in firma sua. Præterea sciatis, domine, quod idem W. non permittit triturare bladum suum de Hortune, licet videat quod nos ad opus boum ibidem existentium de foragio negotium habeamus. Nolui etiam, domine, ut pauperes homines intrarent in ipsam solutionem, quia scio bene quod idem W. nulla alia occasione hoc facit, nisi quod semetipsum deliberet et pauperes homines pondus habeant et damnum incurrant. Unde necesse est mihi ut vos consilium vestrum super hoc, si placet, mihi significare velitis, ad deliberandum averia dictorum hominum de Hortun.

De magistro Reginaldo clerico vestro vobis significo, quod sicut vir bonæ vitæ et honestæ conversationis in episcopatu vestro se gerit, et ad conservandum jura et indemnitates ecclesiæ, et honorem

[1] *considerantes*] considerates MS.

vestrum et commodum, prout decet, vigilanter se intromittit. De hominibus de Burne centum solidos de auxilio interrogavi, quos debent annuatim: qui omnes una voce dixerunt se ad vos venturos, ad habendum inde deliberationem. Unde nolui eos distringere propter hoc, antequam vobis illud significarem.

I want a writ against some fugitive villains.

Mittatis mihi, si placet, breve domini regis ad perquirendum Jordanum filium Radulfi de Drove, Simonem Curtman, Johannem filium Radulfi de Drove, Willelmum Baratte, qui sunt nativi et fugitivi vestri. Super his et aliis beneplacitum vestrum mihi significare dignemini, quoniam, gratia Dei, omnia agenda vestra in Sussexia bene se habent, et sicut decet rite et ordinate procedunt. Valete.

CCXXXIV.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 685.)

Between April 21, 1224, and June 28, 1226.

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam.

I have attended to various matters of business for you.

Sciatis, domine carissime, quod locutus fui Londoniæ cum magistro W. de Kaynesham officiario vestro, de negotiis quæ vos contingunt in Sussexia per eum procurandis; per cujus insinuationem didici quod in agendis vestris vigilanter non se intromittit, ut credo, quia credit a servitio vestro noviter removeri. Unde necesse est vobis ut super hoc consilium habeatis opportunum. Præterea colloquium habui cum domino Johanne canonico Dorekcestriæ, ad minuendum redditum gardini quod emistis a Nicholao Londoniense, unde spero quod ad instantiam vestram, et pro parvo pretio, potestis redditum illum annuatim minorare, solvendo

inde singulis annis unam libram piperis vel cimini, vel aliquid hujusmodi. Nolo etiam excellentiam vestrem latere quod insinuatum mihi fuit a Thoma serviente vestro de Westmulne, quod dominus Johannes de Rocheford miles paratus est pignori obligare ad octo annos unam carucatam terræ suæ vicinam terræ vestræ de Westmulne, unde sexaginta acræ seminatæ sunt cum frumento. Et pro qualibet acra offeruntur ei præ manibus sex solidi. De residuo autem ipsius carucatæ seminandæ sunt ad avenam et hordeum centum et octoginta acræ. De negotio illo simul, et de aliis supradictis procurandis et perficiendis, ad honorem et commodum vestrum, prout vestra sentiat et viderit expedire discretio, sanctitatem vestram consulere . . . . . voluntatem vestram et beneplacitum, si placet, mihi significando, quoniam ad omnia agenda vestra pro posse meo me vigilem exhib[ebo. Sciatis] etiam, domine carissime, si placet, quod statutus est vobis dies coram justiciario apud Westmonasterium a [festo] S. Hilarii in quindecim dies . . . . . quæ est inter vos et dominum abbatem de Hyda. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCXXXV.

W., Præcentor of Chichester, to Ralph, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 2,352.)

Between April 21, 1224, and June 28, 1226.

My debts have obliged me to leave Chichester.

Reverendo domino suo et patri in Christo R[adulfo], Dei gratia episcopo Cicestrensi, canonicus suus W. cantor Cicestrensis, salutem æternam.

Statum meum vobis literatorie significavi, post recessum vestrum qualiter necesse habui recedere ab ecclesia vestra, licet invitus, necessitate quidem cogente. Et expectavi beneplacitum vestrum, usque ad festum

S. Johannis, et etiam post festum illud per decem dies, nec quicquam a vobis audivi. Cumque diutius expectare non possem, nec plures creditores invenire potuissem, recessi dolens, quia ecclesia nostra satis consilio fratrum destituta est ; quia tantummodo dominum decanum residentem dimisi. Cumque jam in recessu fuissem, accessit ad me senescallus vester dicens vos ei mandasse, ut mihi provideret de vestro bladum, pro blado accommodando usque ad festum S. Michaelis, pro quo vobis gratiarum refero actiones; sed . . . . . nimis sero mihi mandatum vestrum innotuit. Insuper cum debitis innumerabilibus sim obligatus, et ad festum S. Michaelis improbis creditoribus satisfacere oporteat, maxime decano et capitulo nostro pro fructibus futuris, statim post autumnum de blado meo maximam quantitatem vendere oportet. Hinc est, quia maxima mihi debitorum instat sarcina, et etiam his diebus pauci sunt auditores, consilium habui ad tempus divertere, et recedere, donec Deus onus debitorum alleviet, quod mihi intolerabile est, et profectum in studio impedit et progressum. Nunc autem dolens in angustia sedeo ; nomen divitis habens considero quanta fuit mihi mentis tranquillitas et pax pectoris in vita scholastica, tanquam si naufragus in mari ad portus securitatem cum gemitu et dolore respiciat, satagens egredi a periculo, ut ad portus tranquillitatem perveniat. Confido tamen super omnia in vobis, ut quem de portu quietis eduxistis ad laborem, tanquam gubernator meus, in hoc mari magno et spatioso naufragari diu non permittetis. Quid vestro sederit animo mihi in omnibus intimare velitis, et me pro posse in omnibus obedire invenietis. Valeat et proficiat sanctitas vestra in Domino.

CCXXXVI.

Romanus, Cardinal and Legate, to Henry III.

(Royal Letters, No. 942.)

March 31, 1226 ? [1]

Henrico, Dei gratia regi Anglorum illustri, Romanus eadem gratia S. Angeli diaconus cardinalis, apostolicæ sedis legatus, salutem in Eo qui dat salutem regibus.

I have attended to your letter, and earnestly wish for peace.

Magnitudinis vestræ literas ea qua decuit affectione recepimus, et earum tenorem intelleximus diligenter, scientes quod super his quæ in vestris literis continebantur dedimus, prout decuit, operam, sicut qui utriusque regni pacem, et quod omnes hinc inde secure transirent plurimum affectamus. Datum apud S. Dionisium secundo kalendas Aprilis.

CCXXXVII.

Romanus, Cardinal and Legate, to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 258.)

May 9, 1226 ? [2]

Romanus, miseratione divina S. Angeli diaconus cardinalis, apostolicæ sedis legatus, nobili viro Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, salutem in Domino.

Use your influence with the king to procure peace.

Quia, sicut intelleximus, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ [3] servitiis inhærendo ea semper studetis agere quæ ad honorem ipsius spectare videntur, nobilitatem vestram duximus plurimum commendandam, rogantes ut in eo prout incepistis laudabiliter perduretis. Et quia honorem illustris regis Angliæ et commodum

---

[1] See the letter to which this is probably the answer, in Rymer, i. p. 181.

[2] See Rymer, i. p. 181; Rot. Claus. ii. p. 126 b.

[3] *ecclesiæ*] ecclesiæ rom̃., MS.

debetis attendere, prout decet, rogamus vos et consulimus industriæ vestræ ut ipsum regem inducere ad bonum pacis inter ipsum et regem Franciæ illustrem, sicut expedit, procuretis. Multum enim id honori suo et totius Christianitatis commodo credimus expedire, præcipue his diebus. Et tales de latere suo ad nos transmittat qui ejus honorem diligant et profectum, plenariam in omnibus potestatem habentes. Datum Parisiis septimo idus Maii.

CCXXXVIII.

The Freemen and Jurats of Guernsey to Henry III.

(Royal Letters, No. 165.)

May 1226 ?[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Yberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, Pictaviæ comiti et Andegaviæ, sui liberi homines et jurati de assisa sua in insula Gersnii salutem, et paratum in omnibus cum[2] honore et reverentia famulatum.

We pray you to revoke the letters granted to certain of our criminals.

Excellentiæ vestræ notum fieri plurimum desideramus, quod cum dominus Philippus de Aubigney, tempore balliæ suæ, de mandato vestro per vestras patentes literas in insula præscripta teneret assisas, jussit nos facere juramentum, quod nos jura vestra et insulæ prænominatæ, secundum rectas et antiquas consuetudines Normanniæ,[3] dictam assisam teneremus. In qua quidem, inter alia, legitimorum virorum patriæ electa fuit juratio, utrum scilicet qui ibi essent fideles

---

[1] See Rot. Claus. ii. p. 114 b. Philip d'Albiney apparently ceased to be bailiff in Oct. 1223.

[2] *cum*] co, MS.

[3] *Normanniæ*] After this a word has probably been omitted. Perhaps, also, after *fideles* in the next sentence.

aut infideles; per quam siquidem jurationem quidam inventi fuerunt infideles. Qui statim, hoc audito, ad . . . . . fugerunt, et ex ea a nobis sufficienter commoniti ut in curia vestra parere juri venirent, exire nullatenus voluerunt, immo vestras insulas . . . . . s elegerunt.

Postea vero, quibusdam ipsorum ad vos accedentibus, vestras literas concessistis, continentes quod si juratio viginti quatuor hominum diceret ipsos . . . . . es quam infideles pacem vestram tantummodo[1] rehaberent; et post hæc alias literas de vestra curia reportarunt, in quibus continebatur, quod b[allivus] ipsis, mandato vestro, terras suas reddi faceret sicut antea habuerant. Quo miramur plurimum; quia, salva reverentia vestra, istud contra vos . . . . . [v]idemus et scimus, contra jus et consuetudinem ducatus Normanniæ, nec in Anglia istud unquam, sicut audivimus, factum fuit.

Inde est quod nos excellentiæ vestræ præ aliis reverendæ preces porrigimus copiosas, quatenus si placet super his vestrum[2] habeatis consilium. Nam si tales habere post abjurationem hereditatem permiseritis, nescimus quomodo latrones, qui jam multum in nostris partibus insurrexerunt, possint de cetero castigari. Valeat excellentia vestra bene et diu in Domino.

---

[1] *tantummodo*] Doubtful in MS.

[2] *vestrum*] vrm, MS., apparently: but possibly unm, *i.e. unum*.

CCXXXIX.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester and Chancellor.

(Royal Letters, No. 682.)

Aug. 1226 ?[1]

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et tam devotum quam debitum in omnibus famulatum.

Sciatis, domine, quod emi ad opus vestrum duodecim acras de maremio in brullio Cicestriæ de domino Willelmo de S. Johanne, de meliore maremio in electione mea, quamlibet acram pro quadraginta solidis, et hoc de consilio liberorum et legalium hominum vestro-

---

[1] The date of this letter is a most perplexing question. Ralph Neville was consecrated bishop of Chichester April 21, 1224, and made chancellor after the death of Richard de Marisco in May 1226. See Foss, Judges, ii. p. 425. This would seem to decide that the summer of 1226 is the earliest date possible. And this is confirmed by the following entry in Rot. Pat. 10 Hen. III. m. 3: "Dominus rex commisit "Willelmo de S. Johanne brullios "domini regis Cicestriæ, cum per- "tinentiis, ad faciendum inde præ- "ceptum domini regis quod ei "faciet . . . T. R. apud Westmo- "nasterium vi° die Julii, etc." It would seem that the present letter must be subsequent to that entry, especially on a comparison with the later letters of S. de Seinliz (Nos. CCXL.-CCXLII.). Yet in Rot. Claus. ii. p. 6 b, we find a grant to the bishop of Chichester of the guardianship of the lands of Amauri de Crohun in Sussex, under the date of Nov. 9, 1224, that is, the very guardianship which S. de Seinliz in this letter advises him to obtain. As, moreover, we have had an instance already (letter XLIII.) in which Ralph de Neville was styled chancellor, when he was really only vice-chancellor, that title does not seem absolutely conclusive against the earlier date. The reader will be able to form his own judgement. For myself, I do not doubt that the evidence preponderates in favour of the year in which I have placed the letter; but I cannot offer a satisfactory solution of the difficulty. There remains another possibility, that the letter may be later than 1226; but on a review of the several entries in Rot. Claus. under *Depemers* and *Cicestria*, I feel pretty confident that it is not later than 1227, at all events.

rum, qui firmiter asserunt quod quælibet acra valet quatuor marcas. Et bene credo quod dominus W[illelmus] de S. Johanne dabit vobis aliquantulum de maremio suo in dicto brullio. Nolo etiam vos latere quod bladum in singulis maneriis vestris in episcopatu vestro bene et fructuose ad commodum vestrum colligitur, et absque pluviæ inundatione in horrea vestra salvo deponitur. Nihil ex eo erit ad colligendum in crastino decollationis B. Johannis Baptistæ. Gratia enim Dei singula negotia vestra prospere procedunt in Sussexia, et laborabo pro viribus ne aliter procedant. Marlare facio apud Selesey cum duabus carretis, quoniam, ut dicitur, marla ibi inventa optima est. Unde, si videritis expedire ut marlare faciam cum pluribus carretis, consulo ut perquiratis de domino Godescallo, vel alibi, duodecim equas ad trahendas in carreta; quoniam expedit vobis ut in partibus illis illas perquiratis, quam ut auro emantur in Sussexia. Loquimini, si placet, domine, cum domino rege, ut committat vobis custodiam terræ domini Amauri de Croun, usque ad plenam ætatem heredis, quoniam tunc commode possem ad utilitatem vestram maneriis providere de instauro et de aliis necessariis. Similiter marlare facio apud Wateresfeld cum quinque carretis, et bene spero quod cedet ad utilitatem vestram. Molendinum etiam ad ventum ibidem promptum est, et bene paratum, et molit. Dominus W[illelmus] de S. Johanne benigne mihi respondit quod animo libenti voluntatem vestram et beneplacitum, de negotio de quo ut colloquium haberem cum eo sicut [1] mihi præcepistis, et sicut alias vobis significavi, adimplebit. Super prædictis et aliis voluntatem vestram mihi significare dignemini. Desidero enim de statu vestro et incolumitate certitudinem audire. Dominus conservet vos per tempora longa.

[1] *sicut*] So MS. It should probably be omitted.

CCXL.

Geoffrey de Marisco, Justiciar of Ireland, to Henry III.

(Royal Letters, No. 835.)

About Aug. 1226.[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, G[alfridus] de Marisco, justiciarius suus Hiberniæ, salutem, et fidelia ut domino semper obsequia.

On landing at Waterford, I was met by the chief men of those parts,

Noverit excellentia vestra quod, cum apud Waterfordiam applicuissem, statim . . . . . magnates partium illarum mihi occurrerunt, benigne[2] asserentes quod mandatis vestris et præceptis modis omnibus fideliter int[en]dent . . . . . tando. Et iter inde versus Dubliniam divertere proposuissem, ut omnibus fidelibus vestris Hiberniæ mandata et præcepta vestra communicarem; qualiter[3] . . . . . ; comitem Marescallum de assensu Teobaldi Walteri inopinato, cum toto posse et conamine Lagen[se] mihi paratus erat . . sis . . ne ad diem . . . . statutos accederem, ad dicta negotia vestra exponenda et expedienda. Pro eo siquidem non omisi, quin recto tramite versus Dubliniam tenderem, insidias aut nequitiam aut posse suum per . . . . ns; licet certa et approbata relatione prius didicissem, quod idem Willelmus, una cum prædicto Theobaldo et quamplurimorum virorum armatorum potentia, itineris mei procinctu præcludere destinasset, si fortius et potentius mihi restitisse potuisset.

---

[1] Shortly after the appointment of G. de Marisco to be justiciar. That his first justiciarship is referred to is manifest from the reference to the earl marshal, and also to Theobald Fitzwalter, who was already dead, leaving heirs, in July 1230. See Rot. Claus. ii. p. 99b, Rot. Pat. xiv. Hen. III. July 26.

[2] *benigne*] Doubtful in MS.

[3] *qualiter*] Doubtful in MS.

Pervento autem apud Dubliniam, et habito ibidem diligenti tractatu super negotiis vestris et tranquillitate regni vestri, . . . omnes quot ibi convenerant, sacramento præstito, vobis fidelitatis obsequium exhibuerunt; scilicet omnes fideles vestri Hiberniæ[1] Anglici, præter barones Lageniæ, exceptis Willelmo barone de Nas, Waltero de Rudelesford, Matthæo Filio Griffini, Johanne de Clahull, qui de Lagenia sunt, ad fidem vestram et honorem in perpetuum observandum. Prædictus vero Theobaldus quodammodo invitus ad Dubliniam accessit; a quo petitum fuit, et ex parte vestra injunctum, quod vobis debitum præstaret sacramentum, ... fiducias inde postulando, a sacramento tunc vobis faciendo se subtraxit. Qui se multis modis excusavit, firmiter asserens quod nisi in præsentia domini comitis, vel assensu suo, vel mandato suo, propter ostensionem mandati vestri se quoquam modo a justiciaria Hiberniæ, vel custodia castrorum vestrorum ex parte prædicta comitis ei commissorum, se de . . . . . De custodia autem castrorum liquet istud manifeste, quoniam, non obstante sacramento suo quod vobis præstitit in recessu meo a Dublinia, tam de consilio quam de admonitione assidua magnatum et fidelium vestrorum tunc mihi ibidem assistentium, castrum vestrum Dubliniæ gente sua munivit contra vos, quod præ ceteris fero molestius; . . . maxime quod omnia castra vestra Hiberniæ contra vos munita sunt, præter castrum Limiricense, quod est in custodia Ricardi de Burgo, qui assidue et constanter assistit mihi in omnibus negotiis vestris feliciter expediendis. Præterea omnes Hibernici, quotquot fuerunt in adventu meo nunc ultimo in Hiberniam ita confœderati,[2] et per seductionem prædicti Willelmi Crassi, literis suis

At Dublin I held a council, and received oaths of allegiance to you.

Theobald Fitz Walter is refractory.

[1] *Hiberniæ*] Hibñ, MS.

[2] *confœderati*] After this a mark of omission in MS.

patentibus super confœderatione illa, et transmissis conspiratoribus in nos animadverterunt, quod vix aliquis eorum v . . . . præpotens ab errore et conspiratione sua poterit revocari. Nec tamen aliquo modo credere possum quod istud a conscientia domini comitis vel ejus favore emanaverit, quicquid alii referant. Insuper celsitudinem vestram non lateat, me nullatenus posse castra vestra a ballivis domini comitis ex[igere], propter[1] quod mandatum vestrum eis inde transmissum; immo de die in diem illa muniunt et effortiant. De fidelitate domini Walteri de Lascy et mil[itum] . . .[2] fideliter instantium, regiæ suggero celsitudini quod nec dictus Walterus, nec milites sui, ob confœderationem factam inter prædictum comitem Marescallum et G. de Lascy filium suum, aut quamcumque causam quæ posset evenire, regiam dignitatem in aliquo offendere præsument.

I have summoned the king of Connaught to appear.

De rege autem Connoctiæ, qui mandatis et præceptis vestris, instinctu prædicti Willelmi Crassi, se reddit ingratum, vobis notifico quod summoneri eum feci, quod una cum domino W[altero] de Lascy apud Dubliniam accederet, mandatum vestrum ibidem auditurus, in conductu prædicti Walteri. Quo cum tunc non venisset, ei diem competentem statui apud castrum vestrum de Adlon, situm in confinio terræ suæ, quod contra vos ultra quam dicet gente et victualibus munitum; et ubi, si non venerit, et de consilio et assensu fidelium vestrorum Hiberniæ, secundum mandatum vestrum quod inde mihi feceritis, diligenter procedam.

I advise your depriving Fitz Walter of Roscray castle.

In fide vero quam vobis t[eneor] consulo, quatenus castrum vestrum de Roscray, Theobaldo Walteri quamdiu vobis placuerit commissum, in manum vestram capiatis, scientes quod idem Teobaldus erga vos

---

[1] *propter*] The MS. is blurred here. A short word may be wanting. Read [*ali*]*quod* (?).

[2] *mil*[*itum*] mil . . mud^{o}, MS. (?)

in tantum demeruit, quod vix hactenus sustinui, quin eum disseisivissem de tota terra sua, quam de vobis tenet [in] Hibernia, si scirem hoc vestræ sedere voluntati. Non obstante, sciat Deus[1] quod idem Teobaldus filiam meam duxerit in uxorem, et ex ea filium suum primogenitum . . . . . strem procreaverit. De nequitia autem vel versutia prædictorum Hibernicorum inimicorum vestrorum, vel aliorum, non erit vobis, præstante Domino, timendum, quamdiu Dominus altissimus mihi sanitatem[2] et vitæ prosperitatem conservare voluerit. Immo omnes illos, prout possibilitas mea permittit, evellam et eradicabo . . . . . endam. De supradictis autem transgressoribus secundum merita eorum puniendis, diligentem curam capere velitis, ut, pœnitentia ducti, se deliquisse ad excellentiam vestram confiteantur, et ne aliquid, quod in dignitatis vestræ præjudicium cedat, attentare præsumant.

Super his et aliis placeat vobis, domine mi illustrissime, voluntatem et præceptum vestrum mihi in omnibus significare; quæ quidem paratus sum, pro posse meo, in omnibus et per omnia diligenter adimplere. Et ut de veritate omnium supradictorum vobis destinatorum vestræ plenius innotescat excellentiæ, invoco in testimonium archiepiscopos, episcopos, magnates, et omnes fideles vestros Hiberniæ. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

---

[1] *Deus*] đs, MS. Probably an error for dūs (dominus).

[2] *sanitatem*] Doubtful in MS.

CCXLI.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 681.)

Sept. 1226 ?[1]

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et cum devoto famulatu debitam obedientiam et reverentiam.

I have received the eleven horses you sent.

Sciatis, domine, quod die dominica proxima post Nativitatem B. Mariæ recepi apud Aldingeburne per manus Roberti Blundi, Willelmi de Arraz, et Brawere nuntii vestri, undecim equos, quos illuc transmisistis, et gratia Dei salvo ibidem venerunt. Horrea vestra in maneriis vestris competenter frugibus sunt impleta. Et bene intelligo quod in pluribus maneriis plures habetis garbas hoc anno, quam anno præterito habuistis. Seminare facio in plerisque maneriis vestris, et cariare maremium de brullio Cycestriæ emptum a domino W[illelmo] de S. Johanne, usque in curiam vestram de Cycestria. Ad hæc, domine, rogo excellentiam vestram attentius, ut, si placet, significetis mihi ante diem S. Michaelis quis debeat una mecum audire compotum de præpositis vestris in Sussexia, quoniam non puto quod magister Reginaldus de Wyntona officiarius vester possit illi negotio vacare continue, et nunc circa festum S. Michaelis instat tempus compoti audiendi. Igitur quid super hoc et aliis agendis vestris in episcopatu vestro vestra velit et sentiat discretio, mihi si placet intimare dignemini, quoniam statim post compotum auditum veniam ad vos Londoniæ, nisi prius de mandato vestro alibi venire

I wish for instructions about your Michaelmas accounts.

---

[1] The month seems certain; the year I conjecture from the reference to the purchase from W. St. John as if recent, and of the eleven horses. Compare letter CCXXXIX.

debeam. Gratia Dei omnia agenda vestra in Sussexia rite procedunt et aguntur, et ad hoc pro viribus laborabo, quoniam scio quod illud optatis. Beneplacitum vestrum super prædictis et aliis mihi rescribere dignemini. Vitam et incolumitatem vestram Altissimus conservet per tempora longa.

CCXLII.

Letters Patent of Henry III.[1]

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 11 in dorso.)

Rex, omnibus ad quos præsens scriptum pervenerit, salutem. Oct. 19, 1226.

Ad universitatis vestræ notitiam volumus pervenire quod juravimus manu propria, tactis sacrosanctis, quod ducemus in uxorem Jolentam filiam Petri ducis Brittanniæ et comitis Richemundiæ, quam cito poterimus dispensationem impetrare a domino papa, et quod legale posse nostrum apponemus ad dispensationem illam impetrandam. Concessimus etiam eidem P[etro] duci Brittanniæ, sub prædicto juramento, quod si prædictam Jolentam filiam ipsius ducis duxerimus in uxorem, erimus eidem duci consulentes et adjuvantes cum posse nostro, ad jura sua defendenda et perquirenda, et quod cum nullo de inimicis nostris et ipsius ducis in partibus transmarinis pacem faciemus vel treugas capiemus, sine assensu ipsius ducis. Manucapimus etiam pro Ricardo fratre nostro comite Pictaviæ, quod cum nullo de inimicis nostris et ipsius ducis in partibus transmarinis pacem faciet vel treugas capiet, sine assensu ipsius ducis, et quod idem R[icardus] frater noster erit ei consulens et adjuvans, bona fide, ad jura sua defendenda et perquirenda.

I have sworn to marry Iolenta, daughter of the Duke of Britanny.

[1] In the margin of the roll is the note "Redditæ fuerunt."

Concessimus etiam, sub prædicto juramento, quod cum facta fuerit ista confœderatio, sicut prædictum est, si dictus dux terram suam amiserit quam habet in Francia, occasione istius confœderationis, nos ei totum honorem de Richemundia in Anglia, quicumque terras teneat, habere faciemus. Concessimus etiam eidem duci, sub prædicto juramento, quod si prædictam Jolentam duxerimus in uxorem, nos bona fide committemus nos fideli consilio ipsius ducis, tam de corpore nostro, quam de terra nostra et pecunia nostra. Concessimus etiam eidem duci, sub prædicto juramento, quod si prædicta Jolenta supervixerit Johannem fratrem suum, postquam eam duxerimus in uxorem, idem dux tota vita sua nihilominus possideat totam terram et hereditatem quæ ad dictam Jolentam debet descendere ubique; ita tamen quod ad nos et heredes nostros provenientes de ipsa Jolenta, post mortem ipsius ducis, revertatur. Concessimus etiam eidem duci, sub prædicto juramento, quod omnibus Britonibus et imprisiis suis, qui cum eo vel per ipsum ad servitium nostrum venerint, et nos bona fide juvaverint ad jura nostra perquirenda, nos de hereditatibus suis eis reddendis per fidele consilium ipsius ducis operabimur. Concessimus etiam eidem duci, sub prædicto juramento, quod conventionem dudum inter nos et comitem Marchiæ prolocutam, antequam recederet a nobis ad servitum regis Franciæ, bona fide ei tenebimus. Concessimus etiam eidem duci, sub prædicto juramento, secundum quod idem dux viderit tempus optimum et locum, nos ad consilium suum transfretabimus. In cujus rei testimonium has literas patentes[1] fieri fecimus. Teste rege apud Westmonasterium xix° die Octobris, anno regni nostri decimo.

---

[1] *rei . . patentes*] etc., MS.

CCXLIII.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 302.)

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinlice, salutem, et cum summa devotione debitum et devotum famulatum. About Nov. 1226.[1]

Sciatis, domine, quod dominus W[illelmus] de S. Johanne non est in partibus Sussexiæ, unde non possum ad præsens negotium quod mihi injunxistis perficere, sed quam cito in partes Sussexiæ venerit, laborabo pro viribus ad illud expediendum et perficiendum, prout videro ad vestrum cedere honorem. I report to you various details of business. Mitto ad vos octoginta et quinque ulnas panni ad usus pauperum emptas et distribuendas. De vino veteri quod est in cellario vestro apud Cicestriam non possum vendere ad commodum vestrum, pro nimia abundantia vini novi quæ est in villa Cycestriæ. Ad hoc, domine, sciatis quod quidam burgensis Cicestriæ tenet unam croftam quæ pertinet ad gardinum vobis a domino rege collatum, pro qua solvit singulis annis duo solidos, quos vicecomes Sussexiæ ab eo exigit. Unde, cum eadem terra pertineat ad dictum gardinum, et ab illo antiquitus sit subtracta, super prædicto redditu consilium vestrum mihi significare velitis. In manerio vestro de Selese facio marlare cum effectu ; ita quod in recessu præsentium marlatæ fuerunt quinque acræ. Super præmissis et aliis voluntatem vestram mihi significare velitis, quoniam circa agenda vestra procuranda et perficienda me vigilem et intentum pro viribus exhibebo. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

[1] Not long before the following letter, and certainly after July 7, when the king gave to the bishop a garden at Chichester, as mentioned here. Rot. Claus. ii. p. 128.

CCXLIV.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 683.)

Nov. 27—Dec. 2, 1226.[1]

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et cum summa devotione debitum ac devotum famulatum.

I have transacted the business with W. St. John.

Noverit excellentia vestra me colloquium habuisse cum domino Willelmo de S. Johanne super negotio quod mihi a vobis fuerat injunctum; qui mihi benigne respondit quod voluntati vestræ in hac parte libentissime, quam cito vobiscum colloquium habuerit, acquiescet. Idem vero dominus W[illelmus], juxta formam inter vos et ipsum Londoniæ de negotio Willelmi de Godimewode inceptam et prælocutam, assignavit diem dicto W[illelmo] apud Bosgrave, diem Jovis proximo post festum S. Andreæ, ut ibidem coram domino decano Cycestriæ, et officiario vestro, et me, inter ipsos, si fieri potest, pax reformetur; et ad hoc cum summa diligentia pro viribus laborabo. Nolo etiam vos latere quod in crastino B. Catharinæ virginis promptæ fuerunt duodecim carretæ, ad marlandum in manerio vestro de Aldingeburne. Rogo, etiam vos, domine carissime, ut si necesse habueritis quod piscis de Sussexia ad vos Londoniæ de cetero transmittatur, mittere faciatis aliquos de summariis vestris in Sussexia; quoniam sine magna difficultate aliter ad vos piscis transferri non poterit. De adventu

---

[1] The year is not perfectly certain, but cannot be before 1226, when the bishop of Chichester became chancellor. The affair of William of Godimewude was already before the crown in 1225. (Rot. Claus. ii. p. 28 b, 31.) This, compared with Rot. Claus. ii. pp. 80 b, 85 b, 128, and letters CCXXXIX., CCXLIII., leads me to assign the letter to 1226. It is certainly not later than 1227.

vestro in partes Sussexiæ, si placet, contra ordines certitudinem mihi significare dignemini; scituri pro certo quod, si aliquatenus fieri posset, necessarius esset adventus vester in partes illas. Super præmissis et aliis voluntatem vestram mihi, si placet, significare dignemini. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

CCXLV.

Henry III. to Henry, Archbishop of Dublin, and his Suffragans.

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 12.)

Rex, venerabili patri H[enrico], Dublinensi archiepiscopo et suffraganeis suis, salutem. Dec. 10, 1226.

Cum dominus papa, statu rerum et temporum exigente, multiplici nos viderit auxilio indigere, ac propter hoc tanquam pius pater et providus auxilium nobis liberaliter fieri mandaverit de bonis et possessionibus ecclesiasticis tam in Hibernia quam in Anglia, ad quod archiepiscopi, episcopi, abbates, priores, et domorum religiosorum magistri per Angliam constituti decimam quintam partem omnium mobilium suorum et feodorum suorum, et clerus inferior æstimato annuo valore singularum ecclesiarum suarum sextam decimam partem inde nobis concesserint, facile et laudibiliter inducti; paternitatem vestram rogandam duximus et monendam quatenus, pensatis expensis oneribus[1] quibus nos supponere necesse habemus, opportunitate recuperandi jura nostra per mortem regis Franciæ præventi, ad impendendum nobis auxilium, saltem quale Angliæ prælati

We trust that the Irish clergy will grant an aid.

[1] *expensis oneribus*] So MS.

nobis liberaliter impenderunt vosmet ipsos faciles exhibeatis, et clerum inferiorem vobis submissum ad impendendum nobis auxilium, saltem quale clerus Angliæ nobis liberaliter impendit, efficaciter, si placet, inducatis, sub tanta diligentia et festinatione, prout nobis plurimum expedit, huic negotio finem debitum imponentes, ut præter gratiam domini papæ quam inde merebitur devotio vestra, a serenitate regia futuris temporibus gratis gratiam et favorem debeatis expectare.

Ut autem vos et totum Hiberniæ clerum securos efficiamus et certos, quod non trahetur in consequentiam vel præjudicium generabit ecclesiasticæ libertati subventionis hujus exhibitio, super hac immunitate vestra, et totius Hiberniæ cleri, literas nostras patentes, conceptas in forma quam prælatis et clero Angliæ directas,[1] literas nostras consimiles vobis duximus transmittendas. Teste rege apud Westmonasterium decimo die Decembris.

Eodem modo scribitur Cassalensi archiepiscopo, Tuarcensi archiepiscopo, Armarkanensi archiepiscopo, Cassellensi archiepiscopo.[2]

CCXLVI.

The same to the same.

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 12.)

Dec. 10, 1226.

Rex, archiepiscopo Dublinensi et suffraganeis suis, salutem.

We engage that if the Irishclergy grant us an aid, it shall not

Cum dominus papa Honorius III., propter urgentia negotia nostra, archiepiscopis terræ nostræ Hiberniæ per literas apostolicas dedisset in mandatis, ut clerum Hiberniæ sibi subditum moverent diligenter et induce-

[1] *forma . . directas*] So MS.

[2] *Casselensi archieviscopo*] So MS., repeated.

rent, quod de beneficiis suis competens auxilium caritative nobis facere debent, ad conservationem pacis ecclesiasticæ et regni nostri Angliæ, et ad recuperationem hereditatis nostræ, clerus præfatus ad facienda præmissa prona devotione inductus, liberaliter concessit et benigne sextam decimam partem beneficiorum suorum, secundum æstimationem unius anni competentem, ita quod ex hac gratia gratis et liberaliter tunc nobis impensa, processu temporis ecclesiis vel ecclesiasticis personis seu beneficiis nullum posset aliquatenus præjudicium generari: nos igitur, nolentes actione gratiæ et liberalitatis nobis, ut præmissum est, affectu favorabili impensæ ecclesiæ Dei archiepiscopis, episcopis, aliisve prælatis, clericis, aut ecclesiasticis seu religiosis viris, vel ecclesiasticis possessionibus quibuscumque, vel feodis vel hominibus eorum, præjudicium vel gravamen aliquod aliquo tempore generari, nec similem præstationem trahi posse in consuetudinem vel debitum, præsentibus literis nostris, cum multiplici gratiarum actione, protestamur beneficium taliter nobis collatum ex sola liberali gratia cleri processisse, nec illud a nobis vel heredibus nostris, occasione vel exemplo tali, in debitum vel consuetudinem trahi posse. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste ut supra.

prejudice their liberties.

Eodem modo scribitur prædictis archiepiscopis et episcopis Hiberniæ.

CCXLVII.

Letters Patent of Henry III.[1]

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 10.)

Rex, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem. Dec. 18, 1226.

[1] In the margin of the roll is the note "Redditæ fuerunt."

We grant Niort in dower to our mother.

Sciatis quod concessimus dilecto et fideli nostro H[ugoni] de Lezinan, comiti Marchiæ et Engolismi, viro Ysabellæ matris nostræ, Niortum, tanquam dotem ipsius matris nostræ, ad vitam ejusdem matris nostræ tenendum, et post obitum ipsius, si eam supervixerit, retinendum sibi et heredibus suis de ipsa matre nostra descensuris, donec jus suum consequatur de Issoudun, in quo sibi jus hereditarium clamat, ita quod extunc, cum scilicet jus suum inde fuerint exsecuti, Niortum cum pertinentiis ad nos et heredes nostros, libere et sine contradictione et clamio alicujus, revertatur. In cujus rei testimonium has literas nostras patentes inde fieri fecimus.

Testibus venerabilibus patribus S. Cantuariensi archiepiscopo, E. Londoniensi, P. Wintoniensi, J. Bathoniensi, H. Lincolniensi, R. Sarresburiensi, R. Cicestrensi et cancellario nostro, W. Carleolensi, episcopis, et Thoma Norwicensi electo, H. de Burgo justiciario nostro, R. comite Cestriæ et Lincolniæ, G. comite Gloucestriæ et Herefordiæ, Philippo de Albiniaco, Radulfo Filio Nicholai senescallo nostro, Hugone Dispensario.

Datum per manum prædicti Cicestrensis episcopi cancellarii nostri, apud Westmonasterium, xviij° die Decembris, anno regni nostri undecimo.

CCXLVIII.

Henry III. to William L'Archéveque.[1]

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 10.)

Dec. 18, 1226. We grant you an

Rex, Willelmo le Arceveske, salutem.

Sciatis quod ad preces et ad consilium carissimi et fidelis nostri H[ugonis] de Lezinan, comitis Marchiæ

[1] In the margin of the roll is the note "Redditæ fuerunt."

et Engolismi, pro homagio et fideli servitio vestro, concessimus reddere vobis centum marcas annuas de camera nostra, sicut eas de patre nostro bonæ memoriæ J[ohanne] rege Angliæ habere consuevistis. Volumus etiam et concedimus quod castra firmata in terra vestra, feoda, et tenementa quæ tenuistis pacifice, tempore quo post mortem Lodovici regis Franciæ filii Philippi regis Franciæ ad servitium nostrum venistis, anno scilicet regni nostri undecimo, remaneant vobis et heredibus vestris, de nobis et heredibus nostris, quamdiu fideliter inde servieritis. Et hoc vobis firmiter concedimus in perpetuum valitura, non obstante eo quod tempore istius concessionis factæ minoris fuimus ætatis.

annual pension of a hundred marks. with other privileges.

Concessimus etiam reddere vobis arreragia quinque annorum de tempore domini Johannis regis patris nostri de annuo feodo vestro, scilicet quingentas marcas. Concessimus etiam et firmiter promittimus facere vobis auxilium de pecunia nostra ad villam vestram de Partenay effortiandam, pro guerra nostra manutenenda contra regem Franciæ, si opus fuerit, usque ad quingentas marcas per manum nostram vel vestram expendendas, secundum consilium et provisionem dicti H[ugonis] comitis Marchiæ. Et si guerram habeamus in Pictavia, propter quam oporteat nos villam de Partenay necessario munire per consilium et provisionem dicti H[ugonis] comitis Marchiæ, tenebimus ibidem ad custum nostrum, dum opus fuerit, et si fuerit nobis necesse, centum milites et ducentos servientes, et decem balistarios equites et decem pedites, pro guerra nostra manutenenda. Et in hujus rei testimonium has literas nostras vobis mittimus patentes.

Testibus venerabilibus patribus, etc., ut supra. Datum per manum prædicti Cicestrensis.

CCXLIX.

Hugh de Lusignan, Count of La Marche, to Henry III.

(Royal Letters, No. 1019.)

Dec. 1226 or Jan. 1227 (?).[1]

. . . . . Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, ... s Marchiæ et Engolismi, salutem et devotam reverentiam.

Your messenger arrived the same day with one from the queen of France, with large offers.

Noveritis nuntium vestrum, scilicet archidiaconum Ciscestrensem, ... Lezignan die dominica proxima ante festum B. Thomæ Apostoli; et eadem die ibidem ad nos venerat ex parte reginæ . . . . . dominus R. de Corcendio, pro parte sua multa nobis offerens, quæ vix deberent ab aliquo nobis consimili re . . . . . s nos verba sua tunc temporis nullum sortita sunt finem. Sed amore vestri et ad reg . . . . es dicti archidiaconi . . . . . videlicet diem Purificationis B. Mariæ, pro loquendo cum regina Franciæ, vel cum nuntiis suis super his quæ . . . . . nobis dela[ta] fuerunt. Et dicto archidiacono super hoc, et super aliis quæ ei injunximus, tanquam nobis, præsentes . . . . . t credatis; et eum certioratum secundum quod oportet super nostris petitionibus ad nos sine mora remittatis, vel . . . . . loco sui.

[1] See Rot. Claus. ii. p. 206 b; L'Art de vérifier les Dates, vol. x. p. 231.

CCL.

Florence, Count of Holland, to the Sheriff of London?

(Royal Letters, No. 323.)

Florentius, comes Hollandiæ, viro honesto ballivo Lundercensi, salutem et dilectionem sinceram. 1226?[1]

Rogamus honestatem vestram, quatenus treugas quas dominus Nicholaus de Cats miles noster iniit cum illustri domino rege Angliæ, inter terram suam et nostram, per dictam terram domini regis, prout hæ condictæ existant, faciatis observari, ita quod homines nostri secure cum mercaturis suis in regno dicti domini regis venire, morari, et redire possint. Nos istud idem publicabimus observandum per totam terram nostram. Item nos diem collocutum[2] ad tractandum de pace inter homines dicti domini regis et nostros teneri procurabimus, prout hoc est condictum. Item de amissis hominum domini regis, quæ amiserunt in terra nostra, inquiri faciatis cujusquaque, et dicta amissa nobis per latorem præsentium in scriptis transmittatis, per quos rapta fuerunt, et in quibus locis; et istud idem faciemus fieri in terra nostra.

I request you to see that my truce with England is respected.

CCLI.

Fulk FitzWarin to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 243.)

Domino et amico carissimo Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus miles Fulco Filius Garini se ipsum cum salute. 1226?[3]

---

[1] See Rot. Claus. ii. 116, 129. Florence reigned from 1223 to 1235.

[2] *collocutum*] coll^{c}tum, MS.

[3] See Rot. Claus. ii. pp. 24, 154 b. The date of this and the following letter cannot be assigned with certainty any nearer than 1218–1232, in the first of which years Fulk FitzWarin's first wife was living, and in the last of which Hubert de Burgh ceased to be justiciar.

Pray forward the marriage of my son.

Excellentiæ vestræ dilectum consanguineum nostrum magistrum R. de Dunstanvill transmittimus, supplicantes ut firmam fidem habere velitis his, quæ discretioni vestræ super maritagio filii nostri et filiæ M[addoci] Filii Grifini proposuerit; pro certo habentes quod Lewelinus illud pro posse suo impedit; quia videt damnum sibi inde imminere, et commodum domino regi. Si placet tantum inde faciatis, ut nos, qui vestri sumus, vobis teneamur obnoxiores. Valete.

CCLII.

Walter de Lacy to Hubert de Burgh, Justiciar.

(Royal Letters, No. 247.)

1226 ?[1]

Domino et amico suo carissimo domino Huberto de Burgo, justiciario Angliæ, suus W[alterus] de Lascy, salutem, et promptam ad obsequia voluntatem.

I pray you to forward the marriage between Fulk Fitz Warin and my niece.

Datum est mihi intelligi, quod matrimonium prolocutum est et confirmatum fide et sacramento, mediantibus confectisque instrumentis, sigillis hinc inde appositis, inter Fulconem filium Fulconis Filii Warini, et Angaretham filiam Maddoci Filii Griffini neptem meam;[2] quod quidem matrimonium domino regi et regno utile fore dinoscimus. Quod etiam matrimonium nobilis vir Lewelinus, princeps Norwalliæ, toto conamine et viribus suis impedire præsumit, et dictis Fulconi et Maddoco adversatur in quantum sua se extendit possibilitas, ita quod terra dicti Maddoci interdicto supponitur. Quare vestræ diligenter sup-

[1] See the preceding letter.

[2] *neptem meam*] Margaret, wife of Walter de Lacy, and Maud, wife of Griffith, prince of S. Wales, were sisters, being daughters of William de Braose.

plico excellentiæ, quatenus ad amoris et protectionis meæ, si placet, instantiam, consilium expediens quoad instans negotium vestra apponere velit sinceritas, ut maritagium fiat, sicut utrimque provisum est et compositum. Ipsum etiam Lewelinum diligenter literatorie monere velitis, quod ab eorum injusta vexatione circa præsens negotium desistat. Bene et diu valete.

CCLIII.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 674.)

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cycestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz, salutem, et cum summa devotione debitum obsequium et famulatum. Aug. 1227.[1]

Quod ante recessum vestrum a Londonia ad vos non veni, si placet non feratis moleste. Utinam enim citius ad vos venissem, consilium habiturus et tractatum de agendis vestris innumeris. Moram autem feci in Sussexia, quoniam præfixus fuit dies domino R[eginaldo] Aguillun apud Arundell, die Jovis proxima post festum B. Petri ad Vincula, ut ea die faceret vobis immunitatem quam facere posset de bosco et terra quæ vocatur Depemers. Qui quidem cartam suam vobis fieri fecit, cujus transcriptum vobis transmitto, sub hac forma, videlicet quod idem R[eginaldus] dimisit vobis et successoribus vestris et quietum clamavit in perpetuum, pro se et heredibus suis, totum jus et clamium quod habuit, vel habere potuit, in terra et bosco qui vocatur Depemers. Unde, si

Reginald Aiguillun has drawn a deed, which I submit to your approval.

[1] See Rot. Claus. ii. p. 150.

videritis formam istam sufficere et expedire, bene mihi placet. Sin autem, fieri faciatis aliam formam quæ debeat vobis sufficere, et illam mihi transmittatis; quoniam literas ipsius R[eginaldi] habeo penes me patentes, quod omnimodam securitatem faciet vobis, secundum quod videritis esse faciendum, et ad id faciendum affidavit coram viris prudentibus et discretis ad hoc vocatis. Petii vero instanter quod liberaret mihi cartam illorum a quibus jus et clamium ei descendit; sed respondit quod nullam cartam habet quæ mentionem faciat de Depemers separatim, sed conjunctim mentionem facit de quadam terra adjuncta Depemers, quam idem R[eginaldus] tenet in manu sua, ita scilicet quod in una et eadem carta conjungitur dicta terra cum bosco de Depemers. Petii vero ut faciat vobis habere cartam heredis a quo jus descendit, quæ separatam faciat mentionem de Depemers. Respondit quod nequaquam faciet, et ita ab eo recessi. Quid igitur super hoc vestra velit et sentiat discretio, mihi si placet per latorem præsentium voluntatem vestram rescribatis. Moram autem faciam in partibus Londoniæ, tam apud Westmulne quam apud Burneham, et alibi, mandatum vestrum et voluntatem exspectando.

I have met the abbot of Seez,

Ceterum sciatis quod conveni dominum abbatem Sagiensem, coram magistro R. officiario vestro et Danielo clerico vestro, de hoc quod vindicat sibi communam, ubi nullam habere debet. Tandem de consensu ipsius abbatis et ballivorum suorum providimus formam competentem et rationabilem, et etiam vobis utilem, ut credimus, per quam sopita erit contentio et discordia inter vos et dominum W[illelmum] Marescallum de communa quam sibi vindicat.

and attended to various business.

Ad hæc sciatis quod emi ad opus vestrum de domino Hugone de Nevill omnes fructus autumni istius, de manerio suo de Stokes, cum fructibus gardinorum, pro quindecim libris, de quibus solvi ei præ manibus

decem libras, et centum solidos percipiet ad festum S. Michaelis instantis. Inter cetera sciatis quod facio levare quandam bovariam in brullio Cycestriæ in loco bono et competenti, quæ continebit in longitudine centum pedes et erit constructa in his octo diebus sequentibus; et facio essartare et waretare efficaciter in eodem brullio; et gratia Dei omnia agenda vestra, tam in brullio quam alibi in maneriis vestris, rite et debite et ordinate tractantur et procedunt. Significetis etiam mihi, si placet, si debeo capere venationem in parcis vestris, et quantam, contra festum S. Michaelis. De pastura quam homines domini Cantuariensis sibi vindicant in manerio vestro de Aldingeburn, locutus fui cum ipso domino Cantuariensi, cujus responsio tenuis fuit et debilis. Unde, si placet, fieri faciatis breve domini regis de attornato, ut sim attornatus vester ad faciendam divisam inter ipsum et vos. Rogo excellentiam vestram ut non feratis moleste quod Willelmus le Oisellur ad vos non venit, quoniam locum tenet apud Horton ad colligendum bladum ibidem. Et qua parte debeat ad vos venire scire mihi faciatis, et ego ipsum ad vos remittam, quam cito venero in partes Sussexiæ. Certius et apertius vobis scirem agenda vestra communicare, si vobiscum colloquium haberem. Et dum in partibus Londoniæ sum, si placet, mihi significetis si ad vos venire debeam, quoniam dum prope sum possum ad vos de facili me transferre. Valeat excellentia vestra in Domino.

CCLIV.

By Reginald Aiguillun. Letters Patent.

(Royal Letters, No. 1081.)

Sciant præsentes et futuri, quod ego Reginaldus Aguillun dimisi et quietum clamavi, de me et heredi- Aug. 1227.[1]

[1] See the preceding and following letters.

I devise the wood called Depmers to the bishop of Chichester and his successors.

bus meis in perpetuum, totum jus et clamium quod ego vel heredes mei habuimus, vel habere potuimus, de donatione et concessione Nicholai Filii Roberti, filii et heredis Julianæ de La Wade, in terra et bosco quæ vocatur Depmers in brullio extra Cycestriam, venerabili patri Radulfo Cicestrensi episcopo, et domini regis cancellario, et successoribus suis, sicut carta quietæ clamantiæ quam feci domino W[illelmo] de Sancto Johanne dividit et testatur. In cujus rei, etc.

CCLV.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 675.)

Aug. 1227.[1]

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cycestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus Simon de Seinliz, salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam.

I have seen Reginald Aiguillun.

Sicut vobis alias scripsi, conveni dominum Reginaldum Aguillun, ut faceret vobis immunitatem de Depemers, qui fieri fecit cartam suam, in qua totum jus quod habuit vel habere poterit de Depemers quietum clamavit; cujus cartæ transcriptum vobis transmisi. Petii vero ut cartam heredis a quo jus descendit vobis habere faceret. Dicebat quod nullam habuit quæ faciat mentionem separatam de Depemers, nec ullam vobis habere faciet de herede quæ mentionem faciat separatim de Depemers. Unde videtur mihi quod, salva pace vestra, certitudinem mihi non mandastis in literis vestris, quid inde mihi sit faciendum, quoniam literas ipsius R[eginaldi] patentes, una cum carta de quieta clamantia penes me habeo, in quibus, sicut

[1] See the two preceding letters.

alias vobis significavi, continetur quod omnimodam vobis faciet securitatem de Depemers, quam facere debet. Unde non est necesse, nec etiam ita inter nos in recessu meo convenit, ut penes me [haberem][1] cartam de quieta clamantia, et literas suas patentes de immunitate vobis facienda, simul et meam; quoniam firmiter ei promisi quod cartam suam, vel literas patentes in proximo adventu meo eidem liberabo. Cartam vero, quam vos in literis vestris quas mihi transmisistis communem appellatis, nemini ad custodiendum liberabit, quoniam mentionem facit de quadam terra quam tenet in dominico una cum Depemers. Sed si videritis formam cartæ cujus transcriptum vobis transmisi sufficere et expedire, bene mihi placet, sin autem, consulo ut carta ipsa reddatur ipso R[eginaldo], et retineatis literas patentes, quousque sufficienter vobis fuerit satisfactum de immunitate quam vobis facere tenetur.

Pray write to the abbot of Seez.

De hoc quod vobis significavi de abbate Sagiensi nihil certum mihi mandastis, nisi quod gratum habetis tractatum habitum cum eo. Unde si gratam habetis provisionem meam, scribatis domino abbati quod ratam habebitis provisionem quam cum eo faciam, et si placet significetis mihi cujusmodi securitatem ab eo accipiam, quod stabit provisioni factæ.

Your chaplain at Westmulne is ill spoken of.

Ceterum sciatis quod H. capellanus vester de Westmulne multum diffamatur in parochia sua, tam a majoribus quam a minoribus. Imponunt enim ei multa quæ non decent capellanum; dicentes se ea quæ de eo vident et perpendunt nullo modo posse sustinere. Unde si placet super hoc consilium habeatis, significantes mihi si inde debeat amoveri, vel amplius ibidem morari; et hoc si placet mature, quoniam, sicut bene nostis, tempus instat capellanos retinendi vel amovendi.

[1] *haberem*] Not in MS.

Rogetis si placet dominum H[ugonem] de Nevill, ut scribat forestario suo de Wauberge ut recipiat centum porcos in pessonam, quos T. ballivus vester de Westmulne ei transmittit ex parte vestra. In recessu præsentium fui apud Westmulne, et statim iter arripui versus Sussexiam, sicut mihi significastis; ubi Deo dante diligentiam adhibebo circa agenda vestra procuranda et ordinanda. Valeat excellentia vestra in Domino.

CCLVI.

Henry III. to Geoffrey de Lucy and others.

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 3 in dorso.)

Sept. 12, 1227.

Rex, dilectis et fidelibus suis Galfrido de Lucy, Henrico de Scaccario, Johanni de Wivenholt, Ricardo de Stokes, et Jordano Forestario, salutem.

We have constituted you our justices for examining the weirs on the Thames.

Sciatis quod constituimus vos justiciarios nostros, ad videndum et amensurandum omnes gurgites qui ad impedimentum navium per eos transeuntium levati sunt vel aucti, per aquam Tamisiæ in comitatibus Oxoniæ, Berkesiræ, Middelsexiæ, Buckinghamiæ, et Surriæ, post ultimum redditum domini Johannis regis patris nostri de Hibernia in Angliam, ita quod sint in tali statu quo naves per eos transeuntes, ascendendo et descendendo, libere et sine impedimento et damno per eos possint de cetero transire, et sicut ante terminum illum illuc transire solent; et ad inquirendum diligenter, per sacramentum militum et liberorum hominum de singulis comitatibus prædictis, qui a navibus transeuntibus per gurgites suos in aqua prædicta sine warranto sufficienti consuetudinem aliquam ceperunt. Et ideo vobis mandamus, quod ad dies et loca competentia quæ ad hoc provideritis, ad aquam prædictam accedatis, per singulos comitatus prædictos, ad

videndum et amensurandum gurgites illos, et ad inquirendum diligenter de consuetudinibus ibidem captis, sicut prædictum est. Et omnes illos quos culpabiles esse inveneritis in aliquo prædictorum articulorum amerciari faciatis, exceptis amerciamentis baronum quæ nobis reservetis, unumquemque videlicet secundum modum excessus sui. Præcepimus enim per literas nostras singulis vicecomitibus eorundem comitatum, quod ad diem et locum quem unicuique mandaveritis in occursum vestrum veniant, et coram vobis venire faciant milites et liberos homines partium illarum, ad sufficientiam, per quos prædicta omnia melius exsequi possitis; et quod scire faciant omnibus illis qui gurgites habent in locis prædictis quæ ad hæc statueritis, ut tunc sint coram vobis ad audiendum inquisitionem et amensurationem prædictam. Teste rege apud Wyndelesoram, duodecimo die Septembris.

CCLVII.

Henry III. to Robert de Shardelawe.

(Royal Letters, No. 2363.)

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ Aquitaniæ, et comes Andegaviæ, dilecto et fideli suo magistro Roberto de Shardelawe, salutem. Sept. 12, 1227.

Scripsimus domino papæ, supplicantes devote quatenus, cum undecim millia marcarum quæ Falkesius de Breaute deposuit in domo Templi Jerosolymitani, sicut in extremis positus confessus est, nostra proculdubio esse dinoscantur, rationibus subsequentibus, ea nobis reddi faciat. Cum enim idem Falkesius in minori ætate nostra septem comitatibus præfuisset, tanquam ballivus noster, eandem pecuniam et longe ampliorem, quam ad scaccarium nostrum persolvisse debuit, in usus

We have written to the pope, claiming the 11,000 marks left by F. de Breauté.

proprios dolose convertit. Ceterum manifesta postmodum proditione contra nos attentata, postquam castrum nostrum de Bedeford, contra nos ab ipso et suis munitum et detentum, reddidit Dominus in manus nostras, vi tamen armorum; misericordiam a nobis petens potius quam judicium, resignavit nobis quicquid pecuniæ ubicumque locorum habuit, usque ad summam quadraginta solidorum, sacramento præstito quod totum nobis exponeret, nihilque celaret; in quo manifeste crimen perjurii incurrit, cum nihil nobis exposuisset de pecunia undecim millium marcarum memorata.

Vestram igitur rogamus dilectionem quatenus apud dominum papam et fratres diligenter laborare velitis, ut in prædictam petitionem nostram nos velit exaudire; ita quod scribat magistro militiæ Templi Jerosolymitani, quatenus prædictam pecuniam nobis restituat, rationibus prædictis; allegantes etiam inter cetera, prout expedire videritis, quod satis congrueret nobis opportunitas compellere prædictum magistrum in terra nostra Angliæ, ad prædictæ pecuniæ restitutionem, nisi præelegissemus prius in hoc dominationi ipsius domini papæ deferre; volentes potius ab eo in hoc justitiæ beneficium obtinere, quam pro nobis ipsis justitiam exercere.

Teste me ipso apud Windlesouram, duodecimo die Septembris, anno regni nostri undecimo.

CCLVIII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 11 Hen. III., memb. 2.)

Oct. 13, 1227.

Rex, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We have compounded with R. de

Sciatis nos finem fecisse cum Rustengo de Solariis cive nostro Burdegalensi per sexaginta marcas, ut quieti simus de centum et quatuor libris sterlingorum

quas a nobis exigebat, pro quater viginti et duobus doliis vini quæ dilectus et fidelis noster H[ubertus] de Burgo, comes Cantiæ, justiciarius noster, ab eo mutuo cepit, tempore domini Johannis regis patris nostri, per præceptum suum, ad munitionem castri nostri Doveriæ. De quibus sexaginta marcis solvi fecimus eidem Rustengo viginti marcas ad terminum Michaelis anno regni nostri undecimo, et residuas quadraginta marcas reddemus eidem Rustengo, vel certo nuncio suo has literas nostras patentes deferenti, ad hos terminos, videlicet ad Pascha anno regni nostri duodecimo viginti marcas, et ad festum S. Michaelis anno eodem viginti marcas. In cujus rei testimonium has literas nostras patentes fieri fecimus. Teste me ipso apud Westmonasterium, decimo tertio die Octobris, anno regni nostri undecimo, coram justiciario.

Solers for the money due to him.

CCLIX.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 12 Hen. III., memb. 7.)

Rex, omnibus ad quos præsentes literas pervenerint, salutem. Nov. 19. 1227.

Noveritis, quod illis qui pecuniam mutuo dederint dilectis et fidelibus nostris magistris Waltero Crespin et Willelmo de Grenlawe, qui profecti sunt ad curiam Romanam, usque ad summam ducentarum librarum, ad negotia nostra in eadem curia expedienda, vel eorum certis nuntiis has literas nostras deferentibus, simul cum literis prædictorum magistrorum Walteri et Willelmi mutuum illud testificantibus, ad instantiam prædictorum Walteri et Willelmi, inde in Anglia satisfaciemus. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus.

We grant letters of credit to W. Crespin and W. Grenlawe.

Teste rege apud Stamford, decimo nono die Novembris, anno regni nostri duodecimo.

Consimiles literas habent.

De centum marcis.
De centum libris.
De centum marcis.
De sexaginta marcis.
De quadraginta marcis.
De quinquaginta marcis.
De quinquaginta marcis.
De triginta marcis.
De triginta marcis.
De quadraginta marcis.
De quinquaginta marcis.
De quingentis marcis.
De quingentis marcis.
De centum marcis.
De ducentis libris.
De centum libris.
De ducentis libris.
De centum libris.
Summa tria millia marcarum.

De hac totali summa solvuntur mercatoribus ducentæ libræ contentæ in uno brevi; et quingentæ marcæ et triginta marcæ contentæ in duobus brevibus, videlicet quingentæ in uno et triginta in alio; et quingentæ marcæ, quadraginta marcæ, quadraginta marcæ, centum marcæ.

CCLX.

Henry III. to the Mayor and Bailiffs of York.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 14.)

Dec. 30, 1227. We have granted Kingestoftes

Rex, majori et ballivis Eboraci, salutem.

Sciatis quod, intuitu Dei, dedimus et concessimus fratribus Ordinis Prædicatorum, de placia nostra quæ vocatur Kingestoftes, partem illam quam incluserunt

quodam fossato versus partem occidentalem, usque ad dunam fossati civitatis Eboracensis versus borealem partem, quamdiu plana terra se extendit, ita quod nihil habeant de fossato civitatis prædictæ; et sic versus partem orientalem usque ad curtillagium Roberti Filii Baldwini. to the Friars Preachers.

Et ideo vobis mandamus quod de prædicta placia per metas prædictas claudenda plenam saisinam eis habere faciatis: ita tamen quod habeant liberum exitum usque ad aquam de Usa per fossatum civitatis prædictæ. Teste rege apud Pontemfractum, tricesimo die Decembris.

CCLXI.

Henry de Trubleville to Henry III.

(Royal Letters, No. 2,376.)

Reverendo domino suo, domino Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, fidelis miles suus Henricus de Trubblevile, salutem, et debitum cum debita subjectione famulatum. About Dec. 1227?

Dominationi vestræ, si placet, mitto dominum Franke de Bresue latorem præsentium, qui pro negotiis suis quæ habet in illis partibus ad regiam excellentiam vestram venit. Quare dominationem vestram attentius precor, quatenus ipsum in negotiis suis promovere dignemini; promoto autem et completo negotio suo ipsum ad me in servitio vestro remittere velitis. Idem vero Franco de Bresue partem de agendis de Wasconia vobis sciet monstrare. Pray assist the bearer.

[1] Compare the following letter.

I am in great want of money.

Dominationi etiam vestræ scire facio, quod omnes denarii quos mihi commisistis pridem expensi sunt, tum pro magnis debitis quæ debui [quando] reveni de Anglia, tum pro inopere[1] castrorum vestrorum, tum in servientibus vestris sustinendis; scientes, si placet, quod servientes vestros ad præsens pro defectu denariorum posui ad perendinandum. Sciatis etiam quod ad præsens pro opere castrorum vestrorum equos meos invadiavi, et, nisi citius pecuniam miseritis, oportebit opera castrorum vestrorum remanere, quod opus non esset, quoniam per castra vestra, cum perficiantur, tota terra vestra in illis partibus justificabitur. Sciatis etiam, quod nunquam fui adeo districtus per defectum denariorum, quam sum ad præsens. Unde, si placet, consilium et auxilium apponere dignemini.

The citizens of Bayonne will not take the usual oath to me.

Sciat insuper dominatio vestra q[uod] fui apud Baionam, coadunatis omnibus civibus coram me, qui volebant[2] ut illis jurassem, sicut senescallus illis tenetur jurare, quod paratus fui facere. Ipsi vero mihi jurare noluerunt, nisi super hoc literas vestras illis mitteretis patentes. Quare dominationem vestram precor attentius, si placet, civibus Baionæ literas vestras destinare velitis patentes, quod coram me vobis faciant sacramentum quod vobis tenentur facere, quod nondum fecerunt; et quod postea mihi jurent, sicut senescallo vestro, salva fide vestra, quoniam omnes alii per totam Wasconiam mihi juraverunt, et ego illis salva fide vestra. Valete in Domino.

Indorsed,—Brevia liberata apud W.

[1] *Inopere*] So MS. | [2] *volebant*] volebat, MS

CCLXII.

Henry de Trubleville and Rustan de Solers to Henry III.

(Royal Letters, No. 963.)

Illustrissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, Henricus de Trublevill suus senescallus in Wasconia, et Rustanus de Solio, fidelis suus civis Burdegalensis, salutem et subjectionis debitæ famulatum. Dec. 1227 ?[1]

Vestræ excellentiæ, de qua speramus præsidium, humiliter duximus intimandum, quod homines de Baiona, molestantes in quantum possunt, mala super terra vestra invitant, scilicet in terra quæ dicitur G . s . . e et Mar . empne. Ibidem domos comburunt igne, et gentes vestras ceperunt, et detinent captos, omniaque secundum quod possunt destruunt. Nos vero ibidem ivimus et misimus; nec pro nobis nec pro nuntiis nostris aliquid voluerunt deliberare, nec a malefacto cessare, cum prædicti homines offerunt se ad faciendum justitiæ complementum. Et, domine reverende, pro vero sciatis, quod non advocant se per vos, nec per vestrum dominium, nec per vestros. Prædicti vero cives[2] de Baiona vobis nec vestris volunt obedire. Nos dominum Rustanum de Solio, quem constituimus custodem, pro ipso nec pro nobis volunt in aliquo cessare.[3] Quocirca vestræ dominationi, sicuti domino, supplicamus humiliter, consulentes quatenus omnes homines et naves de Baiona, quos in partibus Anglicanis invenire poteritis, arrestari faciatis. The citizens of Bayonne are refractory.

[1] Shortly after the appointment of H. de Trubleville to be seneschal. Compare also letters CCLXVII., CCLXIX., CCLXXII.

[2] *cives*] civi, MS.

[3] This sentence appears to be corrupt.

donec de hoc malefacto et aliis emendantur vobis, sive vestro præcepto; pro certo scientes, domine, quod postquam in partes Wasconiæ accessimus nunc extremo, non fuimus sani nec hilares usque nunc; sed, Dei gratia, ad præsens sani sumus et incolumes, prompti et parati ad terram in nostra custodia commissam in meliori statu custodire et ponere quam jam erat. Nos vero ad hoc instans festum Natalis Domini et ante ibi sursum versus Baionam ibimus, super talibus injuriis consilium ponentes. Vos autem, si placet, literis acceptis festine consilium habeatis, et placitum vestrum vestri gratia nobis significetis. Valeat vestra regia corona.

CCLXIII.

Henry de Trubleville to Henry III.

(Royal Letters, No. 969.)

Early in 1228? [1]

Illustrissimo domino suo regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, Henricus de Trubleville, senescallus Wasconiæ suus, salutem et subjectionis debitæ famulatum.

I have never had possession of the castle of Belin.

Excellentiæ vestræ, de qua habemus præsidium, duximus intimandum, quod ex eo quod nobis dixistis et alias significastis de castro de Belin, quod dilecto et fideli vestro Galfrido Ridel et Mabiliæ matri ejus reddidissemus, nunquam castrum prædictum habuimus in manu nostra; sed dominus Rustanus de Solio tenuit, usque nunc quod in manu vestra posuit; nos vero uni servienti vestro tradidimus custodiendum. Quocirca vestræ majestati supplicamus quatenus, si placet, nobis transmittetis literas vestras patentes, quo vultis ut

---

[1] Of very uncertain date. But see Rot. Pat., Oct. 13, 1227 (above, letter CCLVIII). The castle was probably held as security for the debt.

castrum prædictum tradamus. Nos vero, visis literis vestris patentibus, castrum prædictum cui nobis demanderitis prompti sumus deliberare. Vos, si placet, domino Rustano de Solio literas vestras patentes demandetis, vos quam plurimum admirasse quod de eo quod ad mandatum vestrum noluit castrum reddere, et ut nobis, visis literis, prædictum castrum deliberet, ut possumus tradere cui nobis placuerit. Valeat vestra regia corona, et quod ipsi mandetis quod præcepistis ut dominus G[alfridus] Ridel castrum habeat.

CCLXIV.

Peter, Lord of Landiran, and his Brother, to Henry III.

(Royal Letters, No. 905.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normannia, Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, Petrus de . . . . . dominus de Landiran et de . . . . . et dominus Gaillardus frater ejus, salutem et fidele servitium. Early in 1228.

Dominationi vestræ notum fieri cupio per p . . . . . cum dominus H[enricus] de Trublevill, senescallus vester Wasconiæ, venisset apud Lingonium, et ibidem omnes barones Wasconiæ et consilia villarum . . . . . mandatum convenissent, et ipse tranquillitati et paci terræ Wasconiæ et honori vestro fideliter elaborans intendens et pacem statuens, et ipsam a nobis et aliis baronibus, et communitatibus villarum, et hominibus patriæ, præcipiens ex parte vestra firmiter [observ]ari, fecerint[1] terra vestra Wasconiæ, quæ propter ipsius senescalli vestri absentiam fuit guerræ turbine diutius infirmata, [con]tinua tranquillitate gau- A party in Bourdeaux has been encroaching on the rights of the crown.

[1] *fecerint*] So MS. The sentence seems to require *fecerit ut*.

deret, atque statuta pacis et mandata treugarum vellet dilucidum fieri universis: in præsentia venerabilis patris G[eraldi], Dei gratia Burdegaliæ archiepiscopi, et G[rimoaldi] eadem gratia episcopi Covenarum, qui pro prædictis ibidem convenerant una cum dicto senescallo; P. Callan major Burdegaliæ, Constantinus Viger, et quidam alii eorum fautores, cum ipsis ibidem existentes, quasi mandatum vestrum penitus indignantes, et volentes tranquillitatem patriæ perturbare, inter alios surrexerunt, et quosdam ejectos de Reula, et . . ditos qui villam vestram Reulæ proditorie inimicis vestris reddere voluerunt, secum ibidem in omnium præsentia adducentes, eosdem intra villam Reulæ introducere volebant.

Unde, quia dictus senescallus vester noluit, omnibus aliis dimissis negotiis, eorum acquiescere voluntati, ipsi vesano animo insurgentes ei dixerunt verba turpia, vilia et enormia, quæ non de[cet] ante tantæ majestatis magnitudinem explanari; quæ ipse sapienter tolerans et dimittens, eo quod pro vobis erat ibidem neces . . . sibi vilipendium vel vituperium de eisdem, immo vobis, auctoritate cujus est in partibus Wasconiæ senescallus, ea noluit vindicare sine mandato vestro, quamvis suam inde posset penitus, si vellet, facere voluntatem. Cum igitur non sit ignotum, immo penitus manifestum, qualiter cives Burdegaliæ usurparunt et usurpant quotidie jura vestra, quasi immemores vobis præstiti juramenti, et eo quod [si][1] eis sic pacifice dimittatur, alii cives vestri et burgenses aliarum villarum vestrarum, quas quadam necessitate in malo cernantes constantiam et de malo capientes exemplum potius q . . . . . llent si possent minuere jura vestra.[2]

Unde sublimitati vestræ duximus attentius supplicandum, et ob honorem et vestram fidelitatem consulendum, ne vilipendium vobis in dicto senescallo vestro illatum

[1] *si*] Not in MS.

[2] *quas . . . vestra*] This sentence is corrupt.

dimittas[1] impunitum, quin super hoc tale consilium apponatis, quod ipsi et alii mandatum vestrum non audeant de cetero indignari, neque vestrum senescallum vilipendere, immo jura quæ diutius infra villam vestram Burdegaliæ guerrino tempore abstulerunt, moderno tempore treugarum ad manum vestram revocetis, ut honor vester super hoc illæsus remaneat . . . . eaque diutius propter guerram amissa fuerunt de cetero amittatis.

Quod autem super hoc vobis placuerit faciendum, nobis et aliis baronibus, et communitatibus villarum vestrarum rescribatis, quia omnes invenietis promptos penitus et paratos . . . . . vestrum . . . . mancipare. Valeat dominatio vestra semper in Domino.

CCLXV.

Henry III. to the Bailiffs of York.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 11.)

March 8, 1228.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc., ballivis Eboraci, salutem.

We have granted the chapel of St. Mary Magdalene to the Friars Preachers.

Sciatis nos dedisse, et carta nostra confirmasse fratribus ordinis Prædicatorum, commorantibus in civitate nostra Eboracensi, capellam nostram S. Mariæ Magdalenæ in Eboraco, quæ sita est in placia quæ vocatur Kingescotes, et partem quamdam ejusdem placiæ, ad ædificandum et habitandum ibidem, sicut plenius continetur in carta nostra eis inde facta; et ideo vobis mandamus quod eisdem fratribus de prædicta capella et de prædicta parte prædictæ placiæ, secundum metas contentas in prædicta carta nostra, sine dilatione plenam saisinam habere faciatis.

Teste me ipso apud Westmonasterium, octavo die Martii, anno regni nostri duodecimo.

[1] *dimittas*] dimittatum, MS.

CCLXVI.

Henry III. to Richard de Burgh, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 11.)

March 9, 1228. Walter Lascy has compounded with us for his debts.

Rex, Ricardo de Burgo, justiciario Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod dilectus et fidelis noster Walterus de Lascy finem fecit nobiscum, quod de residuo quatuor millium marcarum quod nobis debet, de fine quem fecit cum domino Johanne rege patre nostro pro habenda terra sua in Hibernia, quæ fuit in manu ipsius patris nostri, sicut illam habuit eo die quo prædictus pater noster illam cepit in manum suam, secundum conventionem factam inter ipsum patrem nostrum et prædictum Walterum, et similiter de residuo trium millium marcarum quod idem Walterus nobis debet de fine quem fecit nobiscum pro habenda saisina omnium terrarum suarum in Hibernia, quæ captæ fuerunt in manum nostram, occasione guerræ quam Hugo de Lascy nobis ultimo movit in Hibernia, et pro habenda saisina feodorum suorum, scilicet terrarum illarum quas homines sui sive milites sive liberi homines de eo tenuerunt in Hibernia, et quæ captæ fuerunt in manum nostram, eo quod fuerunt contra nos cum prædicto Hugone in guerra prædicta; reddet nobis singulis annis ad scaccarium nostrum Dubliniensem quingentas marcas ad duos terminos, videlicet ad festum S. Michaelis anno regni nostri duodecimo ducentas et quinquaginta marcas, et ad Pascha anno regni nostri decimo tertio ducentas et quinquaginta marcas, et sic de anno in annum ad eosdem terminos quingentas marcas, quousque prædictum debitum residuum utriusque finis nobis persolvatur; ita quod si idem Walterus terminos prædictos non servaverit, tunc capientur in manum nostram castrum suum de Trum, et quingentæ marcatæ terræ de terris suis, quas idem Walterus habet in Hibernia, quousque nobis inde fuerit satisfactum. Et ideo vobis

mandamus quod prædictas quingentas marcas ab eo recipiatis ad terminos prædictos, sicut prædictum est. Et si forte prædictus Walterus terminos prædictos inde non servaverit, tunc sine dilatione castrum prædictum de Trum, et prædictas quingentas marcatas terræ, de terris quas idem Walterus habet in Hibernia, in manum nostram capiatis, et eas salvo custodiatis, recipiendo exitus eorundem ad opus nostrum, in solutione prædicti finis prædictarum quingentarum marcarum, quousque aliud inde præceperimus. Teste rege apud Lamheth, nono die Martii, anno regni nostri duodecimo.

CCLXVII.

Henry III. to Richard de Burgh, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 9.)

April 26, 1228.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc., dilecto et fideli suo Ricardo de Burgo, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

See to the payment of three hundred marks, demanded of us under papal letters.

Bene recolimus, quod tempore quo Hugo de Lascy ultimo guerram movebat contra nos in Hibernia, venerabili patre H[enrico] Dubliniensi archiepiscopo existente tunc justiciario Hiberniæ, pro agendis nostris et liberationibus necessariis faciendis militibus et servientibus pro nobis, in guerra illa contra ipsum Hugonem, captæ fuerunt mutuo de consilio magnatum nostrorum Hiberniæ et nostro in ecclesia Dubliniensi trescentæ marcæ, ex deposito quorumdam de partibus Flandrensibus et aliunde. Ad quarum solutionem postmodum faciendam, scripsimus dilecto et fideli nostro W[illelmo] Marescallo, tunc justiciario nostro Hiberniæ, et similiter dilecto et fideli nostro G[alfrido] de Marisco, et postea justiciario nostro, ut prædicta pecunia redderetur; de quo nihil adhuc actum est;

super qua literas jam recepimus apostolicas, ut dictam pecuniam solvi faceremus. Et ideo vobis mandamus, quatenus modis quibus poteritis provideatis, qualiter prædictarum trescentæ [1] marcarum solutio fiat; ne forte ex diuturna detentione earum deterius, quod absit, nobis possit evenire. Teste me ipso apud Westmonasterium vicesimo sexto die Aprilis, anno regni nostri duodecimo.

CCLXVIII.

Henry III. to the Sheriff of Lincoln.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 5 in dorso.)

May 19, 1228. We send you directions how to proceed in the case of J. de Neville and E. de Carlisle.

Rex, vicecomiti Lincolniæ, salutem.

Monstravit nobis dilectus et fidelis noster Johannes de Nevill, quod cum occasione cujusdam contentionis ortæ inter ipsum et Eudonem de Karliolo super quodam prato, homines eorum inde contendentes graviter se læderent et mutuo vulnerarent, et idem Johannes, propter injuriam illatam hominibus suis, ad te veniret querelam suam inde facturus, tu, eo quod prædictus Eudo post ad te venit de prædicto Johanne et hominibus suis conquerens et de præcepto facti hujus ipsum appellari faciens ipsum Johannem cepisti, et captum nullatenus dimittere voluisti antequam duodecim liberos homines tibi inveniret, qui eum manucaperent et in ballio reciperent. Et ideo, ut scias qualiter te gerere debeas, secundum legem terræ in casu tali, tibi præcipimus, quod assumptis tecum coronatoribus comitatus tui in propria persona tua, accedas ad prædictos vulneratos, et diligenter videre facias eorum vulnera utrum mortifera sint, et si vulnerati ipsi in periculo mortis sint necne; et si de morte alicujus vulneratorum timendum non sit, tunc pone per vadium et salvos

[1] *trescentæ*] So MS.

plegios omnes illos qui de facto, sive de vi sive de præcepto, fuerint appellati, ad respondendum inde coram justiciariis nostris cum in partes illas venerint; si vero timeatur de morte alicujus, tunc omnes illos qui de facto fuerint appellati per corpora sua attachiari facias, et ceteros de præcepto et de vi appellatos ponas per vadium et salvos plegios, ad respondendum inde coram præfatis justiciariis. Teste me ipso apud Westmonasterium xix° die Maii.

CCLXIX.

Henry de Trubleville to Ralph Neville, Bishop of Chichester.

(Royal Letters, No. 964.)

About May 1228.

Viro venerabili domino et fratri in Christo carissimo domino, R[adulfo] de Nevil, Dei gratia episcopo Cicestrensi, suus devotus miles Henricus de Trublevil, salutem in Domino.

I have met the viscount of Bearn and others at Bayonne, and tried in vain to settle matters.

Paternitati vestræ, de qua vestri gratia plenam reportamus fiduciam, dignum duximus significandum nos fuisse apud Baionam, volentes sedare discordiam inter cives ejusdem villæ motam. Ibidem vero fuit dominus Willelmus de Monte Katano, dominus archiepiscopus Axitanus, et plures episcopi, et plures barones domini regis.

Cives vero Baionæ quandam confratriam inter ipsos fecerunt, per quam inter illos maximum fœdus est, sacramentis præstitis; ita quod per illam plures de melioribus civibus extra villam Baionæ ejecerunt, et maxime Remundum Willelmi de Mence latorem præsentium, et filios suos et totam parentelam suam, qui una cum aliis in manu vestra rectum facere voluerunt, si aliquibus in aliquo injuriati fuerunt. Cives vero

[1] See letter CCLXXI.

Baionæ per vim confratriæ suæ hoc nullo modo pati voluerunt; nec pati volunt illos aliquo modo concordari: scientes quod, si illa confratria non dimittatur, nullo modo dominus rex jura sua ibidem habere poterit.

Paternitatem igitur vestram precamur attentius quatenus vos intromittere velitis, ut dominus rex super hoc festinum consilium apponat, significantes domino archiepiscopo Axitano et domino episcopo Baionæ, ut illam confratriam dimitti et annihilari faciant; excommunicantes omnes illos qui dictam confratriam tenebunt contra jura domini regis. Et quid super hoc acturi erimus dominus rex nobis significet suæ beneplacitum voluntatis; vos autem, si placet, latori præsentium sitis in auxilium et consilium ad loquendum coram domino rege et domino justiciario. Valete in Domino.

CCLXX.

Henry III. to Martin Pateshull and Stephen Segrave.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 6 in dorso.)

June 24, 1228.

Rex, dilectis et fidelibus suis M[artino] de Pateshull et S[tephano] de Segrave, salutem.

It is expedient to hold a crown court in future at Shipway every August.

Cum diu sit, et quasi extra memoriam omnium baronum nostrorum de Quinque Portubus, et aliorum circa partes maritimas agentium quod placita coronæ nostræ et alia non fuerint apud Shipweiam, unde fere omnes habitantes circa partes maritimas exleges et juris sive justitiæ immemores efficiuntur, et injuriam passi, quod frequenter accidit tempore patris nostri et nostro, tam per mare quam per terram, a juris sive justitiæ executione detinentur suspensi, tanquam de jure et justitia penitus desperati, necnon et malefactoribus et juris alieni detentoribus videatur relinqui impunitas delinquendi, in grave scandalum nostrum

et regni nostri, et grave periculum nostrum quoad Deum et quoad homines, valde nobis et consilio nostro pernecessarium videtur aliquod remedium apponere, per quod huic malitiæ scandalo et gravi periculo possit obviare. Quod quidem primum et præcipuum nobis et consilio nostro videtur esse remedium, quod prædicta placita de Shipweia apud Shipweiam sine moræ dispendio teneantur, ut sic malefactorum cesset incrassatio, et juris sive justitiæ unicuique justitiam petenti exhibeatur executio. Et quoniam circa assumptionem Beatæ Mariæ ut, dicitur, tempus est quasi otiosum omnibus hominibus de Quinque Portubus, et singuli et universi reversi sunt ad propria, de diversis regionibus ad quas prius cum mercandisis propriis et alienis declinaverant; de consilio fidelium nostrorum providimus quod placita prædicta teneantur in crastino Assumptionis Beatæ Mariæ, ne, si alterius differantur, superveniente tempore vindemiarum circa partes transmarinas, et tempore piscationis circa costeras Angliæ, illi qui sic prius fuerunt reversi cito sint dispersi. Sed quoniam nullatenus vellemus, nec nobis esset expediens, quod placita illa tenerentur sine præsentia vestra, rogamus vos quatenus, communicato consilio vestro adinvicem, attendentes tempus prædictum et circumstantias prædictas, provideatis modis omnibus quibus poteritis quod prædicta placita ad terminum prædictum teneantur, curam et diligentiam adhibentes, si fieri potest, quod placita incepta in comitatu Norfolkiæ et placita incipienda in comitatu Suffolkiæ terminentur ante terminum prædictum, et siquid residuum fuerit de prædictis placitis, usque ad terminum quem ad invicem providebitis suspendatur. Consilium vestrum nobis inde sub omni celeritate rescribatis, quia sine consilio vestro nihil inde sumus acturi. Teste me ipso apud Westmonasterium, vicesimo quarto die Junii.

CCLXXI.

Henry III. to the Mayor, Jurats, and Commune of Bayonne.

(Rot. Pat. 12 Hen. III., memb. 3.)

June 25, 1228.

Rex, dilectis et fidelibus suis majori, juratis, et communæ Baioniæ, salutem.

You are required to receive your expelled citizens, and to dissolve your unlawful fraternity.

Datum est nobis intelligi, quod quandam inter vos confratriam statuistis, et ad eam observandam juramento præstito conspiratis, quod in præjudicium nostrum redundare videtur. Occasione cujus, dilectos cives nostros Reymundum Willelmi de Menta et Michaelem de Mauns et Johannem filios suos, et Willelmum Pere de Mauns, et Laurentium de Pujane a civitate Baioniæ ejecistis, domos ipsorum subvertentes, et bonis suis ipsos spoliantes; de quo quidem cogimur admirari, cum assensu nostro irrequisito hujusmodi confratriam statuere minime debuissetis.

Mandamus igitur vobis, quatenus, sicut nos et honorem nostrum diligitis, non obstante prædicto juramento, coram dilecto et fideli nostro Henrico de Trublevill, senescallo nostro Wasconiæ, contentioni ortæ inter vos occasione prædictæ confratriæ finem imponentes, in præsentia ipsius prædictis civibus nostris et justitiam exhibeatis, et ab eisdem vice versa recipiatis. Alioquin ad diem competentem, quem idem senescallus noster vobis ex parte nostra præfiget, sitis coram nobis in Anglia, ut supra prædicta contentione statuamus quod de jure fuerit statuendum, et tam vobis quam prædictis civibus plenam super prædictis justitiam exhibeamus. Mandamus etiam vobis quod in fide qua nobis tenemini confratriam prædictam inter vos de cetero non teneatis. Eo enim quod præter assensum nostrum inita est et statuta, volumus quod omnino cassetur et infringatur. Teste rege apud Westmonasterium, vicesimo quinto die Junii.

CCLXXII.

Henry III. to the Emperor Frederic II.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 6 in dorso.)

July 15, 1228.

Excellentissimo principi et dilecto sibi in Christo amico F[rederico], Dei gratia Romæ imperatori, etc., Henricus eadem gratia rex Angliæ, etc., ecclesiastica pace gaudere, et de inimicis crucis Christi triumphum reportare.

We entreat you to be reconciled to the church.

Literas magnificentiæ vestræ eo quo decuit honore suscepimus, et gratiarum actione gaudentes, si jam transfretastis in obsequium Crucifixi, prout literæ vestræ continebant. Monemus igitur excellentiam vestram et exhortamur in Domino, quatenus in illis vos exerceatis operibus solliciti, quæ Deo et sacrosanctæ ecclesiæ cedant ad honorem. Ex affectu enim sincero quem erga vos gerimus, desideramus ut in arrepto itinere sic procedatis, ut Deo et ecclesiæ reconciliati, gloriam exinde reportetis et honorem. Speramus enim in Domino quod si inceptis vestris secundum Deum et honorem ecclesiæ processeritis, multi exemplo serenitatis vestræ promptiores et paratiores invenientur ad succursum Terræ Sanctæ. Teste rege apud Westmonasterium, decimo quinto die Julii.

CCLXXIII.

Henry III. to Gregory IX.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 5 in dorso.)

July 16, 1228.

Reverendo domino et patri in Christo sanctissimo, G[regorio], Dei gratia summo pontifici, Henricus eadem gratia rex Angliæ, etc., salutem, et debitam tanto patri reverentiam.

We pray you to sanction the union

Quia redditus et possessiones tam Waterfordensis quam Lissemorensis episcopatus adeo tenues sunt et exiles, quod propter utriusque paupertatem coguntur

of the sees of Waterford and Lismore.

episcopi eorum, necessitate compulsi, extra provinciam suam necessaria mendicare; quod quidem indecens nobis valde videtur et inhonestum, quod hujusmodi personæ tantæ subjaceant egestati; cupientes necessitati et insufficientiæ utriusque prospicere, quantum in nobis est, concedere duximus et assensum nostrum præbere quod supradictus Lissemorensis episcopatus jam pastore vacans, dummodo sanctitati sedis apostolicæ placeat, uniatur Waterfordensi, ut sic uniti potius sufficiant ad officium pastorale decenter exsequendum, quam si divisi remaneant ambos mendicare faciant et egere. Rogamus igitur sanctitatem vestram, eo quo possumus affectu, quatenus intuitu pietatis et nostræ petitionis interventu, paterna provisione necessitatem istam respicere, et quod unio ista fiat assensum velitis, et apostolicæ sedis favorem clementer impartiri, precibus nostris aures pietatis vestræ ea mansuetudine inclinantes, quod pro gratiarum actionibus specialiter referendis paternitati vestræ debeamus inclinari. Teste me ipso apud Westmonasterium, decimo sexto die Julii.

CCLXXIV.

Henry III. to Henry Trubleville, Seneschal of Gascony.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 4 in dorso.)

Aug. 2, 1228.

Rex, senescallo suo Wasconiæ, salutem.

Our money may be coined as you propose.

De eo quod consuluistis nobis ut monetam nostram Burdegaliæ fieri faceremus apud Langun vel apud Regulam, de pondere et lege Turonensium, vobis mandamus quod si omnes magnates et fidelis nostri partium illarum unanimiter ad hoc consenserint, prout nobis significastis, tunc prædictam monetam fieri faciatis, vel apud Langun vel apud Regulam, sicut commodo et honori nostro magis videritis expedire; et tunc utamini literis nostris patentibus quas vobis inde mittimus.

Super eo autem quod nos rogastis ut loco vestro alium senescallum durantibus treugis statueremus, vobis significamus quod in proximo, permittente Domino, in partes illas veniemus, et in adventu nostro ad partes illas nollemus alium senescallum quam vos habere in partibus illis; et tunc quidem faciemus quod commodo et honori nostro pariter et vestro videbimus convenire.

You must retain your seneschalship for the present.

De eo vero quod nobis mandastis quod non potuistis distringere milites qui fuerunt in equitatu ante S. Milionem ad emendas faciendas, nisi corpora eorum caperetis, vobis significamus quod volumus quod distringatis eos, et per corpora et aliis modis quibus poteritis, ad emendas illas faciendas; ita quod omni modo fiant, cum aliter emendas quæ nobis competunt habere non possimus. Ad hoc quidem quod nobis consuluistis, ut si animos et corda hominum de Rocheford habere vellemus, concederemus eis easdem libertates quas habent homines nostri Burdegaliæ, vobis respondemus quod concedimus eis quod habeant easdem consuetudines et libertates quod habent prædicti homines nostri Burdegaliæ, salvis ipsis hominibus Burdegaliæ et aliis libertatibus suis a prædecessoribus nostris eis prius concessis. Mandavimus etiam Amaneo Columbario, ut septingentas marcas quas nobis debet vobis sine dilatione habere faciat; quod nisi fecerit dedimus in mandatis majori et juratis Burde galiæ quod ipsum ad hoc compellant. Teste me ipso apud Rading, secundo die Augusti, anno regni nostri duodecimo.

CCLXXV.

Henry III. to Llewellyn, Prince of North Wales.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 4 in dorso.)

Aug. 15, 1228. We have further extended your truce.

Rex, Lewellino principi Norwalliæ, salutem.

Sciatis quod treugas captas inter vos et Fulconem Filium Warini et Thomam Corbet, quas prorogari fecimus usque ad octavas Assumptionis B. Mariæ, anno regni nostri duodecimo, prorogavimus usque ad diem Dominicam proximam post instans festum Nativitatis Beatæ Mariæ anno eodem. Et ideo vobis mandamus quod treugas illas usque ad prædictum diem Dominicam ex parte vestra firmiter observetis et a vestris firmiter observari faciatis. Mandavimus enim prædictis Fulconi et Thomæ quod easdem treugas usque ad eundem terminum ex parte sua observent et a suis observari faciant. Teste rege apud Hereford decimo quinto die Augusti.

Et mandatum est eisdem, etc.

CCLXXVI.

Henry III. to John Fitzalan.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 12 in dorso.)

Aug. 15, 1228. The princess of North Wales has a safe conduct.

Rex, Johanni Filio Alani, salutem.

Sciatis quod dedimus salvum conductum dilectæ sorori nostræ J[oannæ], uxori Lewellini principis Norwalliæ, veniendi ad nos ad loquendum nobiscum usque Salopiam, duraturum usque ad diem Dominicam proximam post festum Nativitatis [B. Mariæ Virginis].[1] Et quia credimus ipsum Lewellinum infra præfatum terminum ad nos fore venturum ad colloquium nobiscum

---

[1] *B . . Virginis*] etc., MS.

habendum, vobis mandamus, firmiter injungentes quatenus erga ipsum et suos a vobis et vestris firmam pacem interim faciatis observari, nulla ei vel suis guerram moventes vel, nec a vestris aliquo modo interim moveri permittentes. Teste rege apud Hereford decimo quinto die Augusti.

Eodem modo scribitur Radulfo de Mortuo Mari, Waltero de Clifford, Willelmo de Braos, W[illelmo] comiti Marescallo, Rogero de Clifford.

CCLXXVII.

Henry III. to Llewellyn, Prince of North Wales.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Rex, Lewellino principi Norwalliæ, salutem.

Sept. 8, 1228. We are glad that you express regret at the treatment of our merchants; we will do all we can to avoid differences with you.

Quia super eo commoti fuistis quod quidam ex parte vestra, prout nobis significastis, mercatores quosdam venientes ad nos cum victualibus impediverunt, dolia sua fundendo, victualia et equos abducendo, et etiam quosdam ex ipsis mercatoribus vulnerando, gratum est nobis et satis vellemus quod ad idem opera manifestassent subsequentia. Nec volumus vos latere quod manum correctionis ad hoc apposuissemus, nisi propter honoris nostri observantiam et pro treugis ad petitionem sororis nostræ uxoris vestræ de præcepto nostro inter nos et vos initis id distulissemus. Nec vellemus pro nobis et vestris qui nostri esse deberent, quod pax et amor quæ inter nos et vos extiterunt, et de jure esse deberent separarentur, nisi id per injuriam vestram remaneret. Si quidem tantæ discretionis sitis quantæ vos habemus, manifeste attendere debetis dispendia quæ vobis et vestris imminere possunt si a nostræ dilectionis integritate separamini. Super eo autem quod nuntios vestros pro præmissis ad nos misisse . . . si consiliarii nostri nobiscum fuissent, vobis significamus,

quod nunquam ita fuimus consilio destituti, quin consilium nostrum ad majora et difficiliora sufficit . . . . . anda et emendanda, in quibus vestrum attenderemus commodum et honorem; nec adventum nuntiorum vestrorum ad nos durantibus treugis habuisse debueratis suspectum, quas ex parte nostra observari fecimus; super quarum observatione quid ex parte vestra feceritis attendatis. Has autem literas, etc. Teste etc., apud Muntgumery octavo die Septembris, anno regni nostri duodecimo.

CCLXXVIII.

Henry III. to Louis IX.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Sept. 21, 1228.

Regi Franciæ, salutem.

Literas serenitatis vestræ per fratrem Radulfum nobis transmissas [recepimus],[1] quibus nobis significastis quod interceptiõnes factas hominibus de S. Milione juxta formam treugarum faceremus emendari.

The compensation to the men of St. Milio shall be paid through the master of the Temple.

Nos autem, intellectis literis vestris, licet prius dedissemus in mandatis senescallo nostro Wasconiæ quod de interceptionibus illis satisfaceret, nec id fecit sicut ei injunximus, parati fuimus prædicto [nuncio][2] vestro committere centum quinquaginta libras triginta solidos sterlingorum, loco sexcentarum librarum centum et octodecim solidorum Turonensium, quos prædicti homines de S. Milione debuerant pro damnis suis recepisse. Cum vero non auderet frater prædictus propter viarum pericula pecuniam illam recipere, ad vos deferendam, versus fratrem A[imericum] magistrum militiæ Templi in Angliam procuravimus quod

---

[1] *recepimus*] not in MS. | [2] *nuncio*] not in MS.

pecuniam illam salvo deferri faciet Parisios ad fratrem Johannem de Milly, liberandam ibidem cui vel quibus volueritis.

We trust you will grant equal redress to our subjects.

Cum igitur parati fuerimus ea quæ ex parte nostra et nostrorum intercepta sunt gratanter emendare, et treugam inter nos captam firmiter observare, vos attentius rogamus quatenus de interceptionibus factis nobis et nostris, tam de morte hominum quam aliis, sicut commodius poterunt emendari, eadem facilitate nobis et nostris satis fieri, et treugam ipsam ex parte vestra observari faciatis, ballivis Pictaviæ et aliunde dantes in præceptis, quod certis die et loco quos competentes ad hoc provideant, et prædicto senescallo nostro Wasconiæ scire faciant interceptiones factas nobis et nostris coram eodem senescallo, et in præsentia dilecti clerici nostri B[ernardi] latoris præsentium, quem ad partes illas occasione prædicta transmisimus, vice versa competenter curent emendare. Mandavimus autem eidem senescallo quod ex quo per prædictos ballivos vestros certus fuerit de prædictis die et loco ad emendas prædictas recipiendas, sicut prædictum est, prædictis ballivis vestris occurat. Teste apud Muntgumery vicesimo primo die Septembris.

Eodem modo scribitur reginæ Franciæ quod ad hoc laborare veli[t], et scribitur senescallo Wasconiæ quod modo prædicto scribitur regi et reginæ Franciæ, et mandatur ei quod ex quo prædicti ballivi de prædictis die et loco ipsum certificaverint ad emendas prædictas recipiendas, illuc accedat provisurus quod super damnis domino regi et suis illatis competens pro posse suo fiat emenda, coram ipso et in præsentia prædicti Bernardi, et quid super emendis illis factum fuerit per ipsum Bernardum in redditu suo dominum regem certificet. Teste ut supra.

CCLXXIX.

Raymond VII., Duke of Narbonne, and Count of Toulouse, to Henry III.

(Royal Letters, No. 890.)

Nov. 12, 1228?

Excellenti semperque reverendo domino, et consanguineo, et amico carissimo, Henrico Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, comiti Andegaviæ, R[aimondus] eadem gratia dux Narbonensis, comes Tholosæ, Marchiæ, Provinciæ, salutem, et paratam ad ejus beneplacita voluntatem.

I have applied in vain to your brother for help. His council is divided.

Celsitudini vestræ tenore præsentium innotescat, quod confestim cum rex Franciæ recessisset a partibus nostris, direximus iter nostrum versus comitem Ricardum fratrem vestrum consanguineum nostrum, eundem suppliciter deprecantes ut . . . . . et restitutionem terræ nostræ . . . . . suum præstaret patrocinium et juvamen. Rex enim Franciæ . . . . . ilem munitionem dimiserat in partibus nostris. Quod quia patrocinium et juvamen nobis non præstitit, vobis conquærendo ostendimus, et plurimum admiramur.

Noverit præterea dominatio vestra quod consiliarii comitis Ricardi consanguinei nostri discordes sunt, et ad diversa trahunt: unde ipsius curia multipliciter est varia et divisa. Et quia nos honorem vestrum et promotionem tanquam nos ipsos diligimus, dilectionem vestram et consanguinitatem, de qua plenissime confidimus, precibus quibus possumus deprecamur, quatenus talem virum mittatis ad curiam fratris vestri qui sit potentior aliis, et qui comiti Ricardo fratri vestro in consiliis et regimine curiæ suæ possit plenius providere; mandantes nihilominus fratri vestro ut ipse suum nobis impartiatur consilium, patrocinium et auxilium, prout inter nos et vos et ipsum est in conventionibus et in pactis.

Et quoniam vobis omnia per literas non possumus explicare, dilectum ac fidelem nostrum R. Blamardi ad

excellentiam vestram duximus transmittendum, per quem vobis statum nostrum et nostram signamus voluntatem . . . . fidem habeatis plenissimam tanquam nobis: rogantes vos attentius quatenus statum vestrum et voluntatem . . . omnia quæ nobis significanda noveritis per eundem, si placet, cum festinantia remandetis. Datum apud Marmad . . . . in crastino Beati Martini.

CCLXXX.

Master Philip de Arden to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 711.)

About Dec. 1228.

Reverendissimo patri et domino in Christo carissimo Radulpho, Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis Angliæ cancellario, magister Philippus de Ardena, salutem, et tam debitum quam devotum in omnibus famulatum.

I have had an interview with the pope about the see of Canterbury

Noverit paternitas vestra, quod cum in adventu meo ad curiam negotium Cantuariense plene exposuissem domino papæ, antequam aliud mihi responderet quæsivit an multum placeret domino regi quod factum fuit circa negotium Dunelmense. Cui respondi quod bene placuit eidem domino regi cassatio magistri W[illelmi], sed valde motus fuit quod aliquis debuit ibi in episcopum promoveri, assensu suo irrequisito, etsi de fratre suo deberet fieri talis ordinatio.

His et aliis intellectis, quæsivit quem vellet rex in ecclesia Cantuariensi promoveri, si monachus cassatus esset. Nominavi vos, alia tamen persona prænominata, super qua quid esset responsum non scribo. De persona vero vestra dixit se non habere notitiam vestram. Cui respondi quod eratis ille pro quo dominus Coventrensis servivit, cum idem dominus papa esset in

minori officio constitutus. Qui dixit, Non recolo. Tandem cum eidem exposuerim conditionem vestram, mores, scientiam, probitatem, dilectionem quam habetis erga ecclesiam et devotionem, expresse asserui me ignorare hominem huic officio adeo idoneum, habita consideratione ad devotionem sedis apostolicæ et utilitatem ecclesiæ Anglicanæ, necnon totius regni; super quo pro voluntate mea responsum recepi. Postmodum vero, cum idem factum una cum quibusdam aliis domini regis negotiis coram domino papa in præsentia cardinalium proposuerim publice, benignum recepi super dicto facto responsum, per quod certus[1] sum quod, nisi tales miseritis qui contrarium procurent, dictum negotium procedet secundum modum provisum coram domino rege in recessu meo ab eo. Et bene volo vos scire quod non solum jam habetis gratiam in conspectu domini papæ, immo fere in conspectu omnium cardinalium.

The so-called archbishop elect has been here.

Ceterum sciatis quod die Dominica ante festum B. Clementis intravit monachus qui se gerit electum Cantuariensem curiam, qui cum se vellet cum suis repræsentare conspectu domini papæ, intravi cum eo, ut scirem quæ proponeret. Cum vero videret dominus papa me intrare cum eis, ridendo quæsivit si vellem habere cucullam. Cui respondi quod nolui cucullam, sed volui in ecclesia Cantuariensi bonam habere præbendam, cum per monachos confundatur illa ecclesia. Quibus recedentibus, remansi cum domino papa exponens eidem, quantam utilitatem consequeretur universalis ecclesiæ si amotis monachis poneret ibi canonicos seculares, prout proposuit dominus Innocentius facere. Quibus auditis, quæsivit qualiter possunt tot monachi a loco illo amoveri. Cui respondi quod plures fuerunt in Anglia domus religiosæ ordinis illius, in

I urged the establishment of secular canons at Canterbury.

[1] *certus*] c^{o}tūs, MS.

quibus poterunt collocari qua . . . . monachi isti, et locus eis assignari posset cum sufficienti exhibitione de eadem ecclesia, quoad viverent, ubi competentius Deo possunt famulari quam in dicta ecclesia . . . . . fere nulla ubi inveniatur districtio inter monachos et mulieres de civitate. Ad quod credo quod bene posset induci, si sint qui sollicite ad hoc instant. Unde cum dicti monachi frequenter instarunt ut audientiam haberent, et nunquam tantum potuerunt facere ut eis audientiam concederetur, nec unquam ad papam intrare potuerint, quin essem cum eis; quod multum habuit pro bono dominus papa, cum nihil in præsentia mei ausi essent dicere, nec possunt habere audientiam coram fratribus.[1]

About the secret loan, I have obtained a bull. Secrecy is essential.

Præterea de facto secreto domini nostri super mutuo contra . . . ., sciatis quod dominus papa fecerit me jurare, antequam illud mihi commisisset, quod secrete illud tractarem; super quo habeo literas suas bullatas, prout alias vobis scripsi. Vult enim quod dictum procedat negotium, dummodo videat domino nostro ex hoc provenire emolumentum. Super quo sciatis me ad plenum certificari, ut sine moræ dispendio hoc eidem valeam nunciare post adventum meum ad vos. Secretissimum tamen illud negotium teneatis, quousque ad vos veniam, quod per gratiam Omnipotentis erit quam citius potero post adventum nunciorum vestrorum ad curiam. Qualiter super his et super facto mercatorum qui consueverunt trahere eos[2] de regno nostro in Franciam, et super aliis factis domini mei me habuerim, novit Altissimus. Valete in Domino.

---

[1] *Unde . . . fratribus*] So MS., but the sentence is imperfect.

[2] *eos*] doubtful in MS.

CCLXXXI.

A Justice Itinerant [to Hubert de Burgh, Justiciar ?].

(Royal Letters, No. 317.)

About 1228?[1]

Domino suo salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

I should be glad to be excused from going further on circuit.

Dominationi vestræ, omni qua possumus affectione, supplico, quatenus mihi vestro penitus consilium vestrum per latorem præsentium significare velitis, si consulatis et velitis ut ulterius itinerem cum domino M[artino] de Pateshulle, quam in partibus Eboracensibus; pro certo scientes, quod si ulterius cum eo itinerem, valde tediosum erit mihi, tum propter graves expensas, cum propter laborem immoderatum. Dictus enim dominus M[artinus] fortis est, et in labore suo ita sedulus et assuetus, quod omnes socios suos, et maxime dominum W[illelmum] de Ralege et me, labore tediosissimo jam reddidit affectos. Nec mirum, quia incipit in ortu solis quotidie laborare, nec cessat usque ad noctem. Nec dubitetis quin in omnibus et per omnia sim paratus vestrum pro posse meo exsequi mandatum, etiam si mihi cedere debet ad damnum et gravamen. Præterea noverit excellentia vestra, quod de novo præsentatus sum ad quandam ecclesiam in comitatu Eboracensi, et bene mihi sedet, quia est prope alium redditum meum, et dominus archiepiscopus jam inde mihi commisit custodiam; et valet ad æstimationem archiepiscopi viginti libras. Unde dominationi vestræ supplico, quatenus ita efficax consilium apponere velitis ad impetrandam dispensationem ad opus meum,

---

[1] Martin Pateshulle was made dean of St. Paul's in 1228, and died in the February following. On the other hand, William of Raleigh is not mentioned as a judge before 1228, when fines were levied before him. The list of justices itinerant for that year is wanting.

saltem ad beneficium ad quod præsentatus sum, ut vobis de me servire valeam quoad vixero. Ego siquidem proposui mittere proprium nuntium meum ad hoc instans Natale Domini ad curiam Romanam, per consilium et auxilium vestrum. Unde, si placet, voluntatem vestram super prædictis mihi vestro significare dignemini. Valeat dominus meus per tempora longissima.

CCLXXXII.

Henry, Duke of Lorraine, to Henry III.

(Royal Letters, No. 888.)

Serenissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, H[enricus] dux Lotharingiæ suus fidelis, salutem, et tam paratum quam debitum in omnibus obsequium. Oct. 1228–March 1229.

Scire vos cupimus quod nuntio regis Boemiæ nobis insinuante intelleximus, quod dominus imperator filiam Soldani Babilonis cum quinquaginta nobilibus domicellabus jam Christianatis duxit in uxorem; et totam terram quam unquam Christiani habebant dicto domino nostro imperatori restituit. Condictum est etiam inter eos quod per residuum terræ ipsius Soldani ecclesia Romana suos secure transmittet legatos et prædicatores, qui infideles, si esse potest, ad fidem convertent Catholicam. Super istis et talibus rumoribus habuit dictus rex literas domini imperatoris patris sui; et nos, sicut dictus nuncius nobis intimavit, super eisdem literas et nuntios domini imperatoris sumus habit[uri]. Quod si contingeret, quicquid novi nobis occurreret vobis significaremus. The emperor is said to have married a daughter of the Sultan of Cairo.

CCLXXXIII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 13 Hen. III., memb. 9.)

Feb. 13, 1229.

Henricus, Dei gratiæ rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ, Aquitaniæ, et comes Andegaviæ, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We have taken into our protection those citizens of Bourdeaux who adhered to Henry Trubleville.

Sciatis quod suscepimus in amorem nostrum, et protectionem et defensionem nostram, dilectos et fideles nostros Arnulphum de la Lande, Arnulphum Lamberti, Petrum Lamberti, Reymundum Brun, Rustengum de Solio, Bernardum de Acre, Willelmun Rustany, Ruffatum Beger, Amauvinum Waylans, Reymundum Cristian, Reymundum le Muneer, Reymundum de Cambus, cives nostros Burdegaliæ, et imprisios suos, tam milites, quam burgenses, infra civitatem et extra civitatem, qui in commotione et perturbatione civitatis nostræ Burdegaliæ fideliter et firmiter adhæserunt dilecto et fideli nostro Henrico de Trublevill senescallo nostro Wasconiæ, et consilium et auxilium efficaciter impenderunt ad prædictam perturbationem, ad fidem et honorem nostrum et ad salutem prædicti senescalli nostri, sedandam et pacificandam. Quare volumus et præcipimus quod prædictus senescallus noster, vel quicumque pro tempore fuerit senescallus noster Wasconiæ, teneatur prædictis civibus nostris et imprisiis suis ad faciendum eis auxilium et consilium, ad commodum, fidem, et honorem nostrum, sicut prædictus Henricus eis tenebatur. Concessimus etiam eisdem civibus et imprisiis suis prædictis quod de illis qui fuerunt contra prædictum senescallum nostrum in perturbatione prædicta nullas emendas capiemus, sine consilio prædictorum civium et imprisiorum suorum. In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes. Teste rege apud Westmonasterium, decimo tertio die Februarii.

CCLXXXIV.

Henry III. to the Sheriff of Rutland.

(Rot. Pat. 13 Hen. III., memb. 9 in dorso.)

Rex, vicecomiti Rotelandiæ, salutem.

Præcipimus tibi quod sine dilatione convenire facias coram te, ad diem competentem et locum, omnes forestarios et regardatores balliæ tuæ, ad regardum faciendum in eadem ballia tua, ante adventum capitalis justiciarii forestæ nostræ in partes illas. Et loco regardatorum qui mortui sunt vel infirmi, alios eligi facias de comitatu tuo, ita quod duodecim sint in quolibet regardo, et nomina eorum imbrevientur. Debent autem forestarii jurare, quod ducent duodecim milites electos per totam balliam suam, ad videndum omnes transgressiones quæ exprimuntur in scripto capitulorum quod tibi mittimus, et hoc non dimittent pro aliqua re. Debent etiam milites jurare quod facient regardum secundum formam capitulorum prædictorum, et quod ibunt sicut forestarii illos ducent ad prædicta videnda. Et si forestarii noluerint vel nescierint illos ducere, vel aliquod forisfactum concelare voluerint, quod ipsi milites non dimittent pro illis, quin forisfactum illud videant et imbreviari facient, et hoc pro nulla re dimittent. Hoc autem breve et capitula prædicta conscribantur et mittantur in quolibet regardo; ita quod regardatores secundum formam prædictorum capitulorum possint operari. Mandavimus autem forestariis et regardatoribus balliæ tuæ, per literas nostras quas ad te mittimus, quod ad mandatum tuum sic faciant. Tu igitur prædicta prædicto modo exsequi non omittas; ita quod regardum fiat ante octavas Paschæ anno regni nostri decimo tertio. Teste rege apud Westmonasterium vicesimo primo die Februarii, anno eodem.

Feb. 21, 1229. Summon the foresters of your jurisdiction to make their returns before our chief justiciar.

CCLXXXV.

Henry III. to the Foresters of Rutland.

(Rot. Pat. ut supra.)

Feb. 21, 1229.

Rex, forestariis et regardatoribus per comitatum Roteland constitutis, salutem.

You are required to make your returns according to the instructions contained below.

Mandavimus vicecomiti Roteland quod sine dilatione vos coram se convenire faciat, ad faciendum regardum in ballia sua, ante adventum capitalis justiciarii forestæ nostræ in partes illas, et loco regardatorum qui mortui sunt vel infirmi alios eligi faciat, ita quod duodecim sint in quolibet regardo, et nomina illorum imbrevientur. Jurabitis autem vos forestarii et regardatores, quod inde operabimini, sicut plenius exprimitur in literis nostris, et scripto capitulorum quæ prædicto vicecomiti misimus. Vobis igitur mandamus quod hæc omnia quæ ad vos pertinent secundum prædicta, ad mandatum ipsius vicecomitis exsequamini diligenter; ita tamen quod regardum illud fiat ante octavas Paschæ anno regni nostri decimo tertio. Teste ut supra.

Eodem modo scribitur vicecomitibus et regardatoribus in comitatibus Huntendoniæ, Essexiæ, Surriæ, Berkesiræ, Suthamptoniæ, Wiltesiræ, Sumersetiæ, Dorsetiæ, Devoniæ, Gloucestriæ, Herefordiæ, Wigorniæ, Staffordiæ, Salopiæ, Oxoniæ, Bukesiræ, Northamptoniæ, Lincolniæ, Notinghamiæ, Derebesiræ, Leicestriæ, Eboraci, Norhumbriæ, Cumbriæ.

Videnda sunt omnia assarta facta in foresta, post principium secundi anni primæ coronationis domini Henrici regis filii Johannis regis, et æstimanda per numerum acrarum, et inquirendum quis illa fecerit et quis modo ea teneat, et quo blado imbladata fuerint, et si modo imbladata non fuerint inquirendum quo blado inbladata fuerint post principium secundi anni primæ coronationis dicti regis Henrici, sive post ulti-

mum regardum post tempus prædictum factum. Et imbladatio hivernagii scribatur per se et imbladatio tremesii scribatur per se, et inquirendum de cujus feodo fuerint, et ad quam villam pertineant. Et essarta quæ facta fuerunt ante ultimum regardum factum post principium secundi anni primæ coronationis prædicti regis Henrici scribantur per se, et illa quæ facta fuerunt postea scribantur per se. Item videndæ sunt purpresturæ veteres et novæ factæ post principium secundi anni primæ coronationis prædicti regis Henrici, ubicumque factæ fuerint, sive in bosco sive extra boscum, sive in landis, brueris, mariscis, turbariis, et glebis, qualicumque modo occupatæ fuerint, nisi sit molendinum, vivaria, stagna, marlera, vel fossatum extra coopertum forestæ, quæ facta fuerunt post confectionem cartæ domini regis de libertatibus forestæ; et veteres scribantur per se, et novæ per se, et quis teneat.

Item videndæ sunt omnes purpresturæ de terra arabili extra coopertum forestæ in terra arabili, factæ post confectionem cartæ domini regis de libertatibus forestæ, et æstimandæ per numerum acrarum, et videndum quo blado modo imbladatæ fuerint; et si modo imbladatæ non fuerint, inquirendum quo blado imbladatæ fuerint, post tempus prædictum, et quis ea tenet, et ad quam villam pertineant, et scribantur per se.

Item videnda sunt omnia vasta boscorum, tam nova quam vetera, facta post principium secundi anni primæ coronationis prædicti regis Henrici, et inquirendum quis ea fecerit, et quis modo ea teneat, et de cujus feodo sint, et quorum bosci fuerint, et ad quam villam pertinent, et vetera scribantur per se, et nova per se.

Et videndi sunt dominici bosci domini regis, et quilibet ceppus de quercu et de fago factus post principium secundi anni primæ coronationis prædicti regis Henrici, sive post ultimum regardum, si quod postea factum fuerit, debet diligenter nominari et per se

scribi ; et inquirendum utrum bosci deteriorati fuerint de subbosco vel exbrancatura, et deterioratio subbosci et exbrancatura scribatur per se.

Simili modo videndæ sunt dominicæ hayæ et chaciæ domini regis, ubi nemo communicat, utrum fuerint custoditæ de herbagio et aliis sicut debent custodiri, et scribatur per se.

Omnes purpresturæ et omnia essarta et vasta facta in dominicis domini regis videantur, et imbrevientur eodem modo quo solebant fieri ante confectionem cartæ domini regis de libertatibus forestæ concessis probis hominibus Angliæ.

Videndæ sunt etiam aeriæ osturorum et espervariorum et falconum, in quibus boscis fuerint, et quis ea habuerit et de jure habere debuerit et consueverit, et scribatur per se.

Item videndæ sunt forgiæ et mineræ, in cujus feodo fuerint in foresta, sive in dominico domini regis, sive extra dominicum, et inquirendum quales consuetudines et redditus reddant, et quis ea habuerit et de jure habere debuerit et consueverit, et ex quo tempore inceptæ fuerint, et scribantur per se.

Item videndi sunt portus in quibus applicant naves vel batelli ad exportandum maremium vel buscam de forestis, si quis fuerit de novo fuerit[1] tempore regis Henrici primi, quis eum fecerit vel maeremium vel buscam asportaverit, et per quem et in cujus feodo fuerit, et scribatur per se. Item videndum est de melle si fuerit in foresta, quis illud habuerit et de jure habere debuerit, an dominus rex an alius. Item milites debent attente inquirere in itinere suo quis habuerit arcus vel sagittas, vel balistas, vel brachettos, vel leporarios, vel aliquid aliud ingenium ad malefaciendum domino regi de bestiis suis.

[1] *si . . . fuerit*] So MS.

CCLXXXVI.

Henry III. to the Sheriff of Lancaster.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 14.)

Vicecomiti Lancastriæ, salutem.

Ostenderunt nobis homines nostri de ballia tua, qui vocantur Walenses Banastres, quod nunquam aliquo tempore talliari solent, sed cum talliaremus dominica nostra, si requisiti essent a prædecessoribus nostris et a nobis, auxilium iis et nobis de voluntate sua faciebant ; quod magis nobis asserunt cessurum ad commodum, quam si eos per vicecomitem nostrum talliaremus, sicut jam eos talliasti ad viginti marcas, occasione præcepti nostri quod tibi inde fecimus. Et ideo tibi præcipimus quod tallagium illud ponas in respectum, usque in unum mensem a die Paschæ anno regni nostri decimo tertio, et ad eundem terminum faciatis venire usque Westmonasterium duodecim de discretioribus et legalioribus hominibus ex ipsis Walensibus, ad ostendendum quo warranto clamant immunitatem illam, et ad audiendum voluntatem nostram. Teste, ut supra. [Rege, apud Wyntoniam, xv° die Martii.]

March 15, 1229. Send twelve of the Banaster Welshmen to show why they claim immunity from tallage.

CCLXXXVII.

Henry III. to Louis IX.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 13 in dorso.)

Domino et consanguineo Ludovico, Dei gratia regi Francorum illustri, Henricus eadem gratia rex Angliæ, etc., salutem.

April 1, 1229.

Super interceptionibus et injuriis gentibus vestris contra formam treugarum inter vos et nos captarum illatis, quas eis emendari vestra postulavit serenitas,

We pray you to redress injuries

done contrary to our truce, as we have done.

dominationi vestræ significamus quod semper ad hoc fuimus et sumus parati, quod manifeste ex eo patet, quoniam interceptiones gentibus vestris factas, de quibus ad nos aliqua delata est querela, emendari fecimus, nec tamen alicui de nostris super interceptionibus eis irrogatis hucusque aliquæ factæ sunt emendæ. Rogamus igitur serenitatem vestram, ut emendas secundum formam treugarum prædictarum inprisiis et gentibus nostris fieri faciatis. Mittemus autem in brevi ad partes vestras nuntios nostros, ad emendas gentibus vestris faciendas, et ad emendas nos et nostros contingentes recipiendas. Vos vero, si placet, ad dictarum emendarum tractatum talem ipsis nuntiis nostris locum assignare velitis, qui eis merito non debeat esse suspectus, et ad quem sine periculo corporum vel rerum sibi et suis securus pateat accessus. Teste rege apud Merleberge, primo die Aprilis.

CCLXXXVIII.

Instructions to Commissioners employed to negotiate a Peace with France.

(Royal Letters, No. 917.)

April 1229 ?

Prima propositio. In primis proponatur quod omnes terræ transmarinæ reddantur regi Angliæ præter Normanniam, et de Normannia retineatur ad opus regis unus episcopatus vel duo, ad transitum habendum ad terras prædictas ; scilicet episcopatus Albricensis et Constanciensis.

Secunda propositio sic. Quod eadem forma servetur de terris prædictis et de Normannia, excluso prædicto transitu.

Tertia propositio sic. Si formæ prædictæ possint emendari per maritagium inter reges et sorores suas, emendentur sicut melius viderint expedire, vel per unum maritagium tantum, vel per duo maritagia.

Quarta propositio. Si nulla istarum formarum acceptetur, remaneat Normannia in perpetuum, et terræ subscriptæ dentur maritagium cum sorore regis Angliæ; scilicet, Andegavia citra Ligerim, et tota Cenomannia, ita quod si habeat heredem remaneat heredi, et si non habeat heredem revertatur ad regem Angliæ. Et si non potest sic fieri, suppleatur per nuntios.

Quinta. Si aliqua istarum formarum poterit emendari per denarios, emendetur per denarios.

CCLXXXIX.

Henry III. to the Keeper of his Ships and the Bailiffs of Portsmouth.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 9.)

Rex Jeremiæ custodi magnæ navis et galearum, et ballivis portus de Portesmuth, salutem. May 31, 1229?

Mandamus vobis quod faciatis habere Henrico de Trublevill senescallo nostro Wasconiæ, eunti ad partes Wasconiæ, duas bonas galeas, de galeis nostris quæ sunt in portu de Portsmuth, cum omnibus armamentis earundem galearum, et si forte armamenta ipsa non sufficiant, id quod defecerit in illis suppleri faciatis de armamentis aliarum galearum, quantum necesse fuerit, ut in anchoris, et fimeneo, et in aliis necessariis. Teste, ut supra. Let H. de Trubleville have two good galleys.

[Rege, apud S. Albanum xxxj° die Maii, anno regni regis decimo tertio.]

CCXC.

Henry III. to Richard de Burgh, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 8.)

June 18, 1229.

Rex Ricardo de Burgo, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

We have granted to the citizens of Dublin the perpetual privlege of electing a mayor annually.

Sciatis quod concessimus civibus nostris Dubliniæ, quod elegant singulis annis de se ipsis majorem in perpetuum, et in fine anni ipsum amoveant, et alium substituent vel eundem, si voluerint, retineant, sicut plenius vobis constare poterit per cartam nostram, quam eis inde fieri fecimus, et quam vobis exhibebunt. Et pro hac concessione nostra prædicti cives nos quietos clamaverunt de trecentis et duodecim libris, quas duodecim cives nostri Dubliniæ pro universitate totius civitatis Dubliniæ commodaverunt H[enrico] quondam archiepiscopo Dubliniæ, tempore quo idem archiepiscopus fuit justiciarius noster Hiberniæ, ad negotia nostra expedienda in expeditione contra H[ugonem] de Lascy, ad indemnitatem et defensionem nostram terræ nostræ Hiberniæ, quando ultimo in partes illas venerat ad guerram contra nos movendam. Ita tamen quod prædicti duodecim cives Dubliniæ, qui prædictam pecuniam dicto archiepiscopo commodaverunt, literas ipsius archiepiscopi quas habuerunt de prædictis trecentis et duodecim libris eis reddendis, nobis per manus vestras præ manibus reddent, antequam majorem sibi eligant, ut prædictum est.

Insuper etiam concessimus prædictis duodecim civibus, ad indemnitatem eorum qui prædictam pecuniam prædicto archiepiscopo commodaverunt, pro universitate civitatis prædictæ, occasione prædicta, quod prædicta pecunia assideatur per totam universitatem civitatis Dubliniæ, secundum facultates singulorum, per sacramentum proborum et legalium hominum ejusdem civitatis, ita

quod singuli illorum duodecim recipiant de prædicta universitate quantum mutuo dederunt prædicto archiepiscopo pro eadem universitate, computata singulis eorundem duodecim portione sua quæ eos contingit de eodem tallagio, secundum facultates illorum.

Et ideo vobis mandamus quod ex quo receperitis a prædictis duodecim civibus literas ipsius archiepiscopi de prædictis trecentis et duodecim libris quas eodem archiepiscopo commodaverunt, et tallagium prædictum in civitate prædicta fuerit assisum, et prædictis duodecim civibus de eadem pecunia satisfactum est, sicut prædictum est, tunc permittatis prædictos cives nostros majorem sibi singulis annis eligere, et in fine anni ipsum amovere et alium substituere, vel eundem, si voluerint, retinere. Teste me ipso apud Hereford, xviij° die Junii.

CCXCI.

Henry III. to the Sheriff of Northampton.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 8 in dorso.)

Rex vicecomiti Norhamtoniæ, salutem.

July 5, 1229. Order all alien merchants to leave England before July 22.

Præcipimus tibi quod statim, visis literis istis, per totam balliam tuam clamari faciatis et prohiberi, ne quis mercator extraneus de cujuscumque terra fuerit, qui non sit de terra et potestate nostra, moram faciat cum rebus et catallis et mercandisis suis in terra vel potestate nostra Angliæ, ultra instans festum Sanctæ Mariæ Magdalenæ, anno regni nostri decimo tertio; et quod infra terminum illum quilibet mercator alienigena, qui non sit de terra et potestate nostra, cum rebus et mercandisis suis a terra et potestate nostra Angliæ exeat, sicut se ipsos res et catalla et mercandisas suas velint indemnes conservari, et ne ad eorum corpora, res, et catalla, et mercandisas suas, si ultra

terminum illum in terra sive potestate nostra Angliæ contra hanc prohibitionem nostram inveniantur, nos capere debeamus. Teste rege apud Witteneiam, quinto die Julii.

Eodem modo scribitur omnibus vicecomitibus Angliæ; et vicecomiti Londoniæ; ballivis Wintoniæ, Cantuariæ, Exoniæ, Suhamtoniæ, Oxoniæ, Bristolliæ, Lenniæ, Stamfordiæ, Norhamtoniæ, Leicestriæ, Lincolniæ, Wigorniæ, Gloucestriæ, Norwici, Herefordiæ.

CCXCII.

Henry III. to the Bailiffs of Dunwich.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 7 in dorso.)

July 17, 1229. Prohibit all ships belonging to your ports from sailing until further orders.

Rex, ballivis suis de Dunewic, salutem.

Sciatis quod treugæ, quæ captæ fuerunt inter nos et regem Franciæ, terminabuntur in instanti festo Sanctæ Mariæ Magdalenæ, anno regni nostri decimo tertio, et quod plures galeæ et bargiæ, sicut pro certo didicimus, jam sunt per costeram maris de tota potestate regis Franciæ, paratæ ad capiendum et deprædandum naves de potestate nostra, ad quascumque partes se transferre voluerint. Et ideo vobis mandamus quatenus statim, visis literis istis, clamari faciatis et firmiter prohiberi per totam villam de Dunewic, quod nulla navis quæ sit de portu vestro, a susceptione literarum istarum a portu vestro exeat ad transfretandum ad partes transmarinas, donec aliud mandatum a nobis susceperit; nec permittatis quod aliqua alia navis de terra nostra, quæ non sit de portu vestro, exeat de eodem portu, nisi prius bonam vobis fecerit securitatem quod se alibi non transferet, nisi ad portum a quo exivit, et quod inde non recedet, donec aliud inde præceperimus. Omnes autem alias

naves quæ sunt in portu vestro, vel venient ad portum vestrum de cujuscumque terra fuerint, sive de Wasconia sive aliunde, arrestari faciatis, ita quod a portu vestro non exeant, donec aliud inde præceperimus. Teste rege apud Westmonasterium xvij° die Julii.

Eodem modo scribitur ballivis Winchelese, Heth, Dovre, Sandwic, Rumenhal, Hasting, Sorham, Suhampton, Sefford, Pevenese, Portesmuh, Gipewic, Jernemuth, Lenn.

CCXCIII.

Henry III. to the Mayor and Sheriffs of London.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 6 in dorso.)

July 25, 1229. All alien merchants, except French, may remain in England.

Rex, majori et vicecomitibus Londoniæ, salutem.

Præcipimus vobis quod, non obstante præcepto nostro generali, quod vobis et aliis ballivis in terra nostra nuper fecerimus de mercatoribus extraneis qui non sunt de terra et potestate nostra, quod a terra nostra Angliæ exirent, cum rebus et mercandisis suis, ita quod ultra festum S. Mariæ Magdalenæ proximo præteritum moram non facerent in terra nostra Angliæ, permittatis omnes mercatores extraneos, qui non sunt de dominio et potestate regis Franciæ, licet ultra terminum prædictum moram fecerint in terra nostra, sine occasione et impedimento cum rebus et mercandisis suis a terra nostra exire et recedere, ita quod nulli prædictorum mercatorum occasione prædicti præcepti ullum[1] faciatis vel fieri permittatis damnum aut gravamen. Teste rege apud Norhamtoniam xxv° die Julii.

---

[1] *ullum*] ullam, MS.

CCXCIV.

Henry III. to the Sheriff of Dorset.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 6 in dorso.)

July 26, 1229.

Rex vicecomiti Dorsetiæ, salutem.

Take security of all ships in your jurisdiction, that they will be at Portsmouth on Sept. 29.

Mittimus ad partes tuas Galfridum de Lucy, ad eundum una tecum per omnes portus balliæ tuæ, et arrestandum omnes naves inventas in eisdem portubus, et ad capiendum bonam et sufficientem securitatem de magistris navium illarum, quod erunt cum eisdem navibus apud Portesmuth, ad festum S. Michaelis proximo instantis, parati ire in servitium nostrum quo præceperimus. Et ideo tibi præcipimus quod, una cum ipso Galfrido, ad dictos portus cum summa festinatione in propria persona accedas, et dictas naves in eis inventas simul arrestetis, et quod erunt apud Portesmuth ad prædictum terminum bonam et sufficientem securitatem capiatis. Omnes autem naves in portubus illis inventas, et quot equos singulæ earum deferre valeant, et nomina magistrorum illarum navium distincte et aperte faciatis imbreviari, ita quod unum scriptum inde penes te retineas, et ipsi Galfrido remaneat aliud. Teste rege apud Hecham xxvj° die Julii.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Norfolciæ, Suffolciæ, et Essexiæ, de se et Thoma de Hemmegrave; Lincolniæ, de se et Johanne de Baiocis; Kanciæ et Sussexiæ, de se et Roberto de Aubervill; Suhamptoniæ et Dorsetiæ, de se et Galfrido du Lucy; Devoniæ et Cornubiæ, de se et Rogero de la Such.

CCXCV.

Henry III. to Ralph, Earl of Chester and Lincoln.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 6 in dorso.)

July 27, 1229.

Rex, dilecto et fideli suo R[adulfo], comiti Cestriæ et Lincolniæ, salutem.

Sciatis quod de mandato quorundam amicorum nostrorum de partibus transmarinis, et de consilio comitum et baronum nostrorum Angliæ, firmiter proposuimus, auctore Domino, transfretare, ita quod a die S. Michaelis in quindecim dies erimus apud Portesmuth, prompti et parati naves nostras ascendere. Et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes in fide qua nobis tenemini, quatenus, sicut nos et honorem nostrum pariter et vestrum diligitis, sitis ad nos prædictis die et loco te vicesimo militum, ita parati equis et armis ad transfretandum cum corpore nostro, quod grates vobis inde scire debeamus. Teste me ipso apud Sanctum Neotum xxvij° die Julii.

Be at Portsmouth with your knights on Oct. 14.

Eodem modo scribitur comitibus et baronibus, et episcopis et abbatibus, de habendo ibi servitio suo.

CCXCVI.

Henry IV. to the Sheriff of Berks.

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 4 in dorso.)

Rex vicecomiti Berkesiræ, salutem.

Sept. 17, 1229.

Scias quod erimus, auctore Domino, apud Portesmuth a die S. Michaelis in quindecim dies, anno regni nostri decimo tertio, cum exercitu nostro, parati ad transfretandum. Et ideo tibi præcipimus quod, visis literis istis, clamari faciatis per totam balliam tuam, quod omnes mercatores victualium veniant usque Portesmuth cum victualibus suis, videlicet pane, vino, cervisia, carnibus, feno, avena, et omni alio genere victualium; et firmiter prohibeas quod nullum mercatum teneatur in ballia tua, quamdiu fuerimus in partibus prædictis, expectando opportunitatem transfretandi. Teste rege apud Cantuariam xvij° die Septembris.

Take measures for securing provisions for our army while at Portsmouth.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Surreiæ, Sussexiæ, Suhamptoniæ, Somersetiæ, Dorsetiæ, et Wiltesiræ.

CCXCVII.

Henry III. to . . . . . .

(Rot. Claus. 13 Hen. III., memb. 1 in dorso.)

. . . . . ., salutem.

Oct. 26, 1229. We have postponed our sailing until after Easter.

Sciatis quod cum fuissemus apud Portesmuth, a die S. Michaelis in quindecim dies parati ad transfretandum sicut firmiter proposueramus, venit illuc ad nos comes Britanniæ . . . . . nobis fecit ibidem de Britannia tenenda de nobis. Cumque de transfretatione nostra inter comites et Barones nostros longus haberetur tractatus, tandem per consilium prædictorum . . . . . anum, distulimus passagium nostrum usque ad instans clausum Pascha, anno regni nostri quarto decimo ; unde non oportet quod ad præsens ad nos veniatis in Angliam, sicut vobis prius man . . . . . Domino, indubitanter sumus transfretaturi ad prædictum terminum clausi Paschatis, vobis mandamus firmiter injungentes, in fide qua nobis tenemini, quatenus nullo modo o . . . . . apud Londoniam die Dominica in Ramis Palmarum anno regni nostri quarto decimo,[1] te quinto militum, ita parati equis et armis ad transfretandum cum corpore nostro, quod vobis ad multiplices gratiarum actiones . . . . . Merton xxvj° die Octobris, anno regni nostri decimo tertio[2] . . . . . venirent . . . . . in quindecim dies . . . . . videlicet ;

Walterus de Lascy se quinto.
Hugo de Lascy se quinto.
Walterus de Nideleford se altero.
Mauricius Filius Geroldi se tertio.
Matthæus Filius Griffini se altero.
Philippus de Barr se altero.

[1] *quarto decimo*] xiij°, MS.

[2] *decimo tertio*] xiiij°, MS.

Willelmus de Lascy se altero.
Theobaldus Pincerna se tertio.
Willelmus de Mariscis se altero.
Geroldus de Prendegast se altero.
Willelmus de Wigornia se altero. vel solus bene paratus.
Johannes de Clahull se altero.
Stephano de Heford solus.
Hugo Tyrel se altero.
Petrus de Curcy se altero.
Ricardus de Sancto Michaele solus.
Johannes Filius Thomæ solus.
Geroldus de Rupe solus.
Johannes filius Dormot solus.
David Basset.
Nicholas Parvus.
. . . . . Iweiga et Alano de Galweiga, quod ipsi sint ad eundem terminum cum equis et armis ad transfretandum cum rege.

CCXCVIII.

Henry III. to Brian de l'Isle and other Justices of the Forests.

(Rot. Claus. 14 Hen. III., memb. 20.)

Dec. 15, 1229.

Rex, Briano de Insula et sociis suis, justiciariis de foresta, salutem.

Observe the charter of forests, and summon no one before you by common summons, who does not live within the forests.

Sciatis quod, ad instantiam multorum conquerentium, ad memoriam reduximus quod in carta nostra pridem confecta de libertatibus forestæ, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, prioribus, comitibus, baronibus, et ceteris de regno nostro Angliæ concessis, continetur quod homines manentes extra forestam de cetero non veniant coram justiciariis nostris de foresta per communes summonitiones, nisi sint in placito vel plegii alicujus vel aliquorum qui attachiati sunt propter forestam.

Nos igitur, eo quod libertates per cartam nostram de foresta archiepiscopis, episcopis, etc., et ceteris de regno nostro Angliæ, ut prædiximus, concessas, in animam nostram jurari fecimus eis firmiter tenendas, ac eos volumus eis illæsas conservari; vobis mandamus quod in comitibus in quibus iter facitis, vel adhuc estis itineraturi ad placita forestæ tenenda, nullam fieri faciatis communem summonitionem coram vobis, de aliquibus hominibus manentibus extra forestam, nisi sint in placito vel plegii alicujus vel aliquorum qui propter forestam sunt attachiati, ut prædictum est. Et si quem hominum manentium extra forestam, qui in itinere vestro non fuerit in placito, nec plegius alicujus vel aliquorum qui attachiati sunt propter forestam, coram vobis amerciari fecistis, amerciamentum illud ei remittatis, quia hujusmodi amerciamenta ei penitus remisimus, et volumus quod inde sit quietus, et nullum talem manentem extra forestam, qui non est in placito nec plegio alicujus vel aliquorum qui attachiati sunt propter forestam, de cetero in itinere vestro faciatis amerciari, occasione hujusmodi communis summonitionis vestræ. Teste rege apud Notingham xv° die Decembris.

CCXCIX.

John de Fleg, Sheriff of Hereford, to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 727.)

August 1226–1230.[1]

Venerabili domino suo et patri in Christo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, suus devotus Johannes de Fleg, vicecomes Herefordiæ, salutem, et se ipsum devotum ad obsequia.

[1] That is, between the appointment of the bishop of Chichester to be chancellor and the death of William Marshal.

Excellentiæ vestræ significetur quod Milo Pichard cum pluribus aliis armatis venit de nocte, scilicet in vigilia S. Bartholomæi apostoli, ad domum Walteri de la Hide, ad ipsum capiendum et occidendum, ut dicitur. Et non invenientes ipsum Walterum, ceperunt Nicholaum Secularium, qui ibidem hospitatus fuit illa nocte, et filiam ejus, uxorem Walteri de la Hide, et ipsum Nicholaum et filiam suam fere nudam versus Walliam duxerunt, et de catallis ipsius Walteri ad valentiam centum marcarum, ut dicitur, asportaverunt. Deinde clamor levatus fuit, sequentes eos usque Bredewardin. Ego vero eram illa nocte apud Dunemore, quare nihil audivi de clamore, nec de facto illo, nisi in crastino circa tertiam. Sed dominus Walterus de Clifford, qui illa nocte erat in Hereford, audiens clamorem, secutus fuit eos usque in partes Walliæ, ubi eos vix deliberavit. Ego autem saisivi in manum domini regis terram ipsius Milonis, quam habet ex dote uxoris suæ; et post saisinam illam quam feci venit magister Willelmus de Christi Ecclesia, volens saisire terram illam in manum Comitis W[illelmi] Marescalli, quia terra illa est de feodo de Brekineu, minas mihi et meis inferendo.

Milo Pichard has seized the wife of Walter de la Hide, and her father.

Excellentiæ vestræ etiam significetur, quod pro vero mihi datur intelligi quod ipse magister Willelmus recepit ipsum Milonem in protectione domini sui, et modo est de familia sua; et quod ipse Milo venit Herefordiam cum magistro Willelmo, me absente de Herefordia, ad quendam diem amoris captum inter ipsum Milonem et Nicholaum Secularium et Walterum de la Hide. Et quia adhuc dies amoris captus est inter eos, Nicholas Secularius et Walterus de Hida de nullo alio adhuc conqueruntur, nisi de ipso Milone. Quare per ipsos nec per alios inquirere non possum, qui fuerunt cum ipso Milone ad factum illud faciendum. Et ideo excellentiæ vestræ omni qua possum affectione supplico, quatenus si placeat mihi consilium vestrum significare

dignum ducatis, quid facere debeam de ipso Milone, et de magistro Willelmo, qui sic sustinet ipsum Milonem, et ducit eum per comitatum ad dies amoris inter ipsum et Nicholaum et Walterum me nesciente captos. Valeat sanctitas vestra in Domino.

CCC.

Henry III. to Simon de Montfort.

(Rot. Claus. 14 Hen. III., memb. 12.)

April 8. 1230. We grant you a pension until you receive the earldom of Leicester.

Rex Simoni de Monteforti, salutem.

Noveritis quod Americus de Misternun miles noster, quem ad nos pro negotiis vestris misistis in Angliam, ea quæ fuerunt eidem a vobis injuncta diligenter nobis exposuit. Quibus intellectis, ut in servitio nostro stare velitis, tam in Anglia quam alibi, concessimus vobis quadringentas marcas annuas de scaccario nostro, donec comitatum Leicestriæ receperitis, secundum quod provisum fuit cum essetis ad nos in Anglia. Rogamus igitur vos, quatenus dictum annum censum quadringentarum marcarum recipere, et in servitio nostro stare velitis. Teste rege apud Radinges viij° die Aprilis.

CCCI.

Richard, Earl of Poitou and Cornwall, to Walter, Bishop of Carlisle.

(Royal Letters, No. 288.)

Soon after May 5, 1230.

Venerabili patri in Christo et amico speciali W[altero], Dei gratia Karleolensi episcopo, domini regis thesaurario, Ricardus comes Pictaviæ et Cornubiæ, salutem, cum reverentia debita ac devota.

Sanctitati vestræ notum fieri volumus, nos Dei gratia sanos esse, et incolumes applicuisse apud Sanctum Guidasium die Jovis proxima post festum apostolorum Philippi et Jacobi; ubi applicuerunt nobiscum comes Ferrers, constabularius Cestriæ, thesaurarius[1] domini regis, et plures de baronibus domini regis. Die vero eadem applicuerunt apud Sanctum Maclovum comes Cestriæ, Hubertus de Burgo justiciarius Angliæ, comes Huntingdon, et plures alii. Dominus autem rex die eadem moram fecit in insula Garnesey, et applicuit apud Sanctum Maclovum die Veneris, in festo Inventionis S. Crucis, ubi cum eodem applicuerunt comes Marescallus, comes Gloverniæ, et comes Herefordiæ. Die autem Dominica sequente significavit nobis dominus rex, comiti Ferrers, comiti Aubemarl, et baronibus apud S. Guidasium existentibus, ut ad ipsum accederemus[2] apud Landhal. Misit etiam dominus rex ad nos dominum Bonabilem de Dernal, cum quadrigis et aliis, ad thesaurum domini regis cariandum, et ad ducendum nos ad dominum regem. Ad præsens alios nescimus rumores vobis significandos. Cum autem ad vos venerit dilectus et fidelis noster dominus Ricardus de Turre super negotiis nostris vobiscum tractaturus, sanctitatem vestram affectuose rogamus quatenus ea expediatis. Sciat etiam sanctitas vestra quod in recessu latoris præsentis fuit rex Franciæ in partibus suis Franciæ, sed ut audivimus paratus fuit veniendi cum exercitu suo obviam nobis. Valeat sanctitas vestra in Domino.

We landed safely on May 2.

On May 5 we were summoned to the king.

[1] *thesaurarius*] So MS.

[2] *accederemus*] accedemus, MS.

CCCII.

Nicolas de Nevill and others to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 913.)

Soon after May 8, 1230.

Domino suo reverendissimo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo et domini regis cancellario, devotissimi sui N[icolaus] de Nevill et ejus socii, salutem, et cum omni reverentia pronam obsequendi voluntatem.

The king landed in Jersey on May 2,

Vestræ significamus dominationi quod dominus rex in crastino apostolorum Philippi et Jacobi, ante horam nonam, venit ad insulam de Geresye, comitantibus ipsum navibus circiter triginta tantum, quia magna flotta navium nocte præcedenti deviavit a domino rege, et declinavit ad portum de Sancto Geldas, ubi fere omnes, præter eos qui inhærebant vestigiis domini regis, applicuerunt in crastino apostolorum [Philippi et Jacobi]. Dominus autem rex ea nocte morabatur in insula prædicta, quia soror ejus aliquantulum fuit in mari fatigata . . . . . die Veneris applicuit apud Sanctum Maclovium circa horam tertiam, et cum ipso applicuerunt comes Mare[scallus] . . . . . comes Herefordensis, et die Jovis præcedenti ad vesperam applicuerant ibidem dominus justiciarius et comes Cestriæ . . . . . comes Huntindoniæ, Philippus de Albiniaco, et quidam alii barones. Audito ergo die Sabbati sequenti quod comes Ricardus . . . . . [re]gis, comes Albemarle, comes de Ferrariis, et maxima pars exercitus domini regis applicuerunt apud Sanctum Geldasium, qui quidem portus distabat a Sancto Maclovio per sexaginta leucas Anglicanas et amplius, dominus rex mandavit eis quod perductas . . . . . Dinant, ubi ille veniret in occursum eorum. Dominus igitur rex interim morabatur apud Sanctum Maclovium . . . . . .

and the next day at St. Malo,

diem Mercurii proximam post festum Sancti Johannis ante Portam Latinam, expectans ibi adventum comitis Britanniæ, qui quando . . . . . rex applicuit, agebat in partibus remotis in marchia Andegaviæ.

Ipse vero, ex quo nunciata fuit ei applicatio . . . . where the earl of Britanny met him. . . . . de die . . . . . cum summa festinatione, pervenit ad dominum regem die Lunæ, in prædicto festo Sancti Johannis. Habito igitur tractatu super negotiis domini regis die Martis sequenti, prædicto die Mercurii accessit dominus rex usque Dinant in occursum . . . . . matris suæ, quæ illuc erat ventura die Sabbati sequenti, et inde disposuit dominus rex tendere usque Nauntes, intendens colloquium habere cum comite Marchiæ, si forte . . . . . [1] ad fidem et obsequium suum ipsum comitem posset allicere ; et propter hoc præmisit ipse dominus rex ad ipsum comitem et dominam reginam uxorem ejus dominum Nicholaum de Molis. Rex vero Franciæ cum exercitu suo venit us[que] . . . . . die Dominica proxima post festum Inventionis Sanctæ Crucis, habens in proposito transferendi se usque Andegaviam, ut . . . . . regem nostrum et Pictavenses. Cetera ad præsens dominationi vestræ significare non potuimus. Valeat dominus noster carissimus in Domino semper.

CCCIII.

Nicolas, Abbot of Vaudey, to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 770.)

Reverendissimo patri et domino amantissimo R[a- Soon after May 19, 1230. dulfo], Dei gratia venerabili Cicestrensi episcopo,

---

[1] A hole in the MS., perhaps contemporary. The sentence appears to be complete.

domini regis cancellario, frater N[icolaus][1] dictus abbas de Valle Dei, salutem et se totum.

I have seen Llewellyn, but found it difficult to agree on a place of meeting.

Postquam a sanctitate vestra discessimus, per extentas dietas negotium nobis injunctum prosequentes, Lewelinum invenimus apud Tynbey, vigilia Dominicæ Ascensionis. Cumque nos cum magno gaudio et honore in apparentia suscepisset, literas regias et vestras et domini S[tephani] de Sechgrave ipsi tradidimus. Quibus auditis, et consilio suo convocato et audito, nobis respondit quod plus quam ab eo a domino rege vel vobis fuisset hac vice petitum, paratissimus est per operis exhibitionem adimplere, nisi quod apud Salopesbiriam, nec apud domum hospitalem quatuor leugis a Salopesbiria distantem, de qua nobiscum locuti fuistis, suam voluit vobis præsentiam exhibere. Studuit autem nos inducere ut apud Oswoldtre, vel Album Castrum, quod idem est, vos faceremus eidem occurrere; quod omnino fieri non posse plenius protestabamur; nec ad alium calculum potuimus perducere negotium, quam quod ipse Lewelinus in octavis SS. Trinitatis erit apud Ellesmere, et nos manucepimus quod dicta die eritis apud Salopesbiriam. Dictus autem Lewelinus necdum proposuit, nec consilium habuit, quando ab eo recessimus, venire vobis obviam ad parliamentum, nisi in medio loco inter Salopesbiriam et Ellesmare, ubi domino justiciario et ceteris magnatibus in ultimo parliamento occurrit, scilicet apud Mudle. Fortassis cum apud Salopesbiriam veneritis, plus poteritis impetrare. Nos autem, Deo volente et vita . . . . . te, nisi urgentia nos negotia præpediant, et maxime si jusseritis, vestram dictis die et loco curabimus præsentiam exhibere.

It is true that W. de Braose has been hung.

De domino W[illelmo] de Braus quicquid dicatur, sciatis pro certo quod in crastino apostolorum Philippi et Jacobi apud quoddam manerium quod dicitur Crokein

[1] See Rot. Claus. ii. p. 194 b.

factus est Crokin, id est suspensus in arbore quodam, nec id clam aut de nocte, sed palam et plena die, coram octingentis viris et eo amplius convocatis ad hoc miserabile et lamentabile spectaculum, et summonitis viris pluribus, et illis maxime quibus dominus W[illelmus] de Braus senior et filii ejus, propter progenitorum suorum necem aut alterius modi illatam molestiam, erant infesti. Valete.

Mittimus ad vos literas domini Lewelini per latorem præsentium, quas vobis transmittit, per quem voluntatem vestram nobis si placet significare velitis. Dominus Cestrensis episcopus ad concilium vestrum vocetur, quia vobis utilis erit, ut credimus, et necessarius.

CCCIV.

Sir Geoffrey Beauchamp to Henry III.

(Royal Letters, No. 968.)

May 30, 1230 ?

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, fidelis ejus Gaufr[idus] de Bello Campo miles, salutem, et cum summa reverentia debitum in omnibus famulatum.

Your presence is indispensable in Gascony.

Quia miseriæ et infortunia terram vestram [1] Vasconiæ vallantia vobis pluries fuerint nunciata, subticemus per singula enarrare, nolentes aures vestræ clementiæ molestare; sed hoc s . . . . . vobis damna quod per barones et eorum sequaces infideles vestros, absque omni treuga, et sine omni interpositione, ipsa terra destituitur, confunditur, et enormiter dissipatur; unde nisi per præsentiam vestræ regiæ dignitatis ipsa terra breviter fuerit remedium subsecuta, ipsam, quod absit,

[1] *terram vestram*] terra vestra, MS.

totaliter amittetis. Quocirca clementiæ vestræ supplicamus humiliter et devote, quatenus adventum vestrum, quem Deus jocundum faciat, in Wasconiam properetis, si terram Vasconiæ ad manum vestram optatis et ad dominium retineri. Et si aliqua his contraria vestro culmine fuerint nunciata, sciatis ipsa esse a vero penitus aliena, et fidelem vestrum nullatenus narrantem. Datum Burdegalæ die Jovis post festum Pentecostis; et eodem die Nigellus de Winceley nuntius vester cum literis vestris venit apud Burdegalam.

Domino Regi Angliæ.

CCCV.

Llewellyn, Prince of Aberfrau, to Eva de Braose.

(Royal Letters, No. 763 a.)

May ? 1230.

L[ewelinus] princeps de Aberfrau, dominus Snauedoniæ, dilectæ amicæ suæ E[væ] de Braus, cum dilectione, salutem.

Do you wish the proposed marriage between our children to take place?

Rogamus vos quatenus nos de voluntate vestra certificetis, utrum volueritis stare confœderationem factam inter David filium nostrum et I[sabellam] filiam vestram; quod nunquam in nobis remanebit, quin confœderatio illa stabit. Et si hoc nolueritis, ne de malo pejus possit evenire, voluntatem vestram de illa confœderatione et de jure filiæ vestræ nobis in brevi significare volueritis. Et sciatis quod nullo modo possemus defendere quod magnates terræ nostræ non facerent judicium quod fecerunt, vindictam de opprobrio et injuria nostra capientes. Et quicquid inde feceritis nobis significare curetis.

CCCVI.

Llewellyn, Prince of Aberfrau, to William Marshal, Earl of Pembroke.

(Royal Letters, No. 763 b.)

Amico suo et fratri carissimo, domino W[illelmo] Marescallo, comiti Penbrochiæ, L[ewelinus] princeps, etc. May? 1230.

Vestra noverit dilectio quod magnates terræ nostræ nullo modo sustinerent, quod non facerent[1] de Willelmo de Brause judicium quod fecerunt, qui dolum nostrum machinatus est, cameram nostram dolose intrando, nobis ultra modum inferens opprobrium. Quare vestram obnixe rogamus dilectionem, de qua maximam gerimus fiduciam, quatenus voluntatem vestram nobis significare velitis, utrum volueritis amicitiam factam inter neptem vestram et filium nostrum David; quod si volueritis, ex parte nostra firmiter et perseveranter confœderatio illa stabit. Valete.

The chief men of my territory would execute W. de Braose. I am still willing that my son should marry your niece.

Beneplacitum vestrum super his et aliis nobis significare curetis; et pro certo sciatis quod nunquam in nobis fiet quin amicitia inter nos et vos facta firmiter et inviolabiliter[2] in perpetuum observetur, nec propter regem nec propter aliud in mundo. Iterum valete. Nec moveat vos quod has literas meas secreto sigillo nostro sigillari fecimus, quoniam magnum sigillum nostrum penes nos non habuimus. Valete.

---

[1] *facerent*] faceren, MS. | [2] *inviolabiliter*] violabiliter, MS.

CCCVII.

Ralph FitzNicolas to Ralph, Bishop of Chichester, Chancellor, and Stephen de Segrave.

(Royal Letters, No. 914.)

June 8, 1230.

Venerabili in Christo patri et amico carissimo, domino R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, et domini regis cancellario, et domino Stephano de Segrave, Radulfus Filius Nicholai domini regis senescallus, salutem, et debitum cum dilectione famulatum.

The king and justiciar are safe.

Noverit dominatio vestra quod dominus rex et dominus justiciarius et magnates Angliæ sani sunt et incolumes; quod de vobis scire et audire desiderant. Die autem Sabbati proxima post festum SS. Trinitatis, in recessu latoris prasentium, dominus noster rex fuit apud Nonetas, quo perendinabit per proximam septimanam expectando, et sibi attrahendo magnates Pictaviæ. In illo vero prædicto die Sabbati venit rex Franciæ cum magno exercitu apud Campum Occisum, iturus coram Nonetas, vel versus Renes in partes Britanniæ.

The count of La Marche has joined the king of France.

Præterea sciatis quod comes Marchiæ omnino recessit a fidelitate et servitio domini nostri regis, et equitat cum rege Franciæ, quia idem rex Franciæ dedit maxima dona prædicto comiti; et novæ inter eos factæ sunt conventiones. Tamen credo quod dominus noster rex habebit plures barones Pictaviæ, qui venient ad servitium domini nostri regis; scilicet dominus Galfridus de Rancun, Reginaldus de Poncio, Itherus de Bartheie, Robertus de Sawbuel, Emericus de Rochechuard, Emericus de Thuarc, et Benedictus de Mortune, per quos dominus noster rex bene et salve poterit equitare per partes Pictaviæ ad partes Wasconiæ, et si opus fuerit bene poterit redire ad partes Britanniæ. Præterea vobis supplico quatenus statum vestrum et statum terræ Angliæ domino nostro regi sæpius significetis; quia plurimum admiratur quod

nullum ei destinastis nuncium. In recessu autem latoris præsentium alios rumores vobis nescivi intimare. Et statum vestrum mihi significetis, quia paratus sum vobis et vestris obedire mandatis. Et quia sigillum meum non habui, has literas sigillo domini Henrici de Audele sigillavi. Valete.

CCCVIII.

Henry III. to Henry, Bishop of Rochester.

(Rot. Claus. 14 Hen. III., memb. 5 in dorso.)

June 13, 1230. You are appointed, with others, to make the assize of arms in Kent.

Rex, episcopo Roffensi, salutem.

Sciatis quod assignavimus vos, et dilectos et fideles nostros, senescallum archiepiscopi Cantuariensis, Johannem de Wauton, et vicecomitem nostrum Kantiæ, ad facienda arma jurari et assideri per totam balliam ipsius vicecomitis, sicut jurata fuerunt tempore domini Johannis regis patris nostri; videlicet sub hac forma, quod unusquisque habens feodum militis integrum, habeat loricam; qui vero habet feodum dimidii militis habeat haubergellum. Unusquisque autem qui habet catalla ad valentiam quindecim marcarum, sive sit manens in civitate vel extra civitatem, sive in burgo vel extra burgum, sive in alia villa, habeat loricam. Si vero habeat catalla ad valentiam decem marcarum, habeat haubergellum. Qui vero habeat catalla ad valentiam quadraginta solidorum, habeat capellum ferreum, purpuctum, et lanceam. Qui vero habet catalla ad valentiam viginti solidorum, habeat arcum et sagittas, nisi maneat in foresta nostra. Si vero maneat in foresta nostra, et habeat catalla ad valentiam viginti solidorum, habeat hachiam vel lanceam. In qualibet vero villa, extra civitatem et burgum, sit unus constabularius, et in qualibet civitate et in quo-

libet burgo plures constituantur constabularii, secundum quantitatem civitatis vel burgi, ad quorum summonitionem omnes ad arma jurati in warda sua sine dilatione et occasione conveniant. Et ad imbreviandum, distincte et aperte, nomina singulorum, et arma ad quæ jurati sunt; ita quod singuli talia arma habeant semper prompta, sicut præmuniti fuerunt, ad diem Pentecostis anno regni nostri quarto decimo, ad defensionem regni nostri et suam.

Et quia prædicta forma non fuit eis prius sufficienter ostensa, mandavimus prædicto vicecomiti quod si ea ad præsens prompta non habeant, non ponat eos in defaltam, nec ea occasione aliquid de suo capiat, sed eos distringat ad ea habenda de cetero, sub forma prædicta. Et ideo vos rogamus quod ad dies et loca competentia una cum prædictis senescallo, Johanne, et vicecomite, conveniatis ad prædicta facienda, cum omni diligentia, quam merito commemorare debeamus. Rotulos etiam de toto itinere vestro faciatis habere venerabili patri R[adulfo] Cycestrensi episcopo, cancellario nostro, et dilecto et fideli nostro S[tephano] de Sedgrave, distincte et aperte, sub sigillo vestro et sigillis prædictorum senescalli, Johannis, et vicecomitis. Teste S[tephano] de Sedgrave apud Salopiam, xiij° die Junii, anno regni nostri decimo quarto.

Eodem modo scribitur per eadem prædicto senescallo et Johanni de Walton. Vicecomiti vero scribitur per eadem verba, usque ad hoc verbum *conveniant*, et postea sic: Et ideo tibi præcipimus quod ad dies et loca competentia, una cum prædictis episcopo, senescallo, et Johanne, quibus idem mandavimus, convenias ad hoc faciendum et ad imbreviandum, distincte et aperte, nomina singulorum, et arma ad quæ jurati sunt, sollicite provisurus et facturus quod singuli talia arma semper prompta habeant, sicut præmuniti fuerunt, ad diem Pentecostis anno regni nostri quarto decimo, ad defensionem regni nostri et suam.

Et quia prædicta forma non fuit eis prius sufficienter ostensa, quamvis ea ad præsens prompta non habeant, non ponas eas in defaltam, nec ea occasione aliquid de suo capias vel capi permittas, sed eos distringas ad ea habenda de cetero, sub forma prædicta. Teste ut supra.

Sicut scribitur certis personis in hoc comitatu Kantiæ et vicecomiti ejusdem loci sub forma prædicta, ita scribitur certis personis et vicecomitibus aliorum comitatum, sicut patet inferius:—

Sussex.	Comes Warrenn, Simon de Echingham, Amfridus de Fering, per literas,	cum vicecomite.
Surr.	Comes Warenn, Simon de Echingham, Prior de Merton,	cum vicecomite.
Suht.	Petrus Filius Hereberti, Abbas de Hyda, Senescallus episcopi Wintoniensis.	cum vicecomite.
Berk.	Petrus filius Hereberti, Abbas Abbendoniæ, Abbas de Rading,	cum vicecomite.
Wilt.	Matthæus Filius Hereberti, Alanus Basset, Abbas de Malmesbire, Senescallus episcopi Surresburiensis,	cum vicecomite.
Sumerset et Dorset.	Aluredus de Lincolnia, Henricus de Ortiay, Abbas Glastoniensis, Senescallus episcopi Bathoniensis in Sumerset, Senescallus episcopi Surresburiensis in Dorset,	cum vicecomite.

Devon.	Episcopus Exoniensis, Hugo Peverel de Erminton, Wido de Brettevill, Willelmus de la Pomeraye,	cum vicecomite.
Gloucestre.	Thomas de Berkeleia, Abbas de Theokesburia, Jordanus la Warre, Radulphus de Sudley,	cum vicecomite.
Hereford.	Episcopus Herefordensis, Walterus de Lascy, Prior de Leminstre, Walterus de Clifford,	cum vicecomite.
Wigorn.	Episcopus Wygorniensis, Eudo de Bello Campo, Rogerus le Poher,	cum vicecomite.
Salop.	Abbas Salopiæ, Vivianus de Roshale, Rogerus de Siweton,	cum vicecomite.
Staff.	Episcopus Coventrensis, Abbas de Burton, Robertus de Knictele,	cum vicecomite.
Derebe.	Episcopus Coventrensis, Thomas Tuschet, Senescallus comitis de Ferrariis,	cum vicecomite.
Noting.	Prior Lentoniæ, Willelmus de Cressy, Hugo Filius Radulphi,	cum vicecomite.
Linc.	Episcopus Lincolniensis, Simon de Rorpel, Johannes Gubaud, Hugo de Humby, per literas,	cum vicecomite.

Ebor.	Archiepiscopus Eboracensis, Malveisinus de Hersin, Robertus de Cokefeld, Johannes de Rumese, Marmeduc de Tvenge, Senescallus comitis Albemarle,	cum vicecomite.
Northumbr.	Senescallus episcopi Dunholmensis, Rogerus de Merlay, Ricardus Bertram,	cum vicecomite.
Cumbr.	Adam de Tindale, Prior Karleolensis, Lambertus de Muleton,	cum vicecomite.
Lanc.	Adam de Biry, Senescallus comitis Cestriæ, de Westdybe, Rogerus Gernet,	cum vicecomite.
Norf. et Suff.	Episcopus Norwicensis, Johannes Marescallus, Willelmus de Francheville, Willelmus de Amblye,	cum vicecomite.
Essex. et Hertf.	Episcopus Londoniensis, Robertus Filius Walteri, Ricardus Filius Simonis, Abbas de Sancto Albano, Adam Filius Willelmi,	cum vicecomite.
Midd.	Abbas Westmonasterii, Robertus de Bello Campo, Johannes de Sampford,	cum vicecomite.
Cant. et Hunt.	Elyensis Episcopus, Henricus le Eveske, in comitatu Cantebrigiæ, et Robertus de Wassinget in comitatu Huntingdoniæ, per literas,	cum vicecomite.

Cant. et Hunt.	Oliverus monachus, Everardus de Trumpinton in Cantebrigia, Radulphus de Trublevill,[1] in Huntingdonia, Radulphus de Normanvill, Galfridus de Armenteres,	cum vicecomite.
North.	Abbas de Burgo, Robertus de la Saucee, David de Esseby, Mauritius de Aundely,	cum vicecomite.
Buk.	Nicholaus de Haversham, Radulphus Harang, Walterus Folyot,	cum vicecomite.
Bed.	Prior de Neweham, Walterus de Pateshulle, Willelmus Filius Warini,	cum vicecomite.
Leic.	Abbas Leicestrensis, Willelmus de Albiniaco, Willelmus Basset,	cum vicecomite.
War.	Prior Coventrensis, Walterus de Dayervill, Johannes de Lodbroc,	cum vicecomite.
Oxon.	Abbas de Oseneia, Robertus Aumare, Henricus de Oylly,	cum vicecomite.
Cornub.	Robertus de Cardinan, Henricus de Bodrigan, Prior de Bomine,	cum vicecomite, cui soli mandatum fuit.

[1] *Radulphus de Trublevill*] Cancelled in MS.

Westmort.	Thomas Filius Johannis, Robertus de Helebec.	Mandatum fuit vicecomiti quod, illis duobus et aliis duobus legalibus militibus ei associatis, jurari faciat arma.

CCCIX.

G. de Wulward to Ralph Neville, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 1,066.)

Reverendissimo domino suo, suus devotus G. de Wulward, salutem, et tam promptum quam debitum famulatum. June 27, 1230.

Per latorem præsentium de Nonetis recedentem die Jovis proxima ante festum S. Johannis Baptistæ, dominationi vestræ duxi significandum quod, domino rege tunc sano et incolumi existente, Nonetis, rex Franciæ de . . . . castro de Verdun, quod proposuerat obsedisse, sicut alias vobis nuntiavi, si literæ inde ad vos pervenerunt, diver[tit . . . . . ver]sus Andegaviam, [un]de . . . . . vit, ut dicebatur, versus Franciam. Fecit enim summoneri totum posse suum, tum propter dominum regem Angliæ cum propter quosdam . . . . . Franciæ, de quibus satis audistis. Qui omnes ab exercitu suo recesserunt, propter treugas quæ deficere[1] debuerunt inter partes imprisiorum initas in octavis S. Johannis Baptistæ. Non enim potuit aliquo modo inter ipsos pax formari, licet ex parte regis Franciæ multum fuisset ad hoc laboratum. Comes vero Britanniæ fuerat tunc apud Rednes cum comite Cestriæ, et cum pluribus aliis de nostris, et proposuit dare obsidionem cuidam castro in Britannia quod vocatur Vitery; et est castrum illud cujusdam nobilis et po- I report the proceedings of the king up to this date.

[1] *deficere*] So MS., apparently.

tentis de Britannia, videlicet Andreæ de Vytery, qui seditiose, domino suo prædicto comite relicto, adhæsit regi Franciæ. Tunc etiam commisit Galfridus de Leziniaco domino regi castra sua de Vevent et Merevent in Pictavia, tenenda [quam]diu guerra duraverit. . . . . etiam regem Franciæ, et sub alia quadam conditione, quam longum esset enarrare. Et sic liberavit ipsum Galfridum dominus rex a prisona, et milites suos, et alios cum eo captos per comitem Britanniæ, et omnes homagium domino regi fecerunt, et quidam cartas confecerunt, et quidam juramentum præstiterunt de fideli servitio. Pictavenses fere omnes venerunt ad fidem domini regis, præter comitem Marchiæ et vicecomitem de Toarco, et adhuc de habendo comite spes certa habetur. Dicitur præterea de comite Britanniæ . . . jam absolutus est . . . . . absolutionem certos audivimus rumores de curia Romana. Noverit insuper dominatio vestra pro indubitato quod magister W . . . . . domini regis capellanus, cujus animæ propitietur Deus, expiravit die Dominica proxima post festum S. Barnabæ ap[ostoli] . . . . . Supradicta per quendam alium prius vobis significavi; sed, quia credebam præsentium latorem citius ad vos venturum, ... m vobis duxi iterato nuntiare. Bene et prospere stat omnibus vestris, benedictus Deus, desiderantibus quod statum et prosperitatem vestram conservet Dominus in perpetuum. Unum quidem sciatis, quod toto mundo displicet, prout exterius loquuntur tam nostri quam alii, quod tantum moratur dominus rex Nonetis, et multum desperant de nobis quidam de imprisiis Franciæ prædictis, qui commodum et bonum nostrum affectant, eo quod nihil agentes tempus otiose consumimus; de quo parum curant pauci vel major pars de magnatibus nostris. Bene valeat dominus meus.

Domino suo Angliæ cancellario.

CCCX.

Richard St. John to Ralph, Bishop of Chichester and Chancellor.

(Royal Letters, No. 2,368.)

About the end of June 1230.

Reverendo patri in Christo, et domino præcordialissimo, R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, suus ubique devotus Ricardus de S. Johanne capellanus, salutem, et tam debitam quam devotam tanto patri et domino reverentiam.

The king, against the advice of the justiciar, has applied for the appointment of a legate.

Licet magni tuba nominis non intonet fama mei, non minus tamen moveor et percellor siquid accidere videam dissonum rationi, quo quidem possit ruina multorum inevitabilis imminere. Sicut enim caput conqueritur, cum quantumlibet parvæ particulæ subjecti corporis sentiunt læsionem, sic membrum, licet in corpore modicum, non minus pro modicitate horret dolorem capitis, et anxietati condolet patientis.

Cum igitur nescio quo vel quorum instinctu, immo suggestione, venia et sinistra,[1] in tantum fervorem proruperit voluntas regia, ut præter sui justiciarii et suorum omnium sanum consilium, pro quodam legato postulando, Johanne scilicet de Columpna, die SS. Johannis et Pauli a Nonetis Romæ[2] solemnes nuntios destinasset, cum literis et omnibus aliis quæ possent ad impetrationem dicti legati suffragari.

He was with great difficulty induced to recall his messenger.

Licet ante dictorum nuntiorum recessum nisus essem pro viribus, consideratis inconvenientibus variis et immensis quæ forent ex hac impetratione vobis et ceteris prælatis Angliæ, necnon et universali ecclesiæ Anglicanæ inevitabiliter eventura, et non possem quoquo modo per me vel dominum meum justiciarium propositum regis avertere dum fervuit in hac parte; postquam tamen

[1] *venia et sinistra*] So MS. | [2] *Roma*] So MS.

dicti nuntii iter memoratum carpserant, penes dominum meum justiciarium die noctuque insistere non cessavi, ut omni modo preces apponeret quibus adventum legati averteret memorati, exponens ei oppressionem cleri et populi, et subjectionem Anglicanæ ecclesiæ inauditam, cum aliis multis periculis et immensis quæ ex eo lacrymabiliter sequerentur. Qui ea considerans ad hæc aurem exhibuit inclinatam, eoque facilius acquievit, quod hactenus ecclesiam et ipsius prælatos in omnibus tutores habuerit et fautores; propter quod ipsorum periculum nimirum horret et horruit, cum illud proprium reputaret, Sacroque Spiritu inspirante, et me incessabiliter suggerente, dictus dominus meus non destitit penes regem per cautelas varias insistere, quousque ad revocandos dictos nuntios animum regis induxisset, ita tandem quod in recessu præsentium fuerunt per alios nuntios et alias literas regias revocati. Et hæc magnificentiæ vestræ duxi per meas literas significare, ut affectum quem ad vos specialiter gero et gessero cognoscatis. Et quidem dominus meus justiciarius per suas literas ad cautelam vestræ paternitati scribere prætermisit.

Cetera de processu . . . . . cum vobis dominus meus per literas suas plene significet, ea nobis d . . . te scribere non necesse. Egimus quidem in recessu præsentium in partes Pictaviæ, tendentes versus Gasconiam. Grates quidem dominationi vestræ immensas refero, super eo quod vestræ serenitati placuit mihi vestro tantæ specialitatis literas destinare, propter quas et alia beneficia [maxi]ma, et honores, quos mihi sæpius, præter meorum exigentiam meritorum, vestri gratia liberaliter impendistis, me ad omnia et in omnibus quæ vestrum aut vestrorum tetigerint commodum et honorem semper habebitis pro viribus inclinatum et astrictissime famulantem. Valeat paternitas vestra in Domino.

Indorsed.—Domino cancellario pro Ricardo capellano.

CCCXI.

Ralph, Bishop of Chichester, Chancellor, and Stephen de Segrave, to Henry III.

(Rot. Claus. 14 Hen. III., memb. 5 in dorso.)

Probably June 1230.

Domino regi, Radulfus episcopus Dei gratia Cicestrensis, et S[tephanus] de Segrave, etc.

The men of the manor of Ludingland have made a fresh offer respecting their fee farm.

Bene recolit, ut credimus, vestra celsitudo quod, cum ultimo ante transfretationem vestram fuissetis apud Radinges, venerunt ad vos ibidem homines quidem de Ludingeland petentes manerium de Ludingeland, eis et heredibus suis per cartam vestram concedi ad feodi firmam, per sexaginta et decem libras per annum ad scaccarium vestrum reddendas; pro qua concessione eis facienda vobis obtulerunt centum libras. Quia vero libertates quasdam speciales, non pertinentes ad manerium illud, petierunt, quas eis concedere non fuit regiæ celsitudini consultum, et sine quibus ipsi prædictum manerium ad feodi firmam capere noluerunt, sicut nec se ausos esse protestati sunt, irrequisito hominum dicti manerii super hoc assensu communi, reversi sunt ad partes suas inde deliberaturi.

Nuper vero venientes ad nos homines prædicti, post transfretationem vestram, centum libras obtulerunt, sicut prius, pro habenda carta vestra de dicto manerio habendo ad feodi firmam, sibi et heredibus suis de vobis et heredibus vestris, cum omnibus pertinentiis suis et cum libertatibus ad idem manerium pertinentibus, sine aliqua alia speciali libertate, si regiæ sederit voluntati, reddendo per annum sexaginta libras ad scaccarium vestrum, videlicet ad festum Sancti Michaelis unam medietatem, et ad Pascha aliam medietatem[1] et de prædictis centum libris unam medietatem ad

[1] *et . . medietatem*] Repeated in MS.

festum Omnium Sanctorum anno regni domini quindecimo, et aliam medietatem ad Pascha anno eodem. Si autem non placuerit vobis eorum oblatio pro habenda carta vestra de manerio illo cum pertinentiis, et cum libertatibus ad illud pertinentibus, sine aliqua speciali libertate, sicut prædictum est, provisum est, si placeat vobis, quod manerium illud teneant ab hoc festo S. Johannis Baptistæ anno regni vestri quarto decimo usque in unum annum pro octoginta libris ad scaccarium vestrum reddendis ; ita quod siquid reddiderint de fine prædictarum centum librarum, allocabitur eis in firma[1] prædictarum octoginta librarum de anno prædicto. Et hoc dominationi vestræ duximus significandum, ut nobis inde beneplacitum vestrum remandetis.

CCCXII.

Ralph Fitz Nicolas to Ralph, Bishop of Chichester and Chancellor.

(Royal Letters, No. 915.)

July 20, 1230.[2]

Venerabili in Christo patri et domino reverendo domino R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, Radulfus Filius Nicholai, domini regis senescallus, salutem et debitam cum obsequio reverentiam.

The king is surprised that you have sent him no money.

Noverit dilectio vestra quod dominus rex et dominus justiciarius sani sunt et incolumes, quod de vobis scire desiderant. Et sciatis quod dominus rex quamplurimum admiratur, quod post recessum suum ab

[1] *in firma*] Repeated in MS.

[2] See the grant, perhaps consequent on this letter, to the viscount and his son, in Rot. Pat. 14 Hen. III., Aug. 19.

Anglia aliquam partem pecuniæ ei non misistis ; quia, si pecuniæ facultatem haberet, maximam partem terræ suæ recuperaret. Unde vobis supplico, attentius rogantes quatenus quamcitius poteritis denarios eidem mittere velitis. Et tamen quod ad præsens habet sibi sufficit. Grates autem vobis refero de honoribus mihi factis et meis post recessum meum. Et placitum vestrum mihi significetis. Die autem S. Margaretæ recessit lator præsentium de Poncio. Et quia sigillum meum amissum est, has literas sigillo domini W. de Pichefor militis mei feci sigillari. Valete in Domino.

CCCXIII.

Aimeri, Viscount de Rochechouart, to Henry III.

(Royal Letters, No. 908.)

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, et comiti Andegaviæ, suus A[imericus] vicecomes Rupis Chuardi, salutem, et fidele semper servitium. About July 1230.

Cum in omnibus terra et finibus quibus positi sumus, soli simus vobiscum, et ab omni gente vestra remoti, ita quod nullum prorsus subsidium, si necesse fuerit, expectemus ab eis, nosque cum filiis nostris, per Dei gratiam et industriam nostram, hactenus, inter tantos inimicos nostros et vestros, ad vestrum honorem manserimus imperterriti et illæsi, castrum nostrum de Rupe Chauardi muris largissimis, turribus, et vallo profundissimo muniendo : serenitatem vestram, de qua plene confidimus, ad cujus negotia fideliter exercenda fuimus, sumus, et erimus, nisi, quod absit, per vos steterit, deputati duximus exorandam, quatenus si pro negotio nostro tale, si placet, consilium apponatis, quale honori vestro et utilitati nostræ videritis ex- My position is very difficult, and without much support from you I cannot maintain it.

pedire : scituri pro certo quod si rex Franciæ, quod absit, ad partes nostras accesserit, nos, sine vestro auxilio, nihil magnum in negotiis vestris et nostris possemus de cetero expedire. Sciatis insuper quod non solum pecuniam illam quam nobis quondam in vestris partibus vestri gratia concedistis, verum etiam quicquid de nostro potuimus expendimus in faciendis ad honorem vestrum et commodum munitionibus supradictis. Cum igitur non solum nobis, verum etiam Emerico primogenito nostro, qui pro feodo vestro centum marcas annuatim reddit, in vestrum hominem adaptastis, de quibus anno proximo præterito partem in Angliam vestri gratia reddidistis, et partem reddere distulistis, atque pro isto anno dictum feodum debeatis Rustando, quos[1] de Archiaco fratri suo, quem similiter vestri gratia quondam in militem promoventes, promisistis facere altera bona, ex promissionibus vestris, si placet, tenemini obligati. Celsitudinem vestram iterato rogamus, quatenus super his omnibus vos taliter habentes, quod nos vestri vobis tamquam bono domino teneamur ad gratias et ad laudes, illud quod vobis placuerit per magistrum[2] Emericum Chaulet latorem præsentium, dilectum et familiarem servitorem nostrum, transmittentes,[3] rescribendo nobis beneplacitum vestrum, quod parati sumus pro posse nostro fideliter et efficaciter adimplere. Bene et diu valete.

---

[1] *quos*] q°s, MS.

[2] *magistrum*] M. (?), MS.

[3] *transmittentes*] So MS. The letter is full of errors.

CCCXIV.

Henry III. to Geoffrey de Lusignan.

(Rot. Claus. 14 Hen. III., part II., memb. 2 in dorso.)

Sept. 29, 1230. We are returning to England, and leaving the duke of Brittany and the earl of Chester as our commissioners

Rex, G[alfrido] de Leziniaco, salutem.

Vestræ significamus dilectioni quod, pro infirmitate nostra quæ diu nos tenuit et plurimum gravavit, in partibus istis, propter etiam infirmitatem nostram[1] dilecti fratris nostri R[icardi] comitis Pictaviæ et Cornubiæ, quæ nuper eum cepit et nondum convaluit, et maxime ut contra tempus futurum tam de gente quam de pecunia nobis provideamus, quatenus in manu fortiori et potentiori redire, et hostibus nostris fortius resistere possimus, ad præsens revertimus in Angliam.

Dimittimus quidem post nos dilectos et fideles nostros P[etrum] ducem Britanum et comitem Richemundæ, R[adulfum] comitem Cestriæ et Lincolniæ, et comitem Marescallum, ad guerram nostram sustinendam, et jura nostra pariter et vestra contra hostes nostros defendenda. Quibus specialiter injunximus quod agendis vestris et ceterorum fidelium nostrorum sicut nostris propriis consilium apponant opportunum. Mandamus igitur vobis, rogantes quatenus, sicut nos et honorem nostrum diligitis, et sicut de vobis confidimus, præfatis fidelibus nostris ad prædicta intendentes consulentes et auxiliantes esse velitis; ita quod nobis pariter et vobis honor inde debeat accrescere, et fidelitatem vestram habere debeamus commendatam. Teste rege apud Reidune xxix° die Septembris.

[1] *nostram*] So MS.

CCCXV.

Aimeri de Thouars to Henry III.

(Royal Letters, No. 155.)

About Oct. 1230.

Illustrissimo domino Henrico, Dei gratia regi Anglorum, duci Normanniæ, comiti Andegaviæ, comiti Hiberniæ et Aquitanniæ, suus ad omnia Aymericus de Thoarco, dominus de Rocha super Oyum, et de Luceronio, salutem et paratam ad ejus obsequia voluntatem.

My castle has been destroyed; I entreat your help.

Prout vobis vice alia mandavi, postquam a nostris partibus recessitis, mihi et terræ meæ damna plurima intulerunt, et meum castrum de Luceronio penitus destruxerunt, prout bene scit dominus Henricus de Trobbleville senescallus Wasconiæ; et super hoc rei certitudinem inquiratis. Unde vos in quantum possum deprecor, ut carissimum dominum meum, cui servire fideliter paratus sum posse meo, quatenus in me et in meis castris et vestris tale consilium apponatis, ut mihi cedat ad commodum vobis pariter ad honorem, quia ego vester sum, et dicta castra mea vestro servitio sunt parata. Istum etenim latorem præsentium tanquam me ipsum credatis, super his quæ vobis dixerit ex parte mea.[1]

CCCXVI.

Reginald de Ponte to Henry III.

(Royal Letters, No. 154.)

About 1230 ?[2]

Excellentissimo domino suo Henrico, per Dei gratiam illustri regi Angliæ, domino Yberniæ, duci Normanniæ,

---

[1] This letter is printed verbatim from the MS., but two or three words appear to be wanting.

[2] The request of the writer in favour of his son was granted on Oct. 11, 1231, by the gift of the living of St. Peter's in the East, Oxford. This fact, compared with the general history, seems to determine the date with tolerable certainty.

comiti Andegaviæ, R[eginaldus] de Ponte, suus ubique, salutem et debitum obsequium.

Cum anno proximo præterito in tali fuimus articulo, quod si in adventu suo rex Franciæ, pace mediante, potuit acquisisse comitatum Britanniæ, statim super me veniebat, et ego de vestris nullum inveniebam qui mihi faceret aliquem succursum. Unde cum quicquid in terra mea extrahere potui, timens de rege Franciæ, expenderim ad clausionem villæ de Ponte, et quicquid potui manulevare, supplico dominationi vestræ quatenus ad clausionem villæ de Ponte et castri de Montigniaco, quæ castra de vobis possideo, taliter mihi succurrere dignemini, quod in culpam vestri ego et successores mei non simus exheredati, nec me ponatis in mala misericordia inimicorum meorum. Regina enim Franciæ dixit, audientibus comite Marchiæ et domino G[alfrido] de Rancon, quod vel me exheredabit, vel Franciam amittet rex Franciæ. Et placeat vobis, domine, quod redditum quem vestri gratia dedistis P[onti] filio meo in vestra camera, eidem in redditu ecclesiastico assignetis ; erubesco enim quod veniat cotidie ad bursam vestram, et est tediosum. Et cum Willelmum Ricardi clericum meum ad vos mittam, supplico vobis quatenus denarios quos mihi et filio meo et Constantio Fulchesi et W. Ostencio militibus meis et Uberto clerico meo debetis, de redditu vestro terminorum præteritorum, eidem clerico traderetis.

The queen of France threatens to dispossess me ; and I have no help from your subjects.

CCCXVII.

Geoffrey, Lord of Mortagne, to Henry III.

(Royal Letters, No. 150.)

Jan. 1231?[1]

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, et domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitaniæ, comiti Pictaviæ et Andegaviæ, G[alfridus] dominus Mauritaniæ, miles suus fidelis, salutem et paratum ad omnia famulatum.

I have restored my father's lands on receiving security that he would not join the king of France.

Noverit majestas regia quod, licet terram patris mei ipso vivente occupaverim, tamen hoc feci, ne pater meus ad dominium regis Franciæ declinaret. Præstita vero mihi cautione idonea quod ad dominium regis Franciæ minime declinaret, misericordiæ patris mei statim me supposui, et totam terram suam eidem reddere festinavi. Unde majestatem imploro regiam quatenus feodum meum cum arreragiis, quæ valent trescentas marcas et amplius, mihi reddi, si placet, faciatis; taliter, si placet, facientes quod, mediante vestro auxilio, castra mea infortiare valeam, et jus vestrum et dominium, prout proposui, valeam per Dei gratiam defensare. Literas vero matrimonii mei, si vobis placeat, sigilletis.

CCCXVIII.

Reginald de Ponte to Henry III.

(Royal Letters, No. 1,021.)

Jan. 1231 ?

Serenissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Anglorum illustri, R[eginaldus] de Ponte dominus, salutem et devotum in omnibus famulatum.

---

[1] See the following letter. Mortagne in Saintonge is commonly called Moritonium. But see Ordonnances des Rois, xvi. p. 341, note b.

The composition between the count of La Marche and G. Ridell is not to your injury.

Noveritis quod die Martis post festum beati Martini vidi Camillum Frelandi clericum nepotem meum, qui de curia vestra venerat, et dixit mihi quod vobis dictum et signatum fuerat, quod compositio comitis Marchiæ et domini G[alfridi] Rudelli facta fuerat ad damnum vestrum. Super quo vobis significo quod dicta compositio facta fuit ad profectum vestrum, quia si cognoverim in dicta compositione damnum vestrum non interfuissem; et hoc scietis per dominum G[alfridum] Rudelli, qui in brevi ad vos ibit, et per dominum archiepiscopum de Burdegala, et per majorem de Burdegala.

Pray forward the affair of Geoffrey of Mortagne and my daughter.

Rogo siquidem vos omnibus modis de negotio domini Gaufridi de Mauritania et dominæ Maeut filiæ meæ, ut literas quas vobis mitto, per quas domino papæ pro eorum negotio supplicatis, faciatis sigillari, et mandetis per literas vestras procuratoribus vestris qui sunt Romana curia, ut ad de[liberatione]m negotii hujus . . . . . scituri quod deliberatio negotii hujus vobis utilis est; quia si dissolvetur matrimonium, dictus G[alfridus] de Mauritania habet in[1] vestris partibus super Girondam duo fortiora castra quæ sint super dictam aquam, et non possem tunc ita eum tenere in servitio vestro, sicuti facio modo.

Your seneschal is on good terms with the Gascons.

Et sciatis quod nos tantum fecimus quod . . . . . [se]nescallus Vasconiæ est bene cum baronibus et gentibus vestris de partibus istis, et bene concordant cum ipso, licet senescallus Vasconiæ nullam eis emendam fecerit de amissione quam fecerunt apud Mareant, de qua amissione ipsi habent literas senescalli.

Peace with France would be most valuable to you.

Item sciatis quod si Dominus vellet quod haberetis pacem cum rege Franciæ . . . . ad honorem vestrum, multum mihi placeret, et si ita esset quod ducatus Aquitaniæ vester esset, bene possetis annuatim expen-

[1] *in*] super in, MS.

dere viginti millia marcarum, et habere ad vestrum mandatum mille milites bene paratos et arlechatos, et tantam copiam gentium et servientium quod non esset numerus. Et non habeatis dubitationem . . . . . pacem cum rege Franciæ, quod aliquis posset aliquid facere contra vos, quia vos tantos haberetis amicos, et illi qui essent contra vos tunc inimici . . . . nihil possent facere. Item supplico vobis omnibus modis, quatenus denarios quos mihi debetis et gentibus meis nobis mittatis, quia marutias[1] de pet . . . . . facere ad elevationem castrorum meorum, propter quas expensas multum sum pauper et debitis involutis, quia valde desidero et precor quod castra . . . . . moni . . . in fine treugarum, et gentes vestræ quæ veniunt ad istas partes bene vident expensas quas ad dictas clausiones facio.

Geoffrey of Mortagne has settled his differences with his father.

Et sciatis quod antequam in ma . . . . . post octavas beati Hylarii mihi denarios meos solveretis, nuntius meus iter arripuerat in Angliam. Et sciatis quod discordia quæ erat inter Gaufridum de M[aurita]-nia et patrem suum, erat pro majori parte pro eo quod timebat dominus G[aufridus] ut pater suus adhæreret servitio regis Franciæ, propter filium su . . . . . capt . . . . . Et quam cito fuit certus quod non recederet a fidelitate vestra per gentes de terra sua, incontinenti ipse exposuit se et totam terram voluntati patris sui, et bonam habebat . . . . . concordiam, antequam Benedictus de Mauritania recederet.

Rogo vos præterea ut mittatis mihi quendam bonum outorium Norreis . . . . . necessarius est ad exhilarandum et de . . . . . usque ad finem treugarum, quia tunc ad aliud intendere[2] me oportebit. Item sciatis quod tantum valet comitatus ad . . . . quantum vobis signavi præter dan . . . . dend . . . . . et alii vobis facimus.

---

[1] *marutias*] so, or *marunas*, MS. | [2] *intendere*] intende, MS.

CCCXIX.

Henry III. to Gregory IX.

(Royal Letters, No. 201.)

Jan. 1231?

Sanctissimo patri ac domino Gregorio, Dei gratia summo et universalis ecclesiæ Pontifici, Henricus eadem gratia rex Anglorum, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ et Aquitaniæ, comes Pictaviæ et Andegaviæ, devotissima pedum oscula.

We pray you to confirm the marriage of Geoffrey of Mortagne and his wife, notwithstanding their consanguinity.

Cum olim inter nobiles viros dominum R[eginaldum] de Ponte, et dominum B[ernardum] de Mauritania, et ipsorum antecessores, Xanctonensis diœcesis, per multum temporis guerra non modica extiterit, ita quod strages hominum, cœmeteriorum incendia, et totius terræ eorundem destructio, sicut pro certo didicimus, ferro et igne quotidie imminet;[1] cum dicti nobiles filium et filiam haberent pubescentes, propter bonum pacis et tot discrimina evitanda, de prudentum consilio in quarto gradu consanguinitatis eosdem matrimonialiter copularunt. Qui processu temporis per duodecim annos adinvicem commorantes, expertæ[2] etiam dictæ consanguinitatis, jam tres vivos filios et unam filiam mortuam susceperunt. Et igitur duo Xanctonenses episcopi successive dictum matrimonium toleraverunt, propter damna evitanda quæ inde evenerant, et evenire poterant. Sanctitatem vestram misericorditer imploramus quatenus de misericordia sedis apostolicæ, cui proprium est misereri, in ipso matrimonio pietatis intuitu dispensetis, ita quod conjugati sine peccato mortali in matrimonio remanere valeant, proles vero inde suscepta legitima habeatur.

Sciat enim vestra clemens sanctitas, quod si in dicto matrimonio celebraretur divortium, dicti nobiles, qui

[1] *imminet*] read *immineret* (?).

[2] *expertæ*] Probably an error for *expertes*, in the sense of unconscious.

fortissima habent castra in illis partibus, et nostrum jus et dominium pro posse suo defendunt, possent inde de facili ad dominium regis Franciæ declinare, unde et jus[1] nostrum et dominium in illis partibus deperiret. Cum enim Deus non mortem velit peccatoris, sed ut convertatur et vivat, dictis conjugatis nostri gratia misericordiam, non judicium faciatis.

CCCXX.

Henry III. to the Sheriff of Kent.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 16 in dorso.)

March 26, 1231. You are ordered to send to the king six of the richest Jews of Canterbury, and six of Rochester.

Mandatum est vicecomiti Kantiæ quod, sicut seipsum et omnia sua diligit, venire faciat coram rege apud Westmonasterium a die Paschæ in quindecim dies sex de ditioribus et potentioribus Judæis villæ Cantuariensis, et totidem de villa Roffensi, ad audiendum ibidem præceptum regis; ita quod ad eundem terminum habeant ibidem omnia arreragia sua propria, sine omni dilatione; similiter et arreragia omnium Judæorum prædictarum villarum, quæ regi debent, tam de tallagio octo millia marcarum, quam de tallagio sex millia marcarum; et præterea id quod ad Judæos prædictarum villarum communiter pertinet regi reddendum, de mille marcarum quæ regi promissæ fuerunt nomine omnium Judæorum Angliæ, pro respectu habendo de quibusdam debitis quæ ab eis exigebantur. Ea autem diligentia hoc præceptum regis exsequatur ne pro defectu sui ad eum rex se graviter capere debeat. Et habeat ibi nomina illorum sex Judæorum et hoc breve. Teste ut supra. [Rege apud Clarendon xxvj° die Martii].

Eodem modo scribitur omnibus vicecomitibus Angliæ, in quorum balliis sunt Judæi regis.

---

[1] *et jus*] jus et, MS.

CCCXXI.

Henry III. to Gregory IX.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 14 in dorso.)

April 18, 1231.

We cannot grant the pension you request.

Domino papæ, salutem, et debitam patri reverentiam. Transmissas nobis sanctæ paternitatis vestræ literas, quibus pro nobili cive Romano Nepoli nos rogastis, ut in redditu annuo quadraginta marcarum certis loco et termino percipiendo ei provideremus, omni qua decuit reverentia recepimus et honore. Satis quidem ex earundem literarum continentia attendimus, quod cum civis prædictus de nobilioribus et potentioribus urbis existat, non modicum per se ac suos nobis possit fructuosus existere, et ea ducti ratione, nostri gratia, potius nostrum quam ipsius civis commodum respicientes, preces hujusmodi pro eo nobis duxistis porrigendas. Verum cum occasione guerræ nostræ, quam nuper in partibus habuimus transmarinis; et ob causas alias varias, tot et tantis militum stipendiis fuerimus onerati, quod et his quibus ad præsens obligati sumus vix respondere satisfaciamus, licet preces ac monita vestra parati simus humiliter ac devote pro viribus nostris, sicut decet, effectui mancipare, in persona memorati civis, quod ægre fecimus, vos exaudire non valemus. Unde sanctitatem vestram ea qua possumus affectione rogamus, quatenus id aures sinceritatis vestræ non offendat, aut aliquatenus vobis displiceat si, faciente insufficientia nostra, excusationem hujusmodi vobis prætendamus. Certi enim sumus, indubitanter et firmiter credimus, quod si statum et onus obligationis nostræ attenderetis, nobis compateremini, qui nobis specialiter in hujusmodi oneribus providere tenemini; et ad nos exonerandos patrocinium vestrum impenderetis et consilium. Teste me ipso apud Westmonasterium xviij° die Aprilis.

CCCXXII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 15 Hen. III., memb. 3.)

April 18, 1231.

Rex omnibus ad quos hæ literæ præsentes pervenerint,[1] salutem.

The aid granted by the clergy shall not prejudice their liberties.

Cum peteremus a prælatis Angliæ quod nobis auxilium facerent pro magna necessitate nostra de qua eis constabat, videlicet episcopis, abbatibus, abbatissis, prioribus, et priorissis, qui de nobis tenent in capite, ipsi nobis liberaliter concesserunt auxilium tale, scilicet de singulis feodis militum suorum quadraginta solidos, de tot feodis de quot ipsi tenentur nobis respondere quando faciunt nobis servitium militare; et nos concessimus eisdem prælatis, quod ad prædictum auxilium nobis faciendum, habeant de singulis feodis militum quæ de eis tenentur quadraginta solidos. Nos igitur volentes quod ex hac eorum concessione nobis facta de mera liberalitate sua, et non alia ratione, ecclesiis suis vel eis vel eorum successoribus possit præjudicium aliquod generari, vel ecclesiasticæ libertati in aliquo derogari, per has literas nostras patentes hoc duximus protestandum. Nolumus etiam quod propter hanc concessionem nostram quam fecimus, aliquod nobis vel heredibus nostris accrescat vel decrescat. In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes. Teste rege apud Westmonasterium, xiij.° die Aprilis, anno regni nostri xv.°

Has literas habent singuli prælati, tam episcopi quam abbates, priores, abbatissæ, et priorissæ.

---

[1] *ad . . . . pervenerint*] etc. MS.

CCCXXIII.

Henry III. to the Sheriff of York.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 14 in dorso.)

April 20, 1231. Summon the clergy, barons, freemen, and representatives of the towns, to meet our justices itinerant.

Rex, vicecomiti Eboracensi, salutem.

Summone per bonos summonitores omnes archiepiscopos, episcopos, abbates, priores, comites, barones, milites et omnes libere tenentes de tota ballia tua, et de qualibet villa quatuor legales homines et præpositum, et de quolibet burgo duodecim legales burgenses, per totam balliam tuam, et omnes alios qui coram justiciariis itinerantibus venire solent et debent, quod sint apud Eboracum in octavis Sanctæ Trinitatis anno regni nostri decimo quinto, coram dilecto et fideli nostro S[tephano] de Sedgrave, Randulfo Filio Roberti, Briano Filio Alani, Willelmo de Insula, Roberto de Lexinton, magistro Roberto de Schardelawe, et Willelmo de Londonia, quos justiciarios nostros constituimus; audituri et facturi præceptum nostrum. Facias etiam tunc venire coram iisdem omnia placita coronæ, quæ placitata non sunt, et quæ emerserunt postquam justiciarii nostri ultimo itineraverunt in partibus illis, ad omnia placita, et omnia attachiamenta ad placita illa pertinentia, et omnes assisas, et omnia placita quæ posita sunt coram justiciariis ad primam assisam, cum brevibus assisarum et placitorum; ita quod assisæ illæ et placita pro defectu tui vel summonitionis tuæ non remaneant. Faciatis etiam clamari et sciri per totam balliam tuam, quod omnes assisæ et omnia placita quæ fuerunt atterminata et non finita coram justiciariis nostris apud Westmonasterium, vel coram justiciariis nostris qui ultimo itineraverunt in comitatu tuo de omnibus placitis, vel coram justiciariis illuc missis ad assisas novæ disseisinæ capiendas et gaiolas deliberandas, tunc sint coram prædictis justiciariis nostris apud Eboracum, in eodem statu in quo reman-

serunt per præceptum nostrum, vel per præceptum prædictorum justiciariorum nostrorum itinerantium, vel per justiciarios nostros de banco. Summone etiam omnes illos qui vicecomites fuerunt post ultimam itinerationem prædictorum justiciariorum in partibus illis, quod tunc sint ibidem coram prædictis justiciariis nostris, cum brevibus de assisis et placitis quæ tempore suo receperunt, ad respondendum de tempore suo, sicut respondi debet coram justiciariis itinerantibus. Et habeas ibi summonitores et hoc breve. Teste H[uberto] de Burgo, etc., apud Westmonasterium xx° die Aprilis.

Eodem modo scribitur vicecomiti Lincolniæ quod ad diem et locum, etc.

Et mandatum est Ranulfo Filio Roberti quod ad prædictos diem et locum eis occurrat; et similiter Briano Filio Alani.

Postea prorogavit rex diem placitorum apud Eboracum usque in tres septimanas a die S. Trinitatis.

CCCXXIV.

Henry III. to the Sheriff of Cambridge.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 13 in dorso.)

May 3, 1231.

You are to co-operate with the bishop and chancellor for the repression of disorders in the University of Cambridge.

Rex, vicecomiti Cantebrigiæ, salutem.

Scias quod cum in villa nostra Kantebrigiæ, ubi convenit multitudo studentium, plures sunt clerici rebelles et incorrigibiles, qui cum delinquunt a cancellario et magistris se corripi nolunt et castigari, et plures malefactores, inter quos quidam sunt sub specie clericali mentientes se esse quod non sunt, a cancellario et magistris scholarum, cum delinquunt, juxta morem scholarium se justiciari non permittunt: pro eorum audacia coercenda, et studentium tranquillitate, de consilio nostro providimus, quod quotiens prædicti cancellariis et magistri perpenderint et invenerint inter se

hujusmodi clericos rebelles et malefactores, significent illud episcopo, et episcopus postea tibi; ut tu, assumptis tecum quos videris ad hoc assumendos, ad mandatum ejusdem episcopi in propria persona tua accedas usque Cantebrigiam, et secundum quod prædictus episcopus tibi signabit, et prædicti cancellarii et magistri tibi dicent, in clericos rebelles et malefactores prædictos manum mittas, et ipsos secundum consilium prædictorum cancellarii et magistrorum, vel ipsos in prisona nostra retineas, vel eos a villa de Cantebrigia expelli faciatis et amoveri. Et ideo tibi præcipimus quod ad mandatum episcopi Eliensis de prædictis clericis rebellibus et malefactoribus, prout dicti cancellarii et magistri tibi dicent, in forma prædicta provisionem nostram exsequaris; ita quod prædicti clerici rebelles et malefactores pro defectu coercionis tuæ occasionem non habeant delinquendi, propter quod de cetero ad te nos graviter capere debeamus. Teste rege apud Oxoniam, tertio die Maii.

CCCXXV.

The same to the same.

(Rot. Claus. ut supra.)

May 3, 1231.

No student is to be allowed to remain who is not under the tutorship of a master of the schools.

Rex, vicecomiti Cantebrigiæ, salutem.

Quoniam, ut audivimus, plures morantur clerici apud Cantebrigiam, qui sub nullius magistri scholarum sunt disciplina et tuitione, sed potius mentiuntur se esse scholares, cum non sint, ut tutius et fortius, visa ad hoc opportunitate, queant malignari; tibi præcipimus quod, assumptis tecum probis et legalibus hominibus de comitatu tuo, accedas ad villam nostram Cantebrigiæ, et per totam villam illam clamari faciatis, ex parte nostra, quod nullus clericus moretur in villa illa, qui non sit sub disciplina vel tuitione alicujus magistri scholarum;

et si aliqui tales fuerint in villa illa, eam exeant infra quindecim dies postquam hoc clamatum fuerit; et si ultra terminum illum inventi fuerint in eadem villa hujusmodi clerici, capientur et in prisona nostra mittentur. Teste, ut supra.

Et mandatum est H[ugoni] Elyensi episcopo, quod quotiens cancellarius et magistri scholarum Cantebrigiæ perpenderint, et invenerint inter se hujusmodi clericos rebelles et malefactores, et illud eidem episcopo significaverint, ipse vicecomiti Cantebrigiæ per literas suas istud significet, ut assumptis secum, etc., ut supra.

CCCXXVI.

Henry III. to the Mayor and Bailiffs of Cambridge.

(Rot. Claus. ut supra.)

May 3, 1231.

Rex majori et ballivis Cantebrigiæ, salutem.

Your exorbitant rents will drive the students away. Let the lodgings be taxed according to custom.

Satis constat vobis, quod apud villam nostram Cantebrigiæ, studendi causa, e diversis partibus tam cismarinis quam transmarinis, scholarium confluit multitudo, quod valde gratum habemus et acceptum, cum exinde toti regno nostro commodum non modicum, et honor nobis accrescat; et vos specialiter, inter quos personaliter conversantur studentes, non mediocriter gaudere debetis et lætari. Audivimus autem quod, in hospitiis vestris locandis, tam graves et onerosi estis scholaribus inter vos commorantibus, quod nisi mensurabilius et modestius vos habueritis erga ipsos in hac parte, exactione vestra faciente, oportebit ipsos villam nostram exire, et studio suo relicto a terra nostra recedere, quod nullatenus vellemus. Et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes quatenus, super prædictis hospitiis locandis vos mensurantes secundum consuetudinem universitatis, per duos magistros et duos probos

et legales homines de villa vestra ad hoc assignandos hospitia prædicta taxare, et secundum eorum taxationem ea locari permittatis, taliter vos gerentes in hac parte, ne si secus egeritis propter quod ad nos debeat clamor pervenire, ad hoc manum apponere debeamus. Teste, ut supra.

Consimiles literas habet universitas Oxoniensis, directas vicecomiti Oxoniæ, majori et ballivis Oxoniæ, hoc mutato, quod ubi ponitur in primo brevi directo vicecomiti Cantebrigiæ *ad mandatum episcopi Elyensis*, hic ponitur *ad mandatum cancellarii et magistrorum Oxoniæ;* et ubi ponitur in brevi directo majori et ballivis Cantebrigiæ *Taliter vos gerentes in hac parte*, ponitur hic, *in hoc et in aliis quæ prædictos scholares contingunt.*

CCCXXVII.

Henry III. to Gregory IX.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 11 in dorso.)

Domino papæ, salutem.

May 20, 1231. We pray you not to permit the encroachments of the Irish bishops on our prerogative.

Quotiens nova nos perurgent negotia quæ sedis apostolicæ requirunt adminiculum, totiens ad ipsam, sub cujus protectione fecisti consistere, debemus sicut speramus confugere necesse habemus.[1] Cum igitur in grave præjudicium nostrum et regiæ dignitatis læsionem, qua prædecessores nostri reges Angliæ usi sunt et gavisi, jam contendant episcopi de terra nostra Hiberniæ ea nos libertate privare, qua nos et prædecessores nostri soliti sumus, episcopis Hiberniæ decedentibus, episcopatuum suorum quamdiu vacaverunt habere custodiam, et quod eorum tenentes de cetero de placitis quæ per literas nostras deduci et terminari solent, a

[1] *debemus . . . habemus*] So MS.

curia nostra justitiam non requirant; et ad hoc impetrandum contra nos specialiter episcopum Limericensem destinaverint vel destinare proposuerint ad curiam; sanctitatis vestræ supplicamus attentius et devote, quatenus per alicujus suggestionem aliquid contra nos impetrare volentis nihil statui permittatis aut concedi, quod jura nostra lædat aut potestate solita in hac parte nos destituat, taliter preces nostras exaudientes, quod contra persequentium nos machinamenta sub alis tuitionis vestræ indemnes consistere gaudeamus. Teste rege apud Herefordiam, xx° die Maii.

Et mandatum est magistro R. de Cantilupo, H. de Nafford, abbati de Cliva, et Alexandro de Bassingburne quod hoc contra regem in curia volentibus impetrari viriliter resistant; ita quod ex hoc eorum fidelitatem et discretionem debeat habere commendatam. Teste ut supra.

CCCXXVIII.

Henry III. to Roger, Bishop of London.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 10 in dorso.)

June 20, 1231. Meet me at Oxford, to consider the propriety of excommunicating Llewellyn.

Rex episcopo Londoniensi, salutem.

Cum nuper pervenisset ad nos certa relatio de facto Lewelini, qui in ecclesias de terra nostra irreverenter irruere et eas spoliare non formidans, per cædes et incendia et deprædationes quæ nequiter commisit in terra nostra, damna non modica nobis et nostris irrogavit, signavimus magistro W. de Herbaldon, archidiacono de Stowa, officiario domini Cantuariensis, et quibusdam episcopis de terra nostra, quod essent in occursum nostrum apud Londoniam die Dominica proxima ante festum S. Johannis Baptistæ, ad tractandum ibidem nobiscum de facto prædicto, et providendum

qualiter excessus tam enormis per censuram ecclesiasticam condigne puniretur. Postea vero advertentes quod negotium memoratum præsentiam exigebat singulorum et universorum episcoporum de provincia Cantuariensi, necnon et Landavensis et Menevensis de episcopis Walliæ, et etiam justiciarii nostri, et quorundam aliorum fidelium nostrorum, qui tunc præsentes esse non possent ad consilium nobis super prædictis impendendum, diem illum suspendimus, illum prorogantes usque in tres septimanas a Dominica prædicta proxima ante festum S. Johannis Baptistæ, ad quem diem mandavimus universis et singulis episcopis de provincia Cantuariensi, et prædictis Landavensi et Menevensi episcopis, et officiario domini Cantuariensis, quod occurrant nobis apud Oxoniam, et similiter justiciario nostro et quibusdam aliis fidelibus nostris, super prædictis nobiscum tractaturi. Paternitatem igitur vestram rogamus attentius, quatenus, sicut nos et honorem nostrum diligitis, nullo modo omittatis quin ad prædictum diem apud Oxoniam nobis occurratis, sufficienter præmuniti qualiter de consilio vestro sit in prædictum L[ewelinum] et complices suos pro prædictis excessibus procedendum; ita quod inde paternitati vestræ grates referre possimus speciales. Teste rege apud Windelsoram xx° die Junii.

Eodem modo scribitur aliis episcopis de provincia Cantuariensi, et Menevensi et Landavensi episcopis, et officiario Cantuariensis archiepiscopi, et officiario Wintoniensis episcopi.

CCCXXIX.

Henry III. to the Sheriff of Leicester.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 6.)

Rex cepit homagium Simonis de Monteforti, de tota terra quam Simon de Monteforti pater ejus, Aug. 13. 1231.

The king has received the homage of Simon Montfort.

quondam comes Leicestriæ, de rege tenuit, de honore Leicestriæ, et quæ ipsum Simonem jure contingit hereditario. Et mandatum est vicecomiti Leicestriæ, quod de tota prædicta terra cum pertinentiis in ballia sua, eidem Simoni sine dilatione plenam saisinam habere faciat. Teste rege apud Castrum Matildis, decimo tertio die Augusti.

Eodem modo scribitur vicecomiti Suhamtoniæ, Dorsetiæ, et Wiltesiræ.

CCCXXX.

Henry III. to the Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 15 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Sept. 30, 1231. Prepare your barons and others to assist in the invasion of Wales next summer; and prohibit exports thither.

Rex justiciario Hiberniæ, salutem.

Satis prius audistis quam iniquiter et infideliter Lewelinus princeps de Abbefrau se gesserit erga nos et nostros, terras nostras incendendo et deprædando, et homines nostros interficiendo, et alia damna quæcumque potuit nobis et nostris inferendo. Adhuc quidem in eadem voluntate nos gravandi persistens, non desistit nos persequi et terram nostram devastare. Unde scripsimus omnibus et singulis magnatibus de terra nostra Hiberniæ, quod contra æstatem futuram se præparent ad veniendum in Walliam, applicaturi in Anglisia in manu forti, ad vindicandum nos de tantis excessibus nobis irrogatis, quos ulterius dissimulare non poterimus. Et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes quatenus modis quibus poteritis ipsos magnates, et non solum illos sed et omnes alios de terra nostra Hiberniæ, ad veniendum in servitium nostrum, et ipsum Lewelinum expugnandum, diligenter inducatis, non permittentes, sicut nos et honorem nostrum diligitis, quod aliquæ mercandisæ sive aliquod genus victualium per quæ Walenses subsidium aliquod re-

portent, de terra nostra Hiberniæ deferantur in Walliam; et id per totam Hiberniam clamari et firmiter faciatis prohiberi ex parte nostra, ne aliquis, sicut se ipsum et catalla sua diligit, mercandisas aliquas sive aliquod genus victualium ad partes prædictas deportet, vel faciat deportari; super his et aliis agendis nostris talem diligentiam gerentes quod merito vos commendare debeamus, inimici nostri inde se sentiant gravatos. Mittimus etiam vobis literas nostras prædictis magnatibus nostris directas super prædicto negotio, quas eis sine dilatione mittatis. Teste me ipso apud Herefordiam, tricesimo die Septembris.

CCCXXXI.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 16 Hen. III., memb. 7 in dorso.)

March 10, 1232.

Henricus rex, etc., omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We covenant to repay twelve hundred marks lent to us by merchants of Florence.

Noveritis nos mutuo recepisse apud Londoniam, pro negotiis nostris et regni nostri utiliter expediendis, a Vaillanto et Waltero fratribus Filiis Marsilii, Bonacorso Filio Inglesky, Francheskino Filio Benuthi, Cuntero Filio Donati, civibus et mercatoribus Florentiæ, mille et ducentas marcas bonorum, novorum, et legalium sterlingorum, scilicet tresdecim solidos et quatuor [denarios][1] sterlingorum pro marca qualibet computatis; de qua pecunia nos bene vocamus quietos, et integre protestamur pacatos, et in utilitatem nostram et regni nostri conversam esse confitemur; exceptioni non numeratæ, non solutæ, atque non traditæ pecuniæ omnino renunciantes. Quas prætaxatas mille et ducen-

[1] *denarios*] Not in MS.

tas marcas sterlingorum, prædicto modo et numero computandas, promittimus et tenemur per stipulationem legitimam reddere et persolvere prædictis mercatoribus, aut uni eorum, aut eorum certo nuntio præsens instrumentum secum deferenti et resignanti, in proximo festo B. Michaelis Archangeli de mense Septembris, apud Novum Templum Londoniæ, sine aliqua diminutione, dilatione seu cavillatione, anno regni nostri decimo sexto; tali quidem tenore adjuncto, quod si dicta pecunia prædictis loco et termino, sicut dictum est, non fuerit persoluta, extunc in anno promittimus et tenemur per stipulationem legalem dare et solvere prædictis mercatoribus, aut uni eorum, aut eorum certo nuntio, per singulos menses pro singulis decem marcis sterlingorum unam marcam dictæ monetæ, pro recompensatione damnorum interesse et expensarum; et expensas duorum mercatorum, cum duobus equis et duobus servientibus equitibus, ubicumque mercatores extiterint, usque ad solutionem debiti prætaxati et omnium prædictorum. Quam recompensationem damnorum interesse et expensarum per stipulationem prædictam promittimus dictis mercatoribus, et eorum sociis, aut eorum certo nuntio, in dicti debiti sortem nullatenus computare, ac non detinere dictum debitum sub prætextu recompensationis prædictæ, contra voluntatem dictorum mercatorum, vel sociorum eorum, aut eorum certi nuntii, ultra terminum prælibatum.

Pro quibus omnibus supradictis firmiter et plenarie adimplendis et inviolabiliter observandis, obligamus nos et heredes nostros dictis mercatoribus, sociisque eorum, aut eorum certo nuntio, in integrum debitores, et constituimus pacatores. Renuntiamus etiam in his omnibus, nostro nomine et heredum nostrorum, omni juris auxilio canonici et civilis, privilegio, fori consuetudini et statuto, et novæ constitutionis beneficio, ac restitutionis in integrum apostolicis literis contra dictos mercatores, et eorum socios, et prædicta omnia, quolibet

modo impetratis, vel in futurum impetrandis, exceptioni doli et in factum actioni, necnon exceptioni constitutionis de duabus dietis editæ in concilio generali, et omni alii exceptioni personali et reali quæ posset objici contra instrumentum vel factum, seu etiam beneficio appellationis. Promittimus etiam quod nullam exceptionem introductam de jure canonico vel de jure consuetudinario cujuslibet patriæ, dictis mercatoribus volentibus dictam pecuniam recuperare, in aliqua curia opponemus, nec[1] opponi faciemus. Nec impetrabimus quod inquisitio fiat propter quam prædictæ conventiones non adimpleantur, nec aliqua indulgentia nobis et terræ nostræ concessa vel concedenda a summo pontifice, quin prædictæ conventiones adimpleantur, et possimus cum prædictis mercatoribus et eorum sociis sine præfatæ constitutionis objectu libere conveniri. In cujus rei testimonium præsentibus literis sigillum nostrum fecimus apponi. Teste me ipso apud Westmonasterium decimo die Martii, anno regni nostri decimo sexto.

Consimiles literas habent Reynerus Amidei, Boncio Pagnus Guiduchi, Walkelinus Hugelini, cives et mercatores Senenses de trecentis et sexaginta marcis: Albicius Dentaydi, Jacobus Pieri, Picollini, Galfridus Alifonsy, Stirpulus de Comite, cives et mercatores Senenses, de octingentis et quadraginta marcis.

Ipsi iidem mercatores habent tria paria literarum, quod salvo veniant in Angliam cum mercandisis suis ad negotia inde facienda, etc., usque ad Natale Domini anno regni xvii°.

[1] *nec*] ne, MS.

CCCXXXII.

Henry III. to the Prior and Convent of Christ Church, Canterbury.

(Rot. Pat. 16 Hen. III., memb. 7.)

March 11, 1232.

Rex, dilectis sibi in Christo, priori et conventui ecclesiæ Christi Cantuariensis, salutem in Domino.

You are forbidden to act on the papal mandate of election.

Cum ex parte vestra accessissent ad nos quidam monachi vestri, petentes a nobis licentiam eligendi, ostendentes etiam nobis mandatum apostolicum vobis directum de electione vestra infra certum tempus celebranda; nos prædictum mandatum diligenter inspicientes, quædam in ipso contenta perspeximus per quæ, quibusdam casibus contigentibus, nobis et juri nostro possit præjudicium generari.

Hinc est quod vobis mandamus, districte inhibentes quatenus occasione prædicti mandati vobis directi nihil in præjudicium nostrum vel juris nostri attentare curetis. Et præcipue si contingat vos mittere aliquos de vestris ad curiam Romanam, cum potestate eligendi, quod ibi nullam electionem celebrent licentia prius a nobis non petita; cum hoc esset manifeste in præjudicium, tam juris et privilegii nostri, quam possessionis nostræ per consuetudinem hucusque approbatæ et obtentæ. Appellamus etiam ne quid contra præmissa in nostri præjudicium attentare curetis; et ad innovandum appellationem nostram coram vobis magistrum R. de Cantilupo latorem præsentium procuratorem nostrum constituimus. Teste me ipso apud Lampheth,[1] undecimo die Martii.

[1] *Lampheth*] Lamphħ, MS.

CCCXXXIII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 16 Hen. III., memb. 5.)

June 15, 1232.

Rex, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We have granted to S. Montfort the Norman escheats within his fief.

Sciatis quod concessimus dilecto et fideli nostro Simoni de Monteforti, quod, cum de cetero escaetæ aliquæ de terris Normannorum acciderint de feodo suo in Anglia, quas nos et antecessores nostri in manu nostra retinere vel dare consuevimus; ipse liberam inde habeat administrationem, retinendo eam in manu sua, vel pro voluntate sua conferendo, donec terra nostra Angliæ et terra Normanniæ communes fuerint. In cujus rei testimonium has literas nostras fieri fecimus patentes. Teste rege apud Wudestock, decimo quinto die Junii.

CCCXXXIV.

Henry III. to the Bishops, Earls, and others of Ireland.

(Rot. Pat. 16 Hen. III., memb. 4.)

June 16, 1232.

Henricus, Dei gratia rex Anglia, etc., archiepiscopis, episcopis, abbatibus, comitibus, baronibus, militibus, liberis hominibus, et omnibus aliis in Hibernia constitutis, salutem.

We have constituted H. de Burgh justiciar of Ireland

Sciatis nos concessisse, et carta nostra confirmasse, dilecto et fideli nostro Huberto de Burgo, comiti Kanciæ, justiciario nostro Angliæ, justiciariam terræ nostræ Hiberniæ, habendam toto tempore vitæ suæ, cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus ad justiciariam illam pertinentibus; ita quidem quod si fuerit extra prædictam terram nostram Hiberniæ, nobiscum in servitio nostro, vel sine nobis, vel etiam

causa peregrinationis, vel alia quacumque de causa rationabili absens fuerit, vel etiam si, per debilitatem vel ægritudinem corporis sui in Hibernia vel in Anglia præpeditus, officium prædictæ justiciariæ Hyberniæ in propria persona sua gerere non possit, per attornatum suum quem ad hoc loco suo assignaverit discretum et fidelem, prædictam gerat justiciariam; ita tamen quod ipse quem ad hoc assignaverit prius nobis præsentetur, et de fideli servitio nobis fidelitatem faciat; sicut plenius continetur in carta nostra quam ei inde fieri fecimus. Et ideo vobis mandamus, quod prædicto justiciario nostro Angliæ in omnibus quæ ad ipsam justiciariam Hiberniæ pertinent intendentes sitis et respondentes, sicut prædictum est. Teste me ipso apud Wudestok, decimo sexto die Junii.

CCCXXXV.

Henry III. to the Bishops and others.

(Rot. Pat. 17 Hen. III., memb. 9 in dorso.)

Oct. 12, 1232.[1]

Henricus rex, etc., archiepiscopis, episcopis, etc., salutem.

We have pledged ourselves to our brother and others to observe the provision entered into respecting H. de Burgh.

Sciatis nos concessisse, pro nobis et heredibus nostris, dilectis et fidelibus nostris Ricardo comiti Cornubiæ et Pictaviæ fratri nostro, W[illelmo] comiti Warennæ, R[icardo] comiti Marescallo, comiti Penbrochiæ, et Johanni comiti Lincolniæ, et constabulario Cestriæ, quod nos et heredes nostri firmiter tenebimus et integre provisionem per barones nostros factam et a nobis concessam de Huberto de Burgo, secundum quod plenius continetur in carta de prædicta provisione

---

[1] Though entered early on the roll of 17 Henry III., and so dated, this document manifestly belongs to the close of the previous regnal year.

facta, cui sigillum nostrum et sigilla prædictorum comitum sunt apposita: ita quod nec nos nec heredes nostri contra provisionem et concessionem illam in aliquo veniemus, nec in toto, nec in parte; et ultra vel citra prædicta nec gratiam nec crudelitatem ei faciemus. Et hæc prædicta secundum quæ provisa sunt et concessa in verbis regiis firmiter promisimus nos inviolabiliter observaturos. Et si nos forte, quod absit, aliquo tempore moti fuerimus ad aliquid præcipiendum contra prædictam provisionem et concessionem, volumus et prohibemus prædictis fidelibus nostris Ricardo [comiti][1] Cornubiæ et Pictaviæ fratri nostro, W[illelmo] comiti Warennæ, R[icardo] Marescallo comiti Pembrochiæ, et Johanni comiti Lincolniæ, et constabulario Cestriæ, quod propter hoc contra prædictam provisionem et concessionem nihil faciant vel facere permittant, sed in hoc resistant: et volumus quod resistatio prædicta eis non sit damnosa, nec ad malum teneatur, nec de nobis nec de aliis. Teste me ipso apud Lambeth, duodecimo die Octobris, regni nostri septimo decimo. His testibus, W[altero] Eboracensi archiepiscopo, R[icardo] Dunelmensi, P[etro] Wintoniensi, J[ocelino] Bathoniensi, et W[altero] Karleolensi episcopis, S[tephano] de Sedgrave justiciario nostro, B[riano] de Insula, P[etro] de Malo Lacu, R[adulpho] Filio Nicholai, G[alfrido] de Craucumbe, senescallis nostris, Hugone Dispensatore.

---

[1] *comiti*] Not in MS.

CCCXXXVI.

Letters Patent of Richard, Earl of Cornwall and Poitou, and others.

(Rot. Pat. ut supra.)

Oct. 12, 1232.

Omnibus ad quos præsens scriptum pervenerit, Ricardus comes Cornubiæ et Pictaviæ, W[illelmus] comes Warennæ, R[icardus] Marescallus comes Pembrochiæ, et Johannes comes Lincolniæ, et constabularius Cestriæ, salutem.

We have received the charge of Hubert de Burgh.

Noveritis nos recepisse a domino Henrico, Dei gratia illustri rege Angliæ, Hubertum de Burgo, custodiendum in forma quæ in provisione facta per ipsum dominum regem et barones suos de prædicto Huberto plenius continetur, cui provisioni ipsius domini regis sigillum et nostra appensa sunt. In cujus rei testimonium huic scripto sigilla nostra apponi fecimus. Teste ut proximo supra. [Lambeth, duodecimo die Octobris.]

CCCXXXVII.

Henry III. to Richard de Burgh.

(Rot. Pat. 17 Hen. III., memb. 6.)

Jan. 13, 1233.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc., dilecto et fideli suo Ricardo de Burgo, salutem.

Surrender the castles in your charge to Maurice Fitzgerald.

Memoriter tenetis quod cum nuper committeremus dilecto et fideli nostro Mauricio Filio Geroldi justiciariam nostram Hiberniæ, dedimus vobis in mandatis quod castra nostra Hiberniæ, quæ adhuc in manu vestra tenetis, eidem Mauricio committeretis custodienda. Et quia ad mandatum nostrum quam cito volumus id facere distulistis, iterato vobis mandavimus quod castra prædicta eidem Mauricio liberaretis. Quia vero nec ad primum nec ad secundum mandatum nos-

trum inde vobis factum castra prædicta reddere curastis hucusque; jam tertio vobis mandavimus, firmiter injungentes quatenus, sicut nos et honorem nostrum et omnia quæ de nobis tenetis diligitis, et in fide qua nobis tenemini, et sub debito sacramenti nobis præstiti et homagii nobis facti, prædicto Mauricio justiciario nostro omnia castra nostra, quæ vobis commisimus custodienda, sine ulteriori dilatione liberetis, præceptum nostrum taliter et tam prompte impleturi, quod fidelitatem vestram possimus habere commendatam. Et ne, si secus ageretis, infamiam perpetuam incurratis; ne etiam pro defectu vestri pecuniam nostram, quam sicut scitis ob multa et varia negotia nostra necesse habemus exponere, oporteat nos per factum vestrum ad conservationem coronæ nostræ, quam nullatenus nec volumus nec possumus indefensam relinquere, expendere[1] et consumere, et nos et regnum nostrum per vos perturbari, et totam gentem nostram graviter, quod absit, vexari. Taliter autem et tam fideliter vos geratis in hac parte, quod famam vestram illæsam observare possitis, et quod potius de fideli servitio commendabiles appareatis, quam de contrario in perpetuum infames remaneatis. In cujus rei testimonium has literas nostras patentes vobis mittimus. Teste me ipso apud Wudestok, decimo tertio die Januarii.

CCCXXXVIII.

Henry III. to Richard de Burgh.

(Rot. Pat. 17 Hen. III., memb. 6.)

Jan. 27, 1233. In reply to your mes-

Rex Ricardo de Burgo, salutem.

Misistis ad nos Willelmum de Cauntelle et P. priorem de Adhissel nuntios vestros in Angliam, per quos

[1] *expendere*] expedere, MS.

sengers, you are again ordered to surrender the castles to M. Fitzgerald.

nobis literatorie supplicastis, quod fidem adhiberemus his quæ nobis dicerent viva voce ex parte vestra, de castris nostris Hiberniæ quæ sunt in manu vestra, et justiciaria nostra Hiberniæ liberandis; nosque voluntatem nostram inde exponentes eis respondimus, ad ea quæ nobis dixerint, quod volumus quod castra prædicta liberarentur Mauricio Filio Geroldi, justiciario nostro Hiberniæ. Et ideo vobis mandamus quod omnia castra nostra prædicta, quæ sunt in manu vestra, eidem justiciario liberetis, custodienda quamdiu nobis placuerit. Teste rege apud Wundlesoram, vicesimo septimo die Januarii.

CCCXXXIX.

Henry III. to Margaret de Burgh.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 13 in dorso.)

Feb. 7, 1233. The sheriff of Norfolk will speak to you concerning the letters you have procured from Rome.

Rex, Margaretæ uxori Huberti de Burgo, salutem. Mittimus ad vos Robertum de Briwes, vicecomitem Norfolciæ et Suffolciæ, ad loquendum vobiscum, super quibusdam literis impetratis in curia Romana, pro prædicto domino vestro et vobis. Cui fidem habeatis in his quæ vobis dicet, ex parte nostra, de negotio prædicto. Teste rege apud Westmonasterium, septimo die Februarii.

CCCXL.

Henry III. to the Emperor Frederic II.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 11 in dorso.)

March 20, 1233.

Serenissimo principi Frederico, Dei gratia Romanorum imperatori semper augusto, Jerusalemiæ et Siciliæ regi, Henricus eadem gratia rex Angliæ, etc., salutem et sinceræ dilectionis affectum.

Serenitatis vestræ preces quas pro Landone clerico, nepote venerabilis patris archiepiscopi Messanæ, nobis duxistis porrigendas, benigne suscepimus, ad petitionis vestræ favorem mittentes eidem Parisiis studenti, ad se sustentandum ad præsens, triginta libras Parisienses, rogaturi in posterum aliquem de prælatis terræ nostræ, sive archiepiscopum, sive episcopum, sive abbatem, quod uberius, data temporis opportunitate, ex interventu nostro et pro vestro honore eidem in competenti beneficio ecclesiastico provideat, ut imperialis magnificentiæ beneplacitum plenius exsequamur. Teste rege apud Merton, vicesimo die Martii.

Your request for the nephew of the archbishop of Messana has met with attention.

CCCXLI.

Henry III. to the Archbishop of York.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 11 in dorso.)

Rex, Eboracensi archiepiscopo, salutem.

Cum nuper quidam nobiles de regno nostro per Petrum Mulet traherentur in causam, coram judicibus a domino papa delegatis responsuri in partibus transmarinis, ad quas sine discrimine et viarum periculo memoratis nobilibus nostris securus non patebat accessus; tandem cum ad diem litis non comparerent, judices in partibus prædictis dati prædictos nobiles tanquam contumaces, etsi ratione prædicta essent excusabiles, propter absentiam suam sententia excommunicationis nihilominus innodarunt, venerabili patri H[ugoni] Roffensi episcopo, auctoritate sibi concessa, dantes in mandatis, quod per totum regnum nostrum ipsos nobiles faceret excommunicatos denunciari, licet ipsi postea ad judices prædictos pro absolutionis beneficio obtinendo, in forma canonica procuratorem suum ad partes prædictas destinaverint. Unde cum nuper apud Cantuariam fuissemus, in præsentia prædicti Roffensis episcopi constituti, et juxta mandatum judicum prædic-

April 7, 1233. You are forbidden to utter certain excommunications lately commanded, contrary to our prerogative.

torum idem episcopus voluisset prædictos nobiles excommunicatos denunciare, nos sentientes privilegio nobis a domino papa indulto per denunciationem ipsam posse derogari, pro statu nostro et conservatione ejusdem privilegii, coram ipso episcopo appellavimus, memoratis nobilibus appellationem suam alias per procuratorem suum interpositam innovantibus. Quia vero, sicut audivimus, ex parte memorati episcopi recepistis in mandatis, quod dictam sententiam in præfatos nobiles qualiquali modo latam in diœcesi vestra executioni demandaretis ; ex abundanti, ne quid contra formam privilegii nostri attentetur, in nostrum vel alicujus de regno nostro gravamen, in præsentia vestra appellationem nostram innovamus, ne ad ipsius episcopi mandatum, appellatione nostra pendente et memoratis nobilibus appellationem suam prosequentibus, ad dictæ sententiæ denunciationem aliquatenus procedere præsumatis. Teste me ipso apud Maydenestan, septimo die Aprilis.

Eodem modo scribitur episcopis Elyensi, Carleolensi, Herefordensi, Lincolniensi, Dunholmensi, Wintoniensi, Bathoniensi, Norwicensi, Coventrensi, Wygorniensi, Sarresburiensi, Cicestrensi, officiariis Londinensi et Oxoniensi archiepiscopatus Cantuariensis.

CCCXLII.

Henry III. to Maurice Fitzgerald, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 10 in dorso.)

May 4, 1233. You are ordered to take the castle of Milloc

Mandatum est M[auritio] Filio Geroldi, justiciario Hiberniæ, quod si R[icardus] de Burgo, ad mandatum regis per literas suas patentes, non reddiderit ei castrum de Milloc in Cannacia, et prisones de Connacia quos tenet : omni qua poterit diligentia laboret ad

memoratum castrum recuperandum, et dictos prisones a manibus ipsius Ricardi eripiendos; et quod terram regis de Coinnacia in manu regis capiat, et per se et ballivos suos custodiat ad opus regis; quia rex non vult quod sit in alterius custodia quam sua, donec a rege aliud habuerit mandatum. Et cum idem justiciarius signaverit regi per W. Le Grant clericum suum, quod expediret regi illos quinque cantredos in Connacia hospitari, quos rex retinuit in manu sua; ei respondet rex quod vult ut ad præsens ceteris negotiis regis partium illarum intendens, alio omisso ad præsens, laboret quibus poterit modis ad terram Connaciæ universaliter regi subjugandam, et pacem in Hibernia tam in Connacia quam alibi affirmandam; et quod diligentiam adhibeat, cum moderamine tamen et mansuete, ad episcopos et homines eorum inducendos, ut faciant curiæ regis consuetudines quas facere consueverunt temporibus regum Angliæ. Ad quod si per eum nullo modo possint induci, sicut prædictum est, id regi significet, qui aliud ad hoc apponet auxilium quod viderit expedire. Conditionem etiam Macharthy, cujus amerciamenta rex habere consuevit de omnibus querelis eum tangentibus, et quam prædictus Ricardus auctoritate sua mutavit, ad pristinum et debitum statum revocet. Omnes etiam alienationes quas ipse Ricardus fecit de his quæ ad regem pertinent revocet, ita quod inde, sicut aliunde, merito debeat commendari. Teste rege apud Westmonasterium, quarto die Maii.

from R. de Burgh, and to take possession of Connaught.

CCCXLIII.

Henry III. to the Abbot of Coggeshall.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 9 in dorso.)

Rex abbati de Coggeshal. salutem.

Satis vobis constat et bene recolitis, qualiter de communi consilio et unanimi assensu omnium magna-

June 8, 1233. Your order is requested

to give the same aid which the other clergy have given.

tum de regno nostro, tam episcoporum quam comitum, baronum, abbatum, et priorum concessum fuit nobis ab ipsis auxilium, scilicet quadragesima pars omnium mobilium suorum et aliorum de regno nostro : de quo ab omnibus, tam viris religiosis quam aliis, præterquam abbatibus ordinis vestri nobis est liberaliter satisfactum. Quia vero non intelligimus, nec aliquo tempore contigit hucusque, sicut didicimus, quod in hujusmodi auxilio ab omnibus nobis communiter concesso, fuerit aut debuerit ordo vester a participatione ejusdem auxilii esse segregatus, devotionem vestram rogamus attentius quatenus, etsi non nomine quadragesimæ subsidium consimile aliis de regno nostro nobis non duxeritis impendendum, ad tale et tam efficax auxilium nobis faciatis[1] de bonis vestris manum nobis porrigere velitis, quod ex collatione vestra ordinem vestrum debeamus specialiter habere commendatum, et ad favorem vobis impendendum, cum a vobis fuerimus requisiti, inde vobis teneamur astricti, cum multa gratiarum actione. Et siquid inde nobis duxeritis faciendum, infra quindecim dies a festo S. Johannis Baptistæ anno regni nostri decimo septimo nobis scire faciatis ; quia ultra terminum illum sustinere non poterimus, quin aliter inde provideamus. Teste me ipso apud Wygorniam, octavo die Junii.

CCCXLIV.

Henry III. to Blanche, Queen of France.

(Royal Letters, No. 861.)

July 14, 1233.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, etc., carissimæ consanguineæ suæ dominæ Blanchiæ, eadem gratia Franciæ reginæ, salutem.

---

[1] *faciatis*] So MS. Read faciendum. (?)

Mittimus usque ad Abbatis Villam venerabilem patrem H[enricum] Roffensem episcopum, et dilectum et fidelem nostrum Philippum de Albiniaco, et Radulfum Filium Nicholai senescallum nostrum, ut ibi intersint a die Nativitatis S. Johannis Baptistæ proximo præterita in unum mensem, in occursum nunciorum vestrorum quos illuc missuræ estis, sicut nobis per literas vestras mandastis, ad tractandum de pace inter dilectum consanguineum et dominum nostrum Lodovicum regem Franciæ filium vestrum et nos, et ad pacem faciendam inter ipsum et nos. In cujus rei, etc. Teste rege apud Westmonasterium xiiij° die Julii, anno regni nostri xvij°.

We are sending commissioners to treat for peace.

CCCXLV.

Henry III. to the Bailiffs of Dover.

(Rot. Claus. 12 Hen. III., memb. 7 in dorso.)

Rex ballivis portus Dovræ, salutem.

Datum est nobis intelligi quod frater Petrus de Runcevalle, et Willelmus Malet, miles R[icardi] comitis Marescalli, ex parte ipsius comitis missi sunt ad partes transmarinas, ad grave damnum nostrum et regni nostri. Et ideo vobis mandamus, quod si ipsi frater Petrus et Willelmus per portum vestrum redierint, eos diligenter scrutari faciatis, et si quid super eos vel cum eis inveniatur, in literis, nuntiis, vel mandatis, unde damnum possit evenire nobis, vel regno nostro, incontinenti nos certificetis, et eos et homines suos arrestetis, donec aliud a nobis habueritis mandatum. Teste ut supra. [Rege apud Westmonasterium, decimo octavo die Julii.]

July 18, 1233. Search the messengers of the Earl Marshal returning from abroad.

Eodem modo scribitur ballivis portus Sandwic, Heth, Rumenhall, Winchele, Rya, Hasting, Seford, Shorham, Portesmuth.

CCCXLVI.

Henry III. to the Sheriff of Hereford.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 7 in dorso.)

July 31, 1233.

Arrest any armed bands marching through your county.

Rex vicecomiti Herefordiæ.

Præcipimus tibi quod si aliqua gens armata itineretur per balliam tuam, contra provisionem nuper factam apud Gloucestriam de communi consilio baronagii nostri, et per totum regnum nostrum demandatam, ad pacem et tranquillitatem regni nostri servandam, et si tu potestatem habeas ipsam gentem arrestandi; tunc tam corpora illorum hominum, quam arma et hernesium suum, arrestari facias, et bene custodiri, donec id nobis signaveris, et voluntatem nostram tibi mandaverimus.

Si vero potestatem non habeas ipsam gentem arrestandi, statim facias levari clamorem et uthesium super ipsam gentem armatam, et sequi de villa in villam, donec per patriam confluentem fuerit arrestata, sicut prædictum est; et hoc, sicut te ipsum diligis, exsequi cum diligentia non omittatis. Teste me ipso apud Westmonasterium, tricesimo primo die Julii.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Salopiæ, Wigorniæ, Gloucestriæ, et Oxoniæ.

CCCXLVII.

Henry III. to the Mayor and Commune of Bordeaux.

(Rot. Pat. 17 Hen. III., memb. 3.)

Aug. 9, 1233.

Henricus, etc., dilectis et fidelibus suis majori et communæ Burdegaliæ, salutem.

Pay the money in your hands

A memoria vestra non excidit, ut credimus, quod in amotione Henrici de Trublevill de senescalcia nostra

Wasconiæ, vobis significavimus quod denarios nostros de firma villæ vestræ nobis debitas per manum vestram colligi faceretis, et salvo custodiri ad opus nostrum, ita quod nemini inde responderetis,[1] donec aliud vobis daremus in mandatis. Quia vero, licet postea vobis mandaverimus quod de prædictis denariis responderetis dilecto et fideli nostro Hugoni de Vivonia, senescallo nostro Wasconiæ, nihil hucusque inde fecistis; vobis mandamus quod omnes denarios, quos post amotionem prædicti Henrici recepistis ad opus nostrum, prædicto senescallo nostro liberetis, ad negotia nostra in partibus illis expedienda; taliter vos habentes in hac parte, quod inde vos possimus specialiter commendare, et quod per detentionem ejusdem pecuniæ non remaneant negotia nostra infecta. In cujus rei testimonium, etc. Teste ut supra. [Me ipso apud Radinges, nono die Augusti.]

to your new seneschal.

CCCXLVIII.

The same to the same.

(Rot. Pat. ut supra.)

Henricus rex, etc., dilectis et fidelibus suis majori et communæ Burdegaliæ, salutem.

Aug. 9, 1233.

Cum, sicut audivimus, homines nostri inter duo maria, et alibi in terra nostra Wasconiæ, intendant subtrahere nobis servitium nobis debitum, per libertates villæ nostræ Burdegalis, quibus communicare procurant, et ipsos in communam et libertatem villæ vestræ sine injuria nostra taliter admittere et tenere non possitis; vobis mandamus, rogantes quatenus,

You are forbidden to receive men into your commune, in evasion of their dues to the crown.

---

[1] *responderetis*] respondetis, MS.

juxta fiduciam quam de fidelitate vestra reportamus, nullo modo ipsos in societatem aut libertatem communæ villæ vestræ receptetis, per quod jacturam servitii nostri quod nobis debeant incurramus; et si quos taliter recepistis, ipsos a societate vestra et communa vestra amoveatis; scituri quod dedimus in mandatis dilecto et fideli nostro H[ugoni] de Vivonia, senescallo nostro Wasconiæ, quod si per vos ipsos non amoveritis, per terras et tenementa forisfacta, quæ prædicti homines nostri habent, ipsos pro servitio nostro distringat. In cujus rei testimonium, etc. Teste ut supra.

CCCXLIX.

Henry III. to the Constable of Rochefort Castle.

(Rot. Pat. ut supra.)

Aug. 9, 1233.

Surrender the castle in your charge.

Rex, etc., constabulario castri Rocheford, salutem.

Quia nos et terra nostra Wasconiæ plurimum damnificamur per castrum de Rocheford, eo quod non est in manu nostra, quod moleste ferimus; et amplius damnificabimur, nisi citius in manum nostram deveniat: vobis mandamus quod dictum castrum nobis reddatis, liberantes illud ad opus nostrum dilecto et fideli nostro Hugoni de Vivonia, senescallo nostro Wasconiæ. In cujus rei testimonium, etc. Teste me ipso apud Radinges, nono die Augusti.

CCCL.

A Justice Itinerant to William of York.

(Royal Letters, No. 708.)

Domino suo salutem, et paratam ad obsequia voluntatem. Sept. 22, 1233?[1]

Noscat dominatio vestra quod die Sabbati proxima post Exaltationem S. Crucis recessi de Carl[iolo] sanus et incolumis, benedictus Deus, omnibus negotiis domini regis rite peractis. Per novem dies moram ibi feci cum sociis meis, et die quolibet prædictorum novem dierum perquisitæ fuerunt ad opus domini regis quadraginta marcæ; et est summa itineris nostri trecentæ sexaginta marcæ et amplius. Nullam tamen inde fieri fecimus summonitionem, eo quod mandatum vestrum inde non recepi, secundum quod vobis literatorie supplicavi per dominum Ranulfum Filium Henrici. Verum cum oporteat me transitum facere per redditus meos in comitatu Eboracensi, et bona mea ibidem respicere, et de eis ad melius quod Deus decrevit disponere et ordinare, maxime cum non credam infra breve tempus ad partes illas redire, et mihi scripseritis per Thomam clericum ut, peracto itinere meo in comitatu Cumberland, festinarem ad partes illas ubi dominus S[tephanus] de Segrave et socii sui ad præsens itinerant, ut eis in itinere suo assisterem, dominationi vestræ omni qua possum affectione supplico, quatenus mihi vestro penitus super hoc voluntatem

I have completed the Carlisle circuit, and request further orders, if I am to join S. Segrave.

[1] The imperfection of our lists of judges makes it impossible to date this letter exactly. It is certainly before the disgrace of Stephen Segrave in Feb. 1234. On the other hand, William of York was not sufficiently high in office to be referred to as in this letter before 1230 at the earliest; and in 1233 he and Ralph Fitz Henry were itinerating in Cumberland, with which this letter corresponds. Stephen Segrave, as chief justiciar, might very probably be acting as justice itinerant without his name occurring on the patent rolls as so commissioned.

vestram significare dignemini, si vobis placeat quod illuc eam ad eos priusquam ad vos veniam, vel quod directe prius ad vos veniam. Promptum enim et paratum me invenietis ad ea facienda, in omnibus quæ vestræ sederint voluntati. Si vero placeat vobis quod in dicto itinere domini S[tephani] de Segrave ei et sociis suis assistam, literas domini regis dicto domino S[tephano] et sociis suis directas, ut me in itinere illo admittant, mihi si placet destinare velitis. Super hoc autem quod de denariis domini regis ad expensas meas in itinere meo Cumberland respicere fecistis, dominationi vestræ ad quantas sufficio assurgo gratiarum actiones, rogans et supplicans quatenus procurare velitis ad opus meum pinguem benedictionem domini regis, si debeam in dicto itinere domini S[tephani] de Segrave assistere. In crastino S. Matthæi apostoli recessit a me lator præsentium, et mecum reliquit Thomam de Lasceles, et Thomam de Burnham, valletos vestros, qui versus vos directe tendunt, sed dietis mediocribus, eo quod Thomas de Lasceles passus fuit fluxum ventris, de quo convaluit jamdudum, et propter debilitatem suam non ausi sunt ad vos festinare. Processum autem negotii T[homæ] de Lasceles vobis per dictum Thomam de Burnham literatorie transmitto, et cum ad vos venero vos plenius super hoc viva voce certificabo. Valeat dominatio vestra per tempora longissima. Mitto dominationi vestræ rotulos meos, per quos dominus W[illelmus] de London et socii sui de placitis quæ fuerunt in banco poterunt certificare. Iterum et bene et diu valete.

Indorsed.—W. de Eboraco.

CCCLI.

Henry III. to the Constable of Whitchurch.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Sept. 25, 1233. Keep the peace towards Llewellyn. Minor differences are to be settled by commissioners.

Rex, constabulario de Albo Monasterio, salutem. Literas Lewelini suscepimus apud Kedeministre, die Mercurii in festo S. Matthæi Apostoli, continentes quod ipse pro se et suis nobis et cum omnibus nostris pacem tenuit et tenebit in futurum, et quod dedit in mandatis ballivis suis et imprisiis, quod pacem cum suis commarcionibus firmiter teneant et observent. Unde rogavit nos quatenus ballivis nostris in marchia commorantibus daremus in mandatis, quod cum suis pacem teneant inviolatam. Dedimus autem ei responsum quod ad petitionem suam hoc idem ballivis nostris prædictis daremus in mandatis. Unde mandamus vobis quatenus, secundum formam prædictam, ei et suis pacem teneatis et observetis. Verumtamen significavimus ei, quod leves causæ multotiens emergunt, et emergere poterunt, super contentionibus ortis inter nos et nostros et ipsum et suos, propter quas non oportet guerram inter nos movere, et quæ de facili possunt emendari per ballivos nostros et suos; et ad hujusmodi transgressiones emendandas constituimus vos, constabularium de Clun, et vicecomitem Salopiæ, ut ad petitionem dicti Lewelini et suorum de nobis et nostris conquerentium, plena per vos fiat emenda super transgressionibus prædictis. Dedimus etiam eidem Lewelino in mandatis, quod ex parte sua aliquos constituat, qui etiam emendas faciat pro ipso et suis, super prædictis levibus causis et contentionibus ortis inter nos et nostros et ipsum Lewelinum et suos, et quod significet vobis etiam nomina eorum quos ad hoc assignaverit. Vos igitur, secundum formam prædictam, super præmissis procedatis. Teste

me ipso apud Ottentun, vicesimo quinto die Septembris, anno regni nostri decimo septimo.

Eodem modo scribitur constabulario de Clun, et vicecomiti Salopiæ.

CCCLII.

Henry III. to Richard Marshal, Earl of Pembroke.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 3 in dorso.)

Sept. 26, 1233.

Fulfil your engagements to M. de Caerleon.

Rex, Ricardo Marescallo, comiti Pembrochiæ, salutem. Memoriter retinere debetis, quod ad instantiam vestram dedimus in mandatis per literas nostras Morgano de Caerleon, quod ipse omnes terras unde vos dissaisivit vel vestros, occasione contentionis inter nos et vos ortæ, et similiter omnes censerias et prædas, quas ipse et sui assederunt vel ceperunt in terra vestra, postquam receperitis literas nostras de treugis in adventu nostro usque Usk, vobis reddi faceret, eo postea adjecto quod similiter pacem vobis habere permitteret de censeriis prius factis et non redditis; et vos manucepistis pro vobis et vestris, quod id idem faceretis ipsi Morgano et matri suæ et suis, postea eo adjecto quod hominem suum quem cepistis deliberaretis. Unde plurimum miramur, quod nobis significastis vos non recolere quod aliqua certa forma super præmissis fuerit vobis expressa, cum tantum tempus post elapsum non fuerit, quod id deberet a vestra memoria excidisse. Et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes in fide qua nobis tenemini, quatenus quod minus egistis in hac parte, tam de deliberatione prædicti hominis ipsius Morgani, quam de aliis, sine dilatione suppleri faciatis; taliter vos habentes in hac parte, ne iteratam querelam inde contingat ad nos deferri. Teste rege apud Wudestok, vicesimo sexto die Septembris.

CCCLIII.

The same to the same.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Sept. 28, 1233. You are commanded not to harbour R. Seward, or his fellows.

Rex, R[icardo] comiti Marescallo, salutem.

Meminimus vobis alias dedisse in mandatis, quod in fide qua nobis tenemini nullo modo in terra vestra receptetis Ricardum Suward, vel complices suos. Vobis autem iterum mandamus, firmiter injungentes quatenus, sicut vultis quod de fidelitate vestra confidamus, nec prædictum Ricardum nec Warinum Basset vel Philippum Basset, vel aliquos qui cum eis interfuerunt invasioni faciendæ P[etro] Wintoniensi episcopo, in potestate vestra aliquo modo receptetis, vel receptari permittatis. Sed si contingat eos per potestatem vestram transitum facere, omnem quam poteritis diligentiam apponatis, ad corpora eorum arrestanda et salvo custodienda, donec placitum nostrum super hoc vobis significaverimus: scituri pro certo, quod si per terram vel potestatem vestram transitum fecerint sine arrestatione vel calumnia, non erit locus de cetero vos excusandi, quoniam manifestam nobis relinquatis suspicionem, quod prædicta attentatio a conscientia et voluntate vestra emanaverit; et ideo innocentiam vestram quam prætenditis in hac parte operis subsequentis probet effectus. Teste rege apud Wudestok, vicesimo octavo die Septembris.

CCCLIV.

Nicolas Fitz Martin and others to John of Monmouth.

(Royal Letters, No. 774.)

Sept. 1233.[1]

Viro venerabili, domino et amico suo carissimo, domino Johanni de Munemuth, justiciario domini regis in Sutwallia, sui Nicholas Filius Martini, Walterus de Hereford, Walterus Filius G., Galfridus de Rupe, Johannes de Castro Martini vicecomes Penbrochiæ, Jordanus de Kersetun, Willelmus ap Gurwarech, et alii fideles domini comitis de comitatu Penbrochiæ, salutem, et veram cum obsequio dilectionem.

Meredyth Ap Owen offers terms, of which we advise the acceptance.

Vestræ significamus discretioni quod die Veneris crastino Nativitatis B. Mariæ, ad mandatum dilecti nostri domini Roberti de Chandos, senescalli de Kerdigan, equitavimus per terram Mareduth ap Owein in partibus de Kardigansyre. Et cum non invenissemus ubi possemus aliquam prædam capere, idem Mareduth misit ad senescallum de Kerdigan, et petiit ut cum eo posset habere colloquium, quod ei fuit concessum. Et cum ad nos venisset, monstravit nobis quod invite a domino rege recessit, et pro defectu sustentationis et auxilii; et quod libenter, si videret formam competentem, ad fidem et ad servitium domini regis rediret. Et quæsitum fuit ab eo, quæ esset illa forma quam desideraret a domino rege. Multas formas monstravit, sed tandem ad unam concordavimus, ad illam scilicet. Monstravit enim nobis idem Mareduth, quod anteces-

[1] The Nativity of the Blessed Virgin fell on a Thursday in three years between the deaths of William Marshal and John of Monmouth, viz., 1233, 1239, 1244. I have little hesitation in referring this letter to the first of the three.

sores domini regis antecessoribus suis terram dederunt, et cartis suis confirmaverunt; de quibus terris quædam pars est in manu domini regis, et quædam pars est in manu Maylgonis filii Maylgonis, qui inimicus domini regis est, et contra pacem ejus. De illa parte quæ est in manu domini regis nihil loquitur ad præsens, donec gratiam ejus possit mereri; sed petit quod dominus rex ei concedat illam partem quæ est in manu Maylgonis filii Maylgonis inimici domini regis; et ipse bono animo ei serviet contra omnes qui possint mori. Et quia vidimus quod hoc non esset nocumentum domini regis, sed potius esset commodum ejus, vobis bona fide consulimus quod vos dominum regem toto conamine vestro ad hoc ducere intromittatis, quod velit dictum Mareduth secundum formam prædictam ad pacem ejus benigniter recipere; quoniam non est facile in partibus nostris Walenses mercere neque refrenare, nisi sit per aliquem de lingua eorum propria. Et hoc monstravit bene ille bonus Willelmus Marescallus junior, qui ad voluntatem suam Walenses refrenavit et suppeditavit, qui dedit de propria terra sua cuidam Walensi, scilicet Kanano filio Howeli, duas baronias, scilicet Emely et Osterlof, ut per eum posset alios suppeditare; et sic fecit. Unde consulimus quod dominus rex dicto Mareduth concedat de terra inimici sui qui contra eum est, cum nihil exigat de terra sua propria. Et bene scimus et intelligimus quod hoc erit commodum domini regis, et tali modo alios inimicos suos in terra nostra refrenabit, ut intelligimus. In hujus rei testimonium præsenti scripto sigilla nostra apposuimus. Valete.

CCCLV.

Henry III. to the Sheriffs of Somerset and Dorset.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 35 in dorso.)

Nov. 2, 1233.

Henricus rex, etc., vicecomitibus Sumersetiæ et Dorsetiæ, salutem.

Let watch and ward be kept, especially against R. Seward and his fellows.

Præcipimus tibi quod [per][1] totam balliam tuam clamari facias, quod vigiliæ et custodiæ fiant in singulis villis, in forma qua eas fieri præcepimus in æstate præterita; ita quod si aliqua gens armata transitum per eas faciat, et specialiter Ricardus Syward, Gilbertus Basset, et Philippus Basset, quos habemus manifestos inimicos, homines prædictam vigiliam facientes eos arrestent, si possint. Et si per se hoc facere non possint, incontinenti levent clamorem et uthesium super eis, et sequantur de villa[2] in villam, donec sic per populum confluentem capiantur et arrestentur. Et taliter id in ballia tua facias observari, ne pro defectu tui ad te nos graviter capere debeamus. Teste me ipso apud Herefordiam, secundo die Novembris, anno regni nostri decimo octavo.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Staffordiæ et Salopiæ, Gloucestriæ, Wigorniæ, Wiltes.

CCCLVI.

Henry III. to the Sheriff of Worcester.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 35 in dorso.)

Nov. 2, 1233.

Rex vicecomiti Wigorniæ, salutem.

Destroy Inceberg

Quod castrum de Inceberg nondum fecisti prosterni, sicut alias tibi præcepimus, movemur et miramur;

---

[1] *per*] Not in MS.

[2] *villa*] villam, MS.

firmiter tibi præcipientes quod castrum prædictum prosterni faciatis, et gardina comitis Ricardi Marescalli ibidem extirpari, sine ulteriori dilatione, sicut te ipsum et tua diligis. Et occasione præcepti nostri, quod tibi fecimus de boscis ipsius comitis prosternendis et vendendis, ad boscum Hamonis Crassi, qui est infra regardum, manum non mittas ; sed de bosco suo extra regardum, et de boscis ipsius comitis Marescalli, infra regardum et extra, commodum nostrum facias. Teste rege apud Herefordiam, secundo die Novembris, per P[etrum] de Rivallis.

Castle and the Earl Marshal's gardens.

CCCLVII.

Henry III. to the Sheriff of Wilts.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 34 in dorso.)

Rex vicecomiti Wiltes, salutem.

Nov. 18, 1233.

Bene recolimus, quod cum Hubertus de Burgo de prisona nostra ad ecclesiam Divisarum evasisset, Ricardus Suward, Gilbertus Basset, et eorum complices, quorum nomina tibi mittimus, ipsum Hubertum, Willelmum de Millers, Thomam Camerarium, qui cum eo in ecclesia fuerant, contra pacem nostram per assensum et voluntatem ipsius Huberti, a prædicta ecclesia extraxerunt, et eosdem in terra comitis Ricardi Marescalli, ubi adhuc receptati sunt, cum vi armata adduxerunt. Et ideo tibi præcipimus, quod ipsos Hubertum, Willelmum et Thomam, de comitatu in comitatum, clamari et interrogari facias, quousque secundum legem et consuetudinem regni nostri fuerint utlagati ; allocato eis pro uno comitatu, quod ipsi coram justiciariis nostris ad hoc assignatis, requisiti et interrogati coram toto comitatu, ad pacem nostram venire recusaverunt. Facias etiam clamari et interrogari prædictos Ricardum, Gilbertum et alios, quorum

Outlaw Hubert de Burgh and his companions.

nomina tibi mittimus, et omnes illos de quibus inquirere poteris quod ad roberiam illam faciendam fuerunt, de comitatu in comitatum, quousque per sectam et appellum eorum qui ad custodiam prædicti Huberti fuerunt deputati, secundum legem et consuetudinem regni nostri fuerint utlagati. Teste me ipso apud Herefordiam, decimo octavo die Novembris.

Postea mandatum fuit eidem vicecomiti quod, non obstante mandato illo, eos faciat interrogari et clamari ad tres comitatus; et ad quartum comitatum eos secundum legem et consuetudinem regni utlagari faciat. Teste rege apud Gloucestriam, octavo die Januarii.

CCCLVIII.

Peter, Bishop of Winchester, and Hugh, Bishop of Ely, to Gregory IX.

(Royal Letters, No. 2,366.)

June 1232–April 1234.

Sanctissimo patri et domino in Christo.

Sanctissimo patri in Christo et domino reverendo G[regorio], Dei gratia summo pontifici, P[etrus] Wintoniensis et H[ugo] Elyensis divina miseratione episcopi, cum omni subjectione et reverentia devota pedum oscula.

We have inspected a bull of Honorius, declaring the king of age; dated April 13, 1223.

Noverit sancta paternitas vestra, nos mandatum piæ recordationis Honorii prædecessoris vestri propriis manibus tractasse, et oculis propriis inspexisse in hæc verba: "Honorius episcopus, servus servorum Dei, " dilecto filio . . . . . Cycestrensi electo, carissimi in " Christo filii nostri Henrici regis Anglorum illustris " vicecancellario, salutem et apostolicam benedictionem. " Ad hoc, in annis minoribus constitutos, legitimæ " sanctiones eorum indemnitatibus consulendo, usque " ad certum tempus esse sub tutoribus et curatoribus

" providerunt, ne iidem minores rebus suis valeant " male uti, sed per illos utiliter procurentur. Verum " cum secundum sanctiones easdem, ad damnum cujus- " quam non debeat retorqueri quod in ejus favorem " noscitur introductum; si non permittantur adulti, " quibus prudentia defectum supplet ætatis, de rebus " suis utiliter disponere ac discrete; profecto in eorum " perniciem vergeret quod pro ipsorum fuerat utilitate " provisum, et quod esse deberet ad bonum, eis inve- " niretur ad malum. Licet igitur carissimi in Christo " filii nostri Henrici regis Anglorum illustris adoles- " centia computetur in annis, quia tamen, sicut acce- " pimus et gaudemus, animum induit tam virilem, " ætateque proficit et prudentia, ita quod illud quod " in annorum numero sibi deest, in discretionis videatur " recuperare virtute; non est idem amodo prohi- " bendus de regno et regni negotiis disponere utiliter " ac prudenter. Cum itaque venerabili fratri nostro " Wintoniensi episcopo, et nobilibus viris justiciario " Angliæ et W[illelmo] Briwer nostris demus literis " in præceptis, ut amodo sibi regni sui dispositionem " dimittant liberam et quietam; discretioni tuæ per " apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus, " cum tu ejusdem regis habeas sigilli custodiam, amodo " illo secundum beneplacitum ejus utaris, et super " eo ipsi tantum obedias et intendas, nullasque de " cetero literas præter voluntatem ipsius sigillo regio " facias sigillari, sed et personaliter eidem assistens, " fideliter et devote, sicut et patri ejus fecisse dinos- " ceris, ipsum semper ad bonum inducere studeas, " fideli consilio et exhortatione salubri. Datum Late- " rani, idus Aprilis, pontificatus nostri anno septimo."

Hæc autem sanctitati vestræ, sub testimonio literarum nostrarum, duximus referenda, ne super præmissis quæstionis posset scrupulus suboriri. Valeat &c.

CCCLIX.

Henry III. to the Mayor and Sheriffs of London.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 28 in dorso.)

March 8, 1234. We modify our prohibition on the retailing of corn.

Rex majori et vicecomitibus Londoniæ, salutem.

Bene recolimus quod cum ultimo essemus apud Londoniam, ad emendationem civitatis nostræ Londoniæ, et ad tollendam caritudinem bladi, de communi consilio nostro providimus et statuimus quod a venientibus mercatoribus cum blado venali usque Londoniam, nullus emeret bladum in solidum reponendum in domibus suis, et postea per manum suam carius vendendum ; sed singuli mercatores per manum suam bladum suum venderent. Verum quia audivimus quod mercatores illuc venientes non habent nisi spatium octo dierum ad naves suas blado caricatas discartandas, nec ipsi possent infra terminum prædictum bladum suum vendendo particulari venditione naves suas evacuare ; volumus et concedimus quod ipsi mercatores, non obstante consuetudine prædicta octo dierum, post terminum illum bladum suum discartare, et in domibus reponere possint, vendendum per manum suam secundum communem venditionem civitatis nostræ Londoniæ. Et ideo vobis mandamus, quod ita fieri permittatis, et observari faciatis. Teste rege apud Northamptoniam, octavo die Martii.

CCCLX.

Henry III. to John of Monmouth, Amaury de St. Amand, and others.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 27 in dorso.)

March 28, 1234.

Rex Johanni de Monemuth, et Amaurico de Sancto Amando, et aliis militibus commorantibus apud Monemuth, salutem.

Sciatis quod concessimus ex parte nostra, quod sustinebimus usque ad clausum Pascha, anno regni nostri decimo octavo, quod in terris Lewelini, vel Ricardi comitis Marescalli, vel in terris imprisiorum vel hominum suorum, nihil mali vel damni fiet per nos, vel per nostros. Et idem concesserunt nuncii prædicti Lewelini, qui ad nos ex parte sua venerunt pro treugis inter nos firmandis, quod nihil interim super terram nostram, vel terras imprisiorum vel hominum nostrorum forisfacient, per se vel per suos imprisios; et hoc idem prædicto domino suo significaverunt. Cum autem fideles nostri archiepiscopi, episcopi, comites, et barones nostri, qui ad nos venient apud Londoniam die Dominica proxima post mediam quadragesimam, nobiscum locuti fuerint, providebimus de consilio ipsorum quid de treugis inter nos ineundis et firmandis fuerit faciendum, et id postea vobis scire faciemus. Et ideo vobis mandamus, quod usque ad prædictum terminum in pace vos teneatis, in terris prædictorum Lewelini vel Marescalli, vel imprisiorum suorum, nihil mali facientes. Teste rege apud Westmonasterium, vicesimo octavo die Martii.

We have granted a truce to Llewellyn and the Earl Marshal until the Sunday after Easter.

Eodem modo scribitur B[aldwino] de Ver, constabulario de Montgomery, vicecomiti Salopiæ, Johanni de Monemuth, et vicecomiti Herefordiæ.

CCCLXI.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 18 Hen. III., memb. 15.)

Rex omnibus ad quos literæ præsentes pervenerint.[2] salutem.

About April 15, 1234.[1]

[1] Not dated in the roll; but the next date is April 15, the one preceding April 12.

[2] *ad . . . pervenerint*] etc., MS.

We ratify the truce lately made with Llewellyn and the Earl Marshal.

Sciatis quod treugas captas apud Brocton die Lunæ ante Cineres, anno regni nostri decimo octavo, per venerabiles patres A[lexandrum] Coventrensem et H[enricum] Roffensem episcopos, missos per venerabilem patrem E[dmundum], tunc Cantuariensem electum, nunc vero Cantuariensem archiepiscopum, et coepiscopos suos ad Lewelinum principem de Abberfrau, et comitem Marescallum, duraturas usque ad festum S. Jacobi anno eodem, inter nos et nostros ex una parte, et ipsos principem et comitem, imprisios et homines suos, ex altera, concessimus, gratas et ratas eas habentes: quas quidem ex parte nostra firmiter faciemus observari: ita quod quilibet possideat, durantibus treugis, sicut possedit in earum captione; et interim liceat ex utraque parte, ire, agere, terras arare, seminare, et alia necessaria ad culturam terrarum et habitationem facere. Et sint terræ hinc inde communes ad venditionem et emptionem et alios contractus faciendos; et liber pateat ingressus et egressus et regressus, hujusmodi emptiones, venditiones, vel alios contractus facere volentibus. Ita tamen quod neutri parti liceat partes aut terras alterius cum armis aut vi armata ingredi; sed sine armis quilibet; et liber abeat, eat et redeat. Nec liceat hinc inde castra aut forcelesca de novo construere, vel diruta reficere vel fulcire. Non liceat etiam alteri parti a treugis recedere, vel treugas infringere, propter offensam ab aliquo forte illatam; videlicet ut quandocumque contingit de quibusdam indomitis personis et incorrigibilibus, sed emendentur excessus ex utraque parte perpetrati tempore treugæ, per illas personas quæ eligentur coram domino archiepiscopo, die Martis proxima post clausum Pascha anno eodem, apud Salopesbiriam, in tractatu quem ibi habiturus est cum dictis principe et marescallo, de pace inter nos et ipsos formanda; ut sic usque ad præfatum terminum firmæ sint treugæ inter potestates nostras et nostrorum et Walliam. Quilibet etiam, ut prædictum

est, ex utraque parte teneat et possideat quod habuit et tenuit tempore captionis treugarum istarum. Ita tamen quod si contentio oriatur de possessionibus terrarum vel hominum inter nos et nostros ex una parte et dictos principem et comitem et homines et imprisios eorum, contentio illa terminetur secundum arbitrium prædictarum personarum quæ eligentur coram dicto archiepiscopo, in prædicto tractatu, sicut prædictum est.

CCCLXII.

Henry III. to the Sheriff of Berks.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 25 in dorso.)

Henricus rex Angliæ, etc., vicecomiti Berkesiræ, salutem. April 30, 1234.

Scias quod cum, hac die Sabbati in vigilia clausi Paschatis transitum faceremus per forestam nostram Windleshor, iter facientes versus Radinges, pro certo audivimus Ricardum Siward fuisse in insidiis prope nos, in eadem foresta, cum multitudine armatorum. Qui nisi præsentes fuissemus, genti nostræ, sicut a quodam de suis didicimus, damnum intulisset. Et quia incertum est versus quas partes idem Ricardus se transferet, aut quid intendat, tibi præcipimus quod si forte venturus sis ad scaccarium nostrum, vel illuc missurus cum denariis nostris, de quibus habes respondere, tibi præcaveas ne in manus ipsius Ricardi, vel suorum, vel nuntium tuum contingat incidere. Et si idem Ricardus per balliam tuam transitum fecerit, omnem quam poteris diligentiam apponas ad corpus suum et suos arrestandum; scire faciens omnibus de ballia tua, quod cum per ipsos transitum fecerit uthesium et clamorem super eum levent, et eum de villa in villam cum clamore et uthesio insequantur. Teste rege apud Radinges, tricesimo die Aprilis.

R. Seward has been lying in wait in Windsor forest. Take precautions accordingly, and attempt his arrest.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Northamptoniæ, Essexiæ et Herefordiæ, Bedefordiæ, Buckinghamiæ, Suhamptoniæ, Surreiæ, Wiltesiæ, Middlesexiæ.

CCCLXIII.

Henry III. to the Sheriff of Gloucester.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 25 in dorso.)

May 2, 1224. R. Seward has surprised the justiciar's baggage this day.

Rex vicecomiti Gloucestriæ, salutem.

Scias quod cum, hac die Martis in crastino apostolorum Philippi et Jacobi, iter faceremus de partibus Radinges versus Walingfordiam, et hernesium nostrum, sicut mos, ad hospitia præire faceremus, venit Ricardus Syward ponens nobis et nostris insidias, et hernesium dilecti et fidelis nostri Stephani de Sedgrave justiciarii nostri, et quorundam aliorum deprædatus est, in grave dedecus et dispendium nostrum.

Et ideo tibi præcipimus quod, in fide qua nobis teneris, omnia passagia et pontes in ballia tua de cetero custodire facias; ita quod nullus eorum qui cum prædicto Ricardo venerunt de partibus Walliæ, sive adhuc fuerit de ejus familia, sive ab eo postea recesserit, transitum faciat, sive per batellos, sive per pontes, quin arrestetur per corpus suum et salvo custodiatur, donec aliud inde præceperimus. Clamari etiam facias et sciri per totam balliam tuam, quod si prædictus Ricardus vel aliquis de suis per ipsos transitum fecerit, super ipsum et suos uthesium et clamorem levent, et cum clamore et uthesio ipsos de villa in villam insequantur. Et si contingat ipsum Ricardum vel aliquem de suis arrestari, ipsos salvo custodiri præcipias, donec aliud inde præceperimus. Teste rege apud Walingfordiam, secundo die Maii.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Wygorniæ, Herefordiæ, Staffordiæ, et Salopiæ, justiciario Cestriæ, et constabulario Bristolliæ.

CCCLXIV.

Henry III. to Richard de Burgh.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 23 in dorso.)

May 19, 1234. We thank you for your defence of Ireland.

Rex dilecto et fideli suo Ricardo de Burgo, salutem.

Quod pro defensione terræ nostræ Hiberniæ, contra Ricardum Marescallum quondam comitem Penbrochiæ ipsam invadentem, ita viriliter et strenue restitistis, sicut ex casus subsequentis patet effectu, fidelitati vestræ copiosas referimus gratiarum actiones, paratam habentes voluntatem ipsam condigna respicere remuneratione. Disponere vero de his quæ contingunt statum terræ nostræ Hiberniæ, secundum ea quæ nuper acciderunt, et petitionibus vestris et ceterorum fidelium et magnatum nostrorum de partibus Hiberniæ respondere distulimus, donec cum venerabilibus patribus Fernense et Midense episcopis, et cum dilectis et fidelibus nostris M[auritio] Filio Geroldi, justiciario nostro Hiberniæ, et H[ugone] de Lacy, quos ad nos vocavimus in Angliam, colloquium habuimus; et tunc, favente Domino, facere curabimus quod vobis et ceteris fidelibus nostris placere debeat.

Mandamus igitur vobis, rogantes quatenus ad pacem et tranquillitatem terræ nostræ Hiberniæ conservandam in absentia prædicti justiciarii nostri operam diligentem adhibere velitis, ita quod grates speciales a nobis inde debeatis reportare. Moram quidem Georgii Desaffuble militis vestri, quam per tantum tempus nobiscum fecit in Anglia habere velitis excusatam; sciturі quod ipsum retinuimus nobiscum, non permittentes ipsum recedere a nobis. Teste rege apud Gloucestriam, decimo nono die Maii.

CCCLXV.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 18 Hen. III., memb. 13.)

May 26, 1234.

Rex, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We have granted a safe conduct to Gilbert Marshal and others.

Sciatis quod licentiam et potestatem dedimus venerabilibus patribus E[dmundo] Cantuariensi archiepiscopo et H[enrico] Roffensi episcopo, salvo conducendi ad nos Gilbertum Marescallum, fratrem et heredem Ricardi Marescalli, quondam comitis Pembrochiæ, et Walterum et Anselmum fratres ejus, Hubertum de Burgo, Willelmum Basset, et omnes alios qui fuerunt imprisii prædicti comitis Marescalli in Anglia et Wallia, causa gratiam nostram quærendi. Vel si omnes venire non possint, vel non velint, aliquos de prædictis, vel alios qui potestatem habent hoc faciendi loco eorum. Et volumus et firmiter præcipimus, quod nullus[1] de potestate nostra ipsis in veniendo ad nos, et nobiscum morando, et a nobis recedendo, sub conductu prædictorum archiepiscopi et episcopi, sicut prædictum est, impedimentum faciat, damnum, aut gravamen. In cujus rei testimonium has literas nostras patentes fieri fecimus, duraturas usque ad festum S. Trinitatis, anno regni nostri decimo octavo. Teste rege apud Gloucestriam, vicesimo sexto die Maii.

---

[1] *nullus*] nłło, MS.

CCCLXVI.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. ut supra.)

May 26, 1234.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc., omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem.

We have pardoned Gilbert Marshal.

Sciatis quod remisimus Gileberto Marescallo iram et indignationem nostram erga ipsum conceptam, et ipsum in gratium nostram recepimus; et volumus quod habeat omnia jura sua quæ eum hereditarie vel alio modo contingunt in Anglia, Hibernia et Wallia; et quod veniat ad pacem et servitium nostrum. Ad majorem autem securitatem, et in tenaciam fidelis servitii, idem Gilbertus tradet castrum suum de Striguil venerabili patri E[dmundo] Cantuariensi archiepiscopo, tenendum in manu sua quamdiu nobis placuerit. Idem etiam Gilbertus tradet castrum suum de Dumas in Hibernia venerabili patri L[ucæ] Dublinensi archiepiscopo, tenendum in manu sua quamdiu nobis placuerit. Concessimus etiam quod non petemus a prædictis archiepiscopis, nec capiemus, nec capi faciemus prædicta castra ad exheredationem prædicti Gilberti, vel heredum suorum. Volumus etiam per hanc concessionem nostram, et gratiam quam ei facimus, occasione mortis comitis Ricardi fratris sui, non sit inter ipsum et magnates nostros Hiberniæ et Angliæ odium de cetero, sed firma pax et dilectio. Et remittatur prædictis magnatibus, et prædicto Gilberto et fratribus suis indignatio concepta occasione prædicta. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus.[1] Teste rege ut supra.

[1] *has . . . fecimus*] etc., MS.

CCCLXVII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. ut supra.)

May 26, 1234.

Henricus rex, omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint,[1] salutem.

We have pardoned Hubert de Burgh.

Sciatis quod remisimus Huberto de Burgo iram et indignationem nostram erga eum conceptam, et recepimus eum in gratiam nostram, pardonando ei fugam et utlagariam in eum promulgatam; ita quod occasione prædictæ fugæ et prædictæ utlagariæ, ipse vel heredes sui nihil amittant de terris suis quæ eos hereditarie contingunt. De aliis autem terris quas idem Hubertus perquisivit, faciemus ei gratiam quale voluerimus usque ad certam summam; et omnes terras quascumque habuit dictus Hubertus de dominicis nostris de dono nostro retinemus in manu nostra. Retinemus etiam in manu nostra castrum de Muntegumery, et alia castra quæ idem Hubertus habuit in Anglia et Wallia, quieta de ipso Huberto et heredibus suis in perpetuum. Idem etiam Hubertus securitatem nobis faciet per cartam suam et sacramentum suum, quod non petet justiciariam Angliæ, nec procurabit eam peti per aliquem, vel per aliquos. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus.[2] Teste ut supra.

---

[1] *ad . . . pervenerint*] etc., MS. | [2] *has . . fecimus*] etc., MS.

CCCLVIII.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. ut supra.)

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, etc., omnibus ad quos præsentes literæ pervenerint, salutem. May 26, 1234.

Sciatis quod remisimus Ricardo Siward iram et indignationem nostram erga eum conceptam; et recepimus eum in gratiam nostram, pardonando ei fugam et utlagariam in eum promulgatam: ita quod occasione prædictæ fugæ et prædictæ utlagariæ ipse vel heredes sui nihil amittant, de terris suis quæ ipsum vel uxorem suam hereditarie contingunt; et de aliis terris quæ eos alio modo contingunt, et quas alii tenent, cum inde conqueri voluerint, eis justitiam faciemus exhiberi in curia nostra. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus.[1] Teste rege ut supra. We have pardoned R. Seward.

Consimiles literas habent Gilbertus et Philippus Basset, et Willelmus Crassus; teste rege ut supra. Consimiles etiam literas habet Willelmus de Christeschirch; teste rege ut supra.

CCCLXIX.

Henry III. to Peter, Duke of Britanny.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 21 in dorso.)

Henricus rex, etc., dilecto et fideli suo P[etro] Duci Brittanniæ et comiti Richemundiæ, salutem. May 31, 1234.

Sciatis quod magnis et diversis negotiis post recessum vestrum a nobis occupati fuimus, pro quibus ad præsens non potuimus vobis plenam pacationem facere de pecunia qua vobis tenemur, sicut plenius We send part of the money due to you. The rest shall be

[1] *has . . . fecimus*] etc., MS.

paid on Aug. 1.

vobis dicet venerabilis pater Consopitensis episcopus, cui quædam de negotiis nostris revelavimus. Mittimus autem vobis per eundem episcopum tria millia marcarum, rogantes attentius quatenus ex eo non molestemini, nec erga nos moveamini, quod plenam vobis solutionem prædictæ pecuniæ non facimus, sed hanc amicitiam[1] nobiscum facere velitis, ut de residuo prædictæ pecuniæ benigne et sine offensa respectum nobis concedere velitis, usque ad festum S. Petri ad vincula; et tunc pecuniam residuam sine omni dilatione liberari faciemus Warnero Engayne, et Girardo clerico vestro, ad faciendum inde quod fieri mandaveritis. Teste rege apud Gloucestriam, tricesimo primo die Maii.

CCCLXX.

Henry III. to the Sheriff of Nottingham and Derby.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 19 in dorso.)

June 5, 1234.

Arrest those who break the peace under the excuse of following Gilbert Marshal.

Rex vicecomiti Notinghamiæ et Derebiæ, salutem.

Scias quod Gilebertus Marescallus et fratres sui, Gilebertus Basset, Philippus Basset, Ricardus Suward, et omnes alii imprisii Ricardi comitis Marescalli, in Anglia et Wallia, venerunt ad pacem nostram, et eos recepimus in gratiam et amorem nostrum, et eis terras et tenementa sua reddidimus. Et ita prædicti Marescallus et alii revocaverunt omnes suos, qui per diversa loca in regno nostro dispersi fuerunt, et pacem nostram perturbaverunt, et prædicti Marescallus, et Gilebertus, et alii nobis sufficientem securitatem fecerunt, quod, nec per eos nec per suos, nobis vel regno nostro damna evenient de cetero.

[1] *amicitiam*] amitiam, MS.

Et quia multi, ut audivimus, nomine eorum itineraverunt per terram nostram, pacem nostram perturbando, et adhuc perturbant, ut dicitur; tibi præcipimus quod, in fide qua nobis teneris, et sicut te ipsum et omnia tua diligis, omnibus modis quibus poteris, et secundum quod magis videris expedire, ita diligenter et viriliter te intromittas, ad prædictos perturbatores et alios malefactores in ballia tua arrestandos et capiendos, ut pax nostra in ballia tua firmiter observetur; et ne pro defectu tui ad te et ballivos tuos oporteat nos manum apponere graviorem.

Et scire faciatis archiepiscopis, episcopis, et omnibus aliis qui libertatem habent in ballia tua, quod, sicut suas libertates diligunt, ita fieri faciant infra libertates suas, sicut prædictum est, ne pro defectu eorum ad libertates suas oporteat nos manum apponere. Mandavimus enim omnibus forestariis nostris de feodo et aliis de comitatu tuo, quod tibi et ballivis tuis ad hoc faciendum pro viribus suis sint consulentes et auxiliantes. Teste rege apud Theoksburiam, quinto die Junii, anno regni nostri decimo octavo.

Eodem modo scribitur omnibus vicecomitibus Angliæ.

CCCLXXI.

Henry III. to the Sheriff of Berks.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 19 in dorso.)

Rex vicecomiti Berkesiræ, salutem.

June 8, 1234. The outlawry pronounced against H. de Burgh and others has been

Scias quod in curia nostra apud Gloucestriam, coram dilectis et fidelibus nostris E[dmundo] Cantuariensi archiepiscopo, episcopis, comitibus, baronibus, militibus et aliis fidelibus nostris tunc ibi existentibus, consideratum est quod utlagaria promulgata in

annulled, as illegal.

Hubertum de Burgo comitem Kanciæ, Gilebertum Basset, Ricardum Suward, Philippum Basset, et omnes alios qui fuerunt imprisii Ricardi comitis Marescalli, occasione guerræ motæ inter nos et eundem Ricardum comitem Marescallum, nulla est, et quod pro nulla habeatur; eo quod injuste et contra legem terræ in eos fuit promulgata; et ipsos Hubertum et alios in gratiam et amorem nostrum suscepimus. Et ideo tibi præcipimus, quod per totum comitatum tuum, et per totam balliam tuam sine dilatione clamari facias quod utlagatio illa nulla est, et quod illam habemus pro nulla; et omnibus ex parte nostra firmiter prohibeas ne prædictis Huberto et aliis, occasione illius utlagationis, damnum inferant, aut inferri permittant. Teste ut supra, octavo die Junii, anno decimo octavo, per episcopum Carleolensem.

Eodem modo scribitur omnibus vicecomitibus Angliæ; et similiter majori et vicecomitibus Londoniæ, quod id per totam civitatem Londoniæ clamari faciant.

CCCLXXII.

Henry III. to Stephen Segrave.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 19 in dorso.)

June 14, 1234. You are required to surrender certain manors.

Rex Stephano de Sedgrave, salutem.

Satis recolimus quod, quando justiciariam, castra et ballias, quas aliquando de nobis habuistis, reddidistis nobis, tunc dixistis, quod si quid de dominicis nostris et aliis haberetis propter quod erga vos moveremur, illud secundum voluntatem nostram amensurari faceretis. Et quia aliquando de consilio vestro gravavimus Hubertum de Burgo comitem Kanciæ, qui fuit justiciarius noster, eo quod dominica nostra et alia tempore suo minus licite usurpavit, quod quidem vos ipsi postmodum tempore vestro simili modo facere præ-

sumpsistis ; vobis mandamus, rogantes quod sine dilatione nobis reddatis maneria de Meleburne, Kirketone, Stauntone, Tingdene, Lelande, et similiter Novum Castrum super Linam, quod G. filius vester tenet, et quod ei concessimus ad procurationem vestram, et quod nobis necessarium est, pro marchia inter nos et Walliam et terram Cestriæ, nobis reddi faciatis. Et ita ad hanc nostram commonitionem vos habeatis, ne nos ad hoc alio modo oporteat manum apponere, et ne postea sit vobis necessarium quod ab initio esse poterit voluntarium. Teste rege apud Theoksburiam, decimo quarto die Junii.

CCCLXXIII.

The same to the same.

(Rot. Claus. ut supra.)

June 14. 1234. You are required to appear before our court, to answer for your conduct as justiciar.

Rex eidem salutem.

Quia volumus unicuique de regno nostro in his quæ ad nos pertinent plenam exhibere justitiam, vobis mandamus quod sitis coram nobis et consilio nostro, ubicunque fuerimus a die Sanctæ Trinitatis in tres septimanas, ad audiendum ea quæ contra vos proponemus, de injuriis et damnis per vos et per consilium vestrum nobis illatis, tempore quo fuistis justiciarius, ballivus et consiliarius noster, et ad standum inde ibi judicio curiæ nostræ.

Simili modo vicecomiti Leicestriæ, et de summonendo ipsum.

Et mandatum est vicecomiti Leicestriæ et Warewici, quod sine dilatione diligenter inquirat quas terras et quæ tenementa S[tephanus] de Segrave teneat in comitatibus suis, et per quantum tempus illa tenuerit, et quantum valeant per annum, et de cujus vel de quorum dono illa habuerit, et qua ratione vel qua occasione ei data fuerint, et qualiter illa acquiesierit ;

et inquisitionem inde factam, cum quanta poterit festinatione, per literas suas, evidenter, distincte et aperte scire faciat domino regi.

Eodem modo mandatum est vicecomitibus Norfolciæ et Suffolciæ, Northamptoniæ, Wigorniæ, Eboraci, Essexiæ et Hertfordiæ, Cantebrigiæ et Huntindoniæ.

CCCLXXIV.

Henry III. to Walter Clifford.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 17.)

July 1, 1234.

Rex dilecto et fideli suo Waltero de Clifford, salutem.

Take possession of the border castles now in the hands of Peter of Rivaulx.

Sciatis quod provisum est de communi consilio nostro, quod omnia castra quæ fuerunt in manu Petri de Rivallis, tam ea quæ sunt vicina partibus maritimis, quam ea quæ sunt in marchia, capiantur in manum nostram, ad pericula evitanda quæ per ea, quod absit, nobis et regno nostro de facili possent evenire, per regem Franciæ vel alium de inimicis nostris ; et maxime eo quod treugæ inter nos et prædictum regem Franciæ jam deficiunt. Et propter hoc mittimus ad partes marchiæ dilectum et fidelem nostrum Waleranum Teutonicum, ad castra de Grosmunt, de Scenefrith, et de Albo Castro recipienda a constabulariis prædictorum castrorum, quibus dedimus in mandatis, firmiter injungentes quod castra ipsa eis liberent, custodienda quamdiu nobis placuerit. Et ideo vobis mandamus, rogantes in fide qua nobis tenemini, et sicut nos et honorem nostrum diligitis, visis literis istis cum toto posse vestro accedatis versus castra prædicta, omnimodam apponentes diligentiam quod castra prædicta prædicto Walerano ad opus nostrum custodienda reddantur, eo quod prædictus Petrus pluries inde requisitus et ammonitus ea nobis reddere contra-

dicit. Et si forte constabularii prædicti ad mandatum nostrum castra ipsa reddere noluerint, vos una cum Johanne de Monemuth, Henrico de Aldithelegh, Thoma Corbet, Johanne Extraneo, et Johanne Filio Alani, quibus idem mandavimus, castra prædicta, si necesse fuerit, assideatis, ita quod nullus in castra ipsa ingressum habeat, vel inde egressum, pro ipsis contra nos muniendis vel effortiandis. Præcepimus etiam vicecomiti nostro Herefordiæ, quod cum toto posse comitatus sui ad hoc, si necesse fuerit, consilium vobis præstet et auxilium. Vos autem, si prædicta castra assideritis, et constabularii prædicti ea reddere noluerint, una cum ipso vicecomite nostro, cui idem præcepimus, inquiratis diligenter de nominibus prædictorum constabulariorum, et aliorum qui cum ipsis se tenent in castris prædictis, et quas terras habent in comitatu prædicto, ut prædictus vicecomes ea capere possit in manum nostram, et de nominibus prædictis nos certificare, sicut ei præcepimus. Tanta autem et tali diligentia prædicto negotio intendatis, quod inde vos specialiter debeamus habere commendatos, cum multa gratiarum actione; et quam cito poteritis quid inde facere poteritis nobis scire faciatis. Teste rege apud Westmonasterium, primo die Julii.

Eodem modo scribitur Johanni de Monemuth, Thomæ Corbet, Henrico de Aldithelegh, Johanni Extraneo, et Johanni Filio Alani.

Et mandatum est vicecomiti Herefordiæ, quod in fide qua regi tenetur, et sicut se ipsum diligit, si necesse fuerit quod prædicti fideles domini regis, scilicet Thomas Corbet, Walterus de Clifford, Johannes de Monemuth, Henricus Aldithelegh, Johannes Extraneus et Johannes Filius Alani castra ipsa assideant, ipse vicecomes, cum omni festinatione, cum toto posse comitatus sui ad castra prædicta accedat, et secundum quod prædicti fideles domini regis ei dicent, ad honorem domini regis ad hoc consilium suum eis præstet et

auxilium. Ipse etiam vicecomes, si constabularii prædicti castra ipsa reddere noluerint, de nominibus illorum et aliorum qui fuerunt in castris prædictis diligenter inquirat, et ea domino regi scire faciat, et capiat in manum regis omnes terras illorum qui in castris ipsis se tenent, cum omnibus catallis in eis inventis, et ea salvo custodiat, donec rex aliud inde præceperit. Et taliter inde se intromittat, quod inde debeat commendari. Teste rege ut supra.

CCCLXXV.

Henry III. to Maurice Fitzgerald, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 17.)

July 1, 1234.

Rex dilecto et fideli suo, Mauritio Filio Geroldi, Justiciario suo Hiberniæ, salutem.

Come to us, that terms of peace may be arranged between you and G. Marshal.

Sciatis quod coram venerabilibus patribus L[uca] Dubliniensi archiepiscopo, R[icardo] Dunholmensi, R[adulpho] Cicestrensi, cancellario nostro, W. Exoniensi, W[altero] Carleolensi et H[enrico] Roffensi episcopis, et dilecto et fideli nostro Huberto de Burgo comite Kanciæ, et quibusdam aliis fidelibus nostris, locuti sumus cum dilecto et fideli nostro G[ilberto] Marescallo, comiti Pembrochiæ, de pace inter ipsum et vos et alios fideles nostros de Hybernia formanda. Et ideo vobis mandamus quod cum festinatione secure ad nos veniatis, de pace vestra et aliis negotiis nostris nobiscum locuturi. Teste ut supra. [Rege apud Westmonasterium, primo die Julii.]

CCCLXXVI.

Henry III. to Richard Lalande and Laurence of St. Albans.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 13 in dorso.)

Rex dilectis et fidelibus suis, Ricardo de La Lade et Laurencio de Sancto Albano, salutem. July 17, 1234.

Mandamus vobis quod, in fide qua nobis tenemini, eatis ad omnes terras quas dilectus et fidelis noster Hubertus de Burgo, comes Cantiæ, tenuit de terris quæ fuerunt comitis de Clare, anno et die quo illas cepimus in manum nostram; et vocatis coram vobis illis qui fuerunt servientes ipsius Huberti, et præpositis et aliis quos ad hoc videritis esse necessarios, diligenter inquiratis per sacramentum eorundem, in quo statu Petrus de Rivallis vel Robertus Passelewe, vel eorum ballivi, terras illas receperunt, et in quo statu terræ illæ fuerunt quando prædictus Hubertus inde primo disseisitus fuit, et quale instaurum et quantum in blado et aliis mobilibus ibi invenerunt; et quantum inde ceperunt in redditibus et venditionibus boscorum, sive quibuscunque aliis exitibus de eisdem terris provenientibus; et in quo statu terras illas dimiserunt, et quæ debita et a quibus eidem Huberto debebantur, et quæ blada et catalla vendiderunt, et per quod pretium, et si fideliter ea vendiderunt vel non; et per sacramentum prædictorum præpositorum, ballivorum, et aliorum legalium hominum diligenter inquiratis pretium catallorum omnium, videlicet bladi et averiorum et omnium aliorum mobilium, prædictis anno et die in prædictis terris inventorum, et quis vel qui illa habuerunt. Et super præmissis ita diligenter vos intromittatis, ut nos distincte et aperte inde certificare possitis, et ut diligentiam et discretionem vestram merito habere debeamus commendatam. Et inquisitionem quam inde feceritis nobis scire faciatis

Inspect the lands held by H. de Burgh, belonging to the earl of Clare, and report how they have been treated by Peter of Rivaulx and R. Passelewe.

cum omni qua poteritis festinatione. In cujus rei testimonium, etc.

Teste rege apud Westmonasterium, decimo septimo die Julii.

Eodem modo mandatum est:—

Adæ Filio Willelmi, Reginaldo de Marham,	de terris quas idem Hubertus tenuit in feodo.
Alexandro de Bassingburn, Gregorio de Tacksted,	de terris comitis Arundell.

Eodem modo mandatum est:—

Ricardo de La Lade, et Laurencio de S. Albano,	de terra Willelmi de Averench.
Galfrido de Wrokesham, Nicholao de Haddham,	de terris Nigelli de Mubray.

CCCLXXVII.

Henry III. to the Sheriff of Lincoln.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 10 in dorso.)

Aug. 11, 1234.[1] We have consulted our barons as to the holding of hundred courts under the provisions of our charter.

Rex vicecomiti Lincolniæ salutem.

Quia audivimus quod tu et ballivi tui, et etiam ballivi aliorum qui hundreda habent in comitatu tuo, non intelligitis qualiter hundredum et wapentacum teneri debeant in comitatu tuo, postquam concessimus omnibus de regno nostro libertates contentas in cartis nostris, quas inde fecimus dum fuimus infra ætatem; nos eandem cartam nuper legi fecimus in præsentia domini Cantuariensis, et majoris et sanioris partis omnium episcoporum, comitum, et baronum totius

[1] The roll has October; but the position of the entry on the roll, and the reference to the great council lately held, seem to leave no doubt that it is an error for August.

regni nostri, ut coram eis et per eos exponeretur hæc clausula contenta in carta nostra de libertatibus, videlicet quod nullus vicecomes vel ballivus faciat turnum suum per hundreda nisi bis in anno, et non nisi loco debito et consueto, videlicet semel post Pascha et iterum post festum S. Michaelis, sine occasione; ita scilicet quod quilibet habeat libertates suas quas habuit et habere consuevit tempore Henrici regis avi nostri, vel quas postea perquisivit. Unde a multis ibi dictum fuit et testatum quod, tempore Henrici regis avi nostri, tam hundredum et wapentacum quam curia magnatum Angliæ solebant teneri de quindena in quindenam. Et licet multum placeret nobis communi utilitati totius regni et indemnitati pauperum providere, tamen quia illi duo turni plene non sufficiunt ad pacem regni nostri conservandam, et ad excessus tam divitibus quam pauperibus illatis corrigendos, qui ad hundreda pertinent; de communi consilio prædicti domini Cantuariensis, et omnium prædictorum episcoporum, comitum, et baronum, et aliorum, ita provisum est quod inter prædictos duos turnos teneantur hundreda et wapentaca, et etiam curiæ magnatum, de tribus septimanis in tres septimanas, ubi prius teneri solent de quindena in quindenam. Ita tamen quod ad illa hundreda et wapentaca et curiam non fiat generalis summonitio, sicut ad turnos prædictos; sed ad hundreda illa, wapentaca, et curiam conveniant conquerentes et adversarii sui, et illi qui sectas debent, per quos teneantur placita et fiant judicia, nisi ita sit quod ad hundreda illa et wapentaca fieri debeat inquisitio de placitis coronæ, sicut de morte hominis, thesauro invento et hujusmodi; ad quæ inquirenda conveniant cum prædictis sectariis quatuor villatæ proximæ, scilicet omnes de illis villis qui necessarii fuerint ad inquisitiones illas faciendas.

Et ideo tibi præcipimus quod prædicta hundreda, wapentaca et curias, tam nostras quam aliorum, teneri

facias de cetero, secundum quod prædictum est, de tribus septimanis in tres septimanas, exceptis prædictis duobus turnis, qui de cetero teneantur secundum quod prius teneri solebant. Teste rege apud Westmonasterium, undecimo die Octobris.

CCCLXXVIII.

Henry III. to Llewellyn, Prince of Aberfrau.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 9 in dorso.)

Aug. 22, 1234.

Rex dilecto fratri et fideli suo Lewelino, principi de Abberfrau, domino de Snaudon, salutem.

Grant redress for the violation of our truce by some of your men.

Datum est nobis intelligi quod Morganus Kam, Hoelus Ermerduc, et Resus Griffini, quibus Ricardus Marescallus comes quondam Pembrochiæ commisit terras, quæ fuerunt G[ilberti] quondam comitis Gloucestriæ in Glamorgan, post guerram quam idem Ricardus nobis movit, et quæ in initio ejusdem guerræ fuerunt in manu nostra, non permittunt quod, juxta formam treugarum inter nos captarum, talem de terris prædictis saisinam habeamus, qualem inde habuimus in initio guerræ prædictæ, impedientes quod homines de terris eisdem ad pacem et fidelitatem nostram venire non possunt. Morganus etiam de Karliun, qui terras quasdam quæ fuerunt prædicti G[ilberti] comitis Gloucestriæ, videlicet de Develac, tenet de ballivo nostro, non permittit homines de terris ipsis, nec etiam de quibusdam aliis quas tenet in feodo, videlicet de Boz, ad curiam nostram venire, ad justitiam in eadem curia faciendam et recipiendam, nec quod tractentur ibidem secundum consuetudinem curiæ nostræ in partibus eisdem; immo asserit et jactat se terras illas et homines in nullo per nos, sed omnino auctoritate vestra possidere.

Cum igitur constare vobis possit et debeat manifeste, quod in prædictis contrarii sunt treugis

prædictis captis inter nos per venerabiles patres E[dmundum] Cantuariensem archiepiscopum, H[enricum] Roffensem, et A[lexandrum] Conventrensem et Lichefeldensem episcopos, et quosdam[1] alios, et injuriose se gerunt erga nos; licet per nos ad hoc manum apponere possemus, si voluissemus, sicut ipsi, contra treugas ipsas venire; rogandos vos duximus, quatenus terras prædictas et homines nobis sine difficultate reddi faciatis, eodem modo quo inde saisiti fuimus initio guerræ supradictæ; injungentes prædictis detentoribus nostris, quod de terris vel hominibus prædictis nihil acceptare præsumant, unde occasionem sumere possimus aliquid intercipiendi contra treugas prædictas, quod inviti faceremus, nisi per injurias per vos aut vestros nobis illatis provocaremur. Ut autem plenius instruamini de injuriis prædictis quas vobis poscimus[2] emendari, mittimus ad vos dilectum nobis Walterum de Langeport clericum, qui inde vos plenius poterit certificare. Quibus tam maturum apponere velitis consilium, eas, ut prædictum est, nobis facientes emendari, quod treugæ prædictæ inter nos captæ in suo permaneant vigore, et ne, faciente injuria vestra vel vestrorum, ipsas contingat per vos et vestros infirmari. Nolumus quidem antequam de prædictis vos certificassemus, et de voluntate vestra postea nobis constaret, aliud ad prædicta consilium vel manum apponere, licet ad hoc justa ratione moveremur. Teste rege apud Radinges, vicesimo secundo die Augusti.

Item tota narratio prædicta, usque ad clausulam illam *Cum igitur*, significata est domino Cantuariensi archiepiscopo; et in conclusione literarum ipsi archiepiscopo directarum dicitur sic — Ut igitur paternitati vestræ constare faciamus, qualiter in observatione treugarum prædictarum se habent Walenses prædicti,

[1] *quosdam*] quandos, MS. | [2] *poscimus*] potimus, MS

inde vos duximus certificandos, rogantes attentius quatenus vobiscum deliberare velitis, qualiter contra prædictas injurias sit procedendum prædicto Lewelino, per literas vestras quales videritis expedire dantes in mandatis,[1] quod terras et homines prædictos sine difficultate nobis reddi faciat, et quod in hac parte vel alia a forma treugarum prædictarum non recedat. Teste ut supra.

CCCLXXIX.

Henry III. to Llewellyn, Prince of Aberfrau.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 7 in dorso.)

Early in Sept. 1234. We thank you for your letter. Our commissioners will be at Develec by Michaelmas.

Rex, Lewelino principi de Aberfrau, salutem.

De his quæ per transmissas nobis literas vestras significastis, quod dedistis in mandatis Morgano de Kam, Hoelo Filio Mereduc, et Reso Filio Griffini, quod terras quas comes Ricardus Marescallus de terra comitis Gloucestriæ commiserat quibusdam Walensibus, in guerra quæ inter nos et ipsum Marescallum mota est[2] nobis restituant, grates vobis referimur multiplices. Super hoc vero quod nobis significastis,[3] quod non constitit vobis de terris quas Morganus de Karlion tenet, super quo nos rogastis ut certum diem assignaremus, ad quem de hominibus vestris aliquos ex parte vestra mittere possetis, qui una cum nostris veritatem inde inquirerent, et quod justum fuerit inde facerent, vobis significamus quod assignavimus Ricardum Suward, Waleranum Teutonicum et Reymundum de Sullya, quod a die S. Michaelis conveniant apud Develec, in occursum vestrorum quos tunc duxeritis

[1] *mandatis*] mandantes, MS.
[2] *est*] sunt, MS.
[3] *significastis*] significant, MS.

ibidem mittendos, ad veritatem una cum ipsis diligenter inde inquirendam, et ad vos super hoc plenius certificandos. Unde vos rogamus, quatenus prædictis die et loco aliquos ex parte vestra in occursum prædictorum fidelium nostrorum, ad prædictum negotium faciendum, mittatis. De transgressionibus quidem factis vobis et vestris per homines comitis R[icardi] fratris nostri et P. Filii Heberti infra treugas, sicut nobis significastis, super quibus petebatis ut certus dies ad eorum emendationem per correctores ad hoc datos assignaretur, vobis significamus quod assignavimus dilectos et fideles nostros Walerandum Teutonicum, Hugonem de Kilpec et Nicholaum le Seculer, ad prædictas trangressiones emendandas, quibus mandavimus quod a die Michaelis in tres septimanas conveniant apud Brenles in occursum vestrorum quos ad hoc duxeritis destinandos, ad emendas prædictas faciendas et recipiendas, quia prædictas treugas volumus firmiter et inviolabiliter observare ex parte nostra et nostrorum, quas ex parte vestra et vestrorum firmiter faciatis observari.

CCCLXXX.

Henry III. to the Sheriff of Somerset and Dorset.

(Rot. Claus. 18 Hen. III., memb. 9 in dorso.)

Sept. 29, 1234. Respect and enforce the liberties we have granted by charter.

Rex, vicecomiti Sumersetiæ et Dorsetiæ, salutem.

Sciatis quod concessimus omnibus, tam majoribus quam minoribus de regno nostro, quod omnes libertates et liberæ consuetudines, quas eis pridem concessimus, et unde fecimus eis cartas nostras, firmiter et inviolabiliter teneantur per totum regnum nostrum, secundum porportum cartarum illarum; quæ quidem cartæ eis in singulis comitatibus remanserunt. Et secundum quod in eisdem continetur, volumus quod omnes, tam

archiepiscopi et episcopi, quam comites, barones et alii magnates nostri, easdem libertates et liberas consuetudines teneant hominibus suis tenentibus de eis, sicut voluerint quod nos eis easdem teneamus, desicut hoc concesserunt, tempore quo quintadecima nobis concessa fuit. Et ideo tibi præcipimus, quod sine dilatione per totos comitatus tuos, et per totam balliam tuam libertates illas teneas, et per totam balliam tuam clamari facias, quod libertates illæ teneantur, tam a te et ballivis nostris, quam a magnatibus et ballivis suis, qui terras tenent in ballia tua, de hundredis tenendis et aliis articulis contentis in eisdem cartis: ita quod hundreda neque vestra neque aliena teneantur nisi bis in anno, secundum quod in cartis illis continetur. Et scias, et omnibus aliis de comitatibus tuis scire facias, quod si quis contra easdem libertates venerit, per judicium curiæ nostræ, si inde convictus fuerit, nos ad eum graviter capiemus. Teste rege apud Guldeford, vicesimo nono [die Septembris].[1]

Eodem modo mandatum est vicecomitibus Sumersetiæ et Dorsetiæ, Staffordiæ et Salopiæ, Norffolciæ et Suffolciæ, Cantebrigiæ et Huntindoniæ, Surreiæ, Sussexiæ, et aliis vicecomitibus.

CCCLXXXI.

Henry III. to the Sheriff of Norfolk and Suffolk.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., memb. 25 in dorso.)

Nov. 7, 1234. Proclaim that all

Rex, vicecomiti Norfolchiæ et Suffolchiæ, salutem.

Præcipimus tibi quod, visis literis istis, per totam balliam tuam clamari facias, quod omnes illi qui de

---

[1] *die Septembris*] not in MS. It is inferred from the position of the entry on the roll.

nobis tenent in capite feodum unius militis vel plus, et milites non sunt, citra festum Natalis Domini anno regni nostri decimo nono, arma capiant, et se milites fieri faciant, sicut tenementa sua quæ de nobis tenent diligunt. Teste rege apud Walingfordiam, septimo die Novembris.

who hold a knight's fee are to come and be knighted.

Eodem modo mandatum est singulis vicecomitibus Angliæ.

CCCLXXXII.

Henry III. to Simon Langton, Archdeacon of Canterbury, and the Abbot of St. Radegund.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 1, memb. 20 in dorso.)

Rex magistro S[imoni] de Langeton, archidiacono Cantuariensi, et abbati de S. Radegunda, salutem.

Jan. 27, 1235.

Super sollicitudine et diligentia laudabili, simul et laboribus sumptuosis quos circa negotium nostrum expediendum quod vobis injunximus apposuistis, utrique vestrum copiosas referimus gratiarum actiones, vobis quidem, magister S[imon], præcipuas et speciales, utpote ei cujus fidelitatem et prudentiam plurimum commendamus.

Our nobles will not consent to the cession of the Isle of Oleron.

Sciatis autem quod, congregatis apud Westmonasterium in octavis S. Hillarii venerabili patre E[dmundo] Cantuariensi archiepiscopo, et quibusdam episcopis, comitibus, et aliis fidelibus nostris, post diligentem tractatum habitum cum ipsis de negotio treugarum inter nos et regem Franciæ, et aliis agendis nostris, visum fuit eisdem fidelibus nostris quod nullo modo sine verecundia et opprobrio nostro insulam de Olerone concedere potuimus comiti Marchiæ, pro consensu suo adhibendo ad treugas inter nos ineundas; nec in eo consilium nobis præstare vel consentire voluerunt. Sic enim, præter verecundiam quam inde consequeremur,

ab omnibus quibus factum nostrum innotesceret minus teneremur, et pro remissis et minus valentibus haberemur, et etiam pessimum et perniciosum esset exemplum aliis qui in casu consimili ad similia petenda per hoc moverentur.

Endeavour to arrange matters by the offer of an annual pension.

Unde si per ducentas libras annuas, treugis durantibus, ad consensum treugarum possit idem comes induci, pro insula prædicta, sicut alias locutum fuit, bene placeret tam nobis quam prædictis magnatibus nostris, et ad hoc laborare velitis; quia priori conditioni consentire non esset honestum vel expediens. Ad illud quidem quod nobis significastis literas illas per vos, abbas, et magistrum Philippum de Ardene missas de negotio treugarum prosequendo inefficaces esse per mortem ejusdem magistri Philippi, vobis significamus quod consimiles literas vobis transmittimus sub nomine vestro, abbas, et magistri W. de Cantilupo, cui scribimus et supplicamus per literas nostras, quas similiter vobis mittimus ei porrigendas, quod subire velit onus negotii memorati. Ad aliud etiam nobis nunciatum de literis apostolicis, quod mentionem non fecerunt nisi solum de rege et regina Franciæ, et sic non potuerunt monitores dati a domino papa comitem Marchiæ, vel alium, earum auctoritate movere, vel inducere ad consentiendum treugis prædictis, sicut consuluistis; expeditius non superest consilium, quam quod per diligentiam et procurationem vestram inducantur monitores prædicti ad rescribendum domino papæ, qualiter comes prædictus per quasdam conditiones huic negotio se apponit, nec sine ipso volunt prædicti rex et regina, nec possunt, treugas aliquas inire nobiscum, licet petitioni apostolicæ libenter in hac parte acquiescerent, si idem comes, quem nec cogere nec offendere volunt, permitteret. Circa quod vos, magister S[imon], sicut de vobis confidimus, erga ipsos monitores efficaciter laborare velitis, una cum ipsis, per literas vestras eidem domino papæ, processum ejusdem negotii

et ejusdem comitis impedimentum seriatim intimantes, ut sic nos arctaret ad prædictam Insulam de Olerone ei concedendam, quod, ratione prædicta, sine gravi dispendio famæ nostræ et honoris nostri detrimento aliquatenus facere non possemus. Ceterum vos rogamus attentius, quatenus quoad poteritis negotio prædicto insistentes, non sit vobis molestum vel onerosum in partibus Franciæ adhuc pro nobis moram continuare, quousque venerabilem patrem H[enricum] Roffensem episcopum et magistrum H[enricum] cancellarium S. Pauli Londoniensis ad vos miserimus, quod auctore Domino facturi sumus citra festum S. Gregorii; et tunc de voluntate nostra et agendis nostris per eosdem vos plenius certificabimus. Teste rege apud Westmonasterium, vicesimo septimo die Januarii.

Placet quidem nobis quod treuga capiatur in persona comitis Marchiæ, in forma qua ultima treuga capta fuit.

CCCLXXXIII.

Henry III. to Joan Queen of Scotland.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 1, memb. 18 in dorso.)

Rex, dilectæ sorori suæ J[ohannæ] reginæ Scotiæ, salutem. Feb. 23, 1235.

Certam de sinceritate dilectionis vestræ gerentes fiduciam, quod successus nostros a vestris non reputatis alienos, et quod de honore dilectæ sororis nostræ et vestræ Isabellæ tanquam de vestro gaudebitis, significandum vobis duximus, quod cum nobilis vir Fredericus imperator Romanus nuper nuncios suos ad nos in Angliam destinasset, pro prædicta sorore nostra petenda in uxorem, eatenus processum est in negotio, quod de consilio magnatum nostrorum ipsam sororem nostram eidem imperatori concessimus in uxorem, et ipsa soror nostra de voluntate nostra in præsentia eorundem

Our sister Isabella is betrothed to the emperor.

magnatum nostrorum, per verba de præsenti consensit in ipsum imperatorem, per Petrum de Vinea nuncium ipsius imperatoris ad hoc specialiter destinatum, cum potestate consentiendi in ipsam sororem nostram, nomine ipsius imperatoris. Qui quidem Petrus in ipsam consensit, et in anima ipsius imperatoris juravit, quod idem imperator eam ducet in uxorem. Venturique sunt in proximo alii nuncii sollemnes in Angliam, videlicet archiepiscopus Coloniensis, dux Lotharingiæ et dux Lemburgiæ, et alii cum ipsis, qui ipsam sororem nostram, ea qua decet honestate et solemnitate, ad imperium adducent. Et supra his vos ducimus certificandas, quia scivimus vos inde gavisuras. Teste ut supra. [Me ipso apud Westmonasterium, vicesimo tertio die Februarii.]

Idem significatum est regi Scotiæ, L[ucæ] Dublinensi archiepiscopo, Lewelino, justiciario Hiberniæ.

CCCLXXXIV.

Henry III. to Maurice Fitzgerald, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 1, memb. 18 in dorso.)

Feb. 23, 1235.

Rex dilecto et fideli suo, Mauritio Filio Geroldi, justiciario suo Hyberniæ, salutem.

We are in want of money; collect our fines.

Laudabile servitium vestrum, quod nobis fideliter impendistis, sicut ex operum satis patet effectu, multiplici prosequentes gratiarum actione, rogamus attentius quatenus id idem continuare, et ad tranquillitatem terræ nostræ Hyberniæ efficaciter laborare velitis. Et quia diversis occupamur negotiis, quæ sumptus [non] [1] mediocres deposcunt, vobis mandamus rogantes quatenus

[1] *non*] not in MS.

ad denarios perquirendos, de fine dilecti et fidelis nostri Ricardi de Burgo, et de finibus illorum qui capti fuerunt in bello Hyberniæ contra nos, summam diligentiam adhibeatis.

Let out our domains to farm. Reduce the expenses of our castles.

Ad hoc, cum videatur nobis et consilio nostro quod majus commodum nobis accrescet, commutando ad firmam dominica nostra Hyberniæ, quam in manu nostra tenendo; vobis mandamus quod manerium de Novo Castro, manerium de Capella Isoldæ, civitatem Lymericensem, cum piscaria ejusdem civitatis, et omnia alia dominica nostra terræ nostræ Hyberniæ, per consilium venerabilis patris L[ucæ] Dubliniensis archiepiscopi, et dilecti et fidelis nostri G[alfridi] de Turvill archidiaconi Dublinensis, sicut melius et carius poteritis, ad firmam dimittatis. Quia etiam plurimum expedit nobis, quod castra nostra Hyberniæ ad minores sumptus custodiantur quibus salvo possint custodiri; vobis mandamus quod feoda castrorum prædictorum minuatis et ammensuretis, committendo singula custodienda per certam summam pecuniæ, secundum exigentiam custodiæ singulorum, sicut commodius fieri poterit. Quod quidem id similiter fieri volumus per consilium prædictorum. Ceterum, quia datum est nobis intelligi, quod solutio finium eorum qui capti fuerunt in prædicto bello, per dilectos et fideles nostros Ricardum de Burgo et Walterum de Radeford impeditur; eo quod corpora prædictorum detinent imprisonata, intendentes eorum corpora redimere; ita quod nos ad terras et tenementa eorum pro redemptione sua quæ ad nos pertinet nos caperemus; cum sic contingeret eos bis redimi, quod penitus iniquum et omni juri dissonum esse videtur, dedimus eis in mandatis quod corpora prædictorum nobis liberent, eo tamen eis salvo, quod, sicut moris est in aliis regnis, habeant de singulis militibus prisonibus centum solidos et hernesium singulorum.

Quia etiam venerabilis pater R[adulphus], Cyces-

trensis episcopus et cancellarius noster, executionem officii sui in terra nostra Hyberniæ commisit Roberto Luterel, thesaurario S. Patricii Dublinensis, et necesse est quod consiliis et negotiis nostris partium illarum se immisceat, dedimus in mandatis venerabili patri L[ucæ], Dublinensi archiepiscopo, quod in præsentia vestra et prædicti thesaurarii nostri, Dubliniæ, sacramentum ab eo recipiat de fidelitate nobis et prædicto cancellario nostro domino suo gerenda, et de consiliis nostris pariter et suis non revelandis.

Dominus rex significat L[ucæ] Dubliniensi archiepiscopo singulos articulos contentos in literis directis prædicto justiciario, rogans quatenus secundum formam eidem justiciario inde demandatam, ea tali prosequi curet diligentia cum effectu, quam rex merito habere debeat commendatam, cum gratiarum actione speciali.

Eodem modo mandatum est G[alfrido] de Thurevill, archidiacono Dublinensi et thesaurario Hyberniæ.

CCCLXXXV.

The same to the same.

(Rot. Claus. ut supra.)

Feb. 23, 1235. We have already written to prevent the appointment of a legate. Give more prompt attention to our letters.

Rex prædicto justiciario, salutem.

Quod salvo applicuistis in partibus Hiberniæ, et ad portum optatum prospere pervenistis, postquam a nobis recessistis, sicut nobis significastis, est de quo plurimum gavisi sumus; vobis significantes quod penes nos et statum regni nostri omnia, benedictus Deus, prospera sunt et jocunda; plurimumque desideramus quod de statu terræ nostræ Hiberniæ, simul et de vestro, similia frequenter audiamus.

Grates quidem fidelitati vestræ referentes de eo quod nos præmunire voluistis quod sunt quidam qui procuraverunt legatum destinari in Hyberniam, vobis significamus quod antequam literas vestras inde recepisse-

mus idem audivimus, et ad curiam Romanam transmisimus ad impediendum, ne præter voluntatem nostram legatus aliquis illuc accedat.

Quia vero plures ad nos pervenerunt querelæ ab his pro quibus literas nostras vobis direximus, quod inutiliter eas obtinuerunt, eo quod minus proni estis, immo ultra modum difficiles in executione mandatorum nostrorum; vobis mandamus quod, in fide qua nobis tenemini, cum contigerit nos pro nobis ipsis seu pro alio quocumque vobis literas nostras dirigere, ipsas benigne recipere et ea qua decet devotione exsequi curetis; quod per dilationem executionis credi non possit quod debitam nobis non exhibeatis reverentiam, sed potius ex devotione vestra debeatis merito commendari. Teste meipso apud Westmonasterium, vicesimo tertio die Februarii.

CCCLXXXVI.

Henry III. to Simon Langton, Archdeacon of Canterbury.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 6 in dorso.)

April 6, 1235.

Rex, dilecto et fideli suo magistro Simoni de Langeton, archidiacono Cantuariensi, salutem.

Do not leave France at present.

Ex fideli diligentia et sollicitudine vestra quam commissis vobis negotiis nostris adhibere curastis, sicut ex relatu fidelium nostrorum abbatis Belli Loci et magistri H[enrici], cancellarii S. Pauli Londoniensis, plenus didicimus, bonitati vestræ gratias referimus multiplices, petentes attentius quatenus cœptum negotium citra consummationem debitam nullatenus dimittentes, a partibus Franciæ non recedatis, saltem donec a magistro Roberto de Sumercotes clerico nostro, ad curiam Romanam cum instructione vestra et dictorum fidelium nostrorum profecto, magistro Willelmo de Kilkenny, cui dudum scripsimus pro eisdem negotiis

impetrandis, certum audiatis responsum. Timeri namque posset ex recessu vestro quod cœptum negotium derelictum videretur. Nec sit vobis grave in expensis vestris expectare ibidem, de quibus, dante Domino, et majoribus, data nobis opportunitate, providere curabimus, ad indemnitatem vestram et majoris cumulum honoris.

If the French king will admit our merchants freely, we will do the like.

De adventu autem mercatorum in regnum nostrum hoc vobis damus responsum, domino regi Franciæ suoque consilio monstrandum, quod si mercatoribus terræ nostræ venientibus, morantibus, digredientibus, et revertentibus cum suis mercimoniis in potestate regis Franciæ securitas sufficiens exponatur, faciendo rectas et debitas consuetudines ; nos similem per omnia securitatem suis mercatoribus exponemus. Cum autem de impetrationibus per magistrum R[obertum] faciendis in dicta curia certos audiverimus rumores, discretos aliquos vel aliquem ad eadem negotia, cum consilio vestro, et alia prius cœpta tractanda mittemus. Teste rege apud Windesoram, decimo die Aprilis.

CCCLXXXVII.

Henry III. to the Barons of the Cinque Ports.

(Rot. Pat. 19 Hen. III., memb. 11.)

April 10, 1235. Restore the goods seized from certain merchants in violation of our safe-conduct.

Rex, baronibus suis de Quinque Portubus, salutem. Venientes ad nos Ricardus Filius Ranulfi, Radulfus de Mesnyl homo Willelmi Wymund, præpositi de Barbefle, Barnabas filius Ricardi Filii Ranulfi, et Philippus Bulemer de Barbefle, nobis conquerendo monstraverunt quod naves suas per portum Mulet in costera Britanniæ transitum facientes cum vinis, rebus, catallis, et aliis mercandisis in eis contentis, dilecti et fideles nostri Hamo de Crevequer et Johannes frater ejus, Willelmus Beaufiz, Stephanus Alard, Henricus

Alard, Johannes Alard, Nicholaus de la Carette, Ricardus Wymund, Henricus Jacobi, contra pacem nostram ceperunt, et omnibus hominibus suis exclusis et violenter ejectis retinuerunt penes eos; nec obstantibus nec valentibus ad eorum tuitionem vel defensionem literis nostris patentibus de protectione, penes quosdam illorum existentibus et eis exhibitis, de veniendo per totam terram nostram cum mercandisis et rebus suis in salvo conductu nostro, morando et inde divertendo, faciendo inde rectas et debitas consuetudines. Immo, quod deterius est, quasi in contemptum nostrum, et ne conductus noster vel gratia quam eis fecimus pro bono servitio suo eis in aliquo posset prodesse, literas ipsas de eorum manibus violenter surripuerunt, et penes eos detinuerunt. Et ideo vobis mandamus quatenus, in fide qua nobis tenemini, et sicut nos et honorem nostrum diligitis, et ne grave damnum nobis vel terræ nostræ possit evenire, hominibus prædictis naves prædictas sine dilatione deliberari faciatis, et vina sua, res, et catalla, et alias mercandisas suas per eos sic occupatas et detentas deliberetis, et absque mora eis restitui faciatis. Literas etiam prædicti Radulfi de Mesnil, quas eis tradidit per eorum violentiam pro quadraginta libris Turonensibus, quas eis promisit pro quadam nave, simul cum catallis et mercandisis prædicti Willelmi Wymund domini sui in ipsa nave contentis deliberandis, eidem Radulfo reddi faciatis. Hominibus etiam qui fuerunt de terra et potestate nostra, sive aliis qui habuerunt literas de conductu nostro de veniendo per terram et potestatem nostram, nullam de cetero inferatis nec inferri permittatis injuriam, molestiam, damnum aut gravamen. In cujus rei testimonium, etc. Teste rege ut supra. [Me ipso apud Windesoriam x° die Aprilis.]

CCCLXXXVIII.

Henry III. to Drogo de Barentin.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 1, memb. 13 in dorso.)

April 25, 1235.

Rex dilecto et fideli suo Drogoni de Barentin, custodi insularum de Gernesia et de Gerneria, salutem.

Permit R. Fitz-Germain and others to take their trial before a jury.

Monstratum est nobis ex parte Roberti Filii Germani de Lakoser, et Jordani de Capella, et Filletthe uxoris suæ, quod cum absentes essent tempore quo assisæ ultimo captæ fuerunt in insulis prædictis, suspecti habebantur et de malo recto fuerunt indietati; ita quod per suspicionem prædictam et malum rectum, postea in assisis prædictis, per sacramentum duodecim juratorum, recognitum fuit quod culpabiles fuerunt de malo recto, de quo rectati fuerunt. Unde contigit eos occasione prædicta forisbanniri; nec audent timore mortis ad partes suas reverti, licet sciant se innoxios et immunes a crimine eis imposito, ut dicunt. Unde supplicaverunt nobis quod in prisona nostra se mittere possint, donec per sacramentum viginti quatuor discretorum et legalium hominum attingatur, utrum culpabiles sint necne de recto prædicto eis imposito, propter quod fuerunt forisbanniti, sicut prædictum est; et postea fiat de eis quod per sacramentum prædictorum viginti quatuor fuerit attinctum. Et ideo vobis mandamus, quod si prædicti Robertus Jordanus et Filetta ad vos venerint, et in prisonam nostram mittere se voluerint, sicut prædictum est; tunc per sacramentum viginti quatuor discretorum et legalium hominum attingi et recognosci faciatis, utrum culpabiles sint de recto prædicto eis imposito, propter quod meruerint forisbanniri; et si per sacramentum prædictum inveneritis quod immunes fuerunt et innoxii, tunc ipsos a prisona nostra deliberari, et in pace sine impedimento in insulis prædictis stare et remanere permittatis, ac-

cepta ab eis securitate quod fideliter de cetero se habebunt. Teste rege apud Westmonasterium, vicesimo quinto die Aprilis.

Eodem modo mandatum est eidem Drogoni pro Willelmo Le Rey.

Eodem modo scribitur ballivo de Geresey pro Willelmo Russel.

Eodem modo scribitur ballivo de Gerneria, pro Roberto le Buloce et Johanna filia Willelmi Rycheys. Teste rege apud Waltham, vicesimo tertio die Augusti.

CCCLXXXIX.

Henry III. to the Emperor Frederic II.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 5.)

April 27, 1235.

Invictissimo et magnifico principi, amico suo et fratri in Christo carissimo, Frederico, Dei gratia Romano imperatori et semper Augusto, Jerosolimæ et Siciliæ regi, Henricus Dei gratia rex Angliæ, etc., salutem et fraternæ dilectionis semper augmentum, cum dilectione sincera.

Do not trust the bishop of Winchester's representation of his case.

Ad conscientiam magnitudinis vestræ securi deducimus quæcumque nostris utilitatibus et nostrorum noscimus expedire, utpote cum credamus a vobis nostra negotia vestra propria reputari. Qualiter autem Wintoniensis episcopus, quem nos præ ceteris regni prælatis elegeramus in patrem et consiliarium spiritualem, in plenissima gratia nostræ familiaritatis existens, dispendiosus nobis et subditis nostris extiterit onerosus, ad sinceritatis vestræ notitiam plene jam credimus pervenisse. Volentes tamen apertius[1] quam vulgaris assertio famæ contineat, seriata vobis relatione descri-

[1] *apertius*] assertius, MS.

bere, quot et qualia memoratus episcopus dispendia nobis attulerit, dum juxta latus nostrum continuus moraretur, illud imprimis præsentibus literis duximus inserendum, quod non immerito[1] gravius reputamus, quod in periculum animæ nostræ, et contra debitum regalis honoris, circa fideles et nobiles regni nostri plerumque nos fecit ab observatione justitiæ deviare, dumque fidelibus nostris[2] pro velle nostro facere possemus injuriam, attribuerat plenitudini regiæ potestatis. Ex quo etiam, præter divinæ majestatis offensam, illud temporale dispendium noscimur incurrisse, quod subjectorum nostrorum a nobis removit obsequia, et a devotione nostra multorum corda fidelium reddidit aliena, manus nostras in viscera nostra convertit; dum, et ad ejus consilium et suasionem instantem, arma movimus contra eos qui nobis fidei vinculo et affinitatis necessitudine tenebantur; nec fuit ipsorum audita justitia nec vox supplicationis admissa.

Cujus origo dissidii multa nobis dispendia generavit. Nam et nostrum exhausit ærarium, et fidelium odium ampliavit; nonnullos etiam qui prædecessoribus nostris et nobis extiterunt antiqua familiaritate devoti, instanti suggestione a latere nostro removit. Sane cum prædictus episcopus ad partes ipsas accedat, qui multum de gratia favoris nostri se jactat; ne forte, dum justificat causam suam, reprehensibilem faciat motum nostrum; et dum se commendabilem reddere nititur, familiares nostros quos, eo remoto, ad consilium nostrum assumpsimus, apud vos reddat infestos; imperialem magnificentiam fraterna affectione rogamus, quatenus ad suggestionem ejusdem vestra conscientia minime moveatur, quousque per felicem adventum carissimæ sororis nostræ et consortis vestræ, Domino favente, nec non et per magistrum P[etrum] de Vinea,

---

[1] *immerito*] merito, MS. | [2] *nostris*] nrī, MS.

nuncium et judicem vestrum, in aures vestras ad plenum motus nostri justitia descendat et causa : illud efficaciter providentes, ne interim nominatus episcopus apud summum pontificem occasione prædicta contra nos aliquid machinetur aut nostros ; mittentes super hoc nuncium specialem cum literis vestris ad summum pontificem, et ad fratres, qui a vobis studio nostræ devotionis instructus, ipsos contra machinationem episcopi memorati super his omnibus diligenter informet.

In quo negotio, et in omnibus, Carleolensem episcopum, velut in nostris obsequiis specialem, magnitudinis vestræ gratiæ specialiter commendamus. Teste rege apud Westmonasterium, vicesimo septimo die Aprilis, anno regni nostri decimo nono.

Sub hac forma scribitur H. magistro domus hospitalis S. Mariæ Theutonicorum in Jerusalem, usque ad clausulam illam versus finem, *Mittentes*, ubi ponitur, Super quo dominum imperatorem efficaciter inducatis, ut ad summum pontificem et fratres nuntium specialem cum literis suis debeat destinare, qui a domino imperatore et vobis instructus, ipsos contra machinationes episcopi memorati super his omnibus diligenter informet. Teste ut supra.

CCCXC.

Henry III. to Richard, Earl of Cornwall and Poitou.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 1, memb. 11 in dorso.)

Rex, dilecto fratri et fideli suo, Ricardo comiti Cornubiæ et Pictaviæ, salutem. May 16, 1235.

Sciatis quod cum, die Dominica proxima ante Ascensionem Domini instantem, venissemus usque Westmonasterium, nocte subsequenti Henricus Clemens, The clerk of the justiciar of Ireland has

been murdered before our gates. Arrest the assassins.

clericus dilecti et fidelis nostri Mauritii Filii Geroldi justiciarii Hiberniæ, nequiter et enormiter ante portas nostras Westmonasterii in hospitio suo occisus est, in non modicum dedecus nostrum, et regni nostri scandalum et opprobrium. Verum cum Willelmus de Marisco, et familia sua, et Willelmus de Pontearche, Philippus de Dinant, Thomas de Erdinton, et Johannes Cabus rectati sint de morte prædicta, qui per partes Cornubiæ usque ad mare tendunt, ut accepimus, transfretaturi ad insulam de Lundeye: vobis mandamus, rogantes quatenus, in fide qua nobis tenemini, et sicut nos et honorem nostrum diligitis, omnem quam poteritis diligentiam apponere curetis cum effectu, ad prædictos Willelmum et familiam suam, Willelmum de Pontearche, Philippum, Thomam, et Johannem capiendos; et cum ipsos ceperitis salvo custodiri faciatis, donec aliud a nobis super hoc habueritis mandatum: et ideo nobis cum omni qua poteritis festinatione scire faciatis; taliter vos habentes in hac parte, quod diligentiam vestram ad hoc appositam merito debeamus commendare. Teste rege apud Westmonasterium, decimo sexto die Maii.

Eodem modo mandatum est vicecomiti Gloucestriæ, eo excepto quod fit mentio in literis vicecomitis quod tendunt versus portum de Austeclive, sic transfretaturi ad insulam prædictam; et quod prædictum portum et passagium balliæ suæ custodiat, etc. Teste ut supra.

Fere in forma Ricardo comiti Cornubiæ directa scribitur W[illelmo] comiti Warennæ, de Waltero Sandcinell, Eustachio Cumin, et Henrico de Columbario, quod idem comes diligentiam apponat ad ipsos intercipiendos, etc.

Et sub hac forma vicecomiti Norfolciæ et Suffolciæ. Teste ut supra; sed non fit mentio de transfretatione.

Et postea in forma præscripta scribitur singulis vicecomitibus Angliæ, quod diligentiam apponant ad capiendum Willelmum de Marisco et familiam suam,

et Willelmum de Pontearche, Philippum de Dynant, Thomam de Erdinton, Johannem Cabus, Walterum Sancinell, Eustachium Cumin, et Henricum de Columbario, qui rectati sunt de morte prædicta.

CCCXCI.

Henry III. to the Countess of Flanders and Hainault.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 5 in dorso.)

May 29, 1235.

Rex, Johannæ comitissæ Flandriæ et Hannoniæ, salutem.

We are willing to give compensation for the losses of your merchants, and pray you to do the same for ours.

Significamus vobis, quod cum Childulfus de Bruges, et Baldwinus Hostiarius ad nos in Angliam, ex parte vestra destinati ad nos, venissent, et nobis exposuissent negotia eis injuncta, benignum eis dedimus auditum; amicitiam vestram scire volentes quod non fuit nobis gratum vel acceptum, nec aliquo modo per nos stetit, quod injuriæ vel damna aliqua irrogata fuerunt in terra nostra mercatoribus vestris: immo valde fuit nobis molestum, et plurimum fuimus inde moti et perturbati, sicut prædicti nuntii vestri vobis poterunt plenius ostendere. Quod igitur ad præsens fieri potuit de damnis et injuriis prædictis, sicut plenius constat eisdem nuntiis vestris, ad satisfaciendum tam voluntati vestræ quam mercatoribus vestris, concessimus, quod pro quinquaginta duobus doliis vini, quæ vestri dicunt se amisisse, solvamus centum et quatuor libras sterlingorum; et pro melle et aliis mercandisis centum et septem libras, et decem solidos Turonenses. Cum autem, occasione maritagii sororis nostræ, quam dedimus in uxorem domino imperatori, sicut audistis, de pecunia et thesauro nostro multum effuderimus, tum in jocalibus tum in pecunia, cum ipsa data eidem imperatori, ad præsens non potuimus mercatoribus prædictis satis-

facere, sed terminum eis posuimus, ad nundinas S. Egidii Wintoniensis, ad prædictam pecuniam recipiendam, facturi alias pro loco et tempore de damnis et injuriis aliis, si quid fuerit adhuc emendandum, de quo debebitis esse contentæ; quia plurimum volumus et desideramus quod mutua sit inter nos dilectio, et quod mercatores de terra vestra et mercatores de terra nostra utrobique sint securi, et in Anglia potissime ex parte nostra, et quod vestris solatium impendamus, tanquam parati facere pro vobis quicquid viderimus commodo vestro et honori simul et nostro expedire.

Vos igitur rogamus attentius, quatenus eadem facilitate restitui faciatis mercatoribus nostris res et mercandisas suas in potestate vestra detentas, ita quod inde vobis grates scire debeamus: quia videtur consilio nostro quod pro damnis et injuriis illatis mercatoribus vestris tempore guerræ, sicut contigit, nulla fieri debeat eis restitutio. De feodo vestro vobis significamus quod, variis distracti negotiis, in adventu dictorum nuntiorum vestrorum inde plene nos certificare non potuimus, sed diem inde præfiximus eis in quindena S. Johannis Baptistæ apud Londoniam, et tunc inde consilium habebimus cum fidelibus nostris qui tunc nobis assistent; et tunc inde faciemus quod gratum vobis esse debebit.

Mittimus vobis smaragdum quandam in signum veræ dilectionis per præfatos nuntios, qui prudenter et fideliter se gesserunt in exercendis mandatis vestris; quam, si placet, gratanter pro amore nostro recipiatis. Teste rege apud Merewell, vicesimo nono die Maii.

CCCXCII.

Henry III. to the Mayor and Good Men of Oxford.

(Rot. Pat. 19 Hen. III., memb. 7.)

Rex, dilectis et fidelibus suis majori et probis hominibus Oxoniæ, salutem. June 27, 1235.

Sciatis quod concessimus vobis in auxilium villæ vestræ claudendæ, ad securitatem et tuitionem ejusdem villæ, simul et partium adjacentium, quod capiatis singulis septimanis semel, usque in tres annos a festo S. Michaelis anno regni nostri decimo nono, de qualibet caretta sive carro comitatus Oxoniæ ferente res venales in eandem villam Oxoniæ ibidem vendendas, unum obolum, et de qualibet caretta sive carro alterius comitatus, ferente res venales in eandem villam ibidem vendendas, unum denarium; et de quolibet summagio rerum venalium ibidem vendendarum, præterquam de summagio buschæ, unum quadrantem; et de quolibet equo, equa, bove, vacca venali, illuc ductis ad vendendum, unum obolum; et de decem ovibus vel capris vel porcis venalibus, illuc ductis ad vendendum, unum denarium; et de quinque ovibus vel capris vel porcis, unum obolum. Ita tamen quod hujus concessionis nostræ de hujusmodi carettis, carris, summagiis, equis, equabus, bobus, vaccis, ovibus, capris vel porcis, nihil capiatur post prædictos tres annos completos: sed statim completis prædictis tribus annis cadat consuetudo illa et penitus aboleatur. Et ideo vobis mandamus quod in auxilium prædictæ villæ claudendæ prædictam consuetudinem capiatis, usque ad prædictum terminum. Teste rege apud Wudestok, vicesimo septimo die Junii.

You may impose gate dues for three years, to fortify your town.

CCCXCIII.

Henry III. to the Emperor Frederic II.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 3 in dorso.)

About June 1235.

Serenissimo principi, amico et fratri suo carissimo, Frederico, Dei gratia Romanorum imperatori semper Augusto, Jerusalem et Siciliæ regi, Henricus eadem gratia rex Angliæ, etc., salutem, cum dilectionis sinceræ semper augmento.

We should rejoice that our brother should visit you, if it can be done with security.

Gratum valde reputantes et acceptum quicquid per transmissos nuper ad præsentiam nostram nuntios vestros nobis renunciastis, super benigna et liberali eorundem receptione et honoribus immensis ob amorem nostrum ipsis impensis, et quod per ipsos tam jocunda verba et affectuosa et bona alia nobis significastis; et potissime quod faciem carissimi fratris nostri Ricardi comitis Pictaviæ et Cornubiæ tantum inde desiderastis, sicut prædicto comite nobis referente et aliis didicimus, imperialem magnificentiam copiosa prosequimur gratiarum actione, serenitatem vestram scire cupientes quod nihil esset nobis ad præsens jocundius, nihil suavius, quam vestræ celsitudinis frui affectu, si inde nobis daretur opportunitas. Sed, sicut non ambigit sinceritas imperialis id commode contingere non possit, bonum valde nobis esset quod per conspectum memorati fratris nostri vestrum adimpleretur desiderium, dummodo de securo transitu ipsius ad vos et reditu similiter, prout toti regno nostro sicut et nobis expediret, sufficienter provideretur. Unde celsitudinem vestram rogamus, quatenus, si placeat amicitiæ vestræ modis omnibus vestrum in hac parte desiderium adimpleri, talem et tam sufficientem securitatem et conductum salvo transeundi extra regnum nostrum, et potestatem morandi et redeundi, prædicto comiti fratri nostro dari studeatis; de quo non solum nos, qui beneplacito vestro contraire nec volumus nec debemus,

sed et magnates de regno nostro, qui sine difficultate maxima nullatenus ipsum ad partes tam longinquas accedere permittent, propter res varias quas dilectus clericus noster magister Willelmus de Kilkenny, quem ad præsentiam vestram destinamus, vobis exponet, debeamus sufficienter esse contenti.

We will send envoys to be present at your interview with the king of France.

Quia vero inter cetera nobis nunciastis, quod diem colloquii inter vos et regem Franciæ habendi capere voluistis, ut inde certiores nos si placet efficiatis, specialiter memoratum clericum nostrum ad vos destinamus, rogantes attentius quatenus super eodem negotio et quibusdam aliis, quæ tutius ori ipsius quam scripto duximus commendare, serenitati vestræ exponenda, eidem benigne intendere dignemini. Nos quia, auctore Domino, certificati de die colloquii memorati, tales et tam sufficienter instructos viros a latere nostro mittere curabimus ad colloquium prædictum, quod negotia nos et regnum nostrum tangentia sufficienter debeant procurare. Ad hoc sinceritati vestræ devotissime regratiamur, quod præter affectionem maritalem quam carissimæ sorori nostræ consorti vestræ liberaliter impenditis, ipsam in magna tenetis veneratione, et caram, sicut decet, habetis et commendatam.

Gaudentes igitur de gratia quam in conspectu majestatis vestræ invenit, celsitudinem vestram imploramus quatenus ita affectione sincera erga ipsam sororem nostram continuare velitis, quod, mutua dilectione inter vos semper crescente, et vobis et nobis ad gloriam cedat et honorem. Teste.[1]

[1] *Teste*] So MS.; the date having never been filled in.

CCCXCIV.

Letters Patent of Henry III.

(Rot. Pat. 19 Hen. III., memb. 7 in cedula.)

July 12, 1235.

Henricus, Dei gratia rex Angliæ, dominus Hiberniæ, dux Normanniæ, et Aquitanniæ, comes Andegaviæ, omnibus ad quos præsens scriptum pervenerit, salutem.

We covenant to pay two hundred pounds yearly for five years to the use of the count of La Marche.

Noveritis nos teneri fratri Theodorico priori domus hospitalis Jerusalem in Anglia, et fratribus ejusdem domus, ad solutionem ducentarum librarum bonorum et legalium sterlingorum, quolibet anno a festo S. Michaelis, anno regni nostri decimo nono, usque in quinque annos sequentes completos, per quos annos treugæ captæ inter Lodowicum regem Franciæ et nos durare debent, si treugæ illæ per tantum tempus duraverint. Quam quidem solutionem eisdem priori et fratribus fieri volumus Londoniæ apud Clerkenewell, per manus subscriptorum attornatorum nostrorum, quos ad dictam solutionem faciendam eisdem assignavimus. De quibus ducentis libris prædicti prior et fratres nos acquietabunt quolibet prædictorum annorum, quamdiu treugæ illæ durabunt, Parisiis in domo hospitalis Jerusalem, scilicet de centum libris in festo Omnium Sanctorum, et de centum libris in festo Ascensionis Domini, versus comitem Marchiæ. Quas quidem illi vel suis attornatis solvi volumus ibidem, prædictis terminis, pro octingentis libris Turonensibus in quibus eidem comiti tenemur, occasione insulæ Oleronis, quam in manu nostra tenemus: quam quidem insulam idem comes petebat versus nos in captione prædictarum treugarum. Quod si forte treugæ prædictæ per minus tempus duraverint quam per quinque annos, prædictus prior et fratres, singulis annis per quos duraverint dictæ treugæ, facient prædictam pacationem ducentarum librarum prædicto comiti et suis attornatis, terminis prædictis

et loco prædicto Parisiis; et nos consimiliter per totidem annos per quos dictæ treugæ duraverint, faciemus prædictis priori et fratribus hospitalis prædictam pacationem ducentarum librarum loco prædicto, terminis subscriptis, per manus subscriptorum attornatorum nostrorum. Nos autem ad hanc solutionem annuam prædictarum ducentarum librarum faciendam, prædictis priori et fratribus, prout præmissum est, attornavimus subscriptos, videlicet, venerabilem patrem R[adulphum] Cycestrensem episcopum, cancellarium nostrum, ad solvendum eisdem apud Clerkenewell centum libras bonorum et legalium sterlingorum, de firma manerii de Writel, quod de nobis tenet ad firmam; videlicet in crastino S. Michaelis quinquaginta libras, et in crastino clausi Paschatis quinquaginta libras; et Johannem Filium Galfridi et heredes suos, ad solvendum eisdem ibidem sexaginta libras bonorum et legalium sterlingorum annuas, de firma villæ de Eylesburia, quam de nobis tenet ad firmam, videlicet in crastino S. Michaelis triginta libras, et in crastino clausi Paschatis triginta libras; et dilectum et fidelem nostrum W[illelmum] de Kyrkeham, decanum S. Martini Londoniæ, ad reddendum eisdem quadraginta libras bonorum et legalium sterlingorum annuas, de firma villæ de Neuport, quam de nobis tenet ad firmam; videlicet in crastino S. Michaelis viginti libras, et in crastino clausi Paschatis viginti libras.

Quod si medio tempore humanitus contigerit, vel de prædicto cancellario nostro, vel de prædicto W[illelmo] decano S. Martini, volumus et concedimus quod prædicti prior et fratres habeant et teneant dicta maneria de Writel et de Neuport, quamdiu fecerint pro nobis Parisiis dictam solutionem ducentarum librarum, in manu sua, pro perceptione prædictarum firmarum, quas percipere consueverint per manus prædictorum firmariorum, prout præmissum est. Ita quod nobis respondeant ad scaccarium nostrum de superplusagio,

exitibus et valentia dictorum maneriorum, ultra prædictas firmas. Quod si supranominati firmarii prædictam solutionem firmarum, præmissis terminis et loco prædicto non fecerint, prædictis priori et fratribus volumus et concedimus, quod incurrant eandem pœnam quam habere deberent per judicium scaccarii nostri, si dictas firmas statutis terminis ad scaccarium nostrum non solvissent.

Et sciendum est quod prædicti prior et fratres deferent vel deferri facient prædictas ducentas libras, periculo nostro, singulis annis prædicto comiti solvendas, sicut prædictum est. His testibus, R[icardo] Dunelmensi, J[ocelino] Bathoniensi, W[altero] Carleolensi episcopis, W[altero] Marescallo, comite Pembrochiæ, Huberto de Burgo, comite Kanciæ, Radulpho Filio Nicholai, Willelmo de Ralegh, Godefredo de Craucumb, Amaurico de S. Amando, Johanne Filio Philippi, Henrico de Capella, et aliis.

Datum per manum venerabilis patris R[adulphi] Cycestrensis episcopi, cancellarii nostri, apud Westmonasterium, duodecimo die Julii, anno regni nostri decimo nono.

CCCXCV.

Henry III. to Hugh de Lascy, Earl of Ulster.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 1 in dorso.)

Aug. 29, 1235.

Rex, dilecto et fideli suo Hugoni de Lascy, comiti Ulvestre, salutem.

We thank you for your services, and desire you to support the justiciar.

Quia de status nostri prosperitate, si inde crebro fueritis certificati, vos credimus esse gavisuros, de regni nostri tranquillitate et corporis nostri incolumitate, quibus benedictus Deus gaudemus, vos duximus certificandos, cupientes corde sincero quod de vobis, cujus fidelitatem et devotionem habemus specialiter

commendatas jocunda et læta audiamus. Grates siquidem vobis referimus copiosas super impenso nobis obsequio vestro fideli, quod certis multotiens didicimus indiciis, et quod nonnullis aliquando a fidelitate nostra recedentibus constanter in obsequio nostro permansistis adhuc; vos attentius[1] rogantes, quatenus devotionem quam hactenus nobis exhibuistis continuare velitis, et paci et tranquillitati terræ nostræ Hiberniæ insistere. Nec minus viriliter justiciario nostro Hiberniæ in agendis nostris expediendis assistatis, propter suspicionem quam habetis in insidiis et machinationibus alicujus, qui pacem nostram perturbare intendat, sed si notum fuerit, solita probitate defensioni terræ nostræ vos præparetis; ita quod ad gloriam et perpetuum vobis cedat honorem; indubitanter scituri quod si contingeret aliquem, temeritate aliqua, in vos vel alium de fidelibus nostris insurgere, aut guerram in terra nostra movere, prospera et adversa vobiscum sustinebimus, et opem vobis tam efficacem conferemus, quod ab hostium nostrorum incursu non erit vobis, dante Domino, formidandum, sicut præfato justiciario nostro plenius significavimus, vobis ostendendum. Nec vos moveat si alicui gratiam fecerimus, quia si forsan per temeritatem aliquam aliquid contra vos vel vestros attentaret, non ad utilitatem ei cedet sed ad confusionem manifestam.

Eodem modo archiepiscopo Dubliniensi, episcopo Ossoriensi, episcopo de Fernes, episcopo Midensi, Waltero de Lascy, Hugoni de Lascy, Nicholao Parvo, Thomæ Filio Lionis, Johanni Filio Thomæ, Johanni le Poer, Ricardo le Tuit, Ricardo de Feypo, Hugoni Tyrel, Waltero de Ridelford, Ricardo de Burgo, Ricardo de Cogan, Petro de Birmingham, Hugoni de Leghe, Ricardo de S. Michaele, Adæ de Stanton, Davidi de Rupe, Galfrido de Costantin, Gerardo[2] de Prendregast,

[1] *attentius*] attentes, MS. | [2] *Gerardo*] Gerardus, MS.

Davidi de Barri, Odoni de Barri, Roberto de Karreu, Patricio[1] de Curz.

CCCXCVI.

Henry III. to Maurice FitzGerald, Justiciar of Ireland.

(Rot. Claus. 19 Hen. III., part 2, memb. 1 in dorso.)

Aug. 29, 1235.

Rex, dilecto et fideli suo Mauritio Filio Geroldi, justiciario suo Hiberniæ, salutem.

We thank you for your forethought. Go forward, and trust us to support you.

Venientes ad nos nuper apud Notinghamiam frater Robertus le Archer et Willelmus Magnus, ex parte vestra destinati, injuncta eis negotia diligenter ac prudenter nobis exposuerunt; nosque cum summa diligentia ac deliberatione eisdem audiendis ac intelligendis aurem præbuimus intentam; attendentes manifeste quod, ex affectione sincera, de prædictis nos duxistis certificandos, ut imminenti dispendio facilius occurramus, eo quod jacula prævisa minus lædere consueverunt: super quo prudentiam vestram plurimum habemus commendatam, et fidelitati vestræ speciales referimus gratiarum actiones. Satis quidem nobis constat quam devote ac fideliter in agendis nostris expediendis vos hucusque gessistis, et quam strenue pro defensione terræ nostræ Hiberniæ laborastis; propter quod meruistis specialis laudis honore commendari, et si prius laudabiliter in obsequio nostro vos exhibuistis, de strenuitate vestra confidimus quod, necessitate ingruente, solitæ probitatis non eritis immemores, sed tanquam vir magnanimitatis expertæ virtutem constantiæ retinebitis, et contra insultus inimicorum nostrorum viriliter ac potenter vos opponetis. Sane si super prædictis suspicari possitis quod aliquis vobis aut

[1] *Patricio*] Patricius, MS.

alicui de fidelibus nostris Hiberniæ paret insidias, aut terram nostram Hiberniæ perturbare, et nobis guerram movere intendat, temeritate aliqua ; nolumus vos super hoc trepidare, nec solito remissius in defensione terræ nostræ vos habere, nec quemquam de aliis fidelibus nostris Hiberniæ, sicut eis significavimus. Quia, si contingat, quod non credimus, quod aliquis per insolentiam suam contra nos calcem suum erigat, aut in vos vel alios fideles nostros insurgere præsumat, nullo modo vobis aut ipsis deesse poterimus ; sed ita potenter securitati vestræ intendemus, quod prospera et adversa simul tolerabimus, modis quibus poterimus indemnitati vestræ provisuri.

Vobis igitur mandamus, rogantes quatenus omnem metum ab animo vestro repellentes, et fiducialiter et more solito agendis vestris intendentes ; ita quod devotio vestra magis ac magis laudari mereatur. Et licet scripserimus fidelibus nostris super negotio prædicto, ipsos convenire faciatis tempore opportuno, et diligenter ipsos inducatis quod in nullo perturbentur, sed in fidelitate quam hucusque nobis servaverunt, constanter perseverent. Ceterum non vos moveat quod gratiam alicui fecimus ad præsens, eo quod si forsan aliquid contra nos aut vos attentaret, non ei ad utilitatem sed ad manifestam cedet confusionem.

We hear that the earl of Pembroke has applied to the pope to be relieved from his engagements.

Ad hæc cum audierimus G[ilbertum] Marescallum comitem Pembrochiæ procurasse, quod forma pacis provisæ et concessæ inter ipsum comitem et vos omni auctoritate domini papæ infirmetur, et quod intendat aliam formare pacem inter ipsum et vos et alios fideles nostros Hiberniæ, et propter hoc destinaverit abbatem de Tynterne ad vos et quosdam alios ; scripimus venerabili patri L[ucæ] Dubliniensi archiepiscopo, rogantes quod si ita fuerit diligenter inquirat, et nos super eo certificet, ut audita rei veritate inde faciamus quod inde viderimus expedire.

Quia vero per vos melius quam per alium credimus

ipsum archiepiscopum posse certificari de prædictis, vobis mandamus rogantes quatenus in iis quæ videritis super prædictis, ipsum archiepiscopum reddatis certiorem, ut per ipsum inde veritatem citius audire possimus. Teste rege apud Notingham, vicesimo nono die Augusti.

CCCXCVII.

Henry III. to the Countess of Flanders and Hainault.

(Rot. Pat. 19 Hen. III., memb. 1.)

Oct. 23, 1235.

Rex, dilectæ consanguineæ suæ J[ohannæ], comitissæ Flandriæ et Hannoye, salutem et dilectionem.

Make the men of Ghent pay the money they owed to my father.

Cum scabini et probi homines vestri de Gaunt teneantur nobis in quingentis marcis sterlingorum, de mutuo domini Johannis regis patris nostri eis facto, dilectionem vestram affectuose rogamus, quatenus de prædictis quingentis marcis dilecto nobis Simoni Saphire quinquaginta marcis quas ei debemus solvi, et de residuo nobis ad plenum satisfieri faciatis; ita quod pro defectu vestri nos non oporteat ipsos distringere in terra nostra ad solvendum debitum memoratum, et ut vobis teneri debeamus ad grates. Teste ut supra. [Rege apud Westmonasterium, vicesimo tertio die Octobris.]

CCCXCVIII.

Henry III. to the Mayor and Good Men of Oxford.

(Rot. Claus. 20 Hen. III., memb. 24 in dorso.)

Nov. 7, 1235.

Rex, majori et probis hominibus suis Oxoniæ, salutem.

Let the assize of

Graves ad nos pervenerunt querelæ, quod assisæ venditionis victualium, ut panis, vini, cervisiæ et aliorum,

minime servantur in villa vestra. Et ideo vobis districte præcipimus quod assisas prædictas citra festum instans S. Andreæ anno regno nostri vicesimo emendari, et in debito statu, secundum pretium bladi, et sicut in aliis burgis et villis nostris, servari faciatis; scituri pro certo, quod nisi feceritis, ad vos graviter nos capiemus, et præterea villam vestram in manum nostram capi faciemus, tanquam eam quam de cetero habere in manu vestra demeruistis. Teste rege apud Bannebiriam, septimo die Novembris.

victuals be observed at Oxford.

CCCXCIX.

The same to the same.

(Rot. Claus. ut supra.)

Rex eisdem salutem.

Præcipimus vobis quod, visis literis istis, per totam villam vestram clamari faciatis, quod nullus vinitarius villæ vestræ, ultra instans festum S. Martini anno regni nostri vicesimo, vendere præsumat sextertium vini carius quam pro duodecim denariis, sive sit novum vinum sive vetus. Quoniam, si aliquis hoc facere præsumpserit, ad corpus suum graviter nos capiemus; et præterea omnia vina sua a vicecomite nostro Oxoniæ in manum nostram capi præcepimus. Teste rege ut supra.

Nov. 7, 1235. No vintner is to sell wine above the regulation price.

CCCC.

Henry III. to Walter, Archbishop of York.

(Rot. Claus. 20 Hen. III., memb. 22 in dorso.)

Rex, venerabili patri in Christo W[altero], eadem gratia Eboracensi archiepiscopo, Angliæ primati, salutem.

Dec. 1235.

Be ready to attend a great council next month, and to escort the king and queen of Scotland.

Cum habeamus in constanti proposito in octavis S. Hillarii anno regni nostri vicesimo, vos et ceteros fideles nostros convocare apud Londoniam, pro quibusdam negotiis nostris arduis, nostrum et regni nostri statum tangentibus, recenter emersis, et inter ceteros[1] fideles nostros cupiamus ad eundem terminum habere præsentiam dilecti fratris et fidelis nostri Alexandri regis Scotiæ, simul et carissimæ sororis nostræ Johannæ, reginæ Scotiæ, uxoris suæ, quos sine sollemni conductu, sicut nec deceret, scimus ad nos nolle accedere : paternitatem vestram rogamus attentius quatenus, sicut nos et honorem nostrum diligitis, obtentu petitionis nostræ, ad diem et locum quos dilectus et fidelis noster Bartholomus Peche, quem ad prædictum regem, pro ipso rogando ut cum prædicta sorore nostra ad nos accedere dignetur, destinavimus, vobis scire faciet, una cum venerabili patre R[icardo] Dunelmensi episcopo, et dilectis et fidelibus nostris Willelmo de Vescy, Gilberto de Umfraville, Rogero Bertram, Johanne de Veteri Ponte, Johanne Filio Galfridi vicecomite nostro Eboraci, quibus idem mandavimus, sitis in occursum prædicti regis et prædictæ sororis nostræ, parati ad ipsos ad nos usque Londoniam conducendos ; ita quod inde paternitati vestræ ad copiosas teneamur gratiarum actiones. Vos autem, sive prædictus rex venire voluerit, sive non ; nullo modo omittatis quin ad terminum prædictum ad nos veniatis, super prædictis negotiis nobiscum tractaturi. Teste.[2]

---

[1] *ceteros*] cetera, MS.

[2] The date is omitted.

CCCCI.

Haco, King of Norway, to Henry III.

(Royal Letters, No. 122.)

Uncertain date.[1]

Serenissimo domino et amico carissimo, Henrico Dei gratia illustrissimo regi Angliæ, Haquinus eadem gratia rex Norwegiæ, salutem, et felices ad vota triumphos.

Pray grant redress to one of our merchants.

Conquestus est nobis quidam mercator noster, quod aliquibus annis elapsis, instante guerra in terra nostra, pecuniam suam, ad valentiam quinquaginta marcarum sterlingorum, cuidam mercatori de Lenna, propter formidinem guerræ, Johanni Lamberd nomine, in custodiam commisit; quodque[2] a prædicto Johanne, vel a filio suo, qui ei jure hereditario successit, dictam pecuniam[3] nunquam postea potuit recuperare. Quocirca regiam serenitatem vestram precum instantia prævenimus,[4] quatenus, pro amore nostro, ballivis de Lenna jubeatis dicto mercatori nostro justitiam exhibere; tantum super hoc facturi, ne mercatores de Anglia ad nos divertentes vexationem vel gravamen propter hoc sustinere videantur. Valete.[5]

---

[1] Haco reigned from 1217 to 1263. The communication between Norway and England appears to have been pretty constant. Notices of Norwegian missions occur in 1224, 1225, 1238, and 1247.

[2] *quodque*] qnꝫ, MS.

[3] *dictam pecuniam*] dicta pecunia MS.

[4] *prævenimus*] puenimus, MS.

[5] Some writing, apparently a date, has been cut off from the bottom of this letter.

CCCCII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 892.)

Uncertain date.

Reverendissimo domino et amico carissimo, Henrico Dei gratia regi Angliæ, H[aquinus] eadem gratia rex Norvegiæ, salutem et sinceræ dilectionis . . . . . .

We send you a present of some falcons.

Exeniis nobis anno præterito a vestra serenitate transmissis, regium fastigium vestrum multiplici gratiarum actione prosequimur, promptum anim . . . . . paratum, omnia quæ animo vestro sedere perceperimus, pro omni posse nostro executioni demandare. Misimus quidem ante biennium aucupes nostros in Illandiam, ad quærendum aves ad opus vestrum, qui glacialis oceani famem et frigora incredibiliter ibidem sustinentes, ad nos cum avibus quas habere poterant nuper redierunt. Illas igitur ad præsens regiæ serenitati vestræ transmittentes, scilicet tredecim girofalcones, tres albas et decem . . . . regiam nobilitatem vestram exoramus, quatenus eodem a vobis affectu, et eadem benignitate recipiantur, qua a nobis transmittuntur. Et si aliquam hujusmodi curam habueritis, sicut pater vester et prædecessores vestri habuerunt, qui aves Illandicas carius quam aurum et argentum amplexari dicebantur, nobis per latores præsentium significari non omittatis, et nos, cum qualicumque labore seu difficultate, ad eas obtinendas summam diligentiam, ut prius, adhibemus. Aves etiam [1] dentes . . . . . et unam furcatu[ram] vobis transmisimus, rogantes ut dilectio inter nos, continuata per crebra mandata innovetur, et ut velle vestrum . . . .[2] et absque omni scrupulo, nobis aperire dignemini.

---

[1] *etiam*] t⁹, MS. | [2] . . . .] laure (?), MS.

CCCCIII.

Joan, Princess of Wales, to Henry III.

(Royal Letters, No. 766.)

. . . . . issimo domino, et fratri suo carissimo, Henrico Dei gratia regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ et Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, J[oanna] domina Walliæ, salutem et se ipsam. 1217–1237.[1]

Sciatis, domine, quod tanta anxietate contristor quod nequaquam possem exprimere, eo quod inimici nostri, immo et vestri, prævaluerunt seminare discordias inter vos et dominum meum. Super quo non minus doleo propter vos, quam propter dominum meum; præsertim cum sciam quam sincerum affectum habebat et adhuc habet dominus meus, erga vos, et quam inutile sit nobis et periculosum, salva reverentia vestra, veros amicos amittere et inimicos pro amicis habere. Hinc est quod, tanquam flexis genibus et fusis lacrymis, vestram rogo majestatem, quatenus in melius mutare consilia velitis, et eos qui inseparabili vinculo conjunguntur vobis reconciliare non omittatis, quo facilius possitis, et discatis et amicos diligere, et inimicos gravare. Ad hæc sciatis, domine, quod injustissime suggerunt vobis nonnulli suspicionem habere de Instructo et vestro et domini mei clerico, quo non credo vos posse habere in Anglia vobis fideliorem clericum, sic me Deus adjuvet: nec ideo minus fidelis est vobis, si fideliter agit negotia domini sui, quia eodem modo se habet in agendis vestris coram domino suo; nec vos nec aliquis in ipso posset confidere, si domini sui tepide vel negligenter negotia

I am grieved beyond measure that discord should be sown between my husband and you. Why should you suspect Instructus?

[1] In 1237 Joan died. In Oct. 1222 (Rot. Claus. i. p. 511 b.) Instructus was still receiving a pension from Henry. Beyond this I have no clue to the date.

tractaret. Si itaque in aliquo mihi credere velitis, in hoc mihi fidem adhibere velitis. Valete.

CCCCIV.

The Citizens of Cologne to Henry III.

(Royal Letters, No. 169.)

Uncertain date.

Serenissimo domino Henrico, Dei gratia regi Angliæ illustrissimo, judices, scabini, consilium, ceterique cives in Colonia, paratissimum cum omni devotione et reverentia in omnibus obsequium.

Grant redress to our fellow-citizen Herman.

Vestræ dominationi significamus quod de vestris adversitatibus quam plurimum dolemus; attamen vestræ magnificentiæ immensas referimus gratiarum actiones, eo quod nostri concives mercatores cum mercimoniis eorum in terra vestra hucusque a vestra regia auctoritate sine omni gravamine fuerunt protecti et conservati. Nunc autem, ex ostensione et gravi querimonia dilecti concivis nostri Hermanni, latoris præsentium, intelleximus, quod ipse veniens[1] cum bonis suis in vestram jurisdictionem, et quod vestri cives de Winkelse ipsum bonis suis spoliaverunt ad æstimationem centum marcarum et amplius, exceptis damnis inde habitis. Quare vestræ magnificentiæ affectuosis precibus supplicamus, humiliter et devote, quatenus intuitu Dei et justitiæ, ac precum nostrarum interventu, id efficere dignemini ut ipsa bona sua restituantur, et ne occasione præmissa aliqua dissensio inter vestros et nostros oriatur, tantum pro nobis in hac parte facientes, ut exinde vestram regiam majestatem commendare valeamus: et si nulla restitutio ipso fieri poterit, tunc ipsum in jure suo deserere non possumus, quin ipsi ut in vestris hominibus recuperare valeat assistere debeamus.

---

[1] *veniens*] So MS.

CCCCV.

The Mayor and Scabini of St. Omer to Henry III.

(Royal Letters, No. 177.)

Uncertain date.

Illustrissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, majores et scabini S. Audomari salutem, et paratam ad beneplacita voluntatem.

The citizens of London attempt to exact wall money from our merchants.

Vestræ clementiæ, super dilectione quam erga nos geritis, sicut sæpius sumus experti, et super beneficiis a vobis nobis et nostris impensis, licet non condignas, quantascumque tamen nostræ possibilitatis gratiarum referimus actiones. Sane vestram latere nolumus majestatem quod ballivi Lundonienses bona conburgensium nostrorum ceperunt et detinent arrestata, occasione cujusdam consuetudinis, [siv]e potius exactionis, quam nituntur introducere et extorquere ab eisdem, et quam nunquam [re]troactis temporibus solverunt, quæ vulgo dicitur "muraille." Licet super hoc, si vestra [re]colit pietas, cum alias burgenses nostri a Lundoniensibus vexarentur, quæstione ad audientiam vestram delata, vos burgenses nostros, una cum quampluribus aliis Flandrensibus, vestri gratia super præmissis statuere decrevistis liberos et immunes. Inde est quod vestram excellentiam dignum duximus supplicandam, quatenus justitiæ divinæ et vestræ pietatis intuitu, dictos ballivos Londonienses tales habere, et ad hoc inducere dignemini, quod a vexatione burgensium nostrorum super præmissis desistant; tantum inde facientes quod vestræ pietatis, quæ alias in casu consimili præcessit, et nunc sentiamus effectum.

CCCCVI.

The Mayor and Citizens of Dublin to Henry III.

(Royal Letters, No. 2518.)

Uncertain date.

Excellentissimo domino suo Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitaniæ, comiti Andegaviæ, devoti sui et fideles major et cives sui Dubliniæ salutem, et devotum domino famulatum.

You are prayed to grant redress to Alicia of Drogheda.

Sciat vestra regia excellentia, quod, sicut ex assertione justiciariorum vestrorum itinerantium in Hibernia, et ex insinuatione literarum burgensium vestrorum de Drocheda nobis plenius innotuit, Alicia Augustini de Drocheda injuste molestatur et gravatur in partibus Angliæ, per Johannem de Bulehuse burgensem de Suthampton et Petrum servientem ejusdem Johannis, qui catalla ejusdem Aliciæ et aliorum burgensium vestrorum de Drocheda fecerunt indebite arrestari in eadem villa, occasione cujusdam debiti quod exigunt de prædicta Alicia, nomine Theobaldi de Favestoke quondam viri dictæ Aliciæ, sicut plenius vobis constare poterit per literas burgensium vestrorum de Drocheda, excellentiæ vestræ propter hoc directas. Unde dominationi vestræ regiæ devote supplicamus, quatenus, si placet, præcipere velletis quod ipsa, occasione prædicta, ulterius non vexetur; præcipientes, si placet, quod catalla sua prædicta deliberentur quieta. Præcipiatis etiam, si placet majestati regiæ, quod Ricardus le Curteis junior, burgensis Bristolliæ, filius et heres Ricardi Le Curteis senioris, solutionem faciat dictæ Aliciæ de centum libris argenti, in quibus ei tenetur, secundum conventionem factam inter ipsos, in præsentia thesaurarii vestri et baronum scaccarii ad scaccarium vestrum Hiberniæ. Valeat et vigeat vestra regia potestas per tempora longiora.

CCCCVII.

Simon de Seinliz to Ralph, Bishop of Chichester, and Chancellor.

(Royal Letters, No. 686.)

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cycestrensi episcopo, domini regis cancellario, S[imon] de Seinliz salutem, et cum summa devotione debitum famulatum. Sept. 15–Oct. 14. 1226–1243.[1]

Sicut alias vobis significavi, tempus instat compotum de præpositis vestris in episcopatu vestro audiendi, [et] expedit vobis ut mature audiantur. Unde, si placet, domine carissime, mittere velitis in episcopatum vestrum aliquem de familia vestra, ad audiendum compotum. Significastis etenim mihi ut veniam ad vos Londoniæ in quindecim diebus post festum S. Michaelis. Unde libentissime vellem prius cum aliquo de familia vestra compotum audire, ut in adventu meo possim vobis de exitibus episcopatus vestri rationabiliter respondere. Beneplacitum vestrum, si placet, super præmissis mihi significare dignemini. Ad hæc, domine, sciatis quod die Sabbati proxima post exaltationem S. Crucis venit quidam monachus de Bordel ad me, dicens mihi quod quadraginta agni et duo multones missi fuerunt vobis ab abbate de Bordele, et fuerunt ad quandam grangiam domus de Waverley. Unde rogavi dictum monachum ut commodaret vobis bercarium suum, quousque alium idoneum perquirerem; et hoc mihi libenter concessit. Valeat sanctitas vestra semper in Domino. Pray make arrangements for rent day. The abbot of Bordeley has sent you 42 sheep.

[1] Possibly 1226. See letter CCXLI.

CCCCVIII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 303.)

1226–1244.[1]

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, suus S[imon] de Senlis, salutem in Domino.

The abbot of Seez denies the arrangement we made with him.

Noverit excellentia vestra quod die Jovis proxima postquam a vobis recessi, veni ad Brinsle cum bonis et discretis viris contra abbatem Sagiensem, sicut prolocutum fuit coram vobis. Ille autem conventioni coram vobis factæ contradixit, asserens quod nunquam locutum fuit coram vobis de Magna Landa, nisi de Alba Landa, quæ non tenet nisi tres acras vel quatuor ad plus. Vos autem, si placet, bene reducitis ad memoriam quod nos coram vobis majorem vim fecimus in Magna Landa, videlicet ut Magnam Landam simul et Albam Landam vobis quietam clamaret, ita ut croftæ suæ et terra de bosco suo vendito quieta illi remaneret. Expedit igitur, ut mihi videtur, ut aliquam faciatis districtionem aliquo modo, ut velocius ad vestram redeat voluntatem. De croftis autem illius nunc seminatis primo mihi mandare dignemini, si sustinere debeam fructus asportare. Super his et aliis voluntatem vestram mihi, si placet, significare velitis. Valeat dominus . . . .

---

[1] Possibly 1227. Compare letter CCLV. Perhaps all the extant letters of S. de Seinliz are nearly of the same date.

CCCCIX.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 671.)

Reverendo domino suo R[adulpho], Dei gratia Cycestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinlice, salutem, et cum summa reverentia debitum ac devotum in omnibus famulatum. Oct., between 1226 and 1243.

Satis meminit, ut credo, excellentia vestra quod Johannes de Bayllol tenere debet de vobis feodum trium militum in manerio vestro de Beause; sed pridem seisitum fuit in manum vestram, pro defectu servitii ad vos in eodem manerio pertinentis, et adhuc est in manu vestra. De quo domina Sibilla, uxor domini Ricardi de Cumbes, tenuit feodum unius militis, quoad vixit, nomine dotis; [se]d nunc viam universæ carnis est ingressa. In quo feodo domina Sibilla, uxor domini Nicholai Haringod, jus sibi vindicat hereditarium. Dicitur etiam in partibus illis quod ipsa propinquior heres est ipsius tenementi. Verumtamen illud seisire feci in manum vestram, ratione prædicta, nec aliquid exinde faciam absque mandato vestro speciali. Unde si dicta Sibilla, uxor prædicti Nicholai Haringod, forte ad vos venerit, vobiscum super præmissis locutura, consulo ut cum ipsa loquamini quod habeatis dictam terram ad firmam, vel aliquo alio modo, si fieri poterit, quoniam adjacens est terræ vestræ in Beause, et ut spero ad commodum vestrum cedet, si eam aliquatenus habere poteritis; quoniam ipsa terra simul cum terra vestra de Beause posset sustinere quingentas bidentes in pastura. Ut autem certiores efficiamini quid dicta terra valeat, sciatis quod est ibi una carucata terræ in dominico, et quadraginta sex solidos in redditu assiso. I have taken into your hands John Balliol's fief at Beause.

Ad hæc, domine, sciatis quod conveni homines de Burne super auxilio quod solvere debebant vobis ad The men of Burne

festum S. Michaelis jam præteritum. De quo nolebant mihi respondere, sed omnes una voce dicebant quod vos ipsum auxilium ipsis penitus remisistis. Quid vero super præmissis et aliis vestra velit et sentiat discretio, mihi, si placet, rescribere dignemini. Dominus conservet vos per tempora longa.

say you have remitted their aid.

CCCCX.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 673.)

Oct., between 1226 and 1243.

Reverendo domino suo Radulpho, Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinlice salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus obedientiam et reverentiam.

An inquisition is being made on the lands of John Neville.

Die Lunæ proxima ante festum B. Michaelis recepi literas vestras apud Bueause, quas mihi primo transmisistis, ut inquirerem de terra Johannis de Nevill qual . . . . Et statim post literarum ipsarum susceptionem transmisi ad inquisitionem faciendam juxta tenorem mandati vestri, quoniam in propria persona non potui tunc vacare, quoniam dominus officiarius vester et ego intendimus et diligentes sumus circa compotum maneriorum vestrorum audiendum. Sed quamcito de terra ipsius Johannis facta fuerit inquisitio, quod erit in brevi, ipsam inquisitionem distincte et aperte in scripto redactam vobis transmittam. Fratrem de Valle Dei retineo in Sussexia quousque compotum audierim, quoniam proposui retinere in manus vestras bidentes in maneriis vestris, et ideo ipsum fratrem retineo, ut per eum consultius et utilius possit bidentibus provideri. Ad hæc sciatis, domine, quod audito compoto Rogeri de Hertford, committam, si placet, Henrico servienti de Burn custodiam manerii vestri de Bissopeston, et maxime propter bidentes

I propose that the keeping of some manors should be re-arranged.

quas retineo in manus vestras, quoniam credo quod idem Henricus in hujusmodi negotio bene et competenter se intromittet; et etiam de facili poterit manerium de Burn una cum manerio de Bissopeston, si placet, custodire, et facilius quam Burne et Buxle, propter transitum aquæ de Pevenselle; et tunc poterit aliquis alius manerium de Buxle sine equo custodire. Ricardo, quem Thomas de Cyrencestria vobis transmisit, tradidi manerium de Prestone custodiendum, quoniam, ut credo, de bidentibus custodiendis scit se intromittere, et providebo quod brullius vester Cycestriæ interim per gratiam Dei bene tractabitur, et ad statum debitum perducetur. Nolo etiam excellentiam vestram latere quod magister R. officiarius vester et ego erimus apud Aldingeburne die Dominica proxima post festum S. Fidis, ad divisam ibidem faciendam inter dominum Cantuariensem et vos. Et si placeret vobis de facili posset longa caretta vestra ea die apud Aldingeburne venire, in qua transmittam vobis Londoniam, si volueritis, venationem in parcis vestris captam, et aliam warnesturam, et etiam pannum emptum ad opus pauperum, quantum volueritis, de quo trecentas ulnas emi ad feriam Wintoniensem, quoniam per carettas vestras parvas de maneriis ad præsens non possunt præmissa transmitti, propter tempus seminandi quod instat. Inter cetera sciatis quod fruges in maneriis vestris salvo et utiliter ad commodum vestrum colliguntur, et in horrea deponuntur, et omnia alia agenda vestra bene procedunt, gratia Dei, et rite aguntur, et ad hoc pro viribus laborabo diligenter. Quamcito dominus officiarius vester et ego transitum fecerimus per maneria vestra ad compotum audiendum, veniemus ad vos, quocumque vobis placuerit. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

I shall soon be at Aldingburn on business.

CCCCXI.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 679.)

Autumn, 1226-1243.

Reverendo domino suo R[adulfo], Dei gratia Cycestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz salutem, et tam devotam quam debitum in omnibus famulatum.

I have made several preparations for the winter.

Sciatis, domine carissime, quod fui Londoniæ, ubi pro viribus laboravi, et procuravi quod vos ibidem habetis . . . . . bonum ad sufficientiam, et ligna ad comburendum, braciandum et firmandum; et gratia Dei omnia agenda vestra tam apud [West]mulne quam alibi rite et prospere procedunt. Procuravi etiam quod vos furruras agnorum habetis, ad sufficientiam, ut credo, contra hyemem, ad opus familiæ vestræ. Inter cetera, si placet, domine, pensetis de multonibus perquirendis in abbatia de Valle Dei, vel alibi, et mittendis in Sussexiam. Loquimini etiam cum domino Roberto de Laxintone de bobus habendis ad lardarium vestrum Londoniæ. De statu vestro, si placet, et de adventu vestro Londoniam, certitudinem mihi significare dignemini, quoniam de agendis vestris necesse habeo consilium vestrum et tractatum. Si videritis expedire, domine, laudo ut pars veteris frumenti de Westmulne trituretur, et mittatur Londoniam contra adventum vestrum. De his et aliis beneplacitum vestrum et voluntatem, si placet, mihi significare dignemini; quoniam de omnibus quæ vos contingunt tam in Sussexia quam alibi me intromittam vigilanter. Mitto ad pedes sanctitatis vestræ Simonem fratrem meum, sicuti præcepistis. Valeat sanctitas vestra semper in Domino.

CCCCXII.

The same to the same.

(Royal Letters, No. 680.)

[Reveren]do domino suo R[adulfo], Dei gratia Cicestrensi episcopo, domini regis cancellario, devotus suus S[imon] de Seinliz salutem, et tam devotam quam debitam in omnibus . . . . . tiam. 1226-1244.

Sciatis quod conveni Willelmum de Froill servientem vestrum de Burneham, ut iret apud Boulton et moram ibidem fac[er]et ad custodiendum ea quæ vos ibi contingunt; qui mihi respondit quod libenti animo voluntati vestræ in hac parte acquiescet. Unde expedit vobis ut ipse, vel alius, cum festinatione eat apud Boulton. Locutus etiam fui cum Galfrido de Londonia Le Mercier, ut emeret duos equos quos venire feci de Sussexia. Qui mihi pro ipsis obtulit quindecim marcas, et non amplius. Unde, si placet ut ita vendantur, expedit ut mature vendantur, quoniam grave et onerosum est sustentare equos Londoniæ. Quid vero super his et . . . . . sentiat discretio, mihi, si placet, literatorie significare dignemini. In recessu præsentium fui apud Burneham et audivi . . . . . præpositos. Deinde iturus sum apud Stamford occasione eadem. Valeat excellentia vestra semper in Domino.

Your servant Froill will be willing to go to Bolton.

Geoffrey Le Mercier will only give fifteen marks for your horses.

CLVII. (*bis.*)

Guy de Chatillon, Eldest Son of the Count of St. Paul, to Henry III.

(Royal Letters, No. 906.)

About Feb. 1222?[1]

Reverendissimo domino suo Henrico, Dei gratia regi Angliæ, duci Normanniæ, comiti Andegaviæ et Aquitanniæ, domino Hiberniæ, G[uido] de Castellione, comitis S. Pauli primogenitus, salutem, et paratam ad obsequia voluntatem.

The differences about my mother's dower are settled. Pray admit me to my fief.

Noverit sublimitas vestra quod cum ego querelam haberem cum carissima matre mea S. Pauli comitissa de dote ipsius, et de acquisitis ejusdem, consilio amicorum nostrorum pacem bonam fecimus et stabilem. Unde ipsa mihi concessit, et omnino quietavit totam terram quam habebat in partibus Angliæ,[2] quæ de ipsius hereditate erat. Propterea excellentiæ humiliter supplico quatenus me tanquam hominem vestrum habeatis, donec tempore idoneo ad[3] possum transfretare; et ego statim quando potero ad vos transfretabo, vobis facturus homagium de terra prænominata. Precor item vos quanto dulcius possem et amicabilius, quatenus proventus illius terræ inde susceptos et suscipiendos latori præsentium tradi faciatis.

---

[1] See L'Art de Vérifier les Dates, xii. p. 388. Rot. Claus. i. p. 488 b.

[2] *Angliæ*] Angliæ hebebat (*sic*), MS.

[3] *ad*] Read *ad vos.*

CCI. (*bis.*)

Postscript to a lost Letter.

(Royal Letters, No. 319.)

In recessu latoris præsentium venit ad nos nuntius noster, qui nobis rumores certos retulit, quod die Dominica ante festum B. Petri ad Vincula captum fuit castrum Willelmi de Lascy, quod vocatur Grennoch Oraely, per prædictum Oraely, et per Walterum de Ridelesford, et Ricardum de Tuit missos in auxilio ipsius Oraely. Et in . . . . . castro matrem et uxorem ipsius Willelmi, et Lucam fratrem Michaelis Grossi, et plures alios ceperunt, et usque ad . . . rum . . . . . obsidionem die Lunæ proximo sequenti . . . . . ad dominum comitem Marescallum. Et eodem die Lunæ captum fuit castrum de Kilmor, quod situm fuit in remo . . . . . ra maximum habuerunt refugium, per familiam nostram; et in eo captus fuit Henricus Blundus, frater Willelmi de Lascy, et quidam clericus qui vocatur Hugo, frater ipsius Willelmi, interfectus fuit, et ejus caput comiti Marescallo præsentatum.

Soon after July 29, 1224.

The cronach of O'Raely was taken on July 28, and the castle of Kilmore the next day.

Indorsed. Castrum de Rathune.
Castrum Walteri Sancmell.
Castrum de Rathfay.
Castrum Willelmi Filii Johannis.
Castrum de Rathor.

Hæc capta fuerunt ante adventum comitis Marescalli.

CCII. (*bis.*)

William Marshal, Earl of Pembroke, to Henry III.

(Royal Letters, No. 833.)

Aug. 5, 1224.

Excellentissimo domino nobili viro Henrico, Dei gratia illustri regi Angliæ, domino Hiberniæ, duci Normanniæ, Aquitanniæ, et comiti Andegaviæ, W[illelmus] Marescallus, comes Penbrochiæ, salutem et [para]tam ad fidele servitium voluntatem.

I landed safely at Waterford, and have entered on the justiciarship.

Sciat excellentia vestra, domine carissime, quod die Mercurii proxima ante Nativitatem S. Johannis Baptistæ in portu Waterfordiæ, gratia Dei, sani et incolumes applic . . . . de oc . . . . . apud Dubliniam iter nostrum arripuimus, ubi de domino Dublinensi justiciariam recepimus, secundum tenorem literarum vestrarum sibi directarum.

I have besieged the castles of Crum and Kilmore, and the cronog of O'Raely.

Statim inde sicut potuimus equitavimus versus castrum de Crum, omnimoda cum familia nostra quæ nobiscum applicuit; et ibidem quosdam invenimus milites et alios, qui non sunt assignati ad dictum castrum custodiendum; quos nos in dictum castrum inclusimus, et dictum castrum una cum domino W[illelmo] de Lascy, qui nobiscum venit, dedimus obsidioni. Barones quidem vestri Hiberniæ cum rege Konatiæ in partibus Mauthiæ habuerunt colloquium, adventum nostrum apud Crum audientes, statim ad nos ibidem diverterunt, de adventu nostro, ut credimus, gaudentes. Dicti vero barones servitium quod vobis facere debuerunt, ex . . . . perfecerant. Nihilominus tamen in servitio vestro nobiscum amicabiliter remanserunt; qui efficaciter in guerra vestra vobis serviunt, et præcipue dominus G[alfridus] de Marisco, qui, sicut audivimus et inquisivimus, H[ugoni] de Lascy et ipsius fautoribus nullum habuit consensum, sicut patet per effectum. Unde necesse est, si vestro sederit beneplacito, dictum G[alfridum]

et alios barones Hibernæ literis vestris commendare, ut diligentius inceptis perseverent. Et omnes cives vestros Hiberniæ ad servitium vestrum promptos invenimus et paratos; quos, si placet, literatorie commendetis.

Item statim in adventu nostro apud Crum misimus dominum W. Grassum primogenitum consanguineum nostrum, cum viginti militibus de familia nostra coopertis, et totidem servientibus coopertis, ad Enocfergus in Ultonia; quibus ibidem pervenientibus invenerunt Hugonem de Lascy, qui castrum obsiderat. Et statim misit idem Hugo octo batellos cum armatis contra ipsos in mare, ut ipsos gravarent et deprehenderent. Sed, gratia Dei, ipso invito, sani et incolumes cum toto harnesio suo dictum castrum intraverunt. Ex quo idem Hugo vidit ipsos dictum castrum intrasse, obsidionem reliquit, et confestim inde recessit. Et nos apud Crum remanentes gentem nostram misimus in equitationem, contra Willelmum de Lascy, ... et ipsum debellavit, ita quod vix corpus ejus evasit. Et ibi quendam fratrem suum amisit, qui ibidem interfectus fuit. Et idem Willelmus equum suum manu propria occidit. Et ibidem arma sua reliquit, et evasit in una mora; ita ut in misericordiam Hiberniensium ipsum ire oportuit, ubi, ut credimus, securus esse non poterit. Postea statim gens nostra magnam prædam cepit, quæ multum profuit exercitui. Et postea rediit gens nostra per quoddam castrum Michaelis Grossi, et illud combussit; et lucratum fuit quicquid in eo habebatur. Quod castrum relictum fuit, eo quod idem Willelmus debellatus fuit.

Eodem autem die quidam Hiberniensis nomine Orauly, potens in partibus suis, qui postquam justiciariam recepimus venit ad pacem vestram, equitavit ad quoddam castrum quod vocatur Cronoc Orauly, et sedet in quadam insula, et illud obsedit; mittens ad nos ut sibi succursum gentis nostræ mitteremus. Et nos milites et

servientes ad ipsum destinavimus, qui dictum castrum ceperunt. Et in dicto castro fuerunt uxor Willelmi de Lascy, filia Leulini, soror Griffini de patre et matre, et uxor Thomæ Blund fratris dicti Willelmi, et mater dictorum W[illelmi] et Thomæ, et illius qui interfectus fuit. De quibus in custodia vestra habetis uxorem Willelmi de Lascy, et uxorem Thomæ Blund; et matrem ipsorum Willelmi et Thomæ et illius qui interfectus fuit habebitis, infra quindecim dies postquam literæ istæ a nobis recesserunt, nisi rex de Kona[ctia], qui nepos ipsius est, ad pacem vestram per ipsam redierit. Deinde milites nostri redierunt apud Kilmor, et obsiderunt castrum, et invenerunt ibidem dominum Henricum Blundum fratrem dicti Willelmi, qui constabularius fuit, et alios milites et servientes, qui castrum illud in tali forma reddiderunt, salvis eorum corporibus et harnesiis; et quod nobis invenient plegios et obsides ad voluntatem nostram de fideli ser[vitio] vobis faciendo; et quod de servitio vestro de cetero non recedent, nec contra vos stabunt. Ad hoc sciat dominatio vestra quod die Mercurii vigilia B. Petri ad Vincula castrum de Crum concessum fuit ad . . . . dum, tali modo quod tradiderunt nobis duos milites et duos servientes, quales eligere voluimus, ad castrum reddendum die Dominica proxima post festum S. Laurentii, nisi dictum scutrum rescussum . . . . crastino S. Laurentii, quod, Deo dante, evenire non poterit. Et sciatis quod die Dominica, in qua dictum castrum reddi tenetur, erunt sex septimanæ quod nos cum exercitu dictum castrum obsedimus. Et qualibet . . . . . exercitus circa dictum castrum exstiterat, exceptis omnibus expensis et misis servientibus peditibus, sexdecim libras fecimus pacari. Et hi qui infra castrum sunt, qui ad pacem vestram . . . . . aut terras eorum habeant, per securitatem nobis faciendam de fideli servitio vobis faciendo, de qua pacati sumus, et qualem ipsi facere possint. Et sciatis quod terræ

eorum qui infra . . . . . parum valent, excepta terra Willelmi . . . medle quam habet per uxorem suam, et ob hoc contentionem in hoc ponere noluimus. Ad hoc sciat excellentia vestra quod postquam in Hibernia . . . . . recipiendam de tota terra vestra, non recepimus nisi tantummodo viginti libras, usque ad diem quando literæ istæ a nobis recesserunt. Item sciatis quod quamplures . . . . . tam milites quam servientes, et etiam libere tenentes, ad inimicorum vestrorum confusionem et destructionem, in hunc modum quod nobiscum finem facient, pro . . . . . versus vos incurrantur si contra vos de cetero in aliquo fecerint articulo; et finis eorum sit ad voluntatem vestram . . . . . [benep]lacitum vestrum . . . . . .

Et sciatis quod literæ istæ a nobis recesserunt die Lunæ proxima post festum B. Petri ad Vincula. Valete.

Indorsed. Domino regi.

APPENDICES.

APPENDICES.

Appendix I.

Convention between Henry III. and Walter Lascy.

(Rot. Pat. 8 Hen. III., part 3, memb. 9 in dorso.)

W. Lascy to surrender Ludlow and Crum castles, under certain conditions.

Hæc est conventio facta inter dominum Henricum illustrem regem Angliæ, et Walterum de Lascy, pro fideli servitio ipsius Walteri, et pro excessibus quos homines ipsius Walteri, de Mida, fecerunt receptando Hugonem de Lascy in Hiberniam, et terram domini regis deprædando et comburendo, et homines ipsius quosdam interficiendo, et quosdam redimendo; scilicet quod idem Walterus tradidit ipsi domino regi castrum suum de Ludelawe in Anglia, et castrum suum de Trum in Hybernia, tenenda usque in duos annos a Paschate proximo, videlicet anno regni ipsius domini regis octavo, ita quod idem Walterus ibit in Hiberniam, et pro posse suo guerreabit, una cum auxilio domini regis, homines prædictos qui hoc fecerunt; quorum terras, cum conquisitæ fuerint, tenebit dominus rex per unum annum et unum diem in manu sua, et postea fiet inde prædicto Waltero id quod curia domini regis considerabit. Habebit autem prædictus Walterus liberum ingressum in castrum prædictum de Trum, et liberum exitum, et receptaculum in eo cum gente sua, cum necesse habuerit ad guerreandum inimicos domini regis, videlicet homines ipsius Walteri prædictos. Si vero contigerit, quod absit, dominum regem mori infra duos annos prædictos, propter hoc non remanebit quin ipse Walterus vel heredes sui rehabeant castra prædicta duobus annis illis completis; vel si ipsum Walterum infra eundem terminum mori contigerit, propter hoc non remanebit quin heredes sui castra prædicta habeant, eodem termino completo. His testibus, domino Cantuariensi archiepiscopo, E[ustacio] Londoniensi, J[ocelino] Bathoniensi, R[icardo] Saresburiensi, J[ohanne] Elyensi, B[enedicto] Roffensi episcopis, Huberto de Burgo justiciario Angliæ, W[illelmo] comite Sarum, comite Willelmo Marescallo, W[illelmo] comite Sarum.[1]

[1] This name is repeated in the roll.

Appendix II.

Extracts from the Patent Roll of viii. Hen. III., relating to Changes in the Government of Counties, Royal Castles, etc., between November 15, 1223, and March 21, 1224.

No. 1.

Hereford. Rex, Waltero de Lascy, salutem.

Sciatis quod commisimus dilecto et fideli nostro Radulpho Filio Nicholai castrum nostrum Hereford in comitatu Hereford, custodiendum quamdiu nobis placuerit.[1] Et ideo vobis mandamus quod castrum prædictum, cum eodem comitatu, eidem Radulpho sine dilatione liberetis. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus.[2] Teste Huberto de Burgo, justiciario nostro,[3] apud Cyrencestriam, xv° die Novembris, anno octavo. Per eundem.

No. 2.

Berkhamstead. Rex omnibus de honore de Berchamsted, salutem.

Sciatis quod pro indemnitate castri de Berchamsted conservanda, commisimus Galfrido de Lucy castrum de Berchamsted custodiendum quamdiu nobis placuerit. Et ideo vobis mandamus quod eidem Galfrido, tanquam constabulario castri ejusdem, in omnibus intendentes sitis et respondentes, salvis comiti Marchiæ omnibus quæ ad ipsum pertinent de prædicto honore. Teste Huberto de Burgo, justiciario nostro, apud Turrim Londoniensem, xxviij° die Novembris, anno regni nostri octavo.

No. 3.

Colchester. Rex, W[illelmo] quondam Londoniensi episcopo, salutem.

Sciatis quod ob indemnitatem nostram et castri nostri de Colecestria, et ne ab incursu hostium nostrorum nobis in parte illa sit timendum, commisimus Thomæ de Blunville castrum nostrum de Colcestria, cum omnibus pertinentiis suis, custodien-

---

[1] *nobis placuerit*] etc. MS.

[2] *testimonium . . . fecimus*] etc. MS.

[3] *Huberto . . nostro*] II., etc. MS.

In the rest of the Appendix these and similar omissions are tacitly supplied.

dum quamdiu nobis placuerit. Et ideo vobis mandamus quod eidem Thomæ castrum nostrum prædictum cum omnibus pertinentiis suis liberetis. Teste Huberto de Burgo, justiciario nostro, ut supra.

No. 4.

Dominus rex commisit Eustachio Londoniensi episcopo castrum de Colecestria custodiendum quamdiu ei placuerit. Et mandatum est W[illelmo] quondam Londoniensi episcopo quod castrum prædictum ei liberet. Teste apud Westmonasterium, viij° die Decembris, coram domino Cantuariense archiepiscopo, per ipsum dominum regem. Colchester.

No. 5.

Rex dilecto et fideli suo R[anulfo], comiti Cestriæ et Lincolniæ, salutem. Shrewsbury. Bridgenorth. Shropshire, and Staffordshire.

Sciatis quod commisimus dilecto et fideli nostro Hugoni Dispensario castra nostra de Salopia et de Bruge, cum omnibus pertinentiis suis, et cum comitatibus de Stafford et de Salop, custodienda quamdiu nobis placuerit, salvis vobis catallis vestris et rebus quas habetis in prædictis castris, et salvis nobis arreragiis nostris de eisdem comitatibus, usque ad diem Circumcisionis Domini anno regni nostri octavo. Et ideo vobis mandamus quod prædicta castra, cum pertinentiis suis, et cum prædictis comitatibus, eidem Hugoni liberetis, sicut prædictum est. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste me ipso apud Northampton, xxx° die Decembris, anno regni nostri eodem, coram Huberto de Burgo justiciario, et Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

Et mandatum est archiepiscopis, episcopis et omnibus de comitatibus prædictis, quod eidem Hugoni tanquam vicecomiti suo, in omnibus quæ ad dictos comitatus pertinent, intendentes sint et respondentes.

Eodem modo scribitur Falkesio de Breaut, de castro et comitatu Oxoniæ, pro Ricardo de Ripariis, et per alias literas omnibus de comitatu prædicto, etc. Oxford.

Eodem modo scribitur eidem pro Radulpho de Trubleville, de castro et comitatu Northamptoniæ, et per alias literas omnibus de comitatu illo, etc. Northampton.

Eodem modo scribitur Willelmo de Cantilupe, pro Johanne Russell, de castro de Kenilleworth et comitatibus Leicestriæ et Warrewici, et per alias literas omnibus de comitatibus prædictis, etc. Kenilworth. Leicestershire, and Warwickshire.

Eodem modo scribitur comiti Cestriæ pro comite de Ferrariis, de castro Lancastriæ cum comitatu et honore Lancaster.

Lancastriæ, et per alias literas omnibus de comitatu, et omnibus de honore prædicto, etc.

Windsor and Odiham. Eodem modo scribitur Engelardo de Cygony, pro domino Cantuariensi archiepiscopo, de castris de Windlesour et de Odiham, excepta hac clausula, "Salvis arreragiis etc.," et per alias literas omnibus de castellaria de Windlesour, et omnibus de castellaria de Odiham, etc.

Hertford. Eodem modo per omnia scribitur Falkesio de Breaut, pro Willelmo de Eyneford, de castro Hertford, et per alias literas omnibus de castellaria illa, etc.

Knaresborough. Eodem modo scribitur Briano de Insula pro archiepiscopo Eboracensi, de castro de Cnaresburgh, et per alias literas omnibus de castellaria illa, etc.

Peak and Bolsover. Eodem modo scribitur eidem, pro Roberto de Lexenton, de castris de Pecco et de Bollesour; et postea scribitur eidem Roberto de castro de Bollesour liberando Willelmo Briwer, et per alias literas omnibus de castellaria de Bollesour, et per alias literas omnibus de castellaria de Pecco, etc.

Rochester. Eodem modo scribitur Huberto de Burgo justiciario, pro episcopo Roffensi, de castro Roffensi, et per alias literas omnibus de castellaria illa, etc.

Norwich and Orford. Eodem modo scribitur eidem, pro Norwicensi episcopo, de castris de Norwico et de Oreford, et per alias literas, etc.

Dover and Canterbury. Eodem modo scribitur eidem, pro domino Cantuariensi, de castris de Dovre et de Cantuaria, et per alias literas, etc.

Salisbury. Eodem modo comiti Sarresburiensi, pro Sarresburiensi episcopo, de castro Sarresburiensi, et per alias literas, etc.

Devizes. Eodem modo Willelmo Briwer, pro eodem, de castro Divisis, et per alias literas, etc.

Hereford. Eodem modo Huberto de Burgo justiciario, pro episcopo Herefordiensi, de castro Hereford, et per alias literas, etc.

Bristol. Eodem modo episcopo Norwicensi, pro episcopo Bathoniensi, de castro de Bristoll, cum ballia ad ipsum castrum pertinente, et omnibus aliis pertinentiis suis, et per alias literas omnibus manentibus infra balliam chaciæ brulliorum de Keinesham, et de boscis[1] de Furches et pertinentium suarum, quod in omnibus quæ ad dictam balliam, etc. Similiter probis hominibus Bristolliæ, etc.

Lincoln. In prima forma scribitur Stephano de Sedgrave, pro episcopo Lincolniensi, de castro Lincolniæ cum comitatu Lincolniæ, et per alias literas, etc.

[1] *boscis*] bosđ, MS.

Item eodem modo scribitur Johanni Russell, pro episcopo Bathoniensi, de castro de Sireburn cum comitatu Sumerset; et per alias literas, etc. Teste ut supra. Sherborne and Somerset.

Eodem modo scribitur Radulpho Gernum, pro episcopo Sarresburiensi, de castro de Corf cum comitatu Dorset, et per alias literas, etc. Teste ut supra. Corfe and Dorset.

Eodem modo scribitur Johanni de Momemuth, pro episcopo Herefordensi, de castro de S. Briavello cum pertinentiis, et cum ballia forestæ de Dena. Teste apud S. Albanum, iiij° die Januarii, anno regni nostri octavo. St. Briavells and Dene.

No. 6.

Rex Herefordensi episcopo salutem.

Sciatis quod Johannes de Monemuth, gravi infirmitate detentus, nullo interveniente mandato nostro, per literas suas nobis significavit quod castrum nostrum de S. Briawell cum ballia forestæ nostræ de Dene reciperemus, petens a nobis quod per literas nostras patentes ei significaremus cui, nomine et loco nostro, castrum nostrum prædictum cum ballia prædicta liberaret, quibus susceptis, mandatum nostrum secundum tenorem literarum nostrarum patentium adimpleret. Unde vobis mandamus, quod sine dilatione, nomine et loco nostro, de manu ipsius Johannis, auctoritate literarum nostrarum patentium quas vobis mittimus, eidem Johanni directas, castrum prædictum cum ballia forestæ prædictæ recipiatis. et cum ea de manu sua receperitis, ea sine dilatione liberetis Waltero Asmoins custodienda, quamdiu nobis placuerit. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste ut supra, coram eisdem. St. Briavells and Dene.

No. 7.

Rex, omnibus de castello S. Briavelli et de foresta de Dena, salutem. St. Briavells and Dene.

Sciatis quod commisimus Waltero Asmoins castrum nostrum de S. Briavello, cum pertinentiis suis, et cum ballia forestæ de Dena, custodiendum quamdiu nobis placuerit, sub dilecto nobis Radulpho Filio Nicholai, cui ipsum volumus de his esse intendentem. Et ideo vobis mandamus quatenus eidem Waltero sub præfato Radulpho, de omnibus quæ ad castrum illud sive ad balliam prædictam pertinent, intendentes sitis et respondentes. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste ut supra, coram eisdem.

No. 8.

Winchester, Porchester and Southampton.

Item scribitur P[etro] Wintoniensi episcopo, pro episcopo Sarresburiensi, de castris Wintoniensi et Porcestriæ et de Suthamptoniæ cum comitatu Suthamptoniæ ei liberandis, et custodiendis quamdiu domino regi placuerit, salvis eidem episcopo Wintoniensi catallis, etc. Teste ipso rege apud Westmonasterium, vij° die Januarii, coram Huberto de Burgo justiciario, et Bathoniensi episcopo. Et per alias literas archiepiscopis, etc., de comitatu Suthamptoniæ, quod intendentes sint, etc.

Et postea scribitur prædicto episcopo Sarresburiensi pro comite Sarresburiensi, de prædictis castris cum comitatu Suthamptoniæ sibi liberandis, dempta hac clausula, "Salvis, "etc." Et per alias literas archiepiscopis etc., de comitatu Suthamptoniæ. Et per alias literas omnibus de castellariis, quod intendentes sint, etc.

Eodem modo scribitur archiepiscopo Cantuariensi pro Willelmo de Rughedon, de castris de Windlesour et de Odiham.

Et post ea scribitur eidem Willelmo pro Huberto de Burg, justiciario, de eisdem castris ei liberandis.

Eodem modo scribitur Willelmo de Eineford pro Stephano de Sedgrave, de castro de Hertford.

Teste rege apud Westmonasterium, xij° die Januarii, coram Bathoniensi et Sarisburiensi episcopis.

No. 9.

Montgomery.

Rex, omnibus militibus, libere tenentibus, de manerio et honore Muntgumery, salutem.

Sciatis quod commisimus Huberto Huse et Godescallo de Maghelin manerium, honorem et castrum de Muntgumery, cum pertinentiis suis, custodienda quamdiu nobis placuerit. Et ideo vobis mandamus quod eis, tanquam ballivis nostris, in omnibus quæ ad prædicta manerium, honorem et castrum pertinent, intendentes sitis et respondentes. Teste ut supra coram eisdem [apud Westmonasterium xix° die Januarii, anno regni nostri octavo, coram Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis].

No. 10.

Dover.

Rex constabulario Dovre, salutem.

Mandamus vobis quod militem quem venerabilis pater Stephanus Cantuariensis ad vos mittit ad castrum nostrum Dovre custodiendum, et ei ad hoc sitis intendentes, quamdiu nobis

placuerit. Teste me ipso apud Westmonasterium xxij° die Januarii, anno viij° regni nostri, coram Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

No. 11.

Hertford. Dominus rex commisit Ricardo de Argentuem castrum de Hertford, custodiendum quamdiu domino regi placuerit. Et mandatum est Willelmo de Eineford, quod castrum illud ei liberet. Teste ut supra, coram Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

No. 12.

Knaresborough. Rex Briano de Insula, salutem.

Bene scitis quod, ore ad os, et per transmissas vobis literas nostras patentes, præcepimus ut castrum nostrum de Gnaresburg, cum pertinentiis, liberaretis venerabili patri Willelmo Eboracensi archiepiscopo. Sed quia id nondum fecistis, unde plurimum miramur, adhuc vobis mandamus quatenus, sicut vos et omnia vestra diligitis, castrum prædictum cum pertinentiis ei liberare non differatis, quia licet illud ei liberaveritis, nihilominus et eidem archiepiscopo mandavimus, quod salva sint vobis catalla vestra quæ habetis in eodem castro. Teste me ipso apud Westmonasterium, xxx° die Januarii, anno regni nostri octavo.

No. 13.

Roscray. Rex Dubliniensi archiepiscopo, justiciario Hiberniæ, salutem.

Sciatis quod commisimus Theobaldo Walteri castrum de Roscre cum pertinentiis suis, custodiendum quamdiu nobis placuerit. Ita quod quantumcumque ligia . . . nos vel heredes nostri castrum prædictum cum pertinentiis rehabere voluerimus, illud nobis sine occasione et difficultate restituet, ne aliquid juris sibi vindicabit vel vindicare poterit in castro prædicto cum pertinentiis, occasione hujus commissionis. Unde idem Theobaldus literas suas patentes nobis fecit, et fidelis noster Willelmus Marescallus comes Pembrochiæ per literas suas patentes hoc manucepit. Et ideo vobis mandamus quod prædicto Theobaldo prædictum castrum de Roscre cum pertinentiis suis sine dilatione liberetis, sicut prædictum est. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste me ipso apud Westmonasterium, v° die Februarii, anno octavo, coram Jocelino Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

No. 14.

Marlborough. Dominus rex commisit Roberto Lupo castrum de Merleberg cum pertinentiis suis, custodiendum quamdiu domino regi

placuerit. Et mandatum est P[andulfo] Norwicensi episcopo, quod prædictum castrum cum pertinentiis suis eidem Roberto liberet. Teste ipso rege apud Westmonasterium, vij° die Februarii, anno regni nostri octavo, coram archiepiscopo Cantuariensi et episcopis, et Huberto de Burgo justiciario. Et mandatum est militibus, et liberis hominibus, et aliis de honore de Merleberg, quod eidem Roberto intendentes sint et respondentes, in omnibus quæ ad prædictum castrum et prædictum honorem pertinent. Teste ut supra.

No. 15.

Carisbrooke and Christchurch.

Mandatum est Falkesio de Breut quod liberet Willelmo de Ruhedon castra de Carrebroc et de Cristeschirch, cui ea dominus rex commisit, custodienda quamdiu domino regi placuerit. Teste ipso rege apud Merleberg, xxix° die Februarii.

Eodem modo scribitur attornato ipsius Falkesii. Et eidem Willelmo mandatum est quod ea liberet Walerano Theutonico, cui ea dominus rex commisit custodienda, etc. Teste ut supra.

No. 16.

Carisbrooke and Christchurch.

Rex, omnibus militibus, liberis[1] hominibus, et aliis tenentibus, de terris quæ fuerunt Willelmi comitis Devoniæ, salutem.

Sciatis quod commisimus Walerano Theutonico totam terram quæ fuit Willelmi comitis Devoniæ, cum castris de Carrebroc et de Cristeschirch, custodiendam quamdiu nobis placuerit, exceptis terris quæ fuerunt ipsius comitis in comitatu Devoniæ, cum castro de Plumton. Et ideo vobis mandamus quod in omnibus quæ ad dictam terram pertinent, cum castris prædictis de Carrebroc et de Cristeschirch, eidem Walerano, tanquam custodi nostro, intendentes sitis et respondentes. Teste ut supra.

Mandatum est constabulario de Cristeschirch, quod castrum de Cristeschirch liberet Willelmo de Ruhedon, et constabulario de Carrebroc quod castrum de Carrebroc eidem Willelmo liberet. Teste ut supra.

No. 17.

Marlborough and Ludgershall.

Dominus rex commisit Roberto de Meisy castra de Merleberg et Lutegareshal, cum omnibus pertinentiis suis, custodienda quamdiu ei placuerit. Et mandatum est Johanni Parvo quod prædicta castra ei liberet. Teste ipso rege apud Merle-

[1] *liberis*] liberis et, MS.

berg, ij° die Martii, coram Huberto de Burg, justiciario, et Jocelino Bathoniensi, et Willelmo Brewer.

Et mandatum est militibus et libere tenentibus, et omnibus aliis de castellariis prædictis, quod prædicto Roberto in omnibus quæ ad prædictas castellarias pertinent, tanquam constabulario, intendentes sint et respondentes. Teste ut supra.

No. 18.

Mandatum est viridariis et forestariis et servientibus de feodo, et aliis hominibus de ballia forestæ de Dene, quod in omnibus quæ ad dictam balliam pertinent intendentes sint et respondentes Rogero de Clifford, cui dominus rex balliam illam commisit, custodiendam quamdiu domino regi placuerit. Teste ut supra. [viij° die Martii, apud Bristolliam.] Forest of Dene.

No. 19.

Mandatum est constabulario Bristolliæ, quod totam balliam quam habet de foresta de Aleweston et de Horewud, amotis inde servientibus suis, Hugoni de Nevill sine dilatione liberet. Teste ut supra, anno eodem. Forest of Alveston and Horwood.

No. 20.

Rex commisit Willelmo Briwer castrum de Bolesoures, cum pertinentiis suis custodiendum, quamdiu domino regi placuerit. Et mandatum est Roberto de Lexinton, quod castrum illud ei liberet, sicut prædictum est, retento in manu sua castro de Pecco. Teste ut supra. [apud Bristolliam xj° die Martii] anno octavo. Bolsover.

No. 21.

Rex Falkesio de Breut, salutem. Plympton.

Mandamus vobis quod castrum de Plumton cum pertinentiis, quod est in manu vestra, de ballia comitis Willelmi Marescalli dum fuit rector noster et regni nostri, liberari faciatis Waltero de Faukenberg, cui illud commisimus, custodiendum quamdiu nobis placuerit; et si illud ei liberare nolueritis, ad nos veniatis apud Londoniam in media quadragesima instanti. ad ipsum nobismet ipsis liberandum. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste rege apud Bristolliam. xiij° die Martii, coram Huberto de Burg justiciaro, Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis, anno octavo.

No. 22.

Rex Pandulfo Norwicensi episcopo, salutem. Bristol.

Mandamus vobis quod, sine dilatione, dilectis et fidelibus nostris Reginaldo de Hurle et Johanni Parvo castrum nostrum

Bristolliæ, cum bertona et foresta et chacia de Keinesham, et omnibus aliis ad castrum illud pertinentibus, quibus castrum illud, cum omnibus pertinentiis suis prædictis, commisimus, custodiendum quamdiu nobis placuerit. In cujus rei testimonium literas has patentes fieri fecimus. Teste rege apud Bristolliam, xiij° die Martii, anno octavo, coram Huberto de Burg, justiciario, Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

Mandatum est omnibus manentibus infra balliam de bertona Bristolliæ et de chacia brullii de Keinesham et de bosco de Furches, quod eis in omnibus quæ ad dictam balliam pertinent intendentes sint et respondentes. Teste ut supra, coram eisdem.

No. 23.

Wardship of the heir of B. Rivers.

Rex Falkesio de Breut, salutem.

Mandamus vobis quod sine dilatione liberetis dilecto et fideli nostro W. de Faukenberg, filium et heredem Baldewini de Riveres, ad ipsum ad nos adducendum. In cujus rei testimonium has literas patentes fieri fecimus. Teste me ipso etc., ut supra [xxj° die Martii apud Rading], coram domino archiepiscopo Cantuariensi, anno octavo.

No. 24.

Plympton.

Idem eidem, salutem.

Miramur multum quod ad nos non venistis ad reddendum nobis castrum de Plumton, infra terminum quem ad hoc vobis statueramus, per transmissas vobis alias literas nostras; et ideo vobis mandamus, firmiter injungentes in fide et sacramento quibus nobis tenemini, quatenus castrum prædictum cum pertinentiis sine dilatione liberetis, nomine nostro, dilecto et fideli nostro W. de Faukenberg, quem ad hoc ad vos mittimus. Certi enim sumus quod castrum illud caput est honoris comitis Devoniæ in Devonia, et hac ratione non potest nec debet uxor vestra illud in dotem habere. Sed si ipsa minus habeat in dotem, de terra quæ fuit Baldwini filii comitis Devoniæ quondam viri sui, quam habere debet, faciemus ei perfici secundum consuetudinem regni nostri, et si plus habuerit inde in dotem quam habere debet, volumus quod sicut justum fuerit ammensuretur. Teste me ipso, ut supra, anno regni octavo, coram domino Cantuariensi, Huberto de Burg, justiciario, Bathoniensi et Sarresburiensi episcopis.

APPENDIX III.

GRANTS MADE TO PETER OF RIVAULX, BETWEEN JULY 16 AND SEPTEMBER 18, 1232.

(Rot. Pat. 16 Hen. III. memb. 3 and 2.)

No. 1.

Keepership of wards and escheats.

Rex concessit Petro[1] de Rivallis, etc., custodiam omnium escaetarum et wardarum quæ ad regem pertinent, cum exciderint in Anglia, habendam toto tempore vitæ suæ, ad respondendum inde ad scaccarium regis. Et mandatum est vicecomiti Dorsetiæ et Sumersetiæ, et Jordano de Clinton, et Johanni de Reigny, Willelmo Cusin, et Simoni de Maveston, quod eidem Petro de omnibus wardis et escaetis ad regem pertinentibus, quæ exciderint et sint in manu sua, et quæ de cetero exciderint, intendentes sint et respondentes, sicut prædictum est. Teste rege apud Lambeth, decimo sexto die Julii.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Devoniæ, et Randulfo de Albemarle, et Warino Filio Joelis.

No. 2.

Royal purveyorship at fairs.

Rex concessit Petro de Rivallis per cartam suam, quod toto tempore vitæ suæ, per se vel per assignatos suos, in omnibus feriis per totam Angliam, emptiones regis ad denarios suos, de omnibus quæ eum continget in eisdem feriis ad opus regis. Et mandatum est ballivis nundinarum de Jeremuth, quod nuntios ipsius Petri ad eos venientes, et deferentes literas istas, simul cum literis prædicti Petri, ad prædictas emptiones ad opus regis faciendas.[2]

---

[1] *Petro*] P., MS., here and elsewhere.

[2] *faciendas*] The verb is wanting in both sentences.

No. 3.

Marlborough castle.

Rex commisit eidem Petro castrum de Merleberg, cum omnibus pertinentiis suis, custodiendum toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est Johanni de Eston quod illud ei liberet. Faciat etiam ei habere omnia instaura, quæ sunt in custodia sua, per visum et testimonium legalium hominum, quæ omnia distincte et aperte imbreviari faciat, ita quod penes se habeat unum rotulum de prædictis instauris, et idem Petrus alium. In cujus, etc. Teste ut supra.

No. 4.

Guardianship of the heir of J. de Braose.

Rex concessit Petro de Rivallis, etc., custodiam terrarum quæ fuerunt Johannis de Braosa, qui de rege tenuit in capite, cum filio et herede ipsius Johannis, et cum maritagio ejusdem heredis. In cujus, etc. Teste ut supra.

No. 5.

Marlborough and Ludgershall.

Rex commisit Petro de Rivallis, etc., castrum et villam de Merleberg, et castrum et villam de Lutegareshall, et domos regis de Clarendon, cum foresta ad domos illas pertinente, et domos regis de Gillingham, cum custodia parci et manerii de Gillingham, et omnibus pertinentiis suis, custodienda toto tempore vitæ suæ. In cujus, etc. Teste rege apud Lambeth, vicesimo die Julii.

No. 6.

IRELAND. Treasurership and chamberlainship of the exchequer.

Rex, Huberto de Burgo, comiti Kanciæ, et justiciario suo Angliæ et Hiberniæ, salutem.

Sciatis nos concessisse, pro nobis et heredibus nostris, dilecto et fideli nostro Petro de Rivallis capitaneo Pictaviæ, quod toto tempore vitæ suæ habeat thesaurariam et camerariam scaccarii nostri Hiberniæ, cum omnibus pertinentiis libere, et liberis consuetudinibus ad easdem thesaurariam et camerariam pertinentibus, ita scilicet quod si forte contingat quod idem Petrus statum suum mutaverit, per vocationem ad ecclesiasticam dignitatem vel honorem secularem laicalem, nihilominus sit thesaurarius et camerarius noster scaccarii nostri Hiberniæ, per assignatum suum ad hoc nobis præsentatum sufficientem et idoneum ; ita quod ille quem idem Petrus assignaverit ad custodiam prædictarum thesaurariæ, et cameraríæ in receptione earundem faciat nobis fidelitatem, quod prædictas thesaurariam et camerariam loco ipsius Petri tota vita sua fideliter custodiet, cum his quæ ad prædictas thesaurariam et camera-

riam pertinent, quamdiu eidem Petro placuerit, et quod omnes servientes et ministri de officiis prædictis subsint eidem Petro, et ei sint inde intendentes et respondentes, toto tempore vitæ suæ; et quod eos possit amovere, et loco eorum alios substituere cum voluerit; et quod habeat toto tempore vitæ suæ quendam clericum nobis fidelem, ad scaccarium nostrum Hiberniæ de recepto, qui habeat unum rotulum de thesauro nostro ibidem recepto, contra alios rotulos ejusdem scaccarii; qui etiam ad magnum scaccarium nostrum loco ipsius Petri resideat[1] et intersit, ad fines recipiendos, cum justiciario nostro Hiberniæ, qui per eundem justiciarium capi possunt sine præcepto nostro, et inde habeat unum rotulum contra prædictum justiciarium; ita quod nullus finis capiatur per eundem justiciarium sine ipso clerico. Volumus etiam quod idem clericus intersit per se vel per aliquem clericum loco suo, omnibus assisis capiendis apud Dubliniam et alibi in terra nostra Hiberniæ, ita quod idem clericus, vel ejus assignatus, habeat unum rotulum, contra rotulos justiciariorum nostrorum, qui pro loco et tempore assignandi sunt ad prædictas assisas capiendas.

Prise of wines.

Concessimus etiam eidem Petro, pro nobis et heredibus nostris, quod toto tempore vitæ suæ habeat prisam vinorum nostrorum faciendam in Hibernia, per se vel per assignatum suum, ad respondendum inde nobis et heredibus nostris, per rectas consuetudines pertinentes ad prædictam prisam, ad scaccarium nostrum Hiberniæ, et quod toto tempore vitæ suæ, per se vel per assignatos suos, fieri faciat apud Dubliniam, et in omnibus aliis feriis Hiberniæ, emptiones nostras ad denarios nostros, de omnibus quæ emi continget ad opus nostrum.

Custody of the Jewry.

Concessimus etiam eidem Petro, pro nobis et heredibus nostris, quod habeat toto tempore vitæ suæ custodiam Judaismi nostri Hiberniæ, ita quod omnes Judæi Hiberniæ sint ei intendentes et respondentes, tanquam custodi suo, de omnibus quæ ad nos pertinent.

Custody of ports and navy.

Concessimus etiam eidem Petro, pro nobis et heredibus nostris, quod habeat toto tempore vitæ suæ custodiam omnium portuum nostrorum, et totius marinæ nostræ in Hibernia, cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus ad prædictorum portuum et marinæ nostræ custodiam pertinentibus, ad respondendum de exitibus prædictorum portuum et marinæ ad scaccarium nostrum Hiberniæ.

[1] *resideat*] resu?at. MS.

Custody of wards and escheats.

Concessimus etiam eidem Petro, pro nobis et heredibus nostris, quod habeat toto tempore vitæ suæ custodiam omnium escaetarum et wardarum nostrarum, cum acciderint per totam terram nostram Hiberniæ, ad respondendum inde ad scaccarium

Exchange.

nostrum Hiberniæ; et quod habeat toto tempore vitæ suæ cambium nostrum Hiberniæ, custodiendum per se vel per assignatos suos, cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus ad prædictum cambium pertinentibus, ad respondendum ad scaccarium nostrum Hiberniæ de proficuo ejusdem cambii.

Castles of Acton, Drogheda, and Rawdon, with the five cantreds of Connaught.

Concessimus etiam eidem Petro, pro nobis et heredibus nostris, custodiam castrorum nostrorum de Acton et de Drogheda, cum pertinentiis suis, habendam toto tempore vitæ suæ, cum castro nostro de Raudon in Connatia et cum quinque cantredis nostris de Connoctia, quæ retinuimus ad opus nostrum quando terram de Connoctia concessimus dilecto et fideli nostro Ricardo de Burgo. Et ideo vobis mandamus quod eidem Petro de omnibus prædictis sine dilatione plenam saisinam habere faciatis.

Teste rege apud Midestok, vicesimo octavo die Julii.

Scribitur etiam baronibus de scaccario Hiberniæ, per eadem verba, usque huc, *ad prædictas assisas capiendas;* et postea sic. Et ideo vobis mandamus quod eidem Petro in omnibus quæ ad prædictas thesaurariam et camerariam scaccarii nostri Hiberniæ pertinent intendentes sitis et respondentes, sicut prædictum est. Teste ut supra.

Scribitur etiam omnibus ad quos, etc., de prisa vinorum, et de custodia omnium escaetarum et wardarum, et de cambio Hiberniæ, per verba ut supra, in magno brevi. In cujus, etc.

Scribitur etiam ballivis de portubus et marina Hiberniæ, quod eidem Petro vel assignato suo in omnibus, etc., sint intendentes et respondentes.

Et similiter scribitur omnibus Judæis per Hiberniam constitutis, quod eidem Petro vel assignato suo de omnibus, etc., sint intendentes, etc.

Et Huberto de Burgo justiciario, etc., Hiberniæ scribitur, de castris de Acton, et de Drogheda, et de Reddon, cum quinque cantredis ibidem, quod prædictus justiciarius ei liberet castra prædicta.

Custody of vacant sees.

Scribitur etiam omnibus, etc., quod rex commisit eidem Petro custodiam omnium archiepiscopatuum et episcopatuum Hiberniæ, cum eos vacare contigerit, habendam toto tempore vitæ suæ. In cujus, etc.

No. 7.

City and castle of Limerick.

Rex commisit Petro de Rivallis civitatem et castrum de Limerice, cum omnibus pertinentiis suis, custodienda toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est H[uberto] de Burgo, justiciario Hiberniæ, quod de prædictis civitate et castro cum pertinentiis ipsi Petro plenam saisinam habere faciat. Teste ut supra.

No. 8.

Castles of Acton, etc.

Rex commisit Petro de Rivallis, etc., castra de Acton, Drogheda, Limerice et Remdone, cum omnibus pertinentiis suis, custodienda toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est R[icardo] de Burgo, quod ipsi Petro vel ejus assignato has literas deferenti prædicta castra liberet, sicut prædictum est, vel ad idem faciendum incontinenti ad regem veniat in Angliam, vel talem loco suo mittat qui potestatem habeat dicta castra reddere, sicut prædictum est. Teste rege apud Wigorniam, primo die Augusti.

No. 9.

City of Cork.

Rex commisit eidem Petro civitatem de Cork, custodiendam toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est H[uberto] de Burgo, etc., quod de prædicta civitate, cum pertinentiis, eidem plenam saisinam habere faciat. Teste ut supra.

Et mandatum est probis hominibus ejusdem villæ, quod eidem Petro sint intendentes et respondentes. Teste ut supra.

No. 10.

Aids from the lands of G. Aquila and J. Braose.

Petrus de Rivallis habet literas militibus et liberis hominibus de Bremble et de Cnappe, et militibus et liberis hominibus de terra quæ fuit Gileberti de Aquila deprecatorias, de habendo auxilio ad se sustinendum in servitio regis. Teste ut supra [Rege apud Keniton, vicesimo quinto die Augusti].

Postea habuit consimiles literas directas probis hominibus qui tenuerunt de Johanne de Braosa apud Tettebire.

No. 11.

Irish treasury, etc.

Rex concessit Petro de Rivallis thesaurariam Hiberniæ, habendam toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est J. Ferlensi episcopo, quod ballivo ipsius Petri has literas deferenti eam cum omnibus pertinentiis liberet. Teste rege apud Roffam, sexto die Septembris.

Eodem modo scribitur Galfrido de Turvill, archidiacono Dublinensi, de cameraria Hiberniæ, eidem ballivo liberanda. Teste ut supra.

No. 12.

Port of Dover.

Rex commisit Petro de Rivallis portum Dovræ, cum omnibus pertinentiis suis, custodiendum toto tempore vitæ suæ. Et mandatum est ballivis et probis hominibus de eodem portu, quod eidem Petro, tanquam custodi suo, in omnibus quæ ad prædictum portum pertinent intendentes sint et respondentes. Teste rege apud Cantuariam, undecimo die Septembris.

No. 13.

Castle of Odiham.

Rex commisit Petro de Rivallis, etc., castrum de Odiham, cum pertinentiis, custodiendum tota vita sua. Et mandatum est militibus, liberis hominibus et omnibus aliis de hundredo de Odiham, quod eidem Petro, in omnibus quæ ad prædictum castrum cum pertinentiis pertinent, intendentes sint et respondentes, sicut prædictum est. Teste rege apud Lamhith, decimo octavo die Septembris.

Appendix IV.

Documents relating to the Fall of Hubert de Burgh.

No. 1.

(Rot. Claus. 16 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Mandatum est vicecomiti Essexiæ, quod si aliquando bene custodierit Hubertum de Burgo comitem,[1] ipsum multo melius et diligentius custodiat; ita quod nullo modo capellam in qua se tenet exeat, quin statim capiat, cum exierit, et ducat eum incontinenti usque ad Londoniam, sub pœna quatuor millium librarum. Teste rege apud Radinges, decimo sexto die Octobris. Oct. 16, 1232.

No. 2.

(Rot. Claus. 16 Hen. III., memb. 2 in dorso.)

Mandatum est vicecomiti Norfolciæ et Suffolciæ, quod si Margareta, uxor Huberti de Burgo comitis Kanciæ, exeat libertatem S. Edmundi, statim eam capiat et ducat usque ad turrim Londoniæ, constabulario ejusdem turris liberandam. Teste ut supra. Oct. 16, 1232.

Eodem modo scribitur vicecomitibus Essexiæ et Cantebrigiæ, si transitum faciat per ballias suas.

No. 3.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 17.)

Mandatum est P[etro] de Rivallis, quod de omnibus terris Huberti de Burgo, tam de hereditate sua, tam de perquisitis suis aliis, quam terris et tenementis quæ de rege tenuit in capite, ipsi Huberto plenam saisinam habere faciat, cum omnibus catallis et instauris quæ in dictis terris inventa fuerunt, quando captæ fuerunt in manum regis per præceptum suum, scilicet de Hadfeld Peverel, quod habuit de dono W. de Mandevill comitis Essexiæ in comitatu Essexiæ; et de Burgo, Sutherton, Beston, Newenton, Rugham cum pertinentiis, quod habuit de hereditate sua in comitatibus Norfolchiæ et Suffolchiæ; et de Wurmegaye, Stowe, Roubeton, Fineberg, cum Nov. 13, 1232.

[1] *comitem*] So MS. *Cancie* is wanting.

pertinentiis, de terra quæ fuit Beatriciæ de Warenn, quondam uxoris suæ, in eisdem comitatibus: et de Aspel Henlawe cum pertinentiis, quam habuit de dono Reginaldi de S. Walerico in comitatibus Bukinghamiæ et Bedfordiæ; et de terris quas habuit in Ringested, Chelveston, Caldecote, Stanwike, cum pertinentiis, quas habuit de dono W[illelmi] comitis de Ferrariis, in comitatu Northamptoniæ, et de terris quas habuit in Watelege cum pertinentiis, de dono comitissæ Augi in comitatu Notingamiæ; et de terris quas habuit in Herthull cum pertinentiis, de terra quæ fuit prædictæ Beatriciæ, quondam uxoris suæ, in comitatu Eboracensi; et de terris quas habuit in Elmore, de dono Rogeri Filii Nicholai in comitatu Gloucestriæ; et de terris quas habuit ad firmam ad terminum, de Henrico de Menstreworth, in Menstreworth in eodem comitatu; et de terris quas habuit in Wynfrod, cum pertinentiis, de dono Gileberti de Aquila, in comitatu Dorsetiæ; et de terris quas habuit in Bensted, cum pertinentiis, de dono Willelmi de Mobray, in comitatu Surreiæ; et de terra quam habuit in Shenes, cum pertinentiis, ad firmam, de Willelmo de Colevill et Matilda uxore ejus, in eodem comitatu; et de terris quas habuit in Floscing, cum pertinentiis, quæ fuerunt prædictæ Beatriciæ quondam uxoris suæ, in comitatu Sussexiæ; et de terris quas habuit in Tunstall, cum pertinentiis, de dono Roberti Arsic, in comitatu Kanciæ; et de terris quas habuit in Neweton Achalt et Roseland, de dono comitis de Gisnes, in eodem comitatu; et de terris quas habuit in Kingesdon, cum pertinentiis, de dono Reginaldi de Cornhull, in eodem comitatu; et de terris quas habuit in Cumpton, cum pertinentiis, de dono Matildæ comitissæ Essexiæ, in comitatu Warewici; et de terra quam habuit in Wuleward, de dono Thomæ de Wuleward; et de ædificiis quæ habuit in Westmonasterio, de feodo abbatis Westmonasterii, in comitatu Middlesexiæ; et de terris quas habuit in Porteslade, de hereditate prædictæ Beatriciæ uxoris suæ, in comitatu Sussexiæ, retentis in manu domini regis castris de Skenefrict, de Grosmunde, de Blancchastel, et de Horneby, cum omnibus eorum pertinentiis, et catallis, et instauris in eis inventis. Teste rege apud Westmonasterium, decimo tertio die Novembris.

No. 4.

(Rot. Claus. 16 Hen. III., memb. 15.)

Jan. 2, 1233. Quia constat regi per inquisitionem quam fieri fecit, quod Hubertus de Burgo injuste et sine judicio dessaisavit Philippum Filium Willelmi de quadam pastura quæ vocatur Langefen, cum pertinentiis, in magna Horkel; et Ricardum Filium Wil-

lelmi de quatuor solidis redditus, cum pertinentiis, in eadem villa; et Johannem Filium Willelmi de quinque acris terræ[1] cum pertinentiis, in eadem villa; et Robertum Filium Willelmi de tribus solidis redditus, cum pertinentiis, in eadem villa: mandatum est Petro de Rivallis quod prædictis Philippo de prædicta pastura cum pertinentiis in Horkel, Ricardo de quatuor solidis redditus in eadem villa, Johanni de quinque acris terræ in eadem villa, et Roberto de tribus solidis redditus in eadem villa, plenam saisinam habere faciat,[2] salvo jure uniuscujusque. Teste rege apud Gloucestriam, secundo die Januarii.

No. 5.

(Rot. Claus. 17 Hen. III., memb. 14.)

Rex, ad instantiam magistri militiæ Templi in Anglia, concessit quod Philippus de Heye eat usque ad castrum Divisarum, ad loquendum ibidem cum Huberto de Burgo domino suo, in præsentia militum eum custodientium, et in præsentia ipsius magistri, de debitis quæ idem Hubertus fratribus ejusdem Templi debet, et quæ idem magister ab eo exigit. Et mandatum est eidem Philippo quod illuc eat, et de debitis cum ipso domino suo loquatur, et non de aliis, in præsentia et audientia prædictorum custodum suorum, quibus rex mandavit quod ad loquendum cum eo inde, et non aliunde, eis liberum habere faciant accessum. Teste ut supra. [Rege apud Wudestok, nono die Januarii, per Radulphum Filium Nicholai.] Jan. 9, 1233.

Et mandatum est ipsis custodibus, scilicet Ricardo[3] de Wyavill, Ricardo de Punchardun, Amoni Crasso, et Humfrido de Millers, quod ipsos magistrum et Philippum ad loquendum cum ipso Huberto de prædictis debitis, et non aliunde, et hoc in præsentia et audientia sua, liberum habere faciant accessum Teste ut supra.

No. 6.

(Rot. Claus. 18 Hen. III. memb. 28 in dorso.)

A[lexander] Coventrensis et H[enricus] Roffensis episcopi, missi ex parte domini Cantuariensis electi et coepiscoporum suorum, ad Lewelinum principem de Abbefrau et comitem Marescallum, ex parte eorundem electi et episcoporum, ceperunt treugas inter regem et dictos principem et comitem, duraturas March 11, 1234.

[1] *terræ*] terris, MS.
[2] *faciat*] faceatis, MS.
[3] *Ricardo*] Ricardi, MS.

usque ad festum S. Jacobi anno regni domini regis[1] decimo octavo, si prædictas treugas acceptaremus. Et quia ad eorum instantiam treugis ipsis assensum præbuit rex, mandatum est J[ohanni] de Munemuth, quod easdem treugas, quantum in se est, firmiter et fideliter teneat et teneri faciat. Teste rege apud Bitlesden, undecimo die Martii.

Eodem modo scribitur Radulpho de Thoen, Willelmo Filio Warini;

Constabulariis de S. Briavello, Blanchastel, Ewyas, Muntgomery, Haya;

Vicecomitibus de Staffordia et Salopia, Gloucestria, Herefordia.

Baldwino de Ver, A. de S. Amando, quod redeant cum Baldwino de Gisnes, et garnisio de Monemuth et de Salopia.

No. 7.

(Rot. Claus. 18 Hen. III. memb. 28 in dorso.)

March 15, 1234. Mandatum est vicecomiti Gloucestriæ, quod omnes homines de comitatu suo juratos ad arcus et sagittas et hachias, quos venire fecit usque Flexliam ad vigilias faciendas ibidem, occasione quorundam servientium de gente comitis Ricardi Marescalli, qui ad abbatiam de Flexleia fugerunt, ad partes suas sine impedimento redire permittat, ad terras suas excolendas. Ceteros vero juratos ad loricas, perpunctos et hauberinnos, quos ibidem ad hoc venire fecit, faciat ibidem morari ad vigilias faciendas; ita quod quidam unius patriæ et alii patriæ successive vigilias illas faciant. Teste rege apud Wudestok decimo quinto die Martii, per episcopum Wintoniensem et justiciarium.

[1] *regni . . . regis*] etc., MS.

Appendix V.

Bulls of Honorius III. and Gregory IX. from the Transcripts in the British Museum.[1]

No. 1.

Honorius III. to Gualo, Cardinal of St. Martin, and Legate.

(Anno i. Epist. 167.)

Anxiatur in nobis spiritus noster quamplurimum et turbatur, cum anxietates tuas atque solicitudines cogitamus, quas non ambigimus esse tantas, tam varias et multiplices, ut eas non solum nos nequeamus cogitatione percurrere, verum etiam tu ipse, qui sustines, vix eas verbo aut scripto valeas explicare. In eo autem consolationem accipimus, quod secundum imminentes undique turbines tempestatum te sic geris viriliter et prudenter, ut tuæ magnanimitatis prudentia nobis et apostolicæ sedi materiam det, in ipsis anxietatum angustiis, exultationis et gaudii; et tu ipse, pensans quantum in nocte tribulationis hujusmodi declarata sit et niteat virtus tua, in tuis possis tribulationibus et laboribus gloriari; quorum, si clementior aura, sicut in Domino speramus, affluerit, te adhuc proculdubio meminisse juvabit.

Jan. 17, 1217. We grant you full powers against all ecclesiastics adhering to Louis of France;

Sane literis, quas per latorem præsentium tua nobis discretio destinavit receptis libenter, et plenarie intellectis, tam super petitionibus, quæ continebantur in eis, quam super illis, quas nobis regius nuntius præsentavit, tractatum et deliberationem cum fratribus nostris habuimus diligentem, et eas quas admittendas vidimus celeriter curavimus expedire, sicut transmissæ tibi ac aliis literæ te plenius edocebunt. Et licet ab ipso tuæ legationis principio plenariam sicut legatus habueris potestatem, quam deinde confirmavimus ad officium summi Pontificatus assumpti; ne tamen tibi deesse aliquid in hac potestatis plenitudine videatur, quod utilitatem regis aut regni valeat remorari; interdicendi, excommunicandi, et etiam degradandi, tam prælatos quam alios, quorum rebellionem, et inobedien-

[1] MSS. Addit. 15,351–15,355.

tiam hujusmodi pœnis videris esse dignam; ordinandi quoque vacantes cathedrales ecclesias, et abbatias exceptas atque regales, de personis regi fidelibus et ecclesiæ Romanæ devotis; ac indulgendi, ut videris expedire, plenam tibi concedimus per totum regnum Angliæ, Scotiæ, atque Walliæ potestatem. Ad hæc cum, sicut nobis insinuare curasti, quidam clerici Lodovico excommunicato præsumant in apostolicæ sedis contemptum et injuriam adhærere; nos, quia illorum et culpam, et nomina et circumstantias alias ignoramus, illos tuo duximus judicio relinquendas, libera tibi potestate concessa, ut omnes eos, qui eidem Lodovico vel complicibus suis divina præsumunt officia celebrare, aut præstare manifeste consilium vel auxilium in malitia quam exercet, nisi infra triginta dies, postquam per te fuerit denuntiatum eisdem, ecclesiæ ac tibi satisfecerint competenter, et omnino ab ipso recesserint Lodovico, nullum sibi vel complicibus suis consilium vel auxilium, quamdiu in excommunicatione permanserit impensuri, extunc omni valeas officio ecclesiastico beneficioque privare, et eorum beneficia, ubicumque illa obtineant, idoneis conferre personis, cum eorum perversitas tanto durius debeat sentire judicium, quanto est perniciosior per exemplum.

and of dispensing with crusaders' vows;

Præterea, licet ad subsidium Terræ Sanctæ ferventi desiderio aspiremus, tribulationibus tamen regis ac regni paterno compatientes affectu, dispensandi cum crucesignatis Angliæ, in fidelitate regia persistentibus vel redire volentibus ad eandem, ut videlicet suspendant suorum executionem votorum, donec regni status, dante Domino, in melius reformetur, et interim ipsi regi, sicut laudabiliter inceperunt, assistant fideliter et potenter, cum ex hoc sibi possint comparare gloriam apud homines et meritum apud Deum, liberam tibi concedimus facultatem.

and with oaths taken to Louis.

Porro cum quidam barones et milites Angliæ, contra fidelitatis juramentum, quo claræ memoriæ Johanni regi Angliæ tenebantur, quædam Lodovico præstiterunt juramenta, discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus eadem illicita nuntians, et ideo non servanda, obsides illorum, qui ad fidelitatem regiam redire voluerunt, nitentes consilio saniori, propriæ restitui facias libertati; in detentores ipsorum excommunicationis; et in terram de regnis Angliæ, Scotiæ, vel Yberniæ, de Flandria quoque, ac in illas, quas ad manus suas tenere noscitur Lodovicus, in quibus obsides ipsos detineri contigerit, interdicti sententias proferendo.

Fuit siquidem nobis ex tua parte suggestum, ut cum sæpedictus Johannes rex Anglorum, positus in extremis, nobis et ecclesiæ Romanæ commiserit regnum et filios, et omnia bona

sua, de matrimonio contrahendo inter carissimum in Christo filium nostrum Henricum natum et heredem ipsius, et personam, per quam ipsi et regno ejus possit utilitas provenire, cogitare sollicite dignaremur. Cum autem tu et fideles ipsius super hoc melius deliberare possitis, utpote de personis, quarum affinitas potest ipsi regi et regno existere utilis certiores, id tuæ ac illorum providentiæ duximus relinquendum, ut super hoc habeatis, prout videbitis expedire, tractatum, et nos postmodum, si necesse fuerit, favorem apostolicum, sicut erit conveniens, impendamus. Datum Laterani, decimo sexto Kalendas Februarii, pontificatus nostri anno primo.

No. 2.

Honorius III. to the Archbishop of Bourdeaux.

(Anno i. Epist. 173.)

Jan. 17, 1217. Protect the interests of the king of England in your parts.

Cum jura carissimi in Christo filii nostri Henrici regis Angliæ illustris tanto studiosius debeamus defendere, quanto specialius ejus regnum ad Romanam ecclesiam noscitur pertinere, incitante nos etiam ad hoc ipsum, tam ipsius regis ætate, quam quod crucesignatus existit: fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus terras et fideles ipsius regis, et reginæ matris ipsius positas citra mare, quamdiu in partibus illis fueris, manutenere studeas et fovere, perturbatores illorum indebitos, monitione, per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo.

Si qua vero de bonis illorum post mortem claræ memoriæ Johannis regis Angliæ sint injuste per aliquos occupata, detentores illorum, ut illa sine difficultate restituant, sollicite moneas et inducas, et si necesse fuerit per censuram eandem, excepta dumtaxat persona regis Francorum, sublato appellationis impedimento, prævia ratione compellas. Datum Laterani, decimo sexto kalendas Februarii, pontificatus nostri anno primo.

No. 3.

Honorius III. to Philip Augustus, King of France.

(Anno i. Epist. 404.)

April 21, 1217. Induce your son to abandon his present course.

Consuetæ benignitatis affectu literas accepimus, quas nobis sublimitas regia destinavit, et tam ea, quæ continebantur in ipsis, quam alia, quæ coram nobis dilectus filius B. nuntius tuus fideliter et prudenter proponere procuravit, intelleximus diligenter; et imprimis gratias referimus gratiarum omnium Largitori, quod Is a quo est omne datum optimum et omnis perfectionis origo, cor tuum illustravit ad bonum, ut notam

faceres hominibus innocentiam tuam, et nomen tuum clarum redderes apud illos, qui maculam in ipsius gloria ponere nitebantur. Ea enim quæ tibi per venerabilem fratrem Turonensem archiepiscopum, et dilectum filium abbatem Cisterciensem consuluimus, et mandavimus ex officio caritatis, sic humiliter et efficaciter implevisti, ut nullus de te in aliquorum cordibus possit scrupulus remanere, et ii qui lubricum linguæ suæ ad concinnanda mendacia docuerunt, ex hoc merito retardentur, ne possint, sicut cupiunt, cum acuerint linguas suas sicut serpentes, eas in tuam et aliorum injuriam relaxare. Nos autem, qui personam tuam dileximus dum eramus in minori officio constituti, et omni abundantioris gratiæ prærogativa zelamur, felicis et recolendæ memoriæ Celestini papæ, patris et prædecessoris nostri, vestigiis inhærentes, qui te ac genus tuum intime gessit in visceribus caritatis, cum eundem prædecessorem nostrum in omni humilitate sequamur, quam Deus indidit cordi nostro, credere non potuimus, aut etiam tenuiter suspicari, quod tu a tuorum progenitorum suavitate degenerans, qui semper fuerunt per devotionis spiritum sedi apostolicæ obsecuti, animum rebellionis indueres, et alienæ vitis amaritudinem redoleres, qui hactenus fuisse diceris vir in omnibus timoratus. Ceterum non ab re Rex ille regum, qui ex alto prospicit, ut intelligentes videat, et justitias Domini requirentes, regnum tuum supra fundamentum fidei stabilivit, et ponens fines ejus pacem, ac tabernacula dilatans ipsius, subdidit sibi remotas et barbaras nationes. Cumque bellorum clades et insidiatoris angustia partes celebraverit etiam adjacentes, regnum tuum, cui Dominus benedixit, nec persecutionem gladii, nec virgam exactoris agnovit, sed quievit in benedictionibus, repletum bonis spiritualibus, et rebus temporalibus opulentum. Principes enim ejus, custodientes vias Domini, eum in simplicitate cordis totis semper viribus dilexerunt, ponentes se murum inexpugnabilem pro populo Christiano. Verum tristitia nobis est, et dolor continuus cordi nostro, quod nobilis ille Ludovicus, natus tuus, a patrum suorum semitis tanquam columba seducta recedens, cor suum contra Dominum obfirmavit; avertit enim oculos ne respiciat cœlum, et ne judiciorum Domini recordetur; dum contra Romanam ecclesiam, matrem omnium fidelium, arma movens, Christi exheredare nititur coheredem, pupillum et orphanum apostolicæ sedis dereliqtum, ac crucis charactere insignitum, a sede propria depellendo. Debuerat, inquam, primitias militiæ suæ Domino dedicare, ut vires potentiæ suæ primum exerceret contra inimicos fidei Christianæ, ut debellaret gentes, quæ nobis exprobant gloriam

Dominicæ passionis, et funiculum hereditatis suæ, terram scilicet suo sanguine comparatam, misericorditer detinent, in opprobrium populi Christiani. Sed is, conversus ad Factorem suum, contra eum sicut testa de samiis insultavit, ponens Christianos in ore gladii, et omnia redigens in cinerem et favillam. Unde verendum est ne Dominus tanquam dormiens excitatus, cum Deus sit ultionum, et retribuat iis qui superbiam faciunt abundanter, ad ipsum clamore populi ascendente, cum dictus nobilis perturbet universale negotium crucis Christi, volentes bella dissipet, et arrogantem dejiciat et superbum. Porro cum secundum prophetæ prædicentis oraculum, impii viri non dimidient dies suos; non immerito formidamus, ne postquam Ille, qui nihil impunitum relinquit, diutius expectarit, velut a texente tela præcisa dies sibi subtrahat putativos, et compellaris tu nobiscum exitium animæ ipsius ac corporis miserabiliter deplorare. Ut igitur dictus nobilis a facie arcus qui extentus est significationem (?) habeat fugiendi, quamquam videatur in sua malitia nimium obstinatus, impleas tamen patris officium circa ipsum, et eum nunc blandimentis inducas, nunc verbis deterreas pungitivis, comminando sibi divinum judicium, ecclesiæ scandalum, fidelium imprecationes, quorum propositum impedit, et vota retardat, ne possint, sicut tenentur et cupiunt, terram Domini liberare. Non enim credimus superiorem vim rationis sic in illo depressam, ut non sit memor operum Domini, et ad discretionis judicium non assurgat. Quis scit si, respiciente Domino, cor ipsius percutiat illud, ut pœnitentiæ lamenta producat, et in stillicidia profluat lacrymarum, ut sic in spiritu contrito et humiliato delicta defleat juventutis, et reversus ad patrem tamquam filius prodigus, dato in manibus ejus annulo, recipiat stolam primam? De nemine namque desperandum est, dum est in hoc corpore constitutus, cum nesciamus quis sit dignus odio vel amore. Tu vero, homo unanimis, devotus ecclesiæ filius, qui ei astitisti semper in prosperis et adversis, in mandatis Domini, sicut cœpisti, fideliter persevera, in apostolicæ sedis devotione firmiter persistendo. Nos enim, cum te sincera diligamus in Domino caritate, ad honorem et commodum tuum, quantum cum Deo poterimus, intendemus.

Ad hæc, ad preces serenitatis regiæ, venerabili fratri nostro Silvanectensi episcopo culpam remittimus, quam pro benedictione abbatis S. Germani nimis imprudenter admisit, et tam sibi, quam eidem abbati, offensam quam contraxerunt, misericorditer relaxamus.

Super facto vero dilecti filii Philippi nati tui, quibusdam impedimentis obstantibus ad plenum votum tuum ad præsens

adimplere non potuimus, prout paternum desiderium flagitabat, sed in proximo, Domino concedente, preces tuas in hoc curabimus exaudire. De iis autem quæ nobis per nuntium memoratum regalis munificentia destinavit, multimoda gratiarum prosequimur actione.

Datum Laterani, undecimo kalendas Maii, pontificatus nostri anno primo.

No. 4.

Honorius III. to Gualo, Cardinal of St. Martin, and Legate.

(Anno i. Epist. 498.)

July 8, 1217. The prelates are to grant an aid, to be paid through you.

Pensatis necessitatibus carissimi in Christo filii nostri Henrici regis Anglorum illustris, episcopis et prælatis Angliæ nostris dedimus literis in mandatis, ut juxta facultates suas, secundum provisionem tuam, sibi curent in hoc necessitatis articulo subvenire, assignantes tibi ea quæ sibi fuerint conferenda, ut per te cum ipsorum et aliorum fidelium ipsius regis consilio in utilitates ejusdem regis et regni provide dispensentur. Tu igitur super hac facias quod videris expedire.

The expediency of appointing a colleague to the Earl Marshal seems doubtful.

Ad hæc noveris nobis fuisse cum instantia supplicatum, ut nobili viro Willelmo regio marescallo, qui, sicut fertur, jam gravioris ætatis affectus, ea quæ ad ejus spectant officium nequit, sicut expediret, præsertim his temporibus, adimplere, nobilem virum comitem Cestrensem socium adjungere curaremus. Sed quum dubitavimus ne idem marescallus id ægre ferret, cum omnis potestas impatiens sit consortis, et per hoc in regia devotione teperet, id tuæ duximus providentiæ relinquendum, qui potes super hoc melius cognoscere veritatem, habituri ratum et gratum, quod super hoc provideris faciendum. Sane cum Ricardus de Marisco, cancellarius regis, insistat regiis obsequiis fideliter et constanter, gratum habebimus, si opportunitate accepta ad ejus promotionem intenderis, dummodo id secundum Deum et honestatem tuam ad commodum et honorem regis valeas adimplere. Datum Anagniæ, octavo idus Julii, pontificatus nostri anno primo.

No. 5.

Honorius III. to Simon Langton.

(Anno ii. Epist. 1185.)

June 6, 1218. You are not to return to

Verbera patris et ubera matris cotidie repræsentans Romana ecclesia, per effectum moderatur in filio delinquente, quem diligit, disciplina mansuetudinem et rigorem temperat lenitate,

sic utrumque reliquo condiens, quod nec sæva nimis correctio in severitatem excedens, notam ei crudelitatis impingat, nec parcens virgæ odisse filium videatur. Eapropter, quamvis super te, propter graves excessus tuos, potuissemus, et merito, manus nostras multipliciter aggravasse, pœna gravissima te reddere cautiorem, ne contra stimulum calcitrando adversus prædictam ecclesiam matrem tuam, sub qua curvantur qui portant orbem, de cetero spiritum electionis assumens frustra ei resistere nitereris; quia tamen vices Ejus in terris gerimus, qui miserationes in ira non continet, sed iratus misericordiæ recordatur, mandatum nostrum, cui super tanti satisfactione delicti sub debito juramento parere teneris, ad hæc duximus restringendum, ut nec Romanæ ecclesiæ, nec regno vel regi Angliæ de cetero te opponas, donec in ecclesiæ Romanæ fidelitate perstiterint, nec ingrediaris Angliam sine licentia sedis apostolicæ speciali. Datum Romæ apud S. Petrum, octavo idus Junii, anno secundo.

England without the special licence of the see of Rome.

No. 6.

Honorius III. to Pandulph, Bishop Elect of Norwich, and Legate.

(Anno iii. Epist. 58.)

Ut injuncta tibi ab apostolica sede negotia nullo retardatus vinculo liberius exsequaris, præsentium tibi auctoritate concedimus, ut metropolitano tuo nullo nexu obedientiæ te astringas, donec in episcopum fueris consecratus. Nullo ergo, etc., nostræ concessionis infringere. Si quis autem, etc.

Datum Laterani, nonis Septembris, anno tertio.

Sept. 5, 1218. You are to owe no obedience to your metropolitan before your consecration.

No. 7.

The same to the same.

(Anno iii. Epist. 116.)

Ex literis . . . abbatis de S. Albano, et . . . de Dunestaple, et . . . de S. Albano priorum intelleximus, quod causam quæ inter priorem et canonicos S. Fredeswide ex parte una, et W. Filium Ricardi clericum diœcesis Lincolniensis ex altera vertitur, super ecclesia de Acleia, quam ad se pertinere iidem prior et canonici, et a dicto W. injuste detineri præponunt, eis commisimus fine canonico terminandam. Sed dum procurator prioris et canonicorum ipsorum ad dictam ecclesiam, qua se spoliatos injuste dicebant, cum perceptis medio tempore fructibus et aliis pertinentiis suis se restitui postularet, amoto

Nov. 13, 1218. Proceed in the case of the canons of St. Frideswide, notwithstanding the order of the royal court.

ab ea dicto W. tamquam illicito detentore, ipsis ex parte carissimi in Christo filii nostri Anglorum regis illustris quædam fuerunt literæ præsentatæ, per quas idem rex se asserens ecclesiæ prædictæ patronum, ne in hujusmodi procederent negotio inhibebat, adjiciens ex hoc alias juri, quod ei competit, derogari, cum juris patronatus cognitionem pertinere ad eum specialiter, secundum sui consuetudinem regni, proponat. Et licet fuisset ex ipsorum prioris et canonicorum parte propositum, quod non de re, quæ in hoc regi afferret præjudicium agebatur; illi tamen, propter inhibitionem hujusmodi, negotio supersederent eidem; propter quod præfatus procurator nostram audientiam appellavit.

Cum autem sic regnum velimus jura servare, ut sedis apostolicæ justitia non lædatur, discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus, non obstante inhibitione prædicta, in eadem causa juxta prioris mandati nostri tenorem, sublato appellationis obstaculo, prævia ratione procedas.

Datum Laterani, idibus Novembris, anno tertio.

No. 8.

Honorius III. to Ralph Neville, Vice-Chancellor.

(Anno iv. Epist. 644.)

Jan. 25, 1220. We remove the disabilities you lie under from your illegitimate birth.

Apostolicæ sedis benignitas, provide pensans merita singulorum, iis abundantiorem gratiam consuevit impendere, quas majore claritate virtutum conspicit enitere, quatenus ad bene agendum provocet et illos, et alios qui eos digna meritorum suorum præmia viderint assecutos.

Cum igitur Ille qui dat omnibus affluenter, et non improperat, tibi scientiæ, honestatis, et famæ ac aliarum contulerit munera gratiarum, sicut nobis venerabiles fratres nostri S[tephanus] Cantuariensis archiepiscopus, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, et Saresbiriensis et Roffensis episcopi, ac nonnulli alii fide digni, et specialiter dilectus filius noster Gualo, titulo S. Martini presbyter cardinalis, pleno tuis laudibus testimonio intimarunt: nos tuæ probitatis intuitu, ac obtentu carissimi in Christo filii nostri Henrici Anglorum regis illustris, cujus obsequiis vigilanter insistis, defectum natalium cui subjaces, a soluto genitus de soluta, per dispensationis gratiam abolentes, auctoritate tibi præsentium indulgemus, ut quoad spiritualia tibi nihil obsit hujusmodi impedimentum, sed eo nequaquam obstante, ad sacros ordines promoveri libere valeas, et ad ecclesiasticas dignitates assumi. Nulli ergo, etc., nostræ concessionis infringere. Si quis autem, etc. Datum Viterbii, octavo kalendas Februarii, pontificatus nostri anno quarto.

No. 9.

Honorius III. to Pandulph, Bishop Elect of Norwich, and Legate.

(Anno iv. Epist. 755.)

May 26, 1220. The bishops and others who hold back royal castles and domains are to surrender them.

Cum fides sine operibus mortua reputetur, necesse habet qui vult haberi fidelis, ut in operibus fidei se potenter exerceat, et patenter; quia frustra et ridiculose fides prætenditur, ubi operis evidentia contradicit. Sane cum reges Angliæ, qui fuerunt pro tempore, inter alios reges terræ, vel forte præ aliis consueverint pollere divitiis, non solum in suam, verum etiam in suorum fidelium gloriam et honorem, non sine causa miramur quod nunc carissimus in Christo filius noster Henricus, rex Anglorum illustris, cum, ratione minoris ætatis, pauciora quam sui prædecessores expendat, tanta dicitur inopia laborare, quod vix, vel nunquam regali sufficit magnificentiæ providere; quare gravis ipsi et tali regno potest imminere jactura. Quod quidem, ut aperte loquamur, venerabilibus fratribus nostris archiepiscopis et episcopis, et aliis ecclesiarum prælatis per regnum Angliæ constitutis pro parte principaliter imputatur; quia cum quanto minus ipsi regi ad agendam curam rerum suarum ætatis propriæ suffragatur teneritas, tanto adesse ipsi debeant studiosius; quidam eorum, non quæ regis, sed quæ sua sunt illaudabili aviditate captantes, castra, maneria et villas et alia demania ejus improbe usurparunt et detinent usurpata, in evidentem ejusdem regis injuriam et jacturam, occasionem frivolam prætendendo, quod ea servare volunt usque ad plenam regis ætatem; ut sic ipsis, invito domino, rem contrectantibus alienam, et in bonis regiis debacchantibus, interim rex mendicet.

Nos igitur, nolentes regem ipsum a domesticis conculcari, qui de manibus extraneorum est miraculose, sicut per rei evidentiam didicerunt, ereptus, eisdem nostris damus literis firmiter in præceptis, ut castra, maneria, villas et alia demania regis ejusdem libere sibi restituant, et de fructibus exinde a tempore guerræ perceptis satisfactionem integram et plenariam impendant eidem: alias ei de cetero jura sua sine difficultate qualibet persolvendo, ita quod apud Deum et homines commendari exinde mereantur, et nostram ac ipsius regis gratiam possint plenius promereri.

Cum autem non possimus regi prædicto in suo jure deesse, cujus causam propriam reputamus, utpote qui crucesignatus, pupillus et orphanus, sub speciali apostolicæ sedis protectione constitit, discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus si dicti archiepiscopi, episcopi et prælati præceptum nostrum neglexerint adimplere, tu ipsos ad ea spirituali et

temporali districtione, cessante appellatione, compellas; nullis literis obstantibus, si quæ apparuerint in eiusdem regis præjudicium a sede apostolica impetratæ. Datum Viterbii, septimo kalendas Junii, anno quarto.

No. 10.

Honorius III. to Isabella, late Queen of England.

(Anno v. Epist. 144.)

Sept. 25, 1220. Cease to molest your son.

Mirari cogimur, et moveri, quod, sicut audivimus, maternæ pietatis oblitæ, carissimum filium Henricum regem Anglorum illustrem, natum tuum, indebite persequens, nuper B[ernardum] senescallum suum capi fecisti, et tamdiu detineri captivum, donec ab eo non modicam pecuniæ quantitatem, redemptionis nomine, extorsisti, ejus adhuc nihilominus obsides detinendo, ut ab eo majorem possis pecuniam extorquere; præterea fideles regis ejusdem tibi jurare faciens, eum castro de Compniaco spoliasti, alias multipliciter ipsi et fidelibus suis damna gravia inferendo.

Cum igitur causam regis ipsius propriam reputemus, utpote qui orphanus, pupillus, crucesignatus, et speciali sedis apostolicæ custodiæ derelictus exstitit, nobilitatem tuam monemus attentius, et hortamur, quatenus prædicti senescalli obsides liberari et ablata ei restitui faciens, ac castrum restituens memoratum, ab ejusdem regis, et suorum fidelium molestatione penitus conquiescas; ita quod inde divinam offensam, et infamiam declines humanam, et nos nobilitatem tuam possimus merito commendare. Alioquin, nolentes eidem in suo jure deesse, qui sumus omnibus in justitia debitores, venerabilibus fratribus nostris . . . Xanctonensi et . . . Lemovicensi episcopis, et dilecto filio . . . decano Burdegalensi, nostris damus literis in mandatis, ut te, ac fautores et complices tuos, ad id, modo prædicto, per excommunicationem in personas et interdictum in terras, appellatione remota, compellant. Datum apud Urbem Veterem, septimo kalendas Octobris, anno quinto.

No. 11.

Honorius III. to Hugh de Lusignan, Count of La Marche.

(Anno v. Epist. 145.)

Sept. 25, 1220. Restore the sister of the king of England.

Carissimus in Christo filius noster, Henricus rex Anglorum illustris, gravem ad nos querimoniam destinavit, quod cum olim jurasses Johannam sororem suam, quantocius esset nubilis, ducere in uxorem, ac interim eam et civitatem Xanctonensem

et insulam Oleronis, cum aliis terris et redditibus, quos claræ memoriæ Johannes rex Angliæ pater ejus cum ea tibi tradidit, fideliter custodire, nec unquam aliquid facere per quod posset hujusmodi matrimonium disturbari; nunc contra tuum, et claræ memoriæ Hugonis patris, et R. patrui tui, Marchiæ et Augi comitum, veniens juramentum, Ysabellam matrem ejusdem puellæ, quondam reginam Angliæ, quæ sponsalibus tuis et illius consenserat, inconsulto rege prædicto, tibi, sicut fieri potuit, matrimonialiter copulasti, et adhuc præfatam Johannam detinens, quam idem rex intendit alii desponsare, ipsam sibi cum civitate ac terris supradictis reddere contradicis, pluries requisitus. Quinetiam tu et memorata quondam regina quædam castra ipsius per violentiam occupastis, ac plura etiam occupare nitentes, comminamini eum tota Pictavia spoliare, ac puellam ipsam desponsare alii præter regiam voluntatem. Præterea de terris et redditibus antedictis multa alienare ac distrahere præsumpsisti, in ipsius regis non modicam læsionem. Cum igitur idem rex sub speciali apostolicæ sedis protectione consistat, utpote crucesignatus, pupillus, orphanus, et custodiæ sedis apostolicæ derelictus; nequeuntes ejus injuriam, quam propriam reputamus, æquanimiter tolerare, nobilitatem tuam monemus et hortamur attente, per apostolica scripta præcipiendo, mandantes quatenus sororem suam, cum prædictis civitate ac insula et terris et castris, necnon et fructibus inde perceptis, infra quindecim dies post receptionem præsentium, regi, vel cui ipse mandaverit, sine dilatione restituens, ipsum vel homines suos de cetero non offendas, nec permittas a subditis vel complicibus tuis aliquatenus molestari; quin potius si qua de prædictis alienasti vel destruxisti, revocans per teipsum in homagium, et aliis servitiis sibi debitis eidem regi studens complacere. Alioquin venerabilibus fratribus nostris . . . Xanctonensi et . . . Lemovicensi episcopis, et dilecto filio . . . decano Burdegalensi, nostris damus literis in præceptis, ut iidem ex tunc te ac tuos complices et fautores ad restitutionem sororis ejusdem, et terrarum ac castrorum ipsorum, et ad desistendum a vexatione regis et suorum fidelium, modo prædicto, per excommunicationem in personas et interdictum in terras, appellatione remota, compellant. Datum apud Urbem Veterem, septimo calendas Octobris, anno quinto.

No. 12.

Honorius III. to the Bishop of Carlisle.

(Anno vii. Epist. 123.)

Cum nonnulli ecclesias in tuæ diœcesi habeant, in quibus patres eorum proximo ministrarunt; et ne removeantur ab eis, April 7. 1223.

No sons of clergymen whatever are to hold their fathers' preferments.

allegent constitutiones illas quæ prohibent filiis in illis ecclesiis in quibus patres eorum noscuntur proximo ministrasse, de solis presbyterorum filiis, et nondum in ecclesiis institutis, debere intelligi ; tu licet nostrum mandatum receperis de talibus ab ipsis ecclesiis amovendis, ut tamen cum debita maturitate procederes, super his edoceri per sedem apostolicam postulasti. Nos ergo consultationi tuæ breviter respondemus, quod constitutiones prædictæ intelligi debent de quorumlibet generaliter tam institutis, quam instituendis filiis clericorum. Datum Laterani, septimo idus Aprilis, pontificatus nostri anno septimo.

No. 13.

Honorius III. to Philip Augustus, King of France.

(Anno vii. Epist. 141.)

April 18, 1223. Make peace or truce with the king of England.

Hereditate superna se reddit indignum, et excludendum ab ea se potest non immerito formidare, quem zelus christianæ fidei non accendit, quem non movet injuria Jesu Christi, et quem non urit pollutio sanctuarii, ac contumelia Redemptoris, in hereditatem ipsius gentibus venientibus, et polluentibus templum ejus, posita Jerusalem velut pomorum custodiarium, et filia Syon quasi tugurium in cucumerario derelicta. Numquid Christi poterit esse coheres, qui ei succursum juxta vires proprias præstare neglexerit, a terra, quam ad exhibenda mysteria nostræ redemptionis elegit, a blasphemis nominis ejus expulso, vel saltem patienti eidem non compatiatur ex animo, cui qui compatiuntur, et corregnabunt? . . . . . Cum ergo ad ejusdem terræ subsidium undique properandum, sit permaxime necessarium, ut inter principes et populos Christianos pax interim firmiter observetur, sicut in colloquio cum eodem imperatore habito duximus statuendum, serenitatem tuam rogandam duximus et monendam, in remissionem tibi peccaminum injungentes, quatenus ejus intuitu, qui pacificos filios Dei asserit appellandos, cum carissimo in Christo filio nostro, Anglorum rege illustri, si fieri potest, ineas firmam pacem ; vel saltem proroges treugas inter te et ipsum hactenus observatas : ne, occasione hujusmodi guerræ, Regis cœlestis impediatur militia ; et Gallia, quæ prœliari prœlia Domini potissimum consuevit, prœliis intrinsecis occupata, debitæ servitutis et devotionis obsequia subtrahat Regi regum, et eadem, quæ in hoc negotio usque modo strenue Domino militavit, triumphi, quem idem Dominus Sabaoth suo daturus est exercitui, fiat expers . . . . Ceterum cum venerabilem fratrem nostrum . . . Norwicensem episcopum, quem suæ probitatis obtentu sinceritatis brachiis amplexamur, ad præsentiam tuam propter hoc

specialiter destinemus, serenitatem tuam iterato rogamus, quatenus ob reverentiam apostolicæ sedis, et nostram, eidem super his benignum præstes auditum, et monitis ab eo regiæ serenitati ex parte nostra præpositis acquiescas. Datum Laterani, quarto decimo kalendas Maii, pontificatus nostri anno septimo.

No. 14.

Honorius III. to Henry III.

(Anno viii. Epist. 94.)

Nov. 20, 1223. Our letters concerning the royal castles are not to be acted upon against your will.

Ex parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum quasdam a nobis audisses literas emanasse, quibus venerabilem fratrem nostrum Wintoniensem episcopum, et dilectos filios nobiles viros Ranulphum comitem Cestrensem, Hubertum de Burgo justiciarium Angliæ, et Falkesium de Breaute ad ballias et castra regia reddenda in manibus tuis mandabamus compelli, decerneremus literas illas irritas et inanes, ne inde posset turbationis occasio suboriri, cum ipsi tamquam viri fideles parati sint ea cum ratiocinio proventuum reddere tempore opportuno, nec sint quibus illa securius valeant commendari.

Verum quia literæ hujusmodi ex parte tua, et ob tui causam a nobis petitæ ac concessæ fuerunt, nos ne aliqua intervenisse levitas videatur, eas aliter non duximus revocandas, nisi quod, si tibi auctoritate ipsarum procedere non placet, districtius inhibemus, ne per eas aliquatenus procedatur literas ipsas; et si quid forte contra prædictos, te invito, attentatum est per easdem, decernentes penitus non valere.

Datum Laterani, duodecimo kalendas Decembris, anno octavo.

No. 15.

Honorius III. to Louis VIII. of France.

(Anno viii. Epist. 134.)

Dec. 13, 1223. We applaud your zeal against the Albigenses.

Dignas Deo laudes et tibi gratiarum actiones immensas referimus, quod, sicut venerabilis frater noster . . . Portuensis episcopus coram nobis et fratribus nostris proposuit, prædecessores tuos non minus Christiana devotione, quam genere imitando, in ipsis tuæ coronationis initiis, quantacumque tibi sollicitudo incumberet, Christi negotio proprio, et communem utilitatem privatæ præponens, super facto Albigense Christianissimi principis ostendisti, prout injuria fidei orthodoxæ te angit, affectum; protestando quod potius defectum in tua causa sustinere volebas, quam idem negotium, tuis ei non

Make peace with England.

subvenientibus, dispendium pateretur . . . . . Ceterum ut efficacius atque libentius possis intendere negotia Jesu Christi, treugas inter te et carissimum in Christo filium nostrum illustrem regem Angliæ intendimus prorogare. Datum Laterani, idibus Decembris, anno octavo.

No. 16.

Honorius III. to Henry III.

(Anno viii. Epist. 356.)

March 14, 1224.

Be more impartial and forbearing towards your subjects.

Gaudemus in Domino, et ei actiones exsolvimus gratiarum, quod, sicut dilecti filii magister Stephanus de Lucy, et nobilis vir G[alfridus] de Craucumb, nuntii tui, viri utique providi et fideles, nobis et fratribus nostris voce consona retulerunt, te in omnibus laudabiliter geris, ita ut flos adolescentiæ suæ grates et acceptabiles fructus indubitanter promittere videatur: super quo tanto ampliori alacritate perfundimur, quanto personam tuum et regnum sincerioris caritatis brachiis amplexamur. Quia vero sicut facies, ita et animi hominum sunt diversi, juxta illud poeticum:

> "Mille hominum facies et rerum discolor usus,
> "Velle suum cuique est, nec voto vivitur[1] uno,"

expedit, ut sicut universorum hominum ipsius regni communis es dominus, ita morem gerere studeas communiter universis, exhibendo te singulis favorabilem et benignum, et si quando incidit controversia inter eos, prout in tanta multitudine accidere consuevit, non declinare in partem alterutram, sed utramque pari affectu, pari diligentia, pari studio corrigere, regere, gubernare, ita, ut eorum quilibet in te rectitudinem regiæ dignitatis agnoscens, non metuat in sinu tuo ponere causam suam, sed de se sicut fidelis vassallus de benigno domino, et sicut humilis filius de pio patre, confidat.

Rogamus igitur tuæ serenitatis industriam, quatenus hæc scribas in tabulis cordis tui, et reponens in tuæ mentis arcana producas, cum opus fuerit, in effectum, non declinando in partem aliquam, sed te, sicut regem decet, communem omnibus exhibendo, et tuas etiam dissimulando injurias, cum expedire videbitur, pro scandalo evitando. Illud autem nominatim tuæ suggerimus celsitudini, et consulimus bona fide, ut cum vassallis tuis non ponas hoc tempore rationem, nec eos super restitutione tuorum reddituum scandalizes, sed

[1] *vivitur*] novitur, MS.; but see Pers. Sat. v. 52.

hæc et alia quæ possent scandalum generare prudenter in tempus differas opportunum, sciens, quod præfati nuntii tui, quos tibi de multa fidelitate ac sollicitudine reddimus commendatos, nobis petitiones tuas super articulis prænotatis et aliis porrexerunt, et ad promotionem illarum laboraverunt solliciter ac instanter; ex quibus quasdam admisimus, quasdam vero de fratrum nostrorum consilio ad præsens duximus suspendendas, quia sic vidimus expedire; illas et alias quas nobis duxeris porrigendas, exaudituri tempore opportuno, cum te, tanquam ecclesiæ Romanæ specialissimum filium, plenissimo diligamus affectu, et tranquillitatem tuam ac regni tui intus et extra hactenus sollicite procuraverimus, etiam non rogati, et procurare disponamus vigilanti studio in futurum, tibique apostolicæ sedis favorem et gratiam, consilium et auxilium in quibuscumque decuerit exhibere. Datum Laterani, pridie idus Martii, anno octavo.

No. 17.

Honorius III. to the Clergy of Ireland.

(Anno viii. Epist. 468.)

April 26, 1224.

Sicut ea quæ rite et laudabiliter fiunt decet per sedem apostolicam roborari, ut solidius in sui roboris firmitate consistant, sic ea quæ temere ac illicite præsumuntur infirmari convenit per eandem, ne processu temporis robur indignæ firmitatis assumant.

We declare null and void the statute which excludes Irishmen from ecclesiastical dignities.

Sane nostris est jam frequenter auribus intimatum quosdam Anglicos inauditæ temeritatis audacia statuisse, ut nullus clericus de Ybernia, quamtumcumque honestus et literatus existat, ad aliquam dignitatem ecclesiasticam assumatur. Nolentes igitur tantæ præsumptionis et iniquitatis abusum sub dissimulatione transire, statutum hujusmodi, omni juris et honestatis auxilio destitutum, præsentium auctoritate decernimus irritum et inane, districtius inhibentes, ne quis vel inhærere illi, vel de cetero simile attentare præsumat. Nulli ergo nostræ constitutionis et inhibitionis, etc. Si quis, etc. Datum Laterani, sexto kalendas Maii, anno octavo.

No. 18.

Honorius III. to Louis VIII. of France.

(Anno ix. Epist 1.)

Aug. 3, 1224.

We are grieved and surprised to

Longæ prosperitatis qua regnum Franciæ, concussis fere omnibus aliis regnis, noscitur floruisse, prima et præcipua, sicut communis habet opinio, causa fuit quod semper reges

hear that you have invaded the territory of the king of England.

habuit fide ac pietate conspicuos, et sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ, quam providentia Dei matrem omnium Christianorum esse voluit et magistram, quasi quadam specialitate devotos.

Cui enim . . . . . Ceterum si preces, immo quasi primitias precum, quas tibi porreximus pro treugis inter te ac Henricum illustrem regem Angliæ prorogandis melius exaudisses, tribuisses hanc nostræ spei certitudinem pleniorem, et ad porrigendum alias, cum res exposcere videretur, ampliorem nobis fiduciam præstitisses. Ad prorogandum autem treugas ipsas, etsi te nostra reverentia non induxit, induxisse saltem debuit consideratio negotii Terræ Sanctæ, propter quod, sicut et tunc tibi notificare curavimus, ordinavimus in colloquio inter nos et carissimum in Christo filium nostrum Fredericum, illustrem Romanorum imperatorem semper Augustum et regem Siciliæ, celebrato, ut pax inter omnes Christianos, ac maxime inter excellentiores principes, interim servaretur, quatenus sic ipsi terræ liberius veniret ab omni parte succursus.

Sed esto, quod de ipsis treugis prorogandis ob certas causas inter te ac præfatum Angliæ regem conveniri non potuit; ad movendum arma continuo contra eum, spreto præfato nostro statuto, et cura Terræ Sanctæ posthabita, quæ necessitas te coegit? Audivimus enim quod ad invadendum terram quam idem rex adhuc citra mare obtinet te accingis, et per vassallos et confœderatos tuus fecisti jam illam invadi, et qui in treugarum prorogatione dictarum non curasti obsequium nobis impendere, jam prorumpis etiam ad offensam, dum statuto, quod de pace servanda edimus, incipis contraire. Certe ipsius Terræ Sanctæ negotium nunquam magis per aliam quam per regni Francorum potentiam est promotum. Vide igitur quantum tu ipse officis famæ tuæ, si prædictum Terræ Sanctæ succursum, qui per regnum tuum consuevit præcipue promoveri, per illud te regnante contigerit impediri. Vide etiam in quantam nos difficultatem inducas, qui et tuæ cupimus sublimitati deferre, et præfato imperatori promisimus eos qui violarent sæpedictum statutum districtius coercere.

Rogamus igitur serenitatem tuam et obsecramus in Domino Jesu Christo, quatenus hæc omnia prudenter attendens, ab impugnatione terræ dicti regis ob reverentiam divinam et nostram abstineas, et tuos subditos facias abstinere; nosque interim resumi faciemus treugarum tractatum, et ad bonum finem, Deo dante, perduci. Taliter autem cures exaudire preces nostras hac vice, quod adversus precamina non videaris aures et animum obfirmasse, quod nec adimas nobis fiduciam de cetero te rogandi, quod denique non videaris parvipendere Christi causam, quæ in hujusmodi guerra, si processerit, periclitari videtur; sciens nos

propter hoc dilectum filium ... abbatem de Columba, Cistercensis ordinis, virum religiosum, et hominibus et Deo sicut speramus acceptum, ad tuam præsentiam destinasse, petentes pro munere speciali et grandi, ut nos quasi coram te personaliter positos audias et exaudias in eodem. Datum Laterani, tertio nonas Augusti, anno nono.

No. 19.

Honorius III. to Stephen, Cardinal Archbishop of Canterbury.

(Anno ix. Epist. 14.)

Aug. 17, (?) 1224.[1] Prevent the attack which the king is making on F. de Breautè, and recall your excommunication of him.

Non potuit hactenus flecti noster animus ad credendum ea quæ de te nobis suggerebantur a multis, licet ea multiplicibus conjecturis astruere niterentur. Pensabamus enim illam eminentem divinæ scripturæ scientiam qua præpolles, illamque sinceritatem quam debuisti assumere cum pontificalis officio dignitatis, ac illam nihilominus caritatis abundantiam, quam tibi apostolica sedes exhibuit modis multis: quæ omnia conferentes de te nihil sinistrum, nihil te ipso indignum credere poterimus. Ceterum cum ad conjecturas contrarias nos referimus, cogimur quasi mutare sententiam, utpote qui contra opinionem quam de tua sinceritate habuimus usque modo præsumptiones multas et validas invenimus. Nuper siquidem cum insinuaretur nobis regni Anglicani turbatio, et legatus cum instantia peteretur; nuntii tui e contra omnia tranquilla et pacata narrantes, ne illuc mitteretur legatus conati sunt omnimodis impedire. Quod licet suspicione utique non careret; (cur enim apostolicæ sedis oculos formidas?) volentes tamen etiam in hoc tuæ voluntati deferre, destitimus a proposito illuc destinandi legatum, et proposuimus simplices nuntios destinare. Quibus jam ad iter accinctis, ita quod urbem infra biduum fuerant egressuri, supervenerunt tuæ literæ continentes pacem esse in Anglia plenissime reformatam; et ita tuis fidem literis adhibentes, destitimus etiam a proposito de nuntiis transmittendis. Et ecce subsequenter nobis est e contrario intimatum, quod rex contra nobilem virum Falchesium de Breaute, minus sano usus consilio, arma movit; tuque cum quibusdam episcopis in ipsum et adjutores ejus excommunicationis sententiam protulisti, et facis tuas indulgentias procedentibus contra

[1] This is the date of Epist. 15, the next on the register. The present one is undated.

eum. Quid ad ista poteris respondere? An forte dicturus es quod, postquam literas nobis destinasti prædictas, contra spem tuam, hujusmodi discordia orta fuit? Cur ergo nobis non insinuasti festinanter id ipsum? Cur ad insinuandum nobis pacem simulatam aut nullam plurimos, ad insinuandum veram discordiam nullos prorsus nuntios habuisti? An forte dices, quod justitia exigebat ut arma moverentur contra nobilem antedictum? Sed certe contrarium exigebat utilitas, quæ in præsenti casu fuit potius attendenda. Ubi est enim tuæ abundantia sapientiæ, si tui consilii est, ut rex cum suis guerram incipiat, dum videt externos sibi guerram inferre? Monemus igitur fraternitatem tuam, et per apostolica scripta tibi firmiter præcipiendo mandamus, quatenus, reminiscens nos tibi scripsisse jamdudum, quod sicut majorem habes locum in Anglia, ita si status ejus malus fuerit tibi specialiter imputabitur, et si bonus tibi præcipue ascribetur; facias ut rex ipse ab infestatione præfati nobilis hoc tempore penitus conquiescat, tuque sententiam quam in eum et ejus fautores diceris protulisse, sine dilatione ac difficultate relaxes, præceptum nostrum taliter impleturus quod nostram complanes conscientiam de te ipso, et spem nobis de tua caritate tribuas pleniorem. Datum Laterani.

No. 20.

Honoris III. to Henry III.

(Anno ix. Epist. 15.)

Aug. 17, 1224. We are grieved to hear of your expedition against F. de Breaute,

Frequenter te curavimus literis apostolicis commonere, ut subjectos tuos studeres regere in spiritu lenitatis, et in pace ac unitate servare, dissimulando ea quæ non possent sine regni turbatione moveri, et in tempus congruum differendo. Ecce autem, sicut dolentes audivimus, spretis monitionibus nostris, contra nobilem virum Falchesium de Breaute, qui pro patre tuo et pro te ipso se ac sua tempore necessitatis exposuit, arma inconsulte movisti; castrum de Betford, quod ipse pater tuus eidem, fidelitatis suæ constantia, et laboribus ac expensis quas subierat pro eadem inspectis, sibi, sicut dicitur, liberalitate regia, immo merita retributione donavit, hostiliter obsidendo: non advertens neque considerans quantum indiscreta, ne infida dicamus, sunt eorum consilia, qui tibi suggerunt et suadent, ut hoc tempore quo tibi arma inferuntur externa, tu inferas arma tuis, qui, etiam si te graviter offendissent, deberes tuas ad præsens dissimulare injurias, et ipsos regiis beneficiis reddere in tua et regni tui defensione unanimes et concordes; et non incendere regnum ipsum intrinsecus, quod jam extrinsecus ardet.

Monemus igitur serenitatem tuam et hortamur attente, firmiter per apostolica scripta mandantes, quatenus, visis præsentibus, ab obsidione dicti castri sine dilatione discedas, nec præfatum nobilem offendas in aliquo vel offendi permittas; sed si habes contra eum pro dicto castro, vel alio quovis, aliquod, id in tempus differas opportunum; nosque suo tempore partes nostras, si necesse fuerit, efficaciter interponemus ad capienda eadem; ipsumque nobilem, cujus devotionem et obedientiam sumus pro te ipso experti, stare faciemus, in quibuscumque decuerit, ad tua beneplacita et mandata. Tu ergo nulla consilia præferas nostris salubribus monitionibus, et mandato, sed quod suggerimus et mandamus impleas, sicut de nostra gratia et subventione confidis. Datum Laterani, decimo sexto kalendas Septembris, anno nono.

from which we command you to desist.

No. 21.

Honorius III. to Stephen, Cardinal Archbishop of Canterbury.

(Anno ix. Epist. 167.)

Carissimus in Christo filius noster, Henricus rex Anglorum illustris, nobis insinuare curavit, quod de antiqua consuetudine regni sui est hactenus observatum, ut juramenta in causarum decisionibus necessaria a principio Septuagesimæ, usque ad octavas Paschæ, et a principio Adventus, usque ad Natale Domini non præstentur. Quare petiit, ut cum exhibitio justitiæ frequenter, occasione hujusmodi, non absque multorum dispendio differatur; super hoc paterna providere sollicitudine dignaremur. Ideoque fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus, quatenus super hoc in provincia tua provideas, prout pensatis omnibus circumstantiis videris expedire. Datum Laterani, tertio nonas Februarii.

In eundem modum scriptum est . . . archiepiscopo Eboracensi.

Feb. 3, 1225. You are empowered to make orders as to the administration of oaths in Lent and Advent.

No. 22.

Honorius III. to Henry III.

(Anno x. Epist. 251.)

Cum sit semper consultius ante tempus occurrere, quam remedium post causam quærere vulneratam; si nobis hoc in tuo facto diligentius attendentibus efficacius intendissent nuntii tui, et nostris acquievissent consiliis super treugarum fœdere ineundo, a te his temporibus cum Ludovico rege Francorum et olim cum claræ memoriæ Philippo patre suo, in difficultatem quæ tibi nunc imminet minime devenisses. Denique diu expec-

April 27, 1226. You are forbidden to assist Raymond of Toulouse, or to make war with the king of France.

tantes expectavimus, legatis et nuntiis ad eliminandam hæresim de terra Albigensium destinatis, ut nobilis vir Raimondus filius quondam comitis Tholosani, si vir erat, sicut promittebat, catholicus, terram prædictam, quæ spinas et tribulos tamquam reproba germinabat, mundaret ab hæretica pravitate; cum non solum vicinas partes infecerit, verum et iniquitatis suæ virus effuderit ad remotas; sed in aliquo non profecimus, licet non parvo tempore fuerit laboratum. Quare cum statutum fuerit in generali concilio, ut si dominus temporalis, requisitus et monitus ab ecclesia, terram suam ab hæresi purgare neglexerit, per metropolitanum, et comprovinciales episcopos excommunicationis vinculo innodetur, et si satisfacere contempserit infra annum, ex tunc per summum pontificem ejus vassalli a fidelitate absolvantur ipsius, et terra exponatur catholicis occupanda; qui eam, exterminatis hæreticis, absque ulla contradictione possideant, et in fidei puritate conservent: nos coacti ex juris necessitate fuimus, ut, Babilone quam curavimus non curata, denuo propter hoc assumpto labore, dilectum filium nostrum Romanum, S. Angeli diaconum cardinalem, de nostro latere mitteremus; cum ad Romanam ecclesiam specialiter pertineat hoc negotium, pro eo quod magistra est ipsa fidei, cujus excidium, tamquam omni rerum dispendio gravius, et periculosius, non est aliquatenus sustinendum. Unde factum est quod idem rex, zelo, sicut credimus, devotionis accensus, cum omnibus fere prælatis et baronibus regni sui signum crucis assumpsit, ad hæreticos de illis partibus profligandos. Quia vero utilitati tuæ libenter prospicimus, et tuis cupimus dispendiis obviare; serenitatem tuam monemus sollicite ac hortamur attentius quatenus, nostro acquiescens consilio, et fiducialiter credens nobis, qui te inter alios principes abundantiori affectione diligimus, nullo modo assistas Raimondo prædicto; quia cum ille cum fautoribus suis excommunicatus existat, præter id quod poneres in puritate fidei tuæ maculam, excommunicationis sententia contingeret te involvi.

Per te ipsum etiam supersedeas literis apostolicis super facto baronum obtentis, quod ad fidelitatem tuam redeant, ut tenentur. Nec per te vel Ricardum fratrem tuum, aut alios, guerram moveas dicto regi, quamdiu institerit negotio fidei, et servitio Jesu Christi; ne te, quod absit, impediente negotium hujusmodi, rex ipse cum prælatis et baronibus Franciæ secum accinctis ad hæreticorum exterminium ad aliud se convertat; et nos, dum super hoc excusari non posses, et notam exinde indevotionis incurreres, paternum tibi favorem, qui alias devotioni tuæ tempore opportuno non deerit, impendere nequeamus. Ceterum nos, qui non solum parati sumus tuam

conservare justitiam, sed gratiam tibi quantam cum Deo possumus exhibere, sic duximus providendum, ut quicquid contingat de hæreticis, et terra ipsorum fieri, salvum sit jus tuum et aliorum catholicorum, secundum statuta concilii supradicti.

Datum Laterani, quinto kalendas Maii, anno decimo.

No. 23.

Honorius III. to Stephen, Cardinal Archbishop of Canterbury.

(Anno x. Epist. 328.)

July 11, 1226. See that our letters to the king in favour of the wife of F. de Breauté are carried into effect.

Cum eminentiam scientiæ tibi datæ a Domino meditamur, miramur, quod ubi consiliarius est divinarum scripturarum intelligentia sic imbutus, potest stabiliri consilium quod in divinam redundet offensam, et manifestum periculum animarum.

Ut enim alia taceamus gravamina, quæ dilecto filio nobili viro Falkesio de Breaute contra sua merita inferuntur, quomodo potest anima tua in eorum venire consilium, qui uxorem ejusdem nobilis detinent, et in multorum scandalum animarumque suarum perniciem matrimonii violant sacramentum?

Licet igitur tibi communes cum aliis regis consiliariis super hoc literas dirigamus, dignum tamen duximus dirigere speciales; quia, sicut nosceris et scientia et dignitate præcellere, sic debes tuæ saluti ac famæ sollicitius et cautius providere. Monemus igitur prudentiam tuam et sollicitamus attentius, quatenus diligenter attendens quod, quanto major sapientia tibi a Deo data esse dinoscitur, tanto exactior robur[1] a te in die districti examinis exigetur, pensans etiam quod quanto majorem locum inter dicti regis consiliarios habere dinosceris, tanto in his quæ recte aguntur ab eo vel quæ se aliter habent specialius nominaris; des operam efficacem, quod ea quæ scribimus dicto regi, occasione ac excusatione cessantibus, compleantur, te ita sollicitum exhibens in hac parte, quod sollicitudo tua comprobetur effectu, et nos eam merito comprobare possimus. Datum Laterani, quinto idus Julii.

[1] *robur*] So MS.

No. 24.

GREGORY IX. TO SIMON LANGTON, ARCHDEACON OF CANTERBURY.

(Anno i. Epist. 85.)

May 19, 1227. You are permitted to return to England.

Quamvis ecclesia Romana vinum infuderit, ut ipsius hactenus senseris disciplinam; quia tamen patris verbera et ubera matris habet, et nos Illius locum, licet immeriti, tenemus in terris, qui misericordiam in ira non continet, nec obliviscitur misereri; tibi misericordiæ oleum post vini asperitatem infundimus, et post virgam correctionis manna dulcedinis adhibemus. Hinc est quod nos, carissimi in Christo filii nostri illustris regis Angliæ supplicationibus annuentes, licentiam tibi concedimus, ex quo id eidem regi placuit, revertendi in Angliam, et ibi morandi, ad quam regressus tibi extitit per sedem apostolicam interdictus.

Datum Laterani, quarto decimo kalendas Junii, anno primo.

No. 25.

GREGORY IX. TO ROMANUS, CARDINAL AND LEGATE.

(Anno i. Epist. 94.)

May 27, 1227. You are not to excommunicate the king or his brother.

Discretioni tuæ præsentium auctoritate mandamus, quatenus in carissimum in Christo filium nostrum, illustrem regem Angliæ, vel nobilem virum Ricardum comitem Pictaviæ fratrem ejus, ad denunciationem, seu prolationem generalem vel specialem sententiæ excommunicationis, vel interdicti, per te vel per alium, sicut bonæ memoriæ Honorius papa prædecessor noster per suas literas mandaverat, non procedas, nisi super hoc mandatum nostrum receperis speciale. Datum Laterani, sexto kalendas Junii, anno primo.

No. 26.

THE SAME TO THE SAME.

(Anno ii. Epist. 54.)

About May 1228. You are to compel the count of La Marche to release the king and queen of

Cum juramentum non ut esset iniquitatis vinculum fuerit institutum, sed veritatis potius et justitiæ firmamentum, auctoritate tibi præsentium liberam concedimus facultatem, ut nobilem virum comitem Marchiæ ad remittendum jusjurandum, quo carissimi in Christo filii nostri illustris rex et Blanchia regina Francorum mater ejus sibi tenentur, de non facienda

[1] *carissimi*] causa, MS.

pace, vel treuga, cum carissimo in Christo filio nostro illustri rege Angliæ, sine voluntate comitis supradicti, compellere valeas, necnon et remittere prædictis regi, et reginæ Franciæ hujusmodi juramentum, cum illud fuerit illicitum, et propterea non servandum; maxime cum per hoc posset fidei et pacis negotium impediri. France from their oaths.

No. 27.

Gregory IX. to Henry III.

(Anno v. Epist. 106.)

Pia devotione progenitorum tuorum, qui ad Deum, et ejus ecclesiam debitam reverentiam habuisse noscuntur, asseris introductum, quod reges Angliæ semper consueverunt habere consiliarios aliquos episcopos regni sui, de cujus statu cum consilio disponerent eorundem. Unde humiliter postulasti eisdem prælatis, quibus incumbit ex officio pastorali conservare justitiam et diligere honestatem, ut libere assumere valeant sollicitudinem, et tibi assistere in consiliis, a nobis licentiam indulgeri. Nos autem, piam in hac parte intentionem tuam esse credentes, et tam regni tui sperantes, quam ecclesiæ utilitatibus providere, episcopis, quos ad hoc duxeris evocandos, assistendi tibi in consiliis, prout utilitas exigit et honestas, liberam auctoritate præsentium concedimus facultatem. Nulli ergo, etc. Datum Reate, decimo tertio kalendas Augusti, pontificatus nostri anno quinto. July 20, 1231. We sanction your employment of bishops as your counsellors.

No. 28.

Gregory IX. to Hubert de Burgh.

(Anno vi. Epist. 23.)

Si tuæ devotionis insignia et grata obsequia, quæ, nuntiis nostris et specialiter dilecto filio Stephano capellano nostro referentibus, humiliter ecclesiæ Romanæ nostris temporibus exhibere curasti, memoriæ commendasse nos crederes; et officii sui debitum in lingula justitiæ, unicuique quod suum est tribuentis, non in pondere et pondere, mensura et mensura, sed pondere, numero, et mensura, tuæ nobilitatis prudentia trutinasset; ad inquisitionis literas, quas ad denunciationem sæpius nobis factam his diebus a sede apostolica emanasse meminimus, ne super iracundiam tuam sol occideret, animi tui motum forte facilius temperasses, et diligenter advertens prædictas literas sine juris injuria non potuisse negari, apud sedem apostolicam, a te gratis beneficiis provocatam, oculos ad gratiam convertisses. June 9, 1232. You ought not to complain of the lenity of the see of Rome.

In ecclesia siquidem Romana, quæ licet alias vocet in partem sollicitudinis, apud ipsam tamen ex verbo Domini plenitudo remanet potestatis, residentes quatuor filiæ pacifici Salomonis, misericordia et veritas sibi obviam venientes, et justitia et pax se invicem complectentes, sic jura sua et gratias unicuique distribuunt, quod in veritate misericordia, et in misericordia justitia non negatur, sed quarta filia, pace videlicet, procurante concordiam, ita suo modo et ordine altera compensatur ex altera, quod rigorem justitiæ justificata misericordia temperat, et prodigalitatem misericordiæ veritas declarata refrenat. Sane apud Romanam ecclesiam sic fidelibus et bene meritis gratia gratiæ cumulatur, quod etiam justitia infidelibus exhibetur, licet ex quadam prærogativa speciali sedi apostolicæ debeatur, plus debere provocari blanditiis, quam invidiis lacessiri. Ex quo satis evidenter innuitur, quod moveri non debuit tanti viri solertia, si veritati satisfactum est, inquirendo ut justitia servaretur, cum multis adjutus beneficiis, ad misericordiæ januam facile admittaris; et sic pace, trium sororum concordia procurata, gaudente, nec erit quod nobis ex officii nostri debito imputetur, nec tu nomen vacuum justiciarii reportabis, si justitiam admixtam misericordiæ non impugnes. De nostræ igitur gratiæ favore securus, et de justitia plene confidas et de misericordia debita non desperes, ita te coaptans more solito gratiæ sedis apostolicæ, inconcusse ipsius libertates et jura servando, ut sinceræ caritatis affectum, quem ad personam tuam et tuorum habuimus et habemus, læto prosequi possimus effectu, et in gremio matris ecclesiæ, tibi et tuorum profectibus, meritis tuæ devotionis jugiter prosperantibus, via possit et debeat de tuto tutior aperiri.

Datum Spoleti, quinto idus Junii, anno sexto.

No. 29.

Gregory IX. to the Archbishop of York, and the Bishops of Coventry and Durham.

(Anno vi. Epist. 87.)

July 28, 1232. The right of no patron, clerical or lay, is to be superseded without our special command.

Grave gerimus et indignum, quod sicut nostris est auribus intimatum, executores mandatorum nostrorum, per quos mandabamus interdum clericis de regno, vel extra regnum Angliæ provideri, plures suspendere præsumebant a beneficiorum collatione prælatos, et absque patronorum consensu ecclesias conferebant, in grave scandalum plurimorum.

Volentes igitur hujus scandali materiam amputare penitus, auctoritate præsentium districte inhibemus, ne de cetero executores hujusmodi ullum prælatum a beneficiorum collatione

sine speciali mandato nostro suspendant, neve aliquam ecclesiam absque assensu secularium patronorum conferre præsumant. Siquid enim amodo contra inhibitionem nostram fuerit temere attentatum, decernimus irritandum. Quocirca mandamus, quatenus harum tenorem faciatis per regnum Angliæ publicari. Datum Reate, quinto kalendas Augusti, anno sexto.

No. 30.

Gregory IX. to Henry III.

(Anno vi. Epist. 230.)

Jan. 10, 1233. The oaths you have taken not to recall your grants are null and void.

Etsi cunctorum jura regnorum, quæ Christianæ religioni censentur, manutenere teneamur, et favorabiliter confovere, regni tamen Angliæ honores, rationes, et jura eo studiosius illæsa debemus, et cupimus conservare, quo regnum ipsum specialis quadam dilectionis prærogativa complectimur, et de salutaribus ejus utpote ad Romanam ecclesiam pertinentis profectibus gratulamur.

Nostris siquidem nuper est auribus intimatum, quod cum coronationis tuæ tempore de regni Angliæ juribus, et honoribus conservandis ac revocandis alienatis illicite, vel distractis, præstiteris corporaliter juramentum, tu postea metu ductus, qui merito cadere poterat in constantem, quasdam libertates, possessiones, ballias, et res alias, quibusdam constitutis tam intra regnum prædictum quam in grave coronæ regiæ præjudicium et jacturam, fide ac juramentis a te præstitis de non revocandis eisdem, sub literarum tuarum testimonio concessisti. Nos itaque tam tibi, quam regno paterna volentes sollicitudine providere; maxime cum juramentum primum licitum fuerit, et servandum, ac juramenta præstita contra illud illicita censeantur, et quæ vi metusve causa fuerint, nullum habere debeant firmamentum; sinceritati regiæ auctoritate præsentium indulgemus, ut tibi liceat supradicta ad jus et proprietatem coronæ, regnique præfati, non obstantibus juramentis illicitis, revocare; salvis concessionibus factis ecclesiis, personis religiosis, et locis, quas robur habere volumus perpetuæ firmitatis. Datum Anagniæ, quarto idus Januarii, anno sexto.

No. 31.

Gregory IX. to Louis IX.

(Anno vii. Epist. 107.)

May 14, 1233. You are exhorted to

Novit Ille qui fingens corda hominum sigillatim cogitationes eorum conspicit universas, quod regni tui statum, tuæ sublimitatis honorem, et tranquillitatem populi tui subjecti sincero

make peace with the king of England.

et intimo zelantes affectu, dum quasi continuam instantis temporis tempestatem, dum excrescentem malitiam et alias inexplicabiles circumstantias provide cogitamus, saluti, honorificentiæ ac quieti tuæ credimus expedire, ut ad Deum habens cum omni devotione respectum, qui cum ei placuerit aspera in plana, et prava dirigit in directa, vias pacis cogitare incipiat celsitudo regalis, in qua sublimabit Dominus regnum tuum, cum spiritualium donorum et bonorum temporalium incremento.

Nos igitur, qui in omni opportunitate tua tibi, quantum cum Deo possumus, parati sumus impertiri favorem, reputando nobis Dominum in tuis commodis prosperari, attendentes sollicite quod ex officii nostro debito procurare tenemur, ut discordantes uniat vinculum caritatis, præsertim pro negotio Terræ Sanctæ, quæ de regnorum concordia non modicum, Deo auctore, speratur subsidium habitura; serenitatem tuam rogamus, monemus et hortamur in Domino, quatenus usus consilio salutari, ad Eum qui est pax vera conversus, cum carissimo in Christo filio nostro illustre rege Angliæ fœdera pacis inire procures, ad quam siquidem intendimus efficaciter interponere partes nostras, firmiter sperantes quod dum attenderes sincerum consulentis affectum, monitis et exhortationibus nostris, quas dilectionis integritas, et circumspectionis ratio comitantur, sicut devotionis filius humiliter acquiesces. Unde venerabilibus fratribus nostris . . . . archiepiscopo Senonensi, Parisiensi, Wintoniensi, et Sarresberiensi episcopis, nostris damus literis in mandatis, ut te et illum ad id diligentius moveant et inducant, nobis quod invenerint fideliter rescripturi. Ut autem commodius per archiepiscopum et episcopos supradictos in præsenti negotio procedatur, volumus et requirimus ut ita provideatur utrimque, quod ipsi et alii, quos ad hoc deputaverint, de regno ad regnum possint transire secure, et prout fuerit opportunum, et tantæ rei ministros decuerit, in utroque libere commorari.

Datum Laterani, pridie idus Maii, anno septimo.

Scriptum est in eundem modum regi Angliæ.

No. 32.

Gregory IX. to the Bishop of Ely.

(Anno vii. Epist. 174.)

June 15, 1233. You may absolve members of the univer-

Cum tanquam lucerna super candelabrum in ecclesia Dei viri luceant literati, per quorum doctrinam in semitam justitiæ fideles populi diriguntur, merito providere volumus et debemus, ut illi qui scientiæ literarum insistunt, impedimenti causa, si

qua videtur inesse, submota, studendi propositum libere prosequantur. Eapropter dilectorum filiorum cancellarii, et scholarium Cantebrigiæ studentium devotis supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ præsentium auctoritate concedimus, ut eisdem scholaribus, pro levi injectione manuum in seipsos, vel alios clericos, incidentibus in canonem sententiæ promulgatæ, ne, veniendo pro absolutione ad sedem apostolicam studium intermittere compellantur, possis juxta formam ecclesiæ in talibus consuetam absolutionis beneficium impertiri: præsentibus post triennium minime valituris. sity of Cambridge for minor assaults on clergymen.

Datum Laterani, xvii° kalendas Julii, anno septimo.

No. 33.

Gregory IX. to Henry III.

(Anno vii. Epist. 329.)

Naturali debito singularis affectionis privilegio communito, pater et filius sibi sunt ad invicem taliter obligati, ut semper ad illa debeant sua vota dirigere, quæ utriusque grata valeant assidue residere. Igitur, fili carissime, cum ex multiplicibus habeas argumentis, quod te intimæ sinceritatis brachiis amplexamur; favorem promptum habentes ad omnia quæ tuæ celsitudinis respiciant incrementa, digne tuæ debetur excellentiæ probitatis, ut nihil efficias, motibus propriis vel impulsibus alienis, quod sit affectui nostro contrarium, vel divino beneplacito non acceptum. Rogamus itaque serenitatem tuam et obsecramus in Domino Jesu Christo, quatenus prudenter attendens, quam indignum et indecens videatur, quod dilectus filius nobilis vir Hubertus de Burgo quondam justitiarius regni tui, crucis charactere insignitus, adhuc in carcere detinetur, præsertim cum paratus existat de commisso sibi officio rationem reddere, ac in Terræ Sanctæ subsidium transfretare, ipsum pro divina et nostra reverentia restituas pristinæ libertati. Ceterum ne te, casu aliquo procurante, in aliquam contingat difficultatem incidere, in quam et vos crederemus per consequens incidisse, eo quod te specialem in Christo filium reputemus, affectione paterna deposcimur et hortamur, ut considerato prudenter quicquid de captiva uxore memorati nobilis deceat et expediat, cum tui cognati soror existat, ita tibi et nobis provide provideas in hac parte, quod et tua sublimitas a laboribus quæ occasione hujusmodi poterunt imminere prorsus expedita remaneat, et nobis super his alias providendi necessitas non incumbat, quam tanto gravius ferre poterimus, quanto jugiter ut in pace ac prosperitate Oct. 17, 1233. We urge you to reconsider your treatment of Hubert de Burgh and his wife.

proficias affectamus. Exsurgat igitur, princeps egregie, tua virtus ad pietatis opera, ut afflictos lætificet miserationis gratia consueta. Exsurgat, ut patris precamina sic complemento tribuat, quod pro captivis eisdem literarum replicatio necessaria non existat, sicque fiat, quod scandali sublata materia, quod de prædictorum nobilis et uxoris in ingrata multis posset detentione consurgere, bonorum gratuitis incrementis plenius abundare valeas, et ex hoc postmodum pleniorem apostolicæ sedis meruisse gratiam valescas. Datum Anagniæ, xvi° kalendas Novembris, anno septimo.

No. 34.

Gregory IX. to the Bishops of Durham and Rochester.

(Anno vii. Epist. 568.)

March 11, 1234. Require the archbishop of Canterbury and his suffragans to excommunicate the disturbers of the realm.

Debitum officii pastoralis requirit, ut venerabiles fratres nostri . . . Cantuariensis archiepiscopus, et ejus suffraganei, diligentes pacem, quam Dominus de mundo transiturus ad Patrem discipulis suis reliquit; hanc inquirere, ipsamque sequi satagant indefesso studio pietatis: in quo si, a nobis maxime requisiti, invenirentur tepidi, vel remissi; zelus rectitudinis, quæ in ipsis exigitur, crederetur extinctus. Sane tranquillitati regni Angliæ, quod sedes apostolica specialiter diligit, status ejus desiderans incrementum, nos olim consulere cupientes, venerabili fratri nostro Eliensi episcopo et dilecto filio archidiacono Norwicensi per literas nostras injunximus, ut cum in turbatores pacis ejusdem ex officio suo archiepiscopi et episcopi Angliæ consueverint censuram ecclesiasticam exercere; si requisiti ab eis in hoc existerent negligentes, ipsi defectum eorum supplere curarent.

Nuper autem venientes ad præsentiam nostram procuratores et nuntii carissimi in Christo filii nostri illustris regis Angliæ nobis exponere curaverunt, quod cum in eodem regno, per hostiles incursus, homicidia, incendia, invasiones castrorum, et rapinæ multiplices contigissent; et malefactores hujusmodi fama publica divulgarit, quos etiam rex ipse legitime super hoc convincere offerebat, paratus prout moris est justitiam exhibere; suffraganei Cantuariensis ecclesiæ tunc temporis pastore vacantis, pro voluntate sua hæc quasi frivola reputantes, contra eos procedere secundum approbatam regni consuetudinem omiserunt, prætendentes in excusationem suam unum illorum, qui cum complicibus suis prædicta præsumpserant, videlicet nobilem virum Lewelinum, parochianum alicujus eorum non esse, cum tamen de Cantuariensi provincia fore noscatur; in reliquos

vero dicentes, ex eo quod licite, vel illicite talia possent fieri, indifferentia hujusmodi esse commissa, ipsos animadvertere nequivisse; sicque reliquerunt eorum facinus impunitum, licet a dicto Eliensi moniti fuerint diligenter, lugentibus plurimis calamitatis excidia, quos nubes validæ mæstitudinis occuparat. Quod utique, si verum est, mandatis apostolicis manifeste reputatur illusum, vixque id potuimus de ipsorum prudentia opinari. Episcopus quoque prædictus, et magister Gentilis, cui præfatus archidiaconus commiserat vices suas, sumpta ex his occasione indebita, ipsas non esse in negligentia, et suam jurisdictionem se ad futura non extendere proponentes, similiter omiserunt procedere contra illos. Quare iidem nuntii humiliter postularunt, ut cum homicidia et hujusmodi tamquam de genere malorum existentia Dominus in decalogo prohibuerit, et Christus dicens in evangelio, cogitationes malas de corde procedere, homicidia, et similia numeravit, sollicite dignaremur advertere qua intentione ab ipsis hæc fuerint indifferentia reputata, cum non debuerint, quæsitis occasionum diffugiis spretoque mandato nostro, præfati regni dissimulare dissidium, sed gravi ejus imminente jactura ipsius potius periculis obviare. Unde prædictis archiepiscopo, ejusque suffraganeis literis nostris firmiter duximus injungendum, ut laicos regni prædicti, quos pacis ejusdem esse constiterit turbatores, quotiens in similibus fuerint requisiti, postpositis frivolis excusationibus, monitione præmissa, per censuram ecclesiasticam, nominatim, appellatione remota, compescant, ita quod sublatis nebulis tempestatis e medio, serenitas temporis subsequatur; ne de defectu ipsorum ad nos contingat ulterius deferri querelam, ex qua cogitare de ipsis aliud compellamur. Prædictus quoque archiepiscopus, in præmissis et aliis honorem regis, et pacem regni contingentibus, sic se habere procuret, nobiles regni ad impendendam honorificentiam debitam, ipsumque versa vice ad eorum dilectionem, honestis ut decet studiis, et exhortationibus inducendo, ut fructus qui de sua promotione Anglicana provenire speratur, ex procurata per eum ipsius regni tranquillitate probetur, et nos devotionem suam possimus exinde merito commendare. Quocirca firmiter præcipiendo mandamus, quatenus, si dicti archiepiscopus, et ejus suffraganei super his, a vobis moniti, extiterint negligentes, vos ea quotiens opus fuerit libere, auctoritate nostra, sublato appellationis obstaculo, exequi studeatis. Quod si non ambo; alter vestrum etc. Datum Laterani quinto nonas Martii, anno septimo.

No. 35.

Gregory IX. to the Bishop of Ely.

(Anno viii. Epist. 9.)

April 3, 1234. Excommunicates the disturbers of the realm.

Tranquillitatem regni Angliæ quo ad sedem apostolicam specialius pertinet eo fortius affectantes, præsentium tibi auctoritate mandamus, quatenus si forte aliqui extranei illuc accedentes, carissimum in Christo filium nostrum regem Anglorum illustrem per se vel cum aliis bellum sive guerram movendo præsumpserint molestare, per quod ipsius regni quietem non esse dubium perturbari; tu eos auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, ab hujusmodi præsumptione compescas.

Datum Laterani, tertio nonas Aprilis, anno octavo.

No. 36.

Gregory IX. to the Archbishop of Canterbury.

(Anno viii. Epist. 23.)

April 3, 1234. Allay the discontent caused by the promotion of foreigners.

Ad officium pertinet pastorale, ut, exemplo Veri Pastoris, quasi lapis angularis existens extrema conjungas, et unum facias ex diversis; propter quod decet et expedit ut universos in regno Angliæ commorantes indigenas, et alios cujuscumque nationis existant, in Christo complectens, sedulis exhortationibus et sollicitis ad mutuam caritatem inducas, ut sicut per eos unius principis auxilium invocatur, sic per dilectionis vinculum et eundem animorum affectum, populus unus fiant. Necessarium quoque ac utile fore dinoscitur, ut moneas attentius et horteris homines oriundos de regno prædicto, quod ægre non ferant si inter ipsos morantes extranei, honores ibidem, et beneficia consequantur, cum apud Deum non sit acceptio personarum, et eidem, in omni gente, qui facit justitiam sit acceptus. Convenit etiam honori tuo, ut omnes undecumque sint in regno consistentes eodem, quos ad honorem carissimi in Christo filii nostri illustris regis Anglorum per operis exhibitionem fervere cognoveris, spirituali dilectione ac benevolentia prosequaris, eos ad fidelitatem et devotionem regiam diligentius exhortando. Monemus igitur fraternitatem tuam per apostolica scripta mandantes, quatenus taliter in his et aliis te habere procures, non declinando ad dexteram vel sinistram, quod bonæ opinionis odor, qui de te ad apostolicam sedem pervenit, in effectu probetur, et nos, sinceritatis tuæ fructu digno percepto, in re invenisse quod in spe concepimus gaudeamus, qui utique tranquillitatem ipsius regis et regni desiderantes ardenter, contra illos vigilare proponimus quos in præmissis culpabiles contigerit reperiri.

Datum Laterani, tertio nonas Aprilis, anno octavo.

No. 37.

Gregory IX. to Louis IX.

(Anno viii. Epist. 304.)

Nov. 6, 1234. That you may be able to send aid to the Holy Land, make peace, or at least truce, with England.

Zelo Domini exercituum, de tanto discrimine quod adversus Terram Sanctam nostris temporibus accidit, anxie cogitantes, vehementissime nos affligit; propter quod ad vindicandas ejus injurias tam atroces, ex intimis medullis animi provocamur. O quantum Christianorum dedecus, quod ille Rex regum, qui fecit omnia, et ea quæ cœli ambitu continentur, pro nostris facinoribus a propria sede pulsus, terram illam amisit quæ funiculus hereditatis suæ dicitur, quam non corruptibilibus auro, et argento, sed suo pretioso sanguine comparavit.

O quantum opprobrium universis, qui sub Christo principe gloriantur, quod Princeps noster amisit sui terreni gloriam principatus, et suæ terram nativitatis, in qua corporaliter visus est, cum hominibus conversatus, et in qua universa redemptionis nostræ sacramenta patravit. In ea enim fuit conceptus et natus, nutritus et baptizatus, captus et alligatus, irrisus et exprobratus, cæsus et flagellatus, crucifixus et lanceatus, mortuus et sepultus, suscitatus, et tandem ad Patris dexteram exaltatus. Quis autem adeo duri cordis, et obstinatæ mentis existat, qui non in fletum erumpat, et non in lacrymas resolvatur, illud diebus istis audiens innovatum, quod olim propheta lacrymosis vocibus deplorabat, "Deus," inquiens, "venerunt gentes in hereditatem tuam, contempserunt "sanctum templum tuum." O quantum progenitores tui pro illius terræ subsidio laborarunt, quot pro recuperatione ipsius expensas, quot labores et pericula subierunt! Nonne claræ memoriæ pater tuus pro fide catholica, immo in defensione fidei, diem clausit extremum? Tuum ergo expetit et expectat auxilium negotium Jesu Christi, et expertam domus tuæ potentiam quasi jure successorio desiderat Terra Sancta, ut propagata devotione parentum in filios, per te velut devotionis heredem subveniatur in tantæ necessitatis articulo Crucifixo. Cum igitur Illius vices geramus in terris, licet immeriti, qui peccata nostra pro nobis pertulit super lignum, et per hoc nobis incumbat excitare fideles ad prœlium Domini prœliandum, et treugæ inter carissimum in Christo filium nostrum Fredericum, etc., et Soldanum initæ in proximo compleantur, ac per hoc ne inveniatur Christianus populus imparatus, ubique prædicari mandaverimus verbum crucis, ut ad tantæ felicitatis bravium tollat fidelis quilibet crucem suam, et sequatur vexillum gloriæ summi Regis; regalem excellentiam rogamus, monemus, et hortamur attente, ac in remissionem injungimus

peccatorum, obsecrantes in Patrem, et Filium, et Spiritum Sanctum, et per aspersionem sanguinis Jesu Christi, quod ad ulciscendas injurias Christi tui accingas te viriliter et potenter, ut in generali passagio, quod Romana ecclesia duxerit præfigendum, per te vel tuos magnanimiter succurrere valeas illi terræ; et ne tam pium negotium, quod est proprie proprium Jesu Christi, occasione qualibet valeat impediri, volumus, et a te, Christianissime principum, instanter exposcimus, ut pacem in regno tuo conservans, cum carissimo in Christo filio nostro illustre rege Angliæ pacis fœdera studeas reformare, vel saltem, ut interim de pace tractetur, cum eo treugas ineas competentes, prout in toto orbe ab universis Christi fidelibus fieri mandamus per nostras literas generales, ut ex hoc Illi gratum famulatum impendas, qui te suæ virtutis potentia extulit in sublime. Datum Perusii, octavo idus Novembris, pontificatus nostri anno octavo.

No. 38.

Gregory IX. to Edmund, Archbishop of Canterbury.

(Anno viii. Epist. 450.)

Feb. 15, 1235. Temper your zeal with moderation, and do not forget the dignity of your office.

Sperantes firmiter et pro certo tenentes, quod de promotione tua optata debeat utilitas provenire, profectus videlicet animarum, regni tranquillitas, et ecclesiastici status augmentum, te velut divina dispositione ad onus pastorale vocatum, in Cantuariensem archiepiscopum ex officio nostro duximus assumendum, quod utique Cantuariensem ecclesiam, quæ diutius viduitatis sustinuerat detrimenta, gaudio refe . . . ut audivimus salutari, cum illum in patrem receperit et pastorem in quo nobis complacuit, et qui suorum prominentia meritorum nostram et apostolicæ sedis gratiam plene meruit obtinere. Unde sollicitudini tuæ incumbit, et potissimum imminet, ut juxta fiduciam de tua bonitate conceptam, te talem exhibere procures in officio pastorali, ut desiderata inde commoda subsequantur, et nos, ac Romanam ecclesiam in rectis et providis tuæ circumspectionis operibus merito lætificari contingat. Licet igitur zelator existas, sicut esse debes, ecclesiasticæ libertatis, et te conservare velimus eandem, ac specialiter confovere, monemus tamen fraternitatem tuam et per apostolica scripta mandamus, quatenus sub spem defensionis ipsius libram moderaminis non relinquas, nec officii tui deseras gravitatem. Absit enim ut de te aliquin præsumatur, quod zelum animarum habeas ad calumniarum puteos fodiendos; de quo utique creditur, quod, pontificali maturitate servata, in omnibus actibus tuis, pacis potius adhibere debeas lenitatem.

Taliter itaque monitiones et mandatum nostrum studeas adimplere, ut aliqua materia scandali non impediat tantum bonum, quod de persona tua regno et ecclesiæ provenire speratur, sed nos, et ecclesiam tibi commissam continuato fine principio, magis ac magis reficias plenitudine gaudiorum. Datum Perusii, decimo quinto kalendas Martii, pontificatus nostri anno octavo.

No. 39.

Gregory IX. to the Archbishop of Bourdeaux and the Bishop of Basas.

(Anno viii. Epist. 452.)

March 2, 1235. Compel the count of La Marche to restore Blaye Castle.

Significante carissimo in Christo filio nostro illustri rege Angliæ, nobis innotuit, quod post indictionem pacis, vel treugarum, auctoritate nostra factam universaliter, pro subsidio Terræ Sanctæ, nobilis vir comes Marchiæ castrum Blaviæ, et Galfridum Rudelle, ac ejus filium, ligios vassallos regis ejusdem, seditiose cum complicibus suis cepit, eosque captivos abducens, carcerali custodiæ mancipavit. Cum autem ex hoc gravis turbatio formidetur, propter quod prædictæ terræ negotium, quod ecclesiæ imminere dinoscitur, posset in illis partibus plurimum impedire, mandamus, quatenus eundem comitem cum complicibus suis ad debitam ejusdem castri, et prædictorum hominum restitutionem, modo prædicto, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, cogatis, quoscumque alios pacis perturbatores regionis illius censura simili compescendo; proviso ne terram dicti comitis, vel aliorum nobilium excommunicationis, etc. Datum Perusii, sexto nonas Martii, anno octavo.

No. 40.

Gregory IX. to Simon Langton, Archdeacon of Canterbury, to P. Colonna, Canon of Chartres, and Hugh, Canon of Pisa.

(Anno ix. Epist 1.)

March 22, 1235. Compel the count of La Marche to assent to the truce between France and England.

Ad nostram noveritis audientiam pervenisse, quod cum inter carissimos in Christo filios nostros Ludovicum et Henricum, Franciæ ac Angliæ reges illustres, de pace nuper, bonis viris mediantibus, tractaretur, et propter varias quæstiones de facili provenire non posset, demum fuit, sicut videbatur expedire, provisum, ut interim usque ad quinquennium inter eos treugarum fœdera firmarentur. Sed nobili viro comite Marchiæ, sine quo dictus rex Franciæ pacem vel treugas facere se non posse dicebat, denegante super hoc præstare consensum, nisi a præ-

fato rege Angliæ insula de Olerone, quam rex ipse tenet, et tempore præteritarum guerrarum tenuisse dinoscitur, concederentur eidem, memoratus rex Franciæ quod de prædictis treugis tractatum extiterat, prætermisit implere. Ne igitur hac occasione tantum bonum retardari contingat, unde sequeretur regnorum turbatio, et crucis negotium posset plurimum impediri, mandamus quatenus dictum comitem ad assensum super treugis, omni contradictione cessante, præstandum, reservata ei justitia, si quam habet, in insula supradicta, monitione præsentium, per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, cogatis; non obstante constitutione de duabus dietis edita in concilio generali. Quod si non omnes, etc. Datum Perusii, undecimo kalendas Aprilis, anno nono.

No. 41.

Gregory IX. to Alexander, Bishop of Coventry.

(Anno ix. Epist. 331.)

Dec. 21, 1235. Deprive of all benefices those who attempt to enforce their claims to their fathers' livings.

Ecclesiarum prælatis officii sui debitum prosequentibus in iis quæ ecclesiastici ordinis respiciunt honestatem, debemus non immerito contra illos qui eam inficere moliuntur, favoris nostri suffragium impertiri. Tua siquidem nobis fraternitas intimavit, quod nonnulli sacerdotum et clericorum filii et consanguinei tuæ diœcesis se pro clericis exhibentes, quorum quidam sunt uxorati, et concubinarii manifesti, suis patribus et propinquis decedentibus, in ecclesiis et beneficiis curam animarum habentibus, quæ illi tenuerant, ausu nefario succedere moliendo, violenter et plerumque manu armata, ea occupare præsumunt, et jure quasi hereditario detinere, bona earum enormiter dissipantes: propter metum quoque ipsorum personæ idoneæ in illis a te canonice institutæ, cum ipsi eis mortem et pericula membrorum intentent, ibi non audent personaliter commorari; contra quorum insolentiam, cum plus timeri soleat quod specialiter indulgetur, quam quod ex ordinaria competit potestate, apostolicum præsidium implorasti. Nos igitur tuis supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ præsentium auctoritate concedimus, ut adversus prædictos exsequens debitum officii pastoralis, si incorrigibiles fuerint, istis et aliis beneficiis eos non differas spoliare. Datum Viterbii, duodecimo kalendas Januarii, anno nono.

GLOSSARY AND INDEX.

GLOSSARY.

A.

ALBESTERIUM. Possibly a cross-cylet from which to fire *alblasts* or crossbows. 64.

ALLOSA. A shad. In late classical Latin *alausa*. 272.

ALLUCUM. Probably the same as *alluta*, tanned hide, leather. 263.

ARLECHATUS. Ready (?). Connected with the old English *arlech*=early. 399.

B.

BAHUDUM. A kind of chest. French *bahut*. 263.

BERCARIUS. A shepherd. 491.

BRACHETTUS. A hound. French *brachet, braque*. 348.

BRACIARE. To brew. 496.

BRETESCHIA. Usually a wooden fort, in which sense it is explained by Du Cange. Here a wooden addition to a stone castle. In this sense it is explained by Violet le Luc, Dictionnaire Raisonné de l'Architecture, ii., p. 245, where see the engraving: "On breteschait des défenses "fixes en maçonnerie, soit par "des charpentes à demeure, soit "par des saillies provisoires en "bois qui permettaient de battre "le pied de ces défenses, des "passages des portes." Compare the old English *bretage*, and the mining term *brattice*; also the heraldic term *bretessé*. 64.

BRUERA. A heath. 347.

BRULLIUM. A wood. 294, etc.

C.

CAUZ. Rubble. Akin to *cauzea, calica*. 64.

CRONOC. A fortress built upon an island in a lake. Irish *cronog*. 501.

CURTILLAGIUM. A yard or paddock; old English *curtilage*. 317.

E.

ESCEPPA. A measure of corn. Anglo-Saxon *scep*. 64. 185.

ESPERVARIUS. A sparrow hawk. French *epervier*. 348.

F.

FERNERE. To clean or empty out (?). 272.

Ferme is given as bearing this sense in Halliwell's Glossary:

"Hyt were more to the bylde
"For to *ferme* an olde dyke."

G.

GAROIL. Large squared stone. Old French *quarel*, connected with *carré*, *quarry*, etc. 64.

GRENNOCH. The same as *cronoc*, q.v. 499.

L.

LANCEARIUM. Probably an opening from which to discharge lances. 64.

LINGULA. If correct, a diminutive of *lingua*. 549.

M.

MAREMIUM. Timber, whether growing or felled. 288, etc.

MARUTIA. An architectural term of unknown meaning. Possibly a corruption of *marneria*, a ditch. 390.

O.

OSTURUS. A gos-hawk. More commonly *ostorius*, *astur*. 348.

OUTORIUS. Possibly the same as the preceding. 390.

P.

PENULA. A lantern. *Penula de bissis*, a horn lantern. 263, etc.

PESSONA. A place for feeding pigs. Old French *pesson*. 312.

PURPRESTURA. An encroachment. A legal term. 347, etc.

S.

SARPILARE. A cloak. 263.

STAGNUM. Tin. The same as *stannum*. Properly an alloy of silver and lead. 194.

STIVALLUM. A boot. Italian *stivallo*, 263.

SUMMAGIUM. A load. 473.

SUMMARIUS. A donkey. 298.

T.

TORCHIARE. Possibly, to strengthen. See Du Cange, *torcia* [2]. 264.

TREMESIUM. The three harvest months. 347.

TROIL. Connected with *troillium*, *trolium*, an oil or wine press. *Balista ad troil* would appear to mean a military engine for throwing stones, resembling a press in construction or possibly in appearance. The Benedictine editors of Du Cange, finding the phrase in one passage (Rymer, iv., p. 367a), proposed to read *ad torn*, adding, however, "Saltem eadem notio est." 185.

TURKASIUS. Turkish. Du Cange gives the substantive *turkasia*= *pharetra*, but I have not found the adjective. 9.

U.

UTHESIUM. Hue. 435, etc.

INDEX.

NOTE, that when a Name is mentioned oftener than once in the same Letter, the page on which it first occurs is alone given in the Index.

A.

Abbeville, 417.
Abingdon, abbot of, 373.
——, Richard, monk of, 6.
Abraham, a Jew of Bristol, 98.
Acaster, Roger of, tutor to the earl of Cornwall, 179.
Accius, the poet, 181.
Achonry (Achadensis), archdeacon of, 165.
Acqs, *see* Dax.
Adhissel, P. prior of, 411.
Agenois, 26.
Aiguillun, Reginald, 307, 309.
Ailricheston, 10
Alard, Henry, 465.
——, John, 465.
——, Stephen, 464.
Albemarle, William earl of, 19, 20, 56, 129, 169, 170, 171, 364.
Albiniaco, *see* D'Albiney.
Aldingburne, 271, 276, 294, 297, 309, 495.
Aldithelegh, Henry de, 122, 447.
Alexander II. of Scotland, xxi., xxii., 16, 118, 131, 132, 154, 164, 173, 460.
Altekagine, 192.
Altenberg (Audenesberg), 251.
Alverton, 131.
Amblye, William de, 375.
Amiens, citizens of, 207.
Andereshou, 118.
Anesya, T. de, 43.
Angoulême, bishop of, 133.
——, count of, *see* La Marche.
Angoulême, men of, 147.
——, town of, 149.
Anjou (Andegavia), seneschal of, 93, 107.
Appelton, Geoffrey de, 168.
Aquila (De L'Aigle), Gilbert, 2, 521, 524.
Arden, Philip de, 339, 458.
Arens, castle of, 198.
Argentuem, Richard de, 513.
Armagh, archbishop of, 300.
Armenteres, Geoffrey de, 376.
Arnhall, 68.
Arnoldus, Garcias de Ardir, 193.
Arsic, Robert, 524.
Arundel, earl of, 15, 450.
Asmoins, Walter, 511.
Auberville, Robert de, 356.
Auch, the archbishop of, 50, 51, 53, 327.
Aufredi, Alexander, 182, 183.
Augy, count of, 30, 95.
——, countess of, 42, 112, 118.
Aumare, Robert, 376.
Aundely, Maurice de, 376.
Austria, duke of, 250.
Averench, William de, 450.

B.

Babylon (Cairo), Sultan of, 343.
Balliol, Hugh de, 11.
——, John de, 493.
Bamberg, castle of, 171.
Banaster Welshmen, 349.

Bardernac, hospital of, 18.
Barentin, Drogo de, 466.
Barneville (Bartleville), Robert de, 92, 95.
Barr, Philip de, 358.
Bartheie, Itherus de, 370.
Basas, bishop of, 238, 559.
——, (Vasacensis civitatis), common council of, 67.
——, town of, 238.
Basset, Alan, 373.
——, David, 359.
——, G., 13.
——, Gilbert, 428, 429, 441, 442, 444.
——, Philip, 425, 428, 441, 442, 444.
——, Warin, 425.
——, William, 376, 438.
Bassingburne, Alexander de, 400, 450.
Bataille, William de, 92, 95.
Bath and Glastonbury, Joceline, bishop of, 10, 41, 225, 236, 240, 254, 302, 409, 510, 511.
Bathewe, manor of, 47.
Bavaria, duke of, 252.
Bayeux, John of, 356.
Bayford, manor of, 105.
Bayonne, bishop of, 328.
——, citizens of, 46, 66, 67, 318, 319, 327.
——, mayor, etc. of, 65, 193, 330.
Bearn, William Raymond (de Monte Katano), viscount of, 53, 66, 327.
Beauchamp (de Bello Campo), Eudo, 374.
——, Geoffrey, 367.
——, Robert, 375.
——, William, 236.
Beaufiz, William, 464.
Beaujeu (Bello Joco), Guiscard de, 246.
Beaulieu, abbot of, 260, 463.
Beause, manor of, 493, 494.
Beccles, castle of, 199.
Bedford castle, siege of, 229, 233, 236, 241, 314.
Begorne, count, 263.
Belin, castle of, 320.
Bella Aqua (Bowater?) A. de, 168.
Benuthi, Francheskinus filius, 403.
Berengaria, queen, her dower, 7, 70, 273.
Berghem, Andrew, archdeacon of, 217.
Berkeley, castle of, 179.
——, Robert de, 178.
——, Thomas de, 178, 374.
Berking, abbess of, 280.
Bernaville, Reginald, 263.
Bertram, Richard, 375.
——, Roger, 12, 38, 153, 484.
Biry, Adam de, 375.
Blamont (Blavi Montis), abbot of, 51.
Blanche, queen of France, 304, 416, 458, 548.
Blennac, castle of, 198.
Blund, Henry, 499, 502.
——, Thomas, 502.
Blunville, Thomas de, 508.
Bocland, G. (error for William ?) de, 17.
Bodmin ? (Abomina), 194.
——, prior of, 376.
Bodrigan, Henry de, 376.
Bohemia, king of, 250, 252, 343.
Boiste, Henry, 192.
Bolbec, Hugh de, 153, 186.
Bordeley, abbot of, 491.
Boteville, Geoffrey, 23.
Bourdeaux, archbishop of, 155, 169, 238, 322, 529, 559.
——, citizens of, 54, 81, 148, 156, 196-199, 239, 322.
——, mayor and commune of, 23, 36, 125, 132, 231, 418, 419, 420.
——, town of, 50, 238.
Boxley, W., abbot of, 227.
Brabant, duke of, 246.
Brackley, tournament at, 57.
Braose (Brausa, Brahus), Eva, 368.
——, John, 136, 518, 521.
——, Matilda, 136.
——, Reginald, 91, 136.
——, William, 61, 281, 335, 366, 369.
Braybrooke, Henry, 229, 236.
Breauté, Fawkes de, xvii., xxix., xxx., 4, 9. 47, 64, 71, 73, 77, 105, 112, 114, 172, 175, 221, 222, 225, 229, 233, 235, 313, 509, 510, 514, 515, 516, 539, 543, 544, 547.
——, William de, 229, 242, 243, 264, 269.
Brenne, bridge of, 198.
Bresue, Frank de, 317.
Bretteville, Guy de, 374.

Brewer (Briwerr), William, 3, 59, 79, 172, 431, 510, 515.
Bristol, barton and castle of, 90.
Britanny, Iolenta of, 295.
——, Peter, duke of, 295, 377, 385, 441.
Bruce (Brus), Robert, 244.
Bruchard, Gerard, 49, 51, 52, 54, 81, 158.
Brusepot, John, 240.
Bueles, William de, 171.
Bulehuse, John de, 490.
Bulemer, Philip, 464.
Burgh, Hubert de, justiciar of England, 1217–1232 ; justiciar of Ireland, 1232, earl of Kent, xviii–xxxiii., *passim*, 4, 8, 11, 13, 19, 20, 27, 28, 31, 34, 35, 38, 39, 40, 42, 47, 51, 54, 59, 65, 69, 71, 73, 75–80, 91, 93, 96, 97, 100, 104, 111, 114, 116, 117, 128, 130, 131, 132, 135–138, 140, 144, 147–151, 153, 160, 162, 163, 165, 168, 172, 175, 178, 179, 207, 208, 210, 220, 222, 225, 231, 256, 259, 272, 285, 302, 305, 306, 315, 342, 363, 370, 379, 407–410, 429, 438, 440, 444, 448, 449, 508–510, 512, 514–516, 518, 521, 523–526, 539, 549, 553.
——, Beatrice de, 524.
——, Richard de, 291, 324, 325, 352, 410, 411, 414, 437, 461, 520, 521.
——, Margaret de, 412, 523.
Burgundy, duchess of, 264.
Burn, prebend of, held by Pandulph, 34.
Burne, manor of, 493.
Burnham, Thomas de, 422.
Butler (Pincerna), Theobald, 359.
Byrum, Richard de, 132.

C.

Caerleon (Karliun), Morgan de, 424, 452, 454.
Caermarthen, battle on the bridge of, 176.
Calais, 208.
Caldebec, Alan de, 167.
Caled (in Connaught), 223.
Caleto, Geoffrey de, 6.
Callan, P., mayor of Bourdeaux, 322.
Cambridge, university of, 396, 397, 398, 553.
Campede, William de, 193.
Campus Occisus (Champeaux ?), 370.
Cantelupe, R. de, 400, 406.
——, W. de, 105, 458, 509.
Canterbury, Edmund, archbishop of, 434, 438, 439, 450, 452, 457, 525, 556, 558.
——, Stephen Langton, archbishop of, xxiv., xxv., xxix., 75, 114, 213, 225, 235, 245, 266, 276, 302, 309, 510, 512, 534, 543, 545, 547.
Capella, Alan de, 166.
———, Filetta de, 466.
———, Jordan de, 466.
Cardinan, Robert de, 376.
Carlisle, Hugh, bishop of, 185.
——, Walter *Mauclerc* (q. v.), bishop of, 249, 259, 260, 302, 362, 409, 448, 469, 538.
——, castle of, 38 ; certificate respecting the state of, 184.
——, Eudo of, 326.
——, Reginald of, 102.
Carrick, Duncan of, 167.
Cashel, archbishop of, 72, 300.
Castellione, Guy de, 498.
Castro Martini, John de, 426.
Cathan, bishop of, 17.
Cats, Nicolas, 305.
Cauntelle, William de, 411.
Caverville (or Camville), Geoffrey, 61.
—— Leuca, 60.
Celere, Andrew de, 69.
Chabos, Ceebranz, 95.
Chalons (Cathalaunensis), bishop of, 240.
Chamberlain, Thomas, 429.
Chaulet, Aimeri, 384.
Chemeduit, Simon de, 132.
Chester, bishop of, 367.
——, constable of, 408, 410.
——, Ralph, earl of, 3, 224, 233, 245, 302, 356, 363, 364, 377, 385, 509, 530, 539.
Chichester, Ralph, bishop of, 2, 6.
——, Ralph *Neville* (q. v.), bishop of, and chancellor, 238, 240, 247, 254, 271, 276–283, 288, 294, 297, 298, 302, 303, 307–310, 327, 339, 360, 365, 370, 377, 379, 381, 382, 430, 448, 461, 477, 490–497.

Chichester, archdeacon of, 304.
——, dean of, 298.
——, precentor of, 283.
——, Thomas, of, 495.
——, property of the bishop at, 247, 288, 294, 307, 310, 495.
Church of England, its importance in our early constitutional struggles, xxvi.
Cigony, *see* Cygony.
Cinque Ports, barons of, 5, 328, 464.
Cirencester, Thomas of, 10.
——, town of, 116.
Clahull, John de, 291, 359.
Clare, earl of, 449.
Claureburc, church of, 154.
Claworth, 102.
Clemens, Henry, 469.
Clery, Reyner de, 102.
Clifford, Roger, 335, 515.
——, Walter, 3, 335, 361, 374, 446.
Clive, abbot of, 400.
Coggeshall, abbot of, 415.
Cognac, castle of, 147.
Cokefield, Robert de, 375.
Coleville, William de, 524.
Collemedio, Peter de, 74, 75, 76, 266.
Cologne, archbishop of, 250, 258, 259, 274, 460.
——, city of, 250, 488.
Colonna (Columpna), John de, desired by the king as legate, 379.
——, P. de, 559.
Columbarius, Amadeus, 333.
Columbi, Rustan, 126.
Commenges (Covenarum), bishop of, 322.
Conisbrough, 171.
Conmacin (in Connaught), 223.
Connaught, Cathal Crovderg O'Conor, king of, 165, 178, 183, 223.
——, his son Od, 178, 223, 292.
Consopitensis (of Cornouaille; error for Corisopitensis?), bishop, 442.
Corbet, Thomas, 334, 447.
Corcendio, R. de, 304.
Cornouaille, *see* Consopitensis.
Cornwall, Richard, earl of, *see* Poitou.
Cortlingstoke, Alexander de, 101.
Courcy, Peter de, 359.
Courtenay (Corton, Curton), Robert de, sheriff of Devon, 40, 160, 172, 232.
Coventry, Alexander, bishop of, 233, 434, 453, 525, 550, 560.
Crassus, Hamo, 429, 525.
——, William, 291, 441, 501.
Craucumb, Geoffrey, 240, 256, 409, 540.
Crohun (Credon, Croum), Amauri de, 93.
Credit, letters of, 315.
Crespin, Walter, 315.
Cressy, William de, a justice itinerant, 20, 374.
Cret, Rhys, defeated by Llewellyn, 176.
Crevequer, Hamo de, 464.
——, John de, 464.
Crum castle, 501; *see* Trum.
Cumbes, Richard de, 493.
Cunezeford, Abraham de, 191.
Currency of Tours to be adopted in Gascony, 332.
Cusin, G., 22.
Cygony (Sygony, Cigoiny), Engelard de, 8, 160, 162, 510.

D.

D'Albiney, Philip, 59, 195, 262, 286, 302, 364, 417.
——, William, 20, 376.
Damietta, 25.
Daubeny, *see* D'Albiney.
David, earl, *see* Huntingdon.
——, a messenger, 98.
Dax (Aquis), common council of, 45.
——, men of, 65, 97.
Dayervill, Walter de, 376.
Delvene, 31.
Dens, William, vicar of Mundham, has two wives, 277.
Depemers, 307, 310.
Derby, *see* Ferrers.
——, William of, 185.
Desaffuble, George, 437.
Despenser, Hugh, 302, 409, 509.
Develac, 452, 454.
Devon, earl of, 516; *see* Rivers.
Doe, Jodwin de, 134.

Dominican friars, order of, 316, 323.
Donati, Cunterus filius, 403.
Dorchester, abbot of, 161.
——, John, canon of, 282.
Dover, 49.
D'Oylly, Henry, 376.
Dublin, citizens of, 108, 490.
——, Henry of London, archbishop of, justiciar of Ireland, 31, 72, 82, 86, 88, 98, 108, 177, 184, 299, 300, 325, 513.
——, Luke, archbishop of, 439, 448, 460, 461, 481.
Duime, Anselm de, 264.
Duket, Richard de, 190.
Dunbar, Patrick, earl of, 187.
Dunkeld, bishop of, 17.
Dunstanville, R. de, 306.
Dumas, castle of, 439.
Durham, city of, 153.
——, Richard de Marisco, bishop of, and chancellor, 28, 112, 117, 131, 132, 153, 409, 448, 478, 484, 532; complains of the vice-chancellor's disrespect, 180.
Dynevore castle destroyed, 176.

E.

Echingham, Simon de, 373.
Edinburgh (Castrum Puellarum), 174.
Egidius, cardinal, 240, 243 (?).
Egremont, William de, 166.
Eketon, E. de, 265.
——, Stephen, 264.
Eleanor, queen of Henry II., 199.
Ely, Hugh, bishop of, 398, 430, 552, 556.
——, John, bishop of, 75.
Enocfergus (Carrickfergus) 501.
Erdington, Thomas de, 60.
Ermerduc, Hoel, corruption of ap *Meredith*, q.v.
Eschweit, Walter de, 102.
Esingdon (Esenden), manor of, 105.
Esingewald, 131, 132.
Esseby, David de, 376.
Essex, William, earl of, 523.
Exchange (cambium), the, of England, 70.
Exeter, castle of, 115.
——, town of, 172.
——, bishop of, 232, 374, 448.
Exminster, 172.
Exteldesham, 27.
Extraneus, *see* Le Strange.
Eyneford, William de, 510, 512, 513.

F.

Faenza, 275.
Fauconberg, Eustace de, treasurer of England, 113, 116.
——, Walter de, 515, 516.
Favestock, Alicia de, 490.
——, Theobald de, 490.
Fering, Amfridus de, 373.
Ferrers, William, earl, 3, 24, 363, 364, 509, 524.
Fitz Adam, Thomas, 60, 82, 87, 166.
Fitz Alan, Brian, 395.
——, John, 334, 447.
Fitz Baldwin, Robert, 317.
Fitz Count, Henry, 155.
Fitz Dormot, John, 359.
Fitz Geoffrey, John, 477, 484.
Fitz Gerald, Maurice, justiciar of Ireland, 358, 410, 412, 414, 437, 448, 460, 462, 470, 480.
Fitz Germain, Robert, 466.
Fitz Henry, Ralph, 421.
Fitz Herbert, Matthew, 373.
——, Peter, 373, 455.
Fitz James, Henry, 465.
Fitz John, Thomas, 377.
——, William, castle of, 499.
Fitz Martin, Nicolas, 426.
Fitz Nicholas, Ralph, 193, 272, 302, 370, 382, 409, 417, 508, 511.
——, Roger, 524.
Fitz Ralph, Barnabas, 464.
——, Hugh, 374.
——, Richard, 464.
Fitz Robert, Nicolas, 310.
——, Ralph, 395.
Fitz Simon, Richard, 375.
Fitz Thomas, John, 359.

Fitz Walter, Robert, 375.
——, Theobald, 290-293, 513.
Fitz Warin, Fulk, 305, 306, 334.
——, William, 111, 376, 526.
Fitz William, Adam, 375, 450.
——, John, Philip, Richard, and Robert, 524, 525.
Flanders and Hainault, Jane, countess of, 471, 482.
Fleg, Robert de, 360.
Florence, merchants of, 403.
Foliot, Walter, 376.
Forester, Jordan, 312.
Fortibus, *see* Albemarle.
Fotheringay castle, 169.
Fountains, abbot of, 75.
France, *see* Blanche, Louis, Philip Augustus.
Francheville, William de, 375.
Frederic II., emperor of Germany, 242, 251, 256, 258, 331, 343, 413, 459, 467, 475, 542.
Frelandi, Camillus, 389.
Frigido Monte (Fromont?), Merletus de, 49, 54, 81.
Fronsac, castle of, 155.
——, viscount of, 155.
Fulkingham, castle of, 64.

G.

Gabaret, Peter de, 237, 238.
Galerna, John, mayor of Rochelle, 146, 188.
Galloway? (Calawia), 166.
Galway, Alan de, 359.
Gant, Gilbert de, 20, 64.
Gascony and Poitou, political state of, xxi., xxiv.
Gasorapia (*s.* as Gasnapia, Garnache?), 186.
Gasqueigne, rock of, 107.
Gauler, W., 54.
Gerdeslee, manor of, 4.
Gernet, Roger, 375.
Gernum, Ralph, 111, 134, 411.
—— Richard, 185.
Ginges, 192, 193.
Gisnes, Baldwin de, 526.
——, count of, 524.
Glastonbury, abbot of, 373.
——, Joceline, bishop of, *see* Bath.
——, monks of, 215.
Gloucester, Gilbert, earl of, 90, 114, 302, 452.
Godimewode, William of, 298.
Gohir, 176.
Grandpont (Magno Ponte), Adam de, 265.
Grassus, W., 501; *see* Crassus.
Gregory IX., 331, 391, 393, 399, 430, 548-560.
Grenes, R., 157.
Grenlaw, William, 315.
Griffin, Madoc Ap, 306.
——, Matthew Ap, 291, 358.
——, Rhes Ap, 452, 454.
Grossin, Hugh, 211.
Grossus, Luke, 499.
——, Michael, 499, 501.
Gualo, cardinal presbyter of St. Martin, and legate, 7, 59, 212, 228, 240, 527, 532, 534.
Guernsey, freemen and jurats of, 286.
——, governors of, 466.
——, island of, (Garnesey, perhaps an error for Geresey, Jersey), 363.
Gumbaud (Gubaud), W., seneschal of Fronsac, 155.
——, John, 374.
Gurwarech, William Ap, 426.

H.

Haco, king of Norway, 216, 220, 485, 486.
Haddham, Nicolas de, 450.
Harang, Ralph, 376.
Harbottle (Hirbotle), castle of, 141.
Harding, master, 116.
Hardis, H., 165.
Haringod, Nicolas, 493.
——, Sibilla, 493.
Harpele, Ralph de, 116.
Hatton, Adam, 154.

Haute Combe (Alta Cumba), abbot of, 227.
Haute Rive (Alta Ripa), William de, 272.
Haversham, Nicolas de, 376.
Hawden, 187.
Heford, Stephen, 359.
Helebec, Robert de, 377.
Hemmegrave, Thomas de, 356.
Henry II., 141, 347, 451.
Henry III., state of parties at his accession, xvii.; his weakness, xxxi.; admires the palfrey sent him by H. de Burgh, 160; his expedition to Britanny, &c., 370, 377, 380, 382; suddenly applies to the court of Rome for a legate, 379; leaves Britanny, 385.
Herbaldon, W. de, archdeacon of Stowe, 400.
Hereford, bishop of, 374, 511.
——, earl of, 364.
——, Walter of, 426.
Hersin, Malvoisin, 375.
Hertford, Roger de. 494.
Heten, 132.
Heye, Philip de, 525.
Holland, Florence, count of, 305.
Honorius III., 6, 121, 174, 211, 212, 218, 224, 227, 300, 430, 527–547.
Hospital of Jerusalem, Theodoric, prior of, 476.
Howel, Kanan Ap, 427.
Humby, Hugh de, 374.
Hungary, king of, 252.
Huntingdon, David, earl of, 4, 48, 363, 364.
——, Matilda, countess of, 47.
Hurle, Reginald de, 515.
Hurstmare, Bernard, 252, 258, 259.
Huse, Hubert, 512.
Hyde, abbot of, 283, 373.
——, Roger, 71.

I.

Iceland, hawks from, 486.
Incewud, 18.
Inglesky, Bonacorsus Filius, 492.
Instructus, 487.
Insula, *see* Lisle.
Ireland, justiciars of, *see* Dublin, Fitz Gerald, Marisco.
——, seamen from, p. 1.
Irishmen excluded from cathedral preferment, 4; the enactment cancelled by Honorius III., 541.
Isaac of Norwich, a Jew, 18, 35.
Isabella, queen of England, 10, 22, 32, 133, 302, 536.
——, marries the count of La Marche, 114.
——, of England, empress, 459.
Issoudun, 302.

J.

Jernac, men of, 147.
Jersey (Geresye), 364, 466.
Jerusalem, king of, 241.
Jews, of Ireland, 519.
——, of Kent, 392.
——, of Poitou and Saintonge, 206.
Joan, of England (queen of Scots), 92, 158, 159, 219, 459, 487.
John, king, 16, 32, 40, 46, 49, 50, 52, 53, 54, 81, 89, 91, 106, 107, 125, 134, 164, 212, 217, 223, 224, 528.
Jonesby, William de, 167.

K.

Kam, Morgan, 452, 454.
Keinesham chase, 90.
Kemston, manor of, 47.
Kersetun, Jordan de, 426.
Ketweli, 176.
Kilkenny, William de, 463, 475.
Kilmore castle, 499, 502.
Kilpec, Hugh de, 455.
Kington, honor of, 92.
Kirnowallia, 176.
Knightley, Robert de, 374.
Kniheton, manor of, 59.
Kynard, H. de, 278.
Kyrkeham, William, dean of St. Martin's, 477.

L.

La Carette, Nicolas de, 465.
Lacy (Lascy, Lasceles), G., son of Walter, 292.
——, Hugh, 184, 220, 325, 352, 358, 437, 478, 500.
——, Thomas, 422.
——, Walter, 3, 31, 42, 292, 306, 324, 358, 374, 507, 508.
——, William, 224, 359, 499, 500.
La Fertè, Ralph de, 185.
La Gaile (Gallia), Ivo de, 93.
La Haye, Nichola de, 73.
——, Thomas de, 263.
La Hide, Walter de, 361.
Lalande, prior of, 68.
——, Arnulph of, 344.
——, Richard of, 449.
La Marche, and Angoulême, Hugh de Lusignan, count of, 29*n*, 30, 32*n*, 43, 44, 45, 92, 114, 124, 133, 134, 140, 146, 148, 149, 156, 157, 158, 208, 210, 228, 238, 296, 302, 304, 370, 378, 387, 389, 457, 476, 508, 536, 548, 559.
Lamberd, John, 485.
Lancaster, lepers of, 105.
Landiran, Peter, lord of, 321.
Lando, servant to Pandulph, 34.
Langton, Simon, archdeacon of Canterbury, 265, 457, 463, 532, 548, 559.
——, Stephen, *see* Canterbury.
Langun, 332.
Laoudia (Lothian?), justiciar of, 187.
L'Archevêque, William, lord of Parthenay, 94, 95, 96, 134, 139, 146, 302.
L'Archier, Pagan, provost of Rochelle, 182.
——, Robert, 480.
La Reole, council and burghers of, 49, 51, 80.
——, citizens of, 53, 204, 237, 322.
——, prior of, 54.
——, town of, 156, 238, 332.
La Saucee, Robert de, 376.
La Such, Roger de, 356.
La Wade, Juliana de, 310.
La Warre, Jordan, 374.
Le Buloce, Robert, 467.
Le Curteis, Richard, 490.
Leke, John de, 102.
Lemur (Limbourg, or error for Namur?), count of, 246.
Leomannia, *see* Lomagne.
Leominster, 35.
——, prior of, 374.
Le Poer, Roger, 374.
Le Rey, William, 467.
Le Seculer, Nicolas, 361, 455.
Le Strange, John, 447.
Le Teys (Teutonicus), Thierry, 20.
——, Waleran, 23 (?), 446, 454, 514.
L'Evêque, Henry, 375.
Lewes, G., archdeacon of, 271.
Lexington, Robert de, 171, 395, 496, 510, 515.
Leyburn, John, 254.
Leytoure (Lactora), bishop of, 51.
——, town of, 52.
Lezigniaco, *see* La Marche, Lusignan.
Limbourg, duke of, 460.
Limerick, bishop of, 400.
——, city of, 461.
Limoges, Bernard, bishop of, 63, 169.
——, John, bishop of, 62, 264 (?).
——, viscount of, 228.
Lincoln, Alured of, 373.
——, Hugh, bishop of, 20, 160, 240, 302.
——, John, earl of, 408, 410.
Lindsey, David, justiciar of Lothian?, 187.
Lisle, Brian de, 359, 409, 510, 513.
——, William de, 395.
Lismore, see of, 331.
Llandaff, bishop of, 401.
Llewellyn, prince of North Wales, then of Aberfrau, xxi., xxviii., 58, 59, 76, 79, 113, 122, 141, 143, 144, 150, 176, 212, 229, 234, 246, 306, 334, 335, 366, 368, 369, 400, 402, 423, 433, 434, 452, 460, 487, 525.
——, daughter of, wife of William Lascy, 502.
Lodbroc, John de, 376.
Lomagne (Leomannia), owes no allegiance to the count of Toulouse, 52.
London, Eustace, bishop of, 302, 509.

London, Roger, bishop of, 400.
——, William, late bishop of, 508.
——, Geoffrey of, 497.
——, Henry of, *see* Dublin.
——, Henry, chancellor of, 253, 254, 260, 459, 463.
——, Robert of, 163.
——, Walter of, 11.'
——, William of, 395, 422.
Longespee, *see* Salisbury.
Lorraine, Henry, duke of, 343, 460.
Lougon, 237.
Louis VIII. of France, xvi., 2, 7, 9, 26, 50, 227, 231, 237, 238, 240, 256, 257, 264, 286, 528, 530, 539, 541, 545.
Louis IX. of France, 335, 349, 354, 370, 377, 387, 417, 458, 464, 475, 476, 548, 551, 557.
Luceronium, 386.
Lucy, Geoffrey, 312, 356, 508.
——, Stephen, 240, 256, 264, 270, 540.
Ludgershall castle, 244.
Ludingland, manor of, 381.
Lupus, Robert, 513.
Lusignan (Lezigniaco), Geoffrey de, 378, 385.
——, Hugh de, *see* La Marche.
Luterel, Robert, 462.
Lymicton, Richard of, 185.
Lyons, 268.

M.

Maengo (Maengo, Meingo), William, 134, 146, 189, 203.
Maghelin, Godescal de, 512.
Magnus, William, 480.
Malerbe, Richard, 10.
Malet, William, 417.
Malleon (Malo Leone, Mauleon), Savary de 189, 196, 199–206, 209.
Malmesbury, abbot of, 373.
Manerino, Pace di, 215.
Marante, castle of, 203, 389; *see also* Merevent.
Marc, Alan, 69.
——, Peter, 101.
——, Philip, 12, 101.
Mareville, Elias and Mainard, 16.
Marham, Reginald de, 450.
Marisco, Geoffrey de, justiciar of Ireland, 4, 72, 98, 110, 128, 290, 325, 500.
——, William de, 359.
——, Richard de, *see* Durham.
Marlborough (Malesbergia), castle of, 101, 244.
Marmion, Robert, the younger, 13, 14.
Marshal, Anselm, afterwards earl of Pembroke, 438, 442.
——, Gilbert, earl of Pembroke, 438, 439, 442, 448, 481.
——, John, 20, 71, 221, 222, 375.
——, Richard, earl of Pembroke, 245, 408, 410, 417, 424, 425, 429, 433, 434, 438, 439, 442, 444, 452, 454, 525, 526.
——, Walter, afterwards earl of Pembroke, 438, 442.
——, William, the elder, earl of Pembroke, 2*n*, 3, 4, 7, 8, 15, 17, 20, 515, 532.
——, William, the younger, earl of Pembroke, 47, 70, 71, 143, 144, 150, 170, 175, 178, 213, 222, 244, 290, 308, 325, 335, 361, 369, 385, 427, 499, 500, 513.
Marsilii, Filii, 403.
Maubanc, W. de, 281.
Mauclerc (Malclerc), 20, 28, 36, 68, 184; *see also* Carlisle.
Maulay (Merlay, Malo Lacu), Peter de, 41, 179, 409.
——, Roger de, 375.
Mauleon, *see* Malleon.
Mauns, John de, 330.
——, Michael de, 330.
——, William Pere de, 330.
Mausy, Porteclin de, 203.
——, William de, 203.
Maylgo, son of Maylgo, 427.
Meisy, Robert de, 514.
Melenith, 122.
Mence (Menta), Raymond, son of William de, 327, 330.
Menstreworth, Henry de, 524.
Mere, manor of, 12.

Meredith, Hoel ap, 452, 454.
Merevent, castle of, 378 ; *see also* Marante.
Merton, prior of, 373.
Mesnyl, Ralph de, 464.
Midford, castle of, 11.
Milan, Podestà and citizens of, 215.
Mirebeau, castle of, 155.
——, Pans de, 95.
Millers, Humphry de, 525.
——, William de, 429.
Milloc, castle of, 414.
Moleton, Thomas de, 185.
Molis, Nicolas, 253, 259, 365.
Monachi (Munee ?), J., 152.
Monbegon, Roger, lord, 101.
Monmouth, John of, 426, 432, 447, 511, 526.
Montague (Mons Acutus), 186.
Montfort, Guido de, 240.
——, Simon, count of, 52.
——, Simon de, xxvi., xxviii., xxxiii., 362, 401, 407.
Montigny, castle of, 387.
Morellus, messenger from Rochelle, 124.
Mortagne (Mauritania), Bernard, lord of, 391.
——, Geoffrey, lord of, 388, 389, 391.
Mortimer (de Mortuo Mari), Bartholomew, 5.
——, H., 174.
——, Hugh, 3, 59, 122.
——, Ralph, 335.
——, Robert, 14.
Morton, Benedict de, 370.
Mowbray, Nigel de, 450.
——, William de, 524.
Mulet, Peter, 413.
Muleton, Lambert de, 375.
Musard, Ralph, sheriff of Gloucester, 272.

N.

Nafford, H. de, 469.
Nammonia (in Ireland), 61.
Nantes, 370, 377, 379.
Nas, William, baron of, 291.
Neville (Nova Villa), Geoffrey, seneschal of Poitou and Gascony, 25, 29, 32*n*, 33, 37, 44, 46, 48, 55, 59, 94, 97, 127, 130*n*, 151, 168, 189, 196, 204, 209, 210, 262.
——, Hugh, 38, 68, 308, 312, 515.
——, John, 326, 494.
——, Ralph, dean of Lichfield, and vice-chancellor, 49, 68, 88, 112, 113, 116–120, 166, 180, 190–193, 534 ; afterwards bishop of *Chichester*, q.v.
Newcastle-on-Tyne, 171.
Newmarket (Novo Mercato), Adam de, a justice itinerant, 20.
Nicolas, king's chamberlain, 121, 137.
Nideleford, Walter de, 358.
Niort, 30, 94, 115, 133, 148, 207, 231, 302.
——, mayor and commune of, 95, 96, 126, 134, 138, 139, 145, 152.
Normanville, Ralph de, 376.
Northampton, castle of, 3.
——, great council at, 225.
Norton, manor of, 59, 221.
Norway, *see* Berghem, Haco.
Nottingham, 128, 171.
Norwich, *see* Pandulph.
——, prior of, 191.
——, Ralph of, 39, 99, 108.
——, Thomas, bishop elect of, 302.
Noyon, bishop of, 240.

O.

Ocano (Ozina?), Uberto de, Podestà of Faenza, 274.
Ocham, 64.
Od, *see* Connaught.
O'Conor, *see* Connaught.
Oiry, Falco de, 21.
Oisellur, William le, 309.
Oleron, council of, 148.
——, isle of, 157, 457, 560.
O'Raely, cronog of, 499, 501.
Orelluz, P., 209.
Ortiay, Henry de, 373.
Oswandebec, 102.
Otho, papal nuncio, 265, 269, 270.
Owen, Meredith Ap, 426.

Oxford, town of, 401, 473, 482, 483.
——, university of, 399.
Ozina, *see* Ocano.

P.

Pandulph, bishop of Norwich and legate, xix.–xxvi., xxviii., 16, 28, 32, 34, 35, 44, 48, 57, 58, 74–78, 80, 100, 105, 111, 112, 113, 117–122, 129, 130, 132, 136, 137, 138, 141, 154, 167–170, 244, 257, 510, 514, 515, 533, 535.
Paris, 268.
Parthenay, *see* L'Archevêque.
Parvus, Aimeri, 55.
——, John, 514.
——, Nicholas, 359.
Passelewe, Robert, 449.
Patteshull, Martin, 328, 342.
——, Walter, 376.
Peche, Bartholomew, 484.
Pembroke, *see* Marshal.
Penred, manor of, 166, 184.
Perigord, 26.
Perigueux, bishop of, 133.
Persano, Walter de, 273.
Pevensey, castle of, 2, 15.
Peverel, Hugh de, 374.
Philip Augustus, king of France, 107, 207, 208, 246, 529, 538, 545.
Pichard, Milo, 361.
Pichefor, W. de, 383.
Pinibus, Donato de, 53, 204.
——, Raymond de, 53, 204.
Plympton castle, 172, 232.
Podio, Bartholomew de, 32*n*, 33, 43, 44, 45, 63.
Poictiers, bishop of, 133.
——, Philip, dean of, 155, 157.
Poitou and Cornwall, Richard, earl of, 262, 295, 338, 362, 385, 408, 410, 469, 474, 548.
Pomeraye, William de la, 374.
Ponte (Poncio, Pontibus), Maud de, 389.
——, Pons de, the younger, 387.
——, Pons or Pontius de, bishop of *Saintes*, q. v.
Ponte, Reginald de, 147, 370, 386, 388, 391.
Ponthieu (Puntif), count of, 246
Portheclia, lord of, 95.
Porto, bishop of, 242.
Portsmouth, hospital of, 41.
——, port of, 261, 357.
Poscener (Pochunneria), Pagan de, 106.
Preachers, *see* Dominican.
Prendegast, Gerald de, 359.
Prices, notices of, 166, 192, 193, 283, 288, 315, 497.
Pujane, Laurence, 330.
Punchardun, Richard de, 525.
Putot, William de, 238.

Q.

Quartremare, Colin de, 132.

R.

Radeford, Walter de, 461.
Ralegh, William de, 342.
Rancon (Roncon), Geoffrey de, 370, 387.
—— Ralph, de, 94.
Rathfay, castle of, 499.
Rathor, castle of, 499.
Rathune, castle of, 499.
Reading, abbot of, 373.
Regula, *see* La Reole.
Reiner, cardinal, 228, 240.
Rennes, 370.
Revedenburn, 187.
Revel, Richard, 172.
Richard I., king, 46, 199.
Richard of England, earl of *Poitou*, q.v.
Richmond, honour of, 296.
Ridelesford, Walter de, 499.
Ridell, Geoffrey, 320, 389, 559.
——, Helie, 26.
——, Mabel, 320.
——, Nigel, 238.
Rivaulx (Rivallis, Rivo), Peter de, 209, 446, 449, 517–523, 525.
Rivers (Ripariis), Baldwin de, 516.
——, Richard de, 509.

Robertsbridge, J., abbot of, 227.
Rochechouard (Rupe Chuardi), Aimeri, viscount of, 63, 370, 383.
——, Aimeri de, eldest son of the above, 384.
Rochefort (Rupe Forti), A. de, 95.
——, Guido de, 93.
——, John de, 283.
——, Savary de, 127.
——, Scalo de, 140.
——, town of, 93, 106, 107, 420.
Rochelle (Rupella), 44, 133, 147, 148, 156, 159, 237.
——, mayor and burgesses of, 94, 123, 181, 185, 194, 205 ; *see also* Galerna.
—— Jews at, 206.
Roches (Rupe), Gerald de, 355, 426 ; *see also* Winchester.
Rochester, Benedict, bishop of, 510.
——, Henry, bishop of, 371, 413, 417, 434, 438, 448, 452, 459, 525, 556.
Rockingham, castle of, 115.
Roie, B. de, 266.
Romanus, cardinal and legate in France, 227, 256, 264, 269, 285, 548.
Rorpel, Simon de, 374.
Ros, Robert de, 29, 38.
Roscray castle, 292.
Roshale, Vivian de, 374.
Rosselli, J., 157.
Rubford, abbey of, 39.
Rudelesford, Walter de, 291.
Rugedon, William de, 184, 512, 514.
Rumsey, John de, 375.
Runcevalle, Peter de, 417.
Russel, John, 511.
——, William, 467.
Rycheys, Joan, 467.

S.

St. Albans, Henry of, 254.
——, Laurence of, 449.
St. Albin, William de, 170.
St. Amand, Amauri de, 432, 526.
St. Andrews, bishop of, 17.
St. David's, bishop of, 401.
St. Denis, Roger and Sarah de, 18.
St. Emelien, 238.
Saintes, Pons, bishop of, 124, 133, 146, 181.
——, men of, 147, 148.
St. Jean D'Angely, 94, 133, 148, 207, 321.
St. John, Richard, 379.
——, William, 288, 289, 294, 297, 298, 310.
St. Junien, the consulate and commonalty of, 62.
St. Maur, Aimeri de, 69.
St. Maxaire (Macarius), 237.
St. Milio (Melio), 237, 333, 336.
St. Omer, 264 ; mayor and scabini of, 489.
St. Paul, count of, 498.
St. Radegunda, abbot of, 457.
St. Sampson, Ralph de, 43, 44, 45.
St. Sévere (in Gascony), 46; abbot and chapter of, 202.
St. Thomas of Canterbury, 119.
St. Valery, Henry de, 136.
——, Reginald de, 524.
Salisbury, bishop of, 59, 75, 240, 254, 302, 510, 511.
——, William Longespee, earl of, 19, 38, 64, 73, 129, 135, 172, 220, 245, 262, 510.
Salvage, G., 190, 191.
Sampford, John de, 375.
Sancmell, Walter, castle of, 499.
Sandwich, 208.
Saracenus, Peter, 6, 264, 269, 270.
Savoy, count of, 78.
Sawbuel, Robert de, 370.
Scaccario, H. de, 312.
Scarcaville, Sir Richard, 8.
Scotland, perambulation of the border, 187 ; not more independent than Wales, 229.
Scroby, manor of, 39.
Scuidemor, James, 38.
Seculer, *see* Le Seculer.
Seez, abbot of, 308, 311, 492.
Segrave, Stephen, justiciar of England, 1232–1234, 328, 366, 370, 372, 381, 395, 409, 421, 436, 444, 445, 510, 512.
Seinliz, Simon de, 247, 271, 276–282, 288, 294, 297, 298, 307, 310, 491–497.

Senlis (Silvanectensis), bishop of, 228, 266.
Sens, archbishop of, 228.
Seward, Richard, 425, 428, 429, 435, 436, 441, 454.
Shardelawe, Robert, 313, 395.
Shipton in Craven, 171.
Shipway, 328.
Shoreham (Sorhan), 208.
Shrewsbury, 136, 142.
——, abbot of, 374.
Siweton, Roger de, 374.
Sleincumb, 10.
Sogernel, king's messenger, 98.
Solers (Solariis, Solio), Rustan de, 46, 314, 319, 320, 344.
Somercotes, Robert de, 463.
Sorhan, *see* Shoreham.
Souder, William, 64.
Southampton, mayor and men of, 8.
Stainton (Yorkshire), 171.
Stokes, Richard, 312.
Strivel, H. de, 174.
Sudley, Ralph de, 374.
Suinethorpe, *see* Zudenthorpe.
Sullya, Raymond de, 454.
Summa, brothers, of Milan, 215.

T.

Tacksted, George de, 450.
Tartas, viscount of, 46.
Templars, 69, 124, 211, 250, 253, 525; encroachments of, at Rochelle, 182, 183.
Temple, the, in London, 113, 119, 120.
——, Aimeri, master of, 336.
Teutonicus, *see* Le Teys.
Tewkesbury, abbot of, 374.
Thebotot, Nicolas de, 64.
Thirsk (Tresk), 131, 132.
Thivill, (Tyville), Ralph and Matilda de, 17, 18.
Thoen, Ralph de, 526.
Thornet, Adam de, 166.
Thorpe, 190, 191.
Thouars (Toart, Toarz), Aimeri, viscount of, 93, 126, 370, 378.
Thouars (Toart, Toarz), Aimeri de, lord of Roche sur Oye, 386.
——, Hugh de, lord of Montague and Garnache, 185, 189.
Tickhill, 171.
Tindale, Adam de, 375.
Tirel, Ralph, constable of Pevensey castle, 15, *see* Tyrel.
Tonai, Geoffrey de, 95.
Toppesham, 41.
Torington, W. de, 172.
Tottenham, manor of, 47.
Toulouse, Raymond, count of, 52, 242, 338, 546.
——, expedition of Louis of France to, 26.
Treves, 268.
Trubleville, Henry de, 317–321, 327, 330, 332, 344, 351, 386, 418.
——, Ralph de, 376, 509.
Trum castle (same as Crum?), 507.
Trumpington, Everard de, 376.
Tuam, archbishop of, 300.
Tuit, Richard de, 31, 499.
Turville, Geoffrey de, archdeacon of Dublin, 461, 522.
Tuschet, Thomas, 374.
Tutquor, Geoffrey, 6.
Tuxford, 102.
Tynterne, abbot of, 481.
Tyrel, Hugh, 359.
Tyvill, *see* Thivill.
Twenge, Marmaduke de, 375.

U.

Ubrium (in Connaught), 223.
Ulcote (Wllecote), Philip de, 11, 27, 157.
Ulm, 250, 252.
Umfraville, Gilbert de, 484.
——, Richard de, 140.

V.

Vadis (Ford), Robert de, 129.
Vaucouleurs, council of, 251.
Vaudey (Vallis Dei), abbey of, 194, 496.
——, Nicolas, abbot of, 365.

Vercelli, 228.
Verdun, castle of, 377.
Vere, Baldwin de, constable of Montgomery, 433, 526.
Vescy, William de, 484.
Vevent, castle of, 378.
Viger, Constantine, 322.
Villeins, fugitive, 276, 282.
Vinea, Peter de, 460, 468.
Vipont (Veteri Ponte), John de, 484.
——, Robert de, 38, 112, 118.
Viterbo, 228, 240.
Vitery, Andrew of, 378.
——, castle of, 377.
Vivonia, Hugo de, 90, 97, 236, 419, 420.

W.

Waleran (le Teys ?), 23.
Walton, John de, 371, 372.
War, private, recognition of, 172.
Warissop (Worksop?), 102.
Warrenne, William, earl, 15, 29, 42, 112. 373, 408, 410.
Wassinget, Robert de, 375.
Wastin, Great, 141.
Waterford, port of, 500.
——, see of, 331.
Watersfield, 272.
Wecet, William of, 61.
Welhay, 171.
Westminster, 41.
Wheatley, 102.
Whitby, abbot of, 152.
Wilardeby, Thomas, 6.
William, king of Scotland, 16.
Winchelsea, 1.
Witsand, 240.
Winchester, Peter des Roches (de Rupe, de Rupibus), bishop of, 8, 12, 13, 20, 24, 27, 34, 35, 39, 44, 47, 59, 73, 74, 97, 137, 154, 167, 218, 224, 261, 302, 409, 425, 430, 467, 512, 539.
——, city of, 154.
——, Reginald of, 294.
Windsor, 116.
——, the seven hundreds of, 162.
Wingeton, 14.
Wivenholt, John, 312.
Worcester, bishop of, 374.
——, Philip of, 61.
——, William of, 359.
——, Llewellyn summoned to, 58, 91.
Wrokesham, Geoffrey de, 450.
Wrotham, William of, 41.
Wulward, G. de, 377.
——, Thomas de, 524.
Wyaville, Richard de, 525.
Wyke, 10.
Wymund, Richard, 465.
——, William, 464.

Y.

Yeland, A. de, 132.
York, abbot of St. Mary's at, 152.
——, city of, 118, 131, 132, 136, 151, 154, 316, 323, 395.
York, Walter, archbishop of, 26, 39, 128, 152, 153, 168, 169, 174, 409, 413, 483, 513, 550.
——, William of, 421.

Z.

Zudenthorpe (Suinethorpe, Zudendorf), Henry, 250, 255, 274.

LONDON:
Printed by GEORGE E. EYRE and WILLIAM SPOTTISWOODE,
Printers to the Queen's most Excellent Majesty.
For Her Majesty's Stationery Office.

ERRATA.

Page 13. margin, *for* "three" *read* "four."
" 132, last line, *for* "Norwicensis" *read* "Norwicensi."
" 136, margin, *for* "Salisbury" *read* "Shrewsbury."
" 172, line 9, *for* "FULK" *read* "FAWKES."
" 175. margin, *for* "1222" *read* "1221."
" 357. line 17, *for* "HENRY IV." *read* "HENRY III."
" 382, note 2. Transfer the note to letter CCCXIII.
" 390, line 12. *for* "involutis" *read* "involatus."
" " note 2. *cancel.*
" 396, last line, *for* "cancellariis." *read* "cancellarios."
" 413, line 26. *for* "H[ugoni]" *read* "H[enrico]."

LIST OF WORKS

PUBLISHED

By the late Record and State Paper Commissioners, or under the Direction of the Right Honourable the Master of the Rolls, which may be purchased of Messrs. Longman and Co.

PUBLIC RECORDS AND STATE PAPERS.

Rotulorum Originalium in Curia Scaccarii Abbreviatio. Henry III.—Edward III. *Edited by* Henry Playford, Esq. 2 vols. folio (1805—1810). *Price*, 25*s.* boards, or 12*s.* 6*d.* each.

Calendarium Inquisitionum post Mortem sive Escaetarum. Henry III.—Richard III. *Edited by* John Caley and John Bayley, Esqrs. Vols. 2, 3, and 4, folio (1806—1808; 1821—1828), boards: vols. 2 and 3, *price* 21*s.* each; vol. 4, *price* 24*s.*

Librorum Manuscriptorum Bibliothecæ Harleianæ Catalogus. Vol. 4. *Edited by* The Rev. T. H. Horne, (1812), folio, boards. *Price* 18*s.*

Abbreviatio Placitorum, Richard I.—Edward II. *Edited by* The Right Hon. George Rose, and W. Illingworth, Esq. 1 vol. folio (1811), boards. *Price* 18*s.*

Libri Censualis vocati Domesday-Book, Indices. *Edited by* Sir Henry Ellis. Small folio (1816), boards (Domesday-Book, vol. 3). *Price* 21*s.*

Libri Censualis vocati Domesday-Book, Additamenta ex Codic. Antiquiss. *Edited by* Sir Henry Ellis. Small folio (1816), boards (Domesday-Book, vol. 4). *Price* 21*s.*

STATUTES OF THE REALM, large folio. Vols. 1 to 11 (except vols. 1, 2, 3, 5, and 6), including 2 vols. of Indices (1810—1828). *Edited by* Sir T. E. TOMLINS, JOHN RAITHBY, JOHN CALEY, and WM. ELLIOTT, Esqrs. *Price* 31*s.* 6*d.* each.

*** The Alphabetical and Chronological Indices, separately, *price* 30*s.* each.

VALOR ECCLESIASTICUS, temp. Henry VIII., Auctoritate Regia institutus. *Edited by* JOHN CALEY, Esq., and the Rev. JOSEPH HUNTER. Vols. 3 to 6, folio (1810, &c.), boards. *Price* 25*s.* each.

*** The Introduction is also published in 8vo., cloth. *Price* 2*s.* 6*d.*

ROTULI SCOTIÆ IN TURRI LONDINENSI ET IN DOMO CAPITULARI WESTMONASTERIENSI ASSERVATI. 19 Edward I.—Henry VIII. *Edited by* DAVID MACPHERSON, JOHN CALEY, and W. ILLINGWORTH, Esqrs., and the Rev. T. H. HORNE. 2 vols. folio (1814—1819), boards. *Price* 42*s.*

"FŒDERA, CONVENTIONES, LITTERÆ," &c.; or, Rymer's Fœdera, A.D. 1066—1391. New Edition, Vol. 2, Part 2, and Vol. 3, Parts 1 and 2, folio (1821—1830). *Edited by* JOHN CALEY and FRED. HOLBROOKE, Esqrs. *Price* 21*s.* each Part.

DUCATUS LANCASTRIÆ CALENDARIUM INQUISITIONUM POST MORTEM, &c. Part 3, Calendar to the Pleadings, &c., Henry VII.—Ph. and Mary; and Calendar to the Pleadings, 1—13 Elizabeth. Part 4, Calendar to Pleadings to end of Elizabeth. (1827—1834.) *Edited by* R. J. HARPER, JOHN CALEY, and WM. MINCHIN, Esqrs. Folio, boards, Part 3 (or Vol. 2), *price* 31*s.* 6*d.*; and Part 4 (or Vol. 3), *price* 21*s.*

CALENDARS OF THE PROCEEDINGS IN CHANCERY IN THE REIGN OF QUEEN ELIZABETH; to which are prefixed, examples of earlier Proceedings in that Court from Richard II. to Elizabeth, from the originals in the Tower. *Edited by* JOHN BAYLEY, Esq. Vols. 2 and 3 (1830—1832), folio, boards, *price* 21*s.* each.

PARLIAMENTARY WRITS AND WRITS OF MILITARY SUMMONS, together with the Records and Muniments relating to the Suit and Service due and performed to the King's High Court of Parliament and the Councils of the Realm. Edward I., II. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. (1830—1834). Folio, boards, Vol. 2, Division 1, Edward II., *price* 21*s.*; Vol. 2, Division 2, *price* 21*s.*; Vol. 2, Division 3, *price* 42*s.*

ROTULI LITTERARUM CLAUSARUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI. 2 vols. folio (1833—1844). The first volume, 1204—1224. The second volume, 1224—1227. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. *Price* 81*s.*, cloth; or separately, Vol. 1, *price* 63*s.*; Vol. 2, *price* 18*s.*

THE GREAT ROLLS OF THE PIPE FOR THE SECOND, THIRD, AND FOURTH YEARS OF THE REIGN OF KING HENRY THE SECOND, 1155—1158. *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 4*s*. 6*d*.

THE GREAT ROLL OF THE PIPE FOR THE FIRST YEAR OF THE REIGN OF KING RICHARD THE FIRST, 1189—1190. *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 6*s*.

PROCEEDINGS AND ORDINANCES OF THE PRIVY COUNCIL OF ENGLAND, 10 Richard II.—33 Henry VIII. *Edited by* Sir N. HARRIS NICOLAS. 7 vols. royal 8vo. (1834—1837), cloth, 98*s*. ; or separately, *price* 14*s*. each.

ROTULI LITTERARUM PATENTIUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI, A.D. 1201—1216. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. folio (1835), cloth. *Price* 31*s*. 6*d*.

*** The Introduction is also published in 8vo., cloth. *Price* 9*s*.

ROTULI CURIÆ REGIS. Rolls and Records of the Court held before the King's Justiciars or Justices. 6 Richard I.—1 John. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 2 vols. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 28*s*.

ROTULI NORMANNIÆ IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI, A.D. 1200—1205 ; also, from 1417 to 1418. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 12*s*. 6*d*.

ROTULI DE OBLATIS ET FINIBUS IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI, tempore Regis Johannis. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 18*s*.

EXCERPTA E ROTULIS FINIUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATIS. Henry III., 1216—1272. *Edited by* CHARLES ROBERTS, Esq. 2 vols. royal 8vo. (1835, 1836), cloth, *price* 32*s*. ; or separately, Vol. 1, *price* 14*s*. ; Vol. 2, *price* 18*s*.

FINES SIVE PEDES FINIUM SIVE FINALES CONCORDIÆ IN CURIA DOMINI REGIS. 7 Richard I.—16 John (1195—1214). *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. In Counties. 2 vols. royal 8vo. (1835—1844), cloth, *price* 11*s*. ; or separately, Vol. 1, *price* 8*s*. 6*d*. ; Vol. 2, *price* 2*s*. 6*d*.

ANCIENT KALENDARS AND INVENTORIES OF THE TREASURY OF HIS MAJESTY'S EXCHEQUER ; together with Documents illustrating the History of that Repository. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 3 vols. royal 8vo. (1836), cloth. *Price* 42*s*.

DOCUMENTS AND RECORDS illustrating the History of Scotland, and the Transactions between the Crowns of Scotland and England ; preserved in the Treasury of Her Majesty's Exchequer. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 1 vol. royal 8vo. (1837), cloth. *Price* 18*s*.

ROTULI CHARTARUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI, A.D. 1199—1216. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. folio (1837), cloth. *Price* 30*s.*

REGISTRUM vulgariter nuncupatum "The Record of Caernarvon," e codice MS. Harleiano, 696, descriptum. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. 1 vol. folio (1838), cloth. *Price* 31*s.* 6*d.*

ANCIENT LAWS AND INSTITUTES OF ENGLAND; comprising Laws enacted under the Anglo-Saxon Kings, from Æthelbirht to Cnut, with an English Translation of the Saxon; the Laws called Edward the Confessor's; the Laws of William the Conqueror, and those ascribed to Henry the First; also, Monumenta Ecclesiastica Anglicana, from the 7th to the 10th century; and the Ancient Latin Version of the Anglo-Saxon Laws; with a compendious Glossary, &c. *Edited by* BENJAMIN THORPE, Esq. 1 vol. folio (1840), cloth. *Price* 40*s.*

—— 2 vols. royal 8vo. cloth. *Price* 30*s.*

ANCIENT LAWS AND INSTITUTES OF WALES; comprising Laws supposed to be enacted by Howel the Good; modified by subsequent Regulations under the Native Princes, prior to the Conquest by Edward the First; and anomalous Laws, consisting principally of Institutions which, by the Statute of Ruddlan, were admitted to continue in force. With an English Translation of the Welsh Text. To which are added a few Latin Transcripts, containing Digests of the Welsh Laws, principally of the Dimetian Code. With Indices and Glossary. *Edited by* ANEURIN OWEN, Esq. 1 vol. folio (1841), cloth. *Price* 44*s.*

—— 2 vols. royal 8vo. cloth. *Price* 36*s.*

ROTULI DE LIBERATE AC DE MISIS ET PRÆSTITIS, Regnante Johanne. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 6*s.*

DOCUMENTS ILLUSTRATIVE OF ENGLISH HISTORY in the 13th and 14th centuries, selected from the Records in the Exchequer. *Edited by* HENRY COLE, Esq. 1 vol. fcp. folio (1844), cloth. *Price* 45*s.* 6*d.*

MODUS TENENDI PARLIAMENTUM. An Ancient Treatise on the Mode of holding the Parliament in England. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. 8vo. (1846), cloth. *Price* 2*s.* 6*d.*

REPORTS OF THE PROCEEDINGS OF THE RECORD COMMISSIONERS, 1800 to 1819, 2 vols., folio, boards: *Price* 5*l.* 5*s.* Reports of their Proceedings, 1831 to 1837, folio, boards: *Price* 8*s.*

THE ACTS OF THE PARLIAMENTS OF SCOTLAND. 11 vols. folio (1814—1844). Vol. I. *Edited by* THOMAS THOMSON and COSMO INNES Esqrs. *Price* 42*s*. Also, Vols. 4, 7, 8, 9, 10, 11 ; *price* 10*s*. 6*d*. each.

THE ACTS OF THE LORDS OF COUNCIL IN CIVIL CAUSES. A.D. 1478—1495. *Edited by* THOMAS THOMSON, Esq. Folio (1839). *Price* 10*s*. 6*d*.

THE ACTS OF THE LORDS AUDITORS OF CAUSES AND COMPLAINTS. A.D. 1466—1494. *Edited by* THOMAS THOMSON, Esq. Folio (1839). *Price* 10*s*. 6*d*.

REGISTRUM MAGNI SIGILLI REGUM SCOTORUM in Archivis Publicis asservatum. A.D. 1306—1424. *Edited by* THOMAS THOMSON, Esq. Folio (1814). *Price* 15*s*.

ISSUE ROLL OF THOMAS DE BRANTINGHAM, Bishop of Exeter, Lord High Treasurer of England, containing Payments out of His Majesty's Revenue, 44 Edward III., 1370. *Edited by* FREDERICK DEVON, Esq. 1 vol. 4to. (1835), cloth. *Price* 35*s*.

—— Royal 8vo. cloth. *Price* 25*s*.

ISSUES OF THE EXCHEQUER, containing similar matter to the above, James I.; extracted from the Pell Records. *Edited by* FREDERICK DEVON, Esq. 1 vol. 4to. (1836), cloth. *Price* 30*s*.

—— Royal 8vo. cloth. *Price* 21*s*.

ISSUES OF THE EXCHEQUER, containing similar matter to the above ; Henry III.—Henry VI. ; extracted from the Pell Records. *Edited by* FREDERICK DEVON, Esq. 1 vol. 4to. (1837), cloth. *Price* 40*s*.

—— Royal 8vo. cloth. *Price* 30*s*.

NOTES OF MATERIALS FOR THE HISTORY OF PUBLIC DEPARTMENTS. By F. S. THOMAS, Esq. Demy folio (1846). *Price* 10*s*.

HANDBOOK TO THE PUBLIC RECORDS. By F. S. THOMAS, Esq. Royal 8vo. (1853.) *Price* 12*s*.

STATE PAPERS DURING THE REIGN OF HENRY THE EIGHTH. 11 vols. 4to., cloth, (1830—1852), with Indices of Persons and Places. *Price* 5*l*. 15*s*. 6*d*. ; or separately, *price* 10*s*. 6*d*. each.

Vol. I.—Domestic Correspondence.
Vols. II. & III.—Correspondence relating to Ireland.
Vols. IV. & V.—Correspondence relating to Scotland.
Vols. VI. to XI.—Correspondence between England and Foreign Courts.

MONUMENTA HISTORICA BRITANNICA, or, Materials for the History of Britain from the earliest period. Vol. 1, extending to the Norman Conquest. Prepared, and illustrated with Notes, by the late HENRY PETRIE, Esq., F.S.A., Keeper of the Records in the Tower of London, assisted by the Rev. JOHN SHARPE, Rector of Castle Eaton, Wilts. Finally completed for publication, and with an Introduction, by THOMAS DUFFUS HARDY, Esq., Assistant Keeper of Records. (Printed by command of Her Majesty.) Folio (1848). *Price* 42*s*.

HISTORICAL NOTES RELATIVE TO THE HISTORY OF ENGLAND; from the Accession of Henry VIII. to the Death of Queen Anne (1509—1714). Designed as a Book of instant Reference for ascertaining the Dates of Events mentioned in History and Manuscripts. The Name of every Person and Event mentioned in History within the above period is placed in Alphabetical and Chronological Order, and the Authority whence taken is given in each case, whether from Printed History or from Manuscripts. By F. S. THOMAS, Esq., Secretary of the Public Record Office. 3 vols. 8vo. (1856.) *Price* 40*s*.

CALENDARS OF STATE PAPERS.

[Imperial 8vo. *Price* 15*s.* each Volume.]

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reigns of Edward VI., Mary, and Elizabeth, 1547–1580, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Robert Lemon, Esq., F.S.A. 1856.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of James I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Mary Anne Everett Green. 1857–1859.

Vol. I.—1603–1610.
Vol. II.—1611–1618.
Vol. III.—1619–1623.
Vol. IV.—1623–1625, with Addenda.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Charles I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* John Bruce, Esq., V.P.S.A. 1858–1862.

Vol. I.—1625–1626.
Vol. II.—1627–1628.
Vol. III.—1628–1629.
Vol. IV.—1629–1631.
Vol. V.—1631–1633.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Charles II., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Mary Anne Everett Green. 1860–1862.

Vol. I.—1660–1661.
Vol. II.—1661–1662.
Vol. III.—1663–1664.

Calendar of State Papers relating to Scotland, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Markham John Thorpe, Esq., of St. Edmund Hall, Oxford. 1858.

Vol. I., the Scottish Series, of the Reigns of Henry VIII., Edward VI., Mary, and Elizabeth, 1509–1589.
Vol. II., the Scottish Series, of the Reign of Elizabeth, 1589–1603; an Appendix to the Scottish Series, 1543–1592; and the State Papers relating to Mary Queen of Scots during her Detention in England, 1568–1587.

Calendar of State Papers relating to Ireland, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* H. C. Hamilton, Esq. 1860.

Vol. I.—1509–1573.

Calendar of State Papers, Colonial Series, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* W. Noël Sainsbury, Esq. 1860.

Vol. I.—1574–1660.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Edward VI. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and Correspondant du Comité Impérial des Travaux Historiques et des Sociétés Savants de France. 1861.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Mary. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and Correspondant du Comité Impérial des Travaux Historiques et des Sociétés Savants de France. 1861.

Calendar of Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII., preserved in the Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1862.

Vol. I.—1509–1514.

Calendar of Letters, Despatches, and State Papers relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. Hen. VII. *Edited by* G. A. Bergenroth.

Vol. I.—1485–1509.

In the Press.

Calendar of State Papers relating to Ireland, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* H. C. Hamilton, Esq. Vol. II.

Calendar of Letters and Papers, Foreign and Domestic, of the Reign of Henry VIII., preserved in Her Majesty's Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. Vol. II.

Calendar of State Papers, Colonial Series, preserved in Her Majesty's Public Record Office, &c. *Edited by* W. Noël Sainsbury, Esq. Vol. II., East Indies Papers.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Charles II., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Mary Anne Everett Green. Vol. IV.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Elizabeth (continued), preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* Robert Lemon, Esq., F.S.A.

Calendar of State Papers, Domestic Series, of the Reign of Charles I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* John Bruce, Esq., V.P.S.A. Vol. VI.

Calendar of State Papers, Foreign Series, of the Reign of Elizabeth. *Edited by* the Rev. J. Stevenson, M.A., of University College, Durham.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND DURING THE MIDDLE AGES.

[Royal 8vo. *Price* 10*s.* each Volume or Part.]

1. The Chronicle of England, by John Capgrave. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford.
2. Chronicon Monasterii de Abingdon. Vols. I. and II. *Edited by* the Rev. J. Stevenson, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard.
3. Lives of Edward the Confessor. I.—La Estoire de Seint Aedward le Rei. II.—Vita Beati Edvardi Regis et Confessoris. III.—Vita Æduuardi Regis qui apud Westmonasterium requiescit. *Edited by* H. R. Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge.
4. Monumenta Franciscana; scilicet, I.—Thomas de Eccleston de Adventu Fratrum Minorum in Angliam. II.—Adæ de Marisco Epistolæ. III.—Registrum Fratrum Minorum Londoniæ. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London.
5. Fasciculi Zizaniorum Magistri Johannis Wyclif cum Tritico. Ascribed to Thomas Netter, of Walden, Provincial of the Carmelite Order in England, and Confessor to King Henry the Fifth. *Edited by* the Rev. W. W. Shirley, M.A., Tutor and late Fellow of Wadham College, Oxford.
6. The Buik of the Croniclis of Scotland; or, A Metrical Version of the History of Hector Boece; by William Stewart. Vols. I., II., and III. *Edited by* W. B. Turnbull, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law.
7. Johannis Capgrave Liber de Illustribus Henricis. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford.
8. Historia Monasterii S. Augustini Cantuariensis, by Thomas of Elmham, formerly Monk and Treasurer of that Foundation. *Edited by* C. Hardwick, M.A., Fellow of St. Catharine's Hall, and Christian Advocate in the University of Cambridge.

9. Eulogium (Historiarum sive Temporis), Chronicon ab Orbe condito usque ad Annum Domini 1366; a Monacho quodam Malmesbiriensi exaratum. Vols. I. and II. *Edited by* F. S. Haydon, Esq., B.A.

10. Memorials of King Henry the Seventh: Bernardi Andreæ Tholosatis Vita Regis Henrici Septimi; necnon alia quædam ad eundem Regem spectantia. *Edited by* James Gairdner, Esq.

11. Memorials of Henry the Fifth. I.—Vita Henrici Quinti, Roberto Redmanno auctore. II.—Versus Rhythmici in laudem Regis Henrici Quinti. III.—Elmhami Liber Metricus de Henrico V. *Edited by* C. A. Cole, Esq.

12. Munimenta Gildhallæ Londoniensis; Liber Albus, Liber Custumarum, et Liber Horn, in archivis Gildhallæ asservati. Vol. I., Liber Albus. Vol. II. (in Two Parts), Liber Custumarum. Vol. III., Translation of the Anglo-Norman Passages in Liber Albus, Glossaries, Appendices, and Index. *Edited by* H. T. Riley, Esq., M.A., Barrister-at-Law.

13. Chronica Johannis de Oxenedes. *Edited by* Sir H. Ellis, K.H.

14. A Collection of Political Poems from the Accession of Edward III. to the Reign of Henry VIII. Vols. I. and II. *Edited by* T. Wright, Esq., M.A.

15. The "Opus Tertium," "Opus Minus," &c., of Roger Bacon *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London.

16. Bartholomæi de Cotton, Monachi Norwicensis, Historia Anglicana (A.D. 449—1298). *Edited by* H. R. Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge.

17. Brut y Tywysogion; or, The Chronicle of the Princes of Wales. *Edited by* the Rev. J. Williams ab Ithel.

18. A Collection of Royal and Historical Letters during the Reign of Henry IV. Vol. I. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford.

19. The Repressor of over much Blaming of the Clergy. By Reginald Pecock, sometime Bishop of Chichester. Vols. I. and II. *Edited by* C. Babington, B.D., Fellow of St. John's College, Cambridge.

20. Annales Cambriæ. *Edited by* the Rev. J. Williams ab Ithel.

21. The Works of Giraldus Cambrensis. Vols. I. and II. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London.

22. Letters and Papers illustrative of the Wars of the English in France during the Reign of Henry the Sixth, King of England. Vol. I. *Edited by* the Rev. J. Stevenson, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard.

23. The Anglo-Saxon Chronicle, according to the several Original Authorities. Vol. I., Original Texts. Vol. II., Translation. *Edited by* B. Thorpe, Esq., Member of the Royal Academy of Sciences at Munich, and of the Society of Netherlandish Literature at Leyden.

24. Letters and Papers illustrative of the Reigns of Richard III. and Henry VII. Vol. I. *Edited by* James Gairdner, Esq.

25. Letters and Treatises of Bishop Grosseteste, illustrative of the Social Condition of his Time. *Edited by* H. R. Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge.

26. Descriptive Catalogue of Manuscripts relating to the History of Great Britain and Ireland. Vol. I. (in Two Parts); Anterior to the Norman Invasion. By T. Duffus Hardy, Esq., Deputy Keeper of the Public Records.

27. Royal and other Historical Letters illustrative of the Reign of Henry III. From the Originals in the Public Record Office. Vol. I., 1216–1235. *Selected and edited by* the Rev. W. W. Shirley, Tutor and late Fellow of Wadham College, Oxford.

In the Press.

Ricardi de Cirencestria Speculum Historiale de Gestis Regum Angliæ. A.D. 447—1066. *Edited by* J. E. B. Mayor, M.A., Fellow and Assistant Tutor of St. John's College, Cambridge.

Le Livere de Reis de Brittanie. *Edited by* J. Glover, M.A., Chaplain of Trinity College, Cambridge.

Recueil des Croniques et anchiennes Istories de la Grant Bretaigne a present nomme Engleterre, par Jehan de Waurin. *Edited by* W. Hardy, Esq.

The Wars of the Danes in Ireland: written in the Irish language. *Edited by* the Rev. J. H. Todd, D.D., Librarian of the University of Dublin.

A Collection of Sagas and other Historical Documents relating to the Settlements and Descents of the Northmen on the British Isles. *Edited by* George W. Dasent, Esq., D.C.L. Oxon.

A Collection of Royal and Historical Letters during the Reign of Henry IV. Vol. II. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford.

Eulogium (Historiarum sive Temporis), Chronicon ab Orbe condito usque ad Annum Domini 1366 ; a Monacho quodam Malmesbiriensi exaratum. Vol. III. *Edited by* F. S. Haydon, Esq., B.A.

Letters and Papers illustrative of the Wars of the English in France during the Reign of Henry the Sixth, King of England. Vol. II. *Edited by* the Rev. J. Stevenson, M.A., of University College, Durham.

Chronicon Abbatiæ Eveshamensis, Auctoribus Dominico Priore Eveshamiæ et Thoma de Marleberge Abbate, a Fundatione ad Annum 1213, una cum Continuatione ad Annum 1418. *Edited by* the Rev. W. D. Macray, M.A., Bodleian Library, Oxford.

Polychronicon Ranulphi Higdeni, with Trevisa's Translation. *Edited by* C. Babington, B.D., Fellow of St. John's College, Cambridge.

Letters and Papers illustrative of the Reigns of Richard III. and Henry VII. Vol. II. *Edited by* James Gairdner, Esq.

Official Correspondence of Thomas Bekynton, Secretary to Henry VI., with other Letters and Documents. *Edited by* the Rev. George Williams, B.D., Senior Fellow of King's College, Cambridge.

The Works of Giraldus Cambrensis. Vol. III. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London.

The Saint Albans' Chronicles :—The English History of Thomas Walsingham, Monk of Saint Albans. *Edited* by Henry Thomas Riley, Esq., M.A., Barrister-at-Law.

Royal and other Historical Letters illustrative of the Reign of Henry III. From the Originals in the Public Record Office. Vol. II. *Selected and edited by* the Rev. W. W. Shirley, Tutor and late Fellow of Wadham College, Oxford.

In Progress.

Historia Minor Matthæi Paris. *Edited by* Sir F. Madden, K.H., Keeper of the Department of Manuscripts, British Museum.

A Roll of the Irish Privy Council of the 16th Year of the Reign of Richard II. *Edited by* the Rev. James Graves.

Original Documents illustrative of Academical and Clerical Life and Studies at Oxford between the Reigns of Henry III. and Henry VII. *Edited by* the Rev. H. Anstey, M.A.

The History and Cartulary of St. Peter's Monastery at Gloucester. *Edited by* W. H. Hart, Esq., F.S.A. ; Membre correspondant de la Société des Antiquaires de Normandie.

Year Books of the Reign of Edward the First. *Edited and translated by* Alfred John Horwood, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law.

Chronicles and Memorials of the Reign of Richard the First, Vol. I. Ricardi Regis Iter Hierosolymitanum. *Edited by* the Rev. William Stubbs, B.A., Vicar of Navestock, Essex.

Annals of Tewkesbury, Dunstaple, Waverley, Margan, and Burton. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, and Registrary of the University, Cambridge.

Descriptive Catalogue of Manuscripts relating to the History of Great Britain and Ireland. Vol. II. By T. Duffus Hardy, Esq., Deputy Keeper of the Public Records.

November 1862.

466-50